

John Le Carré

Omul nostru din Panama

The Tailor of Panama, 1995

*În amintirea lui Rainer Heumann,
agent literar, gentleman și prieten.*

Ce Panama!

Expresie răspândită în Franța
la începutul secolului, descriind
o încurcătură de nedezlegat.
(Vezi admirabila lucrare a lui
David McCullough, *Căderea dintre mări*)

CAPITOLUL UNU

Fusese o după-amiază de vineri absolut obișnuită sub cerul tropical din Panama, până în momentul când Andrew Osnard nu dăduse buzna în magazinul lui Harry Pendel, ca să comande un costum pe măsură. Înainte ca Osnard să dea buzna, Pendel fusese același dintotdeauna. Când plecase, Pendel devenise alt om. Durata vizitei: șaptezeci și șapte de minute, conform pendulei din lemn de mahon, semnată Samuel Collier din Eccles, una dintre multele relicve istorice ale casei Pendel și Braithwaite Co., Limitada, croitori ai Casei regale, cu sediul anterior în Savile Row, Londra, în prezent pe Via España, Panama City.

Sau chiar lângă Via España. Atât de aproape că nu mai conta. Pe scurt, P&B.

Ziua începuse de la ora șase, când Pendel se trezise tresărind la zgomotul ferăstraielor cu panglică, al șantierului, al circulației din vale și al vocii virile de la postul de radio al Forțelor Armate. "Eu nu eram de față, Onorată Curte, erau alți doi tipi. Pe mine m-a lovit primul. A fost cu acordul ei", pleda Pendel în fața dimineții, pradă sentimentului că pedeapsa era iminentă, deși n-o putea defini prea bine. Își aminti apoi că la opt și jumătate avea întâlnire cu directorul băncii și sări din pat exact în clipa în care soția lui, Louisa, urlă:

— Nu, nu, *nu!*

Își trase cearșaful peste cap, pentru că dimineața era, pentru ea, momentul cel mai rău al zilei.

— De ce nu spui și tu o dată "da, da, da"? o întrebă el în fața oglinzii, cât aștepta ca de la robinet să înceapă să curgă apă caldă. Hai, Lou, un pic de optimism, ce naiba!

Cadavrul de sub cearșaf gemu, dar nu se mișcă, așa că Pendel, ca să se amuze, începu să-i dea replica prezentatorului jurnalului.

Ieri seară, comandantul șef al Forțelor Americane din Emisfera de Sud a reafirmat că Statele Unite vor respecta, în spiritul tratatului și prin fapte, obligațiile ce le revin față de Panama, declară prezentatorul cu o voce gravă și virilă.

— Gogoși, iubitele, replică Pendel, întinzându-și spuma de bărbierit pe față. Dacă n-ar fi gogoși, n-ai insista atât, nu-i așa, generale?

Președintele panamez a sosit astăzi la Hong Kong, prima etapă a unei vizite de două săptămâni în capitalele Asiei de Sud-Est, spuse prezentatorul.

— Aha, e vorba despre șeful tău! strigă Pendel și ridică o mână săpunită, ca să-i atragă atenția Louisei.

El este însoțit de o echipă de experți în economie și comerț, printre care se află și consilierul pentru planul Canalului Panama, doctorul Ernesto Delgado.

— Bravo, Ernie, aprobă Pendel, privind cu coada ochiului la nevasta lui, tot culcată.

Luni, delegația prezidențială va pleca la Tokio, pentru discuții având drept scop creșterea investițiilor japoneze în Panama, spuse prezentatorul.

— Cu Ernie al nostru în zonă, bieteles gheșe n-or să aibă timp nici să respire, spuse Pendel cu un glas ceva mai scăzut, bărbierindu-și obrazul stâng.

Louisa se trezi brusc.

— Harry, nu-mi place când vorbești așa despre Ernesto, chiar și în glumă.

— Bine, dragă. Îmi pare rău, dragă. N-o s-o mai fac. *Niciodată*, promise el, atacând zona sensibilă de sub nări.

Dar Louisa nu era mulțumită.

— De ce nu poate Panama să investească în Panama? se plânse ea, aruncând cearșaful și ridicându-se în capul oaselor, în cămașa de noapte din in alb pe care o moștenise de la mama ei. De ce să apelăm la *asiatici*? Suntem destul de bogați. Numai în orașul ăsta avem o sută șapte bănci, nu-i așa? De ce nu utilizăm narcodolarii noștri ca să ne construim propriile fabrici, școli și spitale?

"Noștri" nu trebuia luat ca atare. Louisa provenea din zonă și crescuse în zona Canalului, pe vremea când această limbă de pământ de cincisprezece kilometri pe șaptezeci și cinci, înconjurată de panamezi demni de tot dispreț, era o concesiune americană pe vecie, prin termenii unui tratat obținut prin forță. Tatăl ei, un inginer militar care murise între timp, fusese detașat la Canal și se pensionase mai devreme, ca să intre în slujba Companiei Canalului. Mama ei, moartă și ea, fusese profesoară de religie într-una dintre școlile segregacioniste din zonă.

— Știi ce se spune, draga mea, răspunse Pendel, ridicându-și lobul urechii și bărbierindu-se sub el.

Se bărbierea ca și cum ar fi pictat, iubindu-și bolurile și pământurile.

— Panama nu e o țară, e un cazino. Și-i cunoaștem pe cei ce conduc cazinoul. Tu lucrezi pentru unul dintre ei, nu-i așa?

Na, iar o făcuse! Când avea muștrări de conștiință, nu se putea abține, după cum nici Louisa nu putea, de altfel.

— Nu, Harry, nu-i adevărat. Lucrez pentru Ernesto Delgado și Ernesto nu e unul dintre ei. Ernesto e un om cinstit, cu idealuri, care crede în viitorul unei țări libere și suverane în cadrul comunității națiunilor. Spre deosebire de ei, nu e un profitor și nu scoate la mezat moștenirea țării. Asta-l face să fie cu totul deosebit, unic în felul lui.

Rușinat în sinea lui, Pendel dădu drumul robinetului de la duș și încercă apa cu mâna.

— Iar a scăzut presiunea! exclamă el. Așa meritam, dacă locuim pe deal.

Louisa coborî din pat și-și trase cămașa de noapte peste cap. Era înaltă, cu talia lungă, cu părul negru și aspru și cu sâni tari de sportivă. Când nu se gândea la ea, era frumoasă. Dar imediat ce redevenea conștientă, umerii i se lăsau și căpăta un aer trist.

— Ar fi de-ajuns un singur om cinstit, Harry, insistă ea adunându-și părul sub casca de baie. Numai de-atât e nevoie pentru ca țara asta să funcționeze așa cum trebuie. Un om cinstit de calibrul lui Ernesto. Nu un orator în plus, nu un egocentrist în plus, ci doar un bun creștin cu principii etice. Un administrator ca lumea, integru și competent, care să repare drumurile și canalizarea, să rezolve problema sărăciei, a criminalității, a drogurilor și care să păstreze Canalul, în loc să-l vândă celui care oferă mai mult. Iată la ce aspiră Ernesto din toată inima. Nu ai dreptul să-l vorbești de rău. Nimeni nu are dreptul ăsta.

Pendel se îmbracă repede, dar ca de obicei cu grijă, și se grăbi spre bucătărie. Dacă Pendelii, ca toți cei din clasa de mijloc din Panama, aveau o mulțime de servitori, un fel de puritanism tacit cerea ca stăpânul casei să pregătească micul dejun. Ochiuri pe pâine prăjită pentru Mark, cornuri și brânză topită pentru Hannah. Și câteva pasaje din *Mikado*, destul de frumos cântate, căci Pendel iubea muzica. Mark era gata îmbrăcat și își făcea lecțiile la masa din bucătărie. Pe Hannah o scoase cu greu din baie unde își studia cu îngrijorare un coș de pe nas.

Urmă un concert de plângeri și de formule de rămas-bun: Louisa, îmbrăcată, dar în întârziere la serviciul de la Centrul Administrativ al Comisiei Canalului Panama, sare în Peugeot-ul ei, în timp ce Pendel și copiii iau Toyota și pornesc spre școală, la stânga, apoi la dreapta, iar la stânga la vale, pe panta abruptă spre șoseaua principală, Hannah mâncându-și cornul și Mark luptându-se să-și termine temele, în ciuda hopurilor, iar Pendel zicând: îmi pare rău pentru graba de azi, copii, am o întâlnire foarte devreme cu tipii care au banii, iar în sinea lui dorindu-și să nu fi fost atât de meschin față de Delgado.

Pe urmă o trecere pe contrasens, mulțumită celui *operativo* matinal, care le permite celor ce fac naveta din suburbii să folosească ambele benzi de circulație. Urmează zigzaguri primejdioase printre vehiculele în plină viteză, ca să ajungă din nou pe străduțele mărginite de case în stil american la fel ca a lor, până în satul din sticlă și plastic cu Charlie Pops, McDonald's și Kentucky Fried Chicken și cu bâlciul unde și-a rupt Mark brațul la ciocnirea cu o mașină inamică, la ultimul 4 Iulie. Când au ajuns la spital, era plin de copii care se arseseră cu petarde.

Pendel caută iute prin buzunare o monedă pentru tânărul negru care vinde trandafiri la stop, pe urmă toți trei îl salută cu mâna pe bătrânul postat de șase luni în același colț de stradă, cu aceeași pancartă în jurul gâtului, oferindu-și spre vânzare balansoarul pentru două sute cincizeci de dolari. Din nou străzi lăturalnice. Îl duce pe Mark primul, traversând infernul urât mirositor de la Manuel Espinoza Batista, prin fața Universității Naționale și trăgând cu ochiul la picioarele lungi ale studentelor în bluze albe și cu cărțile sub braț, o privire spre tortul de nuntă care e cupola bisericii Del Carmen — Bună dimineața, Doamne — traversând cu riscul vieții Via España și cotind cu un suspin de ușurare pe Avenida Federico Boyd, apoi pe Via Israel, ca să iasă în San Francisco, urmând fluxul de mașini spre aeroportul Paitilla, bună dimineața din nou, doamnelor și domnilor narco-traficanți cu frumoasele voastre avioane particulare parcate printre gunoaie, imobile gata să se prăbușească, câini vagabonzi și găini, dar acum te rog, puțin calm, atenție, respiră adânc, valul de atentate antisemite din America Latină n-a trecut neobservat: tinerii cu fețe împietrite de la intrarea liceului Albert Einstein nu știu de glumă, așa că vezi cum te porți. Mark, ajuns și el o dată devreme, sare din mașină și Hannah îi strigă:

— Ți-ai uitat ăsta, prostule!

Îi aruncă ghiozdanul. Mark se îndepărtează fără să-și permită vreo demonstrație de afecțiune, nici măcar o fluturare din mână, ca nu cumva colegii lui s-o interpreteze ca pe un semn de părere de rău.

Și din nou în zăpăceala circulației, urletele agasate ale sirenelor poliției, scrâșnetul și vaierul buldozerelor și al ciocanelor pneumatice, toată cacofonia, zgomotul și protestele absurde ale unui oraș tropical din lumea a treia, nerăbdător să moară sufocat, înapoi la cerșetori, la estropiați și la vânzătorii de prosoape, de flori, de câni și de biscuiți, care te asaltează la fiecare stop — Hannah, coboară geamul. Unde-ai pus cutia cu monede? — azi e rândul senatorului fără picioare, cu părul alb, care se propulsează în cărucior, după el al frumoasei mame negrese, care-și ține copilașul vesel pe șold, cincizeci de cenți mamei și un semn cu mâna copilașului și uite că apare băiatul în cârje care plânge, cu un picior îndoit sub el ca o banană răscoptă, oare plânge cât e ziua de lungă sau doar la orele de vârf? Hannah îi dă și lui o monedă.

Apoi, pentru scurt timp, drum liber cât urcă în viteză dealul spre María Immaculada, unde măicuțele cu fața cenușie se agită în jurul autobuzelor școlare din curtea din fața școlii — *Señor Pendel, buenos dias!* Și *buenos dias*, soră Piedad! *Buenos dias*, soră Imelda! — și, Hannah, n-ai uitat de banii pentru cheta în cinstea sfântului de azi, care-o fi el? A uitat, la fel de toantă ca și frate-său, uite cinci dolari, dragă, ai tot timpul și îți doresc o zi bună. Hannah, care e grasuță, îi dă tatălui ei un pupic umed pe obraz și pleacă în căutarea Sarei, prietena la cataramă din acea săptămână, în timp ce un polițist obez și zâmbitor, cu un ceas de aur la mână, arată de parcă ar fi Moș Crăciun.

Nimeni nu are nimic de zis, gândește Pendel aproape mulțumit, privind-o pe Hannah cum dispare în mulțime. Nici copiii, nimeni. Nici chiar eu. Un băiat evreu, care nu e un băiat evreu, o fetiță catolică, nici ea o fetiță catolică, și toată lumea consideră că așa e normal. Îmi pare rău c-am fost grosolan cu Delgado cel fără de pereche, draga mea, dar azi nu e ziua în care fac fapte bune.

După care, bucurându-se de propria-i tovărășie, Pendel se angajează din nou pe autostradă și pune o casetă cu muzică de Mozart. Dar, ca de fiecare dată când e singur, atenția lui crește. Se asigură mașinal că portierele sunt încuiate și e atent ca nu cumva să întâlnească vreun răufăcător specializat în circulație, vreun copoi sau vreun alt personaj periculos. Numai că nu e cu adevărat îngrijorat. Timp de câteva luni după invazia americană, oameni înarmați au păstrat pacea în Panama. Dacă azi cineva ar scoate revolverul în mijlocul unui ambuteiaj, imediat s-ar trezi ținta focurilor din toate celelalte mașini, în afară de cea a lui Pendel.

Un soare arzător, ascuns până atunci după unul dintre mulții zgârie-nori în construcție, îl lovește brusc în ochi, umbrele se îndesesc, vacarmul orașului se intensifică. O coadă de curcubeu străpunge obscuritatea clădirilor ce abia se țin pe picioare de pe străzile înguste pe care trebuie să meargă. Chipurile de pe trotuar reflectă originea lor africană, indiană, chineză și metisă. Panama e mândră de varietatea ființelor omenești și a păsărilor ei, lucru care îi bucură în fiecare zi inima lui Pendel, hibrid și el.

Unii sunt descendenți din sclavi, alții ca și cum ar fi, căci strămoșii lor au fost expediați aici cu zecile de mii, ca să muncească, iar uneori să moară, pentru Canal.

Drumul se lărgeste. Reflux și lumină palidă deasupra Pacificului. Insulele cenușii, de cealaltă parte a golfului, par niște munți din China, văzuți din depărtare, suspendați în ceața crepusculară. Pendel își dorește din tot sufletul să se ducă acolo. Poate că din cauza Louisei, ale cărei angoase, exprimate cu voce tare, îl macină. Sau pentru că zărește deja, în fața lui, vârful roșu ca sângele al blocului în care se află banca și care

pare că se joacă de-a cine-i mai înalt cu vecinii lui, la fel de hidoși ca și el. Vreo zece vapoare plutesc într-un șir fantomatic deasupra liniei orizontului invizibil, arzând gazul cât așteaptă să intre în Canal. Într-un elan de empatie, Pendel simte plictiseala vieții la bord. Se vede transpirând pe puntea nemișcată, lungit într-o cabină urât mirositoare, printre trupuri străine și vapori de benzină. Pentru mine s-a terminat cu timpii morți, își promite, cutremurându-se. Gata. Pentru tot restul zilelor lui, Harry Pendel va profita din plin de fiecare oră din fiecare zi, asta e sigur. Întrebați-l pe unchiul Benny, unde-o fi el.

Când intră pe maiestuoasa Avenida Balboa, are sentimentul că și-a luat zborul. La dreapta se află Ambasada Statelor Unite, mai mare decât palatul prezidențial, mai mare chiar decât banca. Dar, în clipa asta, nu e mai impresionantă decât Louisa. Problema mea e că văd totul prea în mare, îi explică el ei în timp ce intră în curtea băncii. Dacă n-ar fi fost așa, nu aș fi nimerit în buclucul în care mă aflu acum, nu m-aș fi închipuit niciodată proprietar de terenuri, nu aș fi datorat o groază de bani pe care nu-i am și nu l-aș mai ciupi de fund pe Ernie Delgado sau pe oricine altcineva pe care tu îl consideri statuia moralității. Cu regret, închide radioul, se întinde spre spatele mașinii, scoate de pe un umeras haina — a ales-o pe cea albastru-închis — o îmbracă și-și aranjează, în oglinda retrovizoare, cravata Denman & Goddard. Un băiat în uniformă păzește cu un aer sumbru intrarea din sticlă. Are un pistol-mitralieră cu pat rabatabil și salută pe oricine poartă costum.

— Don Eduardo, ce mai faci, monsenor? strigă Pendel în engleză, făcând semn cu mâna.

Băiatul se topește de încântare.

— Bună dimineața, domnule Pendel, răspunde el cu singurele cuvinte englezești pe care le știe.

Pentru un croitor, Harry Pendel are un fizic neașteptat de impozant. Poate că e conștient de acest lucru, căci pășește cu un aer de forță reținută. E înalt și bine făcut, cu părul cărunț tuns scurt. Are pieptul lat și umerii robuști și lăsați ai unui boxer, dar mersul îi este demn și măsurat. Mâinile lui, la început ușor îndoite de-a lungul corpului, se unesc cuminți la spate, ca și cum ar trece în revistă o gardă de onoare sau ar sta, stoic, în fața unui pluton de execuție (ân imaginația lui, Pendel a trecut prin amândouă situațiile). O singură cută la spatele hainei e tot ce își permite. A botezat-o Legea lui Braithwaite.

Dar pe fața lui, care arată cei patruzeci de ani pe care îi are, se pot citi cel mai bine entuziasmul și bucuria de a trăi. Privirea ochilor lui de un albastru-deschis strălucește de o inocență insolentă. Pe buzele lui, chiar și închise, se citește un surâs deschis și cald. Când îl surprinzi, parcă te simți mai bine.

În Panama, Oamenii Importanți au ca secretare niște negrese superbe, în uniforme albastre, severe, de taxatoare de autobuz. Ușile birourilor lor sunt din panouri blindate acoperite cu lemn de tec amazonian, cu clante din aramă care se deschid doar la o comandă din interior, pentru ca Oamenii Importanți să nu fie răpiți. Încăperea în care lucra Ramón Rudd, la etajul șaisprezece, era uriașă și modernă, cu ferestre colorate din podea și până în plafon, ferestre ce dădeau spre golf, și un birou de dimensiunile unui teren de tenis. Ramón Rudd stătea agățat parcă la un capăt al lui, ca un șoarece foarte mic prins de o plută enormă. Scund și dolofan, cu fălci albastrii, cu părul negru lins și cu niște favoriți negri-albăstrui, avea ochi strălucitori și lacomi. Ca să exerseze, ținea să vorbească pe nas, englezește. Plătise o groază de bani ca să i se facă arborele genealogic și pretindea că se trage din aventurieri scoțieni,

eșuați în acele locuri în urma dezastrului navei *Darien*. Cu șase săptămâni în urmă, își comandase un kilt în culorile familiei Rudd, ca să poată lua parte la o serată dansantă scoțiană la Clubul Union. Ramón Rudd îi datora lui

Pendel zece mii de dolari pentru cinci costume. Pendel îi datora o sută cincizeci de mii de dolari lui Rudd, care adăuga cu generozitate la această sumă dobânzile neplătite, motiv pentru care datoria creștea văzând cu ochii.

— O bomboană cu mentă? întrebă Rudd, împingând spre el o tăviță de aramă cu niște dulciuri în ambalaj verde.

— Mulțumesc, Ramón, spuse Pendel, dar nu se servi.

Ramón luă una.

— De ce mai plătești atâția bani unui *avocat*? întrebă Rudd, după o scurtă tăcere, timp în care supse bomboana și fiecare se lamenta în sinea lui în legătură cu ultimele bilanțuri contabile ale orezăriei.

— Mi-a zis că o să-l mituiască pe judecător, explică Pendel cu umilința unui vinovat care se justifică. Spunea că sunt prieteni. Că e mai bine să nu mă amestec.

— Atunci de ce-a amânat judecătorul audierile, dacă avocatul tău l-a mituit? se miră Rudd. De ce nu ți-a dat ție apa, așa cum a promis?

— Fiindcă nu mai era același judecător, Ramón. După alegeri, a fost numit un nou judecător și mita nu era transferabilă de la cel vechi la cel nou. Judecătorul cel nou lasă afacerea să treneze, ca să vadă care parte vine cu oferta cea mai mare. Grefierul spune că nici judecătorul ăsta nu e mai integru decât cel vechi, așa că, normal, tariful lui e mai ridicat. Scrupulele sunt scumpe în Panama, spune el. Și lucrurile se înrăutățesc pe zi ce trece.

Ramón Rudd își scoase ochelarii, suflă peste lentile, le lustrui cu o bucățică de piele de căprioară pe care o scosese din buzunarul de sus al costumului Pendel & Braithwaite, după care își fixă cei doi cercei auriți de urechile lui mici și lucioase.

— De ce nu mituiești pe cineva la Ministerul Agriculturii? întrebă el cu un aer de răbdare superioară.

— Am încercat, Ramón, dar cei de acolo sunt suflete nobile. Zic că i-a mituit deja cealaltă parte și că n-ar fi cinstit să-și schimbe poziția.

— Nu poate administratorul tău să aranjeze ceva? Îi plătești un salariu uriaș. De ce nu se ocupă el?

— Sincer să fiu, Ramón, Angelo e uneori cam lasă-mă să te las, spuse Pendel, căruia îi plăcea, câteodată, să vorbească mai colorat. Fără să intru în amănunte, cred că ne-ar putea fi mai de folos dacă nu se amestecă deloc în treaba asta. Mă tem că o să fiu obligat să-i spun vreo două.

Haina lui Ramón Rudd tot îl mai ținea sub braț. Stăteau față în față la fereastra cea mare; Ramón își încrucișase brațele peste piept, apoi le lăsase să cadă de-a lungul corpului, ca pe urmă să le împreuneze la spate, în timp ce Pendel trăgea cu grijă de cusături cu vârfurile degetelor, ca un doctor care încearcă să vadă care e buba.

— E un fleac, Ramón, o nimica toată, se pronunță el în cele din urmă. N-am să descos mânecile degeaba, nu i-ar face bine hainei. Dar dacă mi-o lași data viitoare când treci pe la noi, mă ocup personal de ea.

Se așezară din nou.

— Orezăria produce ceva orez? întrebă Rudd.

— Puțin, Ramón. Se zice că suntem la concurență cu piața mondială, altfel spus cu orezul ieftin importat din țările unde e subvenționat de guvern. Am luat-o cam repede. Mă rog, amândoi ne-am cam pripit.

— Tu și Louisa?

— Păi, de fapt tu și cu mine, Ramón.

Rudd se încruntă și se uită la ceas, cum făcea întotdeauna în cazul clienților fără bani.

— Păcat că n-ai înființat o societate separată pentru orezărie atunci când încă mai puteai s-o faci, Harry. E absurd să ipotechezi un magazin care merge bine pentru o orezărie care nu mai are apă.

— Dar, Ramón, tu ai insistat să procedez așa, răspunse Pendel căruia rușinea îi sufoca deja indignarea. Spuneai că, dacă nu fuzionăm cele două afaceri, nu-ți poți asuma riscul pentru orezărie. A fost una dintre condițiile pentru împrumut. De acord, e vina mea, n-ar fi trebuit să te ascult. Dar te-am ascultat. Am impresia că, în ziua aia, ai reprezentat mai degrabă banca decât pe Harry Pendel.

Vorbiră în continuare despre cai de curse. Ramón avea doi. Vorbiră despre valorile imobiliare. Ramón avea o proprietate pe coasta Atlanticului. Ce-ar zice Harry să vină într-un week-end, poate cumpără o parcelă, chiar dacă n-ar construi nimic un an sau doi? Banca lui Ramón i-ar putea oferi fondurile. Numai că Ramón nu-i spuse s-o aducă și pe Louisa cu copiii, deși fata lui Ramón era și ea elevă la María Immaculada, iar cele două fete erau prietene. Spre marea ușurare a lui Pendel, nu se referise la cele două sute de mii de dolari pe care Louisa îi moștenise la moartea tatălui ei și îi încredințase lui Pendel, ca să-i investească în ceva sigur.

— Ai încercat cumva să-ți transferi contul la altă bancă? întrebă Ramón Rudd, după ce toate subiectele ce trebuiau evitate fuseseră ocolite cu grijă.

— Nu cred că prea multe bănci m-ar accepta drept client în momentul ăsta, Ramón. De ce întrebi?

— Am primit un telefon de la o bancă comercială. Voiau să știe totul despre tine. Dacă ești solvabil, ce proiecte ai, cifra de afaceri. O mulțime de lucruri pe care nu le spun nimănui. Bineînțeles.

— E absurd. Probabil că au greșit clientul. Despre ce bancă e vorba?

— Una britanică. De la Londra.

— De la *Londra*? Te-au sunat *pe tine*? În legătură cu *mine*? Cine? Ce bancă? Credeam c-au dat toate faliment.

Ramón Rudd se scuză că nu poate da mai multe amănunte. Bineînțeles, nu le spusese nimic. Nu-l interesau propunerile în contrapartida.

— Ce *contrapartidă*, pentru numele lui Dumnezeu? exclamă Pendel.

Părea însă că Rudd uitase totul. Scrisori de recomandare, zise el vag. De prezentare. N-avea nici o importanță. Harry îi era prieten.

— M-am gândit la un blazer, spuse Ramón Rudd, pe când își strângeau mâinile. Bleumarin.

— Albastrul ăsta?

— Mai închis. La două rânduri. Cu nasturi de aramă. Scoțieni.

Și Pendel, într-un nou elan de grațitudine, îi spuse despre noua colecție de nasturi minunați care-i sosiseră de la firma Badge & Button din Londra.

— Țștia pot să-ți facă nasturi cu blazonul familiei, Ramón. Ce-ai zice de un ciuline? Ar putea să-ți facă și butoni de manșetă.

Ramón răspunse că o să se mai gândească. Cum era vineri, cei doi își urară un sfârșit de săptămână plăcut. Și, mă rog, de ce nu? Nu era nimic altceva decât o zi ca toate celelalte, sub soarele tropical din Panama. Câțiva nori, poate, la orizont pentru Pendel, dar nimic care să nu fi fost rezolvat în trecut. O bancă selectă din Londra îi telefonase lui Ramón, sau nu-i telefonase. Ramón era, în felul lui, un tip simpatic, un client prețios când plătea, și nu de puține ori băuseră un pahar împreună. Numai că ți-ar fi trebuit un doctorat în percepții extrasenzoriale ca să ghicești ce-i trecea prin capul acela

hispano-scoțian.

Când ajungea pe străduța lui, Harry se simțea de fiecare dată ca și cum s-ar fi întors în port. În unele zile își închipuia că magazinul lui dispăruse, fusese prădat de hoți, ras de pe fața pământului de o bombă. Sau că nici nu existase vreodată, că era una dintre închipuirile lui, o idee implantată în imaginația lui de defunctul unchi Benny. Dar vizita de azi de la bancă îl tulburase, așa că încercă să zărească magazinul de cum intră în zona de umbră de sub copacii înalți. Ești o adevărată casă, îi spuse el acoperișului din țigle spaniole de un roz-ruginiu, care-i făcea cu ochiul printre frunze. Nu ești o prăvălie, nici gând. Ești casa la care visează toată viața lui un orfan. De-ar putea să te vadă și unchiul Benny.

— Vezi florile care acoperă veranda? îl întreabă Pendel pe unchiul Benny, făcându-i un semn discret cu cotul. Te invită să pășești înăuntru, unde e bine și răcoare, și unde vei fi tratat ca un pașă.

— Harry băiete, mai bine de-atât nici că se poate, răspunde unchiul Benny, atingând marginea pălăriei negre din fetru cu ambele palme, gest obișnuit la el când pune ceva la cale. La un magazin ca ăsta ar trebui să pui o liră numai taxa de intrare.

— Și firma pictată, unchiule Benny? Literele P&B înlănțuite într-un ecuson i-au dat magazinului renumele de care se bucură în tot orașul, printre membrii de la Club Union, ai Adunării Naționale, și chiar la Palatul Bâtlanilor. Ai mai fost pe la P&B? Ia uită-te la bătrânul Cutărică, cu costumul P&B. Așa se vorbește în zonă, Benny!

— Ți-am mai zis-o, Harry băiete, și ți-o mai zic o dată. Ai stil. Ai ochiul câmpului. Mă întreb de la cine l-ai moștenit.

Cu curajul aproape recâștigat și cu Ramón Rudd aproape uitat, Harry Pendel urcă treptele ca să înceapă o nouă zi de muncă.

CAPITOLUL DOI

Telefonul lui Osnard de la zece și jumătate nu produse nici o tulburare. Era un client nou și, prin definiție, clienții noi îi erau pasați lui Señor Harry sau, dacă el era ocupat, erau invitați să-și lase numărul de telefon, astfel ca Serior Harry să-i poată suna imediat.

Pendel se afla în camera de croit, tăind tipare din hârtie cafenie pentru o uniformă navală, pe acordurile muzicii lui Mahler. Camera de croit era sanctuarul său; nimeni nu avea acces în ea. Cheia nu ieșea din buzunarul vestei lui. Câteodată, într-un gest simbolic, o introducea în broască și închidea ușa pentru tot restul lumii, ca să le arate că doar el era stăpânul. Iar uneori, înainte de-a o descuia, se instala în fața ușii cu capul plecat și cu picioarele lipite într-o atitudine de supușenie, pentru ca abia după aceea să-și reia treaba. Nimeni nu-l vedea făcând acest lucru, în afară de spectatorul din el, martor al actelor lui cele mai teatrale.

Ceva mai încolo, în alte săli cu tavanul la fel de înalt, sub corpuri de iluminat și ventilatoare electrice nou-nouțe, lucrătorii lui răsfățați, de toate rasele, coseau și călcau trăncănind cu o libertate rar acordată clasei muncitoare din Panama. Dar nimeni nu muncea cu mai mult zel decât patronul lor, Pendel. Se oprea să prindă din zbor un pasaj din Mahler, după care foarfecă mare tăia cu îndemânare stofa, urmând curba trasată cu cretă galbenă ce marca un contur al spatelui și umerilor unui amiral columbian care nu avea altă dorință decât să-l depășească în rafinament pe predecesorul său, căzut în dizgrație.

Uniforma pe care o desenase Pendel pentru el era deosebit de

frumoasă. Pantaloniul alb, încredințat deja specialiștilor italieni, aflați la câteva uși mai încolo pe coridor, trebuia să-i îmbrace perfect posteriorul, bun pentru statul în picioare, nu pentru șezut. Tunica pe care tocmai o croia Pendel era albă cu bleumarin, cu epoleți, cu galoane și găitane aurite și cu un guler înalt ă la Nelson, ornamentat cu frunze de stejar înlănțuite de ancore, o idee originală a lui Pendel care-i plăcuse secretarei particulare a amiralului, când Pendel trimisese desenul prin fax. Pendel nu înțelesese niciodată ce voise cu-adevărat să spună Benny prin ochiul câmpului, dar, privind desenul, știa că îl avea. Continuând să croiască, spinarea lui începu să se îndrepte prin mimetism, până când ajunse să fie amiralul Pendel coborând o scară maiestuoasă, la balul de investire. Asemenea vise inofensive nu dăunau cu nimic îndemânării lui de croitor. De altfel îi plăcea să declare — în numele defunctului său partener Braithwaite — că croitorul ideal era un imitator înăscut, a cărui măiestrie consta în aceea că se imagina în hainele clientului și i se substituia până când clientul venea să și le ridice.

Tocmai în timpul unui asemenea plăcut transfer de personalitate Pendel fu chemat la telefon de Osnard. Mai întâi, la telefon o auzi pe Marta. Marta, recepționera, telefonista, contabilă și cea care făcea sandvișurile, era o femeie micuță, pe jumătate negresă, austeră, loială, cu un chip asimetric, plin de cicatrice de pe urma unei operații plastice nereușite.

— Bună dimineața, spuse ea cu o voce frumoasă în spaniolă.

Nici "Harry", nici "Señor Pendel", niciodată nu i se adresa așa. Doar bună dimineața, cu o voce de înger, căci vocea și ochii erau singurele rămase intacte.

— Bună dimineața, Marta.

— Un client nou la telefon.

— De care parte a podului?

Era gluma lor obișnuită.

— De partea ta. Osnard.

— Cum?

— Señor Osnard. E englez. Face glume.

— Ce fel de glume?

— Ai să vezi.

Lăsând deoparte forfecile, Pendel dădu mai încet muzica, astfel că Mahler abia se mai auzea, și trase spre el carnetul cu programări și un creion. Când era vorba de masa lui de lucru, avea reputația unui maniac: materialul aici, tiparele acolo, facturile și registrul cu comenzi dincolo, fiecare lucru la locul lui. Ca să croiască, se îmbrăcase ca de obicei în haina neagră cu spatele din mătase, cu un șliț în față, model născocit și cusut chiar de el. Îi plăcea aerul de servitor model pe care i-l dădea.

— Cum se scrie, domnule? îl întrebă el amabil pe Osnard, când acesta își repetă numele.

La telefon, vocea lui Pendel se coloră cu un surâs. Străinii aveau sentimentul că stăteau de vorbă cu o persoană pe placul lor. Se părea însă că Osnard avea același dar contagios, așa că urmă o conversație lungă, veselă și destinsă, tipic englezească.

— O-S-N la început și A-R-D la sfârșit, spuse Osnard, iar ceva din felul în care o spusese i se păru teribil de spiritual lui Pendel, căci își notă numele așa cum i-l dictase Pendel, două grupuri de câte trei litere mari, cu un & între ele.

— Apropo, dumneavoastră sunteți Pendel sau Braithwaite? întrebă Osnard.

La care Pendel, cum i se întâmpla adeseori când era pus în fața

acestei întrebări, răspunse cu o limbuție potrivită ambelor personalități.

— Ei bine, domnule, eu sunt amândoi într-unui, ca să zic așa.

Asociaatul meu Braithwaite, din nefericire, a murit de mult. *Pot* totuși să vă asigur că principiile lui nu au murit și sunt respectate de firma noastră și astăzi, spre marea bucurie a tuturor celor care l-au cunoscut.

Când Pendel dădea frâu liber identității sale profesionale, spusele lui erau însuflețite de ardoarea celui ce revenea la viața normală după un lung exil. Construia fraze alungite, cu o *coda* la sfârșit, ca un pasaj dintr-un concert clasic, când publicul așteaptă în zadar ca să se termine.

— Îmi pare rău, răspunse Osnard, după o scurtă pauză, coborându-și respectuos glasul. Din ce cauză a murit?

Ciudat câtă lume pune întrebarea asta, își spuse Pendel. Dar e de-nțeles, dacă ne gândim că, mai devreme sau mai târziu, pe toți ne așteaptă același lucru.

— Ziceau că a fost vorba de un atac de cord, domnule Osnard, răspunse pe tonul acela sigur folosit de cei sănătoși. Dar eu, sincer să fiu, aș spune că de inimă rea, din cauza închiderii tragice a prăvăliei noastre de pe Savile Row, ca urmare a impozitelor prohibitive. Pot să-mi permit să vă întreb dacă sunteți rezident în Panama, domnule Osnard, sau doar în trecere?

— Am sosit de câteva zile și cred că o să rămân ceva timp.

— În cazul ăsta, bine ați venit în Panama, domnule. Îmi puteți da un număr de telefon unde să vă găsesc dacă se întrerupe conversația, lucru de altfel frecvent aici?

Ca la toți englezii, modul de a vorbi al celor doi arăta din ce mediu social proveneau. Pentru unul ca Osnard, originea lui Pendel era la fel de evidentă ca și dorința lui profundă de a scăpa de ea. În ciuda suavității, vocea lui nu pierduse coloritul de pe Leman Street, din cartierul de est al Londrei. Când avea grijă de vocale, cadența și hiaturile îl trădau. Și chiar dacă totul era cum se cuvenea, ar fi putut să aibă ceva mai multă grijă de vocabular. Pentru Pendel, pe de altă parte, Osnard avea vocea tărăgănată a privilegiaților grosolani, care nu onorau facturile unchiului Benny. Dar, pe măsură ce discutau, Pendel avu impresia că între ei se instala o complicitate agreabilă, ca între doi exilați, când fiecare își lăsa deoparte prejudecățile în favoarea unei legături comune.

— Stau la El Panama până când mi-e gata apartamentul, explică Osnard. Care ar fi *trebuit* să fie gata acum o lună.

— Mereu aceeași poveste, domnule Osnard. Constructorii sunt la fel pretutindeni, am spus-o și o repet. La Timbuctoo sau la New York, totuna. Nu există meserie mai ineficace decât aceea de constructor.

— Pe la cinci după-amiază e ceva mai liniște la dumneavoastră? Nu se calcă lumea în picioare la ora aia?

— La noi, ora cinci e cea mai bună, domnule Osnard. Clienții din pauza de prânz s-au întors la lucru și cei pe care îi numesc "dinainte de cină" n-au ieșit încă în lume, să petreacă. Ei bine, v-am mințit, se corectă el cu un râs rușinat. E vineri, așa că cei "dinainte de cină" se duc direct acasă, la nevestele lor. La ora cinci voi fi cu totul la dispoziția dumneavoastră.

— Chiar dumneavoastră? În carne și oase? O groază de croitori la modă angajează lachei care să le facă treaba.

— Eu fac parte din școala veche, domnule Osnard. Fiecare client este, pentru mine, o nouă provocare. Îi iau măsurile, croiesc, ajustez, puțin îmi pasă de câte probe e nevoie ca să obțin cel mai bun rezultat. Nici o parte dintr-un costum nu pleacă de aici până când produsul nu e gata și supraveghez personal fiecare etapă.

— Foarte bine. Și prețul? Întrebă Osnard, pe un ton jucăuș, nu jignitor.

Surâsul satisfăcut al lui Pendel se lăți. Dacă ar fi vorbit în spaniolă, care devenise cea de-a doua natură a lui și totodată limba favorită, n-ar fi întâmpinat nici o dificultate să răspundă la această întrebare. În Panama, nimeni nu se jena să vorbească despre bani dacă nu era în criză. Dar reacția claselor engleze avute era cu totul imprevizibilă când venea vorba de bani, cei mai bogați fiind adeseori și cei mai zgârșiți.

— Eu ofer ce e mai bun, domnule Osnard. Cum spun mereu, un Rolls-Royce nu-l iei pe gratis, nici un Pendel & Braithwaite.

— Cât adică?

— Mă rog, domnule, două mii cinci sute de dolari pentru un costum clasic e suma obișnuită, dar poate fi mai mult, în funcție de material și de modelul ales. O haină sau un blazer, o mie cinci sute, o vestă, șase sute. Și cum, de preferință, folosim materiale mai ușoare și, ca atare, sfătuim să se facă o pereche de pantaloni asortați de schimb, pentru a doua pereche avem un preț special de opt sute de dolari. Ce aud eu acum e o tăcere șocată, domnule Osnard?

— Credeam că tariful actual era de maximum două mii costumul.

— Așa și era, domnule, până acum trei ani. Din păcate, după ce dolarul a căzut, întrucât la Pendel & Braithwaite suntem siliți să cumpărăm în continuare cele mai bune materiale, și cred că nu e nevoie să vă spun că nici nu folosim altceva, indiferent de preț, multe dintre ele provenind din Europa și toate...

Fu gata să folosească o expresie sofisticată, cum ar fi "indexate după moneda forte", dar se răzgândi.

— Oricum, domnule, mi s-a spus că în zilele noastre un costum de gata de lux — să-l luăm ca exemplu pe Ralph Lauren — ajunge la două mii, uneori chiar și peste. Pot să vă semnalez că noi asigurăm servicii și după vânzare? Nu cred că vă puteți întoarce la un croitor oarecare ca să-i spuneți că parcă vă strânge costumul la umeri, ce ziceți? În orice caz, retușul nu e gratis. Cam la ce vă gândiți să comandați?

— Eu? Nimic special. Două costume de oraș, la început, și pe urmă, dacă-mi plac, setul complet.

— *Setul complet*, repetă Pendel în extaz, năpădit de amintirea unchiului Benny. Cred că sunt douăzeci de ani de când n-am mai auzit expresia asta, domnule Osnard. Doamne. Setul complet. Dumnezeu mare.

Și de data asta un alt croitor și-ar fi stăpânit entuziasmul și s-ar fi întors la uniforma lui de amiral. Poate că și Pendel ar fi făcut-o în altă zi. Întâlnirea fusese fixată, suma acceptată, preliminariile obișnuite avuseseră loc. Dar Pendel se simțea bine. Vizita la bancă îi lăsase un sentiment de singurătate. Avea puțini clienți englezi, și chiar mai puțini prieteni englezi. Louisa, ascultând de fantoma tatălui ei mort, nu-i prea încuraja.

— P&B sunt în continuare cei mai buni din oraș, nu-i așa? Întrebă Osnard. Croitorii celor mai mari barosani din Panama, corect?

Pendel zâmbi la cuvântul "barosani".

— Ne place s-o credem, domnule. Fără să ne dăm aere, suntem mândri de creațiile noastre. Și pot să vă asigur că, în ultimii zece ani, n-am prea dormit pe roze. Sincer să vă spun, în Panama oamenii nu prea au *gust*. Sau nu aveau, până am apărut noi. Înainte de a le putea vinde ceva, a trebuit să-i educăm. Atâția bani pentru un costum? Ne credeau nebuni, dacă nu și mai rău. Pe urmă, încetul cu încetul, afacerea a demarat și de atunci nu se mai oprește, sunt fericiți s-o spun. Până la urmă au priceput că nu ne mulțumim să le facem un costum și să le cerem banii pe el. Noi asigurăm întreținerea, retușurile, suntem mereu la dispoziția lor, suntem prieteni și suporter, ființe umane. Nu cumva lucrați în presă, domnule? Am fost plăcut impresionați să citim recent un

articol în *Miami Herald*, ediția locală. Nu știu dacă v-a căzut sub ochi.

— Nu, cred că mi-a scăpat.

— Atunci permiteți-mi să vă spun, domnule Osnard, și acum vorbesc serios: noi îmbrăcăm președinți, avocați, bancheri, episcopi, deputați, generali, amirali. Îmbrăcăm pe oricine apreciază un costum pe măsură și poate plăti pentru el, indiferent de rasă, religie sau reputație. Ce părere aveți?

— Promițător. Foarte promițător. Rămâne pentru ora cinci. Să fie într-un ceas bun. Osnard, v-ați notat?

— Ora cinci, domnule Osnard. Abia aștept.

— Și eu.

— Încă un client ca lumea, Marta, îi spuse Pendel când fata intră cu câteva facturi în mână.

Numai că niciodată nu reușea să-i spună Martei ceva care să sune firesc. Cum nici modul în care-l asculta ea nu era firesc: cu fața mutilată întoarsă într-o parte, cu ochii întunecați și înțelepți privind aiurea și cu o cascadă de păr negru ascunzând ce era mai rău.

Cam asta fusese tot. După aceea, Pendel avea să-și spună că fusese un imbecil infatuat, dar deocamdată era fericit și flatat. Osnard ăsta era, evident, un tip a-ntâia, lucru pe care Pendel îl aprecia ca și unchiul Benny, pe vremuri, iar britanicii, indiferent de ce spuneau Louisa și defunctul ei tata despre ei, erau mult mai buni decât alții. Poate că, după toți acești ani în care întorsese spatele fostei lui țări, își va schimba părerea. Nu dădu nici o importanță reticenței lui Osnard când venise vorba despre ocupația lui. O groază dintre clienții lui erau la fel de reticenți, iar alții, care nu erau, ar fi făcut bine să fie. Era amuzat, dar el nu era ghicitor. După ce închise telefonul, se întoarse la uniforma de amiral până începu vânzoleala obișnuită de vineri la prânz, pe care, înainte ca Osnard să intre în scenă și să măture ultimele resturi de inocență din Pendel, o numise "clișeele fericite".

Și cine altul putea deschide parada în ziua aceea, dacă nu unicul, neasemuitul Rafi Domingo, cel mai cunoscut play-boy din Panama, una dintre țintele favorite ale antipatiei Louisei.

— Señor Domingo! exclamă Pendel, cu brațele deschise. Ce bucurie să vă văd! Dacă-mi permiteți, e o rușine că arătați mereu atât de tânăr! Rafi, pot să-ți amintesc ceva? adăugă el pe un ton mai scăzut. Conform definiției regretatului domn Braithwaite, manșeta nu trebuie să depășească cu mai mult de o falangă, spuse el apucându-l respectuos de mâneca blazerului.

Trecură apoi la proba noului smoching al lui Rafi, care nu avea nevoie de probă, dar i-o făcu pentru ca să se fălească în fața celorlalți clienți de vineri, care începuseră să se adune în magazin, cu telefoanele lor celulare, cu fumul de țigară, cu povestirile lor decoltate și cu relatarea unor tranzacții glorioase și a unor cuceriri sexuale. Următorul client fu Aristide, poreclit *braguetazo*, pentru că se căsătorise din interes, motiv pentru care prietenii îl considerau un martir al speciei bărbătești. Veni apoi la rând Ricardo-spune-mi-Ricki, care în timpul unei scurte, dar profitabile treceri prin Ministerul Lucrărilor Publice își acordase dreptul de a construi toate drumurile din Panama de atunci și până la sfârșitul lumii. Ricki era însoțit de Teddy, zis Ursul, editorialistul cel mai puțin iubit din Panama și, fără îndoială, și cel mai hidos, aducând cu el aerul de răceală care îl caracteriza, dar Pendel nu fu afectat deloc.

— Teddy, scrib legendar și depozitar al reputațiilor. Opriți-vă o clipă,

domnule. Permiteți sufletelor noastre să se odihnească un pic.

Imediat după ei sosi Philip, fost ministru al Sănătății cândva sub Noriega, sau să fi fost al învățământului?

— Marta, un pahar pentru excelența sa! Și, te rog, un costum de dimineață pentru excelența sa, o ultimă probă și cred că vă va veni ca turnat. Felicitări, Philip, continuă el cu un glas scăzut. Am auzit că e dată naibii, foarte frumoasă și că te adoră, murmură el, aluzie plăcută la ultima *chiquilla* a lui Philip.

Acești oameni de treabă și alții ca ei intră și ies veseli din magazinul lui Pendel în această ultimă Vinere Mare din istoria umanității. Iar Pendel, agitându-se agil printre ei, râzând, vânzând, citind cuvintele înțelepte ale dragului Arthur Braithwaite, își însușește încântarea lor și le dă onorurile cuvenite.

CAPITOLUL TREI

După aceea, Pendel consideră că fusese cât se poate de potrivit ca sosirea lui Osnard la P&B să fie însoțită de un tunet și de ceea ce unchiul Benny ar fi numit tot tacâmul. Fusese o după-amiază splendidă și însoțită, tipică pentru anotimpul umed în Panama, iar două fete drăguțe priveau în vitrinele magazinului de cadouri Sally's de peste drum. Cât despre bougainvillea din grădina vecinilor, era atât de frumoasă, că-ți venea s-o mănânci. Apoi, la cinci fără trei minute — Pendel nu se îndoiește nici o clipă că Osnard va fi punctual — iată că apărură un Ford cafeniu break hatchback, cu un autocolant Avis pe luneta din spate, care parcă pe locul rezervat clienților. La volan, o mutră agreabilă cu o claie de păr negru, așezată ca un dovleac de Halloween în spatele parbrizului. Pendel habar n-avea de ce se gândise tocmai la Halloween. Probabil din cauza ochilor rotunzi și negri, își spuse el mai târziu.

În clipa aceea întregul Panama se cufundă în întuneric.

Și toate astea din cauza unui nor bine delimitat, nu mai mare decât mâna Hannei, care se postase în fața soarelui. În clipa următoare, picături uriașe de ploaie începură să cadă și să salte pe scările de la intrare, iar tunetul și fulgerul puseră în funcțiune alarmele tuturor mașinilor parcate pe stradă, capacele de la gurile de canal săriră ca urmare a prea plinului și porniră la vale, aidoma unor discuri duse de curentul cafeniu, frunzele de palmier și pubelele se alăturară acestui flux insalabru și negrii cu pelerine se iviră ca de obicei nu se știe de unde ori de câte ori era o aversă, agitând umbrele de golf la ferestrele mașinilor și oferindu-se să împingă, pentru un dolar, mașina pe un teren mai ridicat, ca să nu se înece delcoul.

Unul dintre ei îl și luase în primire pe domnul Dovleac, în mașina lui aflată la cincisprezece metri de peron, așteptând ca potopul să ia sfârșit. Numai că potopul nu se grăbește, din cauza vântului prea slab. Domnul Dovleac cedează, bagă mâna în haină — poartă haină, lucru neobișnuit în Panama, dacă nu ești cineva sau bodyguard — își scoate portofelul, extrage din el o bancnotă și reintroduce portofelul în buzunarul din stângă dinăuntrul hainei, coboară fereastra destul de mult pentru ca negrul să vâre umbrela în mașină și Dovleacul să facă niscai glume și să-i dea zece dolari fără să se ude leoarcă. Manevra a reușit. De notat: Dovleacul vorbește spaniola, chiar dacă de-abia a venit.

Și Pendel zâmbește. Zâmbește, de fapt, în așteptare, mai mult decât de obicei.

— E mai tânăr decât credeam, strigă el spre spinarea frumos arcuită a Martei, aflată cu spatele la el în cabina cu geamuri de sticlă, ocupată să-și verifice biletele de loterie niciodată câștigătoare.

Tonul lui Pendel e unul de aprobare. Ca și cum ar fi văzut deja în fața ochilor anii lungi în care-i va coase costume lui Osnard și se va bucura de prietenia lui, în loc să-l identifice imediat ca fiind un client venit direct din iad.

Cum Marta se mulțumise să-și ridice înțeleghătoare capul cu păr brun, fără să-i răspundă, Pendel adoptă poziția specială în care voia să-l găsească fiecare client nou.

Căci așa cum viața îl învățase să se bazeze pe prima impresie, punea și el mare preț pe prima impresie pe care le-o făcea celorlalți. Nimeni, de pildă, nu se așteaptă să găsească un croitor șezând. Pendel însă hotărâse, cu mult timp în urmă, că P&B trebuia să fie o oază de liniște în mijlocul unei lumi agitate. De aceea își făcea un punct de onoare din a fi găsit instalat în vechiul lui fotoliu de portar, cel mai adesea cu un număr al ziarului *Times* vechi de două zile întins pe genunchi.

Nu-i displăcea nici dacă, așa cum se întâmpla azi, o tavă cu ceai odihnea pe masa din fața lui, așezată pe un teanc de exemplare vechi din *Illustrated London News* și *Country Life*, cu un ceainic adevărat din argint și niște sandvișuri proaspete cu castraveți, subțiri ca hârtia, făcute la perfecție de Marta în bucătăria unde, la insistențele ei, se închidea în primele stagii delicate ale sosirii unui client nou, ca nu cumva apariția unei metise desfigurate să dăuneze siguranței virile a panamezului alb, mândru de aspectul lui. Îi și plăcea să-și citească acolo cărțile, căci își reluase, în fine, studiile de psihologie, istorie socială și încă ceva ce uita mereu. Ar fi preferat s-o vadă făcând dreptul, dar Marta refuzase net, sub pretext că avocații erau niște mincinoși.

— N-ar fi cazul, spunea ea în spaniola ei îngrijită și acidă, ca fiica unui dulgher negru să se înjosească pentru bani.

Există mai multe moduri în care un tânăr corpulent, înarmat cu o umbrelă albastru cu alb de parior, poate să coboare dintr-o mașină mică pe o ploaie torențială. Osnard — dacă el era — alegea unul ingenios, dar care se dovedi neinspirat. Strategia lui consta în a începe să deschidă umbrela în mașină, după care să iasă, inestetic, cu fundul înainte, trăgând umbrela după el și deschizând-o dintr-o singură mișcare triumfătoare. Dar fie Osnard, fie umbrela se înțepeni în portieră, astfel că, pentru un timp, tot ce putu Pendel să vadă fu un fund mare, britanic, îmbrăcat într-un pantalon din gabardină maro, prea larg între picioare și cu o haină asortată, cu șlițuri în părți, mitraliată de ploaie.

Material ușor de vară, trei sute de grame, tergal amestecat, mult prea cald pentru Panama, remarcă Pendel. Nu-i de mirare că vrea cât mai repede două costume noi. Tur de talie, pe puțin nouăzeci și șase. Umbrela se deschise. Unele nu se deschideau. Asta se înălță ca un drapel care anunța capitularea imediată, ca să coboare imediat asupra capului și umerilor lui Osnard. Apoi dispăru, cum se întâmpla cu fiecare client, între locul de parcare și ușa de la intrare. Urcă scările, își zise Pendel mulțumit, auzindu-i zgomotul pașilor, în ciuda potopului. Iată-l, e pe peron, îi văd umbra. Intră, nătărăule, nu e încuiat. Dar Pendel nu se sculă din fotoliu. Se învățase să n-o facă. Altfel ar fi deschis și închis uși cât era ziua de lungă. Petice de gabardină maro udă apăreau, ca într-un caleidoscop, printre literele ce se vedeau în haloul transparent al geamului mat: PENDEL & BRAITHWAITE, Panama și Savile Row din 1932. O pauză, după care mai întâi umbrela, apoi întreaga siluetă masivă pătrunse cu spatele.

— Domnul Osnard, bănuiesc, spuse Pendel din adâncul fotoliului său. Intrați. Sunt Harry Pendel. Îmi pare rău că plouă. Vreți o ceașcă de ceai sau ceva mai tare?

Primul lui gând fu: un om care iubește viața. Ochi căprui și vioi, ca de vulpe. Mișcări leneșe, membre zdravene, tipul atletului comod. Trebuie să prevăd o groază de material în plus, pentru când s-o îngrășa. Își aminti apoi o glumă de music-hall, pe care unchiul Benny nu înceta s-o spună, spre groaza prefăcută a mătușii Ruth:

— Mâini mari, doamnelor, picioare mari, știți prea bine ce înseamnă asta — mânuși mari și șosete mari.

Bărbații care intrau la P&B aveau de ales. Puteau să ia loc, lucru pe care îl făceau comozii, să accepte un bol cu supă pregătită de Marta sau un pahar cu băutură, să facă un schimb de bârfe și să lase farmecul locului să acționeze asupra lor înainte de a urca la etaj pentru probă, ocazie cu care treceau, ca din întâmplare, prin fața unui stand atrăgător, cu cataloage de tipare așezate pe o consolă din lemn de măr. Sau puteau să se repeadă ca vântul spre camera de probă, cum procedau cei stresați, de cele mai multe ori clienți noi, lătrind ordine către șoferii de dincolo de paravanul de lemn, dând telefoane pe celular amantelor sau agenților de bursă și, în general, străduindu-se să impresioneze prin importanță. Până când, cu timpul, cei stresați se transformau în comozi și erau înlocuiți, la rândul lor, de alți clienți agitați. Pendel așteptă să vadă în ce categorie se va înscrie Osnard. Răspuns: în nici una dintre ele.

Nici nu trăda vreunul dintre simptomele cunoscute ale celui ce tocmai se pregătește să cheltuiască cinci mii de dolari pe ținuta sa. Nu era nervos, nu era ros de nesiguranță sau șovăială, nu se arăta nici fanfaron, nici vorbăreț, nici prea familiar. Nici nu avea un aer vinovat, dar sentimentul culpabilității era rar în Panama. Chiar dacă, la venire, aduci cu tine un pic, culpabilitatea dispare iute. Era ciudat de calm.

Ce credeți că făcu? Se sprijini de umbrela din care curgea apă, cu un picior în față și cu celălalt bine înfipt pe ștergător, motiv pentru care soneria continuă să răsună pe culoarul din spate. Numai că Osnard nu păru s-o audă. Sau o auzea, dar nu era capabil să resimtă vreun fel de jenă. Pentru că, în timp ce suna în continuare, îmbrățișa prăvălia cu privirea cu o expresie radioasă pe chip, zâmbind ca și cum tocmai regăsise un prieten pe care nu-l mai văzuse de mult.

Scara spiralată din lemn de mahon ce ducea la prăvălia de lux a domnilor: Dumnezeu milostiv, draga, bătrâna scară... Fularele, halatele de casă, papucii cu monogramă: da, da, îmi amintesc foarte bine de voi... Scărițele de bibliotecă, transformate cu îndemănare în suporturi pentru cravate: cine s-ar fi gândit la una ca asta? Ventilatoarele din lemn rotindu-se leneș pe plafonul mucegăit, rulourile de stofe, tejeaua cu foarfecă de la începutul secolului, rigla din aramă fixată de o parte a ei: prieteni vechi, fiecare dintre ele un amic de demult... În fine, fotoliul din piele uzată, conform legendei locale, chiar fotoliul lui Braithwaite. Și Pendel așezat în el, zâmbindu-i cu o autoritate binevoitoare noului său client.

Osnard îi întoarse privirea — o privire cercetătoare, neînhibată, pornind de la chipul lui Pendel și coborând de-a lungul hainei închise în față, până la pantalonii bleumarin, la șosetele de mătase și la pantofii negri de oraș, de la Ducker, Oxford, măsurile treizeci și nouă până la patruzeci și trei de vânzare la primul etaj. Privirea urcă apoi din nou, fără să se grăbească, pentru un al doilea examen al feței, înainte de a explora colțurile prăvăliei. Iar soneria continuă să sune, din cauza piciorului solid al lui Osnard plantat pe ștergătorul din cocos.

— Minunat, decretă el. Absolut superb. Nu cumva să schimbi ceva.
— Luați loc, domnule, îl îndemnă Pendel. Simțiți-vă ca acasă, domnule Osnard. De altfel, sperăm că toți clienții noștri se simt aici ca la ei acasă. Vin mai des să schimbe o vorbă decât pentru un costum. Lângă dumneavoastră e un suport pentru umbrele. Lăsați-o acolo.

Dar, fără să aibă de gând s-o lase undeva, Osnard o îndreptă ca pe o baghetă magică spre o fotografie înrămată ce atârna în plin centru, pe peretele din spate, reprezentând un domn cu o figură socratică, cu ochelari, în redingotă neagră, privind încruntat la lumea de azi.

— Așa e e/, nu-i așa?

— Care el? Unde?

— Acolo. Marele maestru. Arthur Braithwaite.

— Chiar așa, domnule. Aveți un ochi format, dacă-mi permiteți. Marele maestru, cum bine l-ați descris. Fotografia e făcută când era în floarea vârstei, la cererea angajaților săi plini de admirație, care i-au oferit-o cu ocazia împlinirii vârstei de șaizeci de ani.

Osnard se apropie dintr-o săritură, ca să se uite mai de aproape, iar soneria se opri în sfârșit.

— Arthur G., citi el cu voce tare de pe plăcuța de bronz montată sub ramă. 1908 — 1981. Fondator. Fir-ar să fie. Zău că nu l-aș fi recunoscut. Și G. ce vrea să zică?

— George, răspunse Pendel, întrebându-se de ce ar fi trebuit Osnard să-l recunoască, dar fără să-și formuleze întrebarea.

— De unde e?

— Din Pinner, spuse Pendel.

— M-am referit la fotografie. Ai adus-o cu dumneata? Unde se găsea?

Pendel își permise să zâmbească trist și să ofteze.

— E un dar de la draga lui văduvă, domnule Osnard, făcut cu puțin înainte de a-l urma. Un gest frumos, pe care nu și-l putea permite, dacă ținem seama de costul transportului din Anglia, dar a vrut cu tot dinadinsul. Acolo i-ar plăcea să fie, așa mi-a spus, și nimeni n-a putut s-o facă să se razgândească. Nu că am fi vrut, o dată ce ținea atât de mult. Pe cine l-ar fi lăsat inima?

— Cum o chema?

— Doris.

— Copii?

— Mă scuzați?

— Doamna Braithwaite. Avea copii? Moștenitori. Urmași.

— Nu, din păcate. N-a vrut Dumnezeu.

— Oricum, am impresia că ar fi trebuit să fie Braithwaite & Pendel, nu crezi? Bătrânul Braithwaite era totuși asociatul principal. Ar fi trebuit să fie primul, chiar dacă a murit.

Pendel scutura deja din cap.

— Nu, domnule. Nu e așa. A fost dorința lui Arthur Braithwaite, exprimată chiar de el. Harry, fiule, tinerețea trece înaintea bătrâneții. De acum înainte suntem P&B. În felul ăsta n-o să ne mai confunde nimeni cu o anumită companie petrolieră.

— Și, mă rog, cine sunt capetele alea încoronate pe care le-ați îmbrăcat? Am văzut că afară scrie "Croitori ai Curții Regale". Muream de nerăbdare să întreb.

Zâmbetul lui Pendel se răci un pic.

— Ei bine, domnule, așa scrie și mă tem că nu mi-e îngăduit să intru în amănunte, fără să cad în păcatul de lezmaiestate. Unii domni foarte *apropiați* de un anume tron *au considerat* că e cazul să ne onoreze, în trecut și până în ziua de azi. Din păcate, nu avem voie să spunem mai mult.

— De ce nu?
— În parte din cauza codului etic al breslei croitorilor, care garantează anonimatul pentru *fiecare* client, nobil sau nu. Și mă tem că, în zilele noastre, și din motive de securitate.
— Tronul Angliei?
— Îmi cereți prea mult, domnule Osnard.
— Atunci de ce ați mai atârnat afară blazonul prințului de Wales? O clipă am crezut că-i o cărciumă.
— Mulțumesc, domnule Osnard. Ați observat ceea ce puțini observă aici, în Panama, dar mai departe buzele mele sunt cusute. Luați loc, domnule. Sandvișurile Martei sunt cu castraveți, dacă vă interesează. Nu știu dacă faima lor a ajuns deja până la dumneavoastră. Și permiteți-mi să vă recomand un foarte bun vin alb chilian, pe care îl importă unul dintre clienții mei, care are amabilitatea să-mi trimită, din când în când, câte o lădiță. Ce vă tentează?
Căci din clipa aceea, pentru Pendel devenise important ca Osnard să fie tentat.

Osnard nu luase loc, dar acceptă un sandviș. Mai exact, luă de pe platou trei, unul ca să-l manânce și două pe care le ținu pe pernuța dolo-fană a palmei mâinii drepte, în timp ce stătea umăr la umăr cu Pendel, în fața mesei din lemn de măr.

— Nu, astea nu sunt pentru noi, afirmă Pendel, eliminând cu un gest eșantioanele de tweed fin, cum făcea de obicei. Nici astea nu sunt ce ne trebuie pentru ce numesc eu o siluetă de bărbat în toată firea. Sunt perfecte pentru adolescenții imberbi sau pentru lungani, dar nu și pentru cineva ca dumneavoastră sau ca mine, ca să spun așa. Aici, în schimb, spuse el întorcând o nouă pagină, ne apropiem.

— Alpaca de prima calitate.

— Chiar așa, domnule, spuse Pendel, nespus de mirat Provine din sudul Peru-ului, din Munții Cordilieri, și e apreciată pentru cât e de moale la pipăit și pentru varietatea de nuanțe naturale, ca să citez din *Wool Record*. Zău, domnule Osnard, am impresia că ascundeți ceva.

Era o remarcă justificată de faptul că un client oarecare nu știa de obicei absolut nimic despre materiale.

— Era materialul preferat al tatălui meu. Singurul care-i plăcea. Alpaca sau nimic.

— Era, domnule? Îmi pare rău.

— E mort. E-acolo sus, cu Braithwaite.

— Cu tot respectul pe care vi-l datorez, domnule Osnard, pot să vă spun că stimatul dumneavoastră tată știa ce vorbește! exclamă Pendel, lansându-se într-unui dintre subiectele lui favorite. Cred că sunt în măsură să vă informez că alpaca este, a fost și va rămâne pentru totdeauna cel mai bun material de vară din lume. Toate amestecurile alea de mohair și lână pieptănată, să fie la ei acolo. Alpaca se vopsește ca lână, de aici vine varietatea de culori, bogăția ei. Alpaca e pură, e suplă, respiră. Chiar și pielea cea mai sensibilă o suportă.

Atinse cu un deget brațul lui Osnard.

— Înainte de penuria actuală, croitorii de pe Savile Row, rușine să le fie, la ce credeți c-o foloseau, domnule Osnard?

— Nu pot să ghicesc.

— La dubluri, declară Pendel dezgustat. Dubluri oarecare. Vandalism, asta era și mai mult nu.

— Bătrânul Braithwaite ar fi văzut roșu în fața ochilor.

— Chiar așa a fost, și nu mi-e jenă să-l citez: "Harry", mi-a spus — i-au trebuit nouă ani ca să-mi spună Harry — "Harry, ce fac ei cu alpa-

caua nu i-aş face nici unui câine". Sunt chiar cuvintele lui şi parcă le aud şi azi.

— Şi eu.

— Ce-aţi spus?

Dacă Pendel era numai urechi, în acest timp Osnard rămânea imper-turbabil. Părea că nu-şi clădea seama de impactul produs de cuvintele lui şi studia eşantioanele.

— Mă tem că n-am înţeles ce-aţi spus, domnule Osnard.

— Bătrânul Braithwaite îl îmbrăca pe tata. Cu mult timp în urmă, pe când eram puşti.

Pendel păru prea emoţionat ca să poată vorbi. Încremeni şi îşi ridică umerii, ca un soldat bătrân în faţa Monumentului Eroilor din Londra.

Când îşi reveni, rosti cu răsuflarea tăiată:

— Zău, domnule, scuzaţi-mă. Asta zic şi eu surpriză. Trebuie să recunosc că e pentru prima oară când mi se întâmplă, continuă el, după ce îşi reveni un pic. Din tată în fiu. Două generaţii, aici, la P&B. Nu s-a mai întâmplat de când suntem în Panama. Nu încă. Nu de când am părăsit Savile Row.

— Mi-am închipuit eu c-o să te surprindă.

Preţ de o clipă, Pendel ar fi putut să jure că ochii castanii de vulpe îşi pierduseră sclipirea, deveniseră duri, rotunzi, se întunecaseră şi se îngustaseră până când pupila se redusese la un simplu ciob de lumină. Iar mai târziu, în imaginaţia lui, lumina aceea nu era aurie, ci roşie. Privirea îşi recăpătă iute sclipirea dinainte.

— Ceva nu e în ordine? Întrebă Osnard.

— Mă minunam şi eu, domnule Osnard. "Stare de graţie", cred că aşa i se spune în zilele noastre. Da, cred că am traversat o stare de graţie.

— Cum mai trece timpul, nu-i aşa?

— Chiar aşa, domnule. El e cel ce toarce, macină şi striveşte totul în calea lui, cum se spune, aprobă Pendel şi se întoarce la catalogul cu eşantioane, ca să-şi găsească alinarea în muncă.

Dar trebui să aştepte până când Osnard mănăcă mai întâi, dintr-o înghiţitură, încă un sandviş cu castraveţi, după care scutură firimiturile de pe mâini lovindu-le de mai multe ori una de alta, până ce se declară satisfăcut.

Procedura pentru primirea unui client nou funcţiona fără greş la P&B: alegerea stofei din catalog, admirarea ei în rulou — căci Pendel avea grijă să nu propună niciodată un eşantion, dacă nu avea un cupon de rezervă — o vizită în salonul pentru probe, ca să i se ia măsurile, o inspecţie prin Magazinul de Lux pentru domni şi pe la Colţul Sportivilor, drumul pe coridorul din spate, cunoştinţa cu Marta, deschiderea contului, plata unui avans, dacă nu cumva exista o altă înţelegere, şi invitaţia să revină după zece zile, pentru prima probă. În cazul lui Osnard, Pendel se hotărî să facă o variaţie. De la masa cu eşantioane, îl conduse pe culoarul din spate, spre consternarea Martei, care se refugiase în bucătărie şi era cufundată într-o carte intitulată *Ecologie de împrumut*, un istoric al decimării intense a junglelor din America de Sud, cu binecuvântarea Băncii Mondiale.

— Domnule Osnard, vă prezint adevăratul creier al P&B, chiar dacă o să mă ucidă c-o spun. Marta, dă mâna cu domnul Osnard, O-S-N şi pe urmă A-R-D. Completează-i o fişă, dragă, şi trece-o la clienţii vechi, căci domnul Braithwaite a lucrat pentru tatăl lui. Prenumele, domnule?

— Andrew, spuse Osnard şi Pendel văzu ochii Martei ridicându-se spre el şi studiindu-l, de parcă ar fi auzit altceva decât un prenume, după

care se întoarce spre Pendel cu un aer întrebător.

— *Andrew?* repetă ea.

— Cu domiciliul provizoriu la Hotelul El Panama, Marta, se grăbi Pendel să precizeze. Dar, prin amabilitatea faimoaselor noastre întreprinderi de construcții panameze, se va muta la...?

— Punta Paitilla.

— Desigur, spuse Pendel cu un zâmbet respectuos, ca și cum Osnard tocmai ar fi comandat icre negre.

După ce puse ostentativ semn la pagina la care rămăsese, Marta așează cartea deoparte și își notă fără entuziasm detaliile, în spatele perdelei de păr negru.

— Ce naiba a pățit femeia asta? întrebă Osnard cu o voce joasă, de îndată ce ieșiră pe culoar.

— Un accident, domnule. Și insuficiente îngrijiri medicale după aceea.

— Mă mir c-o mai ții. Cred că-i bagă în sperieți pe clienți.

— Mă bucur că pot să vă spun că dimpotrivă, răspunse Pendel cu siguranță în glas. Marta e de departe favorita clienților mei. Iar sandvișurile ei sunt, după părerea lor, mortale.

După care, ca să evite alte întrebări legate de Marta și ca să uite privirea ei dezaprobată, Pendel se lansă în conferința lui obișnuită despre nuca tagua care crește în pădurile tropicale și în prezent, îl asigură el pe Osnard, e acceptată de lumea civilizată ca înlocuitor al fildeșului.

— Întrebarea este, domnule Osnard, care sunt utilizările nucii tagua în zilele noastre? întrebă el pe un ton mai vehement ca de obicei. Piese de șah ornamentale? De acord. Statuete? Și de data asta aveți dreptate. Cercei, bijuterii, ne apropiem, dar la mai ce este folosită? Ce altă folosință tradițională, complet uitată de lumea modernă, pe care aici, la P&B, am făcut-o să renască, în ciuda costurilor, pentru beneficiul dragilor noștri clienți și al generațiilor viitoare?

— Nasturi? sugerează Osnard.

— Răspuns corect, desigur, nasturi. Mulțumesc, spuse Pendel, oprindu-se în fața unei alte uși. Doamnele indiene, *cunas*, atrase el atenția, coborând vocea. Atenție, sunt foarte sensibile.

Bătu în ușă, o deschise, intră respectuos și-i făcu semn oaspetelui său să-l urmeze. Trei indiene de o vârstă nedeterminată coseau haine la lumina unor lămpi de birou.

— Vi le prezint pe cele care finisează lucrul, murmură el, ca și cum s-ar fi temut să nu le tulbure concentrarea.

Dar femeile nu păreau nici pe jumătate atât de sensibile pe cât era Pendel, căci își ridicară vesele privirile de pe lucrul lor și-i acordară lui Osnard un zâmbet binevoitor.

— Butoniera la costumul de comandă este, domnule Osnard, ce e rubinul pe turban, rosti Pendel, cu o voce la fel de scăzută. Pe ea îți cade în primul rând privirea, este detaliul care vorbește pentru tot ansamblul. O butonieră bine făcută nu face ca un costum să fie bine făcut, dar o butonieră rău făcută face ca un costum să fie *rău* făcut.

— Ca să-l cităm pe dragul de Arthur Braithwaite, sugerează Osnard pe același ton.

— Chiar așa, domnule. Iar nasturele de tagua care, înaintea regretabilei invenții a plasticului, se folosea pe scară largă în America și în Europa și pe care nimic nu l-a depășit, după părerea mea, este — datorită lui P&B — folosit din nou, ca o tușă finală a costumului nostru de comanda.

— Tot ideea lui Braithwaite?

— Conceptul a fost al lui, domnule Osnard, spuse Pendel, trecând pe

lângă ușa închisă în spatele căreia lucrau chinezii specializați în haine și hotărând, fără alt motiv decât propria-i panică, să nu-i deranjeze. Dar mie îmi revine meritul de a-l fi pus primul în practică.

Dar, în timp ce Pendel se chinuia să păstreze ritmul alert al vizitei, era evident că Osnard prefera unul mai lent, căci îi blocă trecerea cu un braț musculos sprijinit de perete.

— Am auzit că l-ai îmbrăcat și pe Noriega la vremea lui. E adevărat?

Pendel șovăi și privirea i se îndreptă instinctiv de-a lungul culoarului, spre ușa de la bucătăria Martei.

— Și ce dacă? spuse el.

Pentru o clipă, obrazul i se crispă de neîncredere și vocea îi deveni monocordă și surdă.

— Ce-ar fi trebuit să fac? Să trag oblonul? Să mă duc acasă?

— Ce i-ai cusut?

— Generalul nu era o persoană care să poarte costum, domnule Osnard. Cât despre uniforme, putea petrece zile întregi alegând diverse variante. La fel și în cazul cizmelor și al caschetelor. Dar, oricât s-ar fi opus, erau ocazii în care trebuia să poarte costum.

Se întoarse, încercând să-l determine pe Osnard să continue drumul pe culoar. Dar Osnard nu-și mișcă brațul.

— Ce fel de ocazii?

— Mă rog, de exemplu atunci când generalul a fost invitat să pronunțe acel discurs memorabil la Universitatea Harvard, poate că vă aduceți aminte, chiar dacă Harvard ar prefera să fie uitat. Era un client greu de mulțumit. N-avea stare când venea la probe.

— Unde e acum n-are nevoie de costume, ce zici?

— Nici vorbă, domnule Osnard. Din ce mi s-a spus, îi pun totul la dispoziție. O altă ocazie a fost atunci când Franța i-a acordat cea mai mare decorație, Legiunea de Onoare.

— De ce naiba i-au dat-o?

Lumina pe coridor venea din plafoniere, astfel că ochii lui Osnard păreau două găuri lăsate de glonț.

— Ar fi mai multe explicații, domnule Osnard. Cea mai probabilă e ca, în schimbul unei sume de bani, generalul a permis aviației franceze să folosească Panama ca bază de retragere pe vremea exploziilor nucleare atât de nepopulare din Pacificul de Sud.

— Cine zice că e cea mai probabilă?

— În jurul generalului circulau tot felul de vorbe. Nu toți colaboratorii lui erau la fel de discreți ca el.

— Coseai și pentru colaboratori?

— Mai cos și azi, domnule, mai cos și azi, replică Pendel, regăsindu-și buna dispoziție. Imediat după invazia americană am avut o ușoară scădere a numărului de clienți, când unii dintre apropiații generalului s-au simțit obligați să plece în străinătate pentru un timp. Dar s-au întors curând. Nimeni nu-și pierde reputația în Panama, în orice caz nu pentru mult timp, iar domnilor panamezi nu le place să-și cheltuiască banii în exil. Aici tendința e mai degrabă de a-i recicla pe politicieni, nu de a-i arunca în dizgrație. În felul asta, nimeni nu stă prea mult timp pe tușă.

— Nu te-au numit colaborator sau ceva de genul ăsta?

— Sincer vorbind, domnule, nu prea erau mulți care să arate cu degetul. I-am cusut de câteva ori haine generalului, adevărat. Dar majoritatea clienților mei au făcut chiar mai mult, nu credeți?

— Dar grevele de protest? Ai participat la ele?

O nouă privire îngrijorată spre bucătărie, unde Marta își reluase, probabil, lectura.

— Să zicem, domnule Osnard, că am închis ușa de la intrare. Dar

n-am închis-o întotdeauna și pe cea din spate.

— Deștept tip.

Pendel apucă clanța cea mai apropiată și o apăsă. Doi muncitori italieni în vârstă, specializați în pantaloni, cu șorțuri albe și ochelari cu rame aurii, își ridicară privirile. Osnard le făcu princiari un semn cu mâna și se retrase din nou pe culoar. Pendel îl urmă.

— Îl îmbraci și pe cel nou, nu-i așa? întrebă Osnard într-o doară.

— Da, domnule, sunt mândru să-l număr pe președintele Republicii Panama printre clienții mei. Nu cunosc o persoană mai agreabilă.

— Unde-o faci?

— Mă scuzați?

— Vine el aici, te duci dumneata la el?

Pendel adoptă un ton de ușoară superioritate.

— Invitația vine întotdeauna de la Palat. Oamenii se duc la președinte, nu vine președintele la ei.

— Asta înseamnă că ești de-ai casei, nu?

— Ei bine, domnule, e al treilea președinte pe care îl îmbrac. Asta creează anumite legături.

— Și cu personalul?

— Da.

— Și el cum e? Președintele?

Pendel făcu din nou o pauză, așa cum făcuse și înainte când fuseseră amenințate legile secretului profesional.

— Marii oameni de stat din zilele noastre, domnule, sunt supuși unor presiuni enorme. E un om singuratic, rupt de ceea ce eu numesc micile plăceri ale vieții. Câteva minute singur cu croitorul pot reprezenta o pauză binevenită în vârtejul existenței lor.

— Vrei să spui că mai trăncăniți și voi?

— E vorba mai degrabă de un moment de destindere. Mă întreabă ce povestesc clienții mei despre el. Eu îi răspund, bineînțeles fără să dau nume. Câteodată, când îl apasă ceva, mă onorează la rândul lui cu câte o mărunță confidență. Am reputația unui om discret și nu mă îndoiesc că vigilenței lui consilieri l-au informat. Cam atât pot să vă spun, domnule.

— Cum îți spune?

— În particular sau în prezența unei terțe persoane?

— Vasăzică, Harry? deduse Osnard.

— Chiar așa.

— Și dumneata?

— N-aș îndrăzni niciodată, domnule. Am avut șansa să mi se ceară. Dar pentru mine e și va rămâne "domnule președinte".

— Și Fidel?

Pendel izbucni în râs. Simțea, de câțva timp, nevoia să râdă.

— Ei bine, domnule, în ultima vreme, *Il Commandante* are o slăbiciune pentru costume, și așa și trebuie, dacă ținem seama că a devenit cam corpolent. Nu există croitor în regiune care nu și-ar vinde amândoi părinții ca să-l îmbrace, indiferent de ce gândesc yankeii despre el. Numai că el rămâne fidel croitorului său cubanez, după cum ați remarcat, desigur, la televizor. Dumnezeule, ce catastrofă. Nu spun mai mult. Noi suntem aici, suntem gata și, dacă o să ne cheme, P&B va răspunde prezent.

— Cu alte cuvinte, ai un adevărat serviciu de informații.

— Trăim într-o lume a crimei, domnule Osnard. Concurența e uriașă. Aș fi prost dacă n-aș trage cu urechea în stânga și în dreapta, nu credeți?

— Asta așa e. Doar nu vrei să o sfârșești ca Braithwaite.

Pendel se cocoțase pe o scăriță. Stătea în echilibru pe platforma

rabatabilă, pe care de obicei o evita, și-și făcea de lucru cu un cupon din cea mai bună alpaca gri, pe care îl trăsese de pe raftul de sus, pentru ca Osnard să-l poată examina. Cum ajunsese acolo, ce-l făcuse să se cațere sus, rămânea un mister pe care nu-și dorea să-l sondeze mai mult decât își dorea o pisică ajunsă în vârful unui copac. Tot ce conta era să scape.

— Important, domnule, așa cum spun mereu, e să puneți costumele pe umeras cât mai sunt calde și să nu uitați niciodată să le purtați prin rotație, rosti el cu voce tare, cu nasul la cincisprezece centimetri de un raft cu stofe bleumarin din lână pieptănată. Uitați, asta e stofa care cred că ne-ar conveni, domnule Osnard. O alegere excelentă, dacă-mi permiteți. Un costum gri, în Panama, e practic indispensabil. Cobor stofa, ca s-o puteți vedea mai de aproape și s-o pipăiți. Marta? Te rog, vino în prăvălie.

— Ce naiba e cu rotația aia? Întrebă Osnard de jos, de unde stătea cu mâinile în buzunare, examinând niște cravate.

— Nici un costum nu trebuie purtat două zile la rând, mai ales cele din stofe de vară, domnule Osnard. Sunt sigur că tatăl dumneavoastră v-a spus-o de multe ori.

— Învățase de la Arthur, nu-i așa?

— Curățatul chimic omoară un costum adevărat, o spun întotdeauna. Odată murdăria și transpirația intrate în el, lucru care se întâmplă dacă-l porți prea des, îl duci la curățătorie chimică și asta e începutul sfârșitului. Un costum pe care nu-l rotești e un costum condamnat, aș zice. Marta? Unde-o fi și fata asta? Osnard continuă să se concentreze asupra cravatelor.

— Domnul Braithwaite mergea până acolo că le recomanda clienților să nu se ducă niciodată la curățătorie, continuă Pendel, ridicând ușor vocea. Doar să-și perie costumele, să treacă ușor cu un burete peste ele, dacă e nevoie, și să le aducă, o dată pe an, la prăvălie ca să fie spălate în râul Dee.

Întrerupând studiul cravatelor, Osnard ridică privirea spre el.

— Râul ăsta e celebru pentru puterea lui de curățare, explică Pendel. Dee este pentru costume cam ce e Iordanul pentru pelerini.

— Credeam că fusese ideea lui Huntsman, remarcă Osnard, fără să-și ia ochii de la el.

Pendel șovăi. Și se văzu că șovăia. Iar Osnard îl privi în timp ce șovăia.

— Domnul Huntsman e un croitor excelent, domnule. Unul dintre cei mai mari de pe Row. Dar în acest caz n-a făcut decât să-l urmărească pe Arthur Braithwaite.

Probabil că voise să spună "să-l urmeze", dar sub intensitatea privirii lui Osnard și-l închipuise pe domnul Huntsman în rolul pajului regelui Wenceslas, urmărind cu supunere urmele lăsate de acesta în noroiul negru din Scoția. Încercând să rupă vraja, apucă cuponul, îl strânse la piept ca pe un bebeluș și cu cealaltă mână se sprijini ca să coboare cu greu de pe scăriță.

— Asta e, domnule. Alpaca gri-șoarece în toată splendoarea ei. Mulțumesc, Marta, spuse el când aceasta apăru, în sfârșit, lângă el.

Cu fața întoarsă, Marta apucă stofa cu amândouă mâinile și merse cu spatele spre ușă, înclinând-o astfel încât Osnard s-o poată vedea cât mai bine. În privirea ei, care din întâmplare se încrucișa cu a lui Pendel, se citeau întrebarea și reproșul. Osnard, din fericire, nu-și dădu seama. Studia stofa. Aplecat deasupra ei, cu mâinile la spate, ca un membru al familiei regale în vizită oficială. O miroși. Prinse un colț, încercând textura între degetul mare și arătător. Lentoarea gesturilor lui îl făcu pe Pendel să-și dubleze eforturile și pe Marta să fie și mai neîncrezătoare.

— Griul nu e pe gustul nostru, domnule Osnard? Aha, văd că

preferați maroul. Trebuie să recunosc că vă vine foarte bine. Sincer să fiu, maro nu se prea poartă în zilele noastre în Panama. Gentlemanul panamez obișnuit nu o consideră o culoare virilă, Dumnezeu știe de ce.

Ajunsesse la jumătatea scăriței, lăsând-o pe Marta agățată de capătul ei de stofă gri, al cărei cupon zăcea pe jos.

— Acolo sus e un maro-deschis în care vă văd foarte bine. Nu are prea mult roșu în el. Asta e. Părerea mea este că prea mult roșu strică un maro frumos, nu știu dacă am dreptate. Ce preferați, domnule?

Lui Osnard îi trebui o groază de timp ca să răspundă. Mai întâi atenția îi fu reținută de stofa gri, apoi de Marta, care îl studia cu un fel de dezgust patologic. Ridică pe urmă capul și se uită fix la Pendel, urcat pe scăriță. Judecând după dezinteresul plin de răceală de pe chipul lui Osnard, Pendel ar fi putut fi foarte bine un trapezist rămas în vârful cortului la circ, fără prăjină, iar lumea de sub el la mile depărtare.

— Rămânem la gri, bătrâne, dacă nu te deranjează, spuse el. "Gri pentru oraș, maro pentru la țară". Nu spunea mereu așa?

— Cine?

— Braithwaite. Cine naiba credeai?

Pendel cobor încet scara. Păru că vrea să zică ceva, dar nu zise nimic. Nu-și găsea cuvintele: tocmai Pendel, pentru care cuvintele erau siguranță și mângâiere. Așa că zâmbi, în timp ce Marta îi aduse capătul ei de cupon și-l rulă la loc; zâmbi până când simți că zâmbetul îl durea. Iar Marta se încruntă, în parte din cauza lui Osnard și în parte pentru că asta era expresia în care înțepenise chipul ei după îngrijirile doctorului ăluia îngrozit din cale-afară.

CAPITOLUL PATRU

— Să vă iau măsurile, domnule, dacă-mi permiteți.

Pendel îl ajutase pe Osnard să-și scoată haina, observând, în treacăt, un plic cafeniu umflat, pus între cele două jumătăți ale portofelului. Din corpul masiv al lui Osnard emana o căldură ca din corpul unui câine spaniel ud. Sfârcurile, umbrite de smocuri caste de păr i se vedeau limpede prin cămașa learcă de sudoare. Pendel trecu în spatele lui și-i luă măsura de la guler la talie. Nici unul dintre ei nu vorbi. Din experiența lui Pendel, panamezilor le plăcea să li se ia măsura. Nu și englezilor, fără îndoială, fiindcă nu aveau contactul fizic. Tot de la guler, măsură întreaga lungime a spatelui, evitând să atingă fesele. Tăcură în continuare. Cusătura centrală a spatelui, mijlocul spatelui până la cot, mijlocul spatelui până la manșetă. Așezându-se apoi lângă Osnard, îl făcu să ridice coatele și îi trecu centimetrul pe sub brațe, pe deasupra sfârcurilor. Cu unii celibatari urma un traseu mai puțin sensibil, dar în cazul lui Osnard nu era nici un risc. Auziră clopoțelul în magazin, apoi ușa trântindu-se acuzator.

— Asta a fost Marta?

— Ea însăși, domnule. Bănuiesc că se duce acasă.

— E supărată pe dumneata?

— Bineînțeles că nu. Ce vă face să credeți una ca asta?

— Așa simt eu.

— Ce chestie, spuse Pendel ușurat.

— Am crezut că are ceva și împotriva mea.

— Vai de mine, domnule. Cum s-ar putea una ca asta?

— Bani nu-i datorez, de regulat n-am regulat-o... Mister total.

Camera de probă era o celulă din lemn de dimesiuni reglementare, aproximativ trei metri și jumătate pe doi și jumătate, la capătul Colțului Sportivului, la etaj. O oglindă mare și mobilă, trei oglinzi pe pereți și un

scăunel din fier forjat reprezentau întregul mobilier. O perdea verde și groasă ținea loc de ușă. Colțul Sportivului însă nu era deloc un colț. Era un coridor lung, mansardat, care emana un aer de copilărie pierdută. În nici un alt raion al magazinului nu depusese Pendel atâtea eforturi ca să obțină acest efect. Pe niște șine de aramă montate de-a lungul pereților atârna o mică armată de costume pe jumătate finisate, așteptând ultimul sunet de goarnă. Pantofi de golf, pălării și impermeabile verzi luceau pe etajere antice din lemn de mahon. Cizme de călărie, bice, pinteni, două excelente puști englezești de vânătoare, cartușiere și bastoane de golf, toate erau etalate într-o dezordine artistică. Iar în prim-plan, la loc de cinste, un minunat cal din piele, ca în sălile de gimnastică, dar cu cap și coadă, pe care un sportiv elegant putea să încalece ca să testeze cât de comozi erau pantalonii de călărie, fără să se teamă că va fi aruncat din șa.

Pendel își storcea creierii să găsească un subiect de conversație. În camera de probă avea obiceiul să vorbească fără oprire, ca să risipească jena, dar, nu se știe de ce, repertoriul său îi scăpa azi. Făcu apel la amintiri despre începuturile dificile.

— Doamne sfinte, ce devreme ne sculam pe vremea aia! Diminețile întunecoase și înghețate la Whitechapel, rouă de pe pavaj, mai simt frigul și acum. Azi, se-nțelege, lucrurile stau altfel. Am auzit că din ce în ce mai puțini tineri aleg meseria asta. Nu în East End, nu în adevărata meserie de croitor. Bănuiesc că e prea greu pentru ei. Și au dreptate.

Luă din nou măsura spatelui, dar de data asta ca pentru o capă, trecând metrul peste brațele lui Osnard care atârnavă de-a lungul corpului. Nu obișnuia să ia măsura asta, dar Osnard nu era un client obișnuit.

— Din Estul popular în Vestul șic, remarcă Osnard. Asta zic și eu schimbare.

— Chiar așa, domnule, și n-am avut motive să regret.

Stăteau față în față, foarte aproape unul de celălalt. Dar, în timp ce ochii căprui pătrunzători ai lui Osnard păreau să urmărească și cele mai mici gesturi ale lui Pendel, croitorul nu-și dezlipi privirea de pe betelia muiată de sudoare a pantalonilor din gabardină. Trecu metrul în jurul taliei și-l strânse.

— Cât de mare e paguba? întrebă Osnard.

— Să zicem nouăzeci și unu plus, domnule.

— Plus ce?

— Plus prânzul, domnule, zise Pendel, smulgând un hohot de râs mult așteptat.

— Nu ți-e niciodată dor de țară? întrebă Osnard, în timp ce Pendel nota discret nouăzeci și șapte în carnețel.

— Nu prea, domnule. Nu, nu cred că mi-e. Nu cât să-mi dau seama, adăugă el strecurându-și carnețelul în buzunarul pantalonului.

— Pariez că Savile Row îți lipsește din când în când.

— Ah, *Savile Row*, aprobă Pendel din toată inima, lăsându-se pradă unei viziuni nostalgice, despre cum lua măsurile pentru redingote și pantalonii de călărie în siguranța unei alte epoci. Da, Savile Row e cu totul altceva. Dacă am avea mai mult din ce a însemnat Savile Row și mai puțin din celelalte lucruri pe care le avem azi, Angliei i-ar merge mult mai bine. Am fi o țară cu mult mai fericită, îmi pare rău că trebuie s-o spun.

Dar dacă Pendel credea că, debitând banalități, va scăpa de interogatoriul lui Osnard, se înșela.

— Povestește-mi despre asta.

— Despre ce, domnule?

— Bătrânul Braithwaite te-a luat ucenic, așa-i?

— Da.

— Tânărul Pendel îl așteaptă în toate zilele în prag. În fiecare dimineață când bătrânul sosește punctual ca un ceas, Pendel e acolo. "Bună dimineața, domnule Braithwaite, cum vă simțiți astăzi? Numele meu e Harry Pendel și sunt noul dumneavoastră ucenic". Mă dau în vânt după genul ăsta de îndrăzneală.

— Mă bucur, răspunse Pendel nesigur, auzind una dintre numeroasele versiuni pe care le povestea chiar el despre acele vremuri.

— Așa că-l dai gata și, ca în basm, ajungi ucenicul lui preferat, continuă Osnard.

Nu spusese în care basm și nici Pendel nu-l întrebă.

— Iar într-o bună zi — câți ani au trecut de atunci? — bătrânul Braithwaite se întoarce spre tine și-ți spune: "Ajunge, Pendel. M-am săturat să te tot am ucenic. De acum încolo, ești moștenitorul coroanei". Sau cam așa ceva. Hai, povestește. Mor de nerăbdare.

Fruntea de obicei senină a lui Pendel reflectă o intensă concentrare. Se plasă în stânga lui Osnard, îi trecu centimetrul pe după fese, îl făcu să coboare până în punctul cel mai proeminent și-și notă din nou ceva în carnețel. Se aplecă să măsoare lungimea piciorului pe exterior, se îndreptă din șale și, ca un înotător la capătul puterilor, se scufundă din nou, până ajunse cu capul la înălțimea genunchiului drept al lui Osnard.

— Pe ce parte, domnule...? murmură el, simțind cum privirea lui Osnard îi ardea ceafa. În zilele noastre, majoritatea clienților par să prefere stânga. *Nu* cred că e ceva politic.

Era gluma lui obișnuită, care-i făcea să râdă chiar și pe clienții cei mai apatici. Dar nu și pe Osnard.

— Nu știu niciodată pe unde e. Se bălăbăne dintr-o parte în alta, ca suflată de vânt, răspunse el. Era dimineața? Seara? La ce oră ai avut parte de vizita regală?

— Seara, mormăi Pendel după o eternitate. Și adăugă, ca și cum ar fi admis o înfrângere: Era vineri, ca astăzi.

Presupunea că era stânga, dar, ca să nu-și asume nici un risc, apropie vârful metalic al metrului de partea dreaptă a șlițului lui Osnard, evitând cu grijă contactul cu ceea ce s-ar fi putut afla înăuntru. Apoi, cu mâna stânga, desfășură metrul până deasupra pingei ghetei sport, frecvent reparate, a lui Osnard. După ce scăzu doi centimetri și jumătate și-și notă rezultatul, se ridică curajos și dădu de ochii întunecați și rotunzi fixați asupra lui cu o asemenea intensitate, încât avu impresia că nimerise direct în linia de tragere a inamicului.

— Iarna sau vara?

— Vara, spuse Pendel cu o voce stinsă.

Trase adânc aer în piept și continuă.

— Nouă, tinerilor, nu ne prea plăcea să lucrăm vineri seara, vara. Bănuiesc că eu eram o excepție, una dintre calitățile care au făcut ca domnul Braithwaite să mă remarce.

— În ce an?

— O, da, în ce an?

Clătină din cap și se strădui să zâmbească.

— Vai de mine, cu o generație în urmă. În fine, nu poți aduce vremea înapoi, nu-i așa? Regele Cnut a încercat și uite unde a ajuns, adăugă el, fără să știe prea bine unde ajunsese regele Cnut.

Cu toate acestea, simțea cum îi revenea talentul, ceea ce unchiul Benny numea "darul" lui.

— Stătea în prag, reluă cu lirism în glas. Eram probabil concentrat asupra unei perechi de pantaloni — întotdeauna mă concentrez când croiesc — căci am tresărit. Am ridicat privirea și el era acolo, uitându-se la mine fără să spună un cuvânt. Era un bărbat solid. Oamenii uită lucrul

ăsta. Capul mare și chel, sprâncenele dese — era impunător. O adevărată forță a naturii...

— Ai uitat mustața, obiectă Osnard.

— Mustața?

— Mustața lui enormă, stufoasă, cu resturi de supă în ea. Probabil că și-o răsese când a fost făcută fotografia aia de jos. Mă speria de moarte. Pe atunci aveam doar cinci ani.

— Când l-am cunoscut eu, domnule Osnard, nu avea mustață.

— Ba e sigur că avea. O văd de parc-ar fi fost ieri.

Dar instinctul sau încăpățânarea îl făcură pe Pendel să nu cedeze.

— Mă tem că memoria vă joacă feste, domnule Osnard. Probabil că îl confundați pe domnul Braithwaite cu un alt domn cu mustață.

— Bravo, murmură Osnard.

Refuzând să creadă că auzise această remarcă, însoțită de un mic semn făcut cu ochiul, Pendel continuă:

— "Pendel", îmi spune el, "vreau să fii fiul meu. Imediat ce reușești să scapi de accentul ăsta proletar, îmi propun să-ți spun Harry, să te promovez în magazinul din față și să te fac asociat și moștenitor..."

— Ziceai că i-au trebuit nouă ani.

— Pentru ce?

— Ca să-ți spună Harry.

— Am început ca ucenic, nu?

— E greșeala mea. Continuă.

— "... Asta-i tot ce-am vrut să-ți spun, așa că acum întoarce-te la pantalonii tăi și înscrie-te la o școală serală pentru dicție."

Se opri. La capătul puterilor. Îl durea în gât, îl usturau ochii și în urechi auzea un fel de bâzâit. Dar în sinea lui avea sentimentul că-și îndeplinisese misiunea. Am reușit. Aveam un picior rupt și febră patruzeci de grade, dar spectacolul a continuat.

— Fabulos, susură Osnard.

— Mulțumesc, domnule.

— Cele mai frumoase gogoși pe care le-am auzit în viața mea și le-ai debitat ca un profesionist.

Pendel îl auzea pe Osnard de foarte departe, din mijlocul unei multitudini de alte voci. Surorile Carității, de la orfelinatul lui din nordul Londrei, spunându-i că Isus se va supăra pe el. Râsul copiilor lui în mașină. Vocea lui Ramón aducându-i la cunoștință că o bancă comercială din Londra se interesase de contul lui și-și oferise serviciile contra acestor informații. Louisa asigurându-l că nu era nevoie decât de un singur om cinstit. Auzi apoi vacarmul circulației la ora de vârf, spre ieșirea din oraș, care-l făcu să viseze că era prins într-un ambuteiaj și totodată liber.

— Chestia, bătrâne, e că știu cine ești. Așa stau lucrurile, înțelegi?

Pendel nu înțelegea nimic, nu vedea nici măcar privirea pătrunzătoare a lui Osnard ațintită asupra lui. În mintea lui se ridicase un zid și Osnard era de cealaltă parte a zidului.

— Mai bine spus, știu cine nu ești. N-ai motiv să te alarmezi, să intri în panică. Chestia asta îmi place. Până la cel mai mic amănunt. N-aș renunța la ea pentru nimic în lume.

— Nu sunt un oarecare, se auzi Pendel murmurând de cealaltă parte a zidului, iar pe urmă desluși zgomotul perdelei salonului de probă.

Și văzu, cu o privire voit încetoșată, cum Osnard aruncă o privire afară, ca să se asigure că în Colțul Sportivului nu era nimeni. Îl auzi din nou vorbind, dar atât de aproape de urechea lui, încât murmurul păru un bâzâit.

— Ești deținutul Pendel, numărul 906017, delincvent juvenil, șase ani pentru incendiere, pus în libertate după doi ani și jumătate. Învață singur, în pușcărie, croitoria. Părăsește țara la trei zile după ce și-a plătit

datoria față de societate, cu ajutorul banilor dați de unchiul din partea tatei, Benjamin, în prezent decedat. Însurat cu Louisa, fiica unui muncitor de la Canal și a unei profesoare de catehism, fată bună la toate pentru marele și bunul Ernie Delgado, la Comisia Canalului Panama. Doi copii, Mark, opt ani, Hannah, zece ani. Falit, datorită orezării. Pendel & Braithwaite, o poveste de adormit copiii. O asemenea firmă n-a existat niciodată pe Savile Row. Magazinul n-a dat faliment pentru că nu a avut ce să dea faliment. Arthur Braithwaite, un strașnic personaj de roman. Ador înșelătoriile. Ce-ar mai fi viața fără ele? Nu mă privi cu ochii ăia speriați. Sunt tot ce puteai să-ți dorești, răspunsul la rugăciunile tale. Mă auzi?

Pendel nu auzea nimic. Cu capul plecat și cu picioarele apropiate, parcă era paralizat până-n vârful urechilor. Revenindu-și, îi ridică brațul lui Osnard până la nivelul umărului. Îl îndoi, astfel încât mâna i se odihni pe piept. Apăsă capătul centimetrului în mijlocul spatelui lui Osnard și îl petrecu pe lângă cot, până la încheietura mâinii.

— Te-am întrebat cine mai e amestecat? spuse Osnard.

— Amestecat în ce?

— În înșelătorie. Mantaua Sfântului Arthur căzând pe umerii copilului Pendel. P&B, croitori ai Curții Regale. O mie de ani de istorie. În toate minciunile astea. În afară de soția ta, bineînțeles.

— Ea nu e amestecată deloc! exclamă Pendel, cuprins de panică.

— Nu știe?

Pendel clătină din cap, fără să scoată un cuvânt.

— *Louisa* nu știe? Și pe ea ai dus-o de nas?

Taci chitic, Harry băiatule. Absolut chitic.

— Cum rămâne cu mica ta problemă?

— Care problema?

— Închisoarea.

Pendel murmură ceva ce nici el nu putu auzi.

— Din nou nu?

— Da. Nu.

— *Nu știe c-ai stat la pâmaie? Nu știe despre unchiul Arthur? Știe că orezăria se duce dracului?*

Aceeași măsură. De la mijlocul spatelui până la încheietură, dar cu brațele de-a lungul corpului. Trecu centimetrul peste umeri cu gesturi automate.

— Tot nu?

— Da.

— Deși sunteți coproprietari?

— Suntem.

— Și totuși, ea nu știe.

— Eu mă ocup de problemele bănești.

— Ba bine că nu. Cât îți lipsește?

— Aproape o sută de mii de dolari.

— Eu am înțeles că două sute și ceva.

— Așa e.

— Și dobânda?

— Doi.

— Doi la sută pe trimestru?

— Pe lună.

— Compuși?

— S-ar putea.

— Cu ipotecă pe magazin. De ce naiba ai făcut una ca asta?

— Nu știu dacă sunteți la curent, dar aici am avut ceea ce se numește recesiune, spuse Pendel, amintindu-și brusc de perioada în care nu avea decât trei clienți pe zi și îi programa la distanță de o jumătate

de oră unul de celălalt, ca să dea impresia unei activități intense.

— Ce-ai făcut? Ai jucat la Bursă?

— Da, la sfatul bancherului meu.

— E cumva specialist în falimente?

— Mă tem că da.

— Și erau banii Louisei, nu-i așa?

— Ai tatălui ei. Jumătate din moștenire. Are o soră.

— Și politia?

— Ce poliție?

— Panameză, sticleții de aici.

— Ce treabă au? spuse Pendel cu o voce în sfârșit regăsită. Îmi plătesc impozitele. Asigurările sociale. Cotizațiile la patronat. Încă n-am dat faliment. De ce le-ar păsa?

— Credeam că ți-au dezgropat cazierul și ți-au cerut să le cumperi tăcerea. N-ai vrea să te expulzeze fiindcă nu-ți poți plăti banii de mită, ce părere ai?

Pendel clătină din cap iar apoi își puse palma deasupra lui, ca și cum ar fi vrut să se roage sau să se asigure că mai era acolo. După care adoptă atitudinea pe care i-o inculcase unchiul Benny înainte de a se duce la închisoare.

— Trebuie să te *împuținezi*, Harry băiatule, insistase Benny, folosind o expresie pe care Pendel n-o mai auzise de la nimeni nici înainte, nici de atunci încolo. Să te faci mic de tot. Să te topești în mulțime. Să nu fii cineva, să nu te *uiți* la nimeni. Altfel se enervează; la fel dacă ești jalnic. Nu ești nici măcar o muscă pe perete, ești o parte din perete.

Curând însă obosi să tot fie perete. Ridică privirea și îmbrățișă din ochi, clipind, camera de probă, ca și cum s-ar fi trezit în ea după prima noapte de detenție. Își aminti de una dintre cele mai criptice confesiuni ale lui Benny și consideră că, în sfârșit, îi pricepuse sensul:

Harry băiatule, problema e că, oriunde mă duc, nu pot să scap de mine și stric totul.

— Și atunci dumneata cine ești? îl întrebă Pendel pe Osnard, cu o urmă de agresivitate în glas.

— Sunt un spion în serviciul Binecuvântatei Anglii. Redeschidem dosarul Panama.

— De ce?

— Îți spun la cină. La ce oră închizi vinerea?

— Și acum, dacă vreau. Mă mir c-a fost nevoie să mă întreb.

— Și acasă? Lumânări. *Kiddush*. Ce faci acasă?

— Nimic. Suntem creștini. Acolo unde e nevoie de noi.

— Ești membru la Club Union, nu-i așa?

— De curând.

— Cum așa?

— A trebuit să cumpăr orezăria înainte de a fi primit. Nu primesc croitori străini, dar fermieri englezi, da. Dacă fermierii dispun de douăzeci și cinci de mii pentru cotizație.

— De ce ai intrat în club?

Spre uimirea sa, Pendel se trezi zâmbind mai larg decât de obicei. Un zâmbet de nebun, smuls probabil de uluială și groază, dar un zâmbet totuși, și se simți ușurat ca atunci când, după un accident, îți dai seama că-ți mai poți folosi membrele.

— O să-ți spun ceva, domnule Osnard, începu el pe un ton plăcut. Pentru mine e un mister neelucidat încă. Sunt impetuos din fire și uneori văd lucrurile în mare. Țsta e defectul meu. Unchiul Benjamin, pe care tocmai l-ai pomenit, a visat toată viața la o vilă în Italia. Poate c-am făcut-o ca să-i fac plăcere lui Benny. Sau ca s-o epatez pe doamna Porter.

— N-o cunosc.

— Ofițerul care răspundea de eliberarea mea condiționată. O doamnă foarte serioasă, care credea că nu se va alege nimic bun de mine.

— Te duci uneori să iei cina la Club Union? Cu un musafir?

— Foarte rar. Nu în situația financiară în care mă aflu, ca să zic așa.

— Dacă aş comanda zece costume în loc de două şi aş fi liber în seara asta, m-ai duce acolo?

Osnard îşi îmbracă haina. Mai bine îl las s-o facă singur, îşi zise Pendel, reţinându-şi eternul impuls servil.

— S-ar putea. Depinde, răspunse el prudent.

— Şi i-ai telefona Louisei. "Draga mea, veşti bune, am plasat zece costume unui englez scrântit şi l-am invitat la masă la Club Union."

— Aş putea.

— Care ar fi reacţia ei?

— Imprevizibilă.

Osnard vâr îo mână în buzunarul hainei, scoase plicul cafeniu pe care îl zărise Pendel şi i-l întinse.

— Cinci mii de dolari ca aconto pentru două costume. N-am nevoie de chitanţă. Şi balta n-a secat. Plus două sute pentru haleală.

Pendel purta încă haina de lucru, aşa că strecură plicul în buzunarul pantalonului, împreună cu carneţelul.

— În Panama, toată lumea îl cunoaşte pe Harry Pendel, continuă Osnard. Dacă ne ascundem undeva, o să ne vadă ascunzându-ne. Dacă mergem undeva unde eşti cunoscut, nimeni n-o să ne dea atenţie.

Stăteau din nou faţă în faţă. Văzut de aproape, chipul lui Osnard trăda o stare de agitaţie ținută în frâu, care i se comunică şi lui Pendel, întotdeauna dispus către empan'e. Coborâra, ca să-i poată telefona Louisei din atelier, în timp ce Osnard se sprijinea cu toată greutatea de o umbrelă închisă, ornată cu inscripţia "Model folosit de Garda Regală".

— Numai tu poţi să ştii, Harry, spuse Louisa în urechea stângă şi caldă a lui Pendel.

Avea vocea maică-sii. Socialism şi şcoala duminicală.

— Ce să *ştiu*, Lou? Ce anume trebuie să ştiu? glumi el, încercând s-o facă să râdă. Doar mă cunoşti, Lou. Nu ştiu nimic. Sunt un ignorant.

La telefon, Louisa făcea uneori pauze lungi ca zilele în puşcărie.

— Numai tu ştii dacă merită să-ţi părăseşti familia seara şi să mergi la club să te distrezi cu alţii, în loc să fii aici cu cei ce te iubesc, Harry.

Vocea ei se umplu de tandreţe şi Pendel simţi cum se topeşte. Dar, ca de obicei, Louisa nu rosti cuvinte tandre.

— Harry? întrebă ea, ca şi cum ar mai fi aşteptat ca el să se hotărască.

— Da, dragă.

— Nu începe cu drăgălăşeniile, Harry, rosti ea.

Era modul în care îi spunea şi ea "dragă". Se abţinu de la orice alt comentariu.

— Lou, avem tot sfârşitul de săptămână în faţa noastră. Doar nu fug nicăieri.

O pauză la fel de lungă ca traversarea Pacificului.

— Ce-a mai făcut bătrânul Ernie azi? E un tip formidabil, Louisa. Nici eu nu ştiu de ce te tachinez în legătură cu el. Pentru mine, el e sus, pe un pedestal, împreună cu tatăl tău. Ar trebui să-i stau la picioare.

E din cauza soră-sii, îşi zise el. De câte ori e furioasă, e din cauză că e geloasă pe soră-sa, care se culcă în stânga şi în dreapta cu cine apucă.

— Mi-a dat cinci mii de dolari avans, Lou, pledă el. Am banii gheaţă în buzunar. E singur. Simte nevoia să fie cu cineva. Ce să fac? Să-l arunc

în stradă, să-i spun mulțumesc că ai cumpărat zece costume de la mine, acum du-te să-ți găsești o femeie?

— Harry, nu-i nevoie să-i spui așa ceva. Poți să-l aduci acasă. Dacă nu ne consideri suficient de buni pentru asta, atunci, te rog, fă ce ai de făcut și nu te culpabiliza.

Aceeași tandrețe în vocea Louisei. Louisa aceea care dorea să fie, nu cea care vorbea în numele ei.

— Nu-s probleme? Întrebă Osnard nonșalant.

Găsise sticla de whisky și două pahare. Îi întinse unul lui Pendel.

— Totul e-n ordine. E o femeie cum nu sunt altele.

Pendel era singur în magazin. Își scoase hainele de lucru și, din obișnuință, le puse pe un umerăș, pantalonii prinși bine de pensele de metal, haina așezată frumos. Alesese o haină din mohair albastru-deschis, la un rând, pe care și-o croise cu șase luni în urmă, în sunetul muzicii lui Mozart, și n-o purtase niciodată, de teamă că era prea țipătoare. Chipul său în oglindă îl izbi prin cât de normal părea. De ce nu ți-ai schimbat culoarea, forma, dimensiunile? Ce-ar trebui să ți se mai întâmple ca să se vadă pe tine? Te scoli dis-de-diminează. Bancherul îți confirmă că sfârșitul lumii se apropie. Te duci la prăvălie și iată că apare un spion englez care-ți aruncă trecutul în față și-ți spune că vrea să te îmbogățească, fără să-ți schimbe viața.

— Chiar te cheamă Andrew? Îi strigă el prin ușa deschisă, ca unui nou prieten.

— Andy Osnard, celibatar, barosan la Ambasada Britanică, pe cale să facă mare carieră politică, sosit de curând. Bătrânul Braithwaite era croitorul tatălui meu și de obicei erai și tu acolo, ca să-i ții metrul. Nimic mai bun ca acoperire.

Și o să-mi pun cravata care mi-a plăcut întotdeauna, își zise el. Cu zigzaguri albastre și o tentă de mov. Osnard îl privi cu mândria creatorului, în timp ce Pendel conecta alarma.

CAPITOLUL CINCI

Ploaia se opri. Autobuzele luminate feeric, care îi depășeau hurducându-se prin gropi, erau goale. Cerul albastru al acestei serii calde se topea în noapte, dar căldura persista, căci în Panama City era întotdeauna cald. Căldură uscată, căldură umedă, dar mereu căldură, așa cum mereu era zgomot: de la circulație, de la power drills, de la schelele ce se montau sau se demontau, de la avioane, aerul condiționat, muzica înregistrată, buldozere, elicoptere și — dacă erai foarte norocos — de la păsări. Osnard trăgea după el umbrela de bookmaker. Pendel, deși în alertă, nu era înarmat. Nu reușea să-și înțeleagă propriile sentimente. Trecuse printr-un test din care ieșise mai puternic și mai înțelept. Dar de ce fusese testat? În ce fel era mai puternic și mai înțelept? Și, o dată ce supraviețuise, de ce nu avea mai multă încredere în el? Reintrând în lumea exterioară se simțea renăscut, dar temător.

— Cincizeci de mii de dolari! Îi strigă el lui Osnard, descuind ușa mașinii.

— Pentru ce?

— Ca să picteze manual autobuzele astea! Angajează artiști adevărați! Durează doi ani!

Până în clipa aceea Pendel nu-și dăduse seama, chiar dacă acum își dădea, dar ceva în el îi cerea să fie o autoritate. Instalându-se la volan,

gândi cu oarecare remușcare că cifra era mai aproape de o mie cinci sute și durase două luni, nu doi ani.

— Vrei să conduc eu? întrebă Osnard, aruncând o privire în ambele sensuri ale străzii.

Dar Pendel era cât se poate de stăpân pe sine. Cu zece minute în urmă se convinsese că nu va mai fi liber niciodată. Acum ședea la propriul lui volan, cu temnicerul lângă el, îmbrăcat în costumul lui albastru pastel, nu într-o haină împruțită din iută, cu numele lui scris pe buzunar.

— Nu sunt probleme? întrebă Osnard.

Pendel nu înțelese.

— Persoane pe care n-ai vrea să le întâlnești — cărora le datorezi bani — cu nevestele cărora te-ai culcat, chestii de-astea?

— Nu datorez bani nimănui, doar băncii, Andy. Nici chestia cealaltă nu e genul meu, chiar dacă clienților le spun altceva, fiindcă latinii sunt așa cum sunt. M-ar crede scopit sau poponar.

Râse cu poftă, pentru amândoi, în timp ce Osnard aruncă o privire în oglinzile retrovizoare.

— Tu de unde ești, Andy? Unde te consideri la tine acasă? Dacă nu cumva e o invenție, tatăl tău ocupă un loc important în viața ta. Era o persoană celebră? Sunt sigur că-i așa.

— Doctor, spuse Osnard fără să șovăie.

— Ce fel de doctor? Mare neurochirurg? Inimă-plămâni?

— Medicină generală.

— Unde a practicat? într-un loc exotic?

— Birmingham.

— Și mama, dacă pot să întreb?

— În sudul Franței.

Pendel nu se putu împiedica să nu se întrebe dacă nu cumva Osnard își expediasse răposatul tată la Birmingham și mama pe Coasta de Azur cu aceeași dezinvoltură cu care el însuși îl expediasse pe răposatul Braithwaite la Pinner.

Club Union era locul pe care îl onorau cu prezența lor în această lume superbogătașii din Panama. Cu respectul de rigoare, Pendel conduse mașina sub o pagodă roșie și frână scrâșnit, din dorința de a le demonstra celor doi paznici în uniformă că el și oaspetele lui erau albi și din clasa de mijloc. Vinerea era seara de discotecă pentru copiii milionarilor de familie bună. În fața intrării puternic luminate, mașini strălucitoare descărcau prințese morocănoase de șaptesprezece ani și cavaleri bine făcuți, cu brățări de aur și privirea goală. Peronul era delimitat de corzi roșii și păzit de gorile în uniforme de șoferi, cu ecusoane la butonieră. Acordându-i lui Osnard un zâmbet încrezător, îi aruncară lui Pendel o privire amenințătoare, dar îl lăsară să treacă. Înăuntru era răcoare în holul spațios, deschis spre mare. O rampă cu mochetă verde cobora spre o terasă-balcon. Dincolo de ea se întindea golful, cu șirul lui infinit de vapoare aliniate ca soldații sub norii negri de furtună. Ultimele raze de lumină ale zilei se stingeau cu iuteală. Aerul era greu de miros de țigară, de parfumuri scumpe și de muzică rock.

— Vezi șoseaua aia? strigă Pendel, cu un gest larg, ca de proprietar, în timp ce, cu cealaltă mână, semna mândru în registru. A fost construită din toate resturile când au săpat canalul. Împiedică riurile să inunde canalul de navigație. Strămoșii noștri yankei nu erau deloc proști, declară el, identificându-se, fără îndoială, cu Louisa, căci el nu avea strămoși yankei. Ar fi trebuit să fii aici când dădeau filme în aer liber. Pare imposibil, filme în aer liber în sezonul ploilor. Și totuși, așa a fost.

Știi de câte ori plouă în Panama între șase și opt seara, în toate anotimpurile? În medie, două zile pe an! Văd că te miră.

— Unde putem să bem ceva? întrebă Osnard.

Dar Pendel mai trebuia să-i arate cea mai nouă și cea mai măreață achiziție a clubului; un ascensor silențios, cu lambriuri superbe, care le permitea bogătaşelor în vârstă să urce și să coboare de la un etaj la altul.

— Pentru partidele lor de cărți, Andy. Unele dintre aceste doamne joacă zi și noapte. Cred că își închipuie că pot lua câștigurile cu ele în rai.

Barul era în febra de vineri seara. La fiecare masă, petrecăreții se salutau, își făceau semne cu mâna, se băteau pe umăr, se certau, gesticulau și vorbeau unul mai tare decât celălalt. Unii dintre ei găsiră timp să-l salute pe Pendel, să-i strângă mâna sau să facă o glumă deocheată despre costumul lui.

— Permiteți-mi să vi-l prezint pe bunul meu prieten Andy Osnard, unul dintre fiii favoriți ai Maiestății Sale, recent sosit din Anglia ca să restaureze bunul nume al diplomației, urlă el spre un bancher pe nume Luis.

— Data viitoare spune-mi Andy, oricum nu-i pasă nimănui, îl sfătui Osnard când Luis se întorsese la fetele cu care era. Ceva persoane importante în seara asta? Cine e prezent? Delgado nu e, asta-i sigur. E în Japonia, chiulește cu președintele.

— Exact, Andy, Ernie e în Japonia, permițându-i Louisei să se odihnească un pic. Ei, fir-ar să fie! Ia te uită cine-i aici. Asta zic și eu surpriză.

În Panama, bârfa ținea loc de cultură. Privirea lui Pendel se opri pe un domn distins, de vreo cincizeci de ani, cu mustață, însoțit de o tânără frumoasă. El purta un costum de culoare închisă și o cravată argintie. Ea își purta părul negru peste umerii goi și un colier de diamante suficient de mare ca s-o tragă la fund. Ședeau unul lângă celălalt, țepeni ca un cuplu din fotografiile de odinioară, și primeau felicitări și străngeri de mână.

— Judecătorul suprem s-a întors printre noi, Andy, răspunse Pendel la întrebarea lui Osnard, la numai o săptămână după ce au fost retrase toate acuzațiile împotriva lui. Bravo, Miguel.

— Ți-e client?

— Da, Andy, un client excelent. Mai am patru costume și un smoching de terminat pentru el și până săptămâna trecută credeam c-o să le pun în vânzare cu soldurile de Anul Nou. Acum vreo doi ani, continuă el fără ca Osnard să-l încurajeze, cu acel ton pedant menit să ne convingă că persoana în cauză respecta profund adevărul, prietenul meu Miguel a ajuns la concluzia că o anumită prietenă pe care o întreținea își acorda favorurile și unui alt bărbat. Rivalul respectiv era, bineînțeles, avocat și el. Toți sunt avocați în Panama și, îmi pare rău că trebuie s-o spun, cei mai mulți au studiat în Statele Unite. Pe scurt, Miguel a făcut ce am face cu toții într-o asemenea situație, a angajat un asasin care a pus capăt acestei neplăceri.

— Bravo lui. Cum?

Pendel își aminti de o frază pe care Mark o luase dintr-o carte groaznică de benzi desenate, pe care i-o confiscase Louisa.

— Intoxicație cu plumb, Andy. Trei focuri de profesionist. Un glonț în cap, două în corp și ce-a mai rămas din el a improșcat prima pagină a tuturor ziarelor. Asasinul a fost arestat, lucru foarte rar în Panama. Și a mărturisit totul, lucru care, trebuie să admitem, e mult mai puțin rar.

Făcu o pauză, ca să-i permită lui Osnard să suradă cu apreciere, iar lui să-și regăsească inspirația artistică. Ca să pună în lumină detaliile

ascunse, ar fi spus Benny. Ca să dea frâu liber talentului. Ca să confere un plus de farmec povestirii, în beneficiul unui auditoriu mai larg.

— Dovada pentru arestare, Andy — și pentru mărturisire — a fost un cec de o sută de mii de dolari, semnat de prietenul nostru Miguel în favoarea presupusului asasin și încasat aici, în Panama, pe baza presupunerii riscante că secretul bancar îl va feri de priviri indiscrete.

— Iar asta e doamna în cauză, spuse Osnard, cu o privire admirativă. Pare o tipă a-ntâia.

— Ea e, Andy, acum unită cu Miguel prin legătura strânsă a cununiei, deși se spune că legătura asta i se pare cam strânsă. Iar ce vezi în seara asta este o demonstrație triumfătoare a revenirii lui Miguel și a Amandei la starea de grație.

— Cum naiba a scăpat?

— Ei bine, Andy, continuă Pendel, încântat că brusc știa mult mai mult despre afacerea respectivă decât cunoștea în realitate, în primul rând am auzit despre șapte milioane de dolari dați ca mită, bani pe care învățatul nostru judecător poate să și-i permită, ținând seama că are o afacere cu camioane, specializată în importul la negru de orez și cafea din Costa Rica, fără să-i deranjeze pe vameșii noștri extenuați de atâta muncă, fratele lui având o poziție foarte importantă la Vamă.

— Și în al doilea rând?

Pendel se simțea minunat: se iubea, își iubea vocea și sentimentul de înviere triumfătoare.

— Nepărtinitoarea comisie de anchetă, însărcinată cu examinarea probelor împotriva lui Miguel a ajuns la înțeleaptă concluzie că acuzațiile nu erau credibile. A considerat o sută de mii de dolari ca fiind un preț exorbitant pentru un simplu asasinat, aici, în Panama, o mie fiind o sumă mult mai potrivită. În plus, ce judecător cu experiență și întreg la cap ar semna un cec din contul lui pentru un asasin plătit? Comisia a considerat că învinuirile erau o încercare grosolană de a compromite un demn slujitor al partidului și al țării sale. Aici, în Panama, spunem că justiția e mioapă.

— Asasinului ce i-au făcut?

— Anchetatorii l-au mai interogat o dată, iar el a avut amabilitatea să-și schimbe mărturisirea, recunoscând că nu l-a întâlnit în viața lui pe Miguel și că instrucțiunile le primise de la un domn cu barbă și cu ochelari negri, pe care îl întâlnise o singură dată în holul hotelului Caesar Park, în timpul unei pene de curent.

— Și n-a protestat nimeni?

Pendel nega deja din cap.

— Ernie Delgado și alți câțiva sfinți apărători ai drepturilor omului au încercat, dar, ca de obicei, protestele lor n-au dus la nimic, din cauza lipsei lor de credibilitate, adăugă el, înainte de a ști ce voia de fapt să spună.

Lucru care nu-l împiedică să continue, de parcă s-ar fi aflat la volanul unui camion în plină viteză.

— Ernie nu e întotdeauna ce se spune că ar fi și lucrul ăsta se știe.

— De către cine?

— De către cercurile bine informate, Andy.

— Vrei să spui că și el ia, ca și ceilalți?

— Așa se zice, replică Pendel pe un ton misterios, coborându-și pleoapele pentru mai multă veridicitate, Nu spun mai mult, dacă îmi dai voie. Dacă n-am grijă, spun ceva împotriva intereselor Louisei.

— Și cecul?

Pendel observă cu neplăcere cum ochii mici deveniseră, ca la magazin, precum niște gămlii negre pe chipul lipsit de expresie al lui Osnard.

— Un fals grosolan, Andy, așa cum ai bănuir de la început, răspunse el, simțind cum i se încingeau obraji. Funcționarul de la bancă, cel care s-a ocupat de cec, a fost, bineînțeles, dat afară, așa că am plăcerea să-ți spun că așa ceva n-o să se mai repete. Și mai sunt și bărbații în costume albe, albul jucând în Panama un rol mult mai mare decât se crede.

— Ce naiba înseamnă asta? întrebă Osnard, fără să-și ia ochii de la el.

Însemna că Pendel tocmai zărise un olandez grav pe nume Henk, care oferea de obicei straniei străngeri de mână și murmură confidențial despre diverse subiecte mondene.

— Francmasonii, Andy, spuse el, încercând cu disperare să-l facă pe Osnard să-și mute privirea. Societățile secrete. Opus Dei. Voodoo pentru clasele de sus. O dublă garanție, în caz că religia nu e de ajuns. Panama e un loc plin de superstiții. Ar trebui să ne vezi cu biletele de loterie, de două ori pe săptămână.

— Cum de știi toate astea? întrebă Osnard, coborându-și vocea ca să nu ajungă mai departe de masa lor.

— Din două surse, Andy

— Și anume?

— Păi, mai întâi e telefonul fără fir, când clienții mei se adună din întâmplare la mine în prăvălie joi seara, cum le place s-o facă, și discută deschis la un pahar.

— Și a doua sursă?

Din nou privirea aceea pătrunzătoare.

— Andy, dacă ți-aș spune că pereții camerei mele de probă aud mai multe confesiuni decât un preot de penitenciar, tot ar fi prea puțin.

Dar mai era și o a treia sursă pe care Pendel n-o menționează. Poate că nu era conștient că se afla sub imperiul acestui fenomen. Croitoria. Faptul că-i făcea pe oameni să arate mai bine. Tăia și modifica până când ajungeau elemente comprehensibile ale universului său interior. Talentul în vorbire. Faptul că o lua înaintea evenimentelor și aștepta ca acestea să-l ajungă din urmă. Că-i făcea pe oameni să pară mai mari sau mai mici, în funcție de cât de mult îi înfrumusețau sau amenințau existența. Mai mare Delgado. Mai mic Miguel. Și Harry Pendel plutind mereu la suprafață. Era un sistem de supraviețuire pe care Pendel îl elaborase în închisoare și-l perfecționa în căsnicie, iar scopul lui era să furnizeze unei lumi ostile ce ar fi putut să-i facă plăcere. S-o facă suportabilă. S-o seducă. Să-i smulgă acul cu care împungea.

—Și ce face bătrânul nostru Miguel *acum*, continuă Pendel, ferindu-se de privirea lui Osnard și zâmbind spre celălalt capăt al încăperii, este că profită de ultima lui primăvară. În meseria mea văd tot timpul lucrul ăsta Azi clientul meu e un salariat normal, cu program de la nouă la cinci, tată și soț bun, cu două costume pe an. A doua zi împlinește cincizeci de ani, vine la prăvălie ca să-și cumpere un bluzon din antilopă în două culori și haine galben canar, iar nevastă-sa sună să mă întrebe dacă nu cumva l-am văzut.

Dar, în ciuda tuturor eforturilor lui Pendel de a-i îndrepta atenția în altă parte, Osnard nu încetă să-l observe. Ochii lui căprui și pătrunzători, ca de vulpe, erau ațintiți în ai lui Pendel și expresia lui, dacă cineva s-ar fi străduit s-o studieze în tot balamucul acela, era a unui om care dăduse de aur în stare pură și nu știa dacă să dea fuga după ajutor sau să sape mai departe singur.

Un grup de petrecăreți își făcu apariția. Pendel îi iubea pe toți:

— Jules, Dumnezeuule, ce bine-mi pare că vă văd, domnule! Fă cunoștință cu Andy, un prieten. *Un francez, face speculații la bursă, Andy. Am probleme cu facturile lui neplătite.*

Mordi, ce bucurie, domnule! *Tânăr afacerist din Kiev, Andy, sosit cu noul val de evrei askenazy, îmi amintește de unchiul Benny.* Mordy, el e Andy!

Frumosul și tânărul Kazuo și soția lui, un copil încă, de la Centrul Comercial Japonez, cea mai frumoasă pereche din oraș. Vă salut, domnule! Doamnă, respectele mele! Trei costume cu pantaloni de rezervă și încă nu sunt în stare să-i pronunț numele de familie, Andy.

Pedro, un tânăr avocat.

Fidel, un tânăr bancher.

José-María, Antonio, Salvador, Paul, tineri curtieri la Bursă, prințișori albi și stupizi, cunoscuți ca *rabiblanco*s, brokeri de douăzeci și trei de ani, cu ochii ieșiți din cap, obsedați de virilitatea lor și care beau până devin impotenți. Și undeva, între străngeri de mâini, bătaii pe spate, "pe joi, Harry", Pendel își murmură comentariile despre cine era tatăl, cât câștiga cutare și despre surorile și frații plasați strategic în partidele politice.

— Isuse, se minună creștinește Osnard, când rămaseră în sfârșit singuri.

— Ce are Isus cu toate astea, Andy? întrebă Pendel cu o oarecare agresivitate în glas, pentru că Louisa interzicea orice blasfemie.

— Nu despre Isus, bătrâne. Despre tine e vorba.

Cu tronurile lui din lemn de teck și cu argintăria cu blazon, restaurantul de la Club Union își propunea să fie un templu al opulenței, dar tavanul ciudat de jos și luminile ieșirilor în caz de urgență îl făceau să pară mai degrabă un adăpost subteran pentru niște bancheri fugiți. Așezați lângă o fereastră din colț, Pendel și Osnard beau vin din Chile și mâncau pește din Pacific. Din spatele sfeșnicelor, mesenii se cântăreau cu priviri supărate: câte milioane ai? — cum de-a intrat aici? — unde naiba se crede tipa asta cu toate diamantele ei? În spatele ferestrei, cerul era acum negru ca cerneala. În piscina luminată de sub ei o fetița de patru ani într-un bikini auriu avansa cu gravitate în partea cea mai adâncă, cocoțată pe umerii unui profesor de înot musculos, cu o cască de baie pe cap. Lângă el se bălăcea un bodyguard obez, cu mâinile întinse febril, ca s-o prindă dacă aluneca. La marginea piscinei, mama plictisită a fetiței, îmbrăcată într-un costum șic cu pantaloni, își dădea cu oja pe unghii.

— Fără să mă laud, Andy, Louisa e centrul, spunea Pendel.

De ce vorbea despre ea? Probabil că Osnard o pomenise.

— Louisa e o secretară excelentă, cum nu găsești una la un milion, cu un potențial incredibil și care, după părerea mea, nu e încă pe deplin exploatat.

Îi făcea plăcere să pună lucrurile la punct, după acea penibilă conversație telefonică.

E mai mult decât un fac-totum. Oficial, acum trei luni a fost numită asistenta personală a lui Ernie Delgado, înainte a făcut parte din firma de avocați Delgado & Woolf, dar Ernie și-a vândut partea pentru a se pune în slujba poporului. Neoficial, administrația Canalului este atât de bulversată de retrocedare, cu americanii care ies pe o ușă și panamezii care intră pe alta, încât Louisa este una dintre puținii care pot să-și păstreze capul pe umeri și să le spună care-i situația. Ea îi primește, ea analizează, ea astupă crăpăturile cu hârtii. Știe unde să găsească ce e de găsit și cine plătește dacă ceva nu se găsește unde trebuie să se

găsească.

— Pare o perlă rară, spuse Osnard.

Pendel se umflă în pene de mândrie maritală.

— Andy, nu greșești când spui asta. Și dacă te interesează părerea mea, Ernie Delgado are mare noroc. Ba e de pregătit o conferință la înalt nivel despre transportul maritim și nimeni nu știe unde e procesul-verbal al celei dinainte. Ba vine o delegație străină care vrea informații și nimeni nu știe unde au dispărut translatorii japonezi.

Numai că de data asta simți o nevoie irezistibilă să ciobească din pedestalul lui Ernie Delgado.

În plus, e singura care poate vorbi cu Emie când e mahmur sau când s-a ciondănit cu nevastă-sa. Fără Louisa, bătrânul Ernie ar fi ca un pește pe uscat și frumoasa lui aureolă ar rugini iute-iute.

— *Japonezi*, repetă Osnard cu o voce târăgănată, visătoare.

— Păi ar putea fi suedezi, nemți sau francezi. Dar cel mai des sunt japonezi.

— Ce fel de japonezi? De aici? În vizită? Negustori? Oficialități?

— N-aș putea să-ți spun, Andy.

Un chicot prostesc, nervos.

— După mine, toți seamănă între ei. Bănuiesc că cei mai mulți sunt bancheri.

— Dar Louisa știe.

— Andy, japonezii ăștia nu fac decât ce spune ea. Nu știu cum procedează, dar s-o vezi cu delegațiile alea de japonezi, făcând plecăciuni, zâmbind și poftindu-i s-o urmeze, e o adevărată plăcere.

— Aduce de lucru acasă, nu-i așa? La sfârșit de săptămână? Serile?

— Numai când arde ceva, Andy. Mai ales joia, ca să termine pentru sfârșitul de săptămână, când stă cu copiii, în timp ce eu mă ocup de clienți. Niciodată nu-i plătesc ore suplimentare și o exploatează cu nerușinare. Chiar dacă îi plătesc același salariu ca pentru americani, iar asta înseamnă ceva.

— Ce face cu el?

— Cu materialul? Îi dă formă. Îl bate la mașină.

— Cu biștarii. Cu salariul.

— Totul merge în contul nostru comun, Andy, așa crede de cuviință, căci e o soție și o mamă excepțională, răspunse Pendel prompt.

Se surprinse roșind ca focul și ochii i se umplură de lacrimi fierbinți, până reuși să le convingă să se întoarcă de unde veniseră. Osnard însă nu roșise și ochii lui negri ca niște nasturi de botină nu se umeziră.

— Biata fată nici nu știe că muncește ca să-l plătească pe Ramón, spuse el aspru.

Dar, dacă Pendel era chinuit de această constatare crudă, expresia feței nu-l mai trădă. Privea agitat spre celălalt capăt al încăperii, cu un amestec de bucurie și teamă întipărit pe chip.

— Harry! Prietenul meu Harry! Jur pe Dumnezeu că te iubesc!

O siluetă masivă într-un smoching stacojiu se apropie de ei clătîndu-se, lovindu-se de mese, provocând strigăte de mânie și răsturnând paharele pe unde trecea. Era un bărbat încă tânăr și urmele frumuseții persistau pe chipul său, în ciuda ravagiilor provocate de suferință și de destrăbălare. Văzându-l că se apropie, Pendel se ridică în picioare.

— Senor Mickie, și eu te iubesc. Ce mai faci? Îl întrebă el îngrijorat. Ți-l prezint pe Andy Osnard, un prieten. Andy, el e Mickie Abraxas. Mickie, am impresia că ești foarte vesel. Ce-ar fi să ne așezăm?

Dar Mickie voia să se laude cu haina lui, lucru pe care nu-l putea

face șezând. Cu mâinile în șold și cu degetele întinse în afară, execută o piruetă grotescă, imitând un manechin, înainte de a se apuca de marginea mesei, ca să nu cadă. Masa se clătină și două farfurii se sparseră de podea.

— Ți place, Harry? Ești mândru de el? rosti el cu voce tare, cu un puternic accent american.

— Mickie, e o minune, spuse Pendel pe un ton grav. Tocmai îi spuneam lui Andy că n-am croit niciodată niște umeri atât de reușiți, iar tu îi pui grozav de bine în valoare, nu-i așa, Andy? Ce-ar fi totuși să ne așezăm și să stăm puțin de vorbă?

Mickie însă își îndreptase atenția asupra lui Osnard.

— *Dumneavoastră*, domnule, ce părere aveți?

Osnard zâmbi cu toată gura.

— Felicitări. P&B în cea mai bună formă. Cusătura cade chiar pe mijloc.

— Da' tu cine naiba ești?

— Un client, Mickie, spuse Pendel, ca să potolească spiritele, așa cum făcea întotdeauna în cazul lui Mickie. Îl cheamă Andy. Ți-am spus, dar n-ai fost atent. Mickie a studiat la Oxford, nu-i așa, Mickie? Spune-i lui Andy la ce colegiu ai fost. E un anglofil convins, a fost și președintele Societății Culturale Anglo-Panameze, nu, Mickie? Andy e un diplomat foarte important, nu-i așa, Andy? Lucrează la Ambasada Marii Britanii. Arthur Braithwaite a fost croitorul tatălui lui.

Mickie Abraxas digeră informațiile primite, dar fără prea mare plăcere. Îi aruncă lui Osnard o privire întunecată, dar nu-i plăcu ce văzuse.

— Știi ce-aș face dac-aș fi președinte în Panama, domnule Andy?

— De ce nu stai jos, Mickie, să ne povestești?

— Ne-aș omorî pe noi toți. Nu mai e nici o speranță în ce ne privește. Ne-a luat dracu'. Dumnezeu ne-a dat un adevărat paradis: pământuri mănoase, plaje, munți, o faună incredibilă, pui o bucată de lemn în pământ și te trezești cu un pom fructifer, bașca niște oameni atât de frumoși, că-ți vine să plângi. Și noi ce facem? Trișăm. Conspirăm. Mințim. Ne prefacem. Furăm. Ne condamnăm unii pe alții la moarte prin înfometare. Ne purtăm de parcă n-ar mai fi rămas nimic pentru nimeni, în afară de mine însumi. Suntem atât de proști și de corupți și de orbi, că mă mir cum de nu se crapă pământul chiar acum să ne înghită pe toți. Da, domnule. La Colon, am vândut pământul nenorociților ălor de arabi. Ai să-i spui toate astea reginei dumitale?

— Abia aștept, spuse Osnard amabil.

— Dacă nu te așezi imediat, mă supăr, Mickie. Te dai în spectacol și e penibil pentru mine.

— Nu mă iubești?

— Știi bine că te iubesc. Așa că așază-te ca un băiat bun ce ești.

— Unde e Marta?

— Acasă la ea, cred, Mickie. La El Chorillo, unde locuiește. Cred că învață.

— O iubesc pe femeia asta.

— Mă bucur, Mickie, și Marta o să se bucure și ea. Acum stai jos.

— Și tu o iubești.

— Amândoi o iubim, Mickie, fiecare în felul lui, răspunse Pendel, fără să roșească, dar cu o voce ușor strangulată. Acum așază-te și fii băiat cuminte.

Așezându-și ambele mâini pe capul lui Pendel, Mickie îi suflă, umed, în ureche:

— Dolce Vita pentru cursa cea mare de duminică, mă auzi? Rafi Domingo a cumpărat jocheii. Pe toți, mă auzi? Spune-i Martei. O faci

bogată.

— Mickie, te aud perfect, iar Rafi a fost la mine la magazin azi-dimineață; tu n-ai fost și e păcat, căci te așteaptă un smoching frumos să-l probezi. Și acum, *te rog*, stai jos ca un prieten bun ce-mi ești.

Cu colțul ochiului, Pendel văzu doi zdrahoni cu ecuson apropiindu-se de ei pe lângă perete. Înconjură cu un braț protector cât apucă din umerii largi ai lui Mickie.

— Mickie, dacă nu te potolești, nu-ți mai croiesc niciodată vreun costum, spuse el în engleză. Iar în spaniolă, celor doi: E în ordine, domnilor, mulțumesc. Domnul Abraxas tocmai pleca. Mickie.

— Ce-i?

— Mickie, mă ascuți?

— Nu.

— Fermecătorul tău șofer, Santos, te așteaptă afară în mașină?

— Puțin îmi pasă.

Pendel îl apucă de braț și-l sili cu blândețe să traverseze restaurantul, sub tavanul din oglinzi, până în hol, unde Santos, șoferul, își aștepta îngrijorat stăpânul.

— Îmi pare rău, Andy, că nu l-ai văzut într-una din zilele lui bune, spuse Pendel timid. Mickie este unul dintre rarii eroi adevărați din Panama.

Cu o mândrie defensivă, se lansă într-un scurt istoric al vieții lui Mickie de până acum: tatăl, un armator grec imigrant, prieten apropiat cu Omar Torrijos, motiv pentru care își neglijase afacerile ca să se consacre în întregime traficului de droguri din Panama, transformându-l în ceva cu care se putea mândri oricine în lupta împotriva comunismului.

— Așa vorbește întotdeauna?

— Mă rog, nu sunt simple vorbe, Andy. Mickie își respecta enorm tatăl, îl plăcea pe Torrijos și nu-l iubea pe Știi-Tu-Cine, explică el, conform strictului obicei local de a nu pronunța numele lui Noriega. Lucru pe care Mickie s-a simțit obligat să-l strige de pe toate acoperișurile, pentru toți care aveau urechi de auzit, până când Știi-Tu-Cine a făcut o criză și l-a aruncat în pușcărie, ca să-l reducă la tăcere.

— Și ce naiba a fost toată povestea aia cu Marta?

— Păi, cum să-ți spun, e o poveste veche, Andy, i-aș spune o mahnureală. De pe vremea când erau amândoi militanți activi. Marta, fiica unui meșteșugar negru, iar el, băiatul bogat și răsfățat, luptând umăr la umăr pentru democrație, am putea spune, răspunse Pendel, în dorința lui de a vedea subiectul închis cât mai repede. În zilele acelea se legau prietenii neobișnuite. Se creau legături. Așa cum a spus și el, se iubeau. Nimic mai firesc.

— Credeam că vorbea despre tine.

Pendel se strădui și mai tare.

— Aici, Andy, închisoarea e mai închisoare decât la noi acasă, ca să zic așa. Nu neg varietatea de închisori de la noi, nici vorbă de așa ceva. Dar ce au făcut ei e că l-au băgat pe Mickie într-o celulă cu o groază de criminali periculoși, condamnați pe termen lung, o duzină dacă nu mai mulți, și din când în când îl mutau în altă celulă, dacă mă înțelegeți. Asta nu i-a prea priit, ținând seama că, în tinerețe, eră frumușel foc, încheie el încurcat.

Lăsă să treacă un moment de tăcere, pe care Osnard avu delicatețea să nu-l întrerupă, în memoria frumuseții pierdute a lui Mickie.

— În plus, l-au și bătut de câteva ori de l-au lăsat lat, fiindcă-i enerva, adăugă el.

— Te duceai să-l vezi? Întrebă Osnard într-o doară.

— La pușcărie, Andy? Da. Da, mă duceam.

— Cred că te impresiona să fii de cealaltă parte a gratiilor.

Mickie ca o sperietoare de ciori, cu fața strâmbată de pe urma bății, cu ochii plini încă de infernul prin care trecuse. Mickie în zdrențe portocalii, fără croitor la dispoziție. Cu bășici roșii la glezne și la încheieturile mâinilor. Un om în lanțuri trebuie să învețe să nu se zbată când e bătut, dar învățatul îți ia timp. Mickie murmurând: "Harry, fie-ți milă, dă-mi mâna, Harry, te iubesc, dar scoate-mă de aici". Pendel șoptindu-i: "Mickie, ascultă-mă, trebuie să te faci mic, băiete, să nu te uiți în ochii lor". Nici unul nu-l asculta pe celălalt. Nu era nimic de spus, doar salut și pe curând.

— Și acum cu ce se ocupă? întrebă Osnard, ca și cum subiectul nu mai prezenta nici un interes pentru el. În afară de faptul că bea de stinge și că deranjează pe toată lumea?

— Mickie? întrebă Pendel.

— Cine altul?

Brusc, același demon care-l îmboldise pe Pendel să facă din Delgado o lichea îl împinse să-l descrie pe Abraxas ca pe un erou al zilelor noastre: *Dacă Osnard ăsta își închipuie că poate să-i pună cruce lui Mickie, se înșală amarnic. Mickie e prietenul meu, coechipierul meu, partenerul meu de box, tovarășul meu de celulă. Lui Mickie i-au fost rupte degetele și zdrobite coaiele. Mickie a fost violat în grup de pușcăriași înrăiți, în timp ce tu săreai capra în frumoasa ta școală particulară din Anglia.*

Pendel aruncă o privire furișă prin sală, ca să se asigure că nu-l asculta nimeni. La masa de alături, un bărbat cu capul ținut tocmai lua un telefon portabil mare și alb din mâinile chelnerului șef. Vorbi, iar pe urmă chelnerul luă înapoi telefonul, doar că să-l ducă, precum sfânta cuminecătură, unui alt client care avea nevoie de el.

— Mickie nu a renunțat, Andy, murmură Pendel cu o voce joasă. Aparențele înșală, mai ales în cazul lui, te asigur.

Ce îl apucase? Ce tot spunea? Aproape că nu se recunoștea. Undeva în mintea lui încinsă se născuse ideea că putea să-i facă lui Mickie un dar din prea multă dragoste, să-l transforme în ceva ce nu va putea fi niciodată, un altfel de Mickie, sobru, scriitor, militant și curajos.

— La ce? Nu te înțeleg. Iar vorbești în dodii.

— E tot cu ei.

— Cu cine?

— Cu Opoziția Tăcută, spuse Pendel, ca un luptător medieval care-și aruncă stindardul în rândurile inamicului, înainte de a se arunca în luptă pentru a-l recuceri.

— Cu *cine*?

— Cu cei ce se opun în tăcere. El și grupul lui bine sudat de oameni care cred la fel ca el.

— Cred în ce, pentru numele lui Dumnezeu?

— E o mascaradă și sub lustru e realitatea, insistă Pendel, amețit că poate atinge astfel culmile unei inventivități până atunci necunoscute.

Dialoguri pe jumătate uitate cu Marta îi veniră iute în ajutor.

— Acest simulacru de democrație, noul stat Panama, alb și curat ca zăpada, mă face să râd. Totul nu e decât prefăcătorie. Asta încerca să-ți spună. L-ai auzit. Înșelătorie. Conspirație. Minciună. Prefăcătorie. Trage cortina și-ai să dai peste aceiași tipi care-l manipulau pe Știi-Tu-Cine, așteptând să ia din nou frâiele în mână.

Pendel era în continuare prizonierul fasciculului negru ce emana din ochii ca gămălia ai lui Osnard. Sunt informații, își zise Pendel, protejându-se deja de consecințele impetuoșității sale. Asta îl interesează. Nu exactitudinea. Puțin îi pasă dacă nu fac decât să citească notițe, să recit

din memorie sau să improvizez. Probabil că nici nu ascultă, mă rog, nu ascultă cu adevărat.

— Mickie e în contact cu cei ce se află de cealaltă parte a podului, inventă el în continuare, cu curaj.

— Cine-s ăia?

Podul era Podul Americilor, o altă expresie a Martei.

— Armata ascunsă, Andy, spuse Pendel. Luptătorii, partizanii care pun progresul înaintea mitei, răspunse el, citând — cuvânt cu cuvânt — din Marta. Fermierii și meseriașii care au fost trădați de un guvern lacom și corupt. Micii meșteșugari cinstiți. Populația cinstită din Panama, despre care nu auzi vorbindu-se și pe care n-o vezi niciodată. Oamenii ăștia se organizează. S-au săturat. Ca și Mickie.

— Marta e amestecată și ea?

— Posibil, Andy. N-am întrebat-o niciodată. Nu e treaba mea. Am și eu ideile mele, dar nu-ți spun mai mult.

Urmă o pauză lungă.

— De ce *anume* s-au săturat?

Pendel mătură sala cu o privire de conspirator. Era Robin Hood, aducând speranță celor oprimați, făcea dreptate. La masa vecină, o duzină de comensali veseli atacau homarii și îi udau cu Dom Perignon.

— De asta, răspunse el cu o voce scăzută, dar cu emfază. *De ei. Și de tot ce reprezintă ei.*

Osnard voia să afle mai multe despre japonezi.

— Tocmai ai întâlnit unul, Andy, cred că de-aia mă întrebi. Ei bine, Andy, de mai mulți ani, poate de vreo douăzeci, japonezii sunt, cum să spun, cât se poate de prezenți în Panama, răspunse Pendel entuziasmat, recunoscător că discuția despre singurul lui prieten adevărat luase sfârșit. Avem procesiuni japoneze ca să amuze mulțimile, avem fanfare japoneze, avem o piață de pești japonezi, oferiți țării, avem chiar un canal de televiziune educativă, finanțat de japonezi, adăugă el, amintindu-și de unul dintre puținele programe pe care copiii lui aveau voie să le urmărească.

— Cine e japonezul cel mai important la voi?

— Dintre clienții mei, Andy? Cel mai important, nu știu. Toți sunt, așa zice, cam enigmatice. Probabil că va trebui s-o întreb pe Marta. Dacă vine unul să-i iei măsurile, șase fac plecăciuni și-l fotografiază, cum zicem noi, și zău că nu exagerăm. E un oarecare domn Yoshio de la una dintre misiunile lor comerciale, care cam face pe vedeta prin magazin, un oarecare Toshikazu de la ambasadă, dar habar n-am dacă ăsta e numele de familie sau de botez, va trebui să verific.

— Sau să-i ceri Martei s-o facă.

— Exact.

Conștient din nou de privirea sumbră a lui Osnard, Pendel îi adresă un surâs amabil, în încercarea de a-l face să-și întoarcă privirea, dar fără succes.

— Ți se întâmplă să-l inviți pe Emie Delgado la cină? Întrebă el, în timp ce Pendel se aștepta la alte întrebări despre japonezi.

— Nu, Andy.

— De ce nu? E șeful neveste-tii.

— Sincer vorbind, nu cred că Louisa ar fi de acord.

— De ce?

Același demon, din nou. Cel care apare ca să ne aducă aminte că nimic nu se pierde, că un moment de gelozie poate duce la o viață de minciună și că singurul lucru pe care trebuie să-l faci unui om pe care l-ai doborât e să-l termini.

— Ernie face parte din ceea ce aş numi dreapta dură, Andy. La fel era şi sub Ştii-Tu-Cine, numai că nu recunoştea. Gură-spartă când era cu prietenii lui liberali, scuză-mi expresia, dar după ce aştia întorceau spatele, hop, dădea fuga în biroul vecin la Ştii-Tu-Cine şi-i dădea zor cu: "Da, domnule, nu, domnule, şi cum aş putea să vă fiu de folos, înălţimea voastră?"

— Chestia asta nu se prea ştie, nu-i aşa? Cei mai mulţi îl cred încă fără pata pe Emie al nostru, nu?

— Tocmai de-aia e primejdios, Andy. Întreabă-l pe Mickie. Emie e un aisberg. Partea ascunsă în apă e mult mai mare decât ce se vede, ca să zic aşa.

Osnard rupse o chiflă, întinse puţin unt pe ea şi o ronţăi cu nişte mişcări încete ale maxilarului inferior, de parcă ar fi rumegat. Numai că ochii lui căprui voiau mai mult decât pâine cu unt.

— Camera aia de sus, de la prăvălie, Colţul Sportivului...

— Îţi place, nu-i aşa, Andy?

— Te-ai gândit vreodată s-o transformi într-un club pentru clienţi? Un loc unde să se poată descărca? Ar fi mai bine decât sofaua veche şi fotoliul de la parter, pentru serile de joi, nu crezi?

— M-am gândit de mai multe ori, Andy, recunosc, şi sunt impresionat că ţi-a venit aceeaşi idee după o singură vizită. Dar mă lovesc întotdeauna de acelaşi obstacol de neocolit, şi anume unde să instalez Colţul Sportivului?

— Ies bani buni din chestia asta?

— O, da.

— Mie nu mi-a făcut cine ştie ce impresie.

— Articolele de sport sunt ceea ce eu numesc produse pentru atras clienţii, Andy. Dacă nu le-aş vinde eu, ar face-o altcineva, şi cu ocazia asta mi-ar lua şi clienţii.

Pendel observă cu neplăcere că Osnard nu era prea darnic în gesturi. Am cunoscut un poliţist care era la fel. Niciodată nu-şi frângea mâinile, nu se scărpină în cap, nu se fâţâia pe scaun. Şedea pur şi simplu şi de fixa cu ochii ăia...

— Îmi iei cumva măsura pentru un costum, Andy? întrebă el în glumă.

Dar Osnard nu trebui să-i răspundă, căci privirea lui Pendel rătăcea din nou spre celălalt capăt al sălii, unde vreo doisprezece nou-veniţi zgomotoşi, bărbaţi şi femei, luau loc la o masă lungă.

— Şi aici avem cea de-a doua parte a ecuaţiei, ca să spun aşa, declară el, schimbând semne energice de salut cu personajul aşezat în capul mesei. Nici mai mult, nici mai puţin decât Rafi Domingo în persoană. Celălalt prieten al lui Mickie. Ce zici de chestia asta?

— Ce ecuaţie? întrebă Osnard.

Pendel îşi acoperi gura cu mâna, pentru mai multă discreţie.

— E vorba despre doamna *de lângă* el, Andy.

— Ce-i cu ea?

— E nevasta lui Mickie.

În timp ce mânca, privirea furişată a lui Osnard se îndreptă rapid spre masa de la celălalt capăt al sălii.

— Aia cu ţaţe mari?

— Exact, Andy. Uneori ne întrebăm de ce se căsătoresc oamenii, nu crezi?

— Povesteşte despre Domingo, ordonă Osnard, ca şi cum i-ar fi spus să-i povestească un basm.

Pendel inspiră profund. Capul i se învârtea şi mintea îi era obosită, dar nimeni nu anunţase pauză, aşa că juca mai departe.

— Îşi pilotează propriul avion, începu el la întâmplare.

Bârfe aflate la prăvălie.

— În ce scop?

— Are un lanț de hoteluri de mare clasă, în care nu stă nimeni.

Trăncăneli din surse diverse.

— De ce?

Restul, talentul de a inventa.

— Hotelurile aparțin unui anumit *consorțiu* cu sediul la Madrid, Andy.

— Ei și?

— Și, dacă e să ne luăm după zvonuri, acest *consorțiu* aparține unor columbieni care nu sunt total străini de comerțul cu cocaină. Consorțiului îi merge bine. Un nou hotel de lux la Chitre, un altul în construcție la David, două la Bocas del Toro și Rafi Domingo sare ca un purice de la unul la altul, în avionul lui.

— De ce naiba?

O clipă de liniște, ca între conspiratori, în timp ce chelnerul umple paharele cu apă. Cuburile de gheață se ciocnesc cu un zgomot de clopote. Pendel simte în urechi suflul geniului.

— Nu putem decât să bănuim, Andy. Rafi n-are habar de industria hotelieră, dar asta n-are nici o importanță pentru că, așa cum ți-am spus, hotelurile nu au clienți. Nu le fac nici un fel de publicitate, și dacă încerci să rezervi o cameră, ți se răspunde politicos că nu mai sunt libere.

— Nu pricep.

Pe Rafi n-o să-l deranjeze, își spuse Pendel. Rafi e un fel de Benny. Harry băiete, ar spune el, zi-i lui Osnard asta ce-i face plăcere să audă, atâta timp cât nu există martori.

— Fiecare hotel înregistrează cinci mii de dolari bani gheață pe zi, e bine? În unul sau doi ani fiscali, de îndată ce hotelurile și-au garnisit bine conturile în bancă, vor fi vândute cui oferă mai mult și, ce coincidentă, acesta va fi chiar Rafi Domingo, sub pălăria unei companii cu totul noi. Hotelurile vor arăta excelent, din pivniță și până în pod; normal, dacă ținem cont de faptul că nimeni nu a dormit în ele și că nici măcar un hamburger nu a fost preparat în bucătărie. Și vor fi întreprinderi legale, căci în Panama banii mai vechi de trei ani sunt mai mult decât respectabili, sunt antici.

— Și o regulează pe nevasta lui Mickie?

— Așa mi s-a spus, Andy, zise Pendel, prudent acum, căci partea asta era adevărată.

— Mickie ți-a spus?

— Nu chiar, Andy. Nu chiar atât de limpede. Cu Mickie, trebuie să știi să citești printre rânduri.

Inventa din nou. De ce o făcea? Ce anume îl îndemna s-o facă? Andy. Un actor e un actor. Dacă publicul nu e de partea ta, e împotriva ta. Sau poate că acum, când povestea inventată a vieții lui era zdrențe, simțea nevoia să îmbogățească viața altora. Poate că învia reconstruind lumea în care trăia.

— Rafi face parte dintre ei, Andy, înțelegi? De fapt, Rafi este unul dintre cei mai mari.

— În ce sens cei mai mari?

— Opoziția Tăcută. Băieții lui Mickie. Cei ce așteaptă în culise, cum le spun eu. Cei care au văzut înscrisul de pe perete. Rafi e metis.

— Ce naiba vrei să spui?

— E metis, Andy. Ca Maria. Ca și mine. În cazul lui, pe jumătate indian. În Panama nu există discriminări rasiale, mulțumesc lui Dumnezeu, dar panamezilor nu prea le plac corciturile, mai ales cele nou-venite și, pe măsură ce urci pe scara socială, fețele sunt tot mai palide. Eu numesc asta boala altitudinii.

Era o glumă nou-nouță, pe care intenționa s-o includă în repertoriul

său, dar Osnard nu-și dădu seama. Sau dacă își dădu, nu i se păru că ar avea haz. De fapt, văzându-i expresia, Pendel își zise că arăta ca și cum ar fi preferat să asiste la o execuție publică.

— Plata la bucată, spuse Osnard. Altfel nu se poate. De acord?

Își vârâse capul între umeri și coborâse vocea.

— Andy, ăsta a fost principiul meu din momentul în care am deschis prăvălia, răspunse Pendel entuziasmat, încercând să-și aducă aminte când plătitise pentru ultima dată pe cineva la bucată.

Alcoolul, ca și sentimentul general de irealitate, în ce-l privea și în ce-i privea pe ceilalți, i se urcaseră la cap și fu gata să adauge că fusese și principiul dragului de Arthur Braithwaite, dar se abținu, căci își folosisese destul imaginația pentru o seară.

— Nimănui nu-i mai e rușine de lăcomie în zilele noastre. E singurul lucru care-i motivează pe oameni.

— O, Andy, sunt total de acord, spuse Pendel, crezând că Osnard se lamenta în legătură cu starea precară a Angliei.

Osnard aruncă o privire în jur, ca să vadă dacă nu-i auzea cineva. Poate că priveștea atâtor conspiratori cu capetele apropiate îi dădu curaj, căci chipul i se înăspri într-un mod care nu-l făcu pe Pendel să se simtă la largul lui, iar vocea, deși surdă, deveni tăioasă.

— Ramón te are la mână. Dacă nu-i plătești datoria, ai pățit-o. Dacă i-o plătești, te trezești pe cap cu un râu fără apă și o orezărie unde nu crește orez. Ca să nu pomenim despre făcălețul care te așteaptă de la Louisa.

— Asta mă frământă și pe mine, Andy, nu neg. Nu mai mănânc de săptămâni întregi.

— Știi cine e vecinul tău la orezărie?

— Un proprietar care nu există, Andy. Una dintre cele mai răufăcătoare fantome.

— Știi cum îl cheamă?

Pendel clătină din cap.

— Nu e o persoană. E o corporație cu sediul la Miami.

— Știi cine e bancherul ei?

— Nu prea, Andy.

— Amicul tău Ramón. E compania lui Rudd. Rudd deține două treimi, domnul X a treia. Și știi cine e domnul X?

— Sunt uluit, Andy.

— Administratorul tău, cum îl cheamă?

— Angel? Mă iubește ca un frate.

— Te-au tras pe sfoară. Un caz clasic. Gândește-te puțin.

— Asta și fac, Andy. De mult timp nu m-am mai gândit atât, spuse Pendel, în timp ce o alta parte a lumii lui se prăvălea și se scufunda sub privirile lui.

— S-a oferit cineva să-ți cumpere orezăria pe nimica toată? Întrebă Osnard din spatele peretelui de ceață care se ridicase între ei.

— Vecinul meu. După aia o să dea drumul la apă, nu-i așa, și o să aibă o fermă frumoasă și productivă, valorând de cinci ori prețul plătit.

— Și Angel o s-o conducă pentru el.

— E un cerc vicios, Andy, iar eu mă aflu în mijlocul lui.

— Cât de mare e ferma vecinului tău?

— O sută de hectare.

— Ce face cu ea?

— Crește vite. Cheltuieli de întreținere foarte mici. N-are nevoie de apă. Nu face decât să mă lipsească pe mine de ea.

Prizonierul dă răspunsuri scurte, în timp ce anchetatorul ia notițe:

atâta doar că Osnard nu-și notează nimic. Ochii lui de vulpe rețin tot.

— Nu cumva Rudd a fost cel care ți-a sugerat să cumperi ferma?

— Zicea că e ieftină. Vânzare forțată. Plasamentul perfect pentru banii Louisei. Cât am fost de naiv.

Osnard duse paharul ca un balon la buze, poate ca să le ascundă. Trase apoi aer în piept și, coborându-și vocea, vorbi în mare viteză.

— Ești un adevărat dar picat din cer, Harry. Un adevărat post de ascultare. Soția bine plasată, relații nemaipomenite, un prieten în rezistență, o salariată alături de popor, ai o viață model, ești stabilit aici de mai bine de zece ani, ai o acoperire beton, vorbești limba, ești sociabil, vioi. N-am întâlnit în viața mea pe cineva care să mă zăpăcească mai bine. Rămâi așa cum ești, chiar mai ceva decât acum, și o să avem toată țara la cheremul nostru. În plus, dacă se întâmplă ceva, nu te recunoaștem. Ești de acord sau nu?

Pendel zâmbi strâmb, în parte datorită complimentelor, în parte speriat de gravitatea situației. Dar mai ales pentru că era conștient că asista la un moment mare din viața lui, care — deși era înspăimântător și purificator — avea loc fără participarea lui efectivă.

— Sincer să fiu, Andy, de când mă știu oamenii nu mi-au recunoscut valoarea, mărturisi el, în timp ce gândurile îi vagabondau printre amintiri.

Dar nu spusese da.

— Partea proastă e că vei fi, chiar din prima zi, băgat până-n gât. Te deranjează?

— Sunt deja băgat până-n gât, nu ți se pare? Nu trebuie decât să aleg între două rele.

Din nou ochii, prea bătrâni, prea ficși, ascultând, amintindu-și, adulmecând, făcând toate astea în același timp. Și, în ciuda lor sau din cauza lor, Pendel făcu imprudența de a se autoevalua.

— Nu prea înțeleg ce-ai putea face cu un post de ascultare falit, declară el cu fanfaronada tipică unui condamnat. Nu văd cum aș putea ieși din situația asta, poate doar dac-ar interveni vreun milionar nebun.

O privire inutilă în jurul sălii.

— Vezi cumva vreun milionar nebun în mulțime, Andy? Nu vreau să spun că ar fi toți întregi la cap, numai că nebunia lor nu mă include și pe mine.

Nimic nu se schimbă la Osnard. Nici privirea fixă, nici vocea, nici mâinile puternice așezate cu palma în jos pe fața de masă albă și groasă.

— Poate că serviciul meu e destul de nebun, spuse el.

Căutând cu disperare o diversiune, privirea lui Pendel alese silueta sinistră a Ursului, editorialistul urât de toată lumea din Panama, care își deschidea drum cu un aer lugubru spre o masă izolată din partea cea mai întunecată a sălii. Dar tot nu spusese "da" și cu o ureche îl ascultă cu disperare pe unchiul Benny: *Fiule, când întâlnești un escroc, lasă-l să aștepte. Căci nimic nu-i place mai puțin unui escroc decât să-i spui să revină săptămâna viitoare.*

— Ești de acord sau nu?

— Mă gândesc, Andy. Ezit.

— De ce naiba?

— Pentru că sunt un adult responsabil care încearcă să ia o hotărâre, răspunse Pendel în gând. Pentru că am voință și creier, nu impulsuri stupide, amintiri neplăcute și o doză excesivă de imaginație.

— Cântăresc argumentele pro și contra, Andy. Examinez toate posibilitățile, spuse el pe un ton superior.

Osnard neagă acuzații pe care nu i le-a adus nimeni. O face printr-un murmur umed, care se potrivește perfect cu trupul lui dolofan, dar Pendel nu mai vede vreo continuitate în spusese lui. E o altă seară. Mă gândesc din nou la Benny. Simt nevoia să mă duc acasă să mă culc.

— Noi nu-i turnăm pe tipii cu care lucrăm, Harry. Nu pe cei la care ținem.

— N-am spus niciodată că ați face-o, Andy.

— Nu e stilul nostru. Ce interes am avea să le spunem panamezilor despre cazierul tău judiciar, o dată ce avem nevoie de tine așa cum ești și chiar mai mult?

— Nici unul, Andy, și mă bucur să te aud spunând-o.

— De ce să-l dăm de gol pe bătrânul Braithwaite, să te facem de râs în fața nevestei și a copiilor, de ce am distruge un cămin fericit? Avem nevoie de tine, Harry. Ai o mulțime de lucruri pe care ni le poți vinde. Nu vrem decât să le cumpărăm.

— Rezolvați problema orezării și vă dau capul meu pe o tavă, Andy, spune Pendel, ca să fie amabil.

— Nu de capul tău avem nevoie, bătrâne, ci de sufletul tău.

Imitându-și oaspetele, Pendel apucă paharul de coniac cu amândouă mâinile și se apleacă peste masa luminată de lumânări. Încă se mai gândește ce hotărâre să ia. Amână răspunsul, deși cea mai mare parte din el dorește să spună "da", chiar și numai pentru a pune capăt jenei ce se instalase între ei.

— Încă nu mi-ai explicat ce o să am de făcut, Andy.

— Post de ascultare. Ți-am mai spus.

— Da, dar ce anume vrei să ascult? Ce te interesează, de fapt?

Din nou ochii, ca niște ace, cu scântei roșiatice. Fălcile leneșe, mes-
tecând absent, în timp ce mintea rumegă. Corpul de copil mare și gras. Vocea tăgănată, surdă, ieșind din colțul gurii strâmbe.

— Nu mare lucru. Echilibrul puterilor mondiale în secolul douăzeci și unu. Viitorul comerțului internațional. Eșichierul politic din Panama. Opozanții tăcuți. Tipii de dincolo de pod, cum le spui tu. Ce se va întâmpla când se vor retrage yankeii? Dacă o vor face. Cine va râde, cine va plânge la 31 decembrie 1999? Ce se va întâmpla când una dintre cele două căi navigabile cele mai mari ale lumii va fi vândută la licitație, iar licitația va fi condusă de o bandă de băieți fără scrupule? O nimica toată, răspunde el, dar cu o intonație interogativă, că și cum partea cea mai bună abia avea să urmeze.

Pendel zâmbește strâmb, la rândul lui.

— În cazul ăsta nu e nici o problemă, nu-i așa? Măine la prânz, când vii să-l iei, îl găsești gata ambalat. Dacă e nevoie de vreun retuș, îl aduci înapoi când vrei.

— Plus câteva mici probleme care nu figurează în meniu, adaugă Osnard pe un ton și mai scăzut. Nu încă, mai bine zis.

— Despre ce e vorba?

Ridicare din umeri. O ridicare din umeri lungă, lentă, complice, grea de subînțelesuri, iritantă, un gest de polițist exprimând o falsă decontractare, o putere teribilă și o rezervă imensă de informații importante.

— În meseria asta, exista o mulțime de moduri diferite de a ajunge la ce vrei. Nu le poți învăța pe toate într-o noapte. Te-am auzit zicând "da", sau o faci pe Greta Garbo?

Spre mirarea lui, Pendel reușește să mai amâne un pic răspunsul. Poate că știe că nehotărârea este singura libertate care i-a mai rămas. Poate că unchiul Benny îl trage din nou de mânecă. Sau poate, vag, își dă seama că, în conformitate cu drepturile prizonierilor, un om care-și vinde sufletul e îndreptățit să aibă un timp de gândire.

— N-o fac pe Greta Garbo, îl fac pe Harry, spune el, ridicându-se curajos în picioare și bombându-și pieptul. Mi-e teamă că, atunci când e vorba de decizii care-ți pot schimba viața, Harry Pendel e un animal care calculează intens.

Trecuse de unsprezece când Pendel opri motorul mașinii la vreo douăzeci de metri la vale de casa lui, ca să nu-i trezească pe copii. Își folosi apoi amândouă mâinile ca să deschidă portiera, una ca s-o împingă și pe cealaltă ca să întoarcă ușor cheia. În felul ăsta, broasca funcționa ca unsă, altfel emitea un zgomot ca o împușcătură. Se duse la bucătărie și își clăti gura cu Coca-Cola, în speranța că va risipi aburii de coniac. Se dezbracă apoi în hol și-și puse hainele pe scaun, înainte de a intra, în vârful picioarelor, în dormitor. Louisa deschisese amândouă ferestrele, căci așa îi plăcea să doarmă. Aerul marin intra în cameră dinspre Pacific. Când trase cearșaful, văzu, spre surpriza sa, că Louisa era la fel de goală ca el, complet trează și privindu-l fix.

— Ce s-a întâmplat? șopti el, temându-se de o scenă care să-i trezească pe copii.

Întinzându-și brațele lungi, Louisa îl strânse tare la piept și Pendel descoperi că avea obraji uzi de lacrimi.

— Harry, îmi pare nespus de rău, vreau să știi lucrul ăsta. Îmi pare foarte, foarte rău.

Îl săruta și nu-l lăsa s-o sărute și el.

— Nu merit să mă ierți, Harry, nu încă. Ești un bărbat bun și un soț bun, câștigi mulți bani, iar tatăl meu a avut dreptate, eu sunt o scorpie rea și nesimțitoare, incapabilă de o vorbă bună.

E prea târziu, își zise el, în timp ce făceau dragoste. Așa ar fi trebuit să fim înainte de-a fi prea târziu.

CAPITOLUL ȘASE

Harry Pendel își iubea nevasta și copiii cu un devotament care nu putea fi înțeles decât de cei ce nu făcuseră niciodată parte dintr-o familie, nu știuseră niciodată ce însemna să respecti un tată onorabil, să iubești o mamă fericită sau să-i privești ca pe o răsplată firească pentru faptul că ai venit pe lume.

Familia Pendel trăia pe culmea unui deal, într-un cartier numit Bethania, într-o casă frumoasă cu două etaje, cu peluze în față și în spate, cu multe bougainvilia și o vedere foarte frumoasă spre mare și, în depărtare, spre orașul vechi și Punta Paitilla. Pendel auzise că dealurile din jur ascundeau depozite subterane, pline de bombe atomice și buncăre, dar Louisa spusese că, în felul ăsta, se vor simți mai în siguranță, iar Pendel, ca să evite o discuție cu ea, fusese de acord.

Pendelii aveau o servitoare care să șteargă pardoseala de gresie, una care să spele rufele, alta care să stea cu copiii și să facă toate cumpărăturile și un negru grizonant, cu un început de barbă albă și o pălărie de paie, care trebăluia prin grădină, creștea ce-i trecea lui prin cap, fuma substanțe ilegale și se aproviziona din bucătărie. Această mică armată de servitori îi costa o sută patruzeci de dolari pe săptămână.

În patul lui, noaptea, Pendel simțea o plăcere secretă prefăcându-se că aluneca în somnul agitat al închisorii, cu genunchii la gură, cu bărbia coborită și cu mâinile peste urechi, ca să nu audă gemetele celorlalți pușcăriași, pentru ca pe urmă să se trezească și să se asigure, cu prudență, că nu era la pușcărie, ci aici, în Bethania, în grija unei soții credincioase, care avea nevoie de el și care-l respecta și că de partea

cealaltă a culoarului dormeau copiii lui fericiți, o binecuvântare mereu nouă, pe care unchiul Benny o numea *mitzvah*: Hannah, prințesa lui catolică în vârstă de nouă ani, Mark, violonistul evreu rebel în vârstă de opt ani. Dar dacă Pendel își iubea familia cu respect și devotament, în același timp se și temea pentru ea și se obișnuise cu ideea că fericirea lui era iluzorie.

Când stătea singur în balconul lui, pe întuneric, cum îi plăcea să facă seara după lucru, adeseori în tovărășia unuia dintre trabucele mici ale unchiului Benny, adulmeca în aerul umed mirosurile nocturne ale florilor luxuriante și privea luminile înotând în ceața ploii, când zărea printre norii capricioși șirul de ambarcațiuni ancorate la intrarea în Canal, iar imensitatea norocului său năștea în el un sentiment acut al fragilității: știi prea bine că nu poate să țină, Harry băiatule, știi că lumea poate să-ți explodeze în față, ai văzut că așa se întâmplă chiar de aici de pe balcon, și ce s-a întâmplat o dată poate să se repete în orice clipă, așa că fii atent.

Privea apoi la orașul prea calm, iar în scurt timp rachetele, trasoarele roșii și verzi, răpăitul răgușit al mitralierelor și bubuitul tunurilor îi aprindeau nebunește teatrul amintirilor, ca în seara aceea din decembrie 1989, când dealurile se clătinaseră și se cutremuraseră sub focul enormelor elicoptere Spectre ce zburau dinspre mare fără să întâlnească cea mai mică opoziție, ca să pedepsească mahalalele cu clădiri din lemn din El Chorillo — ca de obicei, săracii erau de vină pentru toate — bombardând în voie maghernițele în flăcări, întorcându-se apoi să facă plinul și revenind ca să le bombardeze din nou. Probabil că atacatorii nu intenționaseră acest lucru. Probabil că erau buni tați și buni fii și tot ce voiau era să distrugă *comandancia* lui Noriega, până când două obuze deviaseră de la traiectorie și alte două le urmaseră. Dar în timp de război bunele intenții sunt greu de transmis celor cărora le sunt destinate, moderația trece neobservată și prezența câtorva trăgători dușmani, puși pe fugă într-o mahala săracă, nu explică totala ei distrugere. La ce ajută dacă le spui: "Am folosit forța minimă" unor oameni îngroziți, fugind desculți prin sânge și cioburi, trăgând după ei copii și geamantane, fără să aibă unde să se ducă? La ce servește dacă afirmi că tirurile au fost declanșate de către provocatori revanșarzi ai Batalioanelor Demnității ale lui Noriega? Chiar dacă ar fi așa, de ce te-ar crede?

Curând urletele începuseră să urce dealul și Pendel, care în viața lui auzise și scosese câteva urlete, nu și-ar fi imaginat niciodată că un singur urlet uman putea fi în stare să acopere bubuitul înnebunitor al blindatelor și răpăitul artileriei, dar chiar așa se întâmplase, mai ales fiindcă era vorba de suma a mii de urlete scoase din rărunchii unor copii terorizați și însoțite de duhoarea cărnii de om arse.

— Harry, intră în casă. Harry, am nevoie de tine. Harry, intră odată în casă. Harry, nu înțeleg ce faci acolo.

Strigătul era al Louisei, din fundul debaralei pentru măhuri de sub scară, cu spinarea ei lungă încovoiată, ca să-i apere mai bine pe copii: Mark, de aproape doi ani, strins lângă burta ei, udând-o prin pampersi — Mark, ca și soldații americani, părea să aibă un stoc inepuizabil de muniții — Hannah, ingenuncheată la picioarele ei, în capotul și papucii cu ursuleți, adresând rugăciuni unui oarecare Jovey, care după aceea a fost identificat ca fiind un amalgam de Isus, Iehova și Jupiter, un fel de cocteil divin pregătit din resturile de folclor religios adunate în decursul celor trei ani de existență.

— Știu ei ce fac, repeta Louisa pe un ton tranșant de militar, amintind supărător de mult de tonul tatălui ei. Nu e nici prima, nici ultima oară. Au calculat totul dinainte. Nu trag niciodată, *niciodată* în

civili.

Și Pendel, pentru că o iubea, consideră că era mai bine s-o lase să creadă ce voia, în timp ce El Chorillo gemea, ardea în flăcări și se dezagrega sub atacurile repetate ale armelor pe care Pentagonul le ținea pentru o viitoare ocazie.

— Marta locuiește acolo, spuse el.

Dar o femeie care se teme pentru copiii ei nu se mai teme pentru nimeni altcineva, așa că, o dată cu zorii, Pendel coborî dealul și îi fu dat să audă o liniște cum nu mai auzise de când se stabilise în Panama City. Înțelese pe loc că, în termenii armistițiului, părțile căzuseră de acord să alunge pe veci de pe suprafața pământului aparatele de aer condiționat, șantierele și excavările, și că de acum înainte toate mașinile, camioanele, autobuzele școlare, taxiurile, mașinile de gunoi, mașinile depoliție și ambulanțele, precum și urletele copiilor sau ale mamelor, vor fi interzise sub amenințarea pedepsei cu moartea.

Nici chiar înalta și maiestuoasă coloană de fum negru ce se ridica din ce fusese cândva El Chorillo nu scotea vreo urmă de zgomot deversându-se în cerul dimineții. Numai câțiva refractari refuzau, ca de obicei, să se supună interdicției, ultimii trăgători de elită retrași în incinta *comandandei*, care continuau să vizeze pozițiile americane de pe străzile din jur. Dar amuțiră curând și ei, ajutați de tancurile instalate pe Ancón Hill.

Cabina telefonică din fața benzinăriei era intactă, numai că legea tăcerii se aplica și la telefon. Telefonul Martei mergea, dar se încăpățâna să nu sune.

Agățându-se cu furie de noul său personaj, Bărbatul Matur și Singuratic în Fața unei Decizii Vitale, Pendel se lăsă antrenat în eternul său vals ezitant între eroism și pesimismul cronic, cu o nehotărâre atât de sălbatică, încât amenința să-l doboare. De vocile interioare acuzatoare din Bethania se refugie în sanctuarul magazinului său, iar de vocile acuzatoare ale magazinului se refugie în sanctuarul propriului cămin, totul în numele cântăririi — la calm — a variantelor. Nici o clipă însă — nici chiar în momentele în care se acuza cel mai tare — nu-și permise să priceapă că, de fapt, șovăia între două femei. Ești prada aceluia triumfalism care ne cuprinde pe toți atunci când temerile noastre cele mai cumplite devin realitate. Viziunile tale grandioase se întorc împotriva-ți. Lumea ta imaginară se dărmă sub ochii tai, fiindcă ai fost atât de prost încât să construiești un templu fără fundații. Dar, de îndată ce se autoflagela cu aceste previziuni apocaliptice, sfaturi încurajatoare rostite de vocea lui Benny îi și veneau în ajutor:

— Nu e, deci, nevoie decât de câteva adevăruri ca să crezi că te-ai ajuns pedeapsa lui Dumnezeu? Un diplomat tânăr și strălucitor îți propune să servești Anglia ca un adevărat bărbat, și tu te vezi deja un blestemat de cadavru la morgă. Pedeapsa lui Dumnezeu se oferă să joace rolul milionarului nebun, îți strecoară un teanc de bancnote de cincizeci într-un plic obișnuit și-ți spune că mai are multe altele? Te numește Un Dar Ceresc, lucru pe care nu mulți alții l-au făcut? Asta să fie Pedeapsa lui Dumnezeu?

Tot atunci Hannah vru să știe ce carte îi recomandă Marele șef să citească pentru concursul de lectură de la școală, Mark îi ceru să-l asculte cum cânta *Oaia leneșă* la vioara cea nouă, ca să hotărască dacă era destul de bine pregătit pentru examen, iar Louisa îi ceru părerea despre ultimul scandal de la Centrul Administrativ, ca să se poată pronunța asupra viitorului Canalului, cu toate că părerile Louisei în legătură cu acest subiect erau hotărâte de mult: Ernesto Delgado cel fără

de pereche, incoruptibilul, păzitorul trecutului de aur, nu putea fi în stare de vreo greșală:

— Harry, nu înțeleg. Ajunge ca Ernesto să părăsească țara zece zile, ca să-l întovărășească pe președinte, că echipa și aprobă numirea a nu mai puțin de cinci panameze frumoase ca responsabile cu relațiile publice ca la americani, deși nu au alte calificări decât că sunt tinere, albe, conduc BMW-uri, se îmbracă la mari case de modă, au săni mari și tați bogați și nu catadicsesc să vorbească cu angajații permanenți.

— E o rușine, decise Pendel.

Pe urmă înapoi la magazin, unde trebuia să examineze împreună cu Marta facturile neplătite și comenzile neridicate, ca să poată hotărî pe cine să someze și cui să-i mai acorde un răgaz de o lună.

— Te mai doare capul? o întrebă el tandru, observând că era și mai palidă ca de obicei.

— Nu, răspunse Marta din spatele vălului de păr negru.

— Iar nu merge ascensorul?

— Ascensorul nu mai merge deloc, spuse ea zâmbind strâmb. A fost oprit în mod oficial.

— Îmi pare rău.

— N-are de ce, nu ești tu de vină. Cine e Osnard?

În primul moment, Pendel se sperie. Osnard? *Osnard*? Un client, femeie. Nu-i mai tot striga numele.

— De ce? întrebă el, revenindu-și.

— E un om rău.

— Nu sunt toți clienții mei răi? spuse el făcând aluzie, în joacă, la preferința ei pentru cei de dincolo de pod.

— Da, dar ei n-o știu, răspunse Marta, fără să mai zâmbească.

— Și Osnard știe?

— Da. Osnard e rău. Nu fă ce-ți cere.

— Ce anume îmi cere să fac?

— Nu știu. Dacă aș ști, l-aș împiedica. Te rog.

Fusese gata să adauge "Harry", simți cum buzele ei crăpate îi foraseră numele. Numai că în magazin își făcea un punct de onoare din a nu profita niciodată de indulgența lui, de a nu arăta niciodată, prin cuvinte sau semne, că erau legați pe vecie, că de fiecare dată când se vedeau, revedeau aceeași scenă, sub unghiuri diferite:

Marta în blugi și o bluză albă sfâșiată, zăcând în rigolă ca un sac de gunoi neridicat, în timp ce trei membri ai Batalioanelor Demnității ale lui Noriega, numiți afectuos *Dingbats*, încearcă unul după altul să-i câștige inima și mintea, începând cu fața, cu ajutorul unei bâte de base-ball însângerate. Și Pendel privind-o cu brațele răsucite la spate de alți doi, urlând la început de teamă și de mânie, apoi implorându-i, cerșindu-le s-o lase în pace.

Dar ei n-o lasă. Îl silesc să privească. Ce sens ar mai avea exemplul dat cu o femeie rebelă, dacă nu se uită nimeni?

E o eroare, domnule căpitan. E o simplă coincidență că doamna asta poartă cămașa albă a opoziției.

Nu vă temeți, señor, nu va rămâne albă mult timp.

Marta pe patul clinicii improvizate, unde avusese curajul să-i ducă Mickie Abraxas ; Marta goală, acoperită de sânge și vânătași, în timp ce Pendel îl copleșește pe doctor cu dolari și asigurări, iar Mickie stă de pază la fereastră.

— Suntem mai buni, șoptește Marta cu buzele însângerate și dinții spați.

Ce vrea să spună e că există o altă Panama, mai bună. Se referă la cei de dincolo de pod.

A doua zi, Mickie era arestat.

— Mă gândesc să transform Colțul Sportivului într-un soi de club, îi spuse Pendel Louisei, nedecis încă. Cred că un bar ar fi nimerit.

— Harry, nu înțeleg la ce-ți trebuie un bar. Reuniunile tale de joi seara sunt și așa destul de agitate.

— Ca să atrag oamenii, Lou. Să crească clientela. Prietenii aduc alți prieteni, prietenii se așază la masă, se simt bine, încep să se uite la eșantioane. Rezultatul: un carnet de comenzi plin ochi.

— Și unde instalezi cabina de probă? obiectă ea.

Bună întrebare, își zise Pendel. Nici măcar Andy n-ar putea să-mi dea un răspuns. Decizia se amână.

— Pentru clienți, Marta, explică Pendel cu răbdare. Pentru toți cei care vin să-ți mănânce sandvișurile. Ca să crească numărul clienților și al comenzilor.

— Mi-aș dori ca sandvișurile mele să-i otrăvească.

— Pe cine aș mai îmbrăca atunci? Pe toți prietenii ăia ai tăi cu mintea înfierbântată, presupun. Prima revoluție din lume îmbrăcată la comandă, grație lui P&B. Mulțumesc frumos.

— De ce nu, dacă Lenin se plimba într-un Rolls-Royce? răspunse ea pe același ton.

Nu l-am întrebat cum vrea buzunarele, își zise el târziu în noapte, croind un smoching în sunetul muzicii lui Bach. Nici manșetele, nici lărgimea pantalonilor. Nu i-am expus avantajele bretelelor față de curele într-o climă umedă, mai ales pentru domnii a căror talie e al naibii de variabilă. Montat de aceste pretexte, fu gata să întindă mâna după telefon, când acesta sună și cine altul dacă nu Osnard îl chema ca să-i propună să meargă să bea ceva?

Se întâlniră în barul modern cu pereți lambrisați al hotelului Executiv, un turn alb și curat, la doi pași de prăvălia lui Pendel. Două fete frumoase cu fuste scurte se uitau la un meci de baschet pe un ecran de televiziune uriaș. Pendel și Osnard se așezară mai retras, cu capetele apropiate, pe scaune din rafie care îi invitau mai degrabă să se lase pe spate.

— Te-ai hotărit? întrebă Osnard.

— Nu chiar, Andy. Să zicem că mă pregătesc. Cuget.

— Celor de la Londra le-a plăcut tot ce-au auzit. Ar vrea să încheie târgul.

— Cu atât mai bine, Andy. Asta înseamnă că mi-ai făcut reclamă, nu glumă.

— Vor să devii cât mai repede operațional. Sunt fascinați de Opoziția Tăcută. Vor numele membrilor. Modul de finanțare.

Legăturile cu studenții. Au vreun manifest? Metodele și obiectivele.

— Bine, bine. Da. Perfect, spuse Pendel care, furat de nenumăratele lui griji, îi cam pierduse din vedere pe Mickie Abraxas, nobilul apărător al libertății, și pe Rafi Domingo, impresionantul lui bancher. Mă bucur că-i interesează, adăugă el politicos.

— Ei cred c-ai putea s-o tragi de limbă pe Marta: aspecte ale activității studenților. Bombele fabricate artizanal în clasă.

— Zău? Foarte bine.

— Vor ca relația noastră să aibă o bază oficială, Harry. Așa vreau și eu. Te înrolăm, te pregătim, te plătim, îți arătăm câteva dintre trucuri. N-ar vrea să piardă ocazia.

— Cât de curând, Andy. Așa cum am spus, nu sunt genul impulsiv. Reflectez.

— Sunt dispuși să crească oferta cu zece la sută. Ca să te ajute să gândești mai bine. Vrei să-ți dau câteva detalii?

I le dădu oricum, mormăind în spatele palmei ca și cum s-ar fi scobit între dinți, atâta avans, atâta pe lună, ca să-ți plătești împrumutul, prime în bani gheață, în funcție de calitatea informațiilor puse la dispoziție în exclusivitate Londrei.

— În maximum trei ani, ai scăpat, spuse el.

— Sau mai puțin, dacă am noroc, Andy.

— Sau dacă ești deștept.

— *Harry.*

O oră mai târziu, prea dezorientat ca să se poată întoarce acasă, Pendel e din nou în camera de croit, cu smochingul și Bach.

— *Harry.*

Vocea care-i vorbește e a Louisei, prima oară când s-au culcat împreună, culcat cu adevărat, nu doar atingeri și sărutări, cu urechea pâlnie ca să audă zgomotul mașinii părinților, întorcându-se de la cinema, goi pușcă în patul lui Harry, în apartamentul lui oribil din Calidonia, unde croiește noaptea după ce, toată ziua, a vândut haine de gata pentru un sirian șmecher pe nume Alto. Prima lor încercare nu a fost încununată de succes. Amândoi sunt stângaci, amândoi sunt reținuți de prea multe interdicții din partea familiei.

— *Harry.*

— Da, dragă.

Cuvântul "dragă" nu le-a venit niciodată prea ușor pe buze. Nici la început, nici azi.

— Dacă domnul Braithwaite ți-a oferit prima șansă, te-a luat la el acasă, te-a trimis la școala serală și te-a rupt de lângă unchiul ăla rău, Benny, se va bucura veșnic de recunoștința mea.

— Sunt fericit că gândești așa, draga mea.

— Ar trebui să-l respecti, să-l venerezi și să le povestești copiilor noștri despre el când vor crește, ca să știe cum poate un bun samaritean să salveze viața unui orfan.

— Arthur Braithwaite este singurul om cinstit pe care-l cunoșteam până ce l-am întâlnit pe tatăl tău, Lou, o asigură Pendel cu fervoare.

Și eram sincer, Lou! pledează Pendel cu disperare în sinea lui, închizând foarfecă pe umărul mânecii stângi. Tot ce inventezi e adevărat, dacă crezi cu tărie și o faci din iubire!

— O să-i spun, anunță Pendel cu voce tare, în timp ce Bach îl înalță pe culmile perfecte sincerități. Și pentru un moment cumplit de autocompătimire, se gândește serios să renunțe la preceptele înțelepte care l-au condus întotdeauna și să-i mărturisească toate păcatele tovarășei lui de viață. Sau aproape toate. Cea mai mare parte.

Louisa, trebuie să-ți spun ceva cam greu de digerat. Ce știi tu despre mine nu e chiar cușer în ce privește unele amănunte. Mai degrabă se apropie de ce aș fi vrut să fiu, dacă lucrurile ar fi mers mai bine.

Nu-mi găsesc cuvintele potrivite, își zice el. N-am mărturisit nimic în viața mea, doar o dată unchiului Benny. Unde să mă opresc? Și, după aia, o să mă mai creadă vreodată? Își imaginează îngrozit consiliul de război, una din ședințele Cred-în-Tine-Doamne ale Louisei, dar după cele mai stricte canoane, cu servitorii goniți din casă și cu celula familiei adunată în jurul mesei, cu mâinile împreunate și Louisa țeapănă și cu gura strânsă de frică, pentru că în adâncul ei se teme de adevăr mai

mult decât mă tem eu. Ultima oară a fost Mark, silit a recunoaște că scrisese cu vopsea "Dobitocilor" pe portalul școlii. Înainte fusese Hannah, care turnase o cutie de vopsea din aia care se usca instantaneu în chiuvetă, ca să se răzbune pe una dintre servitoare.

Astăzi însă chiar Harry al nostru stă pe banca acuzaților, explicându-le copiilor lui iubiți că tatăl, pe toată durata căsătoriei lui cu mami și pe toată perioada în care copiii au fost destul de mari ca să-l înțeleagă, le-a spus niște minciuni gogonate despre marele erou al familiei și acel model exemplar, inexistentul domn Braithwaite, Dumnezeu să-l odihnească. Și că, departe de a fi fiul favorit al lui Braithwaite, tatăl și soțul lor și-a consacrat nouă sute douăsprezece zile și nopți studiului aprofundat al pereților de cărămidă ai caselor de corecție ale Maiestății Sale.

Hotărîrea e luată. O să vă spun mai târziu. Mult mai târziu. Într-o altă viață, practic. O viață fără darul invențiilor.

Pendel opri mașina lui cu tracțiune pe patru roți la câțiva centimetri de cea din față și așteptă ca mașina din spate să-l lovească, dar, dintr-un motiv sau altul, ciocnirea nu se produse. Cum de-am ajuns aici? se întrebă el. Poate că m-a lovit și sunt mort. Trebuie să fi încuiat prăvălia fără să-mi dau seama. Își aminti apoi cum croise smochingul și întinsese bucățile gata tăiate pe masa de lucru ca să le studieze, cum făcea întotdeauna: creatorul își lua adio de la ele, până când reveneau asamblate, în formă semiumană.

O ploaie neagră lovea capota. Un camion era culcat de-a curmezișul la cincizeci de metri în față, cu roțile pierdute în urmă ca niște baligi de vacă. Prin potop nu se vedeau decât șiruri de vehicule blocate, îndreptându-se spre zona luptelor sau încercând să scape de ea. Dădu drumul la radio, dar tunetul artileriei acoperea sunetul. Ploaie pe un acoperiș fierbinte. Nu mai scap niciodată de aici. Sunt prins în capcană. În pânțele mamei. La pușcărie. Opresc motorul, opresc aerul condiționat. Aștept. Fierb. Asud. O nouă salvă de artilerie. Să mă ascund sub banchetă.

Transpirația curgea șiroaie pe el, grea ca ploaia. Apa îi clipoceă sub picioare. Pendel plutea, în amonte sau în aval. Tot trecutul pe care îl îngropase la șapte picioare sub pământ reînvia cu brutalitate: versiunea nerevizuită, neaseptizată, nebraithwai-tizată a vieții lui, începând cu miracolul nașterii, așa cum i-o povestise unchiul Benny în pușcărie, și terminând cu ziua Absolut de Neiertat, cu treisprezece ani în urmă, când se reinventase pentru Louisa pe o peluză americană imaculată, în Zona Canalului oficial desființată, cu drapelul înstelat fâlfâind în fumul de la grătarul în aer liber al tatălui ei, cu orchestra cântând *Hope and Glory* și cu negrii ce priveau scena de după grilaj.

Revăzu orfelinatul pe care refuza să și-l aducă aminte și pe unchiul Benny, superb cu o pălărie tare, ducându-l de mână, departe de acel loc. Nu mai văzuse niciodată o asemenea pălărie și se întrebă dacă nu cumva unchiul Benny era Dumnezeu. Revăzu pietrele cenușii și umede din pavajul de pe Whitechapel sub picioarele lui, în timp ce împingea cărucioare încărcate cu haine în mijlocul circulației și al claxoanelor, până la depozitul unchiului Benny. Se revăzu doisprezece ani mai târziu, exact același copil, doar mai mare, stând împietrit în același depozit, între coloane de fum portocaliu și rânduri de rochii de vară ca niște martire și văzu flăcările lingându-le picioarele.

Îl revăzu pe unchiul Benny cu mâinile pâlne la gură, strigând: "Fugi, Harry băiatule, fugi, mototolule, ce naiba-i cu tine?" în acompaniamentul de clopote și în zgomotul pașilor lui Benny, care se îndepărtau în grabă.

Și el însuși prizonier în nisipurile mișcătoare, fără să-și poată mișca mâinile sau picioarele. Revăzu uniforme albastre croindu-și drum spre el, înșfăcându-l, târându-l spre furgonetă și pe sergentul cel cumsecade ținând în mână bidonul de petrol gol, zâmbind ca un tată de treabă. "E cumva al dumatule, domnule lțic, sau îl ții întâmplător în mână?"

— Nu-mi pot mișca picioarele, îi explică Pendel sergentului cumsecade. Sunt înțepenite. E ca un cârcel. Ar fi trebuit să fug, dar nu pot.

— Nu-ți face griji, fiule. Te facem noi bine, spune sergentul cel cumsecade.

Se revede în picioare, gol și slab în fața peretelui de cărămidă al celei comisariatului. Noaptea lungă, interminabilă, în care uniforme albastre îl bat pe rând, așa cum au bătut-o pe Marta, dar cu mai multă hotărâre și cu mai multe halbe de bere în burtă. Și pe sergentul cel cumsecade, tatăl de treabă, care îi încurajează. Până când apa se închide deasupra lui și el se îneacă. Ploaia a stat. Așa ceva nu s-a petrecut niciodată. Mașinile strălucesc, toți sunt fericiți că se întorc acasă. Pendel e mort de oboseală. Pornește motorul și avansează încet, cu amândouă brațele sprijinite de volan, atent să nu dea peste cine știe ce resturi periculoase. Începe să zâmbească, auzindu-l pe unchiul Benny.

— A fost o explozie, Harry băiatule, șoptește unchiul Benny printre lacrimi. O explozie a cărnii.

Fără vizitele săptămânale la închisoare, unchiul Benny nu ar fi fost niciodată atât de vorbăreț în legătură cu originea lui Pendel. Dar priveliștea nepotului său stând drept în fața lui, în salopeta din blugi cu numele scris pe buzunar e mai mult decât poate să suporte inima bună, vinovată, a lui Benny, cu toate plăcintele cu brânză și manualele despre cum să îți păstrezi forma fizică pe care mătușica Ruth i le trimite prin el, și cu toate mulțumirile pe care le revarsă asupra lui Pendel pentru că și-a ținut promisiunea în toate împrejurările. Ce vrea de fapt să zică: a rămas *shtumm*.

A fost ideea mea, domnule sergent... Am făcut-o pentru că nu puteam să sufăr depozitul, domnule sergent... Eram supărat foc pe unchiul meu Benny, fiindcă mă obliga să muncesc ore întregi și nu mă plătea, domnule sergent... Nu am nimic de spus, onorată instanță, doar că regret faptele rele pe care le-am făcut și durerea pe care am produs-o celor care mă iubeau și m-au crescut, îndeosebi unchiului meu Benny...

Benny e foarte bătrân — în ochii unui copil, bătrân ca o salcie. Vine de la Lvov și la vârsta de zece ani Pendel cunoaște Lvovul ca și cum ar fi orașul lui natal. Rudele lui Benny erau țărani umili, meșteșugari, mici negustori și cârpaci. Pentru mulți dintre ei, trenul care i-a dus în lagăr le-a oferit primul și ultimul prilej de a vedea lumea de dincolo de *shtetl* și de ghetou. Dar nu și pentru Benny. Pe vremea aceea Benny era un croitor tânăr și isteț, visând la zilele de glorie. Nu știu cum a făcut de a reușit să fie scos din lagăr și trimis tocmai la Berlin, ca să le croiască uniforme ofițerilor germani, deși adevăratul lui vis era să ajungă tenor sub îndrumarea lui Gigli și să-și cumpere o vilă pe dealurile Umbriei.

— *Shmatte*-le ăla de la Wehrmacht era a-ntâia, Harry băiatule, povestește Benny democratul, pentru care orice material, indiferent de calitate, e *shmatte*. Costumele de la Ascot, pantalonii de călărie de cea mai bună calitate și cizmele frumoase sunt grozave, dar niciodată n-a fost nevoie de un petic pe uniforme Wehrmacht-ului nostru, mă rog, până la Stalingrad, când totul a început să se ducă de-a dura.

După Germania, Benny se instalează pe Leman Street în cartierul de

est al Londrei, unde-și deschide un atelier de confecții, împreună cu familia, patru într-o cameră, cu intenția să ia cu asalt industria confecțiilor, ca să se poată duce la Viena și să cânte la operă. Dar Benny este deja un anacronism. Spre sfârșitul anilor '40, majoritatea evreilor croitori ajunseseră în cartiere mai șic ca Stoke Newington și Edgware și aveau meserii mai puțin umile. Locul lor îl luaseră indienii, chinezii, pakistanezii. Benny nu se lasă descurajat. Curând cartierul de est devine Lvov și Evering Road strada cea mai frumoasă din Europa. Și chiar pe Evering Road, doi ani mai târziu — conform poveștii oficiale spuse lui Pendel — vine Leon, fratele mai mare al lui Benny, împreună cu soția Rachel și cu copiii lor, același Leon care, din cauza exploziei mai sus-amintite, lasă grea o servitoare irlandeză de optsprezece ani, care-i dă bastardului numele de Harry.

Pendel în drum spre eternitate. Urmărind cu ochi istoviți luminile roșii ușor neclare din fața lui, care-i jalonează trecutul. Aproape că râde ca în somn. Decizia e dată uitării, în timp ce fiecare silabă, fiecare intonație a monologului neliniștit al unchiului Benny îi revine cu religiozitate în memorie.

— De ce a lăsat-o Rachel pe mama ta să-i treacă pragul casei n-am să înțeleg niciodată, spune Benny, clătinând din pălăria moale. Nu era nevoie să fi studiat scripturile ca să vezi că era adevărată dinamită. Inocentă sau virtuoaasă, nu asta era problema. Era o *shiksa* foarte proastă, nubilă, gata să devină femeie. De-ajuns să-i dai un brânci și cădea pe spate. Totul era prevăzut dinainte.

— Cum o chema? întrebă Pendel.

— Cherry, oftează unchiul, ca un muribund care-și mărturisește ultimul secret. Diminutiv de la Cherida, bănuiesc, deși nu i-am văzut niciodată certificatul de botez. Ar fi trebuit s-o cheme Teresa, sau Bernadette, sau Carmel, dar a fost să fie Cherida. Tatăl ei era zidar în comitatul Mayo. Irlandezii erau și mai săraci decât noi, așa că aveam servitoare irlandeze. Nouă, evreilor, nu ne place să îmbătrânim, Harry băiatule. Tatăl tău nu făcea excepție. Asta se explică prin aceea că nu credem în rai. Petrecem o groază de timp pe culoarele bunului Dumnezeu, dar în ce privește camerele principale, cu toate instalațiile lor, mai avem de așteptat, iar unii dintre noi cred că nu vom ajunge niciodată în ele.

Se apleacă deasupra mesei de fier și-l apucă pe Harry de mână.

— Harry, ascultă-mă, fiule. Evreii își cer iertare de la oameni, nu de la Dumnezeu, de-aia e mai greu pentru noi. Omul e mult mai escroc decât Dumnezeu. Harry, iertarea asta o aștept eu de la tine. Izbăvirea o pot avea oricum pe patul de moarte. Iertarea, Harry, numai tu poți să mi-o dai.

Pendel i-ar da lui Benny orice i-ar cere, cu condiția să-i explice cum a fost cu explozia cărnii.

— Tăică-tău zicea că totul a pornit de la parfumul ei, reia Benny. Își smulgea părul din cap de remușcare. Ședea în fața mea cum stai tu acum, dar nu în uniformă. "Din cauza parfumului am atras asupra-mi fulgerele templului", așa mi-a spus. Tatăl tău era foarte credincios, Harry. Ședea în genunchi în fața vetrei și i-am simțit mirosul dulce de femeie, nu miros de săpun sau de curat, Benny, ci mirosul natural, de femeie. Mirosul feminității ei m-a dat gata. Dacă Rachel n-ar fi fost la petrecerea aia a ei cu Fiicele Purității Evreiești la Southern Pier, tatăl tău n-ar fi căzut niciodată pradă păcatului.

— Dar a făcut-o, îi suflă Pendel.

— Harry, printre lacrimile amestecate ale vinovăției evreiești și catolice, printre Ave Maria, *oi-vei* și ce-o-să-mă-fac-uri spuse de ambele părți, tatăl tău a cules cireasă. Nu pot să văd în asta voința lui Dumnezeu, dar tu ai moștenit *chutzpah*-ul evreiesc și limbuția irlandeză, de-ai reuși numai să uiți vinovăția.

— Cum m-ai scos din orfelinat? întreabă Pendel, aproape strigând de nerăbdare.

Undeva, printre amintirile neclare ale copilăriei, înainte ca Benny să-l salveze, se afla imaginea unei femei cu păr negru ca Louisa, în genunchi în timp ce freacă podeaua de piatră mare cât un teren de sport, sub privirea unei statui a Bunului Păstor în robă albastră, cu mielul în brațe.

Pendel e aproape acasă. Casele cunoscute dorm de mult. Ploaia spălase stelele. Luna plină strălucește în spatele ferestrei închisorii. Băgați-mă din nou la pușcărie, își zice el. Pușcăria e locul ideal când nu vrei să iei o hotărâre.

— Harry, am fost fantastic. Măicuțele erau niște franțuzoaice snoabe și m-au luat drept gentleman. M-am pus la patru ace, costum cenușiu direct din vitrină, cravată aleasă de mătușă-ta Ruth, șosete asortate, pantofii făcuți de comandă la Lobb din St James, singurul meu lux dintotdeauna. Mă țineam drept, cu brațele pe lângă corp, nici urmă de socialism.

Căci Benny, printre multiplele lui activități, era un suporter pasionat al cauzei muncitorilor și un apărător al drepturilor omului.

— Stimate măicuțe, le-am spus, vă promit că micuțul Harry va avea o viață fericită, oricât m-ar costa. Harry va fi *mitzvah*-ul nostru. Spuneți-mi ce educatori să-i iau și se va afla în fața lor la ora indicată, în cămașă albă. Vă garantez că va avea o educație la școala particulară pe care mi-o recomandați, muzică bună la gramofon și un cămin la care visează toți orfanii. Somon pe masă, conversații elevate, camera lui, saltea de puf. Pe vremea aia eram în plină ascensiune. Se terminase cu *shmatte*. Cluburile de golf, pantofii pe măsură și palatul din Umbria erau la doi pași. Ne și vedeam milionari, cât ai zice pește.

— Cherry unde era?

— Plecase, Harry băiatule, plecase, spune Benny cu o voce tragică. Mama ta o ștersese și n-am putea s-o condamnăm. O scrisoare de la o mătușă din comitatul Mayo ne-a adus la cunoștință că biata și trista Cherry era epuizată de toate prilejurile pe care i le dădeau maicile să se spele de păcate.

— Și tata?

Benny se lasă din nou pradă disperării.

— În pământ, fiule, spune el, ștergându-și lacrimile. Tatăl tău, fratele meu. Acolo unde ar trebui să fiu și eu, fiindcă te-am pus să faci ce ai făcut. Mort de rușine, după mine, cum aproape că mi se întâmplă și mie de câte ori te văd aici. De vină sunt rochiile alea de vară. Nu există ceva mai deprimant pe lumea asta decât cinci sute de rochii de vară nevândute toamna, cum știe orice *shlemiel*. Cu fiecare zi ce trecea, polița de asigurare devenea din ce în ce mai tentantă. Eram sclavul convențiilor, asta eram, Harry, și — ce-i mai rău — te-am făcut să porți tu răspunderea.

— Urmez cursurile, îi spune Pendel, ca să-i ridice moralul, în momentul în care se aude clopoțelul. Voi fi cel mai bun croitor din lume. Uită-te la asta.

Și-i arată o bucată de material pentru uniforme de prizonier, pe

care-o șterpelișe din rezerve și o tăiașe pe măsură.

La vizita următoare, Benny — ros de vinovăție — îi oferă lui Pendel o icoană a Fecioarei Măria, într-o ramă de metal, care, spune el, îi amintește de copilăria din Lvov când se strecura din ghetou ca să-i vadă pe *goyim* rugându-se. Icoana o are și azi, lângă deșteptător, pe masa din nuiele de lângă patul din Bethania, privind cu zâmbetul ei palid de irlandeză cum își scoate uniforma de deținut learcă de sudoare și se strecoară în pat, ca să-i fure Louisei o parte din somnul ei fără prihană.

Măine, își spune el. Îi spun mâine.

— Harry, tu ești?

Mickie Abraxas, marele revoluționar clandestin și erou secret al studenților, beat, dar lucid la ora două și cincizeci de minute dimineața, jurând pe toți sfinții că se omoară fiindcă îl dăduse nevasta afară.

— Unde ești? Întrebă Pendel, zâmbind în întuneric, căci Mickie, în ciuda problemelor pe care le crea, rămânea un tovarăș de celulă pe viață.

— Nicăieri. Sunt în stradă.

— Mickie.

— Ce-i?

— Unde e Ana?

Ana era *chiquilla* actuală a lui Mickie, o prietenă din copilărie a Martei din La Cordillera, pe care te puteai baza, cu spirit practic și care părea că-l acceptă pe Mickie așa cum era. Marta le făcuse cunoștință.

— Bună, Harry, spuse Ana veselă, așa că Pendel zise și el "bună" tot vesel.

— Cât de mult a băut, Ana?

— Nu știu. Zice că s-a dus la un cazino cu Rafi Domingo. A băut votcă, a pierdut ceva bani. Poate că a luat și niște cocaină, dar a uitat. Transpiră tot. Să chem un doctor?

Mickie era din nou pe fir, înainte ca Pendel să poată răspunde.

— Harry, te iubesc.

— Știu, Mickie, și sunt mișcat. Și eu te iubesc.

— Ai pariat pe calul ăla?

— Da, Mickie, trebuie să recunosc c-am pariat pe calul ăla.

— Îmi pare rău, Harry. Auzi? Îmi pare rău.

— Nu face nimic, Mickie. Nimeni n-a pățit nimic. Nu toți caii buni câștigă.

— Te iubesc, Harry. Ești prietenul meu cel mai bun, mă auzi?

— Bine, în cazul ăsta nu e nevoie să te distrugi, Mickie, da? spuse Pendel amabil. O ai pe Ana și ai un prieten bun.

— Știi ce-o să facem, Harry? Plecăm în week-end împreună. Tu, eu, Ana, Marta. Pescuim, ne regulăm.

— Acum du-te să te culci, Mickie, spuse Pendel cu fermitate, și mâine dimineață vino la probă, mănânci un sandwich și discutăm în liniște. De acord? Perfect.

— Cine era? Întrebă Louisa după ce închise.

— Mickie. Nevastă-sa l-a gonit iar din casă.

— De ce?

— Pentru că e combinată cu Rafi Domingo, spuse Pendel, luptându-se cu logica ineluctabilă a vieții.

— De ce nu i-a tras vreo două?

— Cui? Întrebă Pendel prosteste.

— *Nevesti-sii*, Harry. Cui altcuiva?

— E obosit, spuse Pendel. Noriega i-a stors toată energia.

Hannah se cațără în patul lor, urmată de Mark și de ursul uriaș cu

care nu se mai juca de ani de zile.

Era mâine, așa că-i spuse.

Am făcut-o ca să fiu crezut, îi spuse el, când Louisa adormise adânc din nou.

Ca să te sprijin când vei avea nevoie.

Ca să-ți ofer un umăr adevărat de care să te rezemi, nu doar pe mine.

Ca să fac din mine o persoană mai potrivită pentru fiica unui muncitor de la Canal, care se bâlbâie un pic și care sare în sus când e amenințată și uită să meargă cu pași mici, după ce timp de douăzeci de ani mama ei i-a spus că, dacă n-o face, o să rămână fată bătrână, ca Emily.

Și care crede că e prea urâtă și prea înaltă, în timp ce toate femeile din jurul ei au înălțimea care trebuie și sunt sexy ca Emily.

Și care niciodată, dar absolut niciodată, nici chiar în momentele cele mai pline de nesiguranță și de vulnerabilitate, nici măcar ca să-i facă în ciudă lui Emily, nu i-ar face lui Benny serviciul de a da foc depozitului, începând cu rochiile de vară.

Pendel se așază în fotoliu, trage o cuvertură peste el, și lasă patul sufletelor pure.

— Lipsesc toată ziua, îi spune el Martei a doua zi de dimineață, când ajunge la prăvălie. Va trebui să te ocupi de clienți.

— Ambasadorul Boliviei are oră la unsprezece.

— Amână-l. Trebuie să te văd.

— Când?

— Diseară.

Până acum se duceau în picnic în familie, la umbra copacilor de mango, privind diferitele specii de vulturi planând pe aripa brizei sufocante și călăreții pe caii lor albi, aidoma ultimilor supraviețuitori ai armatei lui Pancho Villa. Sau împingeau barca pneumatică umflată peste orezăriile inundate, cu Louisa în șort peste poate de fericită în apă, jucând-o pe Katharine Hepburn în *Regina africană* pentru Pendel-Bogart, cu Mark implorându-i să fie prudenți și cu Hannah spunându-i lui Mark să nu fie fricos ca o găină.

Sau luaau mașina cu tracțiune pe patru roți și porneau pe drumurile din praf gălbui, care se opreau brusc la marginea pădurii, unde, spre uriașă bucurie a copiilor, Pendel scotea un urlet de disperare în stilul unchiul Benny, pretinzând că se rătăciseră. Așa și era până când turnurile argintii ale uzinei se ridicau la cincizeci de metri în fața lor, printre palmieri.

Sau plecau la vremea recoltei, urcați câte doi pe uriașe secerători cu șenile, cu cuțitele din față bătând orezul și ridicând nori de insecte. Aerul umed și fierbinte, strivit sub greutatea cerului apăsător. Câmpurile întinse că în palmă, pierzându-se în mlaștini cu mangrovia, care, la rândul lor, dispăreau în mare.

Dar astăzi Marele șef conducea singur mașina și tot ce vedea îl plictisea, tot ce vedea i se părea semn rău: sârma ghimpată agresivă de la depozitele de muniții americane, care-i aminteau de tatăl Louisei, panourile moralizatoare grăind, *Isus este Stăpânul nostru*, satele din cartoane ale celor fără adăpost, de la poalele fiecărei coline: încă puțin și vin și eu.

Și după aceste viziuni sordide, zece minute din paradisul pierdut al copilăriei lui Pendel. Întinderi ondulate de pământ roșu din Devon, o amintire a școlii de vară din Okehampton. Vaci engleze ce-l priveau de

pe plantațiile de bananieri. Nici măcar muzica lui Haydn de pe casetofon nu-l putea scăpa de melancolia lor. Luând-o pe drumul ce ducea la orezărie, se întrebă când îi ceruse ultima dată lui Angel să umple gropile. Apariția lui Angel în cizme de călărie, pălărie de pai și lanțuri de aur la gât nu făcu decât să-i crească mânia. Se duseră în locul unde vecinul ce lucra pentru corporația din Miami își săpase tranșea în râul lui Pendel.

— Știi ceva, Harry prietene?

— Ce?

— Ce a făcut judecătorul e imoral. Aici în Panama, când mituim pe cineva ne așteptăm la loialitate. Și știi la ce ne mai așteptam, prietene?

— Nu.

— Ne așteptăm ca o înțelegere să fie o înțelegere. Fără suplimente. Fără presiuni. Fără amânări. Aș zice că tipul e antisocial.

— Și ce-i de făcut? întrebă Pendel.

Angel ridică din umeri cu aerul satisfăcut al celor cărora le plăceau veștile proaste.

— Vrei să-ți dau un sfat, Harry? Sincer? Ca unui prieten?

Ajunseseră la râu. Pe malul opus, gorilele vecinului se încăpățânară să nu ia în seamă prezența lui Pendel. Tranșeea devenise canal. La vale, albia râului era seacă.

— Sfatul meu, Harry, e să negociezi. Să reduci la minimum pierderile, să închei un târg. Ai vrea să tatonez eu terenul? Să încep un dialog cu tipii ăia?

— Nu.

— Atunci du-te la bancherul ăla al tău. Rămân e un tip dur. Va ști să le vorbească în numele tău.

— Cum de-l cunoști pe Ramón Rudd?

— Toată lumea îl cunoaște pe Ramón. Ascultă, nu sunt doar administratorul tău. Îți sunt și prieten.

Dar Pendel nu avea prieteni, cu excepția Martei, a lui Mickie și poate a domnului Charlie Blüthner care locuiește la cincisprezece kilometri în lungul coastei și îl așteaptă pentru o partidă de șah.

— Blüthner, ca marca de pian? îl întrebase Pendel pe Benny, în viață încă, în urmă cu secole, stând pe debarcaderul spălat de ploaie de la Tilbury și studiind vechiul cargobot ruginit care urma să-l ducă pe deținutul eliberat spre noua etapă a existenței sale dure.

— Exact, Harry băiete, și mi-e dator, răspunsese Benny, amestecându-și lacrimile cu ploaia. Charles Blüthner este regele *shmatte*-ului din Panama și nu ar fi unde este astăzi dacă Benny nu ar fi fost *shtumm* pentru el, așa cum ai fost tu pentru mine.

— I-ai ars rochiile de vară?

— Mai rău, Harry băiete. Și n-a uitat niciodată.

Pentru prima și ultima oară în viață, se îmbrățișaseră. Pendel plângea și el, dar nu era sigur de ce, pentru că singurul lui gând în timp ce urca în pas vioi pasarela era: sunt liber și n-am să mă mai întorc niciodată.

Și domnul Blüthner se dovedise a fi la înălțimea promisiunilor lui Benny. Abia debarcase Pendel în Panama, că un Mercedes bordo cu șofer îl și ducea din camera lui jalnică din Calidonia la vila minunată a lui Blüthner, în inima unui vast domeniu perfect întreținut, cu vedere la Pacific, cu pardoselile din mozaic, cu grajdurile cu aer condiționat, cu picturi de Nolde și cu diplome încadrate și luminate, provenind de la universități americane cu nume răsunătoare care nu existau, diplome în care domnul Blüthner apărea ca mult-iubitul profesor, doctor, administrator etc. Plus un pian adus din ghetou.

În câteva săptămâni, Pendel se simțise fiul adorat al domnului Blüthner, ocupându-și locul firesc între copiii și nepoții zgomotoși și neastâmpărați, între mătușile impunătoare, unchii solizi și servitorii în uniforme lor verde pastel. La sărbătorile de familie și la *Kiddush*, Pendel cânta fals fără ca asta să deranjeze pe cineva. Juca prost golf pe terenul lor particular și nu se ostenea să-și ceară scuze. Se zbenguia cu copiii pe plajă, conducea șaretele familiei cu o viteză nebunească peste dunele de nisip negru. Se juca cu câinii leneși, le arunca fructe de mango căzute din pom și se uita la stolurile de pelicani ce-și luau avânt deasupra mării și credea în toate astea: în credința lor, în legitimitatea averii lor, în bougainvilia, în miile de nuanțe de verde și în respectabilitatea lor care lumina mult mai tare decât orice foc de cărbuni ar fi putut aprinde Benny în zilele de luptă ale domnului Blüthner.

Iar bunătatea domnului Blüthner nu se oprea la el acasă, pentru că, atunci când Pendel făcu primii pași în meseria de croitor, Blüthner Compania Limitada fu aceea care îi acordă un credit pe șase luni pentru imensul lui depozit de textile din Colon, iar recomandările lui Blüthner îi aduseră primii clienți și deschiseră primele uși. Și când Pendel încercase să-i mulțumească domnului Blüthner, care era mărunț, ridat și chel, acesta nu făcuse decât să clatine din cap și să-i spună: "Mulțumește-i unchiului tău Benny", adăugând sfatul lui obișnuit: "Găsește-ți o nevastă evreică de treabă, Harry. Nu ne părăsi".

Chiar după ce Pendel se însurase cu Louisa, vizitele lui la Blüthner nu încetară, dar căpătară un inevitabil aer de lucru făcut pe ascuns. Casa familiei Blüthner deveni paradisul lui secret, un fel de loc de pelerinaj unde se ducea singur și cu un pretext. Domnul Blüthner, în schimb, prefera să ignore existența Louisei.

— Am o mică problemă cu lichiditățile, domnule Blüthner, mărturisii Pendel, odată așezați în fața eșichierului, pe veranda nordică.

Exista câte o verandă de fiecare parte a promontoriului, pentru ca domnul Blüthner să poată fi mereu ocrotit de vânt.

— Lichidități pentru *orezărie*? întrebă domnul Blüthner.

Maxilarul lui mic era ca din oțel când nu zâmbea și acum nu zâmbea. Ochii lui bătrâni dormeau mult și păreau să doarmă și acum.

— Și pentru prăvălie, spuse Pendel, înroșindu-se.

— Ai ipotecat prăvălia ca să finanțezi *orezăria*, Harry?

— E un fel de a spune, domnule Blüthner.

— Așa că, bineînțeles, sunt în căutarea unui milionar nebun.

Domnul Blüthner gândea îndelung, fie că juca șah, fie că i se cereau bani. În timp ce gândea stătea nemișcat, aproape fără să respire. Pendel își aminti de niște pușcăriași bătrâni care erau la fel.

— Un om e sau nebun, sau milionar, răspunse domnul Blüthner în cele din urmă. Harry băietă, există o lege. Trebuie să plătim pentru visele noastre.

Ca întotdeauna când se ducea la ea, conducea neliniștit, luând-o pe Bulevardul 4 Iulie, care marcase cândva frontiera zonei Canalului. Jos în stânga, golful. Sus în dreapta, Ancón Hill. Între ele se întindea un El Chorillo reconstruit, cu un petic de iarbă prea verde marcând locul unde se aflase *comandancia*. Un grup de blocuri turn fuseseră construite drept compensație, cu dungi în culori pastelate. Marta locuia în cel din mijloc. Pendel urcă prudent scara jegoasă, amintindu-și cum, ultima dată când fusese acolo, cineva urinase pe el din întunericul beznă de deasupra, în timp ce imobilul se cutremura de fluierături și râsete, ca la pușcărie.

— Bine ai venit, îi spuse ea solemn, după ce deblocă cele patru încuietori ale ușii.

Se lungiră pe pat, ca de obicei, îmbrăcați și fără să se atingă, degetele micuțe și uscate ale Martei strânse în palma lui Pendel. Nu existau scaune și era foarte puțin loc. Apartamentul era compus dintr-o cămaruță împărțită în două printr-o draperie maronie: un colțișor pentru toaletă, unul pentru gătit și cel în care se aflau, în loc de dormitor. Lângă urechea stângă a lui Pendel se afla o vitrină ticsită cu animale din porțelan, care aparținuseră mamei Martei, iar la picioarele lui în șosete stătea un tigru din ceramică înalt de un metru, pe care tatăl ei i-l dăruise mamei ei la cea de a douăzeci și cincea aniversare a căsătoriei, cu trei zile înainte ca

explozia să-i pulverizeze. Și dacă Marta s-ar fi dus în noaptea aceea cu părinții ca să-și viziteze sora măritată, în loc să zacă în pat și să-și îngrijească fața făcută zob, ar fi fost și ea făcută fărâme, pentru că sora ei locuia pe prima stradă care fusese atinsă, o stradă care azi nu mai era de găsit: cum nu mai erau de găsit părinții Martei, sora ei, cumnatul și nepoțica de șase luni, sau pisica lor portocalie, pe nume Hemingway. Trupurile, ruinele și întreaga stradă fuseseră oficial rase de pe fața pământului.

— Mi-aș dori să te întorci la vechea locuință, îi spuse el ca de obicei.

— Nu pot.

Nu putea pentru că părinții ei trăiseră pe locul unde era amplasat acest imobil.

Nu putea pentru că asta era pentru ea adevărata Panama.

Nu putea pentru că inima ei era alături de cei morți.

Vorbeau puțin, preferind să evoce în gând monstruoasa poveste ce-i lega în taină.

O tânără și frumoasă salariată idealistă a luat parte la o manifestație publică împotriva tiranului. Ajunge la serviciu speriată, cu răsuflarea tăiată. Seara, patronul se oferă s-o ducă acasă cu mașina, fără îndoială din dorința de a și-o face amantă, pentru că în tensiunea ultimelor săptămâni se simțiseră irezistibil atrași unul către celălalt Visul despre o Panama mai bună devine visul unei vieți împreună, și chiar și Marta e de acord că doar yankeii pot rezolva balamucul pe care îl creaseră și că yankeii trebuie să acționeze urgent. Sunt opriți pe drum de un baraj de *Dingbats* care vor să știe de ce Marta poartă o bluză albă, simbolul rezistenței împotriva lui Noriega. Nesatisfăcuți de răspuns, o desfigurează. Pendel o urcă pe Marta însângărată în spatele mașinii și conduce ca un nebun spre universitate — pe atunci și Mickie era student — și, ca prin minune, îl găsește în bibliotecă, fiindcă Mickie e singura persoană de care Pendel poate fi absolut sigur. Mickie știe un doctor, îl caută, îl amenință, îl miruiește. Mickie conduce mașina lui Pendel, care stă în spate cu capul Martei pe genunchi, sângele îi îmbibă pantalonul și murdărește definitiv tapițeria mașinii. Doctorul lucrează cât poate de prost, Pendel îi informează pe părinții Martei, dă bani, face un duș și se schimbă la prăvălie, se duce acasă la Louisa cu un taxi și, vreme de trei zile, teama și simțul vinovăției îl împiedică să-i spună ce s-a întâmplat, preferând să-i îndrume o poveste de adormit copiii despre un idiot care a intrat dintr-o parte în aripa mașinii lui, e tocmai bună de aruncat, Lou, trebuie să cumpăr una nouă, am vorbit cu cei de la asigurări, se pare că nu-i nici o problemă. Abia după cinci zile găsește curajul să anunțe pe un ton reprobator că Marta s-a amestecat într-o încăierare de studenți, Lou, e rănită la față, are nevoie de o convalescență lungă, i-am promis s-o reprimesc când se va face bine.

— Aha, spune Louisa.

— Și Mickie e la închisoare, continuă el fără nici o legătură, omițând

să adauge că doctorul fricos îl denunțase și l-ar fi denunțat și pe Pendel, dacă i-ar fi știut numele.

— Aha, spune Louisa pentru a doua oară.

— Rațiunea nu funcționează decât atunci când intervin emoțiile, declară Marta, ducând degetele lui Pendel la buze și sărutându-le pe rând.

— Ce înseamnă asta?

— Am citit undeva. Pari frământat. Credeam că-ți poate fi de ajutor.

— Rațiunea e, prin definiție, logică, obiectă el.

— Nu există logică până nu intră și emoțiile în joc. Vrei să faci ceva, atunci o faci. Asta e logic. Vrei să faci ceva și n-o faci, asta e o disfuncție a rațiunii.

— În cazul ăsta, presupun că e adevărat, nu? spuse Pendel, care nu avea încredere decât în propriile abstracții. Trebuie să recunosc că toate cărțile alea ți-au oferit un limbaj special. Ai zice că vorbește un profesor, și nici nu ți-ai dat examenele.

Nu-l sâcâia niciodată, de aceea venea la ea fără teamă. Părea că știe că nu spunea niciodată adevărul, că, din politețe, ținea totul în sinea lui. De aceea, puținul pe care-l spunea avea o valoare deosebită pentru amândoi.

— Cum e Osnard? întrebă ea.

— Cum ar trebui să fie?

— De ce crede că are o putere specială asupra ta?

— Știe niște chestii.

— Despre tine?

— Da.

— Eu le știu?

— Nu cred.

— Sunt lucruri rele?

— Da.

— O să fac tot ce vrei. O să te ajut, indiferent despre ce e vorba.

Vrei să-l omor, îl omor și mă duc la pușcărie.

— Pentru cealaltă Panama?

— Pentru tine.

Ramón Rudd era coproprietar al unui cazinou din orașul vechi și-i plăcea să se ducă acolo ca să se relaxeze. Se cocoțară amândoi pe o bancă din pluș, de unde vedeau femeile cu umerii goi și crupierii cu ochii umflați așezați la mesele de ruletă goale.

— O să-mi plătesc datoria, Ramón, îi spuse Pendel. Împrumutul, dobânda, totul. N-o să mai rămână nimic de plătit.

— Cu ce?

— Să zicem c-am întâlnit un milionar nebun.

Ramón sorbi cu un pai din paharul cu limonadă.

— O să cumpăr și orezăria ta, Ramón. E prea micuță ca să-ți aducă profit și nu ai luat-o pentru valoarea ei agricolă. Ai luat-o ca să mă jumulești pe mine.

Rudd se examinează în oglindă și nu păru impresionat de ceea ce văzu.

— Ai vreo altă afacere despre care eu nu știu?

— Mi-aș dori să am, Ramón.

— Ceva neoficial?

— Nimic neoficial, Ramón.

— Pentru că, dacă ai, aș vrea să mă bagi și pe mine. Îți împrumut bani, așa că spune-mi ce afacere ai. Așa e moral. Așa e corect.

— Sincer să fiu, Ramón, în seara asta nu sunt într-o dispoziție prea morală.

Rudd se gândi la cele auzite și nu păru prea bucuros.

— Ai un milionar nebun, așa că-mi plătești trei mii hectarul, spuse el, citind o altă regulă morală de neocolit.

Pendel negocie la două mii și plecă acasă.

Hannah avea febră.

Mark voia să joace un meci de ping-pong două din trei seturi.

Servitoarea care spăla rufele era din nou însărcinată. Cea care spăla pe jos se plânse că grădinarul îi făcuse avansuri. Grădinarul insistă că, la șaptezeci de ani, avea dreptul să facă avansuri cui voia.

Sfântul Ernesto Delgado se întorsese de la Tokio.

Sosind la prăvălie a doua zi de dimineață, Harry Pendel își trecu morocănos trupele în revizie, începând cu finisorii cuna, trecând apoi la pantalonierii italieni, la chinezii care coseau hainele și terminând cu señora Esmeralda, o doamnă mulatră mai în vârstă, cu părul roșu, care nu făcea decât veste de dimineață până seara și era mulțumită. Ca un mare comandant în ajunul unei bătălii, schimbă un cuvânt de îmbărbătare cu fiecare, numai că îmbărbătarea era mai degrabă pentru el, trupele nu aveau nevoie. Azi e zi de plată și dispoziția e foarte bună. Încuindu-se în camera de croit, Pendel desfășoară doi metri de hârtie cafenie pe masă, își proptește carnetul de suportul din lemn și, în accentele melodice și triste ale lui Alfred Deller, începe să schițeze delicat contururile primului costum de alpaca al lui Andrew Osnard realizat de domnii Pendel & Braithwaite Co., Limitada, Croitori ai Curții Regale, anterior instalați pe Savile Row.

Omul de afaceri matur, mare adept al argumentelor pro și contra și evaluator imperturbabil al tuturor situațiilor, va decide cu ajutorul foarfecelor.

CAPITOLUL ȘAPTE

Anunțul plictisit al ambasadorului Maltby că un oarecare domn Andrew *Osnard* — să fie un nume de pasăre? se întrebă el — va îngroșa în scurt timp rândurile Ambasadei Britanice în Panama stârni mai întâi neîncredere, iar apoi îngrijorare în inima bună a primului consilier, Nigel Stormont.

Orice ambasador normal l-ar fi luat, desigur, pe primul consilier deoparte, fie și din simplă politețe: "Ah, Nigel, m-am gândit că trebuie să fii primul care află..." Dar, după un an petrecut împreună, trecuseră de acel stadiu în care politețea era un lucru de la sine de înțeles. Și oricum, Maltby se mândrea cu micile lui surprize. Așa că păstră vestea pentru el până la întâlnirea de lucru de luni dimineață, pe care, în sinea lui, Stormont o privea ca pe momentul cel mai neplăcut al întregii săptămâni.

Publicul compus dintr-o femeie frumoasă și trei bărbați printre care și Stormont, era așezat în fața biroului său pe scaune cromate, dispuse în semicerc. Maltby ședea în fața lor ca o creatură dintr-o rasă mai aparte, relativ defavorizată. Se apropia de cincizeci de ani, avea un metru nouăzeci, o meșă rebelă de păr negru pe frunte, o diplomă de onoare într-o specialitate complet inutilă și un rictus permanent, care nu trebuia niciodată considerat zâmbet. Ori de câte ori privirea sa se oprea

asupra femeii frumoase, simțeai că și-ar fi dorit să rămână ațintită asupra ei, dar nu îndrăzneai, căci și-o muta iute spre perete și doar rictusul rămânea întipărit pe buze. Haina costumului atârna pe spătarul scaunului și mătreaua de pe ea strălucea în lumina soarelui matinal. Îi plăceau cămășile țipătoare și în dimineața aceasta purta una cu minimum nouăsprezece dungi late. Sau cel puțin așa bănuia Stormont, care ura și pământul pe care călca Maltby.

Dacă Maltby nu era deloc conform cu imaginea impunătoare a aparatului birocratic britanic în străinătate, ambasada lui nu era nici atât. Nu tu grilă din fier forjat, nu tu porticuri aurite sau scări impozante, care să inspire umilință barbarilor nelegiuți de rasele inferioare. Nu tu portrete cu eșarfe ale oamenilor mari din secolul al optsprezecelea. Colțișorul care reprezenta Imperiul Britanic era suspendat la un sfert din înălțimea unui zgârie-nori, proprietatea celei mai mari firme de avocați din Panama, încoronat cu emblema unei bănci elvețiene.

Ușa de la intrarea în ambasadă era din oțel blindat, placat cu stejar englezesc. Ajungeai la ea dacă apăsa pe un buton într-un ascensor silențios. În această liniște cu aer condiționat, blazonul regal sugera silicon și încăperi funerare. Ferestrele, ca și ușile, fuseseră blindate ca să-i descurajeze pe irlandezi și vopsite ca să descurajeze soarele. Nici un murmur al vieții reale nu pătrundea înăuntru. Circulația silențioasă, macaralele, vapoarele, orașul nou și cel vechi, brigada de femei în tunici portocalii adunând frunzele pe partea centrală a Avenidei Balboa, nu erau decât specimene în spatele geamurilor laboratorului Maiestății Sale. Din momentul în care puneai piciorul în acest spațiu aerian englez extrateritorial, trebuia să privești în interior, nu în exterior.

Consiliul discutase rapid șansele ca Panama să devină semnatară a Înțelegerii Nord-Americane Privind Comerțul Liber (minime, în opinia lui Stormont), relațiile între Panama și Cuba (alianțe comerciale îndoielnice, după Stormont, în cea mai mare parte bazate pe droguri) și impactul alegerilor din Guatemala asupra stării psihice a politicii panameze (nul, așa cum Stormont informase deja Departamentul). Ca de obicei, Maltby insistase asupra subiectului dezagreabil al Canalului, al omniprezenței japonezilor și a chinezilor de pe continent, deghizați în reprezentanți ai Hong Kong-ului, și asupra zvonurilor stranii din presa panameză despre un consorțiu franco-peruvian, care propunea să cumpere Canalul cu ajutorul *know-how*-ului francez și al narcodolarilor columbieni. Cam la acest punct al discuțiilor, în parte de plictiseală, în parte ca autojustificare, Stormont se lăsă pradă unui examen agitat al vieții lui de până atunci:

Stormont, Nigel, născut cu prea mult timp în urmă, studii mediocre la Shrewsbury și Jesus, Oxford. Zece la istorie, ca toată lumea, divorțat, ca toată lumea — cu diferența că mica mea escapadă a apărut pe prima pagină a jurnalelor de duminică. Recăsătorit în cele din urmă cu Paddy de la Patricia, incomparabila fostă soție a unui *cher collègue* de la Ambasada Britanică din Madrid, care coleg a încercat să mă omoare de Crăciun cu un bol de argint plin cu vin fierbinte. În prezent, deținut pentru trei ani la Sing Sing Panama, populația locală: 2,6 milioane, din care un sfert în șomaj, iar jumătate sub pragul sărăciei. Șeful Personalului nu prea știe ce să facă cu mine, dacă nu cumva e mai bine să mă arunce la gunoi, cum reiese din răspunsul alambicat primit ieri la scrisoarea mea de acum șase săptămâni. Și tusea continuă a lui Paddy care mă îngrijorează — când naiba vor găsi nenorociții ăștia de doctori

un remediu care s-o vindece?

— De ce nu e niciodată un consorțiu *britanic*? se plângea Maltby cu o voce subțire, nazală. Mi-ar plăcea *enorm* să mă aflu în centrul unui complot britanic. Nu mi s-a întâmplat niciodată până acum. Dar ție, Fran?

— Din păcate, spuse frumoasa Francesca Dean, zâmbind cu malițiozitate.

— Din păcate, *da*?

— Din păcate, nu.

Maltby nu era singurul bărbat pe care Francesca îl scotea din minți. Jumătate din Panama alerga după ea. Un trup de vis și un creier pe măsură. Una dintre acele englezoaice blonde ca din porțelan, după care latinii se dădeau în vânt. Stormont o vedea adeseori la recepții, înconjurată de cele mai bune partide din Panama, toți rugând-o să iasă cu ei. Dar la ora unsprezece era în pat cu o carte în mână, iar a doua zi de dimineață la nouă ședea la birou, în taiorul negru de serviciu, nemachiată, gata pentru o nouă zi în paradis.

— Nu crezi, Gully, că o ofertă britanică ultrasecretă de a transforma Canalul într-o crescătorie de păstrăvi ar fi amuzantă? îl întreabă Maltby cu un umor de elefant pe locotenentul Gulliver din Marina Regală, ofițer în rezervă, intendentul ambasadei, un bărbat micuț, îmbrăcat la patru ace. Alevini în ecluzele de la Miraflores, păstrăvi mai marișori în Pedro Miguel și adulții în Lacul Gatún? Eu cred că e o idee grozavă.

Gully izbucni într-un hohot de râs. Intendența nu-l interesa defel. Misiunea lui era de a plasa cât mai multe arme britanice, în special mine terestre, oricui avea destui narcodolari ca să le cumpere.

— Grozavă idee, domnule ambasador, grozavă, izbucni el cu o jovialitate de popotă, scoțând o batistă cu picățele din mânecă și ștergându-și viguros nasul. Apropo, am prins un somon strașnic în week-end. Douăzeci și două de livre. Am mers două ore cu mașina până să găsesc un loc bun, dar a meritat din plin.

Gulliver participase la intervenția din Malvine și căpătase o medalie. De atunci, după câte știa Stormont, nu mai traversase Atlanticul. Când era beat, i se întâmpla să ridice un pahar în sănătatea "unei doamne răbdătoare de dincolo de heleşteu" și să ofteze. Dar era mai degrabă un oftat de ușurare, nu de nostalgie.

— Consilier *politic*? repetă Stormont.

Vorbise, probabil, mai tare decât credea. Poate că ațipise. Nici n-ar fi fost de mirare, după ce o veghease pe Paddy toată noaptea.

— *Eu* sunt consilierul *politic*, domnule ambasador. Cancelaria este secția politică. De ce nu a fost angajat la cancelarie, unde-i e locul? Spuneți-le că nu. Și nu vă lăsați.

— Mă tem că e imposibil, Nigel. E gata stabilit, răspunse Maltby.

Tonul lui emfatic îl scotea pe Stormont de fiecare dată din minți.

— Între anumite limite, bineînțeles. Am trimis un fax la serviciul Personal, în care obiectam mascat. Linia nu e protejată, nu poți spune prea multe. În ziua de azi, costul semnalelor codificate e astronomic. Presupun că din cauza tuturor mașinilor și a femeilor acelora deștepte foc.

Rictusul său făcu loc unui zâmbet umil la adresa Francescăi.

— Dar, se-nțelege, ne-am apărat și noi poziția. Răspunsul a fost previzibil. Vă înțelegem punctul de vedere, dar nu cedăm. Lucru, de altfel, de înțeles. Dacă am fi făcut parte din serviciul

Personal, tot așa am fi răspuns și noi. Vreau să zic că nici ei n-au mai multă libertate de alegere decât avem noi, nu credeți? Date fiind

circumstanțele.

Cuvântul "circumstanțe", adăugat așa, ca un post-scriptum, fu primul care-l făcu pe Stormont să bănuiască adevărul, dar tânărul Simon Pitt i-o luă înainte. Simon era înalt și blond, cu un aer șmecheros, și purta o coadă de cal pe care autoritara soție a lui Maltby îi ordonase în zadar s-o taie. Ca nou-venit, răspundea de toate sarcinile pe care nu le voia nimeni: vize, informații, defecțiunile de la calculatoarele ambasadei, cetățenii britanici rezidenți în Panama și alte ocupații minore.

— Ar putea, eventual, să ia câteva dintre atribuțiile mele, domnule, propuse el impertinent, ridicând o mână. "Visurile Albionului", pentru început? adăugă el, referindu-se la o colecție itinerantă de acuarele engleze, pe cale să putrezească într-unui dintre depozitele vamei panameze, spre marea disperare a Consiliului Britanic de la Londra.

Maltby își alese cuvintele cu și mai mare grijă ca de obicei.

— Nu, Simon, îți mulțumesc, dar mă tem că *nu* cred că va putea să preia "Visurile Albionului", răspunse el, selectând cu degetele lui subțiri o agrafă și desfăcând-o în timp ce vorbea. Strict vorbind, Osnard nu este unul dintre *noi*, înțelegeți? E mai degrabă unul de-ai *lor*, dacă pricepeți ce vreau să zic.

Ulterior, dar nici atunci Stormont nu deduse ce era de dedus.

— Îmi pare rău, domnule ambasador, dar nu vă înțeleg. Unul de-ai cui? Lucrează pe bază de contract?

Un gând înfiorător îi trecu prin minte:

— Nu cumva e detașat din industrie?

Maltby suspină, privind agrafa.

— Nu, Nigel, după câte știu nu e detașat din industrie. S-ar putea să fie, dar eu nu știu nimic. Nu știu nimic despre trecut și foarte puțin despre prezentul lui. În ce privește viitorul, mister total. E un Prieten. Nu un prieten adevărat, mă grăbesc să adaug, cu toate că, desigur, sperăm cu toții că, în timp, va deveni. E unul dintre *acei* prieteni. Acum m-ai înțeles?

Făcu o pauză, pentru ca și cei mai înceți la minte să-l ajungă din urmă.

— Vine din partea cealaltă a *parcului*, Nigel. Mă rog, acum a fluviului. Am auzit că s-au mutat. Ce era înainte parc acum e fluviu.

— Vrei să spui că prietenii își deschid o secție? Întrebă Stormont, care-și recăpătase darul vorbirii. Aici, în Panama? Nu se poate.

— Interesant. De ce nu?

— Au plecat. S-au retras. Când s-a terminat Războiul Rece, au închis prăvălia și au lăsat drum liber americanilor. Există o înțelegere să-și transmită unii altora informațiile, cu condiția ca distanțele să fie păstrate. Sunt membru al comitetului comun care supraveghează schimbul de informații.

— Așa e, Nigel, și, permite-mi să-ți spun, faci o treabă excelentă.

— Și atunci ce s-a schimbat?

— Circumstanțele, bănuiesc. Războiul Rece a luat sfârșit, așa că prietenii au plecat. Acum Războiul Rece reîncepe și americanii pleacă. Nu fac decât să ghicesc, Nigel. Nu *știu* cu nimic mai mult decât știi tu. Au cerut înapoi poziția pe care o aveau înainte. Șefii noștri au hotărât să le-o dea.

— Câți sunt?

— Deocamdată, unul. Dacă vor avea succes, fără doar și poate că vor cere mai mulți. Poate că vom vedea revenind acele zile glorioase, când principala funcție a serviciului diplomatic era să le ofere lor acoperire.

— Americanilor li s-a spus?

— Nu, și nici nu trebuie să li se spună. Activitatea reală a lui Osnard

nu trebuie să fie cunoscută decât de noi.

Stormont încă digera informațiile când Francesca rupse tăcerea. Francesca era o persoană practică. Prea practică, uneori.

— Va lucra aici, în ambasadă? Ca prezență fizică, vreau să zic.

Maltby avea o altă voce pentru Francesca, tot așa cum avea și o expresie diferită. Informativă și mângâietoare.

— Chiar așa, Fran. Prezență fizică și altele.

— Va dispune de personal?

— Ni se cere să-i punem la dispoziție un asistent.

— Bărbat sau femeie?

— Rămâne de hotărât. Presupun că nu de persoana selectată, deși, în zilele noastre, nu poți fi sigur de nimic, adăugă el batjocoritor.

— Ce grad are? Întrebă Simon Pitt.

— Simon, când au avut Prietenii grade? Ce nostim. Pentru mine, poziția lor e un grad în sine. Nu și pentru voi? Suntem noi toți. Și, după noi, vin ei toți. Poate că ei văd altfel lucrurile. A studiat la Eton. Ciudat, ce detalii îți dau cei de la Foreign Office și ce detalii nu-ți dau. Cu toate astea, nu trebuie să pornim cu idei preconcepute în legătură cu el.

Maltby studiase la Harrow.

— Vorbește spaniola? Întrebă Francesca.

— Fluent, după câte ne-au spus, Fran. Dar n-am privit niciodată cunoașterea unei limbi drept o garanție, tu ce crezi? O persoană care poate să se facă de râs în trei limbi mi se pare de trei ori mai cretina decât una care se limitează la a lui.

— Când vine? Întrebă Stormont.

— Marți, treisprezece. Cât se poate de potrivit. Cel puțin, asta e data care mi-a fost comunicată.

— Dar asta înseamnă peste opt zile, protestă Stormont.

Ambasadorul își întinse gâtul lung spre un calendar reprezentându-l pe Regină cu o pălărie cu pene.

— Zău? Da, așa e.

— E însurat? Întrebă Simon Pitt.

— După câte știu, nu.

— Asta înseamnă că nu e?

— Înseamnă că nu am fost informat că ar fi, și cum a cerut o locuință de celibatar, presupun că, dacă are pe cineva, vine fără.

Maltby își întinse brațele lateral și le aduse cu grijă la ceafă.

Gesturile lui, deși bizare, erau rareori lipsite de semnificație. Acesta sugera că reuniunea se apropia de sfârșit, din motive de golf.

— Apropo, Nigel, e un post cu durată nedeterminată, nu o misiune temporară. Dacă nu-l dau afară, se-nțelege, adăugă el, luminându-se puțin la față. Fran, draga mea, Foreign Office-ul cere imediat proiectul ăla de memorandum despre care am discutat. Ai putea să faci niște ore suplimentare sau ești ocupată în seara asta?

Și surâsul lui lacom apăru, la fel de trist ca bătrânețea însăși.

— Domnule ambasador.

— Ah, Nigel, ce surpriză plăcută.

Era cu un sfert de oră mai târziu. Maltby aranja niște documente în seif. Stormont îl prinsese singur. Lui Maltby nu-i făcea plăcere.

— Ce se ascunde în spatele lui Osnard? Trebuie să vă fi spus. Nu-i puteți da un cec în alb.

Maltby închise seiful, aranjă combinația, se îndreptă din spate în toată înălțimea lui și se uită la ceas.

— Ah, cred c-am făcut-o. De ce nu? Oricum, or să ia ce vor. Nu e vina Foreign Office-ului. Osnard e sponsorizat de o mare comisie

interministerială, împotriva căreia nu poți lupta.

— Care se numește?

— Planificare și Aplicare. Niciodată nu m-am gândit c-am fi în stare de vreuna dintre aceste două funcțiuni.

— Cine o conduce?

— Nimeni. Am pus și eu aceeași întrebare. Cei de la Personal mi-au dat același răspuns. Nu-mi rămâne decât să-l accept cu brațele deschise. La fel și tu.

Nigel Stormont stătea în biroul lui și tria corespondența primită. Pe vremuri, dobândise o reputație de om cu sânge-rece în perioadele de criză. Când scandalul în legătură cu el se declanșase la Madrid, fuseseră siliți să admită că se comportase exemplar. Asta îi și salvase pielea de altfel, căci atunci când Stormont își depusese inevitabila demisie, șeful serviciului Personal fusese gata să i-o accepte, până când intervenise o autoritate superioară.

— Ia te uită, pisica cu nouă vieți, murmurase șeful Personalului, din adâncul marelui său palat întunecat din fostul India Office, scuturându-i mâna lui Osnard ca și cum ar fi vrut să-și întipărească în memorie caracteristicile lui, ca să știe cum să-l trateze pe viitor. Deci, în final, n-o să ajungi la șomaj, pleci în Panama. Bietul de tine. Distracție plăcută cu Maltby. Sunt sigur c-o să te distrezi. Și mai discutăm despre tine peste un an sau doi, nu-i așa? Abia aștept.

După cântitorii din serviciu, când șeful Personalului îngropa securea războiului, arăta cu busola spre amplasamentul mormântului.

Andrew Osnard, își repetă Stormont. O pasăre. Un zbor de osnarzi deasupra capetelor noastre. Gully tocmai a împușcat un Osnard. Ce nostim. Un Prieten. Unul dintre prietenii *aceia*. Celibatar. Vorbitor de spaniolă. Condamnare pe viață, până nu i se suspendă pentru proastă purtare. Grad necunoscut, tot restul necunoscut. Noul nostru consilier politic. Susținut de un organism care nu există. O treabă gata încheiată, care sosește peste o săptămână, cu un asistent asexuat. Sosește ca să facă ce anume? Pentru cine? Să înlocuiască pe cine? Pe un oarecare Nigel Stormont? Nu, nu-și făcea idei, era realist, chiar dacă tusea lui Paddy îl călca pe nervi.

Cu cinci ani în urmă ar fi fost de neconceput ca un arivist anonim, venit din partea nepotrivită a parcului, pregătit să bată străzile și să deschidă corespondența la aburi, să fie luat serios în considerare ca înlocuitor al unui diplomat pur-sânge, de clasa lui Stormont. Dar asta se petrecea înainte de alinierea și de recrutările cu fanfară de forțe manageriale exterioare, care să împingă, cu picioare în fund, Foreign Office-ul în secolul douăzeci și unu.

Dumnezeule, cum mai ura acest guvern. Mica Anglie, condusă de o gașcă de incapabili și de mincinoși, care nu ar fi în stare nici să organizeze un iarmaroc la Clacton-on-Sea. Conservatori care ar fura și ultimul bec electric din țară ca să-și păstreze puterea, care consideră serviciul public, și în primul rând Foreign Office-ul, ca pe un lux la fel de inutil ca supraviețuirea lumii sau sănătatea țării. Nu. În această epocă de remedii-miracol și de reparații de doi bani, nu era deloc de neconceput ca postul de prim-consilier al ambasadei de la Panama să fie suprimat cu unanimitate de voturi, și Nigel Stormont o dată cu el.

De *ce am crea duplicări*? parcă îi auzea bombănind pe para-funcționarii de la Planificare și Aplicare, de pe tronurile lor de treizeci și cinci de mii de lire pe an pentru o zi de lucru pe săptămână.

De ce ar trebui ca un tip să facă treaba plăcută și altul treaba murdară? De ce n-am fuziona cele două posturi? Să-l trimitem pe Osnard și, de îndată ce se va orienta, să-l dăm afară pe Stormont. Economisim un salariu! Raționalizăm un post! Și acum hai la masă, pe banii contribuabililor.

Șefului de Personal i-ar plăcea grozav. La fel și lui Maltby.

Stormont se plimba în jurul camerei, scoțând cărțile de pe etajere. În *Who's Who* nu apărea nici un Osnard. Nici în *Debrett's*. Nici, presupunea, în *Păsările din Anglia*. Cartea de telefon din Londra sărea de la Osmotherly la Osner fără să-și tragă suflul. Dar era veche de patru ani. Răsfoi câteva organigrame ale Foreign Office-ului, căutând ambasadere de limbă spaniolă, în speranța că va găsi un semn al fostelor încarnări ale lui Osnard. Nimic. Nici la sol, nici în aer. Căută Planificarea și Aplicarea în repertoriul serviciilor guvernamentale. Maltby avea dreptate. Un asemenea organism nici nu exista. Îi telefonă lui Reg, ofițerul de la administrație, ca să discute spinoasa problemă a scurgerilor din acoperișul casei lui.

— Reg, de fiecare dată când plouă, biata Paddy trebuie să alerge în camera de oaspeți ca să pună pe podea boluri pentru budincă, se plânse el. Și plouă mai tot timpul.

Reg era un angajat local și trăia cu o coafeză panameză pe nume Gladys. Nimeni n-o întâlnise vreodată pe Gladys și Stormont suspecta că era un tânăr. Pentru a cincisprezecea oară, vorbiră despre antreprenorul falit, de procesul în curs și de lipsa de promptitudine a serviciului de protocol panamez.

— Reg, ce facem pentru biroul domnului Osnard? Ar trebui să discutăm despre asta?

— Nu știu despre ce ar trebui să discutăm și despre ce nu ar trebui să discutăm, Nigel. Am primit ordine de la ambasador.

— Și ce ordine a binevoit Excelența Sa să emită?

— Coridorul estic, Nigel. În întregime. Noile lacăte pentru ușa lui metalică ne-au fost livrate ieri; domnul Osnard va aduce cheile. Fișete de oțel pentru hârtiile lui, în fosta sală de așteptare pentru vizitatori; combinațiile or să fie alese de domnul Osnard când o să sosească, fără înregistrări. Și trebuie să mă asigur că dispune de o mulțime de prize pentru aparatele electronice. Nu cumva e bucătar?

— Nu știu ce e, Reg, dar pariez că tu știi.

— Ei bine, Nigel, la telefon părea tare drăguț. Ca un prezentator de la BBC, dar cu o voce mai umană.

— Ce vrei să spui?

— Numărul unu a fost mașina. Vrea să închirieze una până sosește a lui, așa că o să i-o închiriez, și mi-a trimis un fax cu permisul lui de conducere.

— A spus ce marcă vrea?

— Nu un Lamborghini, mi-a spus, dar nici o tricicletă, chicoti Reg. Ceva în care să poată purta melon, dacă are chef, fiindcă e înalt.

— Și mai ce?

— Voia să știe cât de repede va fi gata apartamentul. I-am găsit unul tare frumos, numai de-aș reuși să-i fac pe decoratori să termine la timp. Sus pe deal, deasupra Clubului Union, i-am spus. În felul ăsta o să puteți scuipa pe părul lor vopsit în albastru și pe perucile lor, ori de câte ori veți avea chef. Tot ce-i mai trebuie e un rind de zugrăveală. Albă, i-am zis, cu nuanța pe care o alegeți. Ce nuanță alegeți? Nu roz, îmi răspunde el, și nu galben, mulțumesc frumos. Ce-ai zice de un cafeniu baligă de cămilă, frumos și cald? Ce-am mai râs.

- Câți ani are, Reg?
- Dumnezeuule, habar n-am. Nu poți să-i dai o vârstă.
- Păi, ai permisul lui de conducere, nu-i așa?
- *Andrew Julian Osnard*, citi Reg cu voce tare, extrem de agitat.

Data nașterii: 01.10.1970 Watford. Ia te uită, acolo s-au căsătorit părinții mei.

Stormont era pe culoar, în fața mașinii de cafea, când tânărul Simon Pitt se apropie discret de el și-i arată cu un aer de conspirator o fotografie de pașaport, pe care o ținea în căușul palmei.

— Ce zici, Nigel? Spionul numărul unu, sau Mata Hari obeză în travesti?

Fotografia reprezenta un Osnard bine hrănit, cu urechi mari, și-i fusese trimisă lui Simon pentru ca acesta să-i obțină de la

Protocolul Panamez permisul diplomatic de liberă trecere, înainte de sosirea lui. Stormont o privi fix și, pentru o clipă, avu impresia că toată lumea lui particulară îi scăpa de sub control; pensia fostei soții, prea mare, dar așa dorise el, cheltuielile de la universitate ale lui Claire, ambițiile lui Adrian de a face Dreptul, visul lui secret de a găsi o fermă din piatră pe un deal din Algarve, cu măslini, soare iarna și un aer uscat, pentru tușea lui Paddy. Și o pensie completă, pentru ca acest vis să devină realitate.

— Pare simpatic, admise el, căci era binecrescut. O privire interesantă. S-ar putea să ne distrăm.

Paddy are dreptate, își zise apoi. N-ar fi trebuit să stau toată noaptea treaz cu ea. Ar fi trebuit să dorm un pic.

Lunea, ca o consolare pentru rugăciunile de dimineață, Stormont luă prânzul la Pavo Real cu Yves Legrand, omologul lui de la Ambasada Franței, pentru că amândurora le plăceau discuțiile în contradictoriu și mâncarea bună.

— A, apropo, am plăcerea să-ți spun că, în sfârșit, ne vine un nou coleg, zise Stormont, după ce Legrand îi făcuse câteva confidențe care nu-și meritau numele. Un tip tânăr. Cam de vârsta ta. La secția politică.

— Crezi c-o să-mi placă?

— Toți or să-l placă, spuse Stormont cu tărie.

Stormont abia revenise la biroul lui când Fran îl sună pe telefonul interior.

— Nigel. S-a întâmplat ceva fantastic. Ghicești ce?

— Nu.

— Îl cunoști pe fratele meu vitreg Miles, cel care e cam bizar?

— Nu personal, dar am auzit vorbindu-se despre el.

— Bine. Știi, desigur, că Miles a fost la Eton.

— Nu, dar am aflat acum.

— Azi e ziua lui de naștere, așa că i-am dat telefon. Și, n-ai să crezi, a fost în același cămin cu Andy Osnard! Spune că e *adorabil*, cam gras, cam *secretos*, dar grozav la sport. Și că a fost dat afară pentru chestii venerice.

— Pentru ce?

— Fete, Nigel. Îți aduci aminte? Venus. Dacă ar fi fost vorba de băieți, ar fi fost adonisiace. Miles spune că s-ar fi *putut* să fie și pentru că nu-și plătitese taxele. Nu-și mai aduce aminte cine l-a doborât primul, Venus sau administratorul.

În lift, Nigel se întâlnește cu Gulliver, care ducea, grav, o servietă.
— Treburi serioase pentru la noapte, Gully?
— Ceva cam delicat, Nigel. De genul
mă-ascund-nu-mă-vezi-nu-mă-prinzi.
— Ai grijă, îl sfătuiește Stormont, cu o gravitate de circumstanță.
Gulliver fusese văzut de curând de una dintre prietenele de bridge
ale lui Phoebe Maltby la brațul unei panameze superbe. Nu avea mai
mult de douăzeci de ani, spusese jucătoria de bridge, și, dragă, era
neagră ca pălăria ta. Phoebe își propusese să-și informeze bărbatul la
momentul oportun.

Paddy se duse la culcare. Stormont o auzi tușind când urca scara.
Am impresia că o să mă duc singur la Schoenbergi, își zise el.
Schoenbergii erau americani și civilizați. Elsie era un avocat celebru,
care mergea tot timpul la Miami, ca să lupte în procese senzaționale.
Paul lucra pentru CIA, unul dintre cei care nu trebuiau să afle că Andrew
Osnard era un Prieten.

CAPITOLUL OPT

— Pendel. La domnul președinte.
— Cine?
— Croitorul lui. Eu.

Palatul Bâtlanilor se află în inima Orașului Vechi, pe o limbă de pământ
diametral opusă Puntei Paitilla. Ca să ajungi la el cu mașina de pe
cealaltă parte a golfului, treci de la infernul promotorilor imobiliari la
murdăria și eleganța Spaniei coloniale a secolului al șaptesprezecelea.
Palatul e înconjurat de mahalale sordide, dar o alegere avizată a
traseului le elimină existența. În dimineața aceasta, în fața peronului
vechi, o fanfară de ceremonii cânta Strauss pentru un șir de mașini
diplomatice goale și de motociclete ale poliției. Membrii fanfarei purtau
căști albe, uniforme albe și mănuși albe. Instrumentele lor străluceau ca
aurul alb. Șuvoaie de ploaie li se scurgeau pe gât de pe copertina prea
mică de deasupra lor. Ușile duble erau păzite de niște costume urâte, de
culoarea antracitului.

Alte mâini înmănușate în alb îi luau valiza lui Pendel și o trecuă
printr-un scanner electronic. El însuși fu rugat să treacă prin cadrul de
control semănând cu o spânzurătoare. Odată intrat sub el, se întrebă
dacă, în Panama, spionii erau împușcați sau spânzurați. Mâinile
înmănușate îi înapoiară valiza. Spânzurătoarea îl declară inofensiv.
Marele agent secret fusese autorizat să intre în citadelă.

— Pe aici, vă rog, spuse un zeu negru și înalt.
— Știu, răspunse Pendel mândru.

O fântână din marmură trona în mijlocul pardoselei din marmură.
Bâtlani albi ca laptele pășeau țănoși printre picăturile de apă, ciugulind
ce le trecea prin minte. Din coliviile de la nivelul solului, din perete, alți
bâtlani aruncau priviri amenințătoare către cei ce treceau pe acolo. Și
aveau de ce, își zise Pendel, amintindu-și povestea pe care Hannah
insista s-o asculte de mai multe ori pe săptămână. În 1977, când Jimmy
Carter venise în Panama ca să ratifice noile tratate ale Canalului,
oamenii serviciului secret vaporizaseră în tot palatul un dezinfectant
inofensiv pentru președinți, dar care-i ucisese pe bâtlani. În cadrul unei
operațiuni de urgență și ultrascrete, corpurile fuseseră ridicate și
înlocuite cu sosii vii, aduse cu avionul în întunericul nopții, de la Chitre.

— Numele dumneavoastră, vă rog.

— Pendel.

— Motivul vizitei?

Așteptă, amintindu-și de găurile copilăriei lui: prea mulți oameni mari trecând grăbiți pe lângă el în prea multe direcții și împiedicându-se mereu de valiza lui. O doamnă amabilă i se adresase. Se întoarse spre ea, așteptându-se s-o vadă pe Marta, din cauza vocii ei frumoase. Apoi lumina căzu pe fața femeii, care nu era zdrobită, și văzu pe ecusonul de pe uniformă că era una dintre vestalele prezidențiale, pe nume Helen.

— E grea? întrebă ea.

— Ușoara ca un fulg, o asigură el curtenitor, respingându-i mâna virginală.

O urmă pe scările impozante, unde luciul marmurii făcea loc roșului închis al mahonului. Alte costume urâte, cu căști la urechi, îl supravegheau din pragul ușilor cu coloane. Vestala îi spuse că alesese o zi încărcată.

— De câte ori președintele se întoarce, suntem *teribil* de ocupați, spuse ea, ridicându-și ochii spre cerul unde trăia.

Întreabă-l despre orele în care nu se știe ce a făcut la Hong Kong, sugerase Osnard. Și ce naiba a căutat la Paris? Și-a făcut de cap sau pregătește vreun complot?

— Până aici ne aflăm sub autoritate columbiană, îl informă vestala, arătând cu mâna ei inocentă spre șirurile de portrete ale primilor guvernatori panamezi. De aici încolo, intrăm sub autoritate americană. Curând, vom fi sub propria noastră autoritate.

— Formidabil, spuse Pendel entuziasmat. Era și timpul.

Intrară într-o sală lambrisată, care semăna cu o bibliotecă fără cărți. Dinspre parchetul dat cu ceară urca un miros de miere. Un pager sună la centura vestalei. Ramase singur.

Toate orele lipsă din itinerarul lui. Află ce a făcut în orele astea lipsă.

Era singur, drept în picioare, strângând tare valiza. Scaunele tapisate cu galben erau prea fragile pentru un fost pușcăriaș. Dacă ar rupe unul? Adio suspendarea pedepsei. Zilele se transformau în săptămâni, dar dacă exista un lucru pe care Pendel știa să-l facă, acesta era să aștepte. Va rămâne aici tot restul vieții, dacă va fi nevoie, cu valiza în mână, așteptând să fie strigat.

O ușă mare dublă se deschise în spatele lui. Un mănunchi de raze de soare pătrunse în încăpere, însoțit de țcănitul unor pași grăbiți și de voci bărbătești autoritare. Grijiu să nu facă vreo mișcare care să denote lipsă de respect, Pendel se strecură sub portretul unui guvernator gras la față din perioada noastră columbiană și se făcu mic, până ajunse un perete cu o valiză.

Detășamentul care se apropia era compus dintr-o duzină poliglotă. Frânturi de fraze în spaniolă, japoneză și engleză răsunau peste țcănitul nerăbdător al pantofilor pe parchet. Grupul se deplasa în ritmul specific politicianilor: aferat, pompos, trăncănind ca școlarii după ore. Uniforma era compusă din costume închise la culoare, tonul autosatisfăcut, iar formația, observă Pendel când se apropiară zgomotoși, semăna cu un cap de săgeată. Și în vârful ei, cam la jumătate de metru deasupra solului, plutea personificarea mai mare decât în realitate a Regelui Soare în persoană, a Omniprezentului, a Strălucitorului, a Divinului Stăpân al Orelor Neexplicate, îmbrăcat într-o haină neagră semnată P&B, în pantaloni reiați și cu pantofi de oraș din box negru, cu vârful tare, făcuți la Ducker.

O roșeață denotând sfințenie și un prânz bun colora obrajii președintelui. Părul era argintiu în întregime, buzele subțiri, trandafirii și umede,

ca și cum tocmai ar fi fost smulse de la sânul mamei. Ochii ca albăstrelele străluceau de mulțumire după o conferință reușită. Ajungând lângă Pendel, batalionul se opri în dezordine și fu nevoie de ceva agitație și de busculadă până când o oarecare ordine pragmatică se reinstaură în grup. Sublima făptură făcu câțiva pași înainte și se întoarse pe călcâie spre oaspeți. Un asistent pe al cărui ecuson scria Marco se postă lângă stăpânul lui. Li se alătură o vestală în uniformă. Numele ei nu era Helen, ci Juanita.

Unul după altul, oaspeții avansară ca să-i strângă mâna Nemuritorului și să-și ia rămas-bun. Strălucirea Să avu un cuvânt de încurajare pentru fiecare dintre ei. Pendel nu s-ar fi mirat deloc dacă li s-ar fi dat și cadouri frumos ambalate, ca să le ducă acasă la mămicile lor. Între timp, Marele Spion era ros de teamă în legătură cu conținutul valizei sale. Dacă finisorii au împachetat un alt costum? Se vedea ridicând capacul și descoperind costumul de păstoriță al Hannei, pe care indienele cuna i-l făcuseră pentru balul mascat de ziua de naștere a Cârțiței Rudd: o fustă cloș înflorată, o pălărie cu brizbizuri, chiloței albaștri. Arde de dorință să arunce o privire ca să se asigure, dar nu îndrăznește. Festivitățile de bun-rămas continuă. Doi dintre oaspeți, fiind japonezi, erau scunzi. Președintele nu era. Câteva străngeri de mână avură totuși loc de la înălțimea lui.

— Deci, ne-am înțeles. O partidă de golf sâmbătă, promise Făptura Supremă pe tonul acela monoton pe care copiii lui îl adorau.

Un japonez izbucni în râs. Alți privilegiați avură dreptul la câteva cuvinte.

— Marcel, vă mulțumesc pentru sprijin. Ne revedem la Paris. Ah, Parisul primăvara!

— Don Pablo, nu uitați să-l salutați pe distinsul dumneavoastră președinte și să-i spuneți că aş aprecia părerea Băncii lui Naționale.

Când ultimul din grup plecă, ușile se închiseră, raza de lumină dispăru și în cameră nu mai rămase nimeni în afara Imensității Sale, suavul Marco și vestala pe nume Juanita. Și un perete cu o valiză.

Trioul se întoarse și își continuă drumul prin încăpere, cu Regele Soare în mijloc, cu destinația sanctuarul prezidențial. Ușile lui se aflau la mai puțin de un metru de locul unde se afla Pendel. Acesta afișă un surâs și, cu valiza în mână, făcu un pas înainte. Capul argintiu se ridică și se întoarse spre el, dar ochii ca albăstrelele nu văzură decât un perete. Trioul trecu pe lângă el, iar ușile sanctuarului se închiseră. Marco se întoarse.

— Dumneata ești croitorul?

— Da, señor Marco, în slujba Excelenței Sale.

— Așteaptă.

Pendel așteptă, așa cum trebuiau să aștepte toți cei care erau la ordinele cuiva.

Trecură ani. Ușa se deschise din nou.

— Grăbește-te, ordonă Marco.

Întreabă-l despre orele lipsă la Paris, Tokio și Hong Kong.

Într-un colț al camerei fusese instalat un paravan sculptat în aur, cu colțurile cioplite împodobite cu câte un nod din ghips aurit și cu panourile ornate de o cascadă de trandafiri aurii. Luminat din spate, de pe fereastră, Transparența Sa stă maiestuos în fața lui, în haină neagră și pantaloni în dungă. Palma prezidențială e la fel de moale ca a unei doamne bătrâne, dar mai mare. La contactul cu pernuțele ei mătăsoase, Pendel își aduce aminte de mătușica Ruth tăind mărunț puiul pentru supa de duminică, în timp ce Benny, așezat la pianină, cânta "Celeste

Aida".

— Bine ați venit acasă, domnule, după periplul atât de încărcat, murmură Pendel cu vocea gătită de emoție.

Dar nu e sigur dacă Cel Mai Mare Conducător al Lumii a recepționat întreaga forță a acestei strangulate urări de bun-venit, pentru că Marco i-a întins un telefon roșu fără fir și el deja vorbește.

— Franco? Nu mă mai deranja cu povestea asta. Spune-i că are nevoie de un avocat. Ne vedem diseară, la recepție. Ai să-mi povestești.

Marco ia telefonul roșu. Pendel deschide valiza. Înăuntru nu e nici un costum de păstoriță. Un smoching pe jumătate gata, cu plastronul discret întărit ca să suporte greutatea a douăzeci de decorații, se odihnește în siguranță în sicriul din hârtie parfumată. Vestala iese în tăcere când Stăpânul Lumii se postează în spatele paravanului de aur, ai cărui pereți interiori sunt oglinzi, una din comorile vechi ale palatului. Când își scoate pantalonii, capul argintiu atât de iubit de poporul lui dispare și re apare.

— Dacă Excelența Voastră binevoiește, murmură Pendel.

O mână prezidențială apare de după paravanul auriu. Pendel pune pantalonul negru înșălat pe brațul prezidențial. Brațul și pantalonii dispar. Sună din nou telefonul. *Întreabă-l unde a fost cât a lipsit.*

— E ambasadorul Spaniei, excelență, strigă Marco de la birou. Vrea o audiență privată.

— Spune-i că mâine seară, după taiwanezi.

Pendel stă față în față cu Stăpânul Universului: Seniorul Eșichierului Politic Panamez, omul care are cheile uneia dintre cele două mari porți ale lumii, care determină viitorul comerțului mondial și echilibrul de forțe al secolului al douăzeci și unulea.

Pendel introduce două degete după centura prezidențială, în timp ce Marco anunță un alt telefon, un oarecare Manuel.

— Spune-i că miercuri, ordonă președintele de după paravan.

— Dimineață sau după-masă?

— După-masă, răspunde președintele.

Talia prezidențială nu e ușor de ajustat. Dacă croiala dintre picioare e bună, lungimea pantalonului e greșită. Pendel îl ridică din talie. Pantalonul se saltă deasupra șosetelor de mătase ale președintelui, astfel că, pentru un moment, seamănă cu Charlie Chaplin.

— Manuel zice că după-masă e bine, dar numai nouă porțițe, îl avertizează Mario pe stăpânul său pe un glas sever.

Brusc, nimic nu mai mișcă. Ceea ce Pendel i-a descris lui Osnard ca fiind un binecuvântat armistițiu în mijlocul agitației a pogorât deasupra sanctuarului. Nimeni nu vorbește. Nici Marco, nici președintele, nici multele lui telefoane. Marele Spion îngenunchează, prinzând în ace de gămălie cracul stâng al pantalonilor prezidențiali, dar prezența de spirit nu-l părăsește.

— Aș putea îndrăzni s-o întreb cu respect pe Excelența Voastră dacă v-ați putut relaxa vreun pic în timpul turneului triumfal în Extremul Orient? Poate puțin sport? O plimbare? Câteva cumpărături, dacă pot să fiu atât de îndrăzneț?

Și telefoanele tot nu sună, nimic nu tulbură binecuvântatul armistițiu, în timp ce Păstrătorul Cheilor Puterii Globale se gândește la ce răspuns să dea.

— Prea strâns, anunță el. Mă strânge, domnule Braithwaite. De ce nu vreți voi, croitorii, să vă lăsați președintele să respire?

— Harry, mi-a zis la un moment dat, parcurile alea pe care le au la Paris le-aș face și eu pentru Panama chiar mâine, dacă n-ar fi promotorii

imobiliari și comuniștii.

— Stai puțin, îl întrerupse Osnard, întorcând o foaie din carnetul în care scria de zor.

Se aflau la etajul trei al unui hotel cu ora, Paraiso, dintr-un cartier agitat al orașului. De cealaltă parte a străzii, o reclamă luminoasă pentru Coca-Cola se stingeă și se aprindea, inundând camera cu flăcări roșii, pentru ca apoi s-o lase în întuneric. De pe culoar se auzea zgomotul pașilor cuplurilor care veneau și plecau. Prin pereți răzbăteau gemete de frustrare sau de încântare și scârțâitul accelerat al somierelor sub corpurile dezlănțuite.

— Nu mi-a spus, zise Pendel prudent, cel puțin nu direct.

— Te rog să nu parafrizezi. Spune-mi cum a decurs conversația, cuvânt cu cuvânt.

Osnard își linse un deget și întoarse o pagină. Pendel revedea casa doctorului Johnson, la Hampstead Heath, în ziua în care se dusesese acolo cu mătușica Ruth, pentru azalee.

— Harry, mi-a spus el, parcul acela din Paris, mi-aș dori să-mi amintesc numele. Era și o cabană mică cu un acoperiș din lemn. Nu eram acolo decât noi, gărzile de corp și rășuștele. Președintele iubește natura. Și acolo, în cabana aia, s-a scris istoria. Și într-o bună zi, dacă totul va merge conform planului, pe peretele din lemn va fi o placă, spunând lumii că în acel loc au fost pecetluite prosperitatea, bunăstarea și independența viitoare a statului ce se năște, Panama, plus data.

— A spus cu cine a vorbit? Japonezi, macaronari, chinezi? Doar n-a stat de vorbă cu florile?

— Nu deschis, Andy, dar a făcut câteva aluzii.

— Te ascult, zise Osnard, lingându-și din nou degetul mare.

— Harry, contez pe discreția ta. Strălucirea minții orientalilor este o adevărată revelație pentru mine, ca să nu-ți mai spun că nici francezii nu sunt prea departe.

— A zis ce fel de orientali?

— Nu i-a numit.

— Japonezi? Chinezi? Malaiezieni?

— Andy, mă tem că încerci să-mi vâri anumite idei în cap.

Nici un zgomot, în afara scrâșnetelor pneurilor, zdrăgănitului aerului condiționat și muzica de pe casete, ca să acopere zdrăgănitul. Voci urlând în spaniolă, ca să acopere muzica. Pixul lui Osnard alergând pe paginile carnetului.

— Și Marco nu te place?

— Nu m-a plăcut niciodată, Andy.

— De ce?

— Oamenilor de la curte nu le plac croitorii imigranți care au conversații între patru ochi cu șeful lor, Andy. De genul: "Marco, domnul Pendel și cu mine n-am mai stat de vorbă de secole și avem atâtea să ne spunem, așa că fii bun și du-te de partea cealaltă a ușii ăsteia de mahon până te strig..." Nu le plac deloc.

— E poponar?

— Nu am auzit c-ar fi, Andy, dar nu l-am întrebat și nici nu-i treaba mea.

— Invită-l la cină. Du-l în locuri trăsnet, fă-i reducere la un costum. Pare genul de persoană pe care trebuie s-o avem de partea noastră. N-a pomenit de vreo recrudescență a sentimentului tradițional antiamerican la japonezi?

— Nimic, Andy.

— De Japonia ca următoarea superputere mondială?

— Nu, Andy.

— Liderul firesc al statelor industriale care apar? Nimic? Ani-

mozitatea americano-japoneză? Panama, care trebuie să aleagă între Diavol și Adâncă Mare Albastră? Președintele care se află între ciocan și nicovală — genul ăsta de lucruri? Nimic?

— Nimic deosebit în privința asta, Andy, nu despre Japonia. Mă rog, a fost o aluzie, tocmai mi-am adus aminte.

Osnard se luminează la față.

— Harry, mi-a spus, singurul lucru pe care mi-l doresc e ca niciodată, absolut niciodată, să nu mai trebuiască să stau la masă cu japonezii de-o parte și cu yankeii de cealaltă, pentru că dacă vreau să păstrez pacea între ei, îmbătrânesc înainte de vreme, cum vezi după bietul meu păr alb, deși nu sunt sigur că tot părul e al lui, sincer să fiu. Cred că se mai ajută cu ceva.

— Avea chef de vorbă, nu-i așa?

— Andy, nu mai puteam să-l opresc. Cum trece dincolo de paravan, nu-i mai tace gura. Și dacă se lansează asupra subiectului cum că Panama e manipulată de întreaga lume ca un pion, s-a dus dimineața.

— Și orele în care nu se știe ce a făcut la Tokio?

Pendel clătina din cap. Cu seriozitate.

— Îmi pare rău, Andy. Pe chestia asta trebuie să aruncăm un vâl, spuse el și își întoarse capul spre fereastră, în semn de refuz stoic.

Pixul lui Osnard se oprise în plin elan. Reclama pentru Coca-Cola de peste drum îl lumina și pe urmă îl lăsa în întuneric.

— Ce naiba-i cu tine?

— E al treilea președinte pe care l-am avut, Andy, răspunse Pendel cu fața la fereastră.

— Ei, și?

— Așa că n-o pot face. Nu pot.

— Ce nu poți face, fir-ar să fie?

— Să-mi împac conștiința. Să tom.

— Ți-ai pierdut mințile? Asta e praf de aur, omule. Vorbim despre o primă uriașă. Spune-mi ce ți-a zis președintele despre orele lipsă din Japonia, în timp ce-și proba nenorociții ăia de nădragi!

Pendel trecu printr-un dur examen de conștiință, înainte de a-și învinge reticența. Dar până la urmă izbuti. Umerii îi căzură, se destinse și privirea îi reveni în cameră.

— Harry, mi-a spus, dacă clienții tăi or să te întrebe de ce am avut un program atât de relaxat la Tokio, poți să le spui că, în timp ce soția mea vizita o fabrică de mătase cu împărăteasa, eu i-o trăgeam primei japoneze din viața mea, expresie pe care eu n-aș folosi-o niciodată, Andy, doar mă cunoști, nici la prăvălie, nici la mine acasă, pentru că așa, Harry, prietene, îmi spune, o să faci să-mi crească acțiunile în anumite cercuri de aici din Panama și în același timp o să-i trimiți pe o pistă falsă în ce privește adevărata natură a activităților mele și convorbirile strict secrete pe care le-am avut în culise, pentru binele țării noastre, în ciuda celor pe care le cred mulți.

— Ce naiba a vrut să spună cu asta?

— Se referea la anumite amenințări împotriva persoanei sale, care n-au fost făcute publice ca să nu alarmeze populația.

— Vreau *cuvintele* lui, Harry bătrâne, dacă nu te superi. Sună de parcă ar fi un articol din *Guardian* într-o zi de luni ploioasă.

Pendel rămase senin.

— Nu au existat *cuvinte*, Andy. Nu era nevoie de *cuvinte*.

— Explică-te, spuse Osnard, în timp ce scria.

— Președintele vrea să-i fac un buzunar special, în cel mai mare secret, în partea din stânga față a hainei. Lungimea țevii mi-o va spune

Marco. Harry, mi-a zis, nu cred că exagerez și să nu suflă o vorbă despre asta. Voi plăti cu propriul meu sânge ce fac acum pentru tânărul stat Panama, care tocmai se naște. Nu-ți spun mai mult.

De jos, de pe stradă, răsul imbecil al bețivilor se ridică până la ei ca o batjocură.

— O primă a-ntâia e asigurată, spuse Osnard, închizând carnetul. Ce mai e nou în legătură cu fratele Abraxas?

Aceeași scenă, alt decor. Osnard găsisese un scaun fragil, de dormitor, și se așezase călare pe el, cu pulpele grășane desfăcute și cu spătarul între picioare.

— Sunt greu de definit, Andy, îl avertiză Pendel, pășind prin cameră cu mâinile la spate.

— Cine anume, bătrâne?

— Cei din Opoziția Tăcută.

— Așa gândeam și eu.

— Își țin cărțile lângă piept.

— De ce naiba? Suntem într-o democrație, nu-i așa? De ce atâtea secrete? De ce nu se urcă pe lăzile lor de săpun și nu-i cheamă pe studenți? Ce taină păstrează?

— Să spunem doar că Noriega le-a dat o lecție și că nu vor ca și a doua să-i găsească la podea. Nimeni n-o să-l mai vâre din nou pe Mickie la pușcărie.

— Mickie e șeful lor. Așa-i?

— Moral și practic, Mickie e șeful lor, Andy, deși n-o să recunoască niciodată, nici el, nici tăcuții lui suporteri, nici studenții cu care e în contact sau oamenii lui de dincolo de pod.

— Iar Rafi îi finanțează.

— Integral, spuse Pendel, întorcându-se de la fereastră.

Osnard luă carnetul de pe genunchi, îl sprijini de spătarul scaunului și reîncepu să mâzgălească.

— Există vreo listă de membri? Un program? O declarație de intenții? Ce-i leagă pe unii de alții?

— Vor să facă curățenie în țară, asta în primul rând.

Pendel făcu o pauză, ca să-l lase pe Osnard să scrie. O auzea pe Marta, o iubea. Îl vedea pe Mickie, treaz, un om nou într-un costum nou. Pieptul i se bombă de mândrie loială.

— Doi, vor să ducă mai departe identitatea țării ca o democrație autonomă, ce se va dezvolta, atunci când prietenii noștri americani or să-și strângă catrafusele și or să iasă din scena, dacă o vor face. Trei, vor să-i educe pe cei săraci și neajutorați, vor spitale, burse pentru studenți și o soartă mai bună pentru bieții fermieri, mai ales pentru cei ce se ocupă cu orezul și creveții, și să nu vândă avuțiile patriei, inclusiv Canalul, celui care oferă cel mai mult.

— Sunt de stânga, care va să zică, sugeră Osnard între două însemnări, sugând capșonul de plastic al pixului cu gurița lui ca un boboc de trandafir.

— Nu mai mult decât e decent și sănătos, Andy. Mickie e cam de stânga, da. Dar cuvântul de ordine e moderația și nici nu vrea să audă de Cuba lui Castro sau de comuniști. La fel și Marta.

Osnard se strâmbă în timp ce scria. Pendel îl observa cu o teamă crescândă, întrebându-se ce să facă să-l mai potolească.

— Am auzit un banc bun despre Mickie, dacă te interesează. El e *in vino ventas*, dar pe dos. Cu cât bea mai mult, cu atât e mai tăcut în opoziția lui.

— Dar când e treaz, Mickie al nostru îți spune o groază de lucruri,

nu-i așa? Ai putea să-l trimiți la spânzurătoare pentru numai o parte din ce-ți povestește.

— Mi-e prieten, Andy. Și eu nu-mi trimit prietenii la spânzurătoare.

— Prieten *bun*. Și tu i-ai fost prieten *bun*. Poate că a sosit timpul să faci ceva pentru el.

— Ce anume?

— Să-l înrolezi. Să faci din el un informator cinstit. Să-i plătești pentru informații.

— Pe *Mickie*?

— Ce mare scofală? Spune-i că ai întâlnit un mecena occidental care-i admiră cauza și ar dori să-l ajute pe șest. Nu-i nevoie să-i spui că e englez. Spune-i că-i yankeu.

— Pe *Mickie*, Andy? șopti Pendel, nevenindu-i să-și creadă urechilor. Nu mă văd ducându-mă la el și spunându-i: Mickie, vrei să devii spion?

— Pentru bani, de ce nu? Persoană importantă, plată importantă, spuse Osnard, ca și cum ar fi fost vorba despre o lege irefutabilă a spionajului.

— Pe Mickie nu l-ar interesa deloc un yankeu, spuse Pendel, stupefiat de enormitatea propunerii lui Osnard. Invazia l-a călcat pe nervi. O numește terorism de stat și nu se referă la Panama.

Osnard se folosea de scaun ca de un căluț basculant, propulsându-l înainte și înapoi cu fesele lui largi.

— Londra are o slăbiciune pentru tine, Harry. Nu întotdeauna se întâmplă așa. Vrea să-ți desfaci aripile. Să organizezi o rețea, să acoperi toate sectoarele. Miniștri, studenți, syndicate, Adunarea Națională, Palatul Prezidențial, Canalul și iarăși Canalul. Îți vor plăti o indemnizație de conducere, prime, dividende generoase, plus un salariu mai mare ca să-ți achiți împrumutul. Atrage-i pe Abraxas și grupul său și am dat lovitura.

— *Am dat*, Andy?

Capul lui Osnard rămase fix tot timpul cât fundul lui se balansa, iar vocea îi răsună mai tare, după cât o ținuse în frâu.

— Eu, alături de tine. Ghid, filozof, amic. Nu poți face singur toată treaba. Nimeni nu poate. E prea mult.

— Apreciez lucrul ăsta, Andy. E demn de tot respectul.

— Nici nu mai e nevoie să-ți spun că-ți vor plăti și sursele secundare. Indiferent cât de multe vei avea. Am putea să dăm lovitura. Tu ai putea. Atâta timp cât e rentabil. Care naiba e problema?

— Nu e nici o problemă, Andy.

— Atunci?

Mickie e prietenul meu, își zise el. Mickie s-a opus destul și nu mai are nevoie să se opună. În tăcere sau altfel.

— Trebuie să mă mai gândesc, Andy.

— Nimeni nu ne plătește ca să ne gândim, Harry.

— Poate, Andy, dar așa sunt eu.

Nu mai era nici un punct pe ordinea de zi a lui Osnard pentru seara aceea, dar Pendel nu-și dădu imediat seama, pentru că tocmai își amintise de un gardian pe nume Friendly, un maestru al loviturii cu cotul în coaie. De el îmi aduci aminte, își zise el. De Friendly.

— Joia e ziua în care Louisa aduce de lucru acasă, nu-i așa?

— Așa e, Andy.

Coborând, picior după picior, de pe calul său basculant, Osnard vârî mâna în buzunar și scoase o brichetă placată cu aur, cu ornamente.

— Cadou de la un client arab bogat, spuse el, întinzându-i-o lui Pendel, care se afla tot în mijlocul camerei. Mândria Londrei. Încearc-o.

Pendel apăsă și bricheta se aprinse. Dădu drumul butonului și flacăra se stinse. Repetă operațiunea de două ori. Osnard luă bricheta, meșteri ceva la baza ei și i-o dădu înapoi.

— Aruncă acum o privire în obiectiv, ordonă el cu o mândrie de prestidigitator.

Apartamentul minuscul al Martei devenise locașul de de-compresiune al lui Pendel între Osnard și Bethania. Marta stătea culcată lângă el, cu fața întoarsă, cum se întâmpla uneori.

— Ce mai fac studenții tăi? o întrebă el, adresându-se spinării ei prelungi.

— Studenții *mei*?

— Băieții și fetele cu care tu și Mickie erați împreună când lucrurile mergeau prost. Toți aruncătorii ăia de bombe pe care-i iubeai atât.

— Nu pe ei îi iubeam, pe tine te iubeam.

— Ce s-a mai întâmplat cu ei? Unde sunt acum?

— S-au îmbogățit. Nu mai sunt studenți. Au intrat la Chase Manhattan și sunt membri ai Clubului Union.

— Te mai vezi cu vreunii dintre ei?

— Îmi fac uneori semn cu mâna din mașinile lor de lux.

— Le mai pasă de Panama?

— Nu, dacă au conturi în străinătate.

— Atunci cine mai pune bombe în zilele noastre?

— Nimeni.

— Uneori am senzația că există un fel de Opoziție Tăcută, care pornește din sferele cele mai de sus și se continuă în jos. Una dintre acele revoluții burgheze care, într-o bună zi, se va aprinde și va cuprinde toată țara, atunci când nimeni nu se așteaptă. Un puci al armatei fără armată, dacă înțelegi ce vreau să zic.

— Nu, spuse ea.

— Adică cum nu?

— Nu, nu există Opoziție Tăcută. Există profit. Există corupție. Există putere. Există oameni bogați și oameni sperați. Există apatici.

Din nou vocea aceea cultivată, ca din cărți. Pedanteria de autodidact.

— Sunt oameni atât de săraci, încât, dacă sărăcesc și mai tare, mor. Și există politica. Iar politica este cea mai mare escrocherie dintre toate. Toate astea sunt pentru domnul Osnard?

— Ar fi, dacă asta ar dori să audă.

Mâna Martei o găsi pe a lui și i-o duse la buze. O sărută un timp, deget cu deget, fără să spună nimic.

— Te plătește bine? îl întrebă ea.

— Nu-i pot oferi ce vrea. Nu știu destul.

— Nimeni nu știe destul. Treizeci de oameni hotărăsc ce se va întâmpla în Panama. Celelalte două milioane și jumătate ghicesc.

— Bun, atunci spune-mi ce-ar face vechii tăi prieteni studenți dacă *nu* ar fi la Chase Manhattan și *nu* ar conduce mașini strălucitoare? insistă Pendel. Ce ar face dacă ar fi tot pe baricade? Ce ar fi logic să facă în momentul de față, dacă tot ar mai dori ce obișnuiau să dorească pentru Panama?

Marta reflectă, înțelegând treptat ce voia Pendel de fapt.

— Vrei să spui, să facă presiuni asupra guvernului? Ca să-l îngenuncheze?

— Da.

— În primul rând, am produce haos. Vrei haos?

— S-ar putea. Dacă e nevoie.

— Este. Haosul este o condiție prealabilă conștientizării democratice. O dată ce muncitorii descoperă că nu sunt guvernați, își vor alege lideri din propriile rânduri, iar guvernului îi va fi frică de revoluție și va demisiona. Vrei ca muncitorii să-și aleagă propriii lideri?

— Aș vrea să-l aleagă pe Mickie, spuse Pendel, dar ea clătină din cap.

— Nu pe Mickie.

— Bine, fără Mickie.

— În primul rând, ne-am duce la pescari. E ceea ce am plănuțit întotdeauna, dar n-am făcut niciodată.

— De ce la pescari?

— Eram studenți și ne opuneam armelor atomice. Eram indignați că materialele radioactive treceau prin Canalul Panama. Credeam că astfel de încălcări reprezentau o primejdie pentru Panama și o insultă la adresa suveranității noastre naționale.

— Și ce puteau face pescarii?

— Voiam să mergem la syndicatele lor și la șefii lor cei mari. Dacă ne-ar fi refuzat, ne-am fi dus la elementele criminale din docuri, dispuse să facă orice pentru bani. Unii dintre studenții noștri erau bogați pe vremea aceea. Studenți bogați cu conștiință.

— Ca Mickie, îi aduse Pendel aminte, dar ea clătină din nou din cap.

— Le-am fi spus: Scoateți toate șalupele și bărcile pe care puteți pune mâna, umpleți-le cu alimente și cu apă și duceți-le la Podul Americilor. Aruncați ancora și anunțați întreaga lume că intenționați să rămâneți acolo. Multe din cargoboturile mari au nevoie de mai bine de o milă ca să încetinească. După trei zile, vor fi două sute de nave așteptând să treacă prin Canal. După două săptămâni, vor fi o mie. Alte mii vor fi întoarse din drum înainte de a ajunge la Panama, cu ordinul de a o lua pe altă rută sau de a se întoarce de unde pleaseră. Va urma criza, bursele lumii vor intra în panică, yankeii își vor smulge părul din cap, industria transporturilor maritime va solicita intervenții, moneda va scădea vertiginos, guvernul se va declara învins și nici un fel de produs radioactiv nu va mai trece prin Canal.

— Marta, sincer să fiu, eu nu mă gândeam la produsele radioactive.

Marta se ridică într-un cot, cu chipul ei desfigurat aproape de al lui.

— Ascultă. Azi Panama încearcă să dovedească lumii că poate administra Canalul la fel de bine ca americanii. Nimic nu trebuie să afecteze Canalul. Nu greve, nu întreruperi, nu ineficacitate, nu buclucuri. Dacă guvernul panamez nu poate să determine funcționarea adecvată a Canalului, cum ar putea să deturneze beneficiile, să crească tarifele, să vândă concesiuni? În momentul în care comunitatea bancară internațională începe să se teamă, *rabiblanco*s ne vor da tot ce le cerem. Iar noi vom cere *totul*. Pentru școlile noastre, pentru drumurile noastre, spitalele noastre, fermierii și săracii noștri. Dacă vor încerca să ne îndepărteze bărcile, să tragă în noi sau să ne miruiască, vom face apel la cei nouă mii de muncitori panamezi de care are nevoie în fiecare zi Canalul ca să funcționeze. Și-i vom întreba: De care parte a podului sunteți? Sunteți panamezi sau sclavi ai yankeilor? Grevele sunt un drept sacru în Panama. Cei ce li se opun sunt considerați niște paria. Sunt unii politicieni din guvern care pretind azi că legile sociale din Panama nu ar trebui să se aplice și Canalului. Or să vadă ei.

Stătea întinsă peste el, cu ochii căprui atât de aproape de-ai lui, încât nu mai vedea nimic în afara lor.

— Mulțumesc, îi spuse el sărutând-o.

— Cu plăcere.

CAPITOLUL NOUĂ

Louisa Pendel își iubea soțul cu o ardoare înțeleasă numai de femeile care știau cum era să fii născută în închisoarea aurită a unor părinți bigoți și să ai o soră mai mare foarte frumoasă, cu doisprezece centimetri mai scundă decât tine, căreia îi reușea orice lucru cu doi ani înainte ca tu să dai chix, care-ți seducea prietenii chiar dacă nu se culca deloc cu ei, deși de obicei se culca, și te silea să iei calea Puritanismului Nobil, ca singurul răspuns posibil.

Îl iubea pentru atașamentul lui de neclintit față de ea și de copii, pentru că era muncitor ca tatăl ei, pentru că reclădise o veche firmă engleză condamnată în ochii tuturor, pentru că făcea supă de pui și *lockshen* duminica, încins cu șorțul lui în dungi, pentru că făcea glume și pentru că pune masa, la ocazii speciale, cu argintăria și porțelanurile cele mai bune, cu fața de masă din pânză, niciodată din hârtie. Și pentru că suporta crizele ei de furie, care se declanșau în ea ca niște pulsații electrice ereditare, imposibil de controlat până nu se stingeau de la sine, sau până când Harry nu făcea dragoste cu ea, pe departe cea mai bună soluție, căci avea apetitul sexual al surorii ei, chiar dacă nu și farmecul și imoralitatea acesteia. Îi era foarte rușine că nu putea niciodată să răspundă la glumele lui sau să râdă spontan, cum el își dorea atât de mult, căci, chiar avându-l pe Harry care să-l elibereze, râsul ei tot mai suna ca al mamei, la fel ca și rugăciunile ei, iar furia ei semăna cu cea a tatălui.

Iubea victima din Harry și pe supraviețuitorul hotărât, dispus să sufere orice privațiune mai degrabă decât să urmeze calea ilegală a escrocului său unchi Benny, până când marele domn

Braithwaite apăruse să-l salveze, tot așa cum Harry însuși apăruse mai târziu s-o salveze pe ea de părinții ei și de Zonă și să-i ofere o viață nouă, liberă, decentă, departe de toate constrângerile de până atunci. Și-l mai iubea și ca pe omul hotărât și singuratic care se luptase cu credințe conflictuale până când sfaturile înțelepte ale lui Braithwaite îl duseseră spre o moralitate neconvențională, atât de asemănătoare cu Creștinismul Tolerant proslăvit de mama ei și predicat în toată copilăria Louisei de la amvonul Bisericii Unite din Balboa.

Mulțumea Domnului și lui Harry Pendel pentru toate acestea și o blestema pe sora ei Emily. Louisa credea cu sinceritate că-și iubea soțul la bine și la rău, dar niciodată nu-l mai văzuse în starea asta și era bolnavă de frică.

Măcar să-i fi tras una, dacă simțea nevoia s-o facă. Măcar să se fi luat de ea, să fi țipat la ea, s-o fi tras în grădină, de unde copiii nu-i puteau auzi, și să-i fi spus: "Louisa, totul s-a terminat între noi, te părăsesc, am pe altcineva". Dacă asta era. Orice, absolut orice ar fi fost mai bine decât simulacrul de viață în roz, decât să se prefacă de parcă nimic nu se schimbase, trebuia doar să dea o fugă ca să ia măsurile unui client la ora nouă seara și să se întoarcă după trei ore, spunând că poate ar fi momentul să-i cheme pe soții Delgado la cină. Și de ce nu și familia Oakley și pe Rafi Domingo? Combinație care, orice prost își putea da seama, era rețeta ideală pentru o catastrofă, dar prăpastia care se formase de curând între ei n-o lăsă să i-o spună.

Așa că Louisa își ținu gura și îl invită pe Ernesto. Într-o seara, când se pregătea să plece acasă, îi strecură plicul în mână, iar el îl luă mașinal, crezând că era vorba de vreun bilet ca să nu uite ceva. Ernesto

era un visător și un complotist, atât de absorbit de lupta lui zilnică împotriva lobby-știlor și a intriganților, încât i se întâmpla să nu mai știe în ce emisferă se afla, ca să nu mai vorbim de ce oră era. Dar a doua zi de dimineață, când ajungea la birou, era curtoazia întruchipată, un adevărat gentleman spaniol, ca întotdeauna, și bineînțeles că da, el și soția lui vor fi încântați, numai Louisa să nu se supere că trebuia să se retragă devreme, Isabel, soția lui, era îngrijorată din cauza fiului cel mic, Jorge, care avea o infecție la ochi, adeseori lăsa impresia că nu dormise deloc.

După aceea îi trimise o invitație lui Rafi Domingo, știind că soția lui nu va veni, pentru că nu venea niciodată, într-atât de prost mergea căsnicia lor. A doua zi, bineînțeles, sosi un buchet uriaș de trandafiri, de vreo cincizeci de dolari, cu o carte de vizita ornată cu un cal de curse, pe care Rafi scrisese cu propria-i mână că era încântat, dragă Louisa, dar, din păcate, soția lui era deja invitată în altă parte. Louisa știa exact ce însemnau florile lui Rafi, pentru că nici o femeie sub optzeci de ani nu era ferită de avansurile lui; dacă era să te iei după bârfe, Rafi nici nu mai purta indispensabili, ca să amelioreze rapiditatea acțiunii și performanța. Partea rușinoasă era că, dacă voia să fie sinceră, cum era întotdeauna după câteva pahare de votcă, Louisa îl găsea pe Rafi curios de seducător. În sfârșit, îi telefonă Donnei Oakley, corvoadă pe care o lăsase intenționat pentru la urmă, iar Donna spusese: "Fir-ar să fie, Louisa, abia așteptăm să venim", ceea ce reprezenta exact nivelul Donnei. Ce mai grup!

Ziua atât de temută sosi și, de data asta, Harry veni mai devreme acasă, înarmat cu două candelabre de porțelan de la Ludwig de trei sute de dolari fiecare, cu șampanie franțuzească de la Motta și cu un somon afumat întreg de altundeva. O oră mai târziu apăru un grup de la o firmă de alimentație de lux, condus de un gigolo argentinian arogant, care luă în primire bucătăria Louisei, fiindcă Harry spusese că servitorii lor nu erau la înălțime. Pe urmă Hannah făcu un scandal de zile mari dintr-un motiv pe care Louisa nu-l putea bănuși — ai să fii drăguță cu domnul Delgado, nu-i așa, draga mea? E totuși patronul lui mami și prieten apropiat al președintelui țării. Și o să ne salveze Canalul, da, și Anytime Island. Și nu, Mark, mulțumesc, nu e o ocazie nimerită ca să cânti "Oaia leneșă" la vioară, domnului și doamnei Delgado probabil le-ar face plăcere, dar nu și celorlalți musafiri.

În clipa aceea intră Harry și spune, o, Louisa, lasă-l să cânte, dar Louisa e de neînduplecat și începe unul dintre monologurile ei, care-i țâșnesc spontan de pe buze fără să se poată controla, iar tot ce poate face e să se asculte bombănind: Harry, nu înțeleg de ce, de fiecare dată când le dau un ordin copiilor mei, trebuie să apari și să-l contramandezi, doar ca să le arăți că tu ești stăpân în casă. La care Hannah începe din nou să urle, iar Mark se încuie la el în cameră și cântă "Oaia leneșă" fără oprire, până când Louisa îi bate la ușă și-i spune "Mark, musafirii trebuie să sosească dintr-o clipă în alta", lucru adevărat, căci chiar în clipa aceea se aude soneria și intră Rafi Domingo cu parfumul lui tipic, cu privirea insinuantă, cu perciunii mari și cu pantofii din piele de crocodil. Toate încercările vestimentare ale lui Harry nu-l pot salva de aspectul de străin dintr-o comedie, tatăl ei l-ar fi trimis la ușa de serviciu numai văzându-i stratul de briantină.

Imediat după Rafi intră cei doi soți Delgado și pe urmă familia Oakley, dovadă cât de anormală era ocazia, pentru că în Panama *nimeni* nu sosește la timp, dacă nu e o recepție ultraoficială, și dintr-o dată începe totul: Ernesto șade la dreapta ei, cu aerul lui de mandarin înțelept și de treabă: numai apă, mulțumesc, dragă Louisa, mă tem că nu prea beau, la care Louisa, mult mai în largul ei după vreo două pahare mari,

băute în secret în baie, spune că, sincer vorbind, nici ea nu mai vrea, fiindcă a considerat întotdeauna că băutura strică o seară plăcută. Dar doamna Delgado, așezată la celălalt capăt al mesei, la dreapta lui Harry, aude și zâmbește ciudat, neîncrezător, ca și cum ar ști ea ceva.

Între timp Rafi Domingo, la stânga Louisei, își împarte timpul între pipăitul piciorului Louisei de câte ori are ocazia, cu piciorul lui în șosetă — în scopul acesta și-a scos unul dintre pantofii de crocodil — și aruncatul unor priviri chiorășe spre rochia Donnei Oakley, croită după modelul lui Emily, cu sânii împinși în față ca niște mingi de tenis și cu decolteul alunecând irezistibil spre ceea ce tatăl lor, când băuse prea mult, numea zona industrială.

— Știi ce reprezintă soția ta pentru mine, Harry? întreabă Rafi într-un amestec execrabil de engleză și spaniolă.

În onoarea familiei Oakley, în seara asta limba oficială este engleza.

— Nu-l asculta, ordonă Louisa.

— Ea e conștiința mea!

Hohot de râs, care-i dezvelește toți dinții și mâncarea din gură.

— Nici nu știam că am așa ceva până când a apărut Louisa.

I se pare că spusele lui sunt atât de nostime, încât toată lumea trebuie să toasteze pentru conștiința lui, în timp ce el își întinde gâtul ca să se mai delecteze o dată privind decolteul Donnei, gâdilând cu degetele de la picioare piciorul Louisei, lucru care o irită și o excită în același timp. Emily, nu pot să te sufăr, Rafi, dă-mi pace, mitocan ce ești și ia-ți ochii de pe Donna și, Isuse, Harry, o să mă regulezi în fine la noapte, da sau nu?

De ce îi invitase Harry pe cei doi Oakley fu un mister pentru Louisa până când își aduse aminte că de fapt Kevin, care negocia materii prime și pe care tatăl ei l-ar fi calificat drept un nenorocit de escroc yankeu, tocmai lansase o operațiune de speculații în legătură cu Canalul, iar Donna, soția lui, făcea exerciții de aerobică în fața unor casete video cu Jane Fonda, jogging într-un șort din vinii și-și fâțâia fundul în prezența fiecărui băiat panamez drăguț care îi împingea căruciorul în supermarket și, dacă era să te iei după zvonuri, nu doar căruciorul.

Iar Harry, din momentul în care se așezaseră la masă, nu făcuse decât să vorbească despre Canal. Mai întâi îl atacă pe Delgado, care răspunsese demn, cu platitudini politicoase, după care antrena pe toată lumea în discuție, chiar și pe cei care nu aveau nimic de a face cu problema respectivă. Întrebările adresate lui Delgado erau atât de directe, încât ea se simți jenată. Doar piciorul lui Rafi în mișcare și conștiința că era ușor amețită o împiedicau să-i spună: *Fir-ar să fie, Harry, domnul Delgado e șeful meu, nu al tău. Atunci de ce te faci de râs în halul ăsta, tâmpitule?* Dar așa ar fi vorbit curva de Emily, nu virtuoasa Louisa, care nu înjura niciodată, cel puțin nu în fața copiilor și niciodată când era nebăută.

Nu, răspundea politicos Delgado la bombardamentul lui Harry, nu s-a luat nici o hotărâre în timpul călătoriei președintelui, dar câteva idei interesante au fost avansate, Harry, într-un climat general de cooperare și de bunăvoință.

Bravo, Ernesto, își zise Louisa, pune-l la locul lui.

— Și totuși, toată lumea știe că japonezii râvnesc la Canal, nu-i așa, Ernie? spuse Harry, lansându-se în generalități ridicole, pe care nu era în stare să le dezvolte. Singura întrebare este pe ce front ne vor ataca. Mă întreb ce părere ai tu, Rafi.

Degetele de la picioarele în ciorapi de mătase ale lui Rafi erau înfipite în pliul genunchiului Louisei, iar decolteul adânc al Donnei se

deschidea ca ușa unui șopron.

— O să-ți spun imediat ce cred despre japonezi, Harry. Vrei să știi ce cred despre japonezi? Iătră Rafi cu vocea lui de conducător de licitație, dornic să capteze atenția publicului.

— Absolut, răspunse Harry mios.

Dar Rafi avea nevoie de atenția tuturor.

— Ernesto, vrei să știi ce cred despre japonezi?

Delgado își exprimă amabil interesul pentru părerea lui Rafi despre japonezi.

— Donna, vrei să auzi ce cred despre japonezi?

— Hai, Rafi, spune-ne odată, zise Oakley iritat.

Dar Rafi încă mai încerca să obțină atenția tuturor.

— Louisa? Întrebă el, mișcându-și degetele în spatele genunchiului ei.

— Te ascultăm toți cu sufletul la gură, spuse Louisa, jucându-și rolul de gazdă fermecătoare și de soră curvă.

Abia atunci Rafi le împărtăși părerea lui despre japonezi:

— Cred că tâlharii ăia de japonezi i-au injectat calului meu Dolce Vita o doză dublă de valium înainte de cursa cea mare de săptămâna trecută! exclamă el și râse atât de tare de propria lui glumă, în strălucirea atât de multor dinți de aur, că publicul izbucni și el în râs, Louisa cel mai tare și Donna imediat după ea.

Dar Harry nu se lasă. Dimpotrivă, se lانسă în subiectul care știa că o va indispuce cel mai mult pe soția lui: lichidarea fostei Zone a Canalului.

— Vreau să spun că trebuie să privim lucrurile în față, Ernie. Sunteți pe punctul să tăiați în bucăți o halca bună de pământ. Opt sute de kilometri de grădină în stil american, tunsă și udată ca Central Park, cu mai multe bazine de înot decât are Panama în tot restul ei, asta te pune pe *gânduri*, nu crezi? Nu știu dacă ideea Orașului Cunoașterii mai este de actualitate, Emie. Sincer să fiu, unii dintre clienții mei cred că o universitate în mijlocul junglei este un fiasco garantat. E greu să-ți imaginezi un profesor erudit, care să considere un asemenea post ca fiind încununarea carierei sale. Mă întreb dacă au sau nu dreptate.

Argumentele începeau să-i lipsească, dar nimeni nu-i veni în ajutor, așa că merse mai departe:

— Bănuiesc că totul depinde de numărul de baze militare ale SUA care vor rămâne neocupate până la urmă, nu-i așa? Dar pentru a dezlega acest mister e nevoie de un glob de cristal sau de o masă de ascultare a liniilor ultrasecrete de la Pentagon.

— Prostii, zise Kevin cu voce tare. Șmecherii și-au împărțit pământul între ei de ani de zile, ce zici, Emie?

Se instalează o tăcere înspăimântătoare. Chipul fin al lui Delgado păli și păru că împietrește. Nimeni nu găsi nimic de spus, în afară de Rafi care, indiferent la atmosfera care-l înconjură, o întrebă vesel pe Donna ce marcă de farduri purta, ca să-i cumpere și soției lui, încercând în același timp să-și strecoare piciorul între coapsele Louisei, care, ca să se apere, se așezase picior peste picior. Și dintr-o dată scorpia de Emily găsi cuvintele pe care Imaculata Louise le reținea cu pioșie și acestea izbucniră, la început într-o serie de declarații sacadate, apoi într-un torent de neoprit, din cauza alcoolului.

— Kevin, nu înțeleg ce vrei să insinuezi. Doctorul Delgado este apărătorul conservării Canalului. Dacă nu știi lucrul ăsta, e pentru că Ernesto e prea binecrescut și modest ca s-o spună. Tu, pe de altă parte, te afli aici, în Panama, numai ca să faci bani de pe urma Canalului, care nu a fost construit în acest scop. Singurul mijloc de a face bani de pe urma Canalului este de a-l distruge.

Glasul îi devenea mai puțin sigur pe măsură ce enumera crimele pe

care le plănuia Kevin.

— Tăind pădurile, Kevin, și alimentarea cu apă. Oprind întreținerea infrastructurii și a mașinilor conform normelor impuse de străbunii noștri.

Vocea îi devenise dură, nazală. O auzea, dar nu putea face nimic ca să se oprească.

— Prin urmare, Kevin, dacă simți cu adevărat nevoia să faci bani vânzând realizările marilor americani, îți sugerez să te întorci imediat la tine în San Francisco și să le vinzi Golden Gate japonezilor. Iar tu, Rafi, dacă nu-ți iei mâna de pe coapsa mea, o să-ți înfig o furculiță în ea.

La care deciseră cu toții că era timpul să plece — din cauza copilului bolnav, a baby-sitter-ei, a câinelui, orice numai să fie departe de locul în care se aflau în momentul acela.

Dar ce face Harry după ce și-a liniștit musafirii, i-a condus la mașinile lor și le-a făcut semn de rămas-bun cu mâna din pragul casei? O declarație pentru consiliul de administrație.

— E vorba despre extindere, Lou, îi explică el, lovind-o ușurel pe spinare, în timp ce o strânge în brațe. E foarte simplu. Pierirea clienților, adaugă el, înainte de a-i șterge lacrimile cu batista lui de in irlandez. În zilele noastre, te extinzi sau mori, Lou. Uite ce-a pățit dragul de Arthur Braithwaite. Mai întâi s-a dus afacerea pe apa sâmbetei, pe urmă el. N-ai vrea să mi se întâmple și *mie* una ca asta, nu-i așa? Deci, ne extindem. Deschidem clubul. Întreținem relații sociale. Ne punem în mișcare pentru că așa trebuie. Ei, Lou, ce zici? N-am dreptate?

Dar atitudinea lui paternalistă ajunge s-o enerveze pe Louisa, care se îndepărtează de el.

— Harry, mai există și alte moduri de a muri. Aș vrea să te gândești și la familia ta. Știi prea multe cazuri, cum știi și tu, de altfel, când bărbați de patruzeci de ani au avut atacuri de inimă și alte boli legate de stres. Mă miră că spui că magazinul tău nu se extinde, căci îmi amintesc o mulțime de relatări recente despre cum au crescut vânzările și productivitatea. Dar, dacă viitorul te îngrijorează cu adevărat și nu-l folosești doar ca pretext, avem orezăria ca roată de rezervă și sunt sigură că am prefera cu toții să trăim mai modest, practicând abstenența creștină, decât să încercăm să ținem pasul cu prietenii tăi bogați și imorali și să te pierdem.

La care Pendel o strânge tare în brațe și promite ca mâine să vină devreme acasă — i-am putea duce pe copii la târg sau la cinema. Iar Louisa plânge și spune, da, așa să facem, Harry! Zău așa. Dar nu fac așa. Căci a doua zi Harry își amintește de recepția în cinstea delegației comerciale braziliene — o mulțime de persoane importante, Lou — ce-ar fi să mergem mâine și nu azi? Și când *ace* mâine sosește: Sunt un mincinos, Lou, am fost la clubul gastronomilor și m-au admis. Organizează un bairam pentru niște tipi grei din Mexic, și nu cumva era ultimul număr din *Spillway* la tine pe birou?

Spillway era buletinul informativ al Canalului.

Luni sosi telefonul săptămânal al lui Naomi. După voce, Louisa ghici că Naomi avea vești senzaționale și se întrebă despre ce o fi vorba de data asta. Poate ghicești cu cine a plecat Pepe Kleeber în călătorie de afaceri la Houston săptămâna trecută. Sau: Ai auzit despre Jaqui Lopez și profesorul ei de călărie? Sau: Pe cine crezi că se duce Dolores Rodriguez să viziteze când îi spune lui bărbatu-său că se duce să aibă grijă de maică-sa, după operația de inimă? Astăzi însă Naomi nu avea nimic de genul ăsta de povestit, și era cu atât mai bine, căci Louisa era într-o

dispoziție care ar fi făcut-o să-i închidă telefonul în nas. Naomi voia doar să afle ce mai era nou cu fermecătoarea familie Pendel, cum mergea pregătirea lui Mark pentru examen și dacă Harry urma să-i cumpere Hannei primul ei poney? I-l cumpăra? Louisa, Harry este cel mai generos om de pe lume, păcătosul de bărbatu-meu ar trebui să ia exemplul de la el! Până nu pictase un tablou idilic al preafericitei familii Pendel, Louisa nu-și dădu seama că Naomi o compătimea:

— Sunt atât de fericită pentru tine, Louisa. Sunt fericită că sunteți cu toții sănătoși, că Mark și Hannah fac progrese, că vă iubiți între voi, că Dumnezeu e bun cu voi și că Harry apreciază ce are. Și sunt foarte mândră că mi-am dat imediat seama că ceea ce mi-a spus Letti Hortensas despre voi nu *putea* să fie adevărat.

Louisa încremeni la telefon, prea speriată ca să vorbească sau să închidă. Letti Hortensas, moștenitoare nimfomană, soția lui Alfonso. Alfonso Hortensas, soțul lui Letti, patron de bordel, client al P&B și escroc.

— Desigur, spuse Louisa, fără să știe cu ce era de acord, convinsă doar că în felul acesta o făcea pe Naomi să continue.

— Tu și cu mine știm foarte bine, dragă Louisa, că Harry nu e omul care să meargă la un hotel dubios, unde se plătește cu ora. Letti dragă, i-am spus, cred că e timpul să-ți iei o pereche de ochelari noi. Louisa e prietena mea. Între Harry și mine există o veche prietenie platonice, despre care Louisa știe și pe care o înțelege. Căsătoria asta e ca o *stâncă*, i-am spus. N-are nici o importanță că soțul tău e proprietarul hotelului Paraiso sau că tu stăteai în hol așteptându-l când Harry a coborât din lift cu un grup de târfe. O groază de panameze arată a curve. O groază de curve își fac treaba la Paraiso. Harry are numeroși clienți de toate condițiile. Vreau să știi că ți-am luat apărarea, Louisa. Te-am susținut. Am oprit bârfele. Să se furișeze? i-am spus. Harry nu se furișează *niciodată*. Nici n-ar ști s-o facă. L-ai văzut tu vreodată pe Harry furișându-se? *Bineînțeles* că nu.

Louisei îi trebui mult timp ca să-și revină. Încercă din răspuțuri să nu creadă. Izbucnirea din timpul cinei o speriasse îngrozitor.

— Scârbă ce ești! urlă ea printre lacrimi.

Dar nu înainte de a închide telefonul și de a-și turna o votcă mare din barul pe care Harry îl instalase de curând.

Louisa era convinsă că totul pornise de la ideea aceea cu clubul. De ani de zile, etajul magazinului fusese pentru Harry subiectul ideilor cele mai ciudate.

O să pun camera de probă sub galerie, Lou, și Colțul Sportivului lângă butic. Sau: poate o să las camera de probă acolo unde e și am să instalez o scară exterioară. Sau: am găsit, Lou! Ascultă. Am să adaug o extindere a consolei în spate, o să instalez un centru de sănătate, o să deschid un mic restaurant, rezervat clienților lui P&B, cu supă și peștele zilei în meniu. Ce părere ai?

Harry pusese chiar să i se facă o machetă și estimase costul inițial, înainte ca și acest plan să fie abandonat. Așa se făcea că etajul rămăsese până acum un fel de călătorie din fotoliu, pe care îți plăcea s-o plănuiești. Oricum, unde va fi camera de probă? Răspunsul era: nicăieri. Camera de probă va rămâne unde era. Dar Colțul Sportivului, mândria lui Harry, va fi înghesuit în ghereta de sticlă a Martei.

— Și Marta unde o să se ducă? Întreba Louisa, rușinată că, în sinea ei, spera că *să se ducă* însemna chiar să se ducă, pentru că erau unele lucruri legate de rănile Martei pe care Louisa nu le înțelesese niciodată. De exemplu, de ce avea Harry sentimentul că era răspunzător pentru

ele; pe de altă parte însă, Harry se simțea răspunzător pentru oricine, asta fiind unul dintre motivele pentru care îl iubea. Dar mai erau și lucruri care-i scăpau. Lucruri pe care el le știa. Despre studenții radicali și despre cum trăiau nevoiașii din El Chorillo. Și mai era ceva legat de puterea pe care o exercita Marta asupra lui, care semăna un pic prea mult cu cea a Louisei.

Sunt geloasă pe toată lumea, își zise ea, pregătindu-și un Martini sec ca să se lase de votcă. Sunt geloasă pe Harry, sunt geloasă pe sora mea și pe copiii mei. Practic, sunt geloasă și pe mine însămi.

Și acum, cărțile. Despre China și despre Japonia. Despre Tigri, cum îi numea el. Nouă volume cu totul. Le număraseră pe neașteptate, într-o seară, pe biroul din cămăruța de lucru a lui Harry și de atunci rămăseseră acolo, ca o armată de ocupație tăcută, sinistră. Japonia de-a lungul veacurilor. Economia ei. Creșterea continuă a yenului. De la imperiu la democrația imperială. Coreea de Sud. Demografia, economia și Constituția. Malaiezia, rolul ei trecut și viitor în afacerile mondiale, o culegere de eseuri ale unor mari specialiști. Tradițiile, limba, modul de viață, destinul, prudenta ei căsătorie din interes industrial cu China. China și cum va evolua comunismul chinez. Corupția oligarhiei chineze după Mao, drepturile omului, bomba cu explozie întârziată a suprapopulației. Ce-i de făcut? E momentul să mă cultiv, Lou. Simt cât sunt de limitat. Ca de obicei, bătrânul Braithwaite avea dreptate. Ar fi trebuit să mă duc la universitate. La Kuala Lumpur? La Tokio? La Seul? Astea sunt țările viitorului, Lou. Ele sunt supraputerile secolului viitor, ai să vezi. În zece ani, ele vor fi singurii mei clienți.

— Harry, aș vrea să definești cuvântul "profit", spuse ea, adunându-și tot curajul. Cine plătește pentru berile la gheață, pentru whisky, vin și sandvișuri și orele suplimentare ale Martei? Clienții tăi cumpără costume de la tine fiindcă te țin treaz până la unsprezece noaptea? Harry, nu te mai înțeleg deloc.

Era gata să-i arunce în față și hotelul Paraiso, dar nu mai avea curaj și-i trebuia încă o votcă din sticla de pe etajera de sus din baie. Nu-l putea distinge foarte clar pe Harry și bănuia că nici el pe ea. În fața ochilor ei se ridicase un vâl de ceață umedă și în locul lui Harry se vedea chiar pe ea, îmbătrânită de o mulțime de griji și votcă, în picioare în salon, după ce el o părăsise, și copiii care-i făceau semne de adio cu mâna pe fereastra mașinii cu tracțiune pe patru roți, pentru că era rândul lui Harry să-i ia pentru week-end.

— O să rezolv totul, Lou, promise el, lovind-o ușor pe umăr ca să consoleze invalidul din ea.

Ce anume mergea atât de rău încât trebuia să rezolve totul? Și cum naiba își propunea s-o facă?

Cine îl împingea? Ce anume îl împingea? Dacă ea nu-i era de ajuns, cu cine îl împărțea? De-a ce se juca Harry, purtându-se ca și cum ea nici nu ar fi existat și pe urmă acoperind-o de daruri și nedându-se în lături de la nimic ca să le facă pe plac copiilor? Și ieșirile în oraș, de parcă viața lui ar fi depins de asta. Acceptând invitații de la oameni pe care înainte îi evita din răspuțeri, acceptându-i doar ca clienți — nababi respingători ca Rafi, politicieni, antreprenori apropiați mediilor drogului. De ce perora despre Canal? De ce se strecura, târziu în noapte, dintr-un ascensor din hotelul Paraiso, plin de curve? Dar episodul cel mai teribil

avusese loc seara trecută.

Era joi și joia își aducea de lucru acasă, ca să fie sigură că termina totul vineri și sfârșitul de săptămână îi rămânea liber pentru familie. Lăsase servieta tatălui ei pe masa din birouaș, gândindu-se că poate prindea o oră liberă între culcatul copiilor și pregătirea cinei. Pe urmă însă, brusc, avusese o presimțire că fripturile aveau boala vacii nebune, așa că pornise cu mașina peste deal ca să cumpere un pui. La întoarcere, descoperise cu plăcere că Harry se întorsese mai devreme acasă: mașina lui cu tracțiune pe patru roți era parcată strâmb ca de obicei, astfel că în garaj nu mai era loc pentru Peugeot, așa că trebuise să-l lase la poalele pantei, lucru pe care îl făcuse cu dragă inimă, și să urce pe jos, cu cumpărăturile.

Purta pantofi de tenis. Ușa casei nu era încuiată. Harry era uituc ca de obicei. Am să-l iau prin surprindere și am să-l tachinez în legătură cu modul în care parchează. Intră în hol și, pe ușa micului ei birou, îl văzu cu spatele la ea și cu servieta tatălui ei *deschisă pe biroul ei*. Harry scosese toate hârtiile din ea și le răsfoia ca și cum știa ce căuta, dar nu izbutea să găsească. Câteva dosare erau confidentiale. Rapoarte personale despre anumite persoane. O lucrare în ciornă a unui membru nou al personalului lui Delgado despre serviciile ce trebuiau oferite navelor ce așteptau tranzitul. Delgado se temea că autorul, care-și înființase de curând propria companie de castelatură, va încerca să pună mâna astfel pe contracte. Dacă Louisa ar arunca o privire și i-ar spune părerea?

— Harry, zise ea.

Sau poate că strigase. Dar Harry nu tresare niciodată când strigi la el. Lasă deoparte ce face și așteaptă noi ordine. Exact așa și făcu: încremeni, după care, foarte încet, ca să nu sperie pe nimeni, puse hârtiile ei pe biroul ei. Se dădu apoi cu un pas înapoi de la birou, lăsă umerii în jos ca să pară cât mai inofensiv, cu ochii în pământ, la doi metri în fața lui, afișând un zâmbet absent.

— Caut factură aia, dragă, spuse el pe un ton jalnic.

— Ce factură?

— Știi tu, cea de la Institutul Einstein. Pentru lecțiile de muzică ale lui Mark. Cea pe care zic că ne-au trimis-o și n-am plătit-o.

— Harry, am plătit-o săptămâna trecută.

— Exact așa le-am spus și eu. Louisa a plătit-o săptămâna trecută. Nu uită niciodată, le-am spus. Dar n-au vrut să mă asculte.

— Harry, avem extrase bancare, avem cotoarele de la cecuri, avem chitanțe, avem o bancă la care putem suna și avem bani gheață în casă. Nu înțeleg de ce cotrobăi prin servieta mea, în biroul *meu*, pentru o factură pe care am plătit-o deja.

— Bine, dacă am plătit-o, nu mă mai agit, nu-i așa?

Mulțumesc pentru informație.

Făcând pe ofensatul, sau ce rol o fi crezut că joacă, trecu pe lângă ea și se îndreptă spre biroul lui. Când traversă curtea interioară, îl văzu cum strecoară ceva în buzunarul de la pantaloni și-și dădu seama că era bricheta aceea oribilă, pe care o purta mereu la el în ultimele zile — cadou de la un client, spusese, agitând-o sub nasul ei, aprinzând-o și stingând-o, mândru ca un copil cu o jucărie nouă.

Atunci o cuprinse panica. Privirea i se încețoșă, urechile începură să-i țiui, genunchii s-o lase. Un miros de ars, sudoarea copiilor curgând pe propriul ei corp, întreaga scenă. Văzu El Chorillo în flăcări și chipul lui Harry când revenise în casă de pe balcon, cu o lumină roșie strălucindu-i încă în ochi. Îl văzu apropiindu-se de debaraua cu mături unde se refugiase, îmbrățișându-l și pe Mark, căruia ea nu-i mai dădea drumul. Mormăind apoi ceva ce nu înțelese niciodată și nici nu încerca-

se să analizeze cu sânge rece, preferând să pună totul pe seama unui delir verbal între martorii traumatizați ai unei catastrofe:

— Dacă aş fi declanșat ceva de talia asta, m-ar fi băgat la pușcărie pe viață, spusese el.

După care își plecase capul, cu ochii fixați la podea, ca un om care se ruga în picioare, aceeași poziție ca acum, dar și mai rău.

— Nu mai puteam să mă mișc, îi explicase el. Picioarele îmi erau paralizate ca de un cârcel. Ar fi trebuit să fug acolo jos, dar nu eram în stare.

Pe urmă se arătase îngrijorat de ce i s-ar fi putut întâmpla Martei.

Harry se pregătea să dea foc casei! strigă Louisa în sinea ei, cutremurându-se și sorbind votca și ascultând muzica clasică ce se auzea de dincolo de curtea interioară. *A cumpărat o brichetă și o să dea foc întregii familii!* Veni în pat, Louisa îl violă și el păru recunoscător. A doua zi de dimineață, nimic din toate astea nu se petrecuse cu adevărat. Întotdeauna era așa a doua zi de dimineață. Și pentru Harry, și pentru Louisa. Așa supraviețuiau împreună. Mașina lui se stricase și Harry trebui să împrumute Peugeotul ca să-i ducă pe copii la școală. Louisa se duse la lucru cu un taxi. Femeia care spăla pe jos găsi un șarpe în bufet și făcu o criză de isterie. Hannei îi ieșea un dinte. Ploua. Harry nu fu trimis la pușcărie pe viață și nici nu dădu foc casei cu bricheta cea nouă. Dar veni târziu, dând vina pe un alt client noctambul.

— *Osnard?* repetă Louisa, nevenindu-i să-și creadă urechilor.

Andrew Osnard? Cine Dumnezeu este domnul Osnard și de ce l-ai invitat să vină cu noi la picnicul de duminică pe insulă?

— E englez, Lou, ți-am mai spus. Lucrează de două luni la ambasadă. E cel care mi-a comandat zece costume, mai ții minte? E singur aici. Până și-a aranjat un apartament, a stat săptămâni întregi la hotel.

— Ce hotel? Întrebă ea, gândindu-se, Doamne, fă să fie Paraiso.

— La El Panama. Vrea să cunoască o familie adevărată. Poți să înțelegi asta, nu-i așa? Câinele bățut, mereu fidel, mereu neînțeleș.

Și, cum ea nu găsea nimic de zis, continuă:

— E simpatic, Lou. Ai să vezi. Plin de antren. E iute ca focul, nu stă o clipă locului, pun pariu că ăștia mici o să-l placă grozav.

Alegerea neinspirată a comparației fu urmată de acel nou râs fals din ultima vreme.

Cred că rădăcinile mele engleze încep să-și spună cuvântul.

Patriotismul. Se pare că ne apucă pe toți, chiar și pe tine.

— Harry, nu înțeleg ce are dragostea ta de țară sau a mea cu invitarea domnului Osnard la o ieșire în familie de ziua Hannei, când, cum am observat cu toții, și așa ai prea puțin timp pentru copii.

La aceste cuvinte, Harry își lăsă capul în jos și o imploră ca un cerșetor bătrân, în pragul ușii.

— Bătrânul Braithwaite îi cosea costumele tatălui lui Andy, Lou. Eu mă învârteam în jurul lor și țineam metrul.

Hannah voia să-și sărbătorească ziua de naștere la orezărie. La fel și Louisa, din motive diferite, pentru că nu putea înțelege de ce orezăria dispăruse din repertoriul conversației lui Harry. În momentele cele mai proaste, se convinsese că instalase acolo o femeie, șmecherul ăla de Angel era un codoș perfect. Dar, de îndată ce sugeră orezăria, Harry își luă un aer superior și spuse că acolo aveau loc schimbări mari și că era mai bine să le lase pe seama avocaților, până când afacerea va fi

reglată.

Porniră deci cu mașina lui spre Anytime, o casă fără pereți, cocoțată ca un chioșc din lemn pentru muzică pe o insulă cețoasă cu un diametru de șaizeci de metri, într-o vale plină de tufișuri, inundată, numită Lacul Gatun, la treizeci de kilometri de coasta Atlanticului, spre interior, pe creasta traseului Canalului, marcată de un culoar ondulat de balize colorate, ce dispăreau două câte două în bruma umedă. Insula era situată la marginea de est a lacului, în mijlocul unui labirint de golfuri, de mlaștini cu manglieri și de alte insule cu vegetație de junglă înăbușitoare, cea mai mare dintre ele fiind Barro Colorado și cea mai puțin semnificativă Anytime, numită astfel de copiii Pendel în amintirea marmeladei Ursului Paddington, insulă închiriată în fiecare an pe o nimica toată de la patronii lui de către tatăl Louisei și lăsată acum la mila ei.

Aburii se ridicau deasupra Canalului la stânga lor și ceața se vălătucea peste el ca o rouă eternă. Pelicanii plonjau în ceață și aerul din interiorul mașinii mirosea a ulei de vapor, nimic nu se schimbase pe lume și nu se va schimba vreodată, amin. Aceleași ambarcațiuni care treceau pe aici când Louisă avea vârsta Hannei treceau și acum, la fel ca siluetele întunecate ce își propteau coatele goale de bastingajul murdar, aceleași drapele umede atârnavă de catarge și nimeni pe lume nu știa ce anume reprezentau — cum îi plăcea tatălui ei să spună, în glumă — cu excepția unuia, un pirat bătrân și chior din Portobelo. Pendel, ciudat de stingher în prezența lui Osnard, conducea într-o tăcere încăpățânată. Louisa se instalase lângă el la insistențele lui Osnard, care jurase că prefera să stea în spate.

Domnul Osnard, își repetă ea somnoroasă. Corpolentul domn Osnard. Cu cel puțin zece ani mai tânăr decât mine și totuși, n-am să fiu *niciodată* în stare să-i spun Andy. Uitase, dacă știuse vreodată, cât de dezarmant de politicos putea fi un gentleman englez, dacă-și punea în gândul lui nesincer să fie. Umorul și politețea puse laolaltă, obișnuia s-o avertizeze mama ei, dau un farmec nebun, dar primejdios. Același lucru e valabil și pentru cei care știu să asculte, își zise Louisa, cu capul răsturnat pe spate, zâmbind când o auzea pe Hannah arătându-i lui Osnard priveliștile ca și cum i-ar fi aparținut. Mark o lăsă, pentru că era ziua ei de naștere, dar era și el la fel de subjugat de musafirul lor. La orizont apăru unul dintre vechile faruri.

— Cum poate să fie cineva *într-atât* de prost încât să vopsească un far *negru* pe o parte și *alb* pe cealaltă? întrebă domnul Osnard, după ce ascultase la nesfârșit povestirile Hannei despre apetitul teribil al aligatorilor.

— Hannah, trebuie să te porți frumos cu domnul Osnard, o dojeni Louisa când Hannah pufnise în râs și-i spusese că era prost.

— Povestește-i despre bătrânul Braithwaite, Andy, sugeră Harry morocănos. Spune-i despre amintirile tale din copilărie despre el. O să-i facă plăcere.

Vrea să-l pună în valoare în fața mea, își zise ea. De ce oare?

Dar aluneca deja din nou în cețurile copilăriei ei, lucru care i se întâmpla ori de câte ori mergeau la Anytime, o experiență care semăna cu un fel de decorporalizare: întoarcerea la rutina mortală a vieții de zi cu zi în Zonă, la dulceața ca de crematoriu lăsată nouă moștenire de visătorii noștri strămoși, nouă, care nu aveam nimic altceva de făcut decât să ne plimbăm printre florile pe care Compania le făcea să crească pentru noi tot timpul anului și pe peluzele mereu verzi, a căror iarbă Compania o tunde pentru noi, și să înotăm în piscinele Companiei, să ne urâm surorile frumoase, să citim ziarele Companiei, închipuindu-ne că eram o societate perfectă de socialiști americani, în parte coloni, în parte colonizatori și în parte pastori predicând pentru băștinașii lipsiți de

Dumnezeu din Lumea de Dincolo de Zonă, când, de fapt, nu eram capabili să ne ridicăm deasupra unor certuri meschine și unor gelozii tipice pentru orice garnizoană străină, să punem la îndoială prejudecățile Companiei, fie ele etnice, sexuale sau sociale, să îndrăznim să ieșim din perimetrul ce ne fusese alocat, dar avansând docil și inexorabil, etapă cu etapă, de-a lungul îngustului bulevard imuabil care era făgașul gata trasat al vieții noastre, știind că fiecare ecluză, lac sau rigolă, fiecare tunel, robot sau baraj și fiecare rambleu amenajat cu grijă de o parte și de alta reprezenta izbânda inalterabilă a morților și că datoria noastră imperioasă aici, pe pământ, era să-i proslăvim pe Dumnezeu și Compania, să păstrăm cârma în linie dreaptă între cei doi pereți, să ne menținem credința și castitatea, în ciuda lascivei noastre surori, să ne masturbăm până ni se face rău și să lustruim placa de alamă dedicată celei de a opta minuni a lumii de azi.

Cine primește casele, Louisa? Cine va avea pământul, piscinele, și terenurile de tenis, gardurile vii tăiate cu mâna și atelajele din plastic cu reni ale lui Moș Crăciun, cadou din partea Companiei? Louisa, Louisa, spune-ne cum să facem să crească veniturile, să scadă cheltuielile, să mulgem vaca sacră a străinilor! Vrem să aflăm chiar acum, Louisa! Acum, cât mai suntem la putere, acum, când investitorii străini ne curtează, acum, înainte ca naivii aia de ecologiști să înceapă să ne țină predici despre prețioasele lor păduri tropicale.

Zvonuri despre comisioane, despre manevre, despre înțelegeri secrete circulau pe coridoare. Canalul va fi modernizat, lărgit ca să permită trecerea unor nave mai mari... Se prevăd noi ecluze... Antreprenorii internaționali oferă sume uriașe pentru consultanță, sprijin politic, comisioane, contracte... Între timp, noi dosare de care Louisa nu are voie să se ocupe și noi șefi, care se opresc din vorbă de cum intră ea în orice cameră, cu excepția camerei lui Delgado: săracul, bravul și cinstitul ei Ernesto, care încearcă în zadar să măture lăcomia lor insașibilă.

— Sunt prea *tânăra*! urlă ea. Sunt prea *tânăra* și prea plină de viață ca să-mi văd copilăria prădată sub ochii mei!

Se îndreptă brusc pe banchetă. Probabil că îi alunecase capul pe umărul neprimitor al lui Pendel.

— Ce spuneam? întrebă ea îngrijorată.

Nu spusese nimic. Abilul domn Osnard, din spate, fusese cel care vorbise. Cu infinita lui politețe, o întreba pe Louisa dacă i-ar face plăcere să-i vadă pe panamezi preluând Canalul.

În portul Gamboa, Mark îi arată domnului Osnard cum puteai să scoți de unul singur prelata de pe barca cu motor și tot singur să pornești motorul. Harry conduse cât să iasă din circulația din Canal, dar Mark fu cel care duse barca la mal, o legă, coborî bagajele și, cu ajutorul amabilului domn Osnard, aprinse focul.

Cine e acest tânăr strălucitor, atât de tânăr, atât de frumos-urât, atât de senzual, atât de amuzant, atât de politicoș? Ce reprezintă acest om senzual pentru soțul meu și ce reprezintă soțul meu pentru el? De ce pare omul acesta senzual că ne dă o viață nouă — cu toate că Harry, după ce ni l-a băgat cu sila pe gât, dă acum impresia că regretă? Cum de știe atâtea lucruri despre cum de e atât de familiarizat cu prăvălia și cu Marta, cu Abraxas, Delgado și cu toți oamenii din viața noastră, numai

fiindcă tatăl lui a fost prieten cu domnul Braithwaite?

De ce îmi place mult mai mult decât îi place lui Harry? E prietenul lui Harry, nu al meu. De ce nu se mai desprind de el copiii mei, în timp ce Harry e înțepat, îi întoarce spatele și nu vrea să râdă la nenumăratele lui glume?

Primul ei gând fu că Harry era gelos și se bucură. Al doilea gând fu în același timp un coșmar și o jubilație teribilă, plină de rușine: *Ah, Isuse, mamă, tată, Harry vrea să mă îndrăgostesc de domnul Osnard, ca să fim chit.*

Pendel și Hannah frigeau cotletele. Mark pregătea undițele. Louisa distribuia bere și suc de mere, privind cum copilăria ei se îndepărta printre balize. Domnul Osnard o întreba despre studenții panamezi — dacă cunoștea vreunul, dacă erau militanți?

— Și despre cei ce trăiau de partea cealaltă a podului.

— Mă rog, avem orezăria, spuse Louisa pe un ton amabil. Dar nu cred că cunoaștem pe cineva care *să locuiască* acolo!

Harry și Mark stăteau spate în spate în barcă. Peștii, ca să-l cităm pe domnul Osnard, se lăsau prinși dintr-o vie dorință de eutanasiu. Hannah, lungită pe burtă la umbra casei de pe Anytime, întorcea cu ostentație paginile cărții scumpe despre ponei, pe care domnul Osnard i-o făcuse cadou de ziua ei. Iar Louisa, încurajată de Osnard și de o gură de votcă băută pe furiș, îl delecta cu povestea vieții ei de până acum, pe tonul depravatei surori Emily, când o juca pe Scarlett O'Hara, înainte de a cădea pe spate.

— Problema mea — sunt obligată s-o recunosc — chiar *pot* să-ți spun Andy? Eu sunt Lou — deși îl iubesc din toată inima, problema mea — și-i mulțumesc lui Dumnezeu că n-am decât una, pentru că aproape fiecare fată pe care o *cunosc* în Panama are câte o problemă pentru fiecare zi a *săptămânii* — cred că problema mea e tata.

CAPITOLUL ZECE

Louisa își pregătea soțul pentru pelerinajul la general cum își pregătea de obicei copiii pentru catehism, dar cu și mai mult entuziasm. Cu pete de roșeață în obraji, vorbind cu multă animație, bună parte din elanul ei provenind de pe fundul unei sticle.

— Harry, trebuie să spălăm mașina. Ești pe cale să îmbraci un erou în viață al timpurilor noastre. Generalul are mai multe medalii decât orice alt general american de același grad și de aceeași vârstă. Mark, tu du gălețile cu apă caldă. Hannah, tu te ocupi de burete și detergent și încetează *imediat* cu bombănitul.

Pendel ar fi putut să apeleze la spălătoria automată de la garajul din apropiere, dar, în această zi a vizitei la general, Louisa hotărâse că drumul adevăratei curățenii trebuia să treacă prin penitență. Nu înceta să repete că niciodată nu fusese atât de mândră că era americană. Era atât de emoționată, încât se împiedică și fu gata să cadă. După ce spălară mașina, îi controla cravata lui Pendel, așa cum mătușica Ruth îi controla cravatele lui Benny. De aproape, apoi de la distanță, ca atunci când priveai un tablou. Și nu se declară satisfăcută până nu o schimbă cu una mai puțin țipătoare. Răsuflarea ei mirosea puternic a pastă de dinți și Pendel se întrebă de ce, în ultima vreme, s-o fi spălând atât de des pe dinți.

— Harry, după câte știu, tu nu ești un soț adulter în plină procedură de divorț, așa că nu văd de ce ai arăta exact așa arunci când îl vizitezi

pe Comandantul șef al Forțelor Statelor Unite în Emisfera Sudică.

După care, cu vocea secretarei lui Ernie Delgado, sună la coafor și își fixa oră pentru zece dimineața.

— Jose, te rog, fără zuluși și cârlionți. Domnul Pendel vrea să-l tunzi foarte scurt. Se duce la Comandantul șef al Forțelor Statelor Unite pentru Emisfera Sudică.

După care, îi explică lui Pendel ce rol urma să joace.

— Harry, să nu faci bancuri și să fii respectuos, îi recomandă ea aranjându-i afectuos umerii hainei, deși stăteau perfect. Să-i transmiți generalului toate cele bune din partea mea și mai ales să nu uiți să-i spui că întreaga familie Pendel, nu doar fiica lui Milton Jennings, așteaptă cu nerăbdare, ca în fiecare an, grătarul în aer liber și focul de artificii pentru familiile americane de Ziua Recunoștinței. Iar înainte să pleci de la magazin, mai lustruiește-ți o dată pantofii. Nu există soldat care să nu judece oamenii după pantofi și Comandantul Șef al Emisferei Sudice nu face excepție. Condu cu grijă, Harry, te rog.

Recomandări inutile, căci, ca de obicei, Pendel respectă cu scrupulozitate limita de viteză atunci când urcă panta sinuoasă spre Ancón Hill. La punctul de control american luă poziția de drepti și afișă un zâmbet crispat în atenția santinelei, căci se simțea și el pe jumătate soldat. Trecând pe lângă vilele albe bine întreținute, observă cum rangul ocupanților acestora creștea, fapt care-i dădu impresia că și el creștea în grad, prin procură, în drumul spre rai. Iar ca să urce treptele impresionante din Quarry Heights numărul unu, adoptă, în ciuda valizei, mersul tipic al soldatului american, care-și ține partea de sus a corpului țeapănă, în timp ce șoldurile și genunchii acționează independent.

Dar, din momentul în care intră în casă, Harry Pendel simți, ca de fiecare dată, că era îndrăgostit fără speranță.

Asta nu mai era doar putere, era privilegiul puterii: un palat de pro-consul pe înălțimile unui deal cucerit, apărat de o gardă pretoriană foarte amabilă.

— Generalul vă așteaptă, domnule, îl informă sergentul, debarasându-l de valiză dintr-o singură mișcare automată.

Pe pereții holului de un alb strălucitor atârnavă placi de alamă în memoria fiecărui general care servise aici. Pendel le salută ca pe niște vechi prieteni, căutând neliniștit cu privirea vreun semn de schimbare. N-avea de ce să se teamă. În afară de câteva vitralii nereușite de pe verandă, de aparatele de aer condiționat și de un număr cam mare de covoare — în trecut, generalul cucerise Orientul — interiorul arăta aproape așa cum l-ar fi putut găsi Teddy Roosevelt în turneul de inspecție a marilor lucrări ale epocii lui. Lipsit parcă de greutate, simțindu-și existența total nesemnificativă, Pendel îl urmă pe sergent printr-o serie de coridoare, saloane, biblioteci și galerii. Fiecare fereastră se deschidea spre un univers diferit: acum vedea, în vale, meandrele maiestuoase ale Canalului congestionat, acum terasele violete de păduri drapate într-un abur cald, acum arcurile Podului celor Două Americi, întinzându-se ca inelele cozii unui uriaș monstru marin de-a curmezișul golfului, și cele trei insule conice îndepărtate, suspendate parcă pe cer.

Și păsările! Animalele! Numai pe dealul acesta găseai mai multe soiuri decât în întreaga Europă, aflase Pendel dintr-una din cărțile tatălui Louisei. Pe ramurile unui stejar enorm, iguane mari se scăldau visătoare în soarele de dinaintea prânzului. Maimuțe mici, cafenii și albe, alunecau rotindu-se de-a lungul trunchiului unui alt copac, ca să apuce o bucată de mango pusă acolo de fermecătoarea soție a generalului. După care se cățărau din nou pe trunchi, cu o mână după alta, îngrămădindu-se în

joacă spre insula lor de siguranță. Și, pe peluzele cu gazonul perfect tuns, câțiva *neques* maro ca niște hamsteri mari își vedeau de treabă. Asta era o altă casă în care Pendel își dorise mereu să trăiască.

Cu valiza la babord, sergentul urcă scările în fața lui Pendel. Vechi portrete de luptători în uniformă, cu mustați amenințătoare. Afișe în favoarea recrutării, cerându-i să se implice în războaie uitate. În biroul generalului, o masă din lemn de tec atât de bine lustruită, încât Pendel jura că putea vedea prin ea. Dar camera de probă era cea care îl ridica pe Pendel în al nouălea cer.

Cu nouăzeci de ani în urmă, cele mai strălucite spirite ale arhitecturii și ale armatei americane își uniseră forțele ca să creeze primul sanctuar panamez al eleganței. În zilele acelea, tropicele nu erau prea blânde cu hainele domnilor și cele mai bine croite costume puteau mucegai peste noapte. În spații închise, umiditatea era și mai mare. De aceea, cei ce concepuseră camera în care se îmbrăca generalul proiectaseră, în locul garderobului, o capelă înaltă și aerisită prin ferestre ingenios dispuse, astfel încât să capteze și cea mai slabă adiere de vânt. Iar în interiorul ei avuseseră ideea genială de a instala o imensă bară din lemn de mahon, montată pe scripeți, astfel că și simpla atingere a unei mâini de femeie era suficientă ca s-o ridice la tavan sau s-o coboare la podea. De bară agățaseră numeroasele costume de oraș, haine de casă, smochinguri, fracuri, uniforme și ținute de ceremonie ale primului general la post. Acestea atârnavă libere, se puteau roti și legăna la adierea zefirului captat de ferestre. Pendel nu auzise de vreun omagiu mai mare adus artei sale.

— Și dumneavoastră, domnule general, o păstrați, o folosiți! strigă el entuziasmat. Dacă îmi permiteți, nu e genul de atitudine pe care noi, englezii, îl asociem cu mult respectații noștri prieteni americani.

— Ei bine, Harry, uneori aparențele înșală, nu crezi? Întrebă generalul cu o satisfacție sinceră, studiindu-se în oglindă.

— Desigur, domnule. Dar ce se va întâmpla cu toate astea când vor cădea în mâinile curajoaselor noastre gazde panameze e un mister, adăugă el, în cele din urmă, în rolul lui de post de ascultare. Dacă ar fi să mă iau după clienții mei alarmiști, e rost de anarhie, ba chiar și mai rău.

Cu o minte încă tânără, generalului îi plăcea să spună lucrurilor pe nume.

— Harry, cei de aici sunt ca un fel de giruetă. Ieri voiau să plecăm, pentru că suntem niște colonialiști rapace și nu pot respira cu noi pe cap. Azi vor să rămânem, pentru că le oferim cele mai multe locuri de muncă din țară și, dacă Unchiul Sam pleacă, vor suferi o criză de încredere pe piețele financiare internaționale. Fă-ți bagajele, desfă-ți bagajele. Desfă-ți bagajele, fă-ți bagajele. Nu-ți mai spun cât e de plăcut. Ce mai face Louisa?

— Mulțumesc, foarte bine, domnule general. O să fie încântată când am să-i spun că ați întrebat de ea.

— Milton Jennings a fost un inginer excelent și un bun american. O mare pierdere pentru noi toți.

Proba un costum din trei piese din alpaca antracit, la un rând, pentru care urma să încaseze cinci sute de dolari, același preț pe care Pendel i-l ceruse primului lui general, cu nouă ani în urmă. Îl îngustă un pic în talie. Generalul avea un corp de atlet, fără urmă de grăsime.

— Mă aștept ca pe viitor să vină să locuiască aici un domn japonez, se lamentă postul de ascultare, îndoind brațul generalului din cot, în timp ce se uitau amândoi în oglindă. Plus familia, servitorii și bucătarul. Nu m-ar mira. Ai zice că unii dintre ei nici n-au auzit de Pearl Harbour. Sincer să fiu, domnule general, îmi pare rău, dar trebuie să vă spun că

pe mine schimbarea ordinii stabilite mă deprimă.

Răspunsul generalului, dacă merse într-atât de departe încât să se gândească la unul, fu înăbușit de intervenția veselă a soției lui.

— Harry Pendel, te rog să-mi lași *imediat* soțul în pace, protestă ea voioasă, intrând ca din senin în cameră, cu un vas mare de crini în brațe. E numai al meu și nu cumva să schimbi o cusătură la costumul ăsta superb. E cel mai sexy costum pe care l-am văzut vreodată. Am de gând să fug din nou cu bărbatu-meu chiar acum. Ce mai face Louisa?

Se întâlnește într-o cafenea cu becuri de neon, deschisă douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, lângă stația terminus delabrată a vechiului tren de coastă, azi transformată în debarcader pentru excursiile de o zi pe Canal. Osnard ședea tolănit la o masă din colț, cu o panama pe cap. În fața lui, un pahar gol în care fusese ceva. De o săptămână, de când nu-l mai văzuse Pendel, se îngrășase și îmbătrânise.

— Ceai sau ce am băut și eu?

— Prefer ceai, Andy, dacă nu te deranjează.

— Ceai, îi comandă Osnard sec ospătăriței, trecându-și o mână prin păr. Și încă un pahar din chestia asta.

— O seară grea, Andy.

— Treaba-i treabă.

Prin fereastră puteau contempla infrastructurile pe cale de a putrezi ale epocii de aur a țării. Vechi vagoane de călători cu banchetele sfâșiate de șobolani și vagabonzi, dar cu lămpile de alamă intacte. Locomotive cu aburi ruginite, plăci turnante, furgoane, tendere lăsate să putrezească, de parcă ar fi fost jucăriile unui copil răzgâiat. Pe trotuar, excursioniștii cu rucsacul în spinare se înghesuiau sub copertină, îi alungau pe cerșetori, își numărau dolarii umeziți, se străduiau să descifreze panourile în spaniolă. Plouase cea mai mare parte a dimineții. Mai ploua încă. Restaurantul duhnea a benzină caldă. Sirenele vapoarelor mugeau deasupra vacarmului.

— Ne-am întâlnit întâmplător, spuse Osnard, înăbușindu-și un râgâit. Tu făceai cumpărături, eu venisem să consult orarul navelor.

— Ce anume cumpăram? întrebă Pendel uluit.

— Puțin îmi pasă, răspunse Osnard, înainte de a lua o înghițitură de coniac, în timp ce Pendel își sorbea ceaiul.

Pendel conducea. Se hotărâseră să ia mașina lui, din cauza numerelor cu CD de pe mașina lui Osnard. Câteva troițe de pe marginea drumului marcau locurile în care spioni sau alți automobiliști își găsiseră moartea. Ponei agitați, cărând poveri uriașe în spinare, erau mânați cu răbdare de familii de indieni cu boccele pe cap. O vacă moartă zăcea la o încrucișare de drumuri. Un stol de vulturi negri se luptau pentru cele mai bune bucățele din ea. O împușcătură asurzitoare anunță că un pneu explodase la una dintre roțile din spate. Pendel schimbă roata în timp ce Osnard, cu panama pe cap, stătea morocănos pe vine pe un taluz. Un restaurant de la marginea drumului, afară din oraș, mese din lemn neșlefuit sub copertine din plastic, câțiva pui frigându-se la rotisor. Ploaia încetă. Lumina violentă a soarelui izbi peluza de culoarea smaraldului. Papagalii urlară ca din gură de șarpe din colivia lor în formă de clopot. Pendel și Osnard erau singuri, în afară de doi bărbați solizi cu cămăși albastre, de la o masă din cealaltă parte a pontonului din lemn.

— Îi cunoști?

— Nu, Andy. Îmi pare bine că nu-i cunosc.

Și două pahare din vinul alb al casei, ca să meargă puiul mai bine

pe gât — stai, dă-ne o sticlă și pe urmă șterge-o și lasă-ne în pace.

— Se vede că sunt nervoși, începu Pendel.

Cu degetele de la o mână răsfirate Osnard își sprijinea capul, iar cu cealaltă mână lua notițe.

— Sunt în permanență vreo șase în jurul generalului, e imposibil să rămâi singur cu el. Era și un colonel, un tip înalt, care-l tot lua deoparte și-l punea să semneze hârtii sau îi șoptea ceva la ureche.

— Ai văzut ce semna? întrebă Osnard, mișcând ușor din cap, ca să-și ușureze durerea.

— Eram în plină probă, Andy.

— Ai auzit ce-și murmurau?

— Nu, și cred că nici tu n-ai fi auzit prea multe, așezat în genunchi, cum eram eu.

Sorbi din vin.

— "Domnule general", i-am spus, "dacă am nimerit prost sau dacă aş putea să aud lucruri pe care n-ar trebui să le aud, spuneți-mi. Nu mă supăr. Vin în altă zi." Nici vorbă. "Harry, fă-mi plăcerea să rămâi acolo unde ești. Ești o plută de bun-simț pe o mare în furtună." "Bine", i-am spus, "atunci rămân." Pe urmă a intrat nevastă-sa și nu s-a mai spus nimic. Există însă priviri care fac mai mult decât un milion de cuvinte, Andy, și privirea aia a fost una dintre ele. Ceea ce eu numesc o privire grea de subînțeleșuri, expresivă, între două persoane care se cunosc bine.

"Comandantul șef al Forțelor Americane din Emisfera Sudică", notă Osnard, "schimbă cu soția lui o privire plină de subînțeleșuri."

— *Asta* o să-i facă pe cei de la Londra să declanșeze alarma roșie, remarcă el ironic. Nu cumva generalul s-a luat de Departamentul de Stat?

— Nu, Andy.

— Nu i-a făcut intelectuali poponari și leșinați? Nu s-a dat la puțoi de la CIA, cu gulerul lor încheiat și abia ieșiți de la Yale?

Pendel își adună amintirile.

— Ba da, un pic, Andy. Chestia asta plutea în aer, să zicem. Osnard scrie cu ceva mai mult entuziasm.

— Nu s-a plâns că America pierde puterea, n-a făcut speculații despre cine va stăpâni în viitor Canalul?

— Exista o anume tensiune, Andy. Au fost pomeniți studenții și n-aș zice că în termeni prea respectuoși.

— Cuvintele lui, bătrâne. Tu îmi spui cuvintele, eu mă ocup să le îmbrac.

Pendel se execută.

— "Harry", mi-a zis — foarte încet — în timp ce mă ocupam, din față, de gulerul lui. "Sfatul meu, Harry, e să vinzi prăvălia și casa și să-ți scoți nevasta și copiii din țara asta infernală, cât mai e timp. Milton Jennings a fost un excelent inginer. Fiica lui merită ceva mai bun." Încremenisem. Amușisem. Eram prea mișcat. M-a întrebat câți ani au copiii noștri și s-a simțit foarte ușurat când a aflat că nu erau de vârsta studenției, pentru că nu-i făcea nici o plăcere să se gândească la nepoții lui Milton Jennings alergând pe străzi alături de o bandă de comuniști cu părul lung.

— Așteaptă.

Pendel așteaptă.

— În regulă. Mai departe.

— Pe urmă mi-a spus c-ar trebui să mă ocup de Louisa și că era o fiică demnă de tatăl ei dacă-l suporta pe nemernicul ăla duplicitar,

Ernesto Delgado, de la Comisia Canalului, Dumnezeu să-l pieptene. Generalul nu e genul care folosește cuvinte grele, Andy. M-am cutremurat. La fel ai fi făcut și tu.

— *Delgado* nemernic?

— Exact, Andy, răspunse Pendel, amintindu-și de atitudinea necooperantă de la dineul de la ei și din toți acei ani în care i se împuiaseră urechile cu acest Braithwaite în versiune nouă.

— Și de ce duplicitar?

— N-a spus, Andy, și nu era cazul să-l întreb eu.

— Ți-a zis cumva dacă bazele americane rămân deschise sau dacă se închid?

— Nu chiar, Andy.

— Asta ce mai vrea să zică?

— A făcut glume, genul ăla de umor negru, diverse remarci, ca de exemplu că nu va mai trece mult și closetele vor începe să dea pe dinafară.

— Siguranța navigației? Teroriștii arabi amenințând să paralizeze Canalul? Yankeeii trebuie neapărat să rămână și să continue lupta împotriva drogurilor, să-i țină în șah pe negustorii de arme, să păstreze pacea, așa ceva?

Pendel clătină din cap cu modestie la fiecare dintre aceste sugestii.

— Andy, Andy, nu uita că nu sunt decât un biet croitor.

Și aruncă un surâs angelic spre un fulg care se rotea pe cerul albastru. Osnard comandă două pahare de tărie. Sub influența ei, performanțele i se îmbunătățeau și licăre de lumină reapăreau în ochii lui mici și negri.

— Foarte bine, e ora confesiunii. Ce a zis Mickie? E de acord sau nu?

Însă Pendel nu se lăsa zorit atunci când era vorba de Mickie. Povestea despre prietenul lui o spunea când voia el. Își blestema fantezia și regreta amar că Mickie apăruse la Club Union în seara aceea.

— S-ar *putea* să fie de acord, Andy. Dacă o va face, va pune anumite condiții. Trebuie să chibzuiască bine.

Osnard scria din nou. Transpirația îi picura pe fața de masă din plastic.

— Unde l-ai întâlnit?

— La Caesar Park, Andy. Pe coridorul ăla larg din exteriorul cazinoului. Acolo își vede Mickie "curtea", atunci când nu-i pasă cu cine se întâlnește.

Pentru o clipă, adevărul ieșise primejdios la suprafață. Chiar în ajun, Mickie și Pendel stătuseră în exact acel loc pe care-l descrisese. Mickie revărsase valuri de iubire și de invective asupra soției sale și plânsese de durerea copiilor. Iar Pendel, credinciosul lui tovarăș de celulă, îl compătimitise, atent să nu zică nimic ce ar fi putut înclina balanța.

— L-ai vândut povestea cu milionarul nebun și excentric?

— I-am vândut-o, Andy, și și-a notat-o.

— L-ai pomenit vreo naționalitate?

— Am scăldat-o, Andy. Așa cum mi-ai spus. "Prietenul meu e occidental, foarte democrat, dar nu american", i-am spus. "Mai mult nu pot să-ți spun." "Harry băiete", mi-a zis el — așa îmi spune, Harry băiete — "dacă e englez, sunt pe jumătate convins. Adu-ți aminte c-am studiat la Oxford și că am fost membru activ al Societății Culturale Anglo-Panameze." "Mickie", i-am zis, "crede-mă că nu pot să spun mai mult. Excentricul meu prieten are o anumită sumă de bani pe care e dispus s-o pună la dispoziția ta, cu condiția să fie convins de noblețea cauzei tale și, crede-mă, nu e vorba de mărunțiș. Dacă cineva vrea să vândă Canalul

cu Panama cu tot", i-am spus, "daca e vorba de cizme și de salutul fascist din nou pe străzi, dacă se compromit șansele unei națiuni tinere și virtuozitate care se pregătește pentru primul ei drum spre democrație, atunci excentricul meu prieten e gata să ajute cum poate mai bine cu milioanele lui."

— Cum a luat-o?

— "Harry băiete", mi-a zis, "trebuie să fiu sincer cu tine. În momentul ăsta banii mă interesează, căci sunt aproape lefter. Nu cazinourile m-au ruinat, nici ce le dau dragilor mei studenți și celor de dincolo de pod. Nu, sursele mele de încredere, banii de mită pe care îi plătesc din buzunarul meu. Nu numai în Panama, ci și la Kuala Lumpur, Taipei, Tokio și Dumnezeu știe unde. Adevărul e că nu mai am un ban."

— Pe cine trebuie să miruiesc? Ca să cumpere ce? Nu pricep.

— Nu mi-a spus, Andy, și nici eu nu l-am întrebat. A luat-o pe ocolite, după obiceiul lui. Mi-a vorbit o groază despre profitorii de la ușa noastră și despre politicienii care-și umplu buzunarele cu ce revine de drept poporului panamez.

— Și Rafi Domingo? Întrebă Osnard cu iritarea întârziată a celor care oferă bani și văd că oferta le este acceptată. Credeam că Domingo îl finanțează.

— Nu și acum, Andy.

— De ce naiba?

Și de data asta, adevărul veni, prudent, în ajutorul lui Pendel.

— De câteva zile, sefior Domingo a încetat de a mai fi ce am putea numi un oaspete binevenit la masa lui Mickie. Ce știau toți a aflat, în fine, și Mickie.

— Vrei să spui că s-a prins în legătură cu nevastă-sa și Rafi?

— Exact, Andy.

Osnard digeră informația.

— Ce mă mai obolesc tâmpiții ăștia, se plânse el. Comploturi peste comploturi, zvonuri de înaltă trădare, puciuri iminente, Opoziție Tăcută, studenți în stradă. La ce naiba se opun? De ce? Pentru ce nu ies la lumină?

— Exact asta i-am spus și eu, Andy. "Mickie, i-am spus, prietenul meu n-o să investească într-o enigmă. Atâta timp cât există un mare secret aici, pe care tu îl știi și prietenul meu nu-l știe, i-am zis, banii vor rămâne în portofelul lui." Am fost foarte ferm, Andy. Cu Mickie așa trebuie să fii, căci are o voință de fier. "Tu ne dai complotul și noi îți dăm filantropia", i-am zis. Exact cu cuvintele astea, adăugă el, în timp ce Osnard pufăia și scria, iar transpirația picura pe masă.

— Cum a reacționat?

— S-a făcut mic, Andy.

— Ce?

— S-a întunecat la față și și-a vârât capul între umeri. A trebuit să-i scot cuvintele cu cleștele, ca la interogatoriu. "Harry băiatule, mi-a zis, suntem oameni de cuvânt, tu și cu mine, așa că n-am să mă joc nici eu cu cuvintele. — Se montase. — Dacă mă întrebi *când*, o să-ți răspund *niciodată*. Niciodată, *niciodată*!"

Vocea lui Pendel era atât de înflăcărată, încât nu te puteai îndoi că asistase la scenă, că simțise toată pasiunea lui Abraxas.

"Pentru că n-am să divulg niciodată cel mai mic amănunt transmis mie de către sursele mele ultrasecrete până ce nu voi fi primit autorizația lor s-o fac."

Coborî vocea ca pentru o promisiune solemnă.

"Atunci o să-i dau prietenului tău un ordin de luptă al mișcării mele, plus o declarație de intenție și de idealuri, plus un manifest, în cazul în care vom câștiga premiul întâi la marea loterie a vieții, plus toate

amănuntele pe care le vrea, legate de mașinațiunile secrete ale acestui guvern care, după părerea mea, sunt diabolice, dar cu condiția să obțin asigurări ferme."

— Adică?

— "Vreau ca organizația mea să fie tratată cu multă delicatețe și cu un înalt respect, cum ar fi transmiterea anticipat, prin Harry Pendel, a tuturor detaliilor care au o cât de mică legătură cu securitatea mea sau a celor pentru care răspund, fără excepție." Punct.

Se lăsa tăcerea. Privirea lui Osnard era fixă și întunecată. Harry Pendel părea distant, dezorientat, în timp ce se străduia cât putea de bine să-l apere pe Mickie de urmările darului său otrăvit.

Osnard vorbi primul.

— Harry, băiete.

— Da, Andy.

— Nu cumva îmi ascunzi ceva?

— Îți povestesc lucrurile așa cum s-au petrecut. Cuvintele lui Mickie și cuvintele mele.

— Chestia asta e o adevărată lovitură, Harry.

— Mulțumesc, Andy, îmi dau seama.

— E grozav. Pentru așa ceva existam, tu și cu mine, pe pământ.

Asta e ce visează Londra: o mișcare locală de eliberare, organizată de clasa de mijloc radicală, în plin avânt, gata să ia foc pentru democrație, de îndată ce balonul se ridică în aer.

— De fapt, nu prea știu unde ne duc toate astea, Andy.

— Nu e momentul ca tu să-ți conduci singur barca pe Canal. Înțelegi ce vreau să spun?

— Nu prea, Andy.

— Împreună, rămânem în picioare. Despărțiți, ne-a luat dracu'. Tu mi-l dai pe Mickie, eu îți dau Londra, e cât se poate de simplu.

Pendel avu o idee. O idee grozavă.

— A mai pus o condiție, Andy, pe care ar trebui să ți-o spun.

— Ce condiție?

— E atât de ridicolă că, sincer, nici n-am văzut de ce ar trebui să ți-o menționez. "Mickie, i-am spus, nici nu merită să te gândești la asta. Joci prea tare. Nu cred că prietenul meu te va contacta prea curând."

— Continuă.

Pendel râdea în sinea lui. Vedea o ieșire, o poartă spre libertate, largă de doi metri. Fantezia îi străbătea corpul, îi gâdila umerii, îi zvâcnea în tâmpile și-i cânta în urechi. Trase adânc aer în piept și debită un nou paragraf lung:

— "Se referă la modul de plată a banilor pe care milionarul tău nebun își propune să-i verse în Opoziția mea Tăcută, ca s-o ridice la suprafață și să facă din ea un instrument demn al democrației pentru un popor mic, în preajma autodeterminării, cu tot ce urmează."

— Despre ce e vorba?

— Vrea banii în avans, Andy, bani lichizi sau în aur, răspunse

Pendel, scuzându-se parcă. Nu credit, nu cecuri, nu bănci implicate, totul din motive de securitate. La discreția mișcării lui compuse din studenți și din pescari, fără șmecherii, cușer, cu chitanțe și cu tot dichisul, termină el, mulțumindu-i în gând unchiului Benny.

Dar Osnard nu avu reacția scontată. Dimpotrivă, trăsăturile lui buhăite părură că se luminează auzindu-l.

— Explicabil, conchise el, după ce medită un timp la această propunere interesantă. Londra va înțelege. O să le supun propunerea spre aprobare, să văd ce zic. Cei mai mulți dintre ei sunt persoane cu care te

poți înțelege. Serioși, flexibili la nevoie. Nu poți da cecuri unor pescari. Ar fi absurd. Te mai pot ajuta cu ceva?

— Mulțumesc, Andy, cred că e destul, răspunse Pendel, ascunzându-și mirarea.

Marta stătea în picioare în fața aragazului, pregătind cafea turcească, fiindcă știa că așa îi plăcea lui. Pendel era culcat în patul ei, studiind un desen complicat, compus din linii, bule și majuscule, urmate de cifre.

— E un ordin de luptă, îi explică ea. Din cele pe care le făceam când eram studenți. Nume de cod, celule, linii de comunicații și un grup special de legătură, care să vorbească cu sindicatele.

— Unde e locul lui Mickie?

— Nicăieri. Mickie e prietenul nostru. Nu s-ar cădea.

Cafeaua se umflă, apoi scăzu din nou. Marta umplu două cești.

— A telefonat Ursul.

— Ce voia?

— Zicea că se gândește să scrie un articol despre tine.

— Frumos din partea lui.

— Vrea să știe cât te costă clubul cel nou.

— Ce-l interesează?

— Pentru că și el e rău.

Îi luă ordinul de luptă din mână, îi dădu cafeaua și se așeză lângă el pe pat.

— Mickie ar mai vrea un costum. Alpaca pepit, la fel ca pentru Rafi. I-am spus că nu, până nu-l plătește pe ultimul. Am greșit?

Pendel sorbi din cafea. Îi era frică, fără să știe de ce.

— Să-i dăm tot ce-l poate face fericit, spuse el, ocolindu-i privirea. O merită.

CAPITOLUL UNSPREZECE

Toată lumea era încântată de felul în care se integra tânărul Andy. Chiar și ambasadorul Maltby, pe care unii nu-l considerau în stare de vreo încântare așa cum o înțelegeau ei, fusese auzit spunând că un tânăr cu un handicap de opt și care nu vorbea între lovituri nu putea fi chiar rău de tot. Temerile lui Nigel Stormont se evaporaseră în câteva zile. Osnard nu reprezenta o primejdie pentru postul lui de prim-consilier, arăta respectul cuvenit pentru sensibilitățile colegilor lui și strălucea, dar nu prea tare, la cocteiluri și la dineurile mondene.

— Ai vreo sugestie cum aş putea să explic prezența ta în oraș? Îl întrebase Stormont, nu foarte amabil, la prima lor întâlnire. Chiar și aici, la ambasadă, adăugase el.

— Ce-ați zice de observator al Canalului? sugeră Osnard. Rutele comerciale ale Marii Britanii în era postcolonială. Într-un fel, așa și este. Totul depinde de cum observi.

Stormont nu avu nimic de spus împotriva acestei propuneri. Fiecare ambasadă mare din Panama, cu excepția britanicilor, avea expertul ei pentru Canal. Dar oare cunoștea Osnard problema?

— Bine, care e situația bazelor americane? Întrebă Stormont, ca să testeze cunoștințele lui Osnard pentru noul lui post.

— Nu înțeleg ce vrei să spui.

— Soldații americani pleacă sau rămân?

— Să dăm cu zarul. Mulți panamezi vor să rămână, ca să asigure securitatea investitorilor străini. Dar pe termen scurt, pe o perioadă de

tranziție.

— Și ceilalți?

— Nici o zi în plus. Au fost aici ca putere colonială din 1904, o rușine pentru regiune, afară cu ei. Pușcașii marini americani au atacat Mexicul și Nicaragua de aici în anii douăzeci, au reprimat grevele panameze în douăzeci și cinci. Armata americană a fost aici de la începuturile Canalului, lucru care nu place nimănui, cu excepția bancherilor. Azi, SUA folosește Panama ca bază de atac împotriva baronilor drogului din Anzi și America Centrală și ca să-i antreneze pe răcanii latino-americani pentru acțiuni civice împotriva unor inamici încă nedeterminați. Bazele americane au ca angajați patru mii de panamezi și dau de lucru altor unsprezece mii. Trupele americane se ridică oficial la șapte mii, dar o mulțime se ascund în peșterile din munți, pline de jucării de foc. Prezența militară americană ar reprezenta 4,5 din produsul național brut, dar asta e o minciună, dacă ținem seama de câștigurile oculte din Panama.

— Și tratatele? spuse Stormont, impresionat în sinea lui.

— Tratatul din 1904 cedează definitiv zona Canalului yankeilor, tratatul Tonijos-Carter din 1977 stipulează retrocedarea Canalului și a infrastructurilor lui către Panama, înainte de sfârșitul secolului, fără vreo plată. Dreapta americană încă mai crede că a fost vorba de o trădare. Protocolul permite soldaților americani să rămână aici, dacă ambele părți sunt de acord. Întrebarea cine, cât, cui, când și pentru ce plătește nu a fost pusă. Am trecut examenul?

Îl trecuse. Osnard, specialistul oficial în Canal, se mută în scurt timp în apartamentul lui, organizează petreceri pentru inaugurarea casei, strânse mâini și, în câteva săptămâni, deveni o figură minoră în peisajul diplomatic. După alte câteva săptămâni era deja un atu. Juca golf cu ambasadorul, juca tenis cu Simon Pitt, participa la petreceri vesele pe plajă cu personalul și se arunca cu entuziasm în operațiunile umanitare frenetice ale comunității diplomatice pentru colectarea de fonduri destinate panamezilor defavorizați, al căror stoc părea, din fericire, inepuizabil. Rolul principal al spectacolului de sfârșit de an organizat de ambasadă îi fusese atribuit în unanimitate.

— Pot să-ți pun o întrebare? zise Stormont, acum că se cunoșteau mai bine. Ce înseamnă de fapt Comitetul de Planificare și Aplicații?

Osnard dădu un răspuns vag. Deliberat, își zise Stormont.

— Drept să-ți spun, nu prea sunt sigur. E condus de Trezorerie. O grupare de oameni foarte diferiți, cooptați din toate mediile. Un suflu de aer proaspăt, care să măture pânzele de păianjen. Membri ai unor organizații semipublice, plus aleșii lui Dumnezeu.

— Vreun mediu anume în special?

— Parlamentul. Presa. De ici și de colo. Șeful meu vede lucrurile în mare, dar nu prea vorbește despre asta. Președinte e un tip pe nume Cavendish.

— *Cavendish?*

— Numele mic e Geoff.

— *Geoffrey Cavendish?*

— Liber profesionist, trage sforile din culise. Are biroul în Arabia Saudită, case la Paris și în cartierul din est din Londra, un conac în Scoția, e membru la Boodles.

Stormont se zgâi neîncrezător la Osnard. Cavendish și traficul lui de influență. Cavendish și lobby-ul lui pentru armament. Cavendish și preținșii lui amici importanți. Cavendish cu un program zece la sută, când Stormont lucra la Foreign Office la Londra. Bum-bum Cavendish, negustor de arme. Geoff-Pomadă. Oricine se află în legătură cu sus-numitul va raporta imediat serviciului Personal, înainte de a acționa.

— Și mai cine? Întrebă Stormont.

— Un tip pe nume Tug. Nu-i știu celălalt nume.

— Nu cumva Kirby?

— Doar Tug, spuse Osnard cu o indiferență care-i plăcu lui Stormont.

L-am auzit pe șef telefonându-i ca să-l invite la prânz înainte de reuniune. Șeful urma să plătească. Se pare că nu era pentru prima dată.

Stormont își mușcă buza și nu mai întrebă nimic. Știa deja mai mult decât și-ar fi dorit și, probabil, mai mult decât ar fi trebuit să știe.

Aborda, în schimb, delicata problemă a informațiilor viitoare provenind de la Osnard, pe care o discutară într-un cadru restrâns, la masa de prânz, într-un nou restaurant elvețian, unde se servea *kirsh* la cafea.

Osnard descoperise locul, Osnard insista să plătească el nota, din ceea ce numea fondul lui secret, Osnard propuse să mănânce *cordon bleu* și *gnocchi*, stropite cu vin roșu chilian, înainte de *kirsch*.

Când va avea ambasada acces la informațiile lui Osnard? Întrebă Stormont. Înainte de a le trimite la Londra? După? Niciodată?

— Șeful meu zice să nu le arăt aici, decât după ce îmi dă el undă verde, răspunse Osnard cu gura plină. Îi e o frică de moarte de Washington. Controlează personal distribuția.

— Cum ți se pare treaba asta?

— Sfatul meu e să refuzați, spuse Osnard, clătinând din cap, după o gură de vin. Formați un grup intern de lucru la ambasadă. Dumneata, ambasadorul, Fran, eu. Gully e de la Apărare, așa că nu face parte din familie, Pitt e stagiar. Faceți o listă, toată lumea o semnează, ne întrunim după serviciu.

— Șeful tău, cine-o fi el, o să fie de acord?

— Voi împingeți, eu trag. Îl cheamă Luxmore, ar trebui să fie secret, dar toată lumea știe. Spune-i ambasadorului să bată cu pumnul în masă. "Canalul e o bombă cu efect întârziat. O reacție locală imediată e esențială." Prostii de genul ăsta. Va ceda.

— Ambasadorul nu bate cu pumnul în masă, zise Stormont.

Dar probabil că Maltby bătu cu pumnul în ceva, căci după un tir de telegrame între serviciile respective, de obicei nocturne și decodabile manual, Osnard și Stormont fură autorizați din vârful buzelor să facă imediat corp comun. Fu înființat un grup de lucru cu numele nevinovat de Grupul de Studiu al Istmului. Un trio de tehnicieni morocănoși sosi cu avionul de la Washington și, după trei zile de ascultat pereții, declară că nu aveau urechi. Iar la ora șapte seara, într-o vineri încărcată, cei patru conspiratori se adunară în jurul mesei din lemn de tec a ambasadei și, sub lampa joasă a Ministerului Lucrărilor Publice, recunoscură prin semnătură că dețin unele informații CORSAR oferite de sursa CORSAR, în cadrul unei operațiuni cu numele de cod CORSAR. Solemnitatea momentului fu tulburată printr-o ieșire plină de umor a lui Maltby, atribuită ulterior plecării temporare a soției sale în Anglia.

— E probabil ca, de acum înainte, CORSAR să-i dea bătaie, domnule, declară Osnard cu dezinvoltură, adunând formularele semnate, ca un crupier care aduna jetoanele. Informațiile sosesc deja într-un ritm impresionant. S-ar putea ca o ședință pe săptămână să nu fie de ajuns.

— Ce să-i dea, Andrew? Întrebă Maltby, așezând cu zgomot stiloul pe masă.

— Bătaie.

— Bătaie?

— Așa cum am spus, domnule ambasador. Bătaie.

— Bine, bine. Mulțumesc. De acum înainte, te rog, Andrew, să nu-i mai dea bătaie. CORSAR poate schimba viteza, poate crește ritmul, poate accelera, la nevoie poate apăsa accelerația până la podea. Dar niciodată, cât mai sunt eu ambasador, nu-i va da bătaie, ai înțeles? Ar fi

prea deprimant

După care, minunea minunilor, Maltby invită întreaga echipă să mănânce ouă cu șuncă și să înoate la reședința sa unde, după un toast amuzant pentru "corsari", îi conduse pe invitați în grădină ca să-i admire broaștele râioase, ale căror nume le urla ca să acopere vacarmul circulației.

— Hai, Hercule, sări, hop! Nu te mai *chiori* la ea, Galileo, ce n-ai mai văzut o fată frumoasă?

Iar când înotară, o plăcere, în semiântuneric, Maltby ului din nou pe toată lumea când exclamă cu voce tare, apropo de Fran:

— Doamne, frumoasa mai e!

Și în sfârșit, ca să încununeze seara, insistă să pună muzică de dans și ceru servitorilor să ruleze covoarele. Stormont nu se putu împiedica să observe că Fran dansă cu toți bărbații, în afară de Osnard, care prefera ostentativ să se uite la cărțile ambasadorului, cu mâinile la spate, ca un prințisor englez trecând în revistă garda de onoare.

— Nu crezi că Andy ar putea fi poponar? o întreabă el pe Paddy, bând un ultim pahar cu ea. N-am auzit să fi ieșit cu vreo fată. Și o tratează pe Fran ca și cum ar avea lepră.

La început crezu că va tuși din nou, dar Paddy izbucni în râs.

— *Dragul meu*, murmură Paddy, ridicându-și privirea la cer. *Andy Osnard?*

Punct de vedere la care Francesca Deane ar fi subscris din toată inima, dacă l-ar fi putut auzi, culcată cum era în patul lui Osnard, în apartamentul lui din Paitilla.

Cum ajunsese acolo era pentru ea un mister, deși misterul era vechi de zece săptămâni.

— Nu sunt decât două feluri de a face față acestei situații, fata mea, îi explicase Osnard cu siguranța pe care o puneă în toate, în timp ce mâncau din belșug pui fript udat cu bere rece, pe malul piscinei de la El Panama. Metoda A: rezistăm cu greu timp de zece luni, după care cădem unul în brațele celuilalt și trecem la fapte. "Dragă, de ce n-am făcut-o mai de mult, bum, bum?" Metoda B, pe care o prefer: o facem imediat, nu scoatem o vorbă, vedem dacă ne place. Dacă da, o facem lată. Dacă nu, ne oprim și nimeni nu știe nimic. "Am încercat, mulțumesc, nu servesc, viața merge mai departe și basta."

— Mai există totuși și metoda C.

— Și anume?

— Abstenența.

— Vrei să spui eu să-i fac un nod și tu să te duci la mănăstire?

Flutură o mână grăsulie spre marginea piscinei, unde fete frumoase de toate felurile flirtau cu admiratorii lor, în sunetele unei orchestre.

— Fata mea, aici suntem pe o insulă pustie. Cel mai apropiat om alb se află la o distanță de mii de kilometri. Nu suntem decât tu, eu și datoria noastră față de patria-mamă, până nu sosește nevastă-mea, luna viitoare.

— Nevastă-ta! strigă Francesca, ridicându-se pe jumătate.

— Nu am nici o nevastă. N-am avut și nici n-am să am vreodată, spuse Osnard, ridicându-se și el. Acum, că acest obstacol din calea fericirii noastre a fost îndepărtat, de ce naiba am spune nu?

Dansară în deplină armonie, în timp ce ea căuta un răspuns. Niciodată nu și-ar fi închipuit că o persoană atât de corpolentă se putea mișca atât de ușor. Sau că niște ochi atât de mici puteau fi atât de amețitori. Niciodată nu bănuise, sincer vorbind, că ar putea fi atrasă de un bărbat care nu aducea nici pe departe cu un zeu grec.

— Nu cred că ți-a trecut prin minte că s-ar putea să-mi placă mult mai mult altcineva? Îl întrebă ea.

— În Panama? Imposibil, fetiço. M-am informat. Tipii de aici te-au poreclit aisbergul englez.

Dansau foarte strâns. Li se părea cât se poate de firesc.

— Nu te cred.

— Pariezi?

Dansară și mai strâns.

— Dar în Anglia? insistă ea. De unde știi că nu mi-am lăsat sufletul frate în Shropshire? Sau la Londra?

O sărută pe tâmplă, dar ar fi putut s-o sărute în oricare alt loc. Mâna lui era nemișcată pe spatele ei, iar spatele ei era gol.

— Ți-ar folosi aici mai mult de-o groază. Eu nu prea am satisfacții la opt mii de kilometri distanță. Dar tu?

Privindu-l cum moțăia, sătul, lângă ea în pat, își spuse că nu argumentele lui o convinseseră. Sau faptul că era cel mai bun dansator din lume. Sau că o făcuse să râdă mai tare și mai mult decât orice alt bărbat. Nu, pur și simplu nu se putuse închipui rezistându-i mai mult de o zi, ca să nu mai vorbim de trei ani.

Sosise în Panama în urmă cu șase luni. La Londra, își petrecuse sfârșiturile de săptămână cu un agent de schimb, un amator de vânatoare înspăimântător de frumos pe nume Edgar. Hotărăseră de comun acord că legătura lor va lua sfârșit atunci când ea primise numirea. Cu Edgar, totul se făcea de comun acord.

Dar *cine* era Andy?

Adeptă a documentării temeinice, Fran nu se culcase înainte niciodată cu un bărbat despre care să nu se fi informat.

Știa că fusese la Eton, dar asta doar pentru că i-o spusese Miles. Osnard, care părea că-și ura vechea școală, nu se referea la ea decât ca la "pușcăria" sau "școala de cartier", altfel refuzând orice aluzie la educația lui. Cunoștințele lui erau vaste, dar arbitrare, cum era de așteptat de la cineva al cărui parcurs școlar fusese întrerupt brusc. Când era beat, îi plăcea să citeze din Pasteur: *Șansa nu-i favorizează decât pe cei pregătiți.*

Era bogat sau, dacă nu, cheltuitor ori extrem de generos. Aproape fiecare buzunar al costumelor sale scumpe, cusute în Panama — trebuia să ai încredere în Andy când era vorba să-l găsească pe cel mai bun croitor, de cum sosea undeva — păreau pline de bancnote de douăzeci și de cincizeci de dolari. Dar, când remarcă acest lucru, Andy ridică din umeri și spuse că era avantajul meseriei. Dacă o ducea la cină sau petreceau un sfârșit de săptămână în taină la țară, cheltuia banii fără să-i numere.

Avusese un ogar care alergase în cursele de la White City până când — cu cuvintele lui — câțiva ȋipi îl sfătuiseră să-și ducă frumos câinele în altă parte. Un proiect ambițios de a deschide un circuit de Carting la Oman se lovise de dificultăți similare. Luase gestiunea unui stand de argintărie la Shepherd Market. Nici unul dintre aceste interludii nu trebuie să fi durat prea mult timp, căci nu avea decât douăzeci și șapte de ani.

Refuza orice comentariu despre familia sa, susținând că își datora imensul farmec și averea unui mătuși îndepărtate. Nu se referea niciodată la fostele lui cuceriri, deși Fran avea motive să creadă că fuseseră multe și variate. Fidel promisiunii lui de omerta, niciodată nu se trăda în public, lucru care o excita: la un minut după ce atinsese culmile extazului în brațele lui experte, se regăsea șezând cuminte în fața lui la o

ședință la ambasadă, purtându-se de parcă abia dacă se cunoșteau.

Și era spion. Iar munca lui era să conducă un alt spion, pe nume CORSAR. Sau mai mulți spioni, căci informațiile colectate de CORSAR păreau prea eteroclite și senzaționale pentru un singur om.

CORSAR avea audiență la președinte și la Comandantul Șef al Forțelor SUA pentru Emisfera Sudică. CORSAR cunoștea escroci și afaceriști: exact așa cum trebuie să fi cunoscut Andy, pe vremea ogarului al cărui nume, Fran tocmai aflate, fusese Retribution. Pentru ea asta avea o anumită semnificație: Andy avea un plan.

Și CORSAR era în contact cu o opoziție democratică secretă, care aștepta ca vechii fasciști din Panama să arate ce le poate pielea. Vorbea cu militanți din mișcarea studentească, cu pescari și cu activiști clandestini din cadrul sindicatelor. Complota alături de ei, așteptând ziua Z. Se referea la ei — cam pompos, considera ea — ca la oamenii de dincolo de pod. CORSAR era în relații bune și cu Ernie Delgado, eminența cenușie a Canalului. Dar și cu Rafi Domingo, care spăla bani pentru carteluri. CORSAR cunoștea o groază de membri ai Adunării Legislative. Cunoștea avocați și bancheri. Probabil că nu exista cineva demn de a fi cunoscut în Panama pe care CORSAR să nu-l cunoască și lui Fran i se părea extraordinar, *ciudat* de fapt, că Andy reușise într-un timp atât de scurt să ajungă în însăși inima țării, a cărei existență ea o ignorase. Pe de altă parte, și în inima ei ajunsese în doi timpi și trei mișcări.

Iar CORSAR asta mirosea un mare complot, deși nimeni nu izbutea să priceapă în ce consta el. Știa doar că francezii, poate și japonezii, chinezii și Tigrii din Asia de Sud-Est, făceau parte din el sau s-ar fi putut să facă parte, eventual și cartelurile drogului din America Centrală și de Sud. Iar complotul viza vânzarea Canalului pe ușa din dos, cum zicea Andy. Cum însă? Fără să prindă de veste americanii? La urma urmelor, ei fuseseră de fapt cei care dirijaseră țara aproape de la începutul secolului și aveau cele mai sofisticate sisteme de ascultare și de supraveghere a istmului și a Americii Centrale.

Cu toate astea, oricât de uimitor și de surescitant putea să pară acest lucru, americanii habar n-aveau de intriga respectivă. Sau, dacă știa, nu ne spuneau nouă. Sau știa și nu-și spuneau nici între ei, pentru că, azi, când vorbeai de politica externă a SUA trebuia să precizezi care politică, și care ambasador, cel de la Ambada SUA sau cel de pe Ancon Hill, căci armata americană tot nu se obișnuise cu ideea că nu mai putea să-și facă de cap în Panama.

Iar Londra era extrem de agitată și scotocea în tot felul de locuri ciudate în căutare de fapte care să coroboreze cele aflate, uneori vechi de ani de zile, și ajungea la deducții uluitoare legate de ale cui ambiții pentru puterea mondială vor reuși să le domine pe toate celelalte pentru că, așa cum spunea CORSAR, toți vulturii lumii se adunau deasupra biete și micuței Panama, iar jocul consta în a ghici cine va câștiga. Londra cerea *tot timpul mai mult, mai mult*, lucru care îl înfuria pe Andy, pentru că a extenua o rețea era ca și cum ai extenua un ogar, spunea el: până la urmă și tu, și câinele ai de suferit. Dar asta era tot ce-i spusese. Altfel, era discreția personificată, fapt pe care ea îl admira.

Și toate astea în zece săptămâni scurte ca și legătura lor. Andy era un magician, care atingea lucruri ce se aflau acolo de ani de zile și le făcea pasionante, le aducea la viață. La fel o atinsese și pe Fran. Dar cine era CORSAR? Dacă acest CORSAR se ascundea în spatele lui Andy, cine se ascundea în spatele lui CORSAR?

De ce prietenii CORSARULUI vorbeau atât de deschis cu el sau cu ea? Era cumva CORSARUL psihiatru sau doctor? Ori o târfă interesată, care le smulgea secrete amantilor prin talentele ei lascive? Cine-i telefona lui Andy pentru convorbiri de cincisprezece secunde și închidea aproape înainte ca el să spună "vin"? Era chiar CORSARUL sau vreun intermediar, un student, un pescar, un scurtcircuit, vreun agent special din rețea? Unde se ducea Andy când, aidoma unei persoane comandate de o voce supranaturală, se scula în miez de noapte, își arunca hainele pe el, scotea un teanc de dolari din seiful ascuns în peretele din spatele patului și o lăsa culcată în pat, fără să-i spună măcar la revedere, ca să se strecoare înapoi în zori, necăjit sau euforic, duhnind a fum de trabuc și a parfum de femeie, mai înainte de a o poseda fără un cuvânt, la nesfârșit, divin, neobosit, ore, ani, corpul lui masiv atingând-o ușor ca un fulg, orgasm după orgasm, ceva ce până acum i se mai întâmplase lui Fran doar în fantezmele ei de școlăriță.

Și ce fel de alchimie opera în Andy atunci când un plic mare cafeniu și obișnuit, era adus la ușă, iar el dispărea în baie cu el și se înclua înăuntru pentru o jumătate de oră, lăsând în urmă un miros de camfor sau formaldehidă? Ce *vedea* Andy când ieșea din camera cu măști cu o panglică de film ud, nu mai mare decât un vierme, și pe urmă se așeza la birou și-l trecea printr-o minusculă masă de montaj?

— N-ar trebui să faci asta la ambasadă? îl întrebă ea.

— Acolo n-am cameră obscură, nu te am pe tine, răspunse el cu acea voce mată pe care ea o găsea irezistibilă.

Cât era de bădăran, în comparație cu Edgar! Atât de alunecos, atât de independent, atât de curajos!

Îl observa la ședințele corsarilor: corsarul nostru șef, prezidând cu autoritate asupra mesei lungi, o meșă languroasă căzându-i peste ochiul drept când distribuia dosarele cu dungi țipătoare, pentru ca apoi să privească în gol, în timp ce ceilalți le citeau, citeau despre acea Panama a lui CORSAR, prinsă în flagrant delict.

Antonio cutărică din Ministerul de Externe s-a declarat de curând atât de îndrăgostit de amanta lui cubaneză, încât intenționează s-o folosească pentru îmbunătățirea relațiilor panamezo-cubaneze, în ciuda obiecțiilor americanilor...

Cui i s-a declarat? Amantei lui cubaneze? Și ea i-a declarat CORSARULUI? Sau i-a declarat direct lui Andy, poate în pat? Își aminti din nou parfumul și-și imagină că se imprimase pe corpul lui la frecarea cu alt corp gol. Să fie Andy CORSARUL? *Nimic* nu era imposibil.

Cutare e și în solda Mafiei libaneze din Colón, despre care se spune că a plătit douăzeci de milioane de dolari pentru "statutul de națiune favorizată" în sânul comunității criminale din Colón...

Și după amante cubaneze și escroci libanezi, CORSAR sare până la Canal:

Haosul din cadrul nou-înființatei Autorități a Canalului crește pe zi ce trece, pe măsură ce vechii salariați sunt înlocuiți de alții, necalificați, angajați numai pe bază de nepotism, spre disperarea lui Ernesto Delgado, exemplul cel mai flagrant fiind numirea lui José-María Fernandez ca director al Serviciilor Generale, după ce a achiziționat o treime din lanțul chinezesc de fast-food-uri Lee Lotus, acesta fiind patruzeci la sută proprietatea unor companii ce țin de cartelul brazilian al cocainei Rodriguez din Brazilia...

— E același Fernandez care s-a dat la mine la recepția de ziua națională? îl întrebă Fran impasibilă pe Andy la o ședință târzie a corsarilor din biroul lui Maltby.

Luase masa de prânz cu Osnard în apartamentul lui și făcuse dragoste cu el toată după-masa. Întrebarea ei era inspirată de amintirea plăcerii trăite la fel de mult ca de curiozitate.

— Un chel cu picioarele strâmbe, răspunse Andy cu un aer detașat. Ochelari, coșuri, transpirație și respirație urât mirositoare.

— Asta e. Voia să mă ducă cu avionul la un festival la David.

— Când plecați?

— Andy, exagerezi, spuse Nigel Stormont fără să ridice privirea din dosar și Fran avu serios de furcă să se abțină să nu izbucnească în râs.

La sfârșitul ședințelor, se uita cu coada ochiului cum Andy adună dosarele și pleacă bine mersi cu ele în regatul lui secret, în spatele noii uși blindate din coridorul de răsărit, urmat de secretarul lui care-o cam speria, întotdeauna îmbrăcat cu jachete tricotate în culori țipătoare, și care își puneu ulei în păr — îl chema Shepherd și avea întotdeauna ceva în mână, o șurubelniță sau o bucățică de cablu.

— Ce naiba *face* Shepherd pentru tine?

— Spală geamurile.

— Nu e destul de înalt.

— Îl ridic eu.

Convinsă și de data asta că nu va căpăta un răspuns, îl întrebă de ce se îmbrăca la loc, când toată lumea încerca să doarmă.

— Mă întâlnesc cu un tip pentru un câine, răspunse el tăios. Toată seara fusese un pachet de nervi.

— Un ogar?

Nici un răspuns.

— Un câine *noctambul*, spuse ea, sperând să-l scoată din introspecție.

Nici un răspuns.

— Bănuiesc că e același câine care juca un rol atât de dramatic în telegrama pe care ai primit-o azi după-masă și pe care trebuia s-o descifrezi tu în persoană.

Osnard, pe cale să-și tragă cămașa peste cap, încremeni.

— De unde naiba știi de chestia asta? întrebă el pe un ton dezagrabil.

— Am dat de Shepherd când am luat liftul ca să plec acasă. M-a întrebat dacă mai erai acolo, așa că, normal, l-am întrebat de ce. Mi-a zis că are ceva fierbinte pentru tine, numai că trebuie să-i desfaci chiar tu nasturii. Am roșit în numele tău, pe urmă mi-am dat seama că vorbea despre un mesaj urgent. Nu ieși cu tine și Beretta aia cu mâner de fildeș?

Nici un răspuns.

— Unde te întâlnești cu ea?

— Într-un bordel, o repezi el, îndreptându-se spre ușă.

— Te-am jignit cumva?

— Nu încă, dar ești pe aproape.

— Poate că m-ai jignit tu pe mine. Aș putea să mă întorc în apartamentul meu. Am mare nevoie de somn.

Dar rămase, scăldată încă în mirosul corpului lui rotund și deștept și cu amprente pe așternut, alături de ea, cu amintirea privirii lui pătrunzătoare arzând-o în penumbră. Chiar și crizele lui de furie o excitau. Ca și latura lui sumbră, în rarele momente în care o lăsa să se vadă: când făceau dragoste, când se hârjoneau, ea îl aducea până la limita violenței și capul lui leoarcă de transpirație se ridica parcă pentru

a o lovi, înainte să se retragă în ultimul moment. Sau la ședințele corsarilor, când Maltby, cu perversitatea lui obișnuită, se hotăra să-l critice în legătură cu un raport — "Sursa ta, Andrew, e și alfabetă pe lângă că le știe pe toate, sau ție trebuie să-ți mulțumim pentru acordul între subiect și predicat?" Atunci, încetul cu încetul, trăsăturile fluide ale chipului său deveneau dure și o lumină primejdioasă îi lucea în străfundul ochilor, iar ea înțelegea de ce își botezase ogarul Retribution¹.

Îmi pierd controlul, își zise ea. Nu asupra lui, nu l-am avut niciodată. Asupra mea. Dar, lucru și mai îngrijorător pentru fiica unui judecător extrem de pompos și pentru fosta amantă a imaculatului Edgar, își descoperea un gust clar pentru destrăbălare.

CAPITOLUL DOISPREZECE

Osnard își parcă mașina cu număr diplomatic în fața centrului comercial, în apropierea clădirii mari, salută gărzile de pază și urcă la etajul patru. Sub o lumină palidă de neon, leul și inorogul își continuau lupta veșnică. Formă codul, intră în holul ambasadei, descuie o ușă din sticlă blindată, urcă o scară interioară, o luă pe un culoar, descuie un grilaj și păși în propriul regat. O ultimă ușă din fier rămânea închisă. Dintr-o legătură din buzunar, alege o cheie lungă din aramă cu miezul gol, o introduce greșit, spuse fir-ar să fie, o scoase și o băgă din nou ca lumea. Când nu-l vedea nimeni, se mișca în voie. Părea mai nerăbdător, mai îndrăzneț. Falca i se lăsa în jos, capul îi intra între umeri, ochii priveau de sub sprâncene încruntate, părea că pândește un dușman invizibil.

Camera blindată ocupa ultimii metri ai culoarului transformat într-un fel de remiză. În dreapta lui Osnard se aflau câteva boxe mici. În stânga, printre o varietate de articole eteroclite cum ar fi un spray împotriva muștelor și hârtie igienică, se găsea un seif verde, în perete. În fața lui, un telefon enorm, roșu, se odihnea pe un teanc de cutii electrice, cunoscute, în jargonul ambasadei, ca legătura lui digitală cu Dumnezeu. Un mic afiș pe soclu spunea: "50 lire minutul de convorbire". În partea de jos, Osnard scrisese "Profitați". În acest spirit ridică receptorul și, fără să-i pese de vocea înregistrată care-i ordona să apese pe anumite butoane și să respecte instrucțiunile, formă numărul book-maker-ului său de la Londra, cerându-i să parieze câte cinci sute de lire pe niște ogari ale căror nume și cotă părea că le cunoștea foarte bine.

— Nu, imbecilule, să câștige, nu să se claseze, spuse Osnard, care nu era genul care miza pe amândouă tablourile.

După care se resemna să se supună rigorilor meseriei. Scoase un dosar dintr-un compartiment pe care scria CORSAR ULTRASECRET, îl duse în birou, aprinse luminile, se așeză la masa lui, râgâi și, cu capul în mâini, începu să citească din nou cele patru pagini de instrucțiuni pe care le primise în după-amia-za aceea de la Luxmore, directorul lui regional din Londra, și pe care le decodase, cu prețul unei mari răbdări, cu propria lui mână. Imitând destul de bine accentul scoțian târăgănat al lui Luxmore, Osnard citi textul cu voce tare:

"Vei reține pe dinafară următoarele ordine" — își suge dinții — "Acest mesaj nu este, repet, nu este destinat arhivelor secției și va fi distrus în următoarele șaptezeci și două de ore după primirea lui, tinere domn Osnard... Îl vei informa imediat pe CORSAR de următoarele" — își suge dinții — "Îi poți da CORSARULUI numai următoarele misiuni... Îi vei da și următorul avertisment..." Ba bine că nu.

¹Revanșă

Îndoi la loc telegrama cu un mormăit exasperat, luă un plic alb obișnuit dintr-un sertar al biroului, puse telegrama în el și plicul îl vâr în buzunarul drept al pantalonilor de la Pendel & Braithwaite, pe care îi decontase la Londra ca pe o cheltuială necesară operațiunii. Întorcându-se în camera blindată, luă o servietă de piele jerpelită, care era, intenționat, exact opusul unei serviete oficiale, o puse pe un raft și, cu o altă cheie din legătura lui, deschise seiful verde, care conținea un registru de conturi cartonat și un teanc gros de bancnote de cincizeci de dolari — sutele fiind, cum avertizase oficial Londra, prea suspecte pentru a fi negociate fără să atragă atenția.

La lumina plafonierei, deschise registrul la pagina curentă. Era împărțită în trei coloane de cifre scrise de mână. Coloana din stânga avea scris sus H de la Harry, cea din dreapta A de la Andy. Coloana din mijloc, care cuprindea sumele cele mai mari, avea scris deasupra Intrări. Bule frumos desenate și săgeți de genul celor preferate de sexologi dirijau resursele spre stânga și spre dreapta. După ce studie toate cele trei coloane într-o tăcere supărată, Osnard scoase un creion din buzunar și scrise, cu părere de rău, un șapte în coloana din mijloc, desenă un cerc în jurul lui din care trase o linie spre stânga, atribuindu-l coloanei H de la Harry. Scrise apoi un trei și, mai bine dispus, îl atribui coloanei A de la Andy. Fredonând, numără șapte mii de dolari din seif și îi puse în servietă, unde mai aruncă, cu dispreț, insecticidul și celelalte obiecte de pe raft. Închise servieta, încuie seiful, apoi camera blindată și, în cele din urmă, ușa de la intrare. Luna plină îi zâmbi când ieși pe stradă. Cerul acoperit de stele se arcuia deasupra golfului, oglindit de luminile vaselor ce așteptau profilându-se pe orizontul întunecat. Opri un taxi, un Pontiac vechi, și dădu o adresă. Curând se trezi hurducat pe drumul spre aeroport, privind nerăbdător la un Cupidon din neon mov, cu săgeata lui falică îndreptată spre bungalourile dragostei, a căror firmă era. Luminate de farurile unui vehicul ce venea din sens invers, trăsăturile lui Osnard păreau mai dure. Ochii lui mici și negri, fixați pe oglinda retrovizoare, se aprindeau la fiecare lumină care trecea. *Șansa nu favorizează decât spiritele pregătite*, își spuse el. Era dictonul favorit al profesorului lui de științe la școala primară care, după ce îl învinețise în bătaie, sugerase să se împace scoțându-și hainele.

Undeva aproape de Watford, la nord de Londra, se afla un conac pe nume Osnard Hali. Ca să ajungi la el, trebuia să o iei pe un drum cu o circulație intensă, apoi să cotești brusc printr-o așezare păraginită, numită Luminișul cu Ulmi, pentru că acolo se înălțaseră cândva niște ulmi. Conacul îndeplinise mai multe funcțiuni în ultimii cincizeci de ani decât în patru secole de existență: azil de bătrâni, casă de corecție, grajd pentru ogari de curse și, cel mai recent, sub conducerea morocănosului frate mai mare al lui Osnard, Lindsay, sanctuar de meditație pentru o sectă orientală.

Un timp, cât trecuse prin toate aceste transformări, Osnarzii răspândiți până în India sau Argentina își împărțiseră chiria, se certaseră pentru cheltuielile de întreținere și discutaseră dacă o bătrână guvernanta trebuia sau nu să primească pensie. Treptat însă, ca și casa care-i văzuse născându-se, decăzuseră sau, pur și simplu, renunțaseră să lupte pentru supraviețuire. Un unchi Osnard își luase partea și plecase în Kenya, unde o pierduse. Un văr Osnard își pusese în cap să facă pe marele senior în Australia, cumpărase o fermă de struți și o plătise cu vârf și îndesat. Un Osnard avocat, care se ocupa de banii familiei, furase ce nu fusese încă risipit prin plasamente incompetente, după care își trăsesese un glonț în cap. Osnarzii care nu se scufundaseră cu *Titanicul*, se

scufundară cu *Lloyd's*. Morocănosul Lindsay, care nu putea suferi jumătățile de măsură, îmbracă haina portocalie a călugărilor budiști și se spânzură de singurul cireș sănătos din grădină înconjurată de ziduri.

Doar părinții lui Osnard, ruinați, se încăpățâneau să trăiască: tatăl lui pe un domeniu ipotecat al familiei, în Spania, întinzând de ultimele resturi ale averii sale și pe spinarea rudelor spaniole; mama la Brighton, unde își împărțea cu demnitate mizeria între un chihuahua și sticla de gin.

În fața unor perspective atât de cosmopolite, alții ar fi putut căuta orizonturi noi sau măcar soarele Spaniei. Dar tânărul Andrew hotărâse de mic că era făcut pentru Anglia, mai exact că Anglia era făcută pentru el. O copilărie plină de privațiuni și odioasele internate care-și lăsaseră amprenta asupra lui pe viață îl făceau să creadă, la douăzeci de ani, că-i plătise Angliei un preț mai mare decât ar fi putut să-i ceară orice altă țară și că de acum înainte nu va mai plăti, ci va încasa.

Întrebarea era cum. Fără profesie sau diplomă, fără alte talente recunoscute în afara golfului și a patului. Ce cunoștea cel mai bine era putreziciunea Angliei; avea deci nevoie de o instituție englezească în putrefacție, care-i va restitui ce-i luaseră alte instituții englezești în putrefacție. Primul gând fusese presa. Poseda o oarecare cultură, nu avea scrupule și avea anumite conturi de reglat. La prima vedere, era perfect croit ca să intre în clasa nouă și bogată a mijloacelor de comunicare în masă. Dar, după doi ani promițători ca reporter începător la *Loughborough Evening Messenger*, cariera lui luă sfârșit cu brutalitate, atunci când un articol decoltat intitulat "Ghidușiile sexuale ale mai-ma-rilor orașului" se dovedea a fi bazat pe confidențele făcute în pat de soția redactorului-șef.

O celebră organizație nonguvemamentală care se ocupa de animale îl angajă și, pentru un timp, crezu că își găsise adevărata vocație. Într-un sediu splendid, alături de teatre și de restaurante, dezbăteau cu toții cu pasiune nevoile animalelor britanice. Nici o premieră, nici un banchet în ținută de seară sau călătorie în străinătate ca să studieze animalele altor națiuni nu era prea scumpă pentru cadrele gras plătite ale organizației. Și totul s-ar fi putut realiza: Fondul de urgență pentru măgari (Organizator: A. Osnard), Planul de sejur la țară pentru ogarii veterani (trezorier: A. Osnard) fuseseră îndelung aplaudate, când doi dintre șefii lui fură invitați să se explice la Serviciul de Combatere a Fraudelor.

După care, timp de o săptămână înfierbântată, contemplă ideea Bisericii Anglicane, care oferea, prin tradiție, o promovare rapidă a gnosticilor buni de gură, amatori de femei și de bani. Pietatea lui se evaporă atunci când cercetările îi arătară că investițiile catastrofale reduseseră Biserica la o sărăcie creștină dintre cele mai supărătoare. Disperat, se lansă într-o serie de aventuri prost pregătite, scurte și care se soldară cu eșecuri. Mai mult ca oricând, avea nevoie de o profesie.

— Dar BBC? îl întrebă el, pentru a zecea sau a cincisprezecea oară, pe secretarul comitetului de repartizare de la univesitatea lui.

Secretarul, care avea părul grizonant și îmbătrânise înainte de vreme, protestă:

— Nici vorbă.

Osnard sugerează Comisia Națională a Monumentelor Istorice.

— Îți plac clădirile vechi? întrebă secretarul, de parcă s-ar fi temut că Osnard voia să le arunce în aer.

— Le ador. Sunt pasiunea mea.

— Nu mă îndoiesc.

Cu vârfurile tremurătoare ale degetelor, secretarul ridică colțul unui

dosar și se uită în el.

— Cred că ăștia ar putea să te primească. Un trecut tulbure. Un anume farmec. Bilingv, dacă-i interesează spaniola. Aș zice că n-ai ce pierde dacă încerci.

— Comisia Monumentelor?

— Nu, nu. Spionii. Uite, ia formularul ăsta, du-te cu el într-un colț întunecos și completează-l cu cerneală invizibilă.

Osnard își găsisse fericirea, adevărata Biserică a Angliei, serviciul putred cu un buget frumușel, un muzeu consacrat conservării speranțelor celor mai secrete ale națiunii, o adunătură de sceptici, utopici, zeloși și iluminați. Plus banii care să le dea viață.

Asta nu însemna că recrutarea lui se făcuse de la sine. Era vorba despre un serviciu nou, degresat, eliberat de tarele trecutului, fără discriminări de clasă, conform mării tradiții conservatoare, cu bărbați și femei triați democratic din toate categoriile de mic-burghezi albi, absolvenți de școli particulare. Osnard trebui să se supună triajului.

— Cum crezi că te-a afectat povestea aia tristă cu fratele tău Lindsay, care și-a luat viața? îl întreabă un spiocrat cu ochii goi și cu o grimasă dezgustată întipărită pe chip, așezat de cealaltă parte a mesei.

Osnard îl detestase întotdeauna pe Lindsay. Își luă o figură demnă.

— A fost teribil de dureros, spuse el.

— În ce fel?

Altă grimasă.

— Îți pui întrebări despre valoarea lucrurilor. La ce ții. De ce am fost aduși pe pământ.

— Și în cazul dumitale, dacă ai avea de ales, răspunsul ar fi acest serviciu?

— Fără îndoială.

— Nu crezi că — globe-trotter cum ești — cu rude aici, acolo și peste tot — cu dublă naționalitate — nu ești destul de tipic englez pentru acest gen de serviciu? Prea mult un cetățean al lumii, nu al *nostru*?

Patriotismul era un subiect spinos. Cum îl va trata Osnard? Va reacționa într-o manieră defensivă? Va fi grosolan? Sau, cel mai rău, emoțional? Temerile nu aveau sens. Tot ce le cerea era un refugiu pentru amoralitatea lui.

— Anglia e țara unde-mi țin periuța de dinți, răspunse el și ceilalți izbucniră într-un ris ușurat.

Începea să înțeleagă jocul. Nu conta ce spunea, ci felul în care o spunea. Băiatul ăsta poate gândi iute? Se lasă ușor demontat? Se pricepe la finețuri, e speriat, știe să convingă? Poate inventa o minciună și spune adevărul? Poate să inventeze o minciună și s-o debiteze?

— Am parcurs lista altor activități semnificative din ultimii cinci ani, tinere domn Osnard, spuse un scoțian bărbos, încrețindu-și ochii pentru mai multă perspicacitate. E, hm, o listă cam lungă — zgomot de dinți supti — pentru o viață relativ scurtă.

Râsete generale, la care Osnard se alătură cu jumătate de gură.

— În ce mă privește, eu judec o legătură amoroasă după cum se termină, răspunse el cu o modestie înduioșătoare. Majoritatea legăturilor pe care le-am avut par a se fi terminat destul de bine.

— Și celelalte?

— Mă rog, tuturor ni s-a întâmplat să ne trezim în alt pat decât trebuie, pentru numele lui Dumnezeu!

Și cum era clar ca lumina zilei că așa ceva nu li se întâmpla celor șase din jurul mesei și celui cu barbă, care punea întrebările, răspunsul lui declanșa un alt hohot de râs circumspect.

— Știi că, de fapt, faci parte din familie? spuse șeful de personal, acordându-i o strângere tremurată de mână, în semn de felicitare.

— Păi, acum bănuiesc că fac, răspunse Osnard.

— Nu, nu, de *mult* timp. O mătușă, un văr. Chiar nu știi?

Spre uriașă satisfacție a șefului de personal, Osnard nu știa. Și când află despre cine era vorba, simți cum urcă în el un uriaș hohot de râs, pe care reuși în ultimul moment să-l transforme într-un fermecător zâmbet uimit.

— Numele meu e Luxmore, spuse scoțianul bărbos, cu o strângere de mână ciudat de asemănătoare cu cea a șefului de personal. Mă ocup de Peninsula Iberică, de America de Sud și de vreo alte două zone. S-ar putea să mai auzi vorbindu-se de mine în legătură cu o mică istorie din Malvine. Te caut cum termini antrenamentul de bază, tinere domn Osnard.

— Abia aștept, domnule, spuse Osnard cu entuziasm.

Și era adevărat. Observase că spionii de după Războiul Rece trăiau cele mai bune și cele mai rele timpuri. Serviciul avea bani din belșug, putea să-i arunce și în foc, dar unde naiba era focul? Repartizat în așa-numitul Han Spaniol, care ar fi putut servi ca birou de redacție pentru cartea de telefon din Madrid, umăr la umăr cu niște începătoare de vârstă mijlocie ce fumau țigară de la țigară și purtau bandouri pe frunte, tânărul angajat de probă mângâia o estimare caustică a valorii patronilor săi pe piața guvernamentală:

Prioritate Irlanda: venituri regulate, perspective excelente pe termen lung, dar profituri anemice când sunt împărțite între agenții rivale.

Militanți islamisti: Vălvătaii ocazionale, cu rentabilitate mediocră. Ca înlocuitor al pericolului roșu, zero absolut. *Arme contra droguri:* Fiasco total. Serviciul nu știe dacă joacă rolul de paznic sau de braconier.

Cât despre spionajul industrial, produsul vedetă al timpurilor moderne, Osnard considera că, după ce descifraseră câteva coduri taiwaneze și atrăseseră de partea lor câteva dactilografe coreene, industriei britanice nu-i mai rămânea altceva de făcut decât să-și plângă de milă. Sau cel puțin așa crezuse, până când Scottie Luxmore îl chemase lângă el.

— *Panama*, tinere Osnard, zise Luxmore surescitat, bătând în lung și-n lat covorul, pocnindu-și degetele, agitându-și brațele, acolo e locul unui tânăr ofițer talentat ca tine. Ar fi și locul nostru, al tuturor, dacă proștii ăia de la Trezorerie ar vedea mai departe de vârful nasului. Am avut aceeași problemă și cu Malvinele, nu mă tem să-ți spun. Urechi surde până în ultima clipă.

Biroul lui Luxmore era mare și aproape de paradis. În spatele geamurilor blindate și colorate, Palatul Westminster se înălța mândru de cealaltă parte a Tamisei. Luxmore era scund. Barba lui ascuțită și pasul alert nu-l făceau mai impozant. Era un om bătrân într-o lume de oameni tineri și trebuia să alerge ca să rămână în cursă. Cel puțin așa gândea Osnard. Luxmore își suga iute dinții scoțieni din față, ca și cum ar fi avut în permanență o bomboană în gură.

— Dar facem progrese. Ministerul Comerțului și Banca Angliei bat la toate porțile. Ministerul de Externe, deși nu e înclinat spre isterie, și-a exprimat un interes prudent. Îmi amintesc că la fel și-au exprimat emoția când am avut plăcerea de a-i informa despre intențiile generalului Galtieri în privința Malvinelor.

Osnard avu un moment de descurajare.

— Dar, domnule, obiectă el pe tonul foarte studiat al neofitului abia tragându-și răsuflarea, pe care îl și adoptase.

— Da, Andrew?

— Poate că întrebarea mea e stupidă, dar care pot fi *interesele britanice* în Panama?

Luxmore fu încântat de inocența băiatului. Să formeze tineri pentru serviciul pe teren fusese mereu una dintre marile lui bucurii.

— Nici unul, Andrew. Nu există nici un interes britanic de vreun fel în Panama ca națiune, răspunse el cu un surâs în colțul gurii. Câțiva marinari în radă, câteva sute de milioane în investiții britanice, câțiva, din ce în ce mai puțini, cetățeni britanici bătrâni integrați, o pereche de comitete consultative muribunde și cu asta ți-am spus toate interesele noastre în Republica Panama.

— Atunci de ce...

Luxmore îi impuse tăcere cu o fluturare a mâinii. Se adresă propriei reflecții în geamul blindat.

— Formulează-ți un pic altfel întrebarea, tinere domn Osnard, și te asigur că vei primi un răspuns cu totul diferit. O, da.

— Cum, domnule?

— Care sunt interesele noastre *geopolitice* în Panama? Asta e întrebarea pe care trebuie să ți-o pui.

Se lansase.

— Care este interesul nostru vital? Unde este cel mai amenințat sângele vital al mării noastre națiuni comerciale? Unde, atunci când ne fixăm binoclul asupra bunăstării viitoare a acestor insule, vedem adunându-se norii cei mai negri de furtună, tinere domn Osnard?

Se ambalase.

— Unde, pe întregul glob, vedem următorul Hong Kong în așteptare, următorul dezastru iminent?

De cealaltă parte a fluviului, se părea, unde era fixată privirea lui de vizionar. Barbarii sunt la porți, tinere domn Osnard. Animale de pradă din toate colțurile globului se aruncă asupra micuței Panama. Marele orologiu al timpului măsoară acolo minutele care au mai rămas până la Armageddon. Ministerul Finanțelor se pregătește? Nu. Își astupă din nou urechile cu palmele. Cine va câștiga lozul cel mare al noului mileniu? Arabii? Japonezii își ascut oare *katanas*-urile? Sigur că da. Vor fi oare chinezii, Tigrii, un consorțiu latino-american susținut cu miliarde de narcodolari? Europa fără noi? Din nou nemții, sau șmecherii de francezi? În orice caz, Andrew, nu vor fi britanicii. Asta e sigur. Nu, nu. Nu emisfera noastră. Nu canalul nostru. Noi nu avem *interese* în Panama. Panama e la dracu-n praznic, domnule Osnard. Panama e trei lulele, trei surcele, mai bine hai la masă!

— Sunt nebuni, murmură Osnard.

— Nu, nu sunt. Au dreptate. Nu e în jurisdicția noastră. E în curtea din spate.

Osnard nu pricepe dintr-o dată, pe urmă se luminează. Curtea din spate! De câte ori nu auzise vorbindu-se de ea în perioada de pregătire? Curtea din spate? El Dorado-ul fiecărui spiocrat britanic! Puterea și influența în curtea din spate a Statelor Unite! Reînvierea legăturilor privilegiate! Întoarcerea, atât de mult dorită, la Epoca de Aur, când fiii Oxfordului și ai Yale-ului, așezați unul lângă altul în haine de tweed, în aceleași încăperi lambrisate, își uneau fanteziile imperialiste! Luxmore uitase din nou de prezența lui Osnard și vorbea pentru sine:

— Americanii au făcut-o din nou. O, da. O demonstrație uluitoare a imaturității lor politice. A retragerii lor lipsite de vlagă în fața răspunderilor internaționale. A efectelor perverse ale unui liberalism

greșit înțeles în afacerile externe. Am avut aceeași problemă în cazul episodului din Malvine, asta rămâne între noi. O, da.

Un rictus urât îi apăru pe chip când își încrucișa mâinile la spate și se ridică pe vârfurile picioarelor.

— Americanii nu numai că au semnat un tratat ilegal cu panamezii — cadou din partea firmei, mulțumesc frumos, domnule Jimmy Carter! — dar își propun să-l *și respecte*. În consecință, se vor trezi și, ce e mai rău, nu numai ei, ci și aliații lor, cu un mare *vid*. Sarcina noastră va fi să-l umplem. Să-i convingem pe ei să-l umple. Să le arătăm ce greșeli au comis. Să ne regăsim locul în capul mesei. Este cea mai veche poveste de pe lume, Andrew. Noi suntem ultimii romani. Noi știm cum, dar *ei* au puterea.

Aruncă o privire plină de înțelesuri spre Osnard, o privire care scruta în același timp și colțurile încăperii, ca nu cumva vreun barbar să se fi strecurat înăuntru, neobservat.

— Misiunea noastră — misiunea dumată — va fi să furnizezi *faptele*, tinere domn Osnard, *argumentele*, *dovezile* necesare pentru a-i readuce pe aliații noștri americani în simțiri. Mă urmărești?

— Nu prea, domnule.

— Asta pentru că nu ai încă o privire de ansamblu. Dar o vei căpăta. Crede-mă, o vei căpăta.

— Da, domnule.

— Anumite componente sunt indispensabile unei priviri de ansamblu, Andrew. Informațiile corecte din teren nu sunt decât una dintre ele. Specialistul în informații înăscut este cel care știe ce caută înainte de a găsi. Ține minte lucrul ăsta, tinere domn Osnard.

— Voi ține minte, domnule.

— Are intuiție. Selectează. Gustă. Spune "da" sau "nu", dar nu e omnivor. Dimpotrivă, preferă să facă pe mofturosul. Mă înțelegeți?

— Mă tem că nu, domnule.

— Bine. Fiindcă atunci când va veni vremea, totul — nu, nu totul, dar un colț — îți va fi revelat și ție.

— Abia aștept.

— Ai răbdare. Și răbdarea este o virtute a agentului înăscut. Trebuie să ai răbdarea Pieilor Roșii. Și cel de-al șaselea simț pe care îl au ei. Va trebui să înveți să vezi dincolo de orizont.

Ca să-i arate cum, Luxmore își îndreptă din nou privirea spre fortăreața masivă a Whitehall-ului și se încruntă. Se dovedi însă că încruntarea lui viza America:

— Eu numesc asta o *șovăială primejdioasă*, domnule Osnard.

Singura supraputere a lumii e frânată de principii puritane, Dumnezeu să ne ierte. Nu ai auzit de Suez? Sunt unii acolo care se întorc, probabil, în mormânt! Nu există criminal mai mare în politică, tinere domn Osnard, decât cel care nu vrea să folosească puterea legitimă. America trebuie să scoată sabia sau să piară și să ne tragă și pe noi după ea. Rămânem simpli spectatori atunci când prețioasa noastră moștenire occidentală le este servită pe tavă unor sălbatici? Fluidul vital al comerțului nostru, puterea noastră comercială, ni se scurge printre degete, în timp ce economia japoneză ne atacă în picaj și Tigrii din Asia de Sud-Est ne smulg membrele unul câte unul? Țăstă suntem *noi*? Țăstă e spiritul generației de astăzi, tinere domn Osnard? Poate că da. Poate că ne pierdem timpul. Te rog să mă lămurești. Nu glumesc, Andrew.

— Nu este spiritul meu, spuse Osnard cu convingere.

— Bravo. Nici al meu, nici al meu.

Luxmore făcu o pauză și îl măsură pe Osnard din priviri, întrebându-se cât de mult era înțelept să-i spună.

— Andrew.

— Domnule?

— Mulțumesc lui Dumnezeu, nu suntem singuri.

— Cu atât mai bine, domnule.

— Cu atât mai bine, zici. Cât de mult știi?

— Numai ce-mi spuneți dumneavoastră. Și ce am simțit și eu de mult.

— Nu v-au spus nimic despre toate astea în timpul instruirii? Nimic despre ce? se întrebă Osnard.

— Nimic, domnule.

— N-au pomenit niciodată despre un organism ultrasecret cunoscut sub numele de Planificare și Aplicare?

— Nu, domnule.

— Prezidat de un oarecare Geoff Cavendish, un bărbat remarcabil prin mintea sa pătrunzătoare, specialist în arta influențării și a convingerii pașnice?

— Nu, domnule.

— Un om care-i cunoaște pe americani ca nimeni altul?

— Nu, domnule.

— Nu v-au spus despre un nou realism care suflă pe culoarele lumii secrete? Despre lărgirea bazei politice secrete? Despre faptul că bărbați și femei de valoare din toate colțurile lumii se aliniază sub acest drapel secret?

— Nu.

— Ca să asigure că acei care au făcut ca această națiune să fie mare vor putea participa la salvarea ei, fie că sunt miniștri ai Coroanei, magnați ai industriei, baroni ai presei, bancheri, armatori sau oameni de lume?

— Nu.

— Că, împreună, vom *face planuri* și după aceea vom pune planurile în aplicare? Că, de acum înainte, grație recrutării atente a unor minți calificate din afară, scrupulele vor fi lăsate deoparte în acele cazuri în care acțiunea noastră poate opri putrefacția? Nimic?

— Nimic.

— În cazul ăsta trebuie să-mi țin gura, tinere domn Osnard. La fel și dumneata. De acum înainte, pentru acest serviciu nu va mai fi destul să cunoști lungimea și grosimea funiei de care vom atârna. Cu ajutorul lui Dumnezeu, și noi vom scoate sabia cu care s-o tăiem. Uită ce ți-am spus.

— Bine, domnule.

Odată terminată predica, Luxmore reveni cu o rigoare reînnoită la subiectul pe care îl părăsise pentru un timp.

— Crezi că bravul nostru Foreign Office sau nobilii liberali din Congresul Statelor Unite se frământă, măcar pentru o clipă, pentru că panamezii nu sunt în stare să administreze un stand cu cafea, darămite cea mai mare cale comercială din lume? Că sunt corupți și depravați, venali până la imobilism?

Se întoarse cu o sută optzeci de grade, ca pentru a respinge o obiecție din fundul sălii.

— Cui se vor vinde, Andrew? Cine-i va cumpăra? Cu ce scop? Și cu ce urmări pentru interesele noastre vitale? Catastrofale, și nu folosesc cu ușurință acest cuvânt, Andrew.

— De ce nu le-am spune criminale? sugeră, serviabil, Osnard.

Luxmore clătină din cap. Încă nu se născuse omul care să corecteze nepedepsit adjectivele lui Scottie Luxmore. Dar mentorul și consilierul cu de la sine putere al lui Osnard mai avea o ultimă carte în mânecă și Osnard trebui să aștepte s-o scoată, pentru că aproape nimic din ce făcea Luxmore nu exista dacă nu era văzut de alții. Ridicând receptorul unui telefon verde care-l lega de alți nemuritori din Olimpul

guvernamental, chipul lui luă o expresie veselă și, în același timp, plină de înțelesuri.

— Tug! strigă el încântat, și pentru o clipă Osnard nu pricepu că era vorba de o poreclă. Spune-mi, Tug, am dreptate când cred că planificatorii și aplicatorii au o mică reuniune joia viitoare, în casa unei anumite persoane? Am. Perfect. Se mai întâmplă ca spionii mei să se înșele, ha, ha. Tug, îmi faci onoarea să mănânci cu mine în ziua aia, ca să te pregătești pentru calvar, ce zici? Și dacă prietenul Geoff poate veni și el, să consider că nu ai nimic împotriva? Nu, e rândul meu, Tug, insist. Ascultă, mă întreb unde ar fi mai bine să mergem? Ceva mai departe de cărările bătute, mă gândeam. Hai să eliminăm cârciumile cunoscute. Mă gândesc la un mic restaurant italianesc, aproape de chei. Ai un creion la îndemână, Tug?

În timp ce aștepta, pivotă pe călcâie, se înalță pe vârfurile degetelor de la picioare și își ridică genunchii, oprindu-se din mers ca să nu se împiedice de firul de telefon de pe jos.

— *Panama?* strigă șeful de personal jovial. Ca *prim* post? *Dumneata?* Pierdut acolo, singur, la *vârsta* dumitale? Cu toate panamezele alea superbe ca să te ispitească? Droguri, păcat, spioni, escroci? Cred că Scottie s-a scrântit!

Și după ce se amuză, șeful Personalului făcu ceea ce Osnard știa tot timpul că va face. Îl trimise la post în Panama. Lipsa de experiență a lui Osnard nu reprezenta un obstacol. Instructorii lui îi atestau precocitatea în artele secretelor. Era bilingv și, în termeni operaționali, virgin.

— Va trebui să-ți găsești un informator principal, se lamentă șeful de personal, ca și cum s-ar fi gândit mai bine. Se pare că nu avem pe nimeni pe listele noastre acolo. Presupun că le-am lăsat terenul americanilor. O să vedem noi ce-o să pățim. Îi raportezi direct lui Luxmore, înțelegi? Lasă-i pe analiști în pace, dacă nu ți se spune altfel.

Găsește-ne un bancher, tinere domn Osnard — sugere a dinților scoțieni din față în spatele bărbii — care să cunoască lumea! Bancherii din zilele noastre se consideră deasupra ei, nu ca pe vremurile noastre. Îmi amintesc că aveam vreo doi la Buenos Aires, în timpul incidentului din Malvine.

Ajutat de un calculator central, a cărui existență fusese solemn refuzată și de Parlament și de guvern, Osnard caută fișierele tuturor bancherilor britanici din Panama, dar nu găsește decât câțiva și nici unul care, după un examen mai aprofundat, ar fi fost susceptibil de a cunoaște lumea.

Atunci găsește pe unul dintre magnații ăia la modă, tinere domn Osnard — privire semnificativă a ochilor scoțieni — pe cineva care să-și fi băgat coada peste tot!

Osnard consultă datele tuturor oamenilor de afaceri din Panama, dar deși unii erau tineri și ambițioși, nici unul nu-și vârâse coada peste tot.

Găsește, în cazul ăsta, vreun condeier, tinere domn Osnard. Ei pot pune întrebări fără să atragă atenția, se pot duce peste tot, își pot asuma riscuri! Trebuie să existe unul potrivit. Desco-peră-l. Adu-mi-l, te rog, imediat.

Osnard adună informații despre toți ziariștii britanici cunoscuți pentru șederile lor în Panama și care vorbeau spaniola. Un bărbat corpolent, cu papion, pare dispus să accepte o propunere. Îl cheamă Hector Pride și scrie pentru un ziar de care n-a auzit nimeni, *The Latino*,

care apare lunar în Costa Rica. Tatăl lui e un exportator de vinuri din Toledo.

Exact tipul de care avem nevoie, tinere domn Osnard! exclamă Luxmore, plimbându-se febril de la un capăt la altul al covorului. *Angajează-l. Cumpără-l. Nu te uita la bani. Dacă zgârciții de la Finanțe își închid cuferele, marile bănci de pe Threadneedle Street le deschid pe ale lor. Așa m-au asigurat de sus. Domnule Osnard, poți spune că trăim într-o țară ciudată, care își obligă industriașii să faianțeze serviciile secrete, dar asta e legea dură a lumii noastre interesate de costuri...*

Sub un nume de împrumut, Osnard trece drept anchetator de la Foreign Office și-l invită pe Hecor Pride la masă la Simpson, unde cheltuiește dublul sumei alocate de Luxmore pentru această ocazie. Pride, ca mulți dintre colegii lui, vorbește, mănâncă și bea mult, dar nu se ostenește să asculte. Osnard așteaptă până la desert, apoi până la brânza Gorgonzola ca să pună întrebarea, dar răbdarea lui Pride ia sfârșit și, spre uimirea lui Osnard, își întrerupe monologul despre efectele culturii Inca asupra gândirii contemporane din Peru și izbucnește într-un hohot de râs.

— De ce nu te dai la mine? spune el cu o voce tunătoare, care-i face să tresară pe clienții de la mesele vecine. Ce nu-ți place? Ai urcat fetița în nenorocitul ăla de taxi, nu-i așa? Atunci ce mai aștepți ca să-i bagi mâna sub fustă?

Pride, află el, e angajat de un serviciu rival al contra-informațiilor britanice, care e și proprietarul ziarului său.

— Mai este și acel Pendel, despre care v-am vorbit, îi amintește Osnard lui Luxmore, profitând de dezamăgirea acestuia. Cel a cărui nevastă lucrează la Comisia Canalului. Mă tot gândesc că ei ar fi ideali.

Se gândise la asta zile și nopți, la asta și la nimic altceva. *Șansa nu favorizează decât mințile pregătite.* Studiase cazierul lui Pendel, fotografiile lui din față și din profil, declarațiile sale, deși multe erau vizibil inventate de către cei ce-l ascultau, citise rapoartele psihiatrilor și ale asistenților sociali, rapoartele despre comportamentul lui în închisoare, scormonise tot ce putuse despre Louisa și lumea mică și închisă a celor din Zonă. Ca un ghicitor, se deschisese intimităților psihice și vibrațiilor lui Pendel, îl studiase la fel de intens cum studiază un mediu harta junglei de nepătruns în care se crede că a dispărut un avion: sosesc, vin să te caut, știu cine ești, așteaptă-mă, șansa nu favorizează decât mințile pregătite.

Luxmore cugetă. Cu numai o săptămână în urmă considerase că același Pendel nu era demn de înalta misiune pe care o avea în minte:

Ca principalul meu informator, Andrew? Ca al tău? Într-un butoi cu pulbere? Un croitor? O să râdă de noi toți cei de la ultimul etaj!

Iar când Osnard insistă din nou, de data asta după prânz, moment în care Luxmore era, în general, mai bine dispus:

Eu nu am prejudecăți, tinere domn Osnard, și-ți respect judecata. Dar tipii ăștia din East End termină întotdeauna prin a te înjunghia pe la spate. Au chestia asta în sânge. Dumnezeu mare, n-am ajuns încă să fim siliți să recrutăm pușcăriași!

Dar asta era cu o săptămână în urmă și numărătoarea inversă începuse pentru panamezi.

— Știi, cred că am tras numărul câștigător, spune Luxmore, sugându-și dinții și frunzărind pentru a doua oară dosarul enorm al lui Pendel. A fost prudent din partea noastră că am încercat terenul mai

întâi în altă parte, zău așa. Ultimul etaj ne va fi, cu siguranță, recunoscător — declarațiile incredibile ale tânărului Pendel făcute poliției trec prin fața ochilor lui, mărturisiri complete, care nu incriminează pe nimeni — dacă te uiți mai adânc, omul este un recrutar excelent, exact tipul de care avem nevoie pentru o națiune mică și criminală — își suge dinții — am avut un tip de aceeași teapă care lucra în docurile din Buenos Aires în timpul afacerii din Malvine.

Privirea lui se oprește o clipă asupra lui Osnard, dar fără să arate că-l consideră și pe el la fel de calificat pentru o societate criminală.

— Va trebui să-l iei tare, Andrew. Sunt foarte încăpățânați negustorii ăștia de mărunțișuri din East End. Te simți în stare?

— Cred că da, domnule. Dacă mă ajutați din când în când.

— În meseria asta, un ticălos e ideal, cu condiția să lucreze pentru noi. Hârțiile de emigrare ale tatălui pe care Pendel nu l-a cunoscut niciodată. Iar nevasta e, fără îndoială, un atu.

Zgomot de dinți supti.

— Dumnezeuule, suntem deja cu un picior în Comisia Canalului. E și fata unui inginer american, Andrew, văd aici un element de echilibru. Și catolică. Prietenul nostru din East End s-a descurcat bine. Hm, se pare că n-au existat bariere politice care să-i stea în cale. Reușita personală întotdeauna înainte de orice, ca de obicei — iarăși sugerea dinților —, Andrew, încep să văd ceva conturându-se aici. Va trebui să-i verifici de trei ori conturile, asta ți-o spun de la început. E în stare să facă pe nebunul, are fler, tupeu, vei fi în stare să-l manevrezi? Cine va conduce pe cine? Asta va fi problema — o privire spre certificatul de naștere al lui Pendel, purtând numele mamei care fugise — tipii ăștia știu întotdeauna cum să se introducă în saloanele domnilor, asta e sigur. Și știu să obțină ce vor. Mă tem că te aruncăm direct în apă. Crezi c-ai să faci față?

— Cred că da.

— Bine, Andrew. Așa cred și eu. Un tip dur, dar al nostru, asta contează. Unul care știe să se integreze, care are școala închisorii, care cunoaște părțile întunecate ale străzii — sugerea dinților — și slăbiciunile spiritului uman. Există aici un risc care îmi place. Și celor de la ultimul etaj o să le placă.

Luxmore închide dosarul cu zgomot și începe din nou să umble prin cameră, de data asta pe lat.

— Dacă nu putem apela la patriotismul lui, putem să-l speriem și să-i speculăm lăcomia. Dă-mi voie să-ți vorbesc despre informatorii principali, Andrew.

— Vă rog, domnule.

"Domnule", rezervat prin tradiție șefului serviciului, e contribuția lui Osnard la ascensiunea autopropulsată a lui Luxmore.

— Tinere domn Osnard, poți să iei un informator *prost*, să-l pui în fața seifului dușmanului, să-i urli care e combinația în ureche și el se va întoarce la tine cu mâinile goale. Știu. Am avut din ăștia. Unul în conflagrația din Malvine. Dar pe unul *bun* îl poți arunca în deșert legat la ochi și într-o săptămână a reperat ținta. De ce? Pentru că are instinctul tâlhăriei — sugerea dinților — am văzut asta de multe ori. Ține minte, Andy. Dacă un om nu are instinctul ăsta, nu-i nimic de capul lui.

— O să țin minte, spune Osnard.

Luxmore schimbă viteza. Se așază brusc la birou. Întinde mâna după telefon. Își întrerupe gestul.

— Sună la Fișierul Central, îi ordonă el lui Osnard. Cere-le să aleagă un nume de cod la întâmplare. Un nume de cod arată că există un proiect. Redactează-mi un memoriu, nu mai mare de o pagină. Nu-și văd capul de treabă, acolo sus.

În cele din urmă ridică receptorul și formează numărul.

— În timpul ăsta, o să dau câteva telefoane particulare unor persoane influente, care au jurat să păstreze tăcerea și vor rămâne veșnic anonime — sugerea dinților — altfel amatorii de la Finanțe ne-ar pune bețe în roate. Gândește-te la Canal, Andrew. Totul se bazează pe Canal.

Se oprește brusc și închide. Privirea i se întoarce spre fereastra cu geamul fumuriu, în spatele căreia nori negri amenință Parlamentul.

— O să le-o spun, Andrew, murmură el. *Totul se bazează pe Canal.* Asta va fi lozinca noastră în relațiile cu oamenii de toate felurile.

Dar gândurile lui Osnard rămân la lucruri mai pământești.

— Pentru el va trebui să punem la punct un sistem de salarizare destul de complicat, nu-i așa, domnule?

— De ce? Ce prostie. Reglementările sunt făcute ca să fie încălcate. Nu te-au învățat chestia asta? Bineînțeles că nu. Instructorii sunt toți niște ramoliți. Văd că te frământă o întrebare. Dă-i drumul.

— Ei bine, domnule...

— Da, Andrew.

— Aș dori un raport asupra situației lui financiare actuale în Panama. Dacă câștigă o groază de bani...

— Da?

— Atunci va trebui să-i propunem și noi o groază, nu-i așa? Dacă unui tip care câștigă un sfert de milion de dolari pe an îi oferi alte două sute cincizeci de mii, sunt puține șanse să-l tenteze. Dacă înțelegeți ce vreau să zic.

— Și? Îl îndeamnă el să continue pe un ton de tachinare.

— Ei bine, domnule, mă întrebam dacă vreunul dintre prietenii dumneavoastră din City n-ar putea lua legătura cu banca lui Pendel, sub un pretext oarecare, ca să afle care e situația.

Luxmore pune o mână pe telefon, ținând-o pe cealaltă pe dunga pantalonilor.

— Miriam dragă, găsește-mi-l pe Geoff Cavendish. Dacă nu reușești, sună-l pe Tug. Și, Miriam... e urgent.

Trecură patru zile înainte ca Osnard să fie chemat din nou la mentorul lui. Extrasele bancare modeste ale lui Pendel se aflau pe biroul lui Luxmore, prin amabilitatea lui Ramón Rudd. Luxmore stătea nemișcat la fereastră, savurând acest moment istoric.

— Și-a însușit economiile nevaste-sii, Andrew. Până la ultimul bănuț. Nu poate rezista lăcomiei. E al nostru.

Așteptă până când Osnard citi cifrele.

— În cazul ăsta, un salariu n-o să-i convină, spuse Osnard, ale cărui cunoștințe în materie de finanțe erau mult mai sofisticate decât cele ale mentorului său.

— Zău? De ce nu?

— Ar merge direct în buzunarul bancherului său. Va trebui să-i dăm bani lichizi din prima zi.

— Cât?

Osnard se gândise deja la o cifră. O dublă, conștient de avantajul de a începe așa cum avea de gând să continue.

— Dumnezeule, Andrew, atât de mult?

— Poate și mai mult, domnule, spuse Osnard pe un ton sinistru. E în rahat până-n gât.

Privirea lui Luxmore căută alinare spre contururile orașului.

— Andrew?

— Da, domnule?

— Ți-am spus că o viziune de ansamblu e făcută din anumite

componente?

— Da, domnule.

— Una dintre ele e anvergura. Nu-mi trimite fleacuri, mărunțișuri.

Nu "Uite, Scottie, ia sacul ăsta cu oase și vezi ce pot scoate analiștii din el". Înțelegi ce vreau să zic?

— Nu prea, domnule.

— Analiștii de aici sunt niște idioți. Nu știu să facă legături. Nu văd formele apărând pe cer. Un om culege ce a semănat, mă înțelegi? Un bun agent prinde istoria din zbor. Nu ne putem aștepta ca un mic funcționar de la etajul trei, preocupat de ipoteca lui, să prindă istoria din zbor, nu-i așa? E nevoie de un om cu o viziune ca s-o facă. Nu ești de acord?

— Voi face tot ce pot, domnule.

— Să nu mă dezamăgești, Andrew.

— Voi încerca, domnule.

Dacă Luxmore s-ar fi întors în momentul acela, ar fi avut surpriza să vadă că figura lui Osnard nu era la fel de umilă ca tonul. Un zâmbet de triumf îi lumina chipul ingenuu și scânteii de lăcomie i se aprinseseră în priviri. În plus, pe lângă făcutul bagajelor, vândutul mașinii și jurămintele de fidelitate făcute fiecăreia dintre cele șase iubite, Andrew Osnard făcu un pas surprinzător pentru un tânăr englez care pleca să-și servească regina într-o altă țară. Printr-o rudă îndepărtată din Indiile de Vest, deschise un cont numeric la Grand Cayman, după ce se asigurase că această bancă serviabilă avea o sucursală și în Panama City.

CAPITOLUL TREISPREZECE

Osnard îi plăti șoferului Pontiacului prăpădit și se cufundă în noapte. Liniștea suspectă și lumina slabă îi aminteau de școala unde fusese instruit. Transpira ca de obicei în acest climat nenorocit. Chiloții îl rodeau între picioare, cămașa era ca o cârpă de bucătărie udă learcă. Ura toate astea. Mașini cu farurile stinse se strecurau pe lângă el pe șoseaua umeză. Gardurile vii înalte contribuiau și ele la discreția locurilor. Plouase cu intermitențe. Cu geanta în mână, traversă o curte asfaltată. O Venus goală, înaltă de aproape doi metri, luminată din interior de la nivelul vulvei, difuza o lumină slabă. Se împiedică de un ghiveci cu flori, înjură, de data asta în spaniolă, și ajunse la un șir de garaje cu perdele din panglici de plastic atârând deasupra ușilor. Câte un bec slab lumina fiecare număr. La numărul opt dădu la o parte panglicile, dibui drumul până la luminița roșie de pe peretele din fund și apăsă pe ea — celebrul buton. O voce asexuată, ca de pe lumea cealaltă, îi mulțumi pentru vizită.

— Numele meu e Colombo. Am făcut o rezervare.

— Preferați vreo cameră anume, señor Colombo?

— O prefer pe cea pe care am rezervat-o. Trei ore. Cât costă?

— Nu vreți o cameră specială, señor Colombo? Vestul sălbatic?

Noptile arabe? Tahiti? Cincizeci de dolari în plus.

— Nu.

— O sută cinci dolari, vă rog. Vă doresc o ședere plăcută.

— Dă-mi o chitanță pentru trei sute, spuse Osnard.

Se auzi o sonerie electrică și o cutie de scrisori luminată se deschise lângă cotul lui. Introduse o sută douăzeci de dolari în fanta ei, care se închise imediat. Pauză, cât timp bancnotele trecură prin detector, bacșișul fu înregistrat și chitanța falsă pregătită.

— Mai poftiți pe la noi, señor Colombo.

O rază de lumină abă aproape că-l orbi, un ștergător de picioare roșu apăru la picioarele lui, o ușă electronică stil Tudor se deschise cu un clic. Un miros de dezinfectant îl lovi în față, asemenea căldurii dintr-un cuptor. O orchestră invizibilă atacă "O sole mio". Leoarcă de sudoare, se uita în jur după aparatele de aer condiționat exact în clipa când le auzi intrând în funcțiune. În oglinzile trandafirii de pe plafon și pereți, o infinitate de Osnarzi își aruncau priviri. Căpătâiul patului, din oglinzi și el, cuvertura de pat roșie și flocoasă, ondulându-se în lumina aceea hidoasă. O trusă de toaletă gratuită, conținând un pieptene, o periuța de dinți, trei prezervative și două batoane de ciocolată cu lapte americană. Pe ecranul televizorului, două matroane și un bărbat latin de patruzeci și cinci de ani, cu păr pe fund, își făceau de cap goi, într-un salon. Osnard căută un întrerupător ca să-l închidă, dar cordonul intra direct în perete.

Isuse. Tipic.

Se așează pe pat, deschise servieta jerpelită și așează materialul lângă el. Un top de indigo nou, ambalat ca hârtia de scris de producție locală. Șase role de microfilm ascunse într-un spray de insecticid. De ce arătau ascunzătorile biroului central de parcă ar fi fost cumpărate în magazinele de surplusuri guvernamentale rusești? Un magnetofon miniatural, la vedere. O sticlă de whisky pentru informatorul principal și ofițerul care se ocupa de el. Șapte mii de dolari în bancnote de douăzeci și de cincizeci. Păcat că trebuia să-i dea, dar mai bine să se gândească la ei ca la niște bani investiți.

Și din buzunar, în toată splendoarea ei, telegrama de patru pagini a lui Luxmore, pe care Osnard o etală pagină cu pagină, ca să poată fi citită mai ușor. Se apucă apoi, încruntat și cu gura căscată, să selecteze din ea, memorând și omițând în același timp, cam așa cum și-ar citi rolul un actor la academia de teatru: asta o s-o spun, dar altfel, asta n-o spun deloc, asta o s-o fac, dar cum știu eu, nu cum vrea el. Auzi zgomotul unei mașini care intra în garajul numărul opt. Se ridică, îndesă cele patru pagini ale telegramei înapoi în buzunar și se postă în mijlocul camerei.

Auzi pocnetul metalic al unei portiere și își zise: tracțiune pe patru roți. Auzi pași apropiindu-se și adăugă în gând: "Merge ca un nenorocit de chelner", în timp ce încerca să distingă în spatele lor alte sunete mai puțin prietenești. Să se fi vândut Harry și să fi spus tot? Să fi adus o bandă de gorile să mă aresteze? Bineînțeles că nu, dar instructorii repetau tot timpul că trebuie să-ți pui întrebări, așa că îmi pun. Bătăi în ușă: trei scurte, una lungă. Osnard descuie și întredeschise ușa. Pendel, în prag, ținea strâns în mână o sacoșă.

— Dumnezeuule, ce naiba fac ăștia, Andy? Îmi aduc aminte de cei Trei Tolinos de la Circul Bertram Mills, unde mă ducea unchiul Benny.

— Fir-ar să fie! șuieră Osnard, în timp ce-l trăgea în cameră. Pe sacoșa ta scrie peste tot P&B.

Cum nu erau scaune, se așezară pe pat. Pendel purta o *panabrisa*. Cu o săptămână în urmă, îi spusese lui Osnard că *panabrisele* vor fi cauza sfârșitului lui: răcoroase, elegante și confortabile, Andy, și costă cincizeci de dolari, nu știu de ce mă mai ostenesc. Osnard începuse procedura de rutină, căci nu era o întâlnire oarecare între croitor și client. Era o prestație cu asigurare multirisc, conform regulilor clasice ale manualului de spionaj.

— Ai avut vreo problemă ca să ajungi aici?

— Nu, Andy, totul e în regulă, mulțumesc de întrebare. Dar tu?

— Ai vreun material care ar fi mai în siguranță la mine decât la tine?

Pendel scotoci într-unul din buzunarele *panabrisei* și scoase bricheta

ornamentată, mai cotrobăi după o monedă, deșurubă fundul brichetei și scutură din ea un cilindru negru, pe care-l trecu de partea cealaltă a patului.

— Nu sunt decât douăsprezece, Andy, dar m-am gândit că oricum e mai bine să ți le dau ție. Pe vremea mea, aș fi așteptat să termin filmul înainte de a-l duce la dezvoltat.

— Nimeni nu te-a urmărit, nu te-a recunoscut? Vreo motocicletă? Vreo mașină? Nimic suspect?

Pendel clătină din cap.

— Ce faci dacă suntem întrerupți?

— Te las pe tine, Andy, să dai explicațiile. Plec de îndată ce se poate și le spun surselor mele să se lase la fund sau să plece într-o vacanță în străinătate, iar tu aștepti să iau din nou legătura cu tine, după ce totul reîntră în normal.

— Cum?

— Procedura de urgență. De la cabină telefonică la cabină telefonică, după orarul prevăzut.

Osnard îl sili pe Pendel să recite orarele prevăzute.

— Și dacă nu merge?

— Există și magazinul, nu-i așa, Andy? Haina de tweed e de mult gata de probă, un pretext ideal. A ieșit minunat, adăugă. Nu mă înșel niciodată când îmi place una dintre creațiile mele.

— Câte scrisori mi-ai trimis de la ultima noastră întâlnire?

— Numai trei, Andy. Atât am reușit. N-ai idee ce bine merg afacerile. După părerea mea, cu noul club am dat lovitura.

— Ce scrisori erau?

— Două chitanțe și o invitație la o avanpremieră a noutăților din magazin. Totul a fost în regulă, nu-i așa? Uneori îmi fac griji.

— Nu apeși destul de tare. Scrisul se pierde printre caracterele imprimate. Folosești pix sau creion?

— Creion, Andy, așa cum mi-ai spus.

Osnard scotoci în buzunarul servietei și scoase un creion din lemn ordinar.

— Data viitoare folosește-l pe ăsta. E 2H. Mai tare.

Pe ecran, cele două femei îl părăsiseră pe bărbat și se consolau între ele.

Furniturile. Osnard îi înmână lui Pendel sprayul de insecticid care conținea casetele cu film. Pendel îl scutură, apăsă pe buton și zâmbi când văzu că funcționează. Exprimă însă temeri legate de durata de viață a indigoului, dacă și-a pierdut prospețimea, Andy? Osnard îi dădu oricum un teanc nou și-i spuse să arunce ce-i mai rămăsese din cel vechi.

Rețeaua. Osnard voia un raport de activitate a fiecărei surse secundare, ca să scrie în carnețel. Sursa secundară Sabina, creația vedetă și alter ego-ul Martei, studentă la științe politice, disidentă responsabilă de celula de maoiști clandestini de la El Chorillo, cerea înlocuirea presei de imprimare, cea veche nemaifuncționând. Cost estimativ: cinci mii de dolari sau poate știa Andy unde să găsească una de ocazie?

— Să cumpere una, decretă Osnard sec, în timp ce scria "presă de imprimărie" și "zece mii de dolari". Să păstrăm distanța în tot timpul operațiunii. Tot mai crede că-și vinde informațiile yankeilor?

— Da, Andy, până când o să-i spună Sebastian altceva.

Sebastian, altă creație a Martei, era iubitul Sabinei, un avocat acrit, fost activist anti-Noriega care, datorită clientelei sale sărăcite, oferea tot

felul de informații despre curiozități cum ar fi viața grea a comunității musulmane din Panama.

— Ce se aude cu Alpha Beta? întrebă Osnard.

Sursa secundară Beta era invenția lui Pendel: membru al Comitetului Consultativ al Canalului din Adunarea Națională și furnizor ocazional de conturi bancare, în căutare de domiciliu respectabile. Mătușa lui Beta, Alpha, era secretară la Camera Panameză de Comerț. În Panama, toată lumea avea o mătușă care lucra într-un loc folositor.

— Beta e prin țară, ca să atragă favorurile alegătorilor, Andy, de-aia tace. Dar are joi o întâlnire la Camera Panameză de Comerț și Industrie, iar vineri ia cina cu vicepreședintele, așa că se zărește o luminiță la capătul tunelului. Ultimele lui informații au plăcut celor de la Londra, nu-i așa? Uneori are senzația că nu e destul de apreciat.

— Calitatea a fost bună, dar cantitatea...

— Beta se întreba dacă nu cumva ar fi cazul să i se dea o mică primă.

Părea că și Osnard se întreba, căci își notă ceva, mângâli o cifră și o încercui.

— Îți spun data viitoare. Și Marco?

— Marco, aș putea spune, e bine, Andy. Am petrecut o seară în oraș, i-am cunoscut nevasta, am plimbat câinele împreună și ne-am dus la cinema.

— Când ai de gând să-l întreb?

— Săptămâna viitoare, Andy, dacă sunt în dispoziția necesară.

— Ei bine, e cazul să fii. Salariu de bază, cinci sute pe săptămână, revizibil după trei luni, plătit în avans. O primă de cinci mii bani gheață, când semnează contractul.

— Pentru Marco?

— Pentru tine, nătărăule, spuse Osnard, întinzându-i un pahar de whisky în toate oglinzile roz deodată.

Osnard producea genul de semnale pe care le emiteau persoanele sus-puse când aveau ceva neplăcut de spus. O mutră nemulțumită i se întipări pe trăsăturile grăsuțe și privi disprețuitor spre acrobațiile de pe ecranul televizorului.

— Pari foarte bine dispus azi, începu el pe un ton de reproș.

— Mulțumesc, Andy. Datorită ție și Londrei.

— Înseamnă că ai primit împrumutul, da? Nu-i așa? Am întrebat dacă *nu-i* așa?

— Andy, îi mulțumesc în fiecare zi Creatorului și gândul că sunt pe cale să dau banii înapoi mă face să sar în sus de bucurie. E ceva în neregulă?

Osnard luă acel ton de supraveghetor de liceu pe care îl auzise atât de des, de obicei înaintea unei bătăi.

— Da, ceva nu merge. Nu merge *deloc*.

— Vai de mine.

— Mă tem că Londra nu e la fel de mulțumită de tine cum pari să fii tu.

— De ce, Andy?

— O, nu e mare lucru. Numai c-au ajuns la concluzia că H. Pendel superspionul, e un escroc prea bine plătit, neloial, corupt și ipocrit.

Zâmbetul lui Pendel începu o eclipsă lentă, dar totală. Umerii i se lăsară în jos, iar mâinile, pe care se sprijinea pe pat, se așezară cuminți în fața corpului, ca să-i dovedească polițistului că nu avea intenții

belicoase.

— Au vreun motiv anume, Andy? Sau e mai degrabă ceva de ordin general?

— Mai mult, nu sunt deloc mulțumiți de nenorocitul ăla de Mickie Abraxas.

Pendel își ridică brusc capul.

— De ce? Ce a făcut Mickie? Întrebă el cu o energie de care nu s-ar fi crezut în stare. Mickie nu e amestecat în treaba asta, adăugă el agresiv.

— În ce?

— Mickie n-a făcut nimic.

— Nu. N-a făcut. Chiar asta-i problema. De prea mult timp. În afară de faptul că a acceptat cu amabilitate zece mii de dolari bani gheață ca semn de bună-credință. Ce ai făcut *tu*? Tot nimic. L-ai privit pe Mickie cum își privește buricul.

Vocea lui căpătase tonul batjocoritor al unui licean.

— Și ce-am făcut eu? Ți-am dat o primă frumoșică pentru *productivitate* — ce banc bun — care, pe înțelesul tuturor, înseamnă că am recrutat o sursă secundară spectaculos de neproductivă, și anume pe domnul Abraxas, dușman al tiranilor și apărător al oamenilor de rând. Londra se prăpădește de râs pe chestia asta. Se întreabă dacă nu cumva *ofițerul de teren* — adică eu — nu e prea *tânăr* și un pic prea *credul* ca să aibă de-a face cu rechini ca domnul Abraxas și ca tine.

Tirada lui Osnard căzuse în urechile unui surd. În loc să se simtă doborât, Pendel păru că se destinde, ca și cum temerile lui, oricare ar fi fost ele, nu avuseseră o bază reală și tot ce discutau acum era un fleac în comparație cu coșmarurile lui. Brațele îi reveniră pe lângă corp, se așază picior peste picior și se sprijini de căpătâiul patului.

— Și ce propune Londra să facem, Andy? Întrebă el plin de compasiune.

Tonul autoritar al lui Osnard făcu loc unei indignări exagerate.

— Ne bate la cap cu datoriile lui de onoare. Dar datoria de onoare față de *noi*? Ne duce de nas — "nu vă pot spune astăzi, vă spun luna viitoare" — ne excită pe toți în legătură cu o conspirație care nu există, grupurile de studenți care nu discută decât cu el, grupurile de pescari care nu discută decât cu studenții, vorbe de clacă. Cine dracu' se crede, pentru numele lui Dumnezeu? Cine dracu' crede că suntem *noi*? Niște idioți nenorociți?

— O face din loialitate, Andy. Și el are surse sensibile, ca și tine, și trebuie să capete autorizație de la toată lumea.

— Fac ceva pe loialitatea lui! Așteptăm de trei săptămâni din cauza loialității ăsteia. Dacă e chiar atât de loial, n-ar fi trebuit să-ți trângănească niciodată despre Mișcarea lui. Dar a făcut-o. Așa că l-ai prins de boașe. Și în meseria noastră, când ții pe cineva de boașe strângi, nu glumă. Nu lași pe toată lumea să aștepte un răspuns despre semnificația universului, pentru că un bețiv altruist are nevoie de trei săptămâni ca să obțină permisiunea prietenilor lui ca să-ți spună.

— Și în cazul ăsta ce facem, Andy? Întrebă Pendel calm.

Dacă Osnard ar fi avut urechi sau inimă, ar fi putut recunoaște în glasul lui Pendel aceleași inflexiuni pe care le auzise când menționase pentru prima oară recrutarea Opoziției Tăcute a lui Mickie, în timpul unui prânz, cu câteva săptămâni în urmă.

— Îți spun exact ce o să faci, i-o tăie el, reintrând în personajul de supraveghetor. Te duci la nenorocitul de Abraxas și-i zici: Mickie, îmi pare rău că trebuie să-ți spun, dar milionarul meu țicnit nu mai vrea să aștep-

te. Așa că, dacă nu vrei să te întorci în închisoarea panameză de unde ai venit, sub acuzația de conspirație cu persoane necunoscute ca să faci ce naiba conspiri să faci, dă-i drumul. Pentru că te așteaptă un sac de bani dac-o faci și un pat foarte tare într-un spațiu foarte îngust dacă nu o faci. În sticla aia e apă?

— Da, Andy. Cred că e apă. Îmi imaginez că vrei să bei puțin.

Pendel îi întinse sticla oferită de direcție pentru resuscitarea clienților epuizați. Osnard bău, își șterse buzele cu dosul palmei și gâtul sticlei cu arătătorul grăsuț. Îi întinse apoi sticla înapoi lui Pendel. Pendel însă hotărî că nu-i era sete. Se simțea rău, dar nu era genul de greață care trecea cu apă. Avea mai degrabă legătură cu prietenia lui complice cu deținutul Abraxas și sugestia lui Osnard de a-l trăda. Ultimul lucru de pe lumea asta pe care și-ar fi dorit Pendel să-l facă în acel moment era să bea dintr-o sticlă umezită de saliva lui Osnard.

— Firimituri, firimituri, nimic altceva decât firimituri, se plângea Osnard, montat. Și, dacă adunăm, ce ne dă asta? Vânt. Rămâne pe mâine, ai răbdare. Nu avem o vedere de ansamblu, Harry. Asta nu reușim să avem. Londra o vrea acum. Nu mai pot să aștepte. Nici noi nu mai putem. Mă înțelegeți?

— Cât se poate de bine, Andy. Cât se poate de bine.

— Bravo, spuse Osnard pe un ton morocănos, pe jumătate împăciuitor, care urmărea reinstaurarea relațiilor bune dintre ei.

Iar de la Abraxas, Osnard trecu la un subiect și mai drag lui Pendel, și anume soția lui, Louisa.

— Delgado câștigă teren, ai observat? Începu inocent Osnard. Dacă e să mă iau după presă, e marele boss al Comitetului Director al Canalului. Nu poate să urce mai sus fără să se ardă.

— Am citit și eu, spuse Pendel.

— Unde?

— În ziare. Unde altundeva?

— În ziare?

Fu rândul lui Osnard să zâmbască și al lui Pendel să stea în rezervă.

— Asta înseamnă că nu Louisa ți-a spus?

— Nu înainte de anunțul oficial. Nu e genul ei.

Nu te apropia de prietenul meu, spuneau ochii lui Pendel. Nu te apropia de soția mea.

— De ce nu? Întrebă Osnard.

— E discretă. Are simțul datoriei. Ți-am mai spus-o.

— Știe că te întâlnești cu mine în seara asta?

— Bineînțeles că nu. Mă crezi imbecil?

— Totuși, știe că se întâmplă ceva, nu-i așa? Trebuie să fi remarcat schimbările din stilul tău de viață. Nu e oarbă.

— Îmi extind activitățile. Asta e tot ce știe și ce trebuie să știe.

— Mă rog, există o mulțime de feluri de a-ți extinde activitatea, nu-i așa? Nu toate sunt pe placul nevestelor.

— Nu-și pune întrebări.

— Mie nu mi-a făcut impresia asta, Harry, când am fost pe Anytime Island. Am găsit-o mai degrabă preocupată. Nu făcea o dramă din asta, nu e genul ei, voia doar să-i spun dacă mi se părea normal pentru un bărbat de vârsta ta.

— Ce să fie normal?

— Să cauți compania altora, douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Nu și pe a ei. Să bați orașul.

— Ce i-ai spus?

— I-am spus c-o să aștept până la patruzeci de ani și pe urmă o să-i spun. E o femeie formidabilă, Harry.

— Da. Este. Așa că las-o în pace.

— Tocmai mi-a trecut prin minte că poate ar fi mai fericită dacă ai putea s-o liniștești.

— N-are nevoie.

— Tot ce vreau e să ne apropiem un pic mai mult de izvor.

— Ce izvor?

— Izvorul. Sursa. Fântâna cunoașterii. Delgado. Ea îl admiră pe Mickie. Mi-a spus-o. Îl adoră pe Delgado. Urăște ideea vânzării Canalului pe șest. Din punctul meu de vedere, e perfectă.

Privirea lui Pendel era din nou privirea sumbră și fixă din pușcărie. Dar Osnard nu observă că Pendel se retrăsese în sinea lui, preferind să-și continue cu voce tare reflecțiile despre Louisa.

— O sursă înăscută, perfectă, dacă mă întrebi pe mine.

— Cine?

— "Vizează Canalul", continuă Osnard. "Totul se bazează pe Canal." E singurul lucru la care pare că se gândește Londra. Cine va pune mâna pe el. Ce vor face cu el. Tot Whitehall-ul își udă pantalonii reiați ca să descopere cu cine discută Delgado în secret.

Închise ochii, pe gânduri.

— *Minunată* fată. Una dintre cele mai bune de pe lume. Solidă ca o stâncă, un pumn de fier, credincioasă până la moarte. O recrutare perfectă.

— Pentru ce?

Osnard luă o gură de whisky.

— Cu un pic de ajutor din partea ta, dacă prezinți bine lucrurile și folosești limbajul potrivit, n-o să fie nici o problemă, continuă el, meditănd. Nu va trebui să se implice direct. N-o să-i cerem să plaseze o bombă în Palatul cu Bâtlani, să se culce cu studenții și să iasă pe mare cu pescarii. Tot ce trebuie să facă e să asculte și să observe.

— Ce să observe?

— Nici nu trebuie să-l pomenești pe amicul tău Andy. Nu trebuie să li-l pomenești lui Abraxas sau celorlalți, așa că nu i-l pomeni nici ei. Pune accentul pe legăturile matrimoniale, așa e cel mai bine. Vechea chestie cu respectul și ascultarea. Louisa îți dă informațiile, tu mi le dai mie, eu le trimit la Londra. Simplu ca bună-ziuă.

— Louisa iubește Canalul, Andy. N-o să-l trădeze. Nu e genul ei.

— Nici vorbă să-l trădeze, nătărăule! Îl salvează, pentru numele Domnului! Crede că Delgado e bunul Dumnezeu, nu-i așa?

— E americană, Andy. Îl respectă pe Delgado, dar iubește și America.

— Nu trădează nici America, fir-ar să fie! Îi va permite Unchiului Sam să evite șomajul. Să-și păstreze trupele *in situ*. Să nu închidă bazele militare. Ce-și poate dori mai mult? Ajută America salvând Canalul de escroci, îl ajută pe Delgado, spunându-ne toate porcăriile panamezilor, ajută America, e un motiv în plus ca soldații americani să rămână. Ai zis ceva? N-am auzit.

Pendel spusese ceva, dar cu o voce atât de înăbușită, că abia se putea auzi. Se ridică și el în picioare, ca Osnard, și încercă din nou.

— Cred că te-am întrebat ce valoare crezi că ar avea Louisa pe piață, Andy.

Osnard se bucură când auzi această întrebare practică. Intenționa să pună și el problema mai târziu.

— Ca și tine, Harry. Exact la fel, spuse el generos. Același salariu, aceleași prime. Pentru mine, e o chestiune de principiu. Femeile sunt la fel de bune ca și noi. Mai bune. Chiar ieri le-am spus-o celor de la

Londra. Plată egală sau nimic. Putem dubla veniturile tale. Un picior în Opoziția Tăcută, celălalt în Canal. Hai noroc.

Filmul de la televizor se schimbase. Două văcărite dezbrăcau un cow-boy în mijlocul unui canion, în timp ce caii lor legați își întorceau privirile.

Pendel vorbea ca în somn, încet și mecanic, ca pentru el, nu pentru Osnard.

— N-o va face niciodată.

— De ce nu?

— Are principiile ei.

— O să le cumpărăm.

— Nu sunt de vânzare. E la fel ca maică-sa. Cu cât o împingi mai mult, cu atât se cabrează mai tare.

— De ce s-o împingem? De ce să n-o facem să sară de bunăvoie?

— Foarte nostim.

Osnard începu să declame. Ridică un brăt în aer și mâna cealaltă și-o puse pe inimă.

— Sunt un erou, Louisa! Și tu poți fi! Mărșăluiește alături de mine! Participă la cruciadă! Salvează Canalul! Salvează-l pe Delgado! Denunță corupția! Vrei să încerc eu în locul tău?

— Nu, nu e recomandabil să încerci.

— De ce nu?

— Sincer să fiu, nu-i plac englezii. Pe mine mă suportă fiindcă provin dintr-un mediu decent. Dar când e vorba despre înalta burghezie engleză, e de părerea tatălui ei că sunt, fără excepție, o bandă de ticăloși șmecheri, total lipsiți de scrupule.

— Am avut impresia că i-am plăcut.

— În plus, niciodată nu l-ar turna pe șeful ei. Niciodată.

— Nici pentru un sac de bani? Mă întreb.

— Banii nu o interesează, mulțumesc, răspunse Pendel cu aceeași voce de automat. Crede că avem destui și, în sinea ei, consideră că sunt ochiul dracului și că ar trebui desființați.

— Bun, atunci o să-i plătim salariul soțiorului ei iubit. Bani gheață. Ca să nu apară pe tăbliță la împrumut. Tu te ocupi de finanțe, ea se ocupă de altruism. Nici nu trebuie să afle.

Dar Pendel nu reacționează la acest portret fericit al perechii de spioni. Cu chipul împietrit, privea fix la perete, gata pentru un drum lung.

Pe ecran, văcarul zăcea culcat pe spate pe o pătură. Văcărițele, care-și păstrasera pe ele pălăriile și cizmele, stăteau în picioare una la un cap, alta la celălalt, de parcă s-ar fi întrebat cum să-l ambaleze. Dar Osnard era prea ocupat cu scotocitul în servietă ca să observe, iar Pendel tot se mai încrunta la perete.

— Isuse, era să uit! exclamă Osnard.

Și scoase un teanc de dolari, apoi un altul, până când toate cele șapte mii zăceau pe pat lângă insecticid, indigo și brichetă.

— Primele. Îmi pare rău pentru întârziere. De vină sunt caraghioșii ăia de la contabilitate.

Pendel își mută cu greu privirea spre pat.

— Nu e cazul să-mi dai nici o primă. Nici mie, nici celorlalți.

— Ba da. Sabine, pentru pregătirea studenților din ultimii ani. Lui Alpha, pentru înțelegerile de afaceri ale lui Delgado cu japonezii. Lui Marco, pentru întâlnirile nocturne ale președintelui. Bang!

Pendel clătina perplex din cap.

— Trei stele pentru Sabina, trei stele pentru Alpha, una pentru Marco, fac în total șapte, insistă Osnard. Numără-i.

— Nu e nevoie.

Osnard împinse spre el o chitanță și un pix.

— Zece mii. Ca de obicei, șapte în mână și trei pentru fondul de ajutor al văduvelor și orfanilor.

Pendel găsi undeva, în adâncurile lui, forța să semneze. Dar lăsa banii pe pat, ca să-i privească fără să-i atingă. În timp ce Osnard, orbit de lăcomie, reînnoia campania de racolare a Louisei, Pendel se reîntoarce la umbrele gândurilor lui intime.

— Îi plac fructele de mare, nu-i așa?

— Ce legătură are asta?

— Nu există vreun restaurant unde o duci de obicei când vrei să sărbătorești ceva?

— La Casa del Marisco. Comandă întotdeauna creveți cu sos Momay și cambulă. Nu schimbă niciodată.

— Mesele sunt așezate la distanță una de alta? Te simți în intimitate?

— Acolo mergem la aniversări și la ocazii.

— Aveți vreo masă a voastră?

— În colț, lângă fereastră.

Osnard jucă rolul soțului îndrăgostit, cu sprâncenele ridicate și cu capul aplecat într-o parte.

— Trebuie să-ți spun ceva, draga mea. E timpul să afli și tu. Îmi fac datoria. Raportez adevărul unor oameni care pot face ceva pentru el. Ar merge?

— S-ar putea. Dacă i-ar plăcea siropurile.

— Pentru ca dragul tău tată să se poată odihni în pace. La fel și mama ta. Pentru idealurile tale, idealurile lui Mickie și ale mele, chiar dacă am fost silit să le ascund, din motive de securitate.

— Ce-i spun despre copii?

— Că e pentru viitorul lor.

— Grozav viitor, cu noi doi la pâmaie. Ai văzut vreodată brațele alea care ies pe ferestre? Într-o zi le-am numărat. Chestia asta o faci numai dacă ai fost și tu înăuntru. Douăzeci și patru la o singură fereastră, fără să punem la socoteală și rufele întinse la uscat, plus că nu e decât o fereastră la o celulă.

Osnard oftă, ca și cum ce avea să spună îl dureau mai mult pe el decât pe Pendel.

— Harry, mă silești să joc tare.

— Nu te silesc. Nimeni nu te silește.

— N-aș vrea să-ți fac una ca asta, Harry.

— Ei bine, n-o face.

— M-am străduit să te cruț, Harry. N-a mers, așa că uite care-i concluzia.

— Nu e nici o concluzie.

— Actele sunt pe numele voastre ale amândurora. Al tău și al Louisei. Sunteți amândoi în aceeași barcă. Vrei să ridici ipoteca de pe prăvălie și de pe orezărie, Londra cere o contribuție activă din partea voastră, a amândurora. Dacă nu, gata cu povestea de dragoste, închid robinetul prin care curg banii și vă scot la mezat. Prăvălie, orezărie, cluburi de golf, mașină, copii, pe scurt, catastrofă.

Lui Pendel îi trebui un moment până să ridice capul, ca și cum ar fi avut nevoie de timp ca să digere sentința de închisoare pe care o pronunțase judecătorul.

— Țsta e șantaj, Andy, nu crezi?

— Legea pieții, bătrâne.

Pendel se ridică încet și rămase nemișcat, cu picioarele apropiate și cu capul plecat, privind la bancnotele de pe pat, înainte de a le aduna la loc în plic și de a pune plicul în sacoșă, împreună cu indigoul și cu insecticidul.

— Am nevoie de câteva zile, zise el, privind podeaua. Trebuie să vorbesc cu ea, nu-i așa?

— Remediul e în mâinile tale, Harry.

Pendel își târșâi picioarele spre ușă, cu capul plecat în continuare.

— La revedere, Harry. Pe curând, la locul stabilit, de acord? Acum du-te. Noroc.

Pendel se opri, făcu o pauză și se întoarse. Pe chipul lui nu se putea citi nimic decât o acceptare pasivă a pedepsei.

— Și ție, Andy. Și-ți mulțumesc pentru primă, pentru whisky și pentru sugestiile în legătură cu Mickie și cu soția mea.

— Cu plăcere, Harry.

— Și nu uita să vii să probezi haina de tweed. E o haină rezistentă, dar de bun-gust. E timpul să facem alt om din tine.

O oră mai târziu, încuiat în colivia din fundul camerei blindate, Osnard vorbea în enormul receptor al telefonului secret și-și imagina cum cuvintele lui erau recompuse digital la urechea păroasă a lui Luxmore. La Londra, Luxmore venise devreme la birou, ca să primească acest apel telefonic.

— Întâi i-am dat morcovul, pe urmă i-am arătat bățul, domnule, raportă el cu vocea de cercetaș erou pe care o păstra pentru șeful lui. Am fost cam dur, dar tot mai șovăie. Louisa o să vrea, n-o să vrea, poate că o să vrea. Nu se pronunță.

— Naiba să-l ia!

— Asta e și părerea mea.

— Bine, înseamnă că vrea și mai mulți bani, nu?

— Așa se pare.

— Ce poți să te aștepți de la un neisprăvit ca el, Andrew?

— Spune că are nevoie de timp ca s-o convingă.

— Șmecher ca o maimuță. Mai degrabă de timp ca să ne convingă.

Ce preț are femeia asta, Andrew? Nu mă cruța. După chestia asta, strângem cureaua, fir-ar să fie!

— N-a avansat nici o cifră, domnule.

— Te cred și eu. E un negociator înnăscut. Ne ține de boase și o știe. Tu, care-l cunoști, ce părere ai? În cel mai rău caz?

Osnard făcu o pauză ca să arate că se gândea profund.

— E un dur, spuse el prudent.

— Știi că e un dur! Toți sunt duri! Tu știi că e un dur. Ultimul etaj știe că e un dur. Geoff știe că e un dur. Un anumit investitor particular, prieten cu mine, știe că e un dur. A fost un dur din prima zi. Va fi din ce în ce mai dur. Dumnezeule, dac-aș avea o soluție mai bună, n-aș ezita nici o clipă! În timpul luptelor din Malvine, a existat un tip care ne-a stors o avere fără să ne dea vreodată ceva în schimb.

— Trebuie plătit cu bucata.

— Continuă.

— Un avans mare nu va face decât să-l încurajeze să se culce pe lauri.

— Sunt total de acord. Ne-ar râde în nas. Așa fac de obicei. Ne storc de bani și râd.

— Pe de altă parte, primele mai mari îl stimulează. Am constatat

lucrul ăsta înainte, ca și în seara asta.

— Zău?

— Ar fi trebuit să-l vedeți cum înfunda banii în servietă.

— Dumnezeuule.

— Pe de *altă* parte, ni i-a *dat* pe Alpha și pe Beta și pe studenți, l-a *pus* pe Urs, fără să-și dea seama, pe roate, l-a *recrutat* pe Abraxas până la un anumit punct și l-a *recrutat* pe Marco.

— Dar l-am plătit de fiecare dată. Din plin. Și ce am primit în schimb, până azi? Promisiuni. Fleacuri. "Așteptați lovitura cea mare." Mi se face greață, Andrew. Greață.

— L-am făcut să înțeleagă asta cu destulă duritate, dacă pot să spun așa, domnule.

Vocea lui Luxmore se înmuie imediat.

— Sunt sigur, Andrew. Dacă s-a înțeles altceva, îmi pare rău. Continuă, te rog.

— Convingerea mea *personală*... reluă Osnard bănuitor.

— Este singura care contează, Andrew!

— ...e că trebuie să reacționăm doar în caz de randament. Dacă livrează, plătim. Același lucru, după cum spune el, e valabil și dacă-și livrează soția.

— Sfântă fecioară, Andrew! Ți-a *zis* una ca asta? Ți-a *vândut* nevasta?

— Încă nu, dar e de vânzare.

— În douăzeci de ani în acest Serviciu, Andrew, în toată istoria lui, nu s-a întâlnit un bărbat care să-și cedeze nevasta pentru bani.

Când vorbea despre bani, Osnard avea un debit mai lent, mai fluid.

— Propun să-i dăm câte o primă pentru fiecare sursă secundară pe care o recrutează, inclusiv nevastă-sa. Prima va fi calculată proporțional cu salariul sursei secundare, la bază. Dacă ea merită o primă, capătă și el partea lui.

— În plus?

— Absolut. A mai rămas de rezolvat problema cu cât îi plătește Sabina pe studenți.

— Nu-i răsfăța prea tare, Andrew! Și Abraxas?

— Dacă și când organizația lui Abraxas ne dă conspirația, același comision îi revine lui Pendel, calculat la douăzeci și cinci la sută din ce-i dăm lui Abraxas și grupului său ca primă.

— Am auzit *dacă și când*? Ce vrei să spui, Andy?

— Îmi pare rău, domnule, dar nu mă pot împiedica să mă întreb dacă nu cumva Abraxas ne trage pe sfoară. Sau Pendel. Scuzați-mă. E târziu.

— Andrew?

— Da, domnule.

— Ascultă-mă, Andrew. E un ordin. Conspirația *există*. Nu-ți pierde curajul doar pentru că ești obosit. *Bineînțeles* că există o conspirație. Tu o crezi, eu o cred. Unul dintre cei mai mari creatori de opinie din *lume* o crede. În sinea lui. Profund. Cele mai strălucite creiere ale presei o cred sau o vor crede în curând. Acolo există un complot, pus la cale de un nucleu dur al elitei panameze, vizând Canalul și noi o să-l scoatem la lumină! Andrew? spuse el pe un ton brusc alarmat. Andrew!

— Domnule?

— Scottie, te rog. Gata cu "domnule" între noi. Te simți cu conștiința împăcată, Andrew? Ești stresat? Te simți bine? Dumnezeuule, sunt un adevărat monstru, cu toate problemele astea, nu te întreb niciodată cum te simți. Am o oarecare influență la ultimul etaj și de cealaltă parte a fluviului. Mă întristează când un tânăr harnic și loial nu cere nimic pentru el, în vremurile noastre atât de materialiste.

Osnard emise acel gen de râs încurcat pe care îl emiteau tinerii loiali și harnici când erau încurcați.

— Aș avea nevoie de niște somn, dacă aveți în plus.

— Culcă-te, Andrew. Acum. Dormi cât vrei tu. E un ordin. Avem nevoie de tine.

— Așa voi face, domnule. Noapte bună.

— Bună dimineața, Andrew. Nu glumesc când zic chiar acum. Și când o să te trezești, o să auzi din nou conspirația, cât se poate de clar, ca un corn de vânătoare, o să sari din pat și o să pornești s-o cauți, știu că așa vei face. Și eu am pățit la fel. Am auzit-o și eu. Și am plecat la război din cauza ei.

— Noapte bună, domnule.

Dar ziua tânărului și harnicului maestru în ale spionajului nu era nici pe departe terminată. *Arhivează informațiile cât sunt proaspete*, instructorii îi băgaseră fraza asta în cap *ad nauseam*. Întorcându-se în camera blindată, descuie o cutie ciudată din metal, a cărei combinație n-o știa decât el, și scoase din ea un caiet roșu legat de mână, similar ca greutate și formă cu un jurnal de bord, înconjurat de un fel de centură de castitate din fier, ale cărei capete se întâlneau cu un alt lacăt, pe care îl deschise de asemenea. Revenind în birou, puse caietul pe masă lângă lampă și sticla cu whisky, notițele și casetofonul din servieta jerpelită.

Caietul roșu îi era indispensabil pentru redactarea rapoartelor. În paginile lui ultrasecrete se găseau, în atenția agenților de teren inteligenți, toate lacunele informaționale ale Cartierului General, cunoscute sub numele de "Găurile negre ale analiștilor". Și, în logica simplă a lui Osnard, analiștii nu puteau controla ce nu știau. Și ce nu puteau controla, nu puteau critica. Osnard, ca mulți scriitori de dată recentă, descoperise că era neașteptat de sensibil la critici. Timp de două ore, fără pauză, Osnard reformulă, adapta, corectă și rescrise până când ultimele informații ale CORSARULUI se potriveau ca niște cepuri perfecte în Găurile Negre ale analiștilor. Un ton lapidar, un permanent scepticism, o îndoială subliniată ici și colo completau aerul de autenticitate. Până când, în sfârșit satisfăcut de munca lui, îi telefona lui Shepherd, funcționarul de la cifru, îl convocă imediat la ambasadă și, după principiul că mesajele trimise la ore de neconceput erau mai impresionante decât cele din timpul zilei, îi înmână o telegramă cifrată de mână ULTRASECRET CORSAR, ca s-o transmită imediat.

— Aș vrea să pot să-ți spun despre ce e vorba, Shep, spuse Osnard cu vocea unui parașutist înaintea unei operațiuni de comando, văzând cum Shepherd se uita curios la grupurile de cifre neinteligibile.

— Și eu, Andy, dar nu e cazul.

— Așa e, aprobă Osnard.

Îl trimitem pe bătrânul Shep, spusesese șeful personalului. O să-l facă pe tânărul Osnard să țină drumul cel drept.

Osnard conducea mașina, dar nu spre apartamentul lui. Mergea undeva, dar unde anume nu știa exact. Un teanc gros de dolari îi apăsa sfârcul stâng. Ce să fie? Lumini fosforescente, fotografii color cu negrese goale în rame luminate, însemne în mai multe limbi amintind *LIVE EROTIC SEX*. De acord, dar în seara asta nu sunt dispus. Merse mai departe. Pești, vânzători de droguri, polițiști, câțiva poponari, toți în căutare de bani. Infanteriști în uniformă, în grupuri de câte trei. Trecu de Costa Brava Club, specializat în tinerele curve chinezoaice. Mulțumesc, dragele mele, le prefer mai în vârstă și mai recunoscătoare. Merse mai

departe, lăsându-se condus de simțuri, cum îi plăcea s-o facă. Latura virilă din el se trezea la viață. E simplu, trebuie să le încerci pe toate. Cum naiba să știi dacă vrei un lucru până nu l-ai cumpărat? Gândul i se întoarse la Luxmore. Cel mai mare creator de opinie din lume o crede... Trebuie să fie Ben Hatry. Luxmore îi pomenise numele de vreo două ori, la Londra. Făcuse chiar bancuri pe seama lui. Beneficiul nostru mutual, ha, ha, ha. *Beneavantajul unui anumit baron al presei patriotarde. N-ai auzit nimic, tinere domn Osnard. Numele de Hatry nu-mi va ieși niciodată de pe buze.* După care și-a supt dinții. Ce bou.

Osnard întoarse mașina dintr-o rotire de volan, lovi trotuarul, urcă pe el și parcă. Sunt diplomat, așa că naiba să vă ia pe toți! Firma spunea *Casino and Club* și pe ușă scria VĂ RUGĂM SĂ LĂSAȚI ARMELE LA GARDEROBĂ. Două gorile de trei metri, cu pelerină și chipiu, păzeau intrarea. Fete în fuste mini și ciorapi cu model se ondulau la picioarele unei scări roșii. Pare a fi genul de local care îmi place.

Era ora șase dimineața.

— Fir-ai să fii, Andy Osnard, m-ai speriat de moarte, mărturisi Fran agitată, când se urcă în pat lângă ea. Ce naiba ți s-a întâmplat?

— M-a epuizat, spuse el.

Dar era vizibil că-și regăsisese forțele.

CAPITOLUL PAISPREZECE

Furia care-l cuprinsese pe Pendel la ieșirea din motelul iubirii nu se stinse pe drumul spre casă, nici la volanul mașinii cu tracțiune pe patru roți, când văzu roșu în fața ochilor, nici în noaptea aceea, lungit pe partea lui de pat în Bethania, cu inima bătându-i gata să iasă din piept, nici când se trezi a doua zi de dimineață sau în dimineața următoare. "Îmi trebuie câteva zile", îi mormăise el lui Osnard. Dar nu zilele le număra, ci anii. Fiecare curbă greșită pe care o luase ca să facă un serviciu cuiva. Fiecare insultă pe care o înghițise pentru cauza cea dreaptă, preferind să se facă mic mai degrabă decât să provoace ceea ce Benny numea un *gewalt*. Fiecare strigăt pe care și-l înăbușise în gât, înainte să iasă. O viață întreagă de furie reținută sosea neinvitată printre mulțimea de personaje care, în lipsa unei definiri mai bune, existau sub numele de Harry Pendel.

Furia îl trezi ca o chemare de corn, îl făcu să renască și îl flagelă cu o singură lovitură, raliind toate celelalte emoții ale sale sub drapelul ei. Iubirea, teama, indignarea și dorința de răzbunare fură printre primii voluntari. Mătură zidul subțire care separa, în sufletul lui, faptele de ficțiune. Spuse: "Destul!" și "Atacă!" și nu admise dezertori. Dar ce să ataci? Și cu ce?

Vrem să-ți cumpărăm prietenul, spusesese Osnard. *Și dacă nu putem, îl trimitem înapoi la închisoare. Ai fost vreodată la închisoare, Pendel?*

Da. La fel și Mickie. M-am dus să-l văd. Și abia mai avea puterea să spună bună ziua.

— *Vrem s-o cumpărăm pe nevastă-ta*, spusesese Osnard. *Și dacă nu putem, o aruncăm în stradă, cu copii cu tot. Ai fost vreodată în stradă, Pendel?*

De acolo vin.

Iar aceste amenințări erau arme adevărate, nu vise. Ținute la tâmpla lui de Osnard. De acord, Pendel îl mințise, dacă mințit era cuvântul. Îi spusesese lui Osnard ce voise acesta să audă și se străduise enorm s-o facă, ajungând până la a inventa pur și simplu. Unii mint

pentru că minciuna îi excită, îi face să se simtă mai curajoși sau mai deștepți decât toți umilii conformiști care se fac una cu pământul și spun adevărul. Nu și Pendel. Pendel mințea ca să se conformeze. Ca să dea de fiecare dată răspunsul așteptat, chiar dacă acesta era departe de adevăr. Ca să folosească întreaga presiune, până când putea să sară din mașină și să se ducă acasă.

Dar presiunea lui Osnard nu-l lăsa să sară din mașină.

Pendel se dojeni, așa cum o făcea de obicei. Obișnuit cu autocritica, își smulse părul din cap și-l luă pe Dumnezeu martor al remușcărilor lui. Sunt pierdut! Sunt dus la judecată! M-am întors la pușcărie! Nu are importanță dacă sunt înăuntrul sau afară! Și totul din vina mea! Dar furia nu dispărea. Abandonă căința creștină ă la Louisa, recurse la limbajul temător al eforturilor abia amintite ale lui Benny pentru a obține iertarea, așa cum le psalmodia în fața unei halbe goale la cârciumă: *Am făcut rău, am corupt, am distrus... Suntem vinovați, am trădat... Am jefuit, am calomniat... Am pervertit și îndepărtat de la drumul cel drept... Am folosit perfidia... Ne-am îndepărtat de adevăr și realitatea nu există decât ca să ne distreze pe noi. Ne ascundem în spatele distracțiilor și al jucăriilor.* Furia însă refuza să-l părăsească. Mergea cu el oriunde, ca o pisică dintr-o pantomimă de prost gust. Chiar și când se lansă într-o analiză istorică, fără milă, a conduitei lui demne de dispreț, de la începuturi și până în prezent, furia întoarse sabia din dreptul pieptului său și o îndreptă spre cei care-i pervertiseră umanitatea.

La început fusese cuvântul implacabil, își spuse el. Îl folosisese Andy, când dăduse buzna în prăvălie, fără să-i pot rezista, într-atât de puternică era presiunea, nu doar din cauza rochiilor de vară, ci și a unui oarecare Arthur Braithwaite, cunoscut de Louisa și de copii ca fiind bunul Dumnezeu. Bine, de acord, la drept vorbind Braithwaite nu a existat niciodată. De ce ar fi existat? Nu toți zeii trebuie neapărat să existe ca să-și facă treaba.

Și ca urmare a celor de mai sus, m-am trezit jucând rolul de post de ascultare. Așa c-am ascultat. Și am auzit câte ceva. Iar ce nu am auzit ca atare, am auzit în capul meu, lucru cât se poate de firesc dacă ne gândim la presiunea exercitată. Sunt o industrie de servicii, așa c-am furnizat un serviciu. Ce-i rău în asta? După aceea a venit ce aș putea numi înfrumusețarea la un anumit nivel, adică am auzit mult mai multe lucruri și m-am perfecționat, pentru că spionajul e ca și comerțul sau ca relațiile sexuale, trebuie să se amelioreze, altfel nu duce la nimic.

Așa că am intrat într-o fază pe care aș putea s-o numesc *ascultare pozitivă*, în care anumite cuvinte sunt puse în gura oamenilor care le-ar fi rostit dacă s-ar fi gândit la ele în momentul respectiv. Lucru pe care, de altfel, îl facem cu toții. În plus, am fotografiat câteva hârtiuțe din servieta Louisei. *Nu* mi-a făcut plăcere, dar Andy ținea la asta și Dumnezeu știe ce tare-i plac fotografiile. Dar n-am furat. N-am făcut decât să mă uit. Și, după părerea mea, toată lumea are dreptul să se uite. Cu sau fără o brichetă în buzunar.

Ce s-a întâmplat după aceea a fost, în întregime, vina lui Andy. Niciodată nu l-am încurajat, nici măcar nu m-am gândit la asta înainte ca el s-o facă. Andy mi-a cerut să-i procur surse secundare, sursele secundare fiind persoane de un cu totul alt calibru decât informatorul inocent, care au nevoie de ceea ce se numește informație, plus date substanțiale legate de starea de spirit a celor ce furnizează informațiile. Să vă spun ceva despre sursele secundare. Sursele secundare, o dată ce

le cunoști, sunt persoane foarte drăguțe, cu mult mai drăguțe decât unii pe care i-aș putea numi și care au un loc mai mare în realitate, sursele secundare fiind o familie secretă care nu-ți dă replica niciodată și care nu are probleme, doar dacă nu-i spui tu să aibă. Sursele secundare fac din prietenii tăi ceea ce aproape că sunt sau și-ar dori să fie, dar, strict vorbind, nu vor fi niciodată. Sau ce nu și-ar dori deloc să fie, dar ce ar fi putut foarte bine să fie, ținând cont de ce sunt.

S-o luăm de exemplu pe Sabina, pentru care Marta s-a inspirat mai mult sau mai puțin din ea însăși, dar nu în totalitate. Să luăm studentul mediu înflăcărat, care fabrică bombe, așteptând să-i sune ceasul. Să-i luăm pe Alpha, pe Beta și pe alți câțiva care, din motive de securitate, nu au nume. Să-l luăm pe Mickie cu Opoziția lui Tăcută și cu conspirația pe care nimeni nu o poate detecta, o idee genială, după mine, numai că, mai devreme sau mai târziu, de preferință mai devreme, va trebui s-o detectez într-un mod care să satisfacă toate părțile, din cauza presiunii pe care o exercită Andy fără urmă de remușcare. Să-i luăm pe cei ce trăiesc de cealaltă parte a podului, adevărata inimă a țării, pe care nimeni, în afară de Mickie și de câțiva studenți cu stetoscop, nu pot s-o găsească. Să-l luăm pe Marco, care n-a vrut să spună "da" până când n-am determinat-o pe soția lui să-i vorbească serios despre un nou congelator, de o a doua mașină și de înscrierea la liceul Einstein, pe care *aș putea* s-o aranjez pentru copilul lor, cu condiția ca Marco să intre în joc, și poate că ar trebui ca nevastă-sa să mai discute cu el.

Totul e fantezie. Capete de fire adunate din aer, țesute și croite pe măsură.

Creezi deci sursele secundare și asculți în locul lor, ai griji în locul lor, faci cercetări și citești în locul lor și o asculți pe Marta vorbind despre ele, le așezi la locul potrivit în momentul potrivit și, în general, le pui în valoare cu toate idealurile și problemele lor, cu ticurile lor, la fel cum faci la magazin. Și le plătești, după cum e normal. O parte bani lichizi în buzunarul lor și restul pus deoparte pentru zile negre, ca să nu-și etaleze bunăstarea, să nu devină ridicole și suspecte și să nu se expună rigorilor legii. Singura problemă e că sursele mele secundare nu pot pune banii lichizi în buzunar, pentru că nu știu că i-au câștigat, iar unele nici nu au buzunare, așa că trebuie să-i pun în al meu. Dar, dacă te gândești bine, așa și e drept, pentru că nu *e*/i-au câștigat, nu-i așa? Eu i-am câștigat. Așa că eu iau banii. Sau Andy îi trece în contul din bancă pentru văduve și orfani. Și cum sursele secundare nu bănuiesc nimic, avem de-a face cu ceea ce

Benny numea o escrocherie de catifea. Și ce altceva e viața decât o invenție? Începe prin aceea că te inventează pe tine însuși.

Se știe că pușcăriașii au propria lor moralitate. La fel era și moralitatea lui Pendel.

După ce se flagelase și se disculpase în felul ăsta, se simțea împăcat cu sine, doar că pisica neagră îi mai apărea privindu-l, iar pacea interioară era o pace armată, o indignare constructivă mai puternică și mai lucidă decât oricare alta pe care o cunoscuse în viața lui jalonată de nedreptăți. O simțea în mâini ca pe o furnicătură și o crispare. În spate, mai ales la nivelul umerilor. În șolduri și călcâie, când măsura cu pași mari casa și magazinul. Astfel exaltat, era în stare să strângă pumnii și să lovească în pereții din lemn ai băncii acuzării, care îl încercuiau mereu în minte, și să-și urle nevinovăția, sau aproape nevinovăția:

Pentru că am să vă mai spun ceva, Onorată Curte, dacă tot

discutăm despre asta, cu condiția să vă ștergeți zâmbetul condescendent de pe față: *pentru o asemenea escrocherie e nevoie de doi*. Iar domnul Osnard, din nirvana Maiestății Sale, *escrochează* și el. O simt. Dacă și *e/* o simte, asta e altă poveste, dar *cred* că da. Uneori, oamenii nu știu că fac anumite lucruri. Dar Andy mă împinge s-o fac. Să fiu mai mult decât sunt, socotind totul de două ori și pretinzând că n-am făcut-o decât o dată; în plus e necinstit, pentru că știu ce e aia, iar Londra e și mai rea decât el.

În acest punct al deliberării sale, Pendel încetă să se mai adreseze Creatorului, Onoratei Curți sau lui însuși și fixă o privire sumbră asupra peretelui atelierului unde tocmai croia un nou costum magic pentru Mickie Abraxas, costumul care avea să-i aducă soția înapoi. După câte îi făcuse, Pendel l-ar fi putut croi cu ochii închiși. Dar avea ochii larg deschiși, la fel ca gura.

Îl se părea că nu avea destul oxigen, deși atelierul, datorită ferestrelor înalte, îi oferea o cantitate suficientă. Asculta Mozart, numai că Mozart nu se mai potrivea cu starea lui de spirit. Închise aparatul cu o mână, fără să se uite la el. Cu cealaltă puse foarfecile pe masă, dar privirea nu i se dezlipi de același punct de pe perete care, spre deosebire de alți pereți pe care-i cunoscuse, nu era vopsit nici gri ca piatra, nici verde murdar, ci

într-o nuanță odihnitoare de alb ca gardenia, pe care el și decoratorul său se străduiseră din greu s-o obțină.

Iar atunci rosti, cu voce tare, un singur cuvânt.

Nu așa cum se zice că ar fi făcut-o Arhimede. Nu cu o emoție evidentă. Mai degrabă pe tonul cântarelor automate care-ți spuneau ce greutate aveai și care înveseliseră gările copilăriei lui. Cu o voce mecanică, dar sigură.

— Jonah, spuse el.

În sfârșit, lui Harry Pendel i se arătase viziunea cea mare.

Plutea în fața lui chiar în clipa aceea, intactă, superbă, fluorescentă, completă. Își dădu seama că fusese acolo de la bun început, ca un teanc de bancnote în buzunarul din spate, în timp ce el murea de foame, gândind că era lefter, luptând, aspirând, căutând cu disperare această cunoaștere pe care nu o avusese cu adevărat niciodată. Și totuși, o avea! Stătuse acolo, rezerva lui secretă, la dispoziția lui! Iar el îi uitase existența! Și iat-o aici, în fața lui, în tehnicolor. Marea mea viziune, deghizată în perete. Conspirația mea care și-a găsit cauza. Versiunea originală, neabreviată. Difuzată pe ecrane la cererea generală. Și strălucitor luminată de furie.

Iar numele ei e Jonah.

Suntem cu un an în urmă, dar grație punții aruncate peste memorie de Pendel, imaginea e aici și acum, pe peretele din fața lui. Suntem la o săptămână după moartea lui Benny, la două zile după debutul primului trimestru al lui Mark la liceul Einstein și la o zi după ce Louisa și-a reluat serviciul la Comisia Canalului. Pendel conduce prima lui mașină cu tracțiune pe patru roți. Destinația e Colon, scopul misiunii — dublu: vizita lunară la depozitul de textile al domnului Blüthner și aderarea, în sfârșit, la Frăție.

Conduce repede, așa cum fac toți cei care se îndreaptă spre Colon, în parte de teama bandiților, în parte în anticiparea bogățiilor Zonei Libere care-i așteaptă la capătul drumului. Poartă un costum negru pe care l-a îmbrăcat la magazin, ca să nu aibă discuții acasă, și nu s-a mai

ras de șase zile. Când Benny era în doliu după moartea unui prieten, nu se bărbiera. Pendel nu poate să nu facă la fel pentru Benny. Și-a cumpărat chiar și o pălărie neagră din fetru, dar are de gând s-o lase pe scaunul din spate.

— Mi s-a iritat pielea, îi spune el Louisei, care, pentru liniștea și siguranța ei, nu a fost informată de adevărata moarte a lui Benny. Cu câțiva ani în urmă fusese făcută să creadă că Benny murise singur și alcoolic și, ca urmare, nu mai reprezenta vreo amenințare. Cred că e noul after-shave suedez pe care l-am încercat pentru butic, adăugă el, dornic să fie compătimit.

— Harry, să le scrii suedezilor și să le spui că loțiunea lor e periculoasă. Nu e bună pentru pielea sensibilă. E un pericol pentru copiii noștri, nu e conformă noțiunilor de igienă ale suedezilor și, dacă iritația persistă, dă-i în judecată.

— Am și pregătit o ciornă, spuse Pendel.

Frăția era ultima dorință a lui Benny, exprimată într-o scrisoare mângălită, care ajunsese la magazin după moartea lui:

Harry băiete, ce ai fost tu pentru mine este fără îndoială o perlă de mare preț cu excepția unui singur lucru care este Frăția lui Charlie Blüthner. Ai o afacere bună, doi copii și cine știe ce te mai așteaptă. Dar fructul e încă în fața ta și nu înțeleg de ce nu l-ai cules în toți anii ăștia. Pe cine nu cunoaște Charlie în Panama, nu merită să fie cunoscut; în plus, faptele bune și influența merg nună în mână și cu masonii în spatele tău n-ai să duci niciodată lipsă de lucru sau de altceva. Charlie spune că ușa mai e deschisă și în plus îmi e dator. Bineînțeles, nu atât cât îți sunt eu dator ție, fiule, acum când stau pe culoar, așteptând să-mi vină rândul, lucru care, după mine, se va petrece mult mai târziu, dar nu-i spune mătușii Ruth. Locul ăsta e perfect dacă îți plac rabinii.

*Te binecuvântează,
Benny*

În Colon, domnul Blüthner domnește peste mai mult de două mii de metri de birouri pline de calculatoare și secretare zâmbitoare, cu bluze închise la gât și fuste negre, fiind cel mai respectat om din lume după Arthur Braithwaite. În fiecare dimineață la șapte urcă la bordul avionului companiei sale și, douăzeci de minute mai târziu, aterizează pe aeroportul France Field din Colon, printre aparatele vopsite în culori vii ale cadrelor columbiene din domeniul import-exportului, care au venit să facă cumpărături tax-free, sau, fiind prea ocupate, și-au trimis nevestele să le facă. În fiecare seară la șase zboară înapoi acasă, cu excepția zilelor de vineri, când ia avionul înapoi la trei, și de Yom Kippur, când firma intră în vacanță în fiecare an, iar domnul Blüthner își ispășește păcatele pe care le știa numai el și, până acum o săptămână, unchiul Benny.

— Harry.

— Domnule Blüthner, ce plăcere, ca întotdeauna.

De fiecare dată e la fel. Zâmbetul enigmatic, strângerea oficială de mână, respectabilitatea de nezdruncinat și nici o aluzie la Louisa. Doar că în ziua aceea zâmbetul era mai trist și strângerea de mână mai lungă, iar domnul Blüthner purta o cravată neagră din butic.

— Unchiul tău Benjamin a fost un om mare, spune el, bătându-l pe Pendel pe umăr cu mânuța lui fragilă.

— Un uriaș, domnule Blüthner.

— Afacerea ta prosperă, Harry?

— Am acest noroc, domnule Blüthner.

— Nu te îngrijorează că planeta se încălzește pe zi ce trece? Curând

nu-ți va mai cumpăra nimeni hainele.

— Domnule Blüthner, când Dumnezeu a inventat soarele, a avut înțelepciunea să inventeze și aerul condiționat.

— Ar trebui să te întâlnești cu câțiva prieteni de ai mei, spune domnul Blüthner cu un zâmbet plin de înțelesuri.

Domnul Blüthner de la Colon e mai rapid, când e vorba de treabă, decât cel de pe malul Pacificului.

— Nu știu de ce am amânat atât, spune Pendel.

În alte ocazii ar fi urcat pe scara de serviciu la departamentul de textile, pentru ca Pendel să admire noile stofe alpaca. Astăzi însă o iau pe străzi aglomerate, domnul Blüthner mergând înainte cu un pas vioi până când, uzi leoarcă de transpirație, ajung în fața unei uși pe care nu scrie nimic. Domnul Blüthner are o cheie în mână, dar mai întâi îi face, șmecherește, cu ochiul.

— Nu te deranjează dacă sacrificăm o virgină, Harry? E vreo problemă dacă dăm prin smoală și prin pene câțiva *schwartzeri*?

— Nu, dacă asta a vrut Benny să fac, domnule Blüthner.

După ce aruncă o privire de conspirator în ambele sensuri ale străzii, domnul Blüthner întoarce cheia în broască și împinge viguros ușa. Asta se petrece cu mai bine de un an în urmă, dar pare că are loc acum și aici. Pe peretele gardenia din fața lui, Pendel vede aceeași ușă deschizându-se și aceeași obscuritate totală invitându-l să intre.

CAPITOLUL CINCISPREZECE

Orbit încă de soarele strălucitor, Pendel își urmă gazda în noaptea cea mai adâncă, o pierdu și ramase locului, așteptând ca privirea să i se adapteze și zâmbind, pentru cazul în care era privit Pe cine va întâlni și în ce costum ciudat? Adulmecă aerul, dar, în loc de tămâie sau sânge cald, mirosea a tutun vechi și a bere. Treptat, instrumentele camerei de tortură se materializă în fața ochilor lui: sticle în spatele unui bar, o oglindă în spatele sticlelor, un barman asiatic de vârstă matusalemică, un pian bej, pe al cărui capac ridicat erau pictat grosolan dansatoare grațioase, ventilatoare de lemn torcând din tavan, o fereastră înaltă și un cordon prea scurt cu care se deschidea. Și în cele din urmă, pentru că luminau mai puțin, tovarășii lui Pendel în căutarea Luminii, îmbrăcați nu în tunici cu însemnele zodiacului și cu coifuri, ci în uniforma tristă a oamenilor de afaceri panamezi: cămăși albe cu mânecă scurtă, pantaloni cu cureaua sub burțile mari, cravate cu nodul slăbit, decorate cu conopide roșii.

Câteva fețe îi erau cunoscute, figuri minore de la Club Union: Dutch Henk, a cărui nevastă fugise de curând în Jamaica cu economiile lui, și un baterist chinez, avansând pe vârfuri spre el cu un aer grav și cu câte o halbă din cositor în fiecare mână.

— Harry, fratele nostru, suntem mândri că ni te-ai alăturat, în sfârșit, ca și cum Pendel ar fi străbătut lumea ca să ajungă la ei.

Olaf, agent maritim suedez și bețiv notoriu, cu ochelari cu lentile groase și o perucă sârmoasă, strigând cu acel fals accent de Oxford pe care îl cultiva:

— Pe cuvânt, Harry frate, bătrâne, ce plăcere, ura.

Belgianul Hugo, pretins negustor de metale, veteran din Congo, oferindu-i lui Pendel, cu o mână tremurândă, "ceva special din țara ta" dintr-o sticlă de argint.

Nu virgine înlănțuite, nu cazane cu smoală în clocot, nu *schwaitzeri* îngroziți: doar toate vechile motive pentru care Pendel nu li se alăturase până acum, aceleași personaje jucând aceleași roluri în aceeași piesă

demodată: "Tu ce otravă preferi, frate Harry?" și "Să-ți umplem paharul, frate" și "De ce ți-a trebuit atât de mult timp ca să ni te alături?" Până când domnul Blüthner în persoană, cu o capă de halebardier londonez și cu un lanț gros de primar, scoase două sunete răgușite dintr-un corn englezesc de vânătoare cam deformat. O ușă cu două canaturi se deschise și pe ea pătrunse în pas alert un șir de servitori asiatici cu tăvi deasupra capetelor, în acordurile "Fii învingător, războinice zulu", intonat de domnul Blüthner în persoană care, Pendel începea să înțeleagă, regăsea anumite elemente care lipsiseră din viața lui, cum ar fi delincvența juvenilă.

După ce-i invită pe toți la masă, domnul Blüthner se plasează în mijlocul ei, cu Pendel alături, în poziție de drepti, ca toți ceilalți, în timp ce Dutch Henk rosti o rugăciune lungă și ininteligibilă, a cărei idee principală era că toți cei de față vor fi și mai virtuoși decât erau dacă vor mânca bucatele din fața lor — premisă de care Pendel tinse să se îndoiască în clipa când luă prima îmbucătură fatală din curry-ul cel mai corosiv pe care-l mâncase de când unchiul Benny îl trăsese la colțul străzii, ca să guste un pic din cel al domnului Khan, în timp ce tanti Ruth se ruga cu Fiicele Sionului.

Dar nici nu se așezaseră bine că domnul Blüthner sări din nou în picioare ca să facă două anunțuri care încântară pe toată lumea: fratele nostru Pendel își face pentru prima dată apariția azi aici — aplauze furtunoase, întrerupte de obscenități vesele, căci toți erau deja cu chef — și dați-mi voie să vă prezint un frate care nu are nevoie de prezentare, așa că aplauzați tare, vă rog, pentru înțeleptul vagabond și vechi servitor al Luminii, explorator al adâncurilor și al necunoscutului care a pătruns în mai multe locuri întunecate — râsete obscene — decât oricine din jurul acestei mese, singurul, unicul, inegalabilul, nemuritorul Jonah, abia întors dintr-o expediție triumfală de recuperare a unei epave din Indiile Orientale Olandeze, despre care unii dintre dumneavoastră poate au citit. (Strigăte de "Unde"?)

Iar Pendel, privind fix peretele de culoarea gardeniei, îl descoperi pe Jonah așa cum o făcuse cu un an în urmă: cocârjat și cârtitor, cu tenul gălbejit și cu ochi de șopârlă, umplându-și metodic farfuria cu ce era mai bun din toate felurile dinaintea lui — ardei roșii, poppadoms și chapattis cu mirodenii, chili tocat, nan, plus o substanță cafeniu-roșiatică, lipicioasă și cu cocoloși, pe care Pendel o identificase deja în sinea lui ca napalm nerafinat. Pendel îl auzi vorbind. Pe Jonah, înțeleptul nostru vagabond. Sonorizarea peretelui de culoarea gardeniei e perfectă, chiar dacă Jonah are oarecari dificultăți în a se face auzit peste cacofonia de istorioare porcoase și toasturi stupide.

Următorul război mondial va avea loc în Panama, zicea Jonah, cu un puternic accent australian, data e deja fixată, și voi, nenorociților, ați face bine să mă credeți.

Primul care contestă această afirmație fu un inginer scheletic din Africa de Sud, pe nume Piet.

— A și fost, Jonah, bătrâne. Nu-ți amintești de tipul ăla care-a fost aici, cu Operațiunea Cauza Dreaptă. George Bush care s-a dat mare. Mii de morți.

Ceea ce provocă întrebări vagi de genul "Tu ce-ai făcut în timpul invaziei, tăticule?" și răspunsuri de același nivel intelectual.

Ajunși aici, un tir încrucișat porni din mai multe părți, spre bucuria nevinovată a domnului Blüthner al cărui surâs încântat trecea de la un vorbitor la altul cu aceeași iuțeală cu care ar fi urmărit un meci de tenis. Pendel însă nu auzea decât protestele intestinelor sale și când, în sfârșit,

își veni cât de cât în fire, Jonah își îndreptase atenția spre lipsurile Canalului.

— Navigația modernă nu poate folosi nenorocitul ăsta de Canal. Supertancurile petroliere și navele-container sunt prea mari, se pronunță el. E preistoric.

Olaf suedezul le aminti celor de față că exista un proiect de instalare a unor noi ecluze. Jonah trată această informație cu tot disprețul pe care era clar că-l merita.

— Bravo, domnule, ce idee genială. Mai multe nenorocite de ecluze. Fantastic. Incredibil. Mă întreb încotro se îndreaptă știința? Hai să folosim și vechea tranșee franceză și un pic din baza navală Rodman. Și cândva, prin anul 2020, cu voia lui Dumnezeu și cu toate minunile tehnologiei moderne, o să avem un canal puțin mai lat și un timp de tranzit *mult* mai lung. În sănătatea ta, domnule. Mă scol și ridic paharul pentru progresele din secolul al douășunulea, fir-ar el să fie!

Probabil că, în spatele perdelei de fum, asta și făcu Jonah, căci Pendel, privind redifuzarea pe peretele de culoarea gardeniei, își aduce aminte în sistem high fidelity cum sărise Jonah în picioare, rămânând însă de aceeași înălțime, cum ridică halba și-și îngropă fața gălbejită în ea, cu ochii lui de șopârlă cu tot, astfel că, timp de o secundă, Pendel se întrebese dacă va mai reuși să iasă la suprafață, dar exploratorii adâncurilor își cunoșteau meseria.

— Nu că pe Unchiul Sam l-ar dura dacă e o nenorocită de ecluză sau sunt șase, reluă Jonah pe același ton tăios de total dispreț. Cu cât mai multe, cu atât mai bine, când e vorba de yankei. Bunii noștri prieteni yankei au renunțat de mult la Canal, ca fiind mort. Nu m-ar mira dacă aș afla că unul sau doi dintre ei propun să-l arunce în aer. De ce ar avea nevoie de un canal operațional? Au deja o linie de transport rapid de la San Diego la New York, nu-i așa? Canalul lor uscat, cum le place să-i spună, condus de niște cretini de americani cinstiți, nu de o bandă de străini. Restul lumii se poate duce dracului. Canalul e un simbol anacronic. Lasă-i pe tâmpiții ăilalți să-l folosească, iar pe tine te bag undeva, nemțălău împutit, adăugă el la adresa somnolentului Dutch Henk, care îndrăznise să se îndoiască de înțelepciunea lui.

În jurul mesei însă, capete obosite se ridicau, iar fețe buhăite se îndreptau spre lumina îndoielnică aruncată de Jonah. Iar domnul Blüthner, dornic să nu piardă nici măcar o perlă, se ridicase pe jumătate de pe scaun și se aplecase peste masă, hotărât să prindă fiecare cuvânt al lui Jonah. În timpul ăsta, înțeleptul rătăcitor respingea criticile aduse:

— Nu, nu vorbesc prostii, irlandez împutit ce ești, vorbesc despre *petrol*, vorbesc despre petrolul *japonez*. Despre țiteiul care a fost odată greu și pe care acum l-au rafinat. Vorbesc despre dominația lumii de către Omul Galben și despre sfârșitul nenorocitei ăsteia de civilizații, așa cum o cunoaștem noi, chiar și în împutita ta de insulă verde ca smaraldul.

Un șmecher îl întrebă dacă voia să spună că japonezii aveau să inunde Canalul cu petrol, dar Jonah nu catadicsi să-i răspundă.

— Bunii mei prieteni, japonezii extrăgeau țitei înainte de-a ști cum să-l folosească. Umpleau cu el cisterne uriașe în toată țara, în timp ce cercetătorii lor cei mai buni își storceau creierele zi și noapte ca să găsească o formulă prin care să-l descompună. Ei bine, acum au găsit-o, așa că aveți grijă. Agățați-vă de boașe, dacă le puteți găsi, domnilor, ăsta e sfatul meu și întoarceți-vă fundurile spre soare-răsare, cât le mai aveți. Pentru că japonezii *au găsit* emulsia magică. Asta înseamnă că de fapt contractul vostru de închiriere aici, în paradis, mai durează cam cinci minute pe ceas. Se varsă, se agită și, bang, ai petrol ca toți ceilalți. Oceane de petrol. Și când își vor construi propriul lor Canal Panama,

lucru care se va întâmpla cât ai zice pește, se vor afla în postura fericită în care vor putea să inunde împluțita asta de lume cu el. Spre furia Unchiului Sam.

Pauză. Vagi mormăieli dezaprobatore din diferite colțuri ale mesei, înainte ca Olaf poetul să se hotărască să se sacrifice punând întrebarea evidentă.

— Te rog, Jonah, ce vrei să spui prin "când își vor construi propriul lor Canal Panama"? Și te mai rog să ne spui dacă vorbești cu gura sau cu fundul? Ideea unui nou canal a fost respinsă definitiv încă de la invazie. Poate că petreci prea mult timp sub apă ca să mai auzi și ce se petrece la suprafață. Înainte de invazie, a existat o comisie tripartită din experți americani, japonezi și panamezi, care au studiat soluțiile alternative, inclusiv noua demarcație. Acum Comisia e dizolvată. Americanii sunt încântați. Comisia nu le plăcea deloc. Se prefăceau că le place, dar nu era adevărat. Preferau ca lucrurile să rămână așa cum erau, cu câteva noi ecluze și cu companiile lor din industria grea care să administreze, cu profit, terminalele maritime. Toate astea le știu prea bine, sunt meseria mea. Subiectul e închis. Așa că te băg în mă-ta.

Dar Jonah, departe de a se declara învins, simțea o bucurie triumfătoare.

Privind fix peretele ca gardenia, Pendel, la fel ca domnul Blüthner în ziua aceea, se străduiește să prindă fiecare cuvânt profetic ce picură de pe buzele marelui om.

— Bineînțeles că nu le plăcea nenorocita aia de comisie, viking pedant ce ești! O urau. Bineînțeles că și-ar dori propriile companii implantate la Colon și Panama City, administrând terminalele maritime, de ce crezi că au boicotat yankeii Comisia de îndată ce au aderat la ea? De ce crezi că au invadat țara asta tâmpită? De ce au făcut-o praf? Ca să-l oprească pe generalul cel rău să-și trimită cocaina Unchiului Sam? Rahat! Au făcut-o ca să zdrobească armata panameză și să termine economia panameză, astfel ca japonezii să nu mai poată cumpăra nenorocita asta de țară și să nu poată construi un canal care să funcționeze pentru ei. De unde-și iau japonezii aluminiul? Habar n-ai, așa c-o să-ți spun eu: din Brazilia. De unde au bauxită? Tot din Brazilia. Argila? Din Venezuela.

Mai înșiră câteva materii prime de care Pendel nu auzise.

— Vrei să-mi spui că japonezii or să-și transporte materialele lor industriale de bază pe mare la New York, să le expedieze rapid la San Diego, după care să le trambaleze până în Japonia, și asta numai pentru că acest canal existent a devenit prea îngust și prea încet pentru ei? Vrei să-mi spui că or să-și trimită super-petrolierele lor în jurul nenorocitului de Cap Horn? Să-și pompeze petrolul printr-o conductă de-a curmezișul istmului, treabă care durează o veșnicie? Să stea pe fund fără să facă nimic în timp ce cinci sute de dolari sunt scăzuți ca taxă la fiecare mașină japoneză care ajunge la Philadelphia, și asta numai fiindcă n-o mai poate transporta pe Canal? Cine este cel mai mare utilizator al Canalului?

Pauză, cât timp se căută un voluntar.

— Yankeii, spuse un curajos și regretă imediat.

— Pe dracu', yankeii! N-ai auzit de pavilioanele de complezență, acum sanctificate prin încântătorul și nevinovatul titlu de Liberă înmatriculare? Cine se ascunde în spatele lor? Japonezii și chinezii. Ce nenorocit o să construiască următoarea generație de vase care să treacă prin Canal?

— Japonezii, șopti cineva.

O rază divină de soare se infiltrează prin fereastra camerei de croit a lui Pendel și se așază, asemenea unei porumbește albe, pe mâna lui.

Vocea lui Jonah răsună mai tare. Apelativele grosolane dispar ca niște note muzicale inutile. Cine are tehnologia cea mai înaintată, cea mai ieftină, cea mai rapidă? Nu marile nume americane. Japonezii.

— Cine are cele mai bune mașini grele, negociatorii cei mai vicleni? Cele mai bune creiere ingineresti, forța de muncă cea mai bună, cei mai buni organizatori? declamă el la urechea lui Pendel. Cine visează zi și noapte să pună stăpânire pe poarta cea mai prestigioasă din lume? Ce experți și ingineri sapă *chiar în clipa asta* ca să ia probe de sol la o mie de picioare sub estuarul fluviului Caimito? Credeți c-au renunțat pentru că au venit americanii și au umplut locul? Credeți că se vor duce să se prosterneze în fața Unchiului Sam, să-și ceară scuze pentru gândurile lor rele legate de dominarea comerțului mondial? *Japonezii?* Credeți că își vor sfâșia chimonourile din cauza zăpăcelii ecologice care va urma unirii a două oceane care n-au nimic unul cu celălalt? *Japonezii?* Când propria lor supraviețuire e în joc? Credeți c-or să se *retragă*, pentru că li s-a spus s-o facă? *Japonezii?* Asta nu e geopolitică, e pirotehnie. Tot ce facem noi e că stăm aici și așteptăm explozia.

Cineva întreabă, încurcat, ce rol jucau chinezii în toate astea, frate Jonah. Era tot Olaf, cu engleza lui exagerată, de Oxford.

— Vreau să spun, pentru numele lui Dumnezeu, Jonah bătrâne, japonezii nu-i urăsc pe chinezi și, de fapt, nu e o chestie reciprocă? De ce ar sta chinezii în expectativă, în timp ce japonezii se servesc din putere și glorie?

În memoria lui Pendel, Jonah e acum lapte și miere.

— Pentru că și chinezii au aceleași aspirații ca și japonezii, Olaf prietene. Vor să se extindă. Bogății. Un anume statut. Recunoașterea în consiliile lumii. Respect pentru omul galben. Ce vor japonezii de la chinezi? mă întrebi. Dă-mi voie să-ți explic. În primul rând, îi vor vecini. Pe urmă îi vor cumpărători ai produselor japoneze. Și îi mai vor ca sursă de mână de lucru ieftină pentru ca să producă produsele menționate. Japonezii îi consideră pe chinezi ca fiind o rasă inferioară, iar chinezii gândesc la fel despre japonezi. Dar pentru moment chinezii și japonezii sunt frați de sânge și noi, Olaf, noi, netoții cu ochi rotunzi, suntem a cincea roată la căruță.

Restul celor spune de Jonah în după-amiaza aceea nu era prea limpede în amintirea lui Pendel. Nici chiar peretele alb ca gardenia nu era destul de bine echipat ca să repare pagubele făcute memoriei lui de un amestec de napalm și băuturi alcoolice. Fu nevoie de fantoma lui Benny, lângă el, ca să improvizeze restul mesajului:

...Harry băiete, o să-ți vorbesc deschis, cum am făcut-o întotdeauna. Ce avem aici e o escrocherie gigantică, comparabilă cu a băiatului care a oferit Turnul Eiffel unor cumpărători interesați, un complot de cinci stele, destul de mare ca să-l trimită pe prietenul tău Andy în fugă la bancă, nu e de mirare că Mickie Abraxas a rămas shtumm pentru prietenii lui, căci asta e dinamită, și în plus le-o datorează. Harry băiete, ți-am mai spus-o și o spun și acum, ai mai multă fantezie în tine decât Paganini și Gigli la un loc și întotdeauna nu ți-a lipsit decât autobuzul potrivit care să oprească la stația potrivită în ziua potrivită, ca să ajungi primul acolo unde trebuie, nu să aștepti ca toți ceilalți la rând. Ei bine, ăsta e autobuzul. E vorba despre canalul cel mai modern, lat de patru sute de metri, la nivelul mării, de la un mal la altul, construit de japonezi, proiectat în cel mai mare secret în timp ce yankeii trăncănesc despre noi ecluze și lasă Mafia industriei grele de la ei să-și ia partea leului, exact ca pe vremuri, numai că au greșit canalul.

Și marii avocați, și politicienii panamezi, și Clubul Union strâng rândurile, ca de obicei, își umplu buzunarele și-i dau cu tifla Unchiului Sam și-i mulg pe japonezi la maximum. Ca să nu mai vorbim de francezii pișicheri cu care îți împuie urechile Andy, plus ceva narcodolari columbieni ca să dea o nuanță sinistră și, Harry băiatule, Conspirația Prafului de Pușcă nu e nimic în comparație, numai că te-ntreb cine va lua chibriturile în mână de data asta? Răspuns — nimeni. Mă întrebi care e prețul, Harry băiatule? Îmi spui că japonezii nu și-l pot permite? Japonezii nu-și pot permite propriul canal? Și, mă rog, cât a costat noul aeroport de la Osaka? Treizeci de miliarde cheltuite, Harry băiatule, conform unor surse bine informate. O nimica toată. Știi cât ar costa un canal la nivelul mării? de trei ori aeroportul de la Osaka, inclusiv taxele legale și timbrele fiscale. Harry, cam atâta lasă tipii ăștia ca bacșiș. Acordurile, mă întrebi? Angajamentele ferme din partea panamezilor că nu au să strice canalul Unchiului Sam? Harry băiatule, ăsta era Canalul vechi. Și acolo or să-și depoziteze panamezii angajamentele ferme.

Peretele alb ca gardenia mai are o ultimă imagine pentru el. Pendel și gazda lui stau în pragul magazinului domnului Blüthner și își spun de mai multe ori la revedere.

— Știi ceva, Harry?

— Ce anume, domnule Blüthner?

— Jonah ăsta e cel mai mare farsor din lume. Nu știe nimic despre petrol și cu atât mai puțin despre industria japoneză. Visul lor de expansiune; mă rog, da, aici sunt de acord. Japonezii au avut întotdeauna ceva cu Canalul Panama. Problema e că în ziua când vor avea, în fine, controlul asupra lui, nimeni nu va mai folosi nave mari pe ocean și nimeni nu va mai avea nevoie de petrol, pentru că vom avea surse de energie mai bune, mai puțin poluante, mai ieftine. Cât despre minerale — Blüthner clătină din cap — dacă vor avea cu adevărat nevoie, le vor găsi mai aproape de casă.

— Dar, domnule Blüthner, păreați atât de fericit acolo! Domnul Blüthner surise malițios.

— Harry, o să-ți spun de ce. Tot timpul cât l-am ascultat pe Jonah îl auzeam pe unchiul tău Benny și mă gândeam ce mult îi plăceau escrocheriile. Ce zici, te alături confreriei noastre?

De data asta însă Pendel nu putu găsi în el cuvintele pe care ar fi vrut să le ăudă domnul Blüthner.

— Nu sunt pregătit, domnule Blüthner, răspunse el cinstit. Trebuie să mă maturizez. Fac eforturi în sensul ăsta și voi izbuti. Și când voi fi, în fine, gata, voi da fuga la dumneavoastră.

Acum însă era gata. Complotul lui se desena perfect, cu sau fără petrol. Pisica neagră a furiei își ascutea ghearele pentru luptă.

CAPITOLUL ȘAISPREZECE

Câteva zile, îi spusese Pendel lui Osnard, am nevoie de câteva zile. Zile în care să facă să renască într-un fel considerația reciprocă și să strângă legăturile conjugale, în care Pendel, soțul, să reclădească punțile dărâmate între el și soția lui și, nemaiascuzându-i nimic, s-o ia cu el în lumea lui secretă, numind-o confidentă, asistentă, colegă într-ale spionajului în serviciul măreței sale viziuni.

Așa cum Pendel se remodelase pe sine pentru Louisa, o va remodela și pe Louisa pentru lume. Între ei nu mai există secrete. Totul e cunoscut, împărtășit, sunt, în sfârșit, împreună, informatorul principal și sursa secundară, îndatorați unul față de celălalt și față de Osnard,

parteneri sinceri, uniți într-o mare acțiune. Au atât de multe în comun. Delgado, sursa lor comună de informații despre soarta vitezei și a micuței Panama. Londra, stăpânul lor comun, atât de exigent. Civilizația anglo-saxonă de salvat, copiii de ocrotit, o rețea de surse secundare strălucitoare de hrănit, un infam complot japonez de dejucat, un Canal comun de salvat. Ce femeie demnă de acest nume, ce mamă, ce moștenitoare a războaielor părinților ei nu ar răspunde apelului, nu și-ar pune capă, nu ar lua pumnalul și nu i-ar spiona fără milă pe uzurpatorii Canalului? De acum înainte, această măreață viziune le va conduce în întregime viața. Totul i se va subordona, orice cuvânt întâmplător și orice incident neașteptat va fi țesut în acea tapiserie divină, întrezărită de Jonah, restaurată de Pendel, dar, de acum înainte, cu Louisa ca vestală. Louisa va fi aceea care, cu ajutorul lui Delgado, va sta în frunte, cu stindardul în mână.

Iar dacă Louisa nu e în întregime la curent cu noul ei statut, cel puțin nu poate să nu fie impresionată de multitudinea de mici atenții care îl însoțesc.

Anulând întâlnirile lipsite de importanță și închizând clubul seara, Pendel se grăbește să ajungă acasă ca să-și formeze și să observe potențialul agent, să-i studieze comportamentul și să adune detaliile existenței ei de zi cu zi la locul de muncă, în special ale relației ei cu nobilul, respectatul și adoratul ei șef, Ernesto Delgado, în ochii geloși ai lui Pendel, nepermis de supraevaluat.

Până acum, se teme el, și-a iubit soția doar ca pe un concept, un standard de corectitudine care îi completa propria complexitate. Foarte bine, de azi înainte va lăsa deoparte iubirea conceptuală și va încerca s-o cunoască pentru ea însăși. Până acum, când scuturase grilajul închisorii conjugale, o făcuse ca să iasă, acum o va face ca să intre. Nici un amănunt al vieții ei de zi cu zi nu i se mai pare neglijabil: orice comentariu despre șeful ei fără pereche, venirile și plecările lui, telefoanele, întâlnirile, conferințele, fixismele și maniile lui. Cea mai mică abatere de la rutina zilnică, numele și rangul celui mai anodin vizitator care trece prin biroul Louisei spre o audiență — toate fleacurile pe care, până acum, Pendel le ascultase din politețe, cu jumătate de ureche, devin probleme atât de importante pentru el, încât trebuie să-și înăbușe curiozitatea, de teamă să nu trezească bănuielile Louisei. Iată de ce se înconjoară de precauții infinite când își redactează nenumăratele note informative: se refugiază în biroul lui — câteva facturi de rezolvat, draga mea — sau chiar la toaletă — mă întreb ce-oi fi mâncat, crezi că de vină e peștele?

Și o factură înmănată direct lui Osnard, dimineața.

Viața socială a Louisei îl fascinează aproape la fel de mult ca viața socială a lui Delgado. Întâlnirile patetice cu ceilalți locuitori ai Zonei, acum exilați pe propriul lor pământ, activitatea de membru al unui For Radical, care până acum îi păruse lui Pendel la fel de radical ca berea caldă, o confrerie creștină cooperatistă, la care aderase din respect pentru răposata ei mamă, devin subiecte de mare interes pentru el și pentru carnețelul lui de croitor, unde le înregistrează după un cod de nedelegat, inventat de el, un amestec de prescurtări și inițiale, scrise intenționat atât de ilizibil, încât doar un ochi format ar putea să le citească. Căci, fără ca ea să o știe, viața Louisei este acum inseparabil legată de cea a lui Mickie. Chiar dacă numai în capul lui Pendel, soția și prietenul își văd destinele unindu-se, pe măsură ce Opoziția Tăcută își extinde frontierele secrete ca să cuprindă studenți disidenți, conștiința creștină și panamezi curajoși ce trăiesc de cealaltă parte a podului. O lojă de foști locuitori ai zonei ia naștere în cel mai mare secret, întrunindu-se câte doi sau câte trei în Balboa după lăsarea întunericului.

Pendel nu fusese niciodată atât de aproape de ea când erau despărțiți, nici atât de departe de ea când erau împreună. Uneori e șocat că i se simte atât de superior, până când își dă seama că e firesc să fie așa, o dată ce el știe cu mult mai mult despre viața ei decât știe ea despre a lui, că e singurul observator al alter ego-ului ei magic ca agent secret întreprinzător, infiltrat în cartierul general al inamicului, având ca țintă monstruoasă conspirație a cărei cheie o deține Opoziția Tăcută și rețeaua de agenți devotați.

E adevărat că, uneori, masca lui Pendel cade și că se lasă pradă unei vanități de artist. Își spune că îi face o favoare atingând tot ce face ea cu bagheta magică a inventivității lui. Că o salvează. O ajută să-și ducă povara. O apără fizic și moral de înșelătorii și de toate consecințele lor teribile. O scapă de pușcărie. O scutește de corvoada zilnică a punerii laolaltă a mii de gânduri, lăsându-i astfel gândurile și faptele libere să fuzioneze într-o armonie fericită și sănătoasă, în loc să se tortureze în celule separate, încuiate, fără să poată comunica altfel decât în șoaptă, așa cum i se întâmpla lui. Dar când masca e din nou pe față, Louisa redevine agentul lui curajos, tovarășa lui de arme, dedicându-se cu disperare salvării civilizației actuale, la nevoie și prin mijloace ilegale, ca să nu spunem necinstite.

Brusc conștient de datoria imensă față de Louisa, Pendel o convinge să-i ceară lui Delgado o zi liberă și o duce la un picnic matinal: singuri, doar noi doi, Louisa, ca înainte de a avea copiii. Aranjează ca familia Oaksley să ducă și să-i ia de la școală în locul lui și, cu gândul la timpul când locuiau în Calidonia, o duce în Gamboa, pe un fermecător vârf de deal numit Plantation Loop, spre care urcă un drum cu serpentine, construit de armata americană printr-o pădure deasă, până pe creasta care face parte din linia de demarcație continentală între Oceanul Atlantic și Oceanul Pacific. Nu îi scapă simbologia alegerii lui: istmul pe care trebuie să-l păzim, micuță Panama încredințată vigilenței noastre. E un loc ireal, schimbător, biciuit de vânturi din direcții opuse, mai aproape de grădina raiului decât de secolul douăzeci și unu, în ciuda antenei sferice de aproape doi metri înălțime, de un bej murdar, care a stat la baza construcției drumului: pusă acolo ca să-i asculte pe chinezi, sau pe ruși, sau pe japonezi, sau pe nicaraguani, sau pe columbieni, dar azi oficial surdă, dacă nu cumva, dintr-un rest de instinct al intrigii care să fi supraviețuit, e în stare să-și recapete auzul în prezența a doi spioni englezi, căutând să scape de tensiunea primejdioasei lor sarcini zilnice.

Deasupra lor, vulturii plutesc în stoluri pe cerul decolorat și imobil. Printr-o crăpătură din copaci, Pendel și Louisa pot urmări cu ochii o vale înconjurată de coaste înverzite, care merge până la Golful Panama. Nu e decât opt dimineața, dar transpirația șiroiește pe ei când se întorc la mașină ca să bea ceai la gheață dintr-un termos și să mănânce tarte cu fructe, făcute de cu seară de Pendel și pe care Louisa le adoră.

— Asta e viața cea mai frumoasă, Lou, o asigură el gălănt când se așază alături, ținându-se de mână, în fața mașinii al cărei motor merge ca să păstreze aerul condiționat la maximum.

— La ce te referi?

— La viața asta. Viața noastră. Tot ce am întreprins a reușit. Copiii. Noi. E grozav.

— Din moment ce tu ești fericit, Harry...

Pendel hotărăște că a venit clipa pentru subiectul care-i stă pe suflet.

— Am auzit o poveste nostimă ieri, la magazin, spune el pe un ton de aducere aminte amuzată. Despre Canal. Cică vechiul plan japonez

despre care se vorbea a revenit pe ordinea de zi. Ai auzit și tu ceva la Comisie?

— Ce plan japonez?

— Un nou traseu. La nivelul mării. Folosind Estuarul Caimito. Se vehiculează o sumă de o sută de miliarde de dolari, dacă nu mă înșel.

— Harry, nu înțeleg de ce mă aduci în vârful dealului ca să-mi repeți niște zvonuri despre un nou canal japonez, se enervează Louisa. E un proiect imoral, distructiv din punct de vedere ecologic, e antiamerican și împotriva Tratatului. Așa că sper c-ai să te duci la cel care ți-a spus prostia asta și-ai să-l sfătuiești să nu mai răspândească zvonuri care urmăresc să îngreuneze și mai mult adaptarea noastră la viitorul Canalului.

Timp de o secundă, Harry e cuprins de un sentiment de eșec atât de puternic, încât îi vine să plângă, urmat de unul de indignare. Încerc s-o atrag lângă mine, dar nu vrea să vină. Preferă rutina ei de zi cu zi. Nu-și dă seama că o căsătorie înseamnă un cuplu? Îl ajuți pe celălalt sau cazi peste bord. Adoptă un ton superior.

— Din ce mi s-a spus, totul e ultrasecret, așa că nu mă prea miră că n-ai auzit nimic. Sunt implicate personalități panameze de seamă, dar stau *shtumm* și se întâlnesc pe furiș. Japonezii refuză să fie contraziși când e vorba de Canal. Chiar și Ernie Delgado al tău e implicat, lucru care, trebuie să recunosc, nu mă surprinde chiar atât de tare. Niciodată nu mi-a fost la fel de simpatic cum îți e ție. Iar preșul e băgat până-n gât. Asta explică ferestrele din orarul lui în voiajul din Extremul Orient.

O pauză lungă. Una dintre cele mai lungi. La început, Pendel presupune că Louisa reflectează la enormitatea informației lui.

— *Preșul?* repetă ea.

— Președintele.

— Al *nostru*?

— Doar nu președintele Statelor Unite, draga mea.

— De ce îi spui *Preș*? Osnard îi spune așa. Harry, nu înțeleg de ce îl imiți pe domnul Osnard.

— E aproape gata, raportează Pendel la telefon, în aceeași seară, vorbind foarte încet, pentru cazul că telefonul era ascultat. E o chestie trăsnet. Se întreabă dacă va fi la înălțime. Sunt lucruri pe care preferă să nu le știe.

— Ce fel de lucruri?

— Nu vrea să spună, Andy. Încă se gândește. E îngrijorată din cauza lui Ernie.

— Îi e teamă c-o s-o demaște?

— Îi e teamă că *ea* o să-l demaște pe *el*. Ernie e și el băgat, la fel ca toți ceilalți, Andy. Imaginea lui de om pur nu e decât o fațadă. "O parte din mine preferă să nu știe", mi-a spus. Astea au fost cuvintele ei. Își adună curajul.

Seara următoare, la sfatul lui Osnard, o duce la cină la La Casa del Marisco, masa de lângă fereastră. Louisa comandă homar Thermidor, ceea ce îl surprinde.

— Harry, nu sunt de piatră. Am și eu capriciile mele. Mă schimb. Sunt o ființă omenească, cu senzații. Preferi să comand creveți și cambulă?

— Lou, tot ce vreau e să te porți cum crezi de cuviință.

E gata, decise el privind-o cum atacă homarul. Începe să intre în pielea personajului.

— Domnule Osnard, am plăcerea să vă anunț că cel de-al doilea costum pe care mi-l tot cereți e gata, anunță Pendel, a doua zi de

dimineață, telefonând de data asta din camera de croit. Pliat, pus în cutie și ambalat în hârtie de mătase, cu condiția ca eu să fiu singurul implicat. Aștept, așadar, cecul dumneavoastră.

— Grozav. Când ne vedem toți trei împreună? Ard de nerăbdare să-l probez.

— Mă tem că e imposibil. Nu toți trei. Nu face parte din ofertă. După cum v-am spus, eu iau măsurile, eu croiesc, eu probez, eu fac totul.

— Ce naiba vrea să însemne asta?

— Înseamnă că eu fac și livrarea. Nu mai e implicat nimeni altul. Nu concret. Dumneavoastră și cu mine, fără implicarea directă a unei a treia persoane. Am tot încercat să-i conving, dar nu cedează. Totul se face prin mine sau nu se face deloc. Asta e politica firmei lor, indiferent de părerea noastră.

Se întâlnește la Coco's Bar, la El Panama. Pendel trebuie să urle ca să acopere orchestra.

— Ți-am spus, Andy, la ea e o chestiune de morală. E de neclintit. Te respectă, te place, dar asta-i tot. Să-ți respecti și să-ți asculți soțul e una, să-ți spionezi șefii pentru un diplomat britanic, când tu ești americană, e alta, chiar dacă șeful ei trădează o înțelegere sfântă. Spune-i ipocrizie, spune-i femeie. "Să nu mai pomeniști vreodată de domnul Osnard", mi-a spus pe un ton fără drept de apel. "Nu-l mai aduce aici, nu-l mai lasă să stea de vorbă cu copiii mei, o să-i contamineze. Nu-i spune niciodată că sunt de acord să fac lucrul îngrozitor pe care mi-l ceri sau că fac parte din Opoziția Tăcută." Ți-o spun direct, Andy, oricât de penibil ar fi. Când Louisa își bagă ceva în cap, nu i-l mai scoți. Osnard luă un pumn de alune, își aruncă rapid capul pe spate, căscă gura mare și le aruncă în ea.

— Celor de la Londra n-o să le placă.

— Vor trebui s-o înghită așa cum e, Andy, nu crezi?

Osnard medită o clipă, în timp ce mesteca.

— Da, or s-o înghită, aprobă el.

— Și nu va da nimic în scris, adăugă Pendel, ca și cum și-ar fi adus aminte. Nici Mickie.

— Nu e proastă fata, spuse Osnard, mestecând în continuare. O s-o plătim de la începutul lunii ăsteia. Nu uita să treci toate cheltuielile, mașina, încălzirea, electricitatea, cu data respectivă. Mai vrei un pahar sau ceva mai tare?

Louisa tocmai fusese racolată.

În dimineața următoare, Harry Pendel se trezi cu un sentiment al propriei diversități mai puternic decât avusese vreodată în toți acești ani de eforturi și de vise. Niciodată nu încarnase atât de multe personaje. Unele îi erau străine, altele erau gardieni sau recidiviști cunoscuți în timpul condamnărilor trecute. Dar toate erau alături de el, mărșăluind în aceeași direcție și împărtășindu-i marea viziune.

— Se pare că săptămâna asta o să fie tare încărcată, Lou, strigă el prin perdeaua de la duș, trăgând primul foc din noua sa campanie. O mulțime de vizite la domiciliu, noi comenzi la orizont.

Louisa se spăla pe cap. Începuse să se spele foarte des, câteodată și de două ori pe zi. Iar pe dinți se spăla de cel puțin cinci ori.

— Joci squash diseară, draga mea? o întrebă el cu multă dezinvoltură.

Louisa închise robinetul dușului.

— Squash, draga mea. Joci diseară?

— Vrei să joc?

— E joi. Seară de club la magazin. Credeam că joia joci întotdeauna

squash cu Jo Ann.

— *Vrei să joc squash cu Jo Ann?*

— Te-ntrebam numai, Lou. Nu voiam. Te întrebam. Știu că vrei să rămâi în formă. Se și vede, de altfel.

Numără până la cinci. De două ori.

— Da, Harry, joc diseară cu Jo Ann.

— Bravo. Foarte bine.

— Vin acasă de la lucru. Mă schimb. Mă duc cu mașina la club și joc squash cu Jo Ann. Am rezervat terenul de la șapte la opt.

— Sărut-o din partea mea. E foarte drăguță.

— Lui Jo Ann îi place să joace două partide de câte-o jumătate de oră consecutiv. Prima ca să-și exerseze reverul, alta forehandul. Pentru parteneră, ordinea e, bineînțeles, inversată, dacă nu e stângace, ceea ce nu e cazul meu.

— Am înțeles.

— Iar copiii se duc la familia Oakley, adăugă ea continuând buletinul informativ. Or să mănânce cartofi prăjiți care îngrașă, or să bea Coca-Cola care atacă dinții, se vor uita la televizor la filme cu violență și vor dormi în saci de dormit, pe podeaua murdară a familiei Oakley, în interesul reconcilierii celor două familii.

— Foarte bine. Mulțumesc.

— N-ai pentru ce.

Dădu din nou drumul la duș și reîncepu să-și săpunească părul. Apoi îl opri iar.

— Și după squash, fiind joi, o să mă ocup de lucrările de la birou. O să planific și o să sintetizez întâlnirile lui Señor Delgado pentru săptămâna viitoare.

— Nu mai spune? Am auzit că are un program foarte încărcat. Sunt impresionat.

Trage perdeaua de la duș. Promite-i că, de acum înainte, îi vei spune doar adevărul. Dar adevărul nu mai era preocuparea lui Pendel, dacă fusese vreodată. În drum spre școală cântă în întregime *My object all sublime* și copiii se gândiră că era cam sărit. Când intră în magazin, deveni un străin fermecat de ceea ce vedea. Noile covoare albastre și mobila frumoasă îl uluiră, ca și Colțul Sportivului în cămăruța de sticlă a Martei și rama nouă și strălucitoare de la portretul lui Braithwaite. Cine a făcut toate astea? Eu. Era încântat de aroma cafelei făcute de Marta, care se revărsa din clubul de la etaj, și de recentul buletin despre mișcările studentești din sertarul biroului lui. La ora zece soneria începu să zbârnâie, aducând cu ea promisiunea inspirației.

Primii care îi solicitară atenția fură însărcinatul cu afaceri american și palidul lui asistent, veniți să probeze un nou smoching, căruia însărcinatul cu afaceri îi spunea *tux*. Mașina sa blindată, un Lincoln, era parcată în fața prăvăliei, la volan aflându-se un șofer morocănos, cu părul tuns perie. Însărcinatul cu afaceri era un bostonian înstărit și plin de umor, care-și petrecuse viața citind Proust și jucând crichet. Subiectul era problema controversată a picnicului cu foc de artificii de Ziua Recunoștinței, pentru familiile americane, motiv de temeri permanente pentru Louisa.

— Nu avem o alternativă civilizată, Michael, insistă însărcinatul cu afaceri, pe un ton trăgănat de intelectual, în timp ce Pendel însemna cu cretă gulerul.

— Așa e, spuse asistentul cel palid.

— Ori îi tratăm ca pe niște adulți responsabili, ori îi considerăm niște puști răzgâiați, în care nu putem avea încredere.

— Așa e, spuse din nou asistentul cel palid.
— Oamenii reacționează bine la respect. Dacă n-aș crede-o, nu mi-aș fi consacrat cei mai frumoși ani din viață comediei diplomației.
— Vreți să îndoiti, vă rog, brațul? murmură Pendel, punând mâna în pliul cotului însărcinatului cu afaceri.
— Militarii or să se facă foc pe noi, spuse asistentul.
— Reverele astea nu or să se caște, Harry? Mi se par cam ample. Ce zici, Michael?
— Odată călcate bine, nu mai aveți probleme cu ele, domnule.
— Mie mi se par perfecte, spuse asistentul.
— Și lungimea mânecii, domnule? Cam așa, sau un pic mai scurtă?
— Mă întreb și eu, spuse însărcinatul cu afaceri.
— În privința militarilor sau a mânecii? zise asistentul.
Însărcinatul cu afaceri scutură din încheieturile mâinilor, privindu-le critic.

— Așa e bine, Harry. Fă-le așa. Nu mă îndoiesc, Michael, că dacă i-am lăsa pe băieții de pe Ancon Hill să facă după capul lor, ne-am trezi cu cinci mii de oameni în costume de luptă de fiecare parte a drumului și cu blindate care să-i conducă pe invitați.

Asistentul scoase un ris trist.

— Dar noi nu suntem sălbatici, Michael. Nietzsche nu e modelul ideal pentru singura supraputere mondială în pragul secolului douăzeci și unu.

Pendel îl făcu pe însărcinatul cu afaceri să se întoarcă în profil, ca să-și poată admira mai bine spatele.

— Și lungimea hainei, domnule? Puțințel mai lungă sau sunteți mulțumit așa cum e?

— Harry, sunt mulțumit. E perfect. Scuză-mă că am fost cam *distrat* astăzi. *Încercăm* să evităm un nou război.

— Vă urez succes, domnule, spuse Pendel cu seriozitate, în timp ce însărcinatul cu afaceri și asistentul său coborau scările sub protecția soferului tuns perie.

Pendel abia aștepta să-i vadă plecați. Un cor de îngerii îi răsuna în urechi, în timp ce scria cu frenezie pe paginile secrete de la sfârșitul caietului de croitor.

Fricțiunile dintre personalul militar și diplomatic de la ambasada SUA au atins punctul critic, în opinia însărcinatului cu afaceri american, mărunzul discordiei fiind cum să controleze o insurecție a studenților, dacă și când aceasta își va arăta chipul hâd. În cuvintele însărcinatului de afaceri, spuse informatorului în cel mai mare secret...

Ce-i spusese de fapt? Nimicuri. Ce auzise el? Minunății. Și asta nu era decât o repetiție.

— Domnule doctor Sancho! exclamă Pendel încântat, deschi-zându-și larg brațele. Nu v-am mai văzut de mult, domnule. Senor Lucullo, ce plăcere! Marta, unde e vițelul cel gras?

Sancho, specialist în chirurgie plastică, avea mai multe iahturi și o nevastă bogată pe care o ura. Lucullo era un coafor foarte ambițios. Amândoi veneau din Buenos Aires. Ultima dată comandaseră costume din mohair cu haina la două rânduri, pentru Europa. De data asta *trebuie* să ne facem smochinguri pentru iaht.

— Va să zică totul e calm pe-acasă? întrebă Pendel, trăgându-i de limbă cu un aer nevinovat, la un pahar servit la etaj. Nici un puci nu plutește în aer? Întotdeauna am spus că America de Sud este singurul loc de pe lume unde săptămâna asta croiești costumul unui domn și săptămâna viitoare îi vezi statuia cu costumul pe el.

Nici un puci nu plutește în aer, confirmară ei chicotind.

— Dar, Harry, ai *auzit* ce i-a spus președintele *nostru* președintelui *vostru*, când nu-i auzea nimeni?

Nu, Pendel nu auzise.

— Erau trei președinți în aceeași cameră, mă-nțelegi? Panama, Argentina, Peru. "*Ei bine*, spune președintele din Panama. Voi, băieți, nu aveți probleme. Pe voi vă realeg pentru un al doilea mandat. Dar în Panama constituția interzice realegerea. Nu e drept deloc." Atunci președintele *nostru* se întoarce spre el și-i spune: "Păi, dragul meu, poate pentru că eu fac de două ori ce faci tu o dată!" După care președintele Peru-ului spune...

Dar Pendel nu mai auzi ce spusese președintele Peru-ului. Coruri de îngeri îi cântă din nou la ureche, în timp ce nota în carnet despre eforturile secrete ale președintelui projaponez din Panama ca să-și extindă puterea în secolul al douăzeci și unulea, după cum îi mărturisise ipocritul de Ernie Delgado secretarei sale private de încredere și asistentei indispensabile Louisa, cunoscută și sub numele de Lou.

— Ticăloșii ăia din opoziție au trimis o femeie să mă palmuiască la sedința de aseară, anunță mândru deputatul Juan Carlos, în timp ce Pendel înseamnă cu creta umerii hainei de dimineață. N-am văzut-o în viața mea pe nenorocita aia. Iese din mulțime, aleargă spre mine toată un zâmbet. Camere de televiziune, ziariști. Și numai ce mă trezesc că-mi trage o dreaptă. Ce era să fac? Să-i trag și eu una în fața camerelor de luat vederi? Juan Carlos, deputatul care bate femeile? Dacă nu fac nimic, mă taxează de poponar. Știi ce-am făcut?

— Nu-mi trece prin minte, spuse Pendel, verificându-i talia și mai lăsând câțiva centimetri ca să faciliteze ascensiunea lui Juan Carlos pe cărările gloriei.

— Am sărutat-o pe gură. Mi-am vârât limba în împușitul ei de gât. Îi putea răsuflarea. Dar, din clipa aia, toată lumea mă adoră.

Pendel era uluit. În culmea admirației.

— Spuneți-mi ce-i cu chestia pe care am auzit-o, Juan Carlos, că ar vrea să vă dea conducerea unui comitet foarte select? Întrebă el pe un ton serios. În curând o să vă îmbrac pentru inaugurarea prezidențială.

— *Select?* repetă Juan Carlos cu un hohot de râs. Comitetul pentru *Sărăcie*? E cel mai infect comitet. Nu are bani, nu are viitor. Ședem și ne zgâim unii la alții, zicem ce păcat pentru săraci, după care ne ducem și mâncăm bine.

În cursul unei alte conversații intime, purtate între patru ochi cu asistenta lui personală, în care are atâta încredere, Ernesto Delgado, forța numărul unu a Comisiei Canalului și fervent partizan al tratatului ultrasecret panamezo-nipon, a semnalat că un dosar confidențial despre viitorul Canalului va trebui transmis Comisiei pentru Sărăcie, pentru ca Juan Carlos să se uite pe el. Întrebat ce are comun Comisia pentru Sărăcie cu problemele Canalului, Delgado a răspuns cu un zâmbet plin de subînțelesuri că nu trebuie să ne încredem niciodată în aparențe.

Louisa era la biroul ei. Și-o închipuia cum formează numărul pe linia directă: coridorul luxos de la ultimul etaj al clădirii administrative, cu ușile special construite ca să permită circulația aerului; camera ei înaltă și spațioasă cu vedere spre gara veche, stricată de firma McDonald's, care o scotea pe Louisa din minți în fiecare zi; biroul ei ultramodern, cu calculator și un telefon cu o sonerie discretă. Secunda de ezitare înainte să ridice receptorul.

— Mă întrebam dacă diseară ai vrea să mănânci ceva special, dragă.
— De ce?
— Mă gândeam să trec pe la piață, în drum spre casă.
— Salată.
— Ceva ușor după squash, așa-i? Dragă?
— Da, Harry. După squash mi-e poftă de ceva ușor, cum ar fi salata.
Ca de obicei.

— Ești foarte ocupată? Dragul de Ernie n-are stare?

— Ce vrei?

— Doar să-ți aud vocea, draga mea.

Râsul Louisei îl deconcerta.

— În cazul ăsta grăbește-te, pentru că, peste două minute, vocea asta va traduce pentru un grup de căpitani de porturi foarte serioși din Kyoto, care nu vorbesc spaniola și nici prea multă engleză și tot ce vor e să-l întâlnească pe președintele țării.

— Te iubesc, Lou.

— Sper, Harry. Și-acum scuză-mă.

— Kyoto, da?

— Da, Harry, Kyoto. La revedere.

KYOTO, scrisese el încântat, cu litere mari. Ce sursă secundară! Ce femeie! Ce lovitură! *Tot ce vor e să-l întâlnească pe președinte.* Și-l vor întâlni. Iar Marco va fi acolo să-i conducă în apartamentele private ale Luminozității Sale. Ernie își va pune aureola în cui și se va duce cu ei. Iar Mickie va afla ce s-a vorbit, datorită surselor sale bine plătite din Tokio, Timbuctu sau de unde or fi cei pe care îi mituiește. Iar maestrul în ale spionajului Pendel le va raporta cuvânt cu cuvânt.

Pauză, timp în care Pendel, refugiat în camera lui de croit, parcurge presa locală — de la un timp încoace cumpără toate ziarele — și dă de o rubrică cotidiană dedicată întâlnirilor oficiale, intitulată: *Astăzi, președintele primește.* Nici pomeneală de căpitani de port din Kyoto sau de japonezi. Excelent. Întrevederea a fost neoficială. O întrevedere secretă, strict confidențială, Marco a dat drumul înăuntru, pe ușa din dos, unui grup de bancheri japonezi taciturni, deghizați în căpitani de port, care pretind că nu vorbesc spaniola. Se adaugă un al doilea strat de vopsea magică și se multiplică rezultatul cu infinitul. Cine mai era acolo, în afară de dibaciul Ernie? Bineînțeles, Guillaume! Vicleanul mâncător de broaște în persoană! Și iată-l aici, în fața mea, tremurând ca o frunză!

— Bine ați venit, domnule Guillaume. Punctual ca întotdeauna! Marta, un pahar de whisky scoțian pentru domnul.

Originar din Lille, timidul și istețul Guillaume e consilier geolog și ia mostre de sol pentru prospectori. Tocmai s-a întors, după cinci săptămâni în Medellin, timp în care, îi spune el lui Pendel dintr-o suflare, orașul a fost gazda a douăsprezece răpiri declarate și a douăzeci și unu de omoruri înregistrate. Pendel, care îi coase un costum la un rând din alpaca arămie, cu pantaloni de rezervă, orientează cu îndemânare conversația spre politica actuală columbiană.

— Sincer să fiu, nu văd cum mai poate președintele lor să-și mai arate fața! se plânge el. După toate scandalurile și drogurile alea.

Guillaume soarbe o înghițitură de whisky și clipește.

— Harry, în fiecare zi îi mulțumesc lui Dumnezeu că nu sunt decât un simplu tehnician. Merg pe teren, analizez solul, îmi fac raportul, plec, mă duc acasă, mănânc, fac dragoste cu nevasta-mea, exist.

— Și în plus mai cereți și onorarii foarte mari, îi amintește amabil Pendel.

— În avans, recunoaște Guillaume, asigurându-se neliniștit că a supraviețuit printr-o privire în oglinda înaltă. Primul lucru, pun banii în bancă. Dacă vor să mă împuște, știu că și-au irosit gloanțele de pomană.

Singurul care a mai participat la întrevvedere a fost eminentul geolog francez și consultant internațional liber profesionist, cu strânse legături cu cartelul din Medellín, la nivel de decidenți, Guillaume Delassus, considerat în anumite cercuri o redutabilă eminență cenușie și al cincilea pe lista celor mai primejdioși oameni din Panama.

Celelalte patru premii așteaptă încă să fie atribuite, își spuse în sinea lui, în timp ce scria.

Agitația de la ora prânzului. Cerere mare pentru sandvișurile cu ton ale Martei. Marta însăși alergând în toate direcțiile, evitând intenționat privirea lui Pendel. Fum de țigară și râsete de bărbați. Panamezi cărora le place să se amuze și o fac la P&B. Ramón Rudd a adus cu el un băiat frumos. Bere din găleata cu gheață, sticle de vin înfășurate în cârpe înghețate, ziare locale și internaționale, telefoane mobile folosite pentru impresie. În tripla lui ipostază de croitor, gazdă și superspion, Pendel aleargă între camera de probă și club, oprindu-se o clipă ca să mâzgălească vreo câteva însemnări nevinovate pe filele din spate ale carnetului său, auzind mai mult decât se spune, amintindu-și mai mult decât aude. Vechea gardă aduce recruți noi după ea. Se discută despre scandaluri, cai, bani. Se discută despre femei și, ocazional, despre Canal. O izbitură în ușa de la intrare, nivelul zgomotului scade, apoi crește, strigăte de "Rafi! Mickie!" când duoul Abraxa-Domingo își face obișnuita intrare teatrală, celebra pereche de play-boy, împăcați încă o dată. Rafi, plin de lanțuri de aur, inele de aur, dinți de aur și pantofi italienești, cu un pardesiu multicolor P&B aruncat peste umeri, căci Rafi urăște tot ce e sumbru, urăște hainele care nu sunt țipătoare, iubește râsul, soarele și pe nevasta lui Mickie.

Mickie are un aer morocănos și nefericit, agățându-se totuși de prietenul său Rafi, ca și cum ar fi tot ce i-a mai rămas după ce a irosit restul la cărți și beții. Cei doi bărbați intră în scenă și se despart, mulțimea îl înconjoară pe Rafi, în timp ce Mickie se îndreaptă spre camera de probă unde îl așteaptă al nu se știe câtelea costum nou, care trebuie să fie mai elegant decât al lui Rafi, mai colorat, mai scump, mai răcoros, mai seducător — Rafi, o să câștigi Cupa de Aur a Primei Doamne duminică?

Apoi, brusc, cacofonia încetează, lăsând loc unei singure voci. E vocea lui Mickie, tunătoare și disperată, răzbătând din camera de probă ca să anunțe mulțimii adunate acolo că noul lui costum e un rahat.

O zice într-un fel, apoi o repetă în alt fel, d rept în fața lui Pendel. Ar prefera să-l insulte pe Domingo, dar nu îndrăznește, așa că i-o trânteste lui Pendel. Pe urmă o spune într-un al treilea fel, pentru că asta așteaptă mulțimea de la el. Și Pendel, încremenit la un metru în fața lui, așteaptă să-i treacă. În orice altă zi, Pendel ar fi eschivat atacul, ar fi glumit amabil, i-ar fi oferit lui Mickie ceva de băut, i-ar fi sugerat să revină altă dată, când avea să fie mai bine dispus, l-ar fi ajutat să coboare scările și l-ar fi băgat într-un taxi. Cei doi tovarăși de celulă mai jucaseră astfel de scene împreună și a doua zi Mickie își cerea scuze prin cadouri scumpe, orhidee, vin, obiecte huaca prețioase și câteva cuvinte vinovate de mulțumire și scuze, scrise de mână.

Dar să se aștepte, azi, la asta din partea lui Pendel înseamnă să nu țină seama de pisica neagră, care acum sare din lesă și se repede la Mickie cu ghearele și dinții dezgoliți, zgâriindu-l cu o ferocitate de care nimeni nu l-ar fi bănuț în stare pe Pendel. Toată vinovăția pe care o resimțise pentru că abuzase de fragilitatea lui Mickie, pentru că îl

trădase, îl calomniase, îl exploatase și îl vânduse, că profitase de umilința lui lacrimogenă, izbucnește ca o salvă de furie.

— *De ce nu pot face costume ca Armani?* repetă el de mai multe ori, drept în fața stupefiată a lui Mickie. *De ce nu pot să fac costume Armani?* Felicitări, Mickie. Ai făcut o economie de o mie de dolari. Așa că fă-mi o favoare. Du-te la Armani, cumpără-ți un costum și să nu mai pui piciorul aici. Pentru că Armani face costume Armani mai bune decât mine. Ușa e acolo.

Mickie nu mișcă. E uluit. Cum ar putea un om de dimensiunile lui să-și cumpere un costum Armani de gata? Dar Pendel nu se mai poate opri. Rușinea, furia și presimțirea dezastrului fierb, necontrolat, în pieptul său. Mickie, propria mea creație. Mickie, eșecul meu, tovarășul meu de pușcărie, spionul meu, vine aici și mă acuză în propria mea casă, unde sunt în siguranță!

— Știi ce, Mickie? Un costum făcut de mine nu reduce omul la o lozincă publicitară, îl *definește*. Poate că tu nu vrei să fii definit. Poate că nu prea ai ce defini în tine.

Râsete din stal. Mickie avea în el destul pentru a defini orice de mai multe ori.

— Un costum de-al meu, Mickie, nu e strigătul unui bețiv. E o linie, e o formă, e o siluetă. Este un mod subtil de a spune lumii ce trebuie să știe despre tine și nimic mai mult. Bătrânul Braithwaite numea asta discreție. Dacă cineva remarcă un costum de-al meu sunt jenat, fiindcă asta înseamnă că ceva nu e în ordine cu el. Costumele mele nu urmăresc să te facă să arăți mai bine sau să fii cel mai frumos bărbat din cameră. Costumele mele nu sunt concurențiale. Ele sugerează. Lasă să se înțeleagă. Îi încurajează pe oameni să vină la tine. Te ajută să-ți îmbunătățești viața, să-ți plătești datoriile, să joci un rol în lume. Pentru că, atunci când îmi va veni rândul să-l urmez pe bătrânul Braithwaite în atelierul din cer, aș vrea să cred că aici, jos, sunt oameni care se plimbă pe stradă purtând costumele mele și având o părere mai bună despre ei înșiși mulțumită lor.

Prea multe lucruri închise în mine, Mickie. A sosit momentul să ai și tu partea ta din povară. Își trage sufletul și pare că vrea să se controleze, căci scoate un fel de sughiț. Se lansează din nou, dar, din fericire, Mickie i-o ia înainte.

— Harry, șoptește el. Jur pe ce am mai sfânt. Numai pantalonii. Mă fac să par bătrân. Bătrîn înainte de timp. Scutește-mă de toate prostiile astea filozofice. Le știu pe dinafară.

O sonerie de alarmă suna, fără îndoială, în capul lui Pendel. Privi în jur la fețele uluite ale clienților săi, privi la Mickie care se uita fix la el strângând pantalonii de alpaca contestați așa cum demult strânsese pantalonii portocalii prea mari ai uniformei lui de deținut, ca și cum i-ar fi fost teamă că o să-i smulgă cineva de pe el. O văzu pe Marta, nemișcată ca o statuie, chipul ei zdrobit — imaginea vie a dezaprobării și îngrijorării. Lăsă să-i cadă pumnii strânși de-a lungul corpului și se întinse, ca un preludiu la o poziție comodă.

— Mickie, pantalonii ăștia vor fi impecabili, îl asigură el pe un ton mai amabil. Eu nu-i voiam pepit, dar ai insistat și ai avut dreptate. Toată lumea o să te iubească în pantalonii ăștia. Și în haină. Mickie, ascultă-mă. Cineva trebuie să se ocupe de costumul ăsta. Cine crezi c-ar trebui s-o facă?

— Isuse, șopti Mickie, îndepartându-se la brațul lui Rafi.

Magazinul se golea și intra în somnolența de după-amiază, în timp ce clienții se retrăgeau. Banii trebuiau făcuți, nevestele și amantele

liniștite, contractele încheiate, pariurile la curse stabilite, bârfele transmise mai departe. Marta dispăruse. Era ora ei de studiu. Se dusesese să-și îngroape capul în cărți. Înapoi în camera de croit, Pendel puse muzică de Stravinsky, își curăță masa de tiparele din hârtie cafenie, stofă, cretă și foarfece. Deschise carnetul la ultimele pagini și îl ținu deschis acolo unde începeau însemnările lui cifrate. Refuza să se gândească dacă avea remușcări pentru că-și agresase vechiul prieten. Muza lui îl chema.

Dintr-un caiet de facturi cu spirală detașă o foaie de hârtie liniată cu blazonul cvasiregal al casei Pendel & Braithwaite, în susul paginii și redactă cu scrisul lui ordonat o factură în atenția domnului Andrew Osnard, pentru suma de două mii cinci sute de dolari, pe adresa apartamentului acestuia din Paitilla. După ce așeză factura deschisă pe masă, luă un stilou vechi pe care istoria mitică i-l atribuia lui Braithwaite și, cu un scris desuet, pe care îl exersase îndelung pentru corespondența lui, adăugă cuvintele "în așteptarea promptei dumneavoastră rezolvări", care însemna că factura reprezenta ceva mai mult decât o simplă cerere de bani. Dintr-un dosar din sertarul din mijloc al biroului scoase o foaie de hârtie albă, fără linii, nefiligranată, din topul pe care i-l dăduse Osnard, și o mirosi, cum făcea întotdeauna. Nu avea nici un miros, poate mirosea vag a dezinfectatul pe care îl foloseau la pușcărie.

E impregnată cu substanțe magice, Harry. Indigo fără indigo, de folosință unică.

Și ce faci când o primești, Andy?

O dezvolt, idiotule, ce crezi că fac?

Unde, Andy? Cum?

Vezi-ți de treburile tale. În baie. Tacă-ți gura, mă enervezi.

Așeză cu grijă indigoul deasupra facturii, luă creionul 2H pe care i-l dăduse Osnard în acest scop și începu să scrie în acordurile muzicii lui Stravinski, până când Stravinski îl plictisi, așa că-l închise. Diavolul are întotdeauna muzica cea mai bună, cum spunea mătușa Ruth. Puse ceva de Bach, dar Louisa îl adora pe Bach, așa că opri muzica de Bach și lucră într-o liniște neprietenoasă, lucru neobișnuit la el. Cu sprâncenele încruntate, cu vârful limbii afară din gură, uitând total de Mickie, se lăsă pradă fanteziei, atent totuși dacă nu se auzea vreun pas suspect sau vreun zgomot care să denunțe că dușmanul era de partea cealaltă a ușii. Cu privirea trecând de la hieroglifele din carnet la indigo, inventa, regrupa, organiza, repara, perfecționa, amplifică până la absurd, deforma, făcea ordine în haos. Erau atât de multe de spus și atât de puțin timp. Japonezi în fiecare dulap. Chinezii continentali care îi sprijineau. Pendel parcă zbura. Acum era deasupra materialului, acum sub el. Acum geniu, acum redactorul sclav al imaginației sale, stăpân al regatului său din nori, prinț și servitor în același timp. Pisica neagră era mereu alături de el. Și, ca de obicei, francezii se aflau undeva în miezul intrigii. O explozie, Harry băiatule, o explozie a simțurilor. O sete de putere, o descătușare, o eliberare. Cucerirea pământului, o dovadă a grației dumnezeiești, o reglare de conturi. Amețeala rușinată a creativității, a jafului și a furtului, a deformării realității și a reinventării, realizate de un adult în extaz, nebunește de acord, a cărui pedeapsă plutea în aer. Pisica neagră își agita coada. Schimbă indigoul, mototolește-l pe cel vechi, aruncă-l în coșul de gunoi. Încarcă din nou și pornește tirul cu toate armele deodată. Rupe paginile din carnet, arde-le în șemineu.

— Vrei o cafea? Întrebă Marta.

Cel mai mare conspirator al lumii uitase să încuie ușa. Flăcări se ridicau din șemineu, în spatele lui. Hârtia carbonizată aștepta să fie redusă la cenușă.

— O cafea mi-ar prinde bine. Mulțumesc.
Marta închise ușa în urma ei. Cu un gest scurt, fără urmă de zâmbet.

— Ai nevoie de ajutor?
Ochii ei îi evită ră pe ai lui. Pendel trase adânc aer în piept.

— Da.

— Ce anume?

— Dacă japonezii ar plănuși în secret să construiască un nou canal la nivelul mării, ar fi mituit pe șest guvernul panamez și studenții ar afla, ce ar face?

— Studenții de *azi*?

— Ai tăi. Cei care discutau cu pescarii.

— S-ar răscula. Ar ieși în stradă. Ar ataca Palatul Prezidențial, ar lua cu asalt Adunarea Legislativă, ar bloca imediat Canalul, ar chema la grevă generală, ar cere ajutor altor țări din regiune, ar porni o cruciadă anticolonială în toată America Latină. Ar cere o Panama liberă. Am arde, de asemenea, toate prăvăliile japonezilor și i-am spânzura pe trădători, în frunte cu președintele, îți ajunge?

— Mulțumesc. E perfect. Și, evident, i-ar ridica la luptă și pe cei de dincolo de pod, adăugă el.

— Se-nțelege. Studenții nu sunt decât avangarda mișcării proletare.

— Îmi pare rău de Mickie, murmură Pendel după o pauză. Nu m-am putut stăpâni.

— Când nu ne putem răni dușmanii, ne rănim prietenii. Dacă știi lucrul ăsta...

— Îl știu.

— A telefonat Ursul.

— Pentru articol?

— N-a pomenit de articol. Zicea că trebuie să te vadă. Cât mai repede. Îl găsești la locul obișnuit. Avea un ton amenințător.

CAPITOLUL ȘAPTESPREZECE

Braseria Boulevard Balboa de pe Avenida Balboa era modest mobilată și avea un tavan jos, din polistiren, și lumini de neon ca la închisoare, încastrate în șipci de lemn. Cu câțiva ani în urmă o explozie o aruncase în aer, nimeni nu mai ținea minte de ce. Ferestrele mari dădeau spre mare, dincolo de Avenida Balboa. La o masă lungă, un bărbat cu fălci pătrate apărat de niște gorile cu ochelari de soare își dădea aere în fața unei camere de televiziune. Ursul era așezat la masa lui, citindu-și ziarul. Mesele din jurul lui erau libere. Purta un blazer cu dungii P&B și o pălărie panama de șaizeci de dolari, din butic. Barba lui lucioasă, neagră ca smoala, o barbă de pirat, arăta de parcă tocmai ar fi fost spălată cu șampon. Se asorta cu ramele negre ale ochelarilor.

— M-ai sunat, Teddy, îi aminti Pendel, după ce stătu un minut neobservat de cealaltă parte a ziarului.

— În legătură cu ce? Întrebă Ursul, coborându-și ziarul fără chef.

— Ai telefonat, am venit. Haina îți stă bine.

— Cine a cumpărat orezăria?

— Un prieten de-al meu.

— Abraxas?

— Bineînțeles că nu.

— De ce *bineînțeles* că nu?

— E în criză de bani.

— Cine spune asta?

— El.

— Poate că îl plătești tu pe Abraxas. Poate că lucrează pentru tine. Ce afaceri ai cu Abraxas? Vă ocupați împreună de droguri, ca taică-său?

— Teddy, cred că te-ai scrântit.

— Cum i-ai plătit datoria lui Rudd? Cine e milionarul ăla nebun cu care te lauzi, fără să-i spui lui Rudd nimic mai mult. Chestia asta l-a jignit teribil. De ce ai deschis clubul ălă ridicol deasupra prăvăliei? Ai vândut cuiva prăvălia? Ce se întâmplă?

— Teddy, eu sunt croitor. Fac haine pentru domni și mă extind. Ai de gând să-mi faci publicitate pe gratis? Nu de mult a apărut un articol în *Miami Herald*, nu știu dacă ți-a căzut în mână.

Ursul oftă. Vocea îi era inertă, de mult golită complet de compasiune, umanitate și curiozitate, presupunând că au existat vreodată în ea.

— Dă-mi voie să-ți explic principiile jurnalismului, spuse el. Eu fac bani pe două căi. Una e atunci când oamenii mă plătesc ca să scriu și eu o fac. Detest chestia asta, dar trebuie să mănânc, trebuie să-mi finanțez apetiturile. A doua e atunci când oamenii mă plătesc ca să nu scriu. Pentru mine, asta e o cale mai bună, fiindcă nu trebuie să scriu nimic, și câștig totuși bani. Dacă mă descurc bine, câștig mai mult nescriind decât scriind. Dar mai există și o a treia cale, care nu-mi place. O numesc ultima scăpare. Mă duc la anumite persoane din guvern și mă ofer să le vând ce știu. Dar nu e o cale prea satisfăcătoare.

— De ce?

— Nu-mi place să vând lă întâmplare. Dacă tratez cu cineva obișnuit — cu tine, cu cel de colo, și știu că-i pot distruge reputația, afacerea sau căsătoria, și o știe și el, atunci povestea are un preț, putem cădea de acord, e o discuție comercială normală. Dar când mă duc la anumite persoane din guvern — clătină foarte ușor din capul lui lung, a dezaprobare — nu știu cât valorează povestea mea pentru ei. Unii dintre ei sunt șmecheri. Alții sunt măgari. Nu știi dacă nu cumva sunt deja la curent și nu-ți spun. Așa că blufezi, ei blufează, se pierde o groază de timp. Se mai întâmplă și că mă șantajează cu propriul meu dosar ca să mă facă să tac. Nu-mi place să-mi stric viața în felul ăsta. Dacă vrei să facem o treabă, îmi dai un răspuns rapid și-mi economisești timpul, îți stabilesc un preț bun. Cum ai un milionar nebun la dispoziție, trebuie să țin seama și de el la evaluarea obiectivă a mijloacelor tale financiare.

Pendel avu senzația că-și construia un zâmbet din bucăți, mai întâi o parte, pe urmă cealaltă, apoi obrajii și, când se putură acomoda, ochii. În cele din urmă, vocea.

— Teddy, cred că ce încerci tu aici este un vechi truc bazat pe încredere. Îmi spui "Fugi, fugi, se știe tot", ca să te poți muta în casa mea în timp ce eu sunt în drum spre aeroport.

— Lucrezi pentru americani? Celor pe care-i cunosc eu în guvern nu le-ar plăcea. Un englez care intră pe terenul lor, ar fi fără milă. Dacă o fac ei, e altceva. Își trădează propria țară. E alegerea lor, s-au născut aici, e țara lor, fac ce vor cu ea, ei au luat hotărârea. Dar să vii tu, un străin, și să o trădezi în locul lor, asta e o adevărată provocare. Reacția lor ar putea fi imprevizibilă.

— Ai dreptate, Teddy. Sunt mândru să-ți spun că lucrez pentru americani. Comandantului Șef ale Forțelor Americane din Emisfera Sudică îi plac hainele la un rând, cu pantaloni de rezervă și vestă. Pentru însărcinatul cu afaceri, un smocking din stofă de mohair și o vestă de tweed, pentru vacanța de la North Haven.

Pendel se ridică și simți cum îi tremură genunchii.

— Nu știi nimic rău despre mine, Teddy. Dacă ai fi știut, nu m-ai fi întrebat. Motivul pentru care nu știi nimic e că nu există nimic. Și, dacă tot vorbim de bani, ți-aș fi recunoscător dacă mi-ai plăti pentru frumoasa

haină pe care o porți, ca Marta să poată încheia conturile.

— Nu pot să înțeleg cum poți să i-o tragi mulatrei ăleia desfigurate.

Pendel îl lăsa pe Urs așa cum îl găsisese, cu capul pe spate, cu bărbia ridicată, citind ce scrisese în ziarul lui.

Când ajunse acasă, Pendel fu neplăcut surprins găsind casa goală. Asta e recompensa mea pentru o zi de muncă grea? întrebă el pereții. Un om cu două meserii și care se omoară muncind trebuie să-și aducă singur mâncarea de seară la el acasă? Dar existau și consolări. Servieta tatălui Louisei e din nou pe biroul ei. O deschise, scoase o agendă de birou groasă pe care scria *Dr. E. Delgado* cu litere negre gotice și un dosar cu corespondență pe care scria "întâlniri". Fără să se lase distras de altceva, incluzând iminenta amenințare cu demascarea a Ursului, Pendel se sili din nou să nu mai fie decât spion. Lumina era slabă, așa c-o aprinse de tot. Duse bricheta lui Osnard la un ochi, îl închise pe celălalt și viză prin micul obiectiv, evitând să-și pună nasul și degetele în fața obiectivului.

— A telefonat Mickie, spuse Louisa când se culcară.

— Unde?

— La mine la birou. Din nou zice că se omoară.

— Aha.

— Spunea c-ai înnebunit. Că cineva ți-a luat mințile.

— Frumos din partea lui.

— I-am spus că sunt de acord, spuse ea, stingând lumina.

Era duminică după-masă și se aflau la al treilea cazino, dar Andy încă nu-l pusese pe Dumnezeu la încercare, deși îi promisese lui Fran c-o va face. Abia dacă-l văzuse tot week-end-ul, cu excepția câtorva ore de somn furate și o partidă de sex frenetic dimineața devreme, înainte ca el să fugă la birou. Restul week-end-ului și-l petrecuse la ambasadă, cu Shepherd în puloverul lui din lână shetland și teniși negri aducându-i prosoape fierbinți și cafea. Cel puțin așa își imagina ea. Nu era frumos din partea ei să-l încalțe pe Shepherd cu teniși negri, căci nu-l văzuse niciodată purtând așa ceva. Dar, prin entuziasmul lui servil, Shephers îi amintea de un profesor de gimnastică de la internat care purta teniși negri.

— A sosit o mulțime de materiale CORSAR, se mulțumise Andy să-i explice. A trebuit să le bag într-un raport. Totul sub tensiune și oricum întârziase.

— Când vor profita și Corsarii?

— Londra a tras obloanele. Prea fierbinte pentru consumul local, până nu le dezinfectează analiștii.

Și lucrurile rămăseseră în stadiul ăsta până acum două ore, când Andy o dusesse pe sus la un restaurant uluitor de scump pe faleză unde, la o sticlă de șampanie costisitoare, se hotărâse că sosise momentul să-l pună pe Dumnezeu la încercare.

— Am moștenit săptămâna trecută niște bani de la mătușa mea. O sumă ridicolă care nu ar servi nimănui. Singura cale e să-l punem pe Dumnezeu s-o dubleze.

Era într-o dispoziție sinistă. Nervos, cu privirea în alertă, gata să-i sară țandăra, căuta necazul cu luminarea.

— Cântați la cerere? strigă el la șeful de orchestră, în timp ce dansau.

— Ce dorește doamna, señor.
— De ce nu "la-ți liber la noapte", sugeră Andy, pe care Fran îl dusesse deja prea departe ca să mai poată fi auzit.
— Andy, asta nu înseamnă să-l pui pe Dumnezeu la încercare, îl provoci să ne omoare, îi spuse ea cu severitate, în timp ce el plătea consumația cu bancnote umede de cincizeci de dolari, scoase din buzunarul interior al unei haine noi din in, confecționată de croitorul lui.

În primul cazino se așezase la masa cea mare ca simplu observator, în timp ce Fran stătea protector în spatele lui.

— Ai vreo culoare preferată? o întreabă el peste umăr.
— Nu era vorba că Dumnezeu e cel care decide?
— Noi ne ocupăm de culoare, Dumnezeu se ocupă de noroc, asta e regula jocului.

Mai bău șampanie dar nu miză. Îl cunosc, își zise ea brusc, pe când plecau. A mai fost aici. Își dădea seama după fețele lor, după zâmbetele complice, după acele "mai poftiți" respectuoase.

— În interes de serviciu, spuse el sec când ea deschise subiectul. La cel de-al doilea cazino, un gardian făcu greșeala să vrea să-i caute de arme. Lucrurile s-ar fi încurcat rău de tot, dacă Fran nu ar fi scos legitimația ei de diplomat. Și de data asta, Andy se uită la joc, dar nu participă, în timp ce două fete de la capătul mesei se străduiau să-i atragă atenția și una dintre ele chiar îi strigă "Bună, Andy".

— În interes de serviciu, repetă el.

Cel de-a treilea cazino era într-un hotel de care nu auzise niciodată, într-un cartier în care fusese sfătuită să nu se ducă, la camera 303 de la etajul trei, bați la ușă și aștepți. O gorilă uriașă îl pipăi pe Andy și de data asta nu obiectă. Ba chiar o sfătui pe Fran să-l lase să-i controleze poșeta. Crupierii înțepeniră când Andy și Fran intrară în a doua cameră; se lăsă o tăcere profundă, capetele se întoarseră spre ei și convorbirile încetară: nici nu era de mirare, dacă ținem seama că Andy ceruse echivalentul a cincizeci de mii de dolari în jetoane de cinci sute și de o sută, nu mai mici, mersi frumos, poți să le pui înapoi de unde le-ai luat.

Până să-și dea bine seama, Fran se trezi în spatele lui Andy, așezat la rândul lui alături de crupierul, care era o târfă grasuță și senzuală, cu buze groase și cu un decolteu adânc, cu mâini mici și agile, terminate cu unghii roșii ascuțite ca niște gheare, iar ruleta se învârtea. Când se opri, Andy câștigase zece mii de dolari pe roșu. După calculele pe care le făcu după aceea, jucase de opt sau nouă ori. Trecu de la șampanie la whisky. Își dublă cele cincizeci de mii de dolari, aparent ținta pe care i-o fixase lui Dumnezeu, apoi își mai acordă o ultimă rundă de distracție și mai câștigă douăzeci de mii. Ceru o pungă și un taxi la ușă, pentru că i se părea o prostie să se plimbe pe stradă cu douăzeci de mii bani gheață într-o pungă și spuse că Shepherd putea să vină a doua zi să ia mașina sau s-o dea, oricum nu putea s-o suferă.

Dar înlănțuirea acestor evenimente rămase tulbure în mintea lui Fran, pentru că singurul ei gând în timp ce se desfășurau ele se îndrepta spre primul ei concurs, când poneiul ei care, ca orice alt ponei, se numea Misty, trecuse fără probleme primul obstacol, după care se ambalase și parcursese șase kilometri pe șoseaua spre Shrewsbury, cu Fran agățată de gâtul lui și mașinile trecând repede în ambele direcții, fără ca să aibă impresia că nu-i păsa nimănui.

— Ursul a trecut pe la mine pe-acasă aseară, spuse Marta, după ce închise în urma ei ușa de la camera de croit. Era cu un prieten de la

poliție.

Era luni dimineață. Pendel ședea la masa de lucru, făcând ultimele retușuri la un ordin de luptă al Opoziției Tăcute. Puse jos creionul 2H.

— De ce? Ce zic că ai făcut?

— Voiau informații despre Mickie.

— Ce informații?

— De ce vine atât de des la magazin și de ce te sună la ore nepotrivite.

— Ce le-ai spus?

— Vor să te spionez, zise ea.

CAPITOLUL OPTSPREZECE

Sosirea primului material de la biroul din Panama cu numele de cod CORSAR DOI îl purtase pe Scottie Luxmore, genialul lui părinte de la Londra, pe culmi de autosatisfacție nemaicunoscute până atunci. Numai că în dimineața aceasta euforia lui făcuse loc unei nervozități acute. Pășea prin cameră de două ori mai repede ca de obicei. Vocea lui jovială de scoțian răgușise și privirea îi rătăcea neliniștită de cealaltă parte a fluviului, spre nord-vest, unde îl aștepta destinul său.

— *Cherchez la femme*, Johnny băiete, îl sfătui el pe tânărul și jigăritul urmaș al lui Osnard pe postul ingrat de asistent personal al lui Luxmore. În meseria noastră, femeia face cât cinci bărbați.

Johnson, care, ca și predecesorul său, își însușise arta esențială a linguișirii, se aplecă în față pe scaun, ca să arate cu câtă aviditate îl asculta.

— Sunt perfide, Johnny. Au curaj, sunt mincinoase din naștere. De ce crezi că a insistat să lucreze numai prin barbatu-său?

Vocea lui avea nuanța de protest a celui care-și cerea scuze dinainte.

— Știa foarte bine că o să i-o ia înainte. Unde ar mai fi fost *el* în cazul ăsta? Pe trotuar. La rebuturi. Concediat. De ce ar fi lăsat să se întâmple una ca asta?

Își șterse palmele de pantaloni.

— Un salariu în loc de două și soțul ei ridiculizat? Louisa noastră nu ar permite așa ceva! exclamă el. CORSAR DOI a noastră nu ar accepta niciodată.

Ochii i se îngustară, ca și cum ar fi recunoscut pe cineva la o fereastră depărtată, dar nu-și întrerupse perorația.

— Știam eu ce fac. Știa și ea. Să nu subestimezi niciodată intuiția feminină, Johnny. El a atins urnita superioară, e terminat.

— Osnard? întrebă Johnson cu speranță în glas.

Trecuseră șase luni de când fusese desemnat ca umbră a lui Luxmore și nici o misiune nu se contura încă la orizont.

— Soțul ei, Johnny, răspunse Luxmore iritat, trăgând cu vârful degetelor de o parte a bărbii. CORSAR I. O, la început munca lui părea destul de promițătoare. Dar n-are o viziune de ansamblu, le lipsește întotdeauna. N-are anvergură. N-are perspectivă istorică. Cancanuri, resturi, orice, numai să fie acoperit. N-am fi rămas niciodată numai la el, acum îmi dau seama. Și ea și-a dat seama. Femeia asta își cunoaște bărbatul. Îi cunoaște limitele mai bine decât noi. Și-și cunoaște propria putere.

— Analistii sunt cam neliniștiți de faptul că nu există nici o confirmare dinafară, îndrăzni Johnson, care nu rata nici o ocazie să știrbească un pic din pedestalul lui Osnard. Sally Morpurgo zicea că materialul de la CORSAR DOI e prea înzorzonat și nu destul de motivat.

Înțepătura îl atinse pe Luxmore la viraj, chiar când ataca cea de-a cincea lungime de mochetă. Surâse cu zâmbetul larg, impenetrabil, al celor complet lipsiți de umor.

— Zău? Fără îndoială, domnișoara Morpurgo e o persoană teribil de inteligentă.

— Cred că da.

— Numai că femeile sunt mai severe cu alte femei decât suntem noi, bărbații. Pe drept cuvânt.

— Așa e. Nu m-am gândit la asta.

— Femeile mai sunt supuse și unei anumite gelozii — poate că invidie ar fi un cuvânt mai potrivit — la care noi, bărbații, suntem imuni de la natură. Nu-i așa, Johnny?

— Cred că da. Nu. Adică, da.

— Ce-i reproșează exact domnișoara Morpurgo? Întrebă Luxmore, pe tonul cuiva care știa să primească o critică pertinentă.

Johnson își dorea să nu fi deschis gura.

— Spunea doar că, mă rog, nu există coroborări la potopul zilnic de informații. Nimic. Nu ascultări telefonice, nu legături de prietenie, nici o vorbă de la americani. Nu călătorii, nu sateliți, nu activități diplomatice neobișnuite. O gaură neagră pe toată linia. Așa spunea ea.

— Asta-i tot?

— Păi, nu chiar.

— Nu mă cruța, Johnny.

— Spunea că niciodată, în întreaga istorie a spionajului, nu s-a plătit atât de mult pentru atât de puțin. Că era ridicol.

Dacă Johnson sperase să-i submineze încrederea lui Luxmore în Osnard și în munca lui, fu dezamăgit. Pieptul lui Luxmore se bombă și vocea își recăpătă tonul scoțian profesoral.

— Johnny, începu el, sugându-și dinții din față. Te-ai gândit vreodată că, azi, o informație neconfirmată valorează cât valora una confirmată ieri?

— Nu, mărturisesc că nu.

— Atunci gândește-te puțin, te rog eu. E nevoie de o minte deosebită, Johnny, ca să-ți ascunzi urmele de urechile și ochii tehnologiei moderne, nu-i așa? De la cărțile de credit la biletele de călătorie, de la apelurile telefonice la faxuri, trecând prin bănci, hoteluri, ce vrei tu. În zilele noastre nu poți să cumperi o sticlă de whisky la supermarket fără să afle lumea întreagă. În condițiile astea, "nici o urmă" este aproape o probă de vinovăție. Oamenii din teren sunt conștienți de acest lucru. Ei știu ce implică să nu te vadă, să nu te audă și să nu te cunoască nimeni.

— Sunt sigur de asta, domnule, spuse Johnson.

— Oamenii de teren nu suferă de aceleași deformări profesionale pe care le au cadrele din serviciul ăsta, care stau mai mult în interior, Johnny. Nu au o mentalitate de buncăr, nu sunt striviți sub greutatea detaliilor și a informațiilor superflue. Ei văd pădurea, nu copacii. Și ce văd ei aici este o cabală Est-Sud de dimensiuni îngrijorătoare.

— Sally nu vede, insistă Johnson, spunându-și că unde mergea mia, merge și suta. Nici Moo.

— Cine e *Moo*?

— Asistentul ei.

Zâmbetul lui Luxmore rămase înțelegător și amabil. Și Moo, îi spuse el, vedea tot pădurea, nu copacii.

— Întoarce pe dos întrebarea ta, Johnny, și cred că vei avea răspunsul. De ce există o opoziție panameză ilegală dacă nu e nimic la care să te opui? De ce grupurile disidente clandestine — nu drojdia societății, Johnny, ci reprezentanți ai claselor conștiente și înstărite — așteaptă în culise, dacă nu știu exact ce e de așteptat? De ce se agită pescarii? Ei sunt prudenți, Johnny, nu-i subestima niciodată pe oamenii mării. De ce

reprezentantul președintelui panamez în Comisia Canalului susține un lucru în public, în timp ce agenda întrevederilor lui arată altceva? De ce trăiește o viață la suprafață și una subterană, de ce își ascunde urmele, de ce discută la ore nepotrivite cu căpitani de port ipocriți și japonezi? De ce se agită studenții? Ce simt în aer? Cine le susură diferite chestii la ureche în cafenele și în discoteci? De ce cuvântul "vânzare" trece din gură în gură?

— Nu știam asta, spuse Johnson care, de la un timp, era uimit văzând cât de mult se încâlceau informațiile brute sosite din Panama, odată ajunse pe biroul șefului său.

Dar el nu avea acces nelimitat la informații și cu atât mai puțin la sursele de inspirație ale lui Luxmore. Când Luxmore își pregătea celebrele rezumate de o pagină pentru misterioșii planificatori-aplicanți, cerea mai întâi să i se aducă un teanc de dosare din arhivele ultrasecrete, după care se încuia în birou până când documentul era gata — deși, atunci când Johnson reușise cu dibăcie să arunce o privire prin ele, văzuse că dosarele se refereau la evenimente din trecut, cum ar fi conflictul din 1956 din Suez, și nu la ceva ce se petrecea în prezent sau s-ar fi putut petrece în viitor.

Luxmore îl folosea pe Johnson ca placă de rezonanță. Unii oameni, află acum Johnson, nu puteau gândi dacă nu aveau un auditoriu.

— E lucrul cel mai greu de decelat pentru un serviciu ca al nostru, Johnny: cutremurele umane înainte de prima scuturătură, *vox populi* înainte ca aceasta să se fi făcut auzită. Uită-te la Iran și la ayatolah. Uită-te la Egipt în ajunul Suezului. Uită-te la *perestroika* și la prăbușirea Imperiului Răului. Uită-te la Saddam, unul dintre cei mai buni clienți ai noștri. Cine le-a simțit venind, Johnny? Cine le-a văzut formându-se, ca niște nori negri la orizont? Nu noi. Uită-te la Galtieri și la conflagrația din Malvine, pentru numele lui Dumnezeu. De fiecare dată, puternicul ciocan al contrainformațiilor e în stare să spargă orice nucă, cu excepția celei care contează cu adevărat: enigma umană.

Pășea cu viteza obișnuită, acordându-și pașii cu grandilocvența frazelor.

— Dar de data asta o vom face. O vom lua înaintea evenimentelor. Ascultăm ce se spune prin bazaruri, captăm starea de spirit a mulțimii, obiectivele din subconștientul ei, detonatoarele ascunse. Putem anticipa. Putem dejuca mersul istoriei. Îi putem pregăti o ambuscadă...

Ridică receptorul atât de repede, că abia apucase să sune. Dar nu era decât soția, care-l întreba dacă nu cumva pusese din nou cheile de la mașina ei în buzunar, înainte să plece la lucru. Lux-more își recunoscuse sec vina, închise telefonul, trase de poalele hainei și-și reluă mersul prin cameră.

Aleseseră apartamentul lui Geoff, pentru că Ben Hatry le spusese să-l folosească și, la urma urmelor, Geoff Cavendish era creația lui Ben Hatry, chiar dacă amândoi considerau că era prudent să n-o spună. Și era corect să aleagă apartamentul lui Geoff, pentru că, într-un fel, ideea fusese a lui Geoff de la bun început, în sensul că Geoff Cavendish venise cu proiectul, iar Ben Hatry spusese "Hai să-i dăm bătaie, fir-ar să fie!", căci așa îi plăcea lui Ben Hatry să vorbească: ca britanic, magnat al presei și patron al nenumăraților jurnaliști îngroziți, avea o repulsie instinctivă pentru limba lui maternă.

Cavendish fusese cel care înfierbântase imaginația lui Hatry, dacă Hatry avea așa ceva, Cavendish încheiase târgul cu Luxmore, îl încurajase, îi stimulase bugetul și eul, Cavendish organizase, cu aprobarea lui Hatry, primele prânzuri și reuniuni neoficiale în restaurante

scumpe din vecinătatea Parlamentului, făcuse presiuni asupra membrilor potriviți, dar niciodată în numele lui Hatry, desfășurase harta ca să le arate unde era nenorocita aia de țară și unde ducea Canalul, pentru că jumătate dintre ei nu aveau decât o idee vagă, Cavendish sunase discret alarma în City și la companiile petroliere, îi flatase, fără prea mare efort, pe imbecilii din Partidul Conservator, îi atrăsese pe cei ce visau la imperii, pe cei ce urau Europa, pe rasiști, pe panxenofobi și pe copiii pierduți, fără educație.

Cavendish fusese cel care evocase viziunea unei cruciade preelectorale de ultimă oră, o pasăre Phoenix înălțându-se din cenușa Partidului Conservator ca să devină un zeu al luptei; un lider îmbrăcat în armura strălucitoare care până acum i se păruse prea largă, Cavendish îi prezentase opoziției aceeași salată cu alt sos — nu vă faceți griji, băieți și fete, nu trebuie să vă opuneți la nimic sau să luați o poziție, tot ce trebuie să faceți e să stați cuminți și să vă spuneți că nu e momentul să clătinați loiala corabie britanică, chiar dacă merge șnur în direcția greșită, pilotată de nebuni, și chiar dacă e găurită ca o strecurătoare.

Și tot Cavendish stârnise o anume îngrijorare în rândul multinaționalelor, propagase zvonuri referitoare la efectele devastatoare asupra industriei, comerțului și lirei sterline, Cavendish ne *deschisese ochii*, cum spunea el, adică transformase zvonurile în certitudini, grație ingenioasei manipulări a unor ziariști independenți care operau în afara imperiului lui Hatry și, în consecință, erau neatinși de îngrozitoarea lui reputație, Cavendish publicase articole în serie în niște ziare savante și indigeste, articole pline de promisiuni care pe urmă erau amplificate fără măsură de ziare mai mari, și tot așa în susul scării, sau în jos, în paginile gazetelor de mare tiraj, în editorialele unor publicații infame așa-zise de calitate, în emisiunile nocturne de dezbateri publice la televiziune, nu numai pe canalele proprietatea lui Hatry, ci și pe cele rivale — căci nimic nu era mai previzibil decât tendința mijloacelor de comunicare de a repeta papagalicește propriile invenții și spaima lor de a fi depășite de concurență, indiferent dacă povestea era sau nu adevărată pentru că, sincer vorbind, dragii mei, în zilele noastre în presă nu mai există nici personal, nici timp, nici interes, nici energie, cultură sau un minim simț al responsabilității, ca să se mai verifice faptele altfel decât prin tăierea și lipirea textelor scrise de alți mistificatori și repetarea lor ca și cum ar fi Sfânta Evanghelie.

Și din nou Cavendish, acest brav tip de gentleman englez în haine de tweed și învățat cu viața în aer liber, cu vocea lui aristocratică de comentator de crichet într-o după-amiază însorită de vară, fusese cel care propagase cu atâta convingere, întotdeauna prin intermediari pe care-i tratase cu o masă buna, prețioasa doctrină a lui Ben Hatry *Acum e momentul*, piatra de temelie a presiunilor, a trasului de sfori și a altor intrigi transatlantice, ideea de bază fiind, oricât de brutală și de interesată ar putea părea privită din exterior, și chiar din interior, că Statele Unite nu vor putea rămâne unica superputere mondială mai mult de maximum încă un deceniu, după care va cădea cortina, așa că, dacă va fi necesară o operație chirurgicală complicată undeva în lume, pentru supraviețuirea noastră, a copiilor noștri și a imperiului lui Hatry și pentru propășirea lui în inimile și mințile Lumii a Treia și a Patra: *faceți-o acum, cât mai avem puterea, fir-ar să fie! Nu mai bateți pasul pe loc! Luați ce vreți și distrugeți ce nu vreți! Dar, indiferent ce faceți sau nu faceți, terminați cu răsfățul, cu concesiile, cu scuzele și cu dezumflarea.*

Și dacă asta îl pune pe Ben Hatry în același pat cu dreapta americană extremistă și cu frații lor de sânge din Europa și, în plus, îl transformă în favoritul industriei de armament — ei bine, fir-ar să fie, ar spune el în dulcea lui limbă maternă, el nu era politician, îi ura pe toți împutuții,

era realist, îl durea în cot de ideile aliaților lui, atâta timp cât ce spuneau avea sens și cât nu se strecurau pe coridoarele comunității internaționale spunând oricărui japonez, negru sau latino-american: "Iartă-mă că sunt un american alb, burghez și liberal, domnule, și scuză-ne că suntem atât de mari și de puternici și de bogați, dar credem în demnitatea și egalitatea tuturor fapturilor lui Dumnezeu, și vrei să fiți atât de amabil să-mi permiteți să cad în patru labe și să vă ling în fund?"

Aceasta era imaginea pe care le-o descria neobosit Ben Hatry locotenenților săi, dar pornind întotdeauna de la înțelegerea că totul rămâne între noi, băieți și fete, în interesul sacru al difuzării obiective a informațiilor, misiunea noastră aici pe pământ, căci, dacă nu, vă trag o mamă de bătaie de n-o să mai știți cum vă cheamă.

— Nu contați pe mine, îi spusese Ben Hatry lui Cavendish cu o zi înainte, cu vocea lui monotonă. Uneori vorbea fără să-și miște deloc buzele. Uneori i se făcea silă de propriile mașinațiuni, silă de întreaga mediocritate omenească.

— Voi doi, nenorociților, descurcați-vă singuri, adăugă el răutăcios.

— Cum vrei, șefule. Păcat, dar asta e, spuse Cavendish.

Numai că Ben Hatry venise, conform previziunilor lui Cavendish, cu taxiul, pentru că nu avea încredere în șoferul lui, ba chiar sosise cu zece minute mai devreme, ca să citească un rezumat al rahatului pe care îl trimitea Cavendish oamenilor lui Van de câteva luni încoace — rahat era termenul preferat pentru proză — terminat cu un raport exploziv de o pagină de la labagiii ăia de dincolo de apă — fără semnătură, fără proveniență, fără antet — care, spunea Cavendish, era pontul, bijuteria Coroanei, șefule, oamenii lui Van o luaseră din loc rău de tot, de aici și întâlnirea de azi.

— Cine e nenorocitul care a scris asta? întrebă Hatry, dornic întotdeauna să dea Cezarului ce era al Cezarului.

— Luxmore, șefule.

— Tâmpitul care a dat peste cap de unul singur, în Malvine, întreaga operațiune?

— Chiar el.

— Ce e sigur e că n-a trecut prin secția de stilizare.

Și totuși, Ben Hatry citi raportul de două ori, lucru nemaivăzut la el.

— E adevărat? îl întrebă el pe Cavendish.

— În mare măsură, șefule, spuse Cavendish, cu moderația judicioasă care îi caracteriza judecățile. *În parte*. Nu știu sigur cât au stat informațiile astea pe raft. Băieții lui Van ar trebui să fie ceva mai iuți.

Hatry îi aruncă raportul înapoi.

— Cel puțin, de data asta știu ce au de făcut, nenorociții, spuse el, dând din cap fără urmă de entuziasm în direcția lui Tug Kirby, cel de-al treilea ucigaș, cum îl poreclise cu umor Cavendish, care tocmai dăduse buzna în încăpere, fără să se șteargă pe picioarele lui mari și care arunca priviri furioase de jur împrejur, în căutarea unui dușman.

— Yankeii au sosit? mugi el.

— Trebuie să apară dintr-o clipă în alta, Tug, îl asigură Cavendish.

— Idioții ăia ar întârzia și la propria lor înmormântare, spuse Kirby.

Unul dintre avantajele apartamentului lui Geoff era poziția lui ideală, în inima cartierului Mayfair, la doi pași de intrarea laterală la Claridges, pe o fundătură pe care locuiau o mulțime de mahări, diplomați și lobby-iști și cu Ambasada Italiei la un capăt. Cu toate astea, pe stradă domnea o atmosferă plăcută de anonimat. Puteai fi măturător,

organizator de banchete, curier, valet, bodyguard, poponar sau mare maestru al universului. Nimănui nu-i păsa. Iar Geoff era un priceput deschizător de uși. Știa cum să ajungă la oamenii influenți, cum să-i adune laolaltă. Cu Geoff puteai să te lași pe o rină și să nu faci nimic, exact așa cum procedau acum cei trei englezi și cei doi oaspeți americani veniți incognito să participe la o masă care, de comun acord, nu avea loc, un bufet fără servitori, compus din somon *tiède* sosit în avion de la proprietatea lui Cavendish din Scoția, ouă de prepeliță, brânză, fructe și, la sfârșit, o excelentă budincă făcută de bătrâna doică a lui Geoff.

De băut, ceai la gheață și alte băuturi nealcoolice, pentru că în Washingtonul renăscut, spunea Geoff Cavendish, alcoolul la prânz era privit ca un semn al Diavolului.

Masa era rotundă, ca să menajeze susceptibilitățile. Loc suficient pentru picioare. Scaune moi. Telefonoane deconectate. Cavendish se pricepea grozav când era vorba de confortul celorlalți. Dacă doreai, fete căcălău. Întrebați-l pe Tug.

— Zborul a fost suportabil, Elliot? Întrebă Cavendish.

— O, eu mă aflu într-un paradis al călătorilor, Geoff. Pur și simplu *ador* avioanele astea mici și instabile. Northolt a fost grozav. Îl *ador*. Zborul cu elicopterul până la Battersea, *epic*. Foarte *frumoasă* centrala electrică.

Cu Elliot nu-ți dădeai niciodată seama dacă era sarcastic sau dacă ăsta era comportamentul lui obișnuit. Avea treizeci și unu de ani, era sudist din Alabama, avocat și jurnalist, om de viață atâta timp cât nu se lansa în atac. Avea propria lui rubrică în *Washington Times*, unde ataca ostentativ nume care, până de curând, fuseseră mai cunoscute decât al lui. Era slab și cadaveric, periculos și purta ochelari. Fața lui era numai oase.

— Rămâi aici peste noapte sau te întorci acasă, Elliot? mormăi Tug Kirby, cu aerul că prefera a doua variantă.

— Din păcate, Tug, plecăm imediat după petrecere, spuse Elliot.

— Nu vă duceți să vă prezentați omagiile la ambasadă? Întrebă Tug cu un rânjel tâmp.

Era o glumă. Tug nu prea făcea glume. Departamentul de Stat era ultimul de pe lume care ar fi trebuit să afle despre vizita lui Elliot sau a colonelului.

Așezat lângă Elliot, colonelul mesteca somon cu numărul regulamentar de îmbucături.

— Nu avem nici un *prieten* acolo, Tug, îi explică el cu un aer ingenuu. Toți sunt poponari.

Tug Kirby era cunoscut la Westminster ca "ministrul cu un portofoliu foarte lung". În parte, aventurile sexuale îl făcuseră să câștige acest titlu, dar mai ales colecția lui fără pereche de consultanțe și directorate. Nu exista o companie de armament în lumea întreagă sau în Orientul Mijlociu care să nu-l fi cumpărat pe Tug Kirby sau să nu fi fost cumpărată de el. Ca și oaspeții săi, era puternic și vag amenințător. Avea umeri largi, sprâncene groase, ce păreau false, și ochi răi și proști, ca de taur. Chiar și când mânca, pumnii lui mari, strânși, erau gata de bătaie.

— Hei, Dirk, ce mai știi despre Van? strigă Hatry vesel, de la celălalt capăt al mesei.

Ben Hatry dăduse curs liber farmecului său legendar. Nimeni nu-i putea rezista. Zâmbetul lui era o încântare, după atâta timp petrecut

între nori. Colonelul se luminează imediat la față. Și Cavendish era încântat să-și vadă șeful, brusc, bine dispus.

— Generalul Van vă transmite complimente, domnule, lătră el, de parcă s-ar fi adresat Curții Marțiale, și vrea să vă mulțumească, dumneavoastră, Ben, și asistenților dumneavoastră, pentru neprețuitul sprijin și încurajările din ultimele luni și până în prezent.

Umerii trași spre spate, bărbia înăuntru. *Domnule.*

— Ei bine, spune-i că suntem cu toții al naibii de dezamăgiți că nu candidează la președinție, spuse Hatry, cu același zâmbet radios. E mare păcat că singurul om de bine din America nu are curajul să candideze.

Fără să fie afectat de provocările glumețe ale lui Hatry, cu care era obișnuit de la întâlnirile precedente, colonelul îi răspunse punctându-și frazele scurte și sacadate cu înclinări ale capului, în timp ce ochii îi rămâneau larg deschiși și vulnerabili.

— Generalul Van are tinerețea de partea lui, domnule. Generalul gândește pe termen lung. Este un strateg. Citește mult. E profund. Știe să aștepte. Alții și-ar fi epuizat munițiile până acum. Nu și generalul. Nu, *domnule.* Când va sosi momentul atacului la președinție, generalul va fi acolo. După mine, e singurul om din America care știe ce are de făcut. Da, *domnule.*

Eu mă supun, spuneau ochii de prepelicar ai colonelului, dar falca spunea: la o parte din calea mea! Avea părul tuns perie. Stând așa, în poziție de drepti, era greu să-ți aduci aminte că nu purta uniformă. Era greu să nu te întrebi dacă nu cumva era cam nebun. Dacă nu cumva erau cu toții. Brusc, formalitățile luară sfârșit. Elliot se uită la ceas și ridică din sprâncene grosolan spre Tug Kirby. Colonelul își scoase șervetul de la gât, își tamponă buzele cu el, după care îl puse pe masă ca pe un buchet ofilit, pe care să-l ridice Cavendish. Kirby își aprinse un trabuc.

— Te deranjează dacă-l stingi, te rog eu, Tug, rosti Hatry politicos.

Kirby îl stinse. Uneori uita că Hatry îi cunoștea secretele. Cavendish întrebă cine voia îndulcitor în cafea și dacă dorea cineva lapte. În sfârșit, era o reuniune, nu un festin. Cinci bărbați care se detestau cordial, așezați în jurul unei mese din secolul al optsprezecelea bine lustruite și uniți de același ideal măreț.

— Sunteți de acord, da sau nu? întrebă Ben Hatry, care nu era celebru pentru preambururi.

— Am *vrea*, Ben, asta e sigur, spuse Elliot, cu o expresie indescifrabilă întipărită pe chip.

— Și atunci ce naiba vă oprește? Aveți dovada. Voi conduceți țara. Ce mai așteptați?

— Van ar *vrea*. Și Dirk, aici de față. Nu-i așa, Dirk? Să cânte fanfara. Nu, Dirk?

— Sigur că da, șopti colonelul și clătină din cap spre mâinile așezate una lângă cealaltă.

— Atunci *faceți-o*, pentru numele lui Dumnezeu! strigă Tug Kirby. Elliot se prefăcu a nu fi auzit.

— Poporul american ar *vrea* s-o facem, spuse el. Poate că n-o știe încă, dar o va ști curînd. Poporul american va dori să recupereze ce e al lui de drept și n-ar fi trebuit să fie înstrăinat niciodată. Nimeni nu ne *oprește*, Ben. Pentagonul e de partea noastră, vrem s-o facem, dispunem de oameni bine pregătiți, de tehnologie. Avem alături de noi Senatul și Congresul. Partidul Republican. Elaborăm politica externă. Mijloacele de comunicare în masă sunt ale noastre în timp de război. Ultima dată au fost aproape cu totul în mîna noastră, acum vor fi și mai mult. Nimeni nu ne oprește, în afară de noi înșine, Ben. Nimeni, asta e adevărul.

Urmă o clipă de tăcere generală. Kirby fu primul care o rupse.

— E întotdeauna nevoie de puțin curaj ca să sari, spuse el morocănos. Thatcher nu ezita niciodată. Alții nu fac decât să ezite.

Tăcerea se lăsă din nou.

— Presupun că așa se pierd canalele, sugeră Cavendish, dar nimeni nu răsă și iar se lăsă tăcerea.

— Știi ce mi-a spus Van acum două zile, Geoff? zise Elliot.

— Ce ți-a spus, bătrâne?

— Oricine nu e american are o idee despre ce rol ar trebui să joace America. În majoritate, sunt oameni care nu au un rol pentru ei înșiși. În majoritate, sunt niște fricoși.

— Generalul Van e profund, spuse colonelul.

— Și-atunci? întrebă Hatry.

Dar Elliot nu se grăbi. Stătea cu mâinile încrucișate pe piept, de parcă ar fi purtat vestă și ar fi fumat trabuc pe plantația lui.

— Ben, pentru chestia asta ne trebuie un nenorocit de *detonator*, mărturisi el, un punct de care să ne agățăm. Avem o stare de fapt. Nu avem un flagrant delict. Nu călugărițe americane violate. Nu sugari americani masacrați. Avem zvonuri. Avem probabilități. Avem rapoartele spionilor voștri, necoroborate încă de agențiile noastre, pentru că așa spunem că trebuie să fie. Nu e momentul să frângem inimile sensibile de la Departamentul de Stat, sau să punem afișe clamând "Jos mâinile de pe Panama!" pe grilajul de la Casa Albă. E momentul să acționăm hotărât și să facem ca opinia publică să se adapteze după aceea. Opinia publică se va adapta. Putem s-o ajutăm în sensul ăsta. Tu poți s-o ajuți, Ben.

— Am spus c-o fac, o s-o fac.

— Dar ce nu ne poți furniza e *detonatorul*, spuse Elliot. Nu poți viola călugărițe. Nu poți masacra sugari pentru noi.

Kirby lăsă să-i scape un hohot de râs deplasat.

— Nu fi chiar atât de sigur, Elliot! strigă el. Nu-l cunoști pe Ben al nostru așa cum îl cunoaștem noi. Ce zici, Ben?

Dar, în loc de aplauze, se alese cu o privire încruntată din partea colonelului.

— Bineînțeles că aveți un afurisit de detonator, răspunse Ben Hatry caustic.

— Și anume? întrebă Elliot.

— Dezmințirile, fir-ar să fie.

— Ce dezmințiri?

— Ale tuturor. Panamezii vor dezminți, francezii vor dezminți, japonezii vor dezminți. Sunt, deci, niște mincinoși, așa cum și Castro a fost un mincinos. Castro a dezmințit prezența rachetelor rusești și voi ați intervenit.

— Ben, rachetele erau *acolo*, spuse Elliot. Aveam fotografii ale rachetelor. Aveam flagrantul delict. Pentru acest scenariu, nu avem. Poporul american a văzut cum se face dreptate. Vorbele frumoase nu țin loc de dovezi. N-au ținut niciodată. Avem nevoie de un flagrant delict. Președintele îl va cere. Dacă nu-l are, nu mișcă un deget.

— Nu avem câteva fotografii cu ingineri japonezi cu bărbi false săpând un al doilea canal la lumina lanternelor, Ben? întrebă Cavendish ironic.

— Nu, lua-te-ar dracu', nu avem, replică Hatry, fără să ridice vocea, căci nici nu avea nevoie. Și-atunci ce ai de gând să faci, Elliot? Să aștepti până când japonezii or să organizeze o ședință de fotografii la ora prânzului, în treizeci și unu decembrie al anului de grație o mie nouă sute nouăzeci și nouă?

Elliot nu părea să fie mișcat.

— Ben, nu dispunem de nici un argument emotiv care să dea bine la

televizor. Ultima dată am avut noroc. Batalioanele Demnității ale lui Noriega au agresat femei americane pe străzile din Panama City. Până atunci nu ne-am putut mișca. Aveam drogurile, așa că am scris din plin despre droguri. Aveam problema atitudinii lui Noriega, am scris peste tot despre ea. Aveam urâtenia lui, am scris din belșug și despre ea. Mulți cred că a fi urit e imoral. Am plusat pe chestia asta. Aveam viața lui sexuală și problemele de magie. Am jucat cartea Castro. Dar a trebuit ca niște femei americane cumsecade să fie hărțuite de niște soldați hispanici lipsiți de respect pentru ca președintele să se simtă obligat să-i trimită pe băieții noștri la fața locului ca să-i învețe bunele maniere.

— Am auzit că voi ați aranjat chestia asta, spuse Hatry.

— Chiar dacă ar fi adevărat, nu ține de două ori, răspunse Elliot, respingând sugestia cu dosul palmei.

Ben Hatry explodează în sinea lui. Un test subteran. Nici urmă de explozie, căci era bine izolat. Doar un șuier sub înaltă presiune, când expiră aerul, frustrarea și furia, toate într-o singură răbufnire.

— Fir-ar să fie. Nenorocitul ăla de canal *vă aparține*, Elliot!

— A fost o vreme când și India v-a aparținut, Ben.

Hatry nici nu se osteni să-i răspundă. Prin perdeaua ferestrei, privea la ceva ce nu merita nici o atenție.

— Avem nevoie de un detonator, repetă Elliot. Nu-l avem, nu avem război. Președintele nu va mișca un deget. Și cu asta basta.

Fu nevoie de Geoff Cavendish, cu eleganța și frumusețea sa virilă, ca să readucă lumina și bucuria în cadrul reuniunii.

— Ei bine, domnilor, am impresia că avem multe puncte în comun. Alegerea momentului trebuie lăsată pe seama generalului Van. Nimeni nu contestă acest lucru. Hai să discutăm un pic despre asta, bine? Tug, văd că arzi de nerăbdare.

Hatry nu se mai interesa decât de fereastră și de perdea. Perspectiva de a-l asculta pe Kirby nu făcu decât să adâncească această dependență.

— Opoziția Tăcută, spuse Kirby. Grupul Abraxas. Ce părere ai despre asta, Elliot?

— Ar trebui să am o părere?

— Van are?

— Lui Van îi plac.

— Ciudat din partea lui, nu crezi? spuse Kirby. Dacă luăm în considerație că Abraxas e antiamerican.

— Abraxas nu e o marionetă, nu e un client, răspunse Elliot calm. Dacă punem un guvern provizoriu în Panama până când țara e sigură și putem organiza din nou alegeri, Abraxas e un atu. Liberalii nu pot striga că suntem colonialiști. Nici panamezii.

— Și dacă nu e ce ne trebuie, puteți să-i doborâți avionul, nu-i așa? întrebă Hatry ironic.

— Ce vreau eu să spun, Elliot, e că Abraxas e omul nostru, zise Elliot. Nu al vostru. Omul *nostru* prin propria lui voință. Asta face ca opoziția lui să fie și a noastră. Noi o s-o controlăm, noi o s-o înarmăm, noi o să-i fim consilieri. Cred că trebuie să ținem cu toții minte acest lucru. Mai ales Van. N-ar arăta deloc bine pentru generalul Van dacă am descoperi vreodată că Abraxas lua bani de la Unchiul Sam. Sau că oamenii lui erau înarmați cu arme americane. Doar nu vrem să-l stigmatizăm pe bietul om ca fiind colaboraționist yankeu de la bun început, nu-i așa?

Colonelul avu o idee. Ochii i se deschiseră larg și începură să strălucească. Zâmbetul lui deveni angelic.

— Ascultați: ce-ar fi dacă am opera sub un pavilion de complezență? Avem ceva sprijin în zonă. Am putea pretinde că Abraxas primește marfa din Peru, din Guatemala sau din Cuba lui Castro. De oriunde. N-ar fi nici o problemă.

Tug Kirby nu era omul compromisurilor.

— Noi l-am găsit pe Abraxas, noi îl înarmăm, spuse el cu fermitate. Avem un as al procurărilor în zonă. Dacă vreți să veniți cu ceva bani, orice ofertă e bine primită. Dar treceți pe la noi. Nimic în zonă. Nimic direct. Noi îl manipulăm pe Abraxas, noi îi furnizăm armele. E al nostru. La fel și studenții, pescarii și oricine mai e cu el. Noi livrăm pentru toți, încheie el, lovind cu încheieturile mari ale degetelor în masa din secolul al optsprezecelea, pentru cazul în care mesajul lui nu fusese înțeles.

— Toate astea dacă, spuse Elliot după un timp.

— Dacă ce? întrebă Kirby.

— Dacă intrăm în joc.

Hatry își smulse brusc privirea de la fereastră și se răsuci ca să se uite la Elliot.

— Solicit exclusivitate pentru premieră, spuse el. Camerele mele de luat vederi și ziariștii mei merg cu primul val, băieții mei alături de studenți și de pescari, în exclusivitate. Toți ceilalți vin în urmă, cu piesele de rezervă.

Elliot păru că se amuză.

— Poate că organizați voi invazia în locul nostru, Ben. Poate că asta v-ar rezolva problemele electorale. Ce-ați zice de o intervenție de salvare pentru apărarea cetățenilor britanici expatriați? Trebuie să existe vreo doi și în Panama.

— Mă bucur că ai ridicat problema asta, Elliot, spuse Kirby.

Un nou unghi de atac. Kirby era teribil de încordat, cu toate privirile, chiar și a lui Hatry, ațintite asupra lui.

— De ce, Tug? întrebă Elliot.

— A venit momentul să discutăm cu ce se alege omul nostru din toate astea, spuse Kirby, roșind. Omul nostru înseamnă liderul nostru. Marioneta noastră. Mascota noastră.

— Ce vrei, Tug? Să stea alături de Van la consiliul de război de la Pentagon? sugeră Elliot în bătaie de joc.

— Nu fi caraghios.

— Vrei trupe britanice la bordul navelor de război? N-ai decât.

— Nu, mulțumesc, nu vrem. E treaba voastră. Dar vrem un anume *credit*.

— Cât de mult, Tug? Mi s-a spus că e greu să te târguiești cu tine.

— Nu genul ăla de credit. Credit *moral*.

Elliot zâmbi. La fel ca Hatry. Moralitatea, implica expresia de pe fețele lor, e negociabilă.

— Omul nostru va fi vizibil, în avanscenă, anunță Tug Kirby, numărând termenii pe degetele lui enorme. Omul nostru va fi cel care se va înfășura în steag, iar al vostru va aplauda, în timp ce va răsuna imnul nostru și la naiba cu Bruxelles. Relația privilegiată va trebui să fie evidentă în ochii lumii, de acord, Ben? Vizite la Washington, străngeri de mână, pompă, numai cuvinte frumoase despre omul nostru. Iar omul vostru va veni la Londra de îndată ce l-ați câștigat pentru cauza noastră. Ar fi trebuit s-o facă de mult și lucrul ăsta se observă. Presa de bună calitate va afla despre rolul serviciilor britanice de contrainformații. Vă vom da un text, nu-i așa, Ben? Restul Europei rămâne pe dinafară și mâncătorii de broaște în dizgrație, ca de obicei.

— Lasă rahatul ăsta pe seama mea, spuse Hatry. Nu el vinde ziare.

Eu vând.

Se despărțiră cum se despart doi amanți după o scenă, îngrijorați că spusese ce nu trebuia, că nu spusese ce trebuia, că nu fuseseră înțeleși. Cum ne întoarcem, îi spunem lui Van, zise Elliot. Să vedem ce părere are. Generalul Van gândește pe termen lung, spusese colonelul.

Generalul Van e un adevărat vizionar. Generalul are privirea ațintită asupra Ierusalimului. Generalul știe să aștepte.

— Dă-mi naibii ceva de băut, spuse Hatry.

Rămaseră singuri, trei englezi și paharele lor de whisky.

— Simpatică reuniune, spuse Cavendish.

— Niște căcați, zise Kirby.

— Cumpără Opoziția Tăcută, ordonă Hatry. Asigură-te că știe să vorbească și să tragă. Cât de adevărați sunt studenții?

— Sunt imprevizibili, șefule. Maoiști, pacifiști, mulți dintre ei mai în vârstă. Pot trece oricând de partea cealaltă.

— Cui dracu' îi pasă de ce parte trec? Cumpără-i și dă-le drumul să plece. Van vrea un detonator. Visează la el, dar nu îndrăznește să-l ceară. De ce credeți că nenorocitul ăla și-a trimis lacheii și a rămas acasă? Poate că ne oferă studenții detonatorul. Unde e raportul lui Luxmore?

Cavendish i-l dădu și îl citi pentru a treia oară înainte de a i-l înapoia.

— Cine e tipa care scrie prostiile alea de articole catastrofă pentru noi? Întrebă el.

Cavendish rosti un nume.

— Dă-i-l ei, spuse Hatry. Spune-i că vreau să-i pună pe studenți mai în lumină. Să-i lege de săraci și oprimați, să lase deoparte comunismul. Și să bată monedă pe Opoziția Tăcută, care vede în Marea Britanie modelul de democrație pentru Panama, în secolul al douăzeci și unulea. Vreau criză. "Teroarea ocupă străzile din Panama", genul ăsta de rahat. Primele ediții de duminică. Contactează-l pe Luxmore. Spune-i că e timpul să-i scoale pe nenorociții ăia de studenți din pat.

Luxmore nu fusese niciodată într-o misiune atât de primejdioasă. Era exaltat, era îngrozit. Dar străinătatea îl îngrozea întotdeauna. Era disperat, eroic de singur. Un pașaport impresionant, în învelitoarea pe care nu trebuia cu nici un chip s-o scoată, cerea tuturor străinilor să acorde liberă trecere peste granițele lor lui Mellors, mesagerul iubit al Reginei. Așezate pe scaunul de clasa întâi de lângă el, două valizoare burdușite, din piele neagră, sigilate cu ceară și purtând sigiliul regal, prevăzute cu curele de umăr late. Regulile funcției sale de împrumut nu-i permiteau nici să doarmă, nici să bea. Nu trebuia să scape nici un moment din ochi valizoarele. Nici o mână impură nu avea permisiunea de a murdări bagajele unui mesager al Reginei. Orice contact uman era interzis, deși, din necesitate operațională, nu aplicase acest dictat unei stewardese mămoase a companiei British Airways. Cam la jumătatea drumului deasupra Atlanticului de Sud, simțise nevoia neașteptată de a se ușura. Se ridicase de două ori ca să și-o satisfacă, dar de fiecare dată un pasager fără bagaje i-o luase înainte. În cele din urmă, când nevoia nu mai putuse fi stăpânită, o convinsese pe stewardesă să stea de pază lângă o toaletă liberă, cât el parcurgea ca un rac aleea dintre scaune, cu poverile lui lovind în trecere arabi ce moțâiau sau cărucioare cu băuturi.

— Probabil că aveți secrete teribil de grele în ele, comentă veselă însoțitoarea de zbor când îl văzu ajuns cu bine.

Luxmore era încântat să recunoască o compatriotă din Scoția.

— De unde ești, draga mea?

— Aberdeen.

— Formidabil! Orașul de argint, Dumnezeu!

— Dar dumneavoastră?

Luxmore era gata să răspundă printr-o descriere generoasă a originilor sale scoțiene când își aminti că Mellors din pașaport se născuse la Clapham. Jena lui se accentua când fata îi ținu ușa cât se luptă cu valizoarele ca să iasă din toaletă. Întorcându-se la locul lui, îi trecu în revistă pe toți pasagerii, în căutarea unor potențiali pirați ai aerului, dar nici unul nu-i inspiră încredere.

Avionul începu să coboare. Dumnezeu, își zise Luxmore, în timp ce groaza legată de misiunea pe care o avea și frica de zbor alternau cu coșmarul dezvăluirii identității lui. Imaginează-ți că ne prăbușim în mare, cu valize cu tot. Nave de salvare din America, Cuba, Rusia și Marea Britanie se grăbesc spre locul dezastrului! Cine era misteriosul Mellors? De ce s-au scufundat valizele astea pe fundul oceanului? De ce nu s-a găsit nici o hârtie plutind la suprafață? De ce nu vine nimeni să-i reclame cadavrul? Nu vădovă, nu copii, nu rude? Valizoarele sunt scoase la suprafață. Va avea guvernul Maiestății Sale amabilitatea să explice extraordinarul lor conținut unei lumi stupefiate?

— De data asta e Miami, nu-i așa? întrebă stewardesa, privindu-l cum se înhăma ca să coboare. Pun pariu că abia așteptați să faceți o baie caldă după ce scăpați de bagajele astea.

Luxmore cobor îglasul, ca nu cumva să-l audă vreun arab. Scoțianca asta de treabă merita adevărul.

— Panama, murmură el.

Dar fata îl părăsise deja, prea ocupată să le ceară pasagerilor să ridice spătarele și să-și pună centurile de siguranță.

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

— Prețul de acces la *green* e în funcție de grad, explică Maltby, alegând o crosă mijlocie.

Drapelul se afla la optzeci de metri, cu alte cuvinte o zi de mers în ritmul lui.

— Soldații plătesc o nimica toată. Ambițioșii plătesc din ce în ce mai mult, pe măsură ce urcă pe scara ierarhică. Se zice că generalul nu-și poate permite să plătească cât i se cere. Eu am făcut un târg, mărturisi el mândru, cu un zâmbet viclean. Sunt sergent.

Lovi mingea care, surprinsă, alergă șaiszeci de metri prin iarba udă, spre un loc sigur, și se ascunse. Maltby sări în urmărirea ei și Stormont îl urmă. Un bătrân *caddie* indian, cu pălărie de paie, purta o colecție de crose antice într-un sac mușcăit.

Impecabil întreținut, superbul teren de la Amador era visul oricărui jucător prost de golf, iar Maltby era un jucător prost. Se afla între o bază americană imaculată, construită în anii '20, și plaja ce se întindea de-a lungul intrării în Canal, pe un drum drept și pustiu, supravegheat de un soldat american plictisit și de un polițist panamez așijderea. Era acolo și o gheretă pentru pază. Nimeni nu venea aici, în afară de militari și soțiile lor. La orizont, pe de o parte se întindea El Chorillo și, în spate, zgârie norii satanici din Pun ta Paitilla, ale căror contururi erau îndulcite în dimineața aceea de mase de nori în mișcare. În larg se vedeau insulele, șenalul și inevitabilul șir de nave nemișcate, așteptând să le vină rândul să treacă pe sub Podul Celor Două Americi.

Dar pentru jucătorul prost de golf atracția majoră a locului rezidă în

tranșeele rectilinii, acoperite de iarbă și săpate la zece metri sub nivelul mării, în trecut parte a lucrărilor Canalului, care servesc azi drept coridoare pentru mingile greșit trimise. Jucătorul prost poate face un *hook*, sau un *slice*; atâta timp cât se lasă pe seama lor, tranșeele îl iartă. Tot ce i se cere e să pună mingea în joc și să o lase în voia ei.

— Paddy se simte mai bine, sugeră Maltby, repoziționând discret mingea cu vârful pantofului de golf crăpat. I-a trecut tusea?

— Nu prea, spuse Stormont.

— Vai de mine! Ce zic doctorii?

— Nu mare lucru.

Maltby juca din nou. Mingea traversă în viteză *green*-ul și dispăru iar. Maltby se precipită în urma ei. Începu să plouă. Ploua din zece în zece minute, dar Maltby părea că nu-și dădea seama. Mingea se lăfăia obraznică în mijlocul unei insule de nisip ud. Bătrânul *caddie* îi alese lui Maltby crosa potrivită.

— Ar trebui s-o duci undeva departe de aici, îl sfătui cu dezinvoltură pe Stormont. În Elveția sau în alt loc la modă. Panama e o țară atât de insalubră. Nici nu știi din ce parte vin microbii. Fir-ar să fie.

Ca o insectă preistorică, mingea nimerise într-o pampa verde, bogată. Sub trombele de apă, Stormont își privi ambasadorul descriind semicercuri largi și lovind-o până când mingea reveni, prost dispusă, pe *green*. Suspans, apoi un strigăt de triumf când Maltby efectua un *putt* lung. S-a țicnit, își zise Stormont. E nebun. Ar cam fi timpul. O vorbă, Nigel, dacă ești drăguț, îi spusese Maltby la telefon, la ora unu noaptea, exact când Paddy era gata să adoarmă. M-am gândit să profităm și să ne dezmoțim picioarele, Nigel, dacă nu ai nimic împotriva. Cum vreți, domnule ambasador.

— *Altfel*, ambasada e chiar un loc *foarte plăcut* zilele astea, reluă Maltby, îndreptându-se spre tranșeea următoare. În afară de tusea lui Paddy și de săraca bătrâna Phoebe.

Phoebe, soția lui, nu era nici atât de săracă, nici atât de bătrână.

Maltby nu se bărbierise. Un pulover gri jerpelit, ud learcă, atârna de pe umerii lui ca o tunică din zale, căreia îi pierduse pantalonii. De ce naiba nu-și cumpăra un impermeabil? se minună Stormont, în timp ce ploaia i se scurgea pe ceafă.

— Phoebe nu e niciodată mulțumită, zicea Maltby. N-am idee de ce s-a mai întors. Eu nu pot s-o sufăr. Ea nu poate să mă sufere. Copiii nu pot să ne sufere pe nici unul. Nu văd de ce ne mai ostenim. Sunt ani de când nu ne-am mai regulat, slavă Domnului.

Stormont păstră o tăcere consternată. Niciodată, în cele opt-sprezece luni de când se cunoșteau, Maltby nu-i făcuse vreo confidență. Și acum deodată, din motive necunoscute, amenințătoarea lor intimitate nu mai cunoștea limite.

— *Tu* ai reușit să divorțezi, se plânse Maltby. Și povestea a făcut zgomot mare, dacă-mi aduc bine aminte. Dar ți-ai revenit. Copiii îți vorbesc. Foreign Office-ul nu te-a dat afară.

— Nu chiar.

— Ei bine, aș vrea să stai de vorbă cu Phoebe. O să-i facă extrem de bine. Spune-i că ai trecut prin asta și că nu e chiar atât de rău cum se spune. Problema ei e că nu știe să discute cu oamenii altfel decât făcând pe șefa.

— Poate c-ar fi mai bine dacă ar vorbi Paddy cu ea, spuse Stormont.

Maltby nu-și îndoi genunchii ca să pună mingea pe *tee*, observă Stormont. Pur și simplu se plie în două, iar apoi se îndreptă din șale, fără să se oprească din vorbit.

— Nu, sincer să fiu, aș prefera să-i vorbești *tu*, continuă el, în timp ce ataca amenințător mingea. Își face griji din cauza *mea*, pricepi? Știe

că ea o să se descurce și singură. Dar crede că eu o să stau toată ziua la telefon, întrebând-o cum să fierb un ou. Nici gând să fac una ca asta. O să instalez la mine o fată superbă și toată ziua o să fierb ouă pentru ea.

Lovi și mingea sări în sus, dincolo de tranșeea salvatoare. Un timp păru satisfăcută de traiectoria ei dreaptă, apoi își schimbă părerea, o luă la stânga și dispăru printre perdelele de ploaie.

— Căcat, spuse ambasadorul, dezvăluind profunzimi de limbaj pe care Stormont nu le-ar fi bănuțit vreodată.

Potopul devenea insuportabil. Lăsând mingea baltă, se retraseră în chioșcul pentru fanfară, în fața caselor ofițerilor căsătoriți, așezate în semicerc. Bătrânului *caddie* însă nu-i plăcea chioșcul. Prefera adăpostul îndoielnic al unui pâlț de palmieri, sub care se postă, în timp ce torentul i se scurgea de pe pălărie.

— Altfel, după câte îmi dau seama, spuse Maltby, echipa noastră o duce bine. Fără certuri, moralul e bun, cotă fabuloasă în Panama, informații fascinante din toate direcțiile. Ce-ar putea stăpânii noștri să ceară mai mult, mă întreb?

— Ce? Ce ne cer?

Maltby însă nu se lăsă împins de la spate. Prefera propria lui cale sinuoasă.

— Am avut convorbiri lungi cu tot soiul de oameni seara trecută, pe linia secretă a lui Osnard, anunță el pe un ton de aducere aminte. Ai încercat-o vreodată?

— Nu.

— O chestie sinistră, roșie, conectată la o mașină de spălat de pe vremea războiului cu burii, dar poți spune tot ce vrei la ea. Am fost teribil de impresionat. Și ce țipi amabili. Nu că i-aș cunoaște, dar păreau ferme-cători. O conferință la telefon. Ne-am petrecut tot timpul cerându-ne scuze pentru întreruperi. Un tip pe nume Luxmore e în drum spre noi. Un scoțian. Trebuie să-i spunem Mellors. N-ar trebui să-ți spun, așa că, bineînțeles, o fac. Luxmore-Mellors ne aduce vești capitale.

Ploaia se opri brusc, dar Maltby nu părea să fi observat. *Caddie*-ul stătea încă ciucit sub palmieri, fumând o țigară groasă de marijuana.

— Ai putea să-l lași să plece, sugeră Stormont. Dacă nu mai joci.

Puseră laolaltă câțiva dolari umezi și-l trimiseră pe *caddie* înapoi cu crosele lui Maltby, înainte de a se așeza pe o bancă uscată de la marginea chioșcului, uitându-se cum se scurgea un pârau umflat prin acest Eden și cum soarele se răsfrângea pe fiecare frunză și floare, spre gloria lui Dumnezeu.

— S-a hotărât — pasivul nu-mi aparține, Nigel — s-a hotărât că guvernul Maiestății Sale va aduce, în secret, ajutoare și sprijin Opoziției Tăcute din Panama. Nu oficial, bineînțeles. Luxmore, căruia trebuie să-i spunem Mellors, vine să ne învețe cum să procedăm. Din câte am înțeles, există un fel de manual. Ceva de genul *Cum să răstorni guvernul țării-gazdă*. Va trebui să ne inspirăm cu toții din el. Încă nu știu dacă mi se va cere să-i primesc pe domnii Domingo și Abraxas în grădina mea de zarzavaturi în miez de noapte sau dacă sarcina asta îți va reveni ție. Nu că aș avea o grădină de zarzavaturi, dar mi se pare că răposatul lord Halifax avea, și acolo se întâlnea cu tot felul de oameni. Te uiți cam strâmb la mine. Ce s-a întâmplat?

— De ce nu se ocupă Osnard de asta? întrebă Stormont.

— Ca ambasador, n-am încurajat implicarea lui. Băiatul are și așa destule pe cap. E tânăr. E pe un post inferior. Celor din opoziție le plac oamenii cu experiență. Unii sunt ca noi, dar alții sunt proletari bătrâni, docheri, pescari, fermieri. E mult mai bine dacă ne asumăm noi răspun-

derea. Va trebui, de asemenea, să sprijinim un grup misterios de studenți fabricanți de bombe, chestie tare delicată. Tot noi o să ne ocupăm și de ei. Sunt sigur că te vei descurca de minune. Pari tulburat, Nigel. Te-am supărat cu ceva?

— De ce nu ne trimiți mai mulți agenți?

— O, nu cred că e nevoie. Câțiva vizitatori de seamă, poate, oameni ca Luxmore-Mellors, dar nu pe cineva permanent. Nu e cazul să umflăm inutil schema ambasadei, ar duce la discuții. De altfel, le-am și spus lucrul ăsta.

— Le-ai spus? Întrebă Stormont neîncrezător.

— Ba bine că nu. Cu două persoane cu experiență ca tine și ca mine, le-am spus, nu e nevoie de personal suplimentar. Am fost cât se poate de ferm. N-ar face decât mizerie peste tot, am zis. De neacceptat. Am făcut uz de autoritatea mea. Le-am spus că suntem oameni de lume. Ai fi fost mândru de mine.

Stormont crezu că vede o scânteiere neobișnuită în ochii ambasadorului său, comparabilă cu trezirea dorinței.

— Vom avea nevoie de o cantitate *enormă* de lucruri, continuă Maltby, cu entuziasmul unui elev în fața unui nou tren electric. Radiouri, mașini, case secrete, curieri, ca să nu mai pomenesc materialul: mitraliere, mine, lansatoare de rachete, tone de explozibil, bineînțeles, detonatoare, tot ce-ai visat vreodată. M-au asigurat că nici o Opoziție Tăcută modernă nu e completă fără ele. Se pare că piesele de schimb sunt și ele extrem de importante. Știi cât de neglijenți sunt studenții. Le dai un radio dimineața și la ora prânzului e acoperit de înscrisuri. Sunt sigur că Opoziția Tăcută nu e cu nimic mai brează. Vei fi bucuros să afli că toate armele vor fi britanice. O companie britanică de încredere e gata să le furnizeze. Frumos din partea lor. Ministrul Kirby are o părere foarte bună despre ei. Și-au câștigat laurii în Iran; sau să fi fost Irak? Probabil în amândouă. Gully are o părere grozavă despre ei, iar Foreign Office-ul a acceptat sugestia mea de a-l avansa pe loc la rangul de Corsar. Osnard îl pune să depună jurământul chiar acum.

— Sugestia *ta*, repetă Stormont zăpăcit.

— Da, Nigel, am hotărât că tu și cu mine suntem făcuți pentru intrigi. Ți-am spus într-o zi cât de tare îmi doresc să particip la un complot britanic și iată-l. Goarna secretă a sunat. Sunt sigur că nimeni nu ne va acuza de lipsă de zel — mi-aș dori să ai o figură ceva mai veselă, Nigel. Nu pari să realizezi importanța spuselor mele. Ambasada asta e pe cale să facă un enorm salt înainte. Dintr-o mlaștină diplomatică va deveni noul post la modă. De pe o zi pe alta o să plouă cu promovări, decorații, atenții. Să nu-mi spui că te îndoiești de înțelepciunea șefilor noștri. Ți-ai ales cât se poate de prost momentul.

— Am doar impresia că lipsesc o mulțime de etape, spuse Stormont fără prea mare convingere, încercând să se acomodeze cu ambasadorul nou-nouț din fața lui.

— Prostii. Ce fel de etape?

— Cea logică, în primul rând.

— Zău? făcu Maltby pe un ton glacial. Unde anume detectezi tu o lipsă de logică?

— Mă rog, să luăm Opoziția Tăcută. Nimeni în afară de noi nu a auzit de ea. De ce n-a făcut nimic? Nu s-a scurs nimic în presă, n-au dat nici o declarație.

Maltby era deja plin de indignare.

— Dar, dragul meu, după cum arată numele, asta e natura ei. E tăcută. Își ține părerile pentru ea. Așteaptă să-i vină ceasul. Abraxas nu e un bețiv. E un erou, un revoluționar în slujba lui Dumnezeu și a patriei. Domingo nu e un negustor de droguri cu un libido peste măsură de

mare, e un luptător altruist pentru democrație. Cât despre studenți, ce-aș putea să-ți spun? Mai ții minte cum eram. Zăpăciți. Schimbători. Azi una, mâine alta. Mă tem că Panama te deprimă, Nigel. E timpul s-o duci pe Paddy în Elveția. A, și mai e ceva, continuă el, ca și cum omisese să spună un lucru. Era să uit. Domnul Luxmore-Mellors va aduce lingourile de aur, adăugă el, de parcă tocmai ar fi încheiat un raport administrativ. Nu poți avea încredere în bănci și în serviciile de curierat, nu în lumea obscură a intrigii în care tu și cu mine tocmai intrăm, Nigel, așa că trece drept mesager al Reginei și le aduce în valiza diplomatică.

— Ce aduce?

— Lingourile de aur, Nigel. Se pare că asta e ce li se dă opozițiilor tăcute din zilele noastre, nu dolari, lire sterline sau franci elvețieni. Logic, de altfel. Te poți imagina finanțând o Opoziție Tăcută cu lire sterline? Se devalorizează înainte primului puci avortat. Și mi s-a spus că opozițiile tăcute costă scump, spuse el pe același ton detașat. Câteva milioane nu mai înseamnă nimic în zilele noastre, mai ales atunci când vrei să cumperi pe deasupra și viitorul guvern. Studenții, mă rog, poți să le mai strângi puțin cureaua, dar îți mai *amintești* cu ce viteză făceam datoriile la vârsta lor? O bună intenție e esențială pe ambele fronturi. Cred însă că suntem la înălțime, Nigel, tu ce zici? Eu personal văd treaba asta ca pe o provocare. Genul de ocazie la care visezi pe la mijlocul carierei. Un El Dorado diplomatic, fără sudoarea explorării în junglă.

Maltby căzuse pe gânduri. Așezat alături de el cu buzele strânse, Stormont nu-l mai văzuse niciodată atât de relaxat. În ce-l privea, nu pricepea nimic. Sau nimic din ce ar fi putut să explice. Soarele încă lumina puternic. Ghemuit la umbra chioșcului, se simțea ca un condamnat pe viață, căruia nu-i venea să creadă că ușa celulei era larg deschisă. Măștile cădeau — dar purtase oare vreo mască? Pe cine crezuse că ducea el de nas dacă nu pe sine însuși, când văzuse cum ambasada înflorea sub alchimia înșelătoare a lui Osnard? "Nu mai ponegi o treabă bună", îi spusese el tăios lui Paddy, când îndrăznise să sugereze că de fapt CORSARUL era un pic cam prea frumos ca să fie adevărat, mai ales după ce începeai să-l cunoști ceva mai bine pe Andy.

Între timp, Maltby filozofa.

— O ambasadă nu e făcută ca să *evalueze*, Nigel. Putem avea o părere, asta e altceva. Putem avea cunoștințe despre situația locală. Sigur că avem. Și uneori acestea par să intre în conflict cu ce ne spun superiorii. Avem simțuri, vedem, auzim și mirosim. Dar nu avem kilometri de dosare, calculatoare, analiști și, din păcate, nici zeci de începătoare tinere și fermecătoare care aleargă cât e ziua de lungă pe culoare. Nu avem o privire de ansamblu. Nici date la scară mondială. Cu atât mai puțin într-o ambasadă atât de mică și de neînsemnată ca a noastră. Suntem niște țărânoi. Bănuiesc că ești de acord.

— Le-ai spus lor asta?

— Chiar așa, la telefonul magic al lui Osnard. Cuvintele capătă mai multă greutate când sunt spuse în secret, nu crezi? Suntem *conștienți de limitele noastre*, am spus. Munca noastră e una de rutină. Din când în când, ni se permite să aruncăm câte o privire spre lumea mare. CORSA-RUL e o asemenea privire. Și suntem recunoscători, suntem mândri. Nu e nici corect, nici oportun, am spus, ca o ambasadă mică, însărcinată cu captarea ambianței țării și propagarea punctelor de vedere ale guvernului nostru, să fie obligată să emită o judecată obiectivă asupra unor probleme care-i depășesc capacitatea.

— Ce te-a făcut să spui asta? Întrebă Stormont.

Intenționase s-o zică mai tare, dar ceva parcă-l strângea de gât.

— CORSARUL, bineînțeles. Foreign Office-ul mi-a reproșat că m-am abținut să laud ultimul material. La fel și ție. Laude, am spus. Puteți avea câte laude vreți. Andrew Osnard e un băiat fermecător, conștiincios la culme, iar Operațiunea CORSAR ne-a dat material de gândire. O admirăm. O sprijinim. Revitalizează mica noastră comunitate. Dar asta nu ne face să-i acordăm un loc în marea ordine a lucrurilor. E treaba analiștilor voștri și a șefilor noștri s-o facă.

— Și le-a plăcut ce le-ai zis?

— Au fost încântați. Andy e un tip foarte de treabă, așa cum le-am spus. Are mare succes la femei. E un atu pentru ambasadă.

Se întrerupse, lăsând să planeze o urmă de îndoială și reluă pe un ton mai scăzut.

— Mă rog, poate că nu joacă până la opt puncte. Poate că mai trișează puțin ici și colo. Cine n-o face? Părerea mea, și asta n-are nici o legătură cu tine, cu mine sau cu oricine altcineva din ambasadă, poate cu excepția tânărului Andy, părerea mea e că informațiile CORSAR sunt cele mai cumplite baliverne.

Reputația lui Stormont că știa să-și păstreze sângele rece în momentele de criză era binemeritată. Stătu o clipă crispat — banca era din lemn de tec și pe el îl cam durea spatele, mai ales pe vreme umedă. Se uită îndelung la șirul de nave neputincioase, la Podul Celor Două Americi, la orașul vechi și la sora lui modernă și urâtă de dincolo de golf. Își depărta picioarele și le așază din nou unul peste celălalt. Și se întrebă dacă, din motive nespuse încă, asista la sfârșitul carierei sale sau la începutul unei cariere noi, al cărei curs nu îi era încă limpede.

Maltby, în schimb, părea cufundat într-un fel de seninătate de confesional. Bine așezat, cu capul lui lunguiet, ca de capră, rezemat de un stâlp din fier al chioșcului, continuă pe un ton mărinimos.

— Numai că nu știu, spunea el, și nici tu nu știi, care dintre ei inventează totul. CORSARUL? Doamna CORSAR? Sursele secundare, oricine ar fi ele — Abraxas, Domingo, femeia aia, Sabina, sau ziaristul ăla dezgustător, care se învâрте mereu prin preajmă, Teddy Nu-știi-cum? Sau chiar Andrew în persoană, dragul de el, și tot restul e vanitate? E tânăr. *L-ar putea* duce de nas. Pe de altă parte, e isteț și e un dur. Nu, nu-i așa. E putred până-n măduva oaselor. E un ticălos a-ntâia.

— Credeam că-l plăci.

— Ba bine că nu, îmi place enorm. Și nu-i reproșez că trișează. Mulți oameni trișează, dar de obicei sunt jucători proști, ca mine, atât de proști, că unii își cer scuze. Și eu mi-am cerut, practic, scuze de vreo două ori.

Cu un surâs rușinat, privi la o pereche de fluturi mari, galbeni, care se decisese să participe și ei la conversație.

— Dar Andy e un câștigător, pricepi? Și câștigătorii care trișează sunt niște rahați. Cum se înțelege cu Paddy?

— Paddy îl adoră.

— Sfinte Dumnezeule, sper că nu prea tare. Se culcă în schimb cu Fran, regret că trebuie s-o spun.

— Prostii, răspunse Stormont cu aprindere. Abia dacă schimbă o vorbă.

— Asta fiindcă se culcă pe furiș. O fac de luni de zile. Se pare că a zăpăcit-o complet.

— Cum naiba poți să fii atât de sigur?

— Dragul meu, *nu se poate* să nu fi observat că nu-mi pot lua ochii de pe ea îi spionez fiecare mișcare. Am urmărit-o. Nu cred că m-a reperat, deși admiratorii în tăcere speră că victimele lor îi observă. De la

ea s-a dus la Osnard. N-a mai ieșit. A doua zi de dimineață la ora șapte am inventat o telegramă urgentă și i-am telefonat acasă. N-a răspuns nimeni. Mai clar de atât nici că se poate.

— Și nu i-ai spus nimic lui Osnard?

— La ce bun? Fran e un înger, el e un rahat. Eu sunt un obsedat. Unde ne-ar duce toate astea?

Chioșcul începu să scârțâie și să se clatine sub o nouă aversă de ploaie și trebuia să aștepte câteva minute ca să apară din nou soarele.

— Ce intenționezi să faci? Întrebă Stormont morocănos, înlăturând toate întrebările pe care refuza să și le pună.

— Să *fac* ai spus, Nigel?

Era din nou acel Maltby pe care și-l amintea Stormont: tăios, pedant și distant.

— În legătură cu ce?

— Cu CORSARUL. Cu Luxmore. Cu Opoziția Tăcută. Cu studenții. Cu oamenii de dincolo de pod, oricine ar fi ei. Cu Osnard. Cu faptul că acest CORSAR e o ficțiune. Dacă e așa. Că rapoartele sunt baliverne, cum le spui tu.

— Dragul meu. Nu ni să cere să *facem* ceva. Suntem simpli servitori ai unei cauze mai nobile.

— Dar dacă Londra înghite totul și tu crezi că sunt invenții...

Maltby se aplecă în față, așa cum s-ar fi aplecat peste birou, cu vârfurile degetelor reunite, într-o atitudine de dezaprobare mută.

— Continuă.

— ...atunci ar trebui să le spui, zise Stormont ferm.

— De ce?

— Ca să nu-i lași să fie duși de nas. Se poate întâmpla orice.

— Nigel, credeam că am căzut deja de acord că noi nu suntem evaluatori.

O pasăre cu pene lucitoare de culoarea măslinei pătrunsese în domeniul lor și le cerea firimituri.

— Nu am ce să-ți dau, o asigură Maltby dezolat Zău că n-am. Fir-ar să fie, exclamă el, vârându-și mâinile în buzunare și căutând în zadar ceva, orice. Altă dată, îi spuse el. Vino mâine. Nu, poimâine, cam pe la ora asta. Așteptăm un spion de mare clasă.

— În aceste condiții, Nigel, datoria noastră la ambasadă este să furnizăm sprijin logistic, continuă Maltby pe un ton sec și pragmatic. De acord?

— Păi, da, spuse Stormont fără convingere.

— Să ajutăm, când e nevoie. Să aplaudăm, să încurajăm, să reconfortăm. Să le ușurăm povara celor de la tragere.

— De la conducere, spuse Stormont absent. Sau linia de tragere, dacă asta vrei să zici.

— Mulțumesc. De ce de fiecare dată când vreau să folosesc o metaforă la modă nu o nimeresc? Cred că m-am gândit la unul dintre blindatele lui Gully, plătite cu lingouri de aur.

— Așa cred și eu.

Vocea lui Maltby crescuse, ca și cum ar fi vrut să ajungă la un auditoriu din afara chioșcului, dar acolo nu era nimeni.

— În acest spirit de colaborare din toată inima, le-am indicat celor de la Londra — și sunt sigur că vei fi de acord cu mine — că Andrew Osnard, oricât de strălucit ar fi, nu are destulă experiență ca să manipuleze sume mari de bani, lichizi sau în lingouri. Și că ar fi indicat, pentru binele lui și al celor ce primesc banii, să se numească un casier. Ca ambador al său, m-am oferit să-mi asum această sarcină. Londra a înțeles cât de înțeleaptă este propunerea. Mă îndoiesc că va înțelege și Osnard, dar nu prea poate obiecta, mai ales că noi — tu și cu mine, Nigel

— suntem cei care vom prelua, la momentul potrivit, legătura cu Opoziția Tăcută și cu studenții. Se știe că banii din fonduri secrete sunt greu de administrat și, o dată ce au dispărut în mâinile cui nu trebuie, e imposibil să le dai de urmă. Cu atât mai important e să fie gospodăriți cu scrupulozitate, cât sunt în grija ta. Am cerut să i se dea Cancelariei un seif cum are Osnard în camera lui blindată. Aurul — și tot restul — va fi depus acolo și doar noi doi vom avea cheile. Dacă Osnard decide că are nevoie de o sumă mare de bani, poate veni la noi să-și prezinte cererea. Presupunând că suma este în bugetul prevăzut, vom scoate împreună banii și-i vom remite cui e cazul. Ești bogat, Nigel?

— Nu.

— Nici eu. Divorțul te-a ruinat?

— Da.

— Mi-am închipuit La fel o să fie și în cazul meu. Phoebe nu e ușor de mulțumit.

Se uită la Stormont, așteptând să-l aprobe, dar chipul lui Stormont, întors spre Pacific, era ca de marmură.

— Viața e absurdă, continuă Maltby, ca să vorbească despre ceva. Iată-ne la o vârstă mijlocie, tipi sănătoși cu apetituri sănătoase. Am făcut unele greșeli, le-am recunoscut, am tras învățămintele de rigoare. Și mai avem câțiva ani minunați înainte de-a deveni senili. O singură umbră pe o perspectivă altfel perfectă. Suntem lefteri.

Privirea lui Stormont se ridicase de la mare spre un șir de nori ca vata, care se formaseră deasupra insulelor din depărtare. Și i se păru că vede zăpadă și pe Paddy, vindecată de tuse, cățărându-se veselă pe cărarea spre cabană, încărcată cu toate cumpărăturile făcute în sat.

— Vrea să-i sondez pe americani, rosti el mecanic.

— Cine vrea asta? întreba Maltby iute.

— Londra, spuse Stormont cu aceeași voce fără timbru.

— În ce scop?

— Ca să afle cât de mult știu. Despre Opoziția Tăcută. Despre studenți. Despre întâlnirile secrete cu japonezii. Trebuie să testez terenul fără să bage cineva de seamă. Să lansez baloane, să-i trag de limbă. Toate prostiile pe care ți le spun să le faci cei care stau toată ziua cu fundul pe scaun la Londra. Se pare că nici Departamentul de Stat, nici CIA nu a văzut materialele lui Osnard. Trebuie să aflu dacă au date independente.

— Adică dacă știu?

— Dacă preferi, spuse Stormont.

Maltby era indignat.

— Cât îi *urăsc* pe americani. Se așteaptă ca toată lumea să se ducă dracului în același ritm grăbit în care se duc ei. E nevoie de sute de ani ca s-o faci cum trebuie. Uită-te la noi.

— Să presupunem că americanii nu știu nimic. Să presupunem că nu s-a scurs nici o informație. Cel puțin la ei.

— Să presupunem că nu e nimic de știut. E *mult* mai probabil.

— S-ar putea ca *măcar o parte* să fie adevărat, se încăpățână, galant, Stormont.

— Pe principiul că o pendulă stricată arată ora exactă din douăsprezece în douăsprezece ore, de acord, o parte poate fi adevărată, spuse Maltby disprețuitor.

— Adevărat sau nu, să presupunem că americanii cred, insistă Stormont. Lasă-te dus de nas, dacă vrei. Londra așa a făcut.

— *Care* Londră? Nu Londra *noastră*, asta e sigur. Și bineînțeles că americanii nu vor crede. Mă refer la adevărații americani. Sistemele lor sunt cu mult superioare sistemelor noastre. Vor dovedi că sunt baliverne, ne vor spune mersi, au luat notă, și vor arunca totul în mașina de tocat

hârtii.

Stormont refuză să fie contrazis.

— Oamenii nu cred în propriile sisteme. Serviciile secrete sunt ca examenele. Întotdeauna crezi că tipul de lângă tine știe mai mult decât știi tu.

— Nigel, spuse Maltby tăios, cu întreaga autoritate a funcției, permite-mi să-ți aduc aminte că rolul nostru nu este de a evalua. Viața ne-a oferit un prilej unic de a ne realiza în munca noastră și de a fi de folos celor pe care îi stimăm. Un viitor de aur ni se deschide în față. În asemenea cazuri, orice ezitare este o crimă.

Cu privirea mereu ațintită în fața lui, dar fără consolarea norilor, Stormont își văzu viitorul așa cum se desena chiar atunci: Paddy murind încetul cu încetul din cauza tusei, fără să-și poată permite altceva decât serviciile medicale britanice, din ce în ce mai proaste. Pensionarea anticipată în Sussex, cu o pensie de mizerie. Spulberarea tuturor viselor pe care le avusese vreodată. Și Anglia pe care o iubise — moartă de mult.

CAPITOLUL DOUĂZECI

Zăceau întinși în camera de finisaj, pe podea, pe un morman de carpete pe care femeile indiene cuna le țineau acolo în vederea aflului de veri, mătuși și unchi din San Blas. Deasupra lor atârnavă șiruri de costume în așteptarea butonierelor. Singura lumină venea prin lucarnă și era trandafirie, din cauza luminilor orașului. Singurele zgomote erau cele ale circulației de pe Via España și murmurul Martei în urechea lui Pendel. Erau îmbrăcați. Fața ei desfigurată era îngropată în gâtul lui. Marta tremura. La fel și Pendel. Formau un singur trup înfrigurat, îngrozit. Doi copii într-o casă pustie.

— Te acuzau de fraudă fiscală, spuse ea. Le-am spus că îți plătești toate impozitele. "Eu țin contabilitatea", le-am spus. "Așa că știu."

Se opri pentru cazul că ar fi avut și el ceva de spus, dar Pendel nu zise nimic.

— Spuneau că-i înșeli la asigurările patronale pentru personal. Le-am spus: "Eu mă ocup de asigurări. Asigurările sunt în ordine". Mi-au zis că n-ar trebui să pun întrebări, că au un dosar întreg despre mine și să nu cred că, pentru că am fost bătută o dată, aș fi imună, spuse ea apropiindu-și capul de al lui Pendel. Nu pusesem nici o întrebare. Ziceau că vor trece în dosarul meu că-i aveam pe Castro și pe Che Guevara pe peretele din dormitor. Și că frecventam din nou studenți de stânga. Le-am zis că nu-i așa, și asta e adevărul. Mi-au spus că ești spion. Că și Mickie e tot spion. Că bețiile lui nu erau decât o acoperire. Sunt nebuni.

Marta terminase, dar lui Pendel îi trebuia ceva timp ca să înțeleagă, așa că abia după câteva clipe se rostogoli peste ea și-i apăsă cu amândouă mâinile obrazul de al lui, făcând din fețele lor un singur chip.

— Ți-au zis ce fel de spion?

— Câte feluri de spioni există?

— Spioni adevărați.

Se auzi telefonul.

Suna deasupra capetelor lor, cum nu sunau telefoanele în viața lui Pendel, un aparat pe care-l crezuse întotdeauna intern, până își aduse aminte că indienele cuna își petreceau o bună parte din viață la telefon; prin el își exprimau bucuriile, plângeau lângă el, sorbeau fiecare cuvânt ieșit de pe buzele soților, iubitorilor, taților, șefilor, copiilor, șefilor de trib și ale unui număr infinit de cunoștințe cu probleme de personal insolubile. Și după ce telefonul sună un timp — o veșnicie, după estimarea arbitrară

a existenței lui personale, dar pentru restul lumii de patru ori — observă că Marta nu se mai afla în brațele lui, ci în picioare, încheindu-se pudică la bluză, înainte să răspundă. Și că voia să știe dacă el era acolo sau în altă parte, așa cum îl întreba mereu în cazul unui telefon inoportun. Îl cuprinsese brusc un fel de încăpățănare și se ridică și el, așa că ajunsese din nou lângă ea, la fel de aproape ca atunci când stătuseră culcați.

— *Eu sunt aici și tu nu ești*, îi spuse el emfatic la ureche.

Nu era nici o șmecherie, nici un artificiu: dorea din toată inima s-o protejeze. Din precauție, se așază între Marta și telefon și, la lumina roșatică a lucarnei chiar de deasupra lui — câteva stele străpunseseră ceața — se uită la aparat în timp ce suna — și încercă să-i ghicească mesajul. Gândește-te mai întâi la ce-i mai rău, îi spusese Osnard în ședințele de instructaj. Se gândi și ce era mai rău i se păru că era chiar Osnard, așa că-și spuse că era Osnard. Se gândi apoi la Urs. Pe urmă la poliție. Și pe urmă, pentru că la ea se gândise tot timpul, își zise că era Louisa.

Dar Louisa nu reprezenta o amenințare. Era o victimă pe care o crease cu mult în urmă, în colaborare cu mama și tatăl ei, cu Braithwaite, cu unchiul Benny, cu Surorile Carității și cu toți ceilalți care contribuiseră la crearea personajului care devenise el însuși. Ea reprezenta mai puțin o amenințare cât o dovadă vie a naturii false a relației dintre ei, și cum de se ajunsese aici, în ciuda grijii cu care se străduise s-o structureze, dar tocmai aici rezida greșeala lui: relațiile nu se structurează, dar dacă nu le structurezi, ce altceva faci?

Astfel că, în cele din urmă, când nu prea mai avea la ce să se gândească, Pendel întinse mâna și ridică receptorul, cam în aceeași clipă în care Marta îi apucă cealaltă mână, îi duse încheieturile la buze și le mușcă tandru, ca un fel de consolare, cu dinții dezgoliți. Gestul ei îl învioră și, cu telefonul la ureche, se îndreptă din spate în loc să se facă mic și vorbe cu o voce tare, clară, aproape veselă, așa cum obișnuiau spaniolii, ca să arate că mai exista combativitate în el, nu doar o permanentă supunere în fața circumstanțelor.

— Pendel & Brathwaite, bună seara. Cu ce vă putem fi de folos?

Dar dacă tonul lui vesel urmărea inconștient să-și dezarmeze adversarul, se ostenise de pomană, căci tirul începuse deja. Primele salve îl atinseră înainte de sfârșitul frazei: un crescendo deliberat de explozii izolate, amestecate cu răpăitul mitralierelor și al grenadelor și cu șuierăturile scurte, triumfătoare, ale ricoșeurilor. Așa se face că, timp de o secundă sau două, Pendel crezu că era din nou invazie, numai că de data asta se hotărâse să-i țină companie Martei în El Chorillo, de aceea îi săruta mâna. Apoi, peste vacarmul împușcăturilor răsună vaierul inevitabil al victimelor, într-un adăpost improvizat, care acuzau, protestau, blestemau și implorau, înecându-se de oroare și de indignare, cerșind orice, de la compensări la iertarea divină, până când, treptat, toate aceste voci deveniră una singură, ce-i aparținea Anei, *chiquilla* lui Mickie Abraxas, prietena din copilărie a Martei și singura femeie din Panama capabilă să-l suporte pe Mickie, să-l spele când voma după ce băuse prea mult și să-i asculte divagațiile.

Din clipa în care Pendel o recunoscă pe Ana știu exact ce avea să-i spună, în ciuda faptului că, asemeni tuturor povestitoarelor înnăscute, lăsa ce era mai bun pentru la sfârșit. De aceea nu-i dădu receptorul Martei ci îl ținu la ureche, preferind să încaseze el loviturile, nu ea, așa cum lăsase să se întâmple, de nevoie, în ziua când acei *Digbats* îl opriseră să intervină în timp ce o masacrau.

Oricum, monologul Annei o luase pe mai multe cărări și Pendel avea, de fapt, nevoie de o hartă ca să-și dea seama despre ce era vorba.

— Nici măcar nu e casa tatii, el doar mi-a împrumutat-o fără prea

mare entuziasm, pentru că l-am mințit că vin cu prietena mea Estella și cu nimeni altcineva, Estella care a fost cu mine și cu Marta la școala la maici, o minciună, în nici un caz cu Mickie, casa e a unui maestru de la uzina pirotehnică Negra Vieja, la Guarare, unde se fac artificiiile pentru toate festivitățile din Panama, dar ăsta e festivalul din Guarare, și tata e prieten cu maestrul și i-a fost martor la căsătorie, iar maestrul i-a spus ia casa mea pentru festival, cât sunt în luna de miere la Aruba, dar tatii nu-i plac focurile de artificii, așa că mi-a spus că pot să mă duc eu în locul lui, cu condiția să nu-l iau cu mine pe nenorocitul ăla de Mickie, așa c-am mințit și am spus că n-o să-l iau, că vin cu prietena mea Estella, care mi-a fost colegă la maici și în momentul ăsta e *chiquilla* unui negustor de cherestea din David, pentru că la Guarare, timp de cinci zile, vezi coride, dansuri și focuri de artificii cum nu poți vedea nicăieri altundeva în Panama sau în altă parte a lumii. Dar eu n-am venit cu Estella, am venit cu Mickie și Mickie chiar avea nevoie de mine, era atât de speriat, de deprimat și de euforic în același timp, zicea că polițiștii sunt nebuni, că-l amenință și-l fac spion britanic, exact ca pe vremea lui Noriega, toate astea fiindcă se făcuse criță la Oxford două trimestre și se lăsase convins să conducă un club englez în Panama.

Odată ajunsă aici, Ana începu să râdă atât de tare, încât Pendel fu silit să pună laolaltă, cu mare răbdare, bucățile de poveste, dar miezul ei era destul de clar, și anume că niciodată nu-l văzuse pe Mickie atât de încântat și atât de deprimat în același timp, acum plângând și în minutul următor glumind vesel, și, sfinte Doamne, de ce o făcuse? Și, sfinte Doamne, din nou, ce-o să-i spună ea lui taică-său? Cine o să spele pereții, tava-nul? Slavă Domnului, pardoseala era din gresie, nu din lemn, și măcar avusese bunul simț s-o facă în bucătărie, cel puțin o mie de dolari zugrăvitul, și tatăl ei care era un catolic convins, cu păreri precise despre sinucidere și despre eretici, de acord, Mickie băuse, băuseră cu toții, ce să faci la un festival dacă nu să bei, să dansezi, să te regulezi și să privești focuri-le de artificii, și chiar asta făcea când a auzit pocnetul în spatele ei, oare de unde îl luase, nu avusese niciodată un revolver, chiar dacă zicea mereu c-o să-și zboare creierii, probabil că-l cumpărase după ce poliția venise la el și-l acuzase că e mare spion și-i amintise ce se întâmplase ultima oară când fusese la pușcărie, și-l amenințase că așa se va întâmpla din nou, că n-avea nici o importanță dacă nu mai era un băiat frumușel, pușcăriașii bătrâni nu au pretenții, ea tocmai urla, lăsase capul în jos și închisese ochii, până în clipa în care se întorsese ca să vadă cine trăsese racheta sau ce naiba fusese și văzuse mizeria, o parte chiar pe rochia ei, și pe Mickie întins invers pe podea.

Toate acestea îl făcură pe Pendel să se gândească cu obstinație ce putea să însemne "invers" în cazul corpului sfârte-cat al prietenului său, al tovarășului de pușcărie și al conducătorului ales al Opoziției acum Tăcute pe vecie.

Puse receptorul în furcă și invazia luă sfârșit, iar victimele încetară să se mai vaite. Nu mai rămase decât curățirea mizeriei. Notase adresa din Guararé cu un creion 2H, pe care-l scosese din buzunar. O linie fină și tare, dar lizibilă. După care începu să-și facă griji în legătură cu banii pentru Marta, dar își aminti de teancul de bancnote de cincizeci de dolari pe care i-l dăduse Osnard din buzunarul din dreapta spate al pantalonilor. Așa că i-l dădu și ea îl luă, probabil fără să-și dea seama ce face.

— Era Ana, spuse el. Mickie s-a sinucis.

Dar, desigur, ea știa deja. Stătuse cu obrazul lipit de al lui, ascultând cu aceeași ureche, recunoscuse din primul moment vocea

prietenei ei și doar forța prieteniei lui Pendel pentru Mickie o împiedicase să nu-i smulgă receptorul din mână.

— Nu e vina ta, spuse ea cu tărie.

O repetă de mai multe ori, ca să-i intre bine în cap.

— Ar fi făcut-o în orice caz, chiar dacă ai fi încercat să-l convingi să n-o facă, mă auzi? Nu avea nevoie de un motiv. Se sinucidea în fiecare zi. Ascultă-mă.

— Te ascult. Te ascult.

Dar nu spuse: da, e din vina mea, pentru că părea că nu avea nici un rost.

Pe urmă Marta începu să tremure ca un bolnav de malarie și, dacă n-ar fi ținut-o, s-ar fi prăbușit pe jos, invers, ca Mickie.

— Vreau să pleci mâine la Miami, spuse Pendel.

Își aminti de un hotel despre care îi vorbise Rafi Domingo.

— Du-te la Grand Bay. E în Coconut Grove. Au un prânz-bufet excelent, adăugă el, ca un idiot, spunându-i ce-l învățase Osnard: Dacă nu au camere libere, întreabă la recepție dacă poți primi mesaje la ei. Sunt foarte amabili. Spune-le că-l cunoști pe Rafi.

— Nu e vina ta, repetă ea, acum plângând. L-au bătut prea tare la închisoare. Era un copil. Pe adulți poți să-i bați. Nu și pe copii. Era gras. Avea pielea sensibilă.

— Știu, aprobă Pendel. Toți avem pielea sensibilă. Nimeni n-ar trebui să bată pe nimeni.

Dar atenția lui se îndreptase spre șirul de costume ce așteptau să fie finisate, pentru că cel mai mare și cel mai țițător dintre ele era costumul din alpaca pepit al lui Mickie, cu o pereche de pantaloni de rezervă, cei despre care spusese că-l arată bătrân înainte de vreme.

— Vin cu tine, spuse ea. Te pot ajuta. O să am grijă de Ana.

Clătină din cap. Vehement. O apucă de braț și clătină din nou din cap. Eu l-am trădat. Nu tu. Am făcut din el lider, deși îmi spuseseși să n-o fac. Se strădui să formuleze aceste gânduri, dar ele erau probabil deja înscrise pe chipul lui, căci Marta se îndepărtă de el, ca și cum nu i-ar fi plăcut ce vedea.

— Marta, mă asculți? Ascultă și nu te mai uita așa la mine.

— Da, spuse ea.

— Mulțumesc pentru studenți, mulțumesc pentru tot, insistă el. Mulțumesc pentru tot. Mulțumesc. Îmi pare rău.

— O să ai nevoie de benzină, spuse ea și-i dădu o sută de dolari înapoi.

Rămaseră un moment locului, schimbând între ei bancnote, în timp ce lumea lor se prăbușea.

— Nu era nevoie să-mi mulțumești, îi spuse ea pe un ton grav și nostalgic. Te iubesc. Puțin îmi pasă de tot restul. Chiar și de Mickie.

Părea că gândise îndelung aceste cuvinte, căci corpul i se destinse și iubirea îi reveni în priviri.

În aceeași noapte, exact la aceeași oră, la Ambasada Britanică de pe Calle 53 din Marbella, Panama City. Întâlnirea în regim de urgență a corsarilor, mai mulți la număr, dura deja de o oră. În biroul sinistru din aripa de răsărit, fără aerisire, fără ferestre. Francesca Deane se străduia din greu să se convingă că nimic nu se schimbase în ordinea lumii. Ora e aceeași afară ca și aici, își zicea ea, indiferent de faptul că, în modul cel mai calm și mai rezonabil cu putință, complotăm înarmarea și finanțarea unui grup ultrasecret de disidenți panamezi din clasa conducătoare, cunoscuți ca Opoziția Tăcută, și recrutarea studenților militanți, răsturnarea guvernului legitim din Panama și instalarea unui Comitet de

Administrare Provizorie, însărcinat cu salvarea Canalului din ghearele conspirației Est-Sud.

O reuniune secretă îi schimbă pe bărbați, își zise Fran, ca singura femeie prezentă, examinând discret chipurile celor adunați în jurul mesei prea mici. Se vede din felul în care își crispează umerii, de pe mușchii maxilarelor și din umbrele urâte din jurul ochilor, din privirile mai vii, mai averse. Sunt singurul negru într-o cameră plină de albi. Privirea ei trecu peste Osnard fără să-l vadă și-și aminti de expresia femeii crupier din al treilea cazino: *Va să zică tu ești pipița lui, dragă. Tipul tău și cu mine am făcut lucruri pe care nu ți le imaginezi nici în visele tale cele mai porcoase.*

În reuniuni secrete, bărbații te tratează ca pe o femeie pe care tocmai au salvat-o din flăcări, își zise ea. Orice ți-ar fi făcut, se așteaptă să-i consideri perfecți. Ar trebui să stai în pragul casei de la țară, în rochie lungă, albă, și să-i strâng la piept pe copii, făcând semne de rămas bun, în timp ce el pleacă la război. Ar trebui să spun: bună, eu sunt Fran, premiul pe care-l vei căpăta dacă te întorci acasă victorios. În reuniunile secrete, bărbații au un ten ca de ceară și un aer vinovat, din cauza luminii slabe și a unui fișet pe picioare Meccano, care fredonează ca un zugrav afon suit pe o scară, ca să protejeze cuvintele noastre de urechi indiscrete, în reuniunile secrete, bărbații au un miros diferit. Sunt bărbați în călduri.

Fran era la fel de surescitată ca și ei, numai că pe ea surescitarea o făcea să fie sceptică, pe când pe ei îi făcea să se ridice împotriva unui zeu virulent, chiar dacă în cazul acesta zeul era micuțul și bărbosul domn Mellors, așezat ca un mesean neliniștit și singuratic la celălalt capăt al mesei și adresându-se celor din jur cu apelativul "juntlemun", cu un accent scoțian pronunțat, de parcă — doar pentru seara aceea — Fran fusese ridicată la rangul de bărbat. Nu-i venea să creadă, juntemen, spunea el, că nu închisese ochii timp de douăzeci de ore și mai era în stare să lucreze încă douăzeci.

— Nu pot sublinia suficient, juntemun, imensa importanță națională și, aș îndrăzni să spun, geopolitică acordată acestei operațiuni de către cele mai înalte sfere ale guvernului Maiestății Sale, îi asigura el tot timpul, între discuții diverse cum ar fi dacă pădurea tropicală din Darien putea oferi o ascunzătoare bună pentru câteva mii de puști semiautomate, sau ar trebui să ne gândim la ceva mai central în raport cu casa și serviciul? Și bărbații îl ascultau cu atenție, înghițeau totul, pentru că era un secret monstruos și, în consecință, nu era deloc monstruos. Radeți-i barba aia caraghioasă de scoțian, îi sfătuia ea. Scoateți-l de aici. Luați-i servieta, și obligați-l să spună totul încă o dată, în autobuzul de Paitilla. Atunci o să vedeți dacă sunteți de acord cu un singur cuvânt din tot ce spune.

Dar nu-l scoaseră afară și nu-i luară servieta. Îl credeau. Îl admirau. Îl venerau. Uită-te, de exemplu, la Maltby! Maltby al ei! Ambasadorul ei suspect, caraghios, pedant, inteligent, însurat, nefericit, care se simțea în primejdie în taxiuri, pe coridoare, un sceptic desăvârșit, cum voia s-o convingă că era, și care totuși strigase *Isuse, cât e de frumoasă!* când plonjase în bazin: Maltby, șezând ca un școlar ascultător la dreapta lui Mellors, încurajându-l cu un zâmbet mios, dând din capul lui lunguiet ca acele cocote care stau în baruri și beau apă din căni de plastic murdare și incitându-l pe morocănosul de Nigel Stormont să fie de acord cu el.

— Ești de acord cu toate astea, nu-i așa, Nigel? strigă Maltby. Da, sigur că e. S-a făcut, Mellors.

Sau:

— *Noi* le dăm aurul și ei cumpără armele prin intermediul lui Gully. Mult mai simplu decât dacă li le-am livra direct. Și mai ușor de negat — de acord, Nigel? da, Gully? — s-a făcut, Mellors.

Sau:

— Nu, nu, domnule Mellors, mulțumesc, dar nu e nevoie de un agent în plus. Nigel și cu mine suntem în stare să ne descurcăm, nu-i așa, Nigel? Iar Gully nu e venit de ieri pe lume. Și ce înseamnă câteva sute de mine antipersonal între prieteni, nu-i așa, Gully? Fabricate la Birmingham. Mai bune nu există.

Iar Gully zâmbea prostește, își tampona mustața cu batista și completa grăbit carnetul cu comenzi, în timp ce Mellors împingea spre el ceva ce arăta ca o listă de cumpărături, cu ochii ridicați la cer, ca să nu se vadă făcând acest lucru.

— Cu acordul *entuziast* al ministrului, suflă el, ca și cum ar fi vrut să spună: să nu dați vina pe mine.

— Singura noastră problemă aici, Mellors, e să menținem cercul inițiatilor la un minimum absolut, spune Maltby tăios. Asta înseamnă să-i izolăm pe toți cei susceptibili de a afla din greșeală, ca tânărul nostru Simon, aici de față — o privire piezișă spre Simon Pitt, care ședea în stare de șoc lângă Gully — și să-i amenințăm că, dacă trăncănesc, îi trimitem la galere pe viață. Ai înțeles, Simon? Ai înțeles?

— Am înțeles, aprobă Simon ca sub tortură.

Un Maltby diferit, pe care Fran nu-l cunoscuse, dar a cărui existență o bănuise întotdeauna, pentru că era subutilizat și subapreciat. Și un Stormont diferit, care se încrunta în gol de fiecare dată când lua cuvântul și era de acord cu tot ce spunea Maltby.

Și un Andy diferit? Sau e același ca mai înainte, numai că eu nu l-am cunoscut până acum?

Cu aerul că nu se întâmplă nimic, își lăsă privirea să întârzie asupra lui.

Un alt om. Nu mai mare, nu mai gras, nu mai slab. Doar mai departe. De fapt, atât de departe, că abia dacă-l recunoștea de partea cealaltă a mesei. Își dădu brusc seama că distanțarea lui începuse în seara aceea la cazino, și se accentuase o dată cu știrea dramatică privind venirea lui Mellors.

— Cine are nevoie de căcăciosul ăsta aici? o întrebă el furios, de parcă ar fi făcut-o răspunzătoare de venirea tipului aceluia. CORSAR nu vrea să-l vadă. CORSAR DOI nu vrea să-l vadă. Nici măcar pe *mine* nu vrea să mă vadă. Nimeni n-o să-l vadă. I-am spus deja.

— Mai spune-i o dată.

— Aici e teritoriul meu. Nu al lui. E acțiunea mea. Ce dracu' are el de-a face cu asta?

— Te-ar deranja să nu mai strigi la mine? E șeful tău, Andy. El te-a trimis aici. Nu eu. Directorii regionali au dreptul să-și supravegheze turma. Chiar și în serviciul tău, îmi imaginez.

— Rahat, răspunse el și următorul pas pe care îl făcu Fran fu să-și împacheteze cu calm lucrurile, iar Andy îi spuse să aibă grijă să nu lase fire scurte de păr în baie.

— Ce, ți-e frică să nu se descopere? îl întrebă ea pe un ton glacial. Nu e iubitul tău, nu-i așa? Nu ai depus un jurământ de castitate, nu-i așa? Nu-i așa? Ai avut o femeie aici. Ce e rău în asta? Nu e obligatoriu să fi fost eu.

— Nu. Nu e.

— Andy!

Osnard făcu un vag gest de căință.

— Nu-mi place să fiu spionat, asta-i tot, spuse el morocănos.

Dar când ea izbucni într-un hohot de râs de ușurare la această glumă bună, el apucă cheile de la mașina ei de pe consolă, i le vârî în mână și o conduse, cu bagaj cu tot, la lift. Izbutiseră să se evite toată ziua până acum, când erau siliți să stea față în față la masă, în această închisoare albă și mohorâtă, Andy furios la culme și Fran cu buzele strânse, rezervându-și zâmbetele pentru străinul care, spre profunda ei indignare, nu înceta să-l flateze pe Andy și să se lase în seama lui într-un mod absolut dezgustător:

— Propunerile astea ți se par valabile, Andrew? insista Mel-lors, sugându-și dinții. Ai cuvântul, tinere domn Osnard. Doar e realizarea ta, pentru numele lui Dumnezeu! Tu ai controlul aici, tu ești *vedeta* — dacă o exceptez pe Excelența Sa. Nu e oare mai bine pentru omul de teren, ce spun eu, pentru omul din prima linie, să fie scutit de probleme administrative supărătoare, Andy, spune-ne sincer? Nimeni de la această masă nu vrea să dăuneze *exemplarei* tale munci.

Părere pe care Maltby o sprijini cu entuziasm, secondat, câteva momente mai târziu și cu mai puțin entuziasm, de Stormont — problema dezbătută fiind sistemul celor două chei pentru controlul finanțelor Opoziției Tăcute, sarcină care, toată lumea era de acord, era mai bine să fie încredințată unor cadre superioare.

Atunci de ce pare Andy atât de abătut când i se ia o asemenea povară de pe umeri? De ce nu e recunoscător că Maltby și Stormont fac pe dracul în patru să-l scape de această sarcină?

— Voi decideți, domnilor, mormăi el grosolan, cu o privire piezișă spre Maltby, după care recăzu în tăcerea adâncă dinainte.

Și când se puse problema cum să-i convingă pe Abraxas, pe Domingo și pe ceilalți Opozanți Tăcuți să trateze direct cu Stormont în problemele financiare și logistice, Andy fu gata să-și iasă din fire.

— De ce nu preluați în întregime conducerea nenorocitei ăsteia de rețele, dacă tot ați ajuns aici? explodă el, roșu ca focul la față. Conduceți-o din birou, în orele de serviciu, cinci zile pe săptămână, asta o să rezolve totul. Serviți-vă.

— Andrew, Andrew, fără vorbe grele, te rog! strigă Mellors, țâțâind ca o găină scoțiană bătrână. Formăm o echipă, Andrew, nu-i așa? Tot ce-ți propunem e o mână de ajutor, sfatul unor oameni cu experiență, o influență pozitivă asupra unei operațiuni conduse cu strălucire. Nu-i așa, domnule ambasador?

Își sugă dinții, se încruntă cu tristețe ca un părinte îngrijorat, tonul e liniștitor, aproape rugător.

— Tipii ăștia din Opoziție vor juca tare, Andrew. Angajamentele definitive vor trebui luate pe moment, precum și multe decizii imediate, cu urmări incalculabile. Un pariu primejdios pentru un tânăr ca tine. E mai bine să lași problemele astea pe seama unor oameni cu experiență.

Andy e țâfnos. Stormont privește în gol. Dragul, amabilul Maltby se simte însă obligat să adauge câteva cuvinte de consolare.

— Dragul meu, nu poți să te înhami singur la toată treaba asta, ce zici, Nigel? La mine în ambasadă toate sarcinile sunt făcute de toată lumea, nu-i așa, Nigel? Nimeni nu-ți ia spionii. Mai ai încă rețeaua să te ocupi de ea, să-i pregătești, să-i interoghezi, să-i *plătești* și așa mai departe. Tot ce vrem noi e Opoziția. Normal, nu?

Dar Andy refuză să accepte mâna care i se întinde și Fran se simte jenată. Ochii lui mici și strălucitori trec de la Maltby la Stormont și revin la Maltby. Mormăie ceva, dar nimeni nu înțelege și fără îndoială că e mai bine așa. Are un rictus amar și dă din cap cu aerul unui om profund înșelat.

Mai rămâne de îndeplinit o ultimă ceremonie simbolică. Mellors se ridică în picioare, plonjează sub masă și reapare cu două sacoșe de umăr negre din piele, de genul celor pe care le transportă mesagerii Reginei, câte una pe fiecare umăr.

— Andrew, te rog să deschizi camera blindată, ordonă el.

Toată lumea e în picioare, inclusiv Fran. Shepherd se îndreaptă spre camera blindată, descuie lacătul de la grilaj cu o cheie lungă de aramă și o deschide, expunând vederii o ușă solidă din oțel, cu un cadran negru în centru. La un semn din cap al lui Mellors, Andy face un pas înainte și, cu o expresie de ură stăpânită pe care Fran e bucuroasă că n-a mai văzut-o niciodată înainte, rotește cadranul într-o direcție și în cealaltă, până când lacătul se descuie. Chiar și atunci, e nevoie de un cuvânt de încurajare din partea lui Maltby înainte ca Andy să deschidă ușa și, cu o plecăciune batjocoritoare, să-i invite pe ambasador și pe primul consilier să intre înaintea lui. În picioare lângă masă, Fran zărește, lângă un telefon roșu enorm, legat de un fel de aspirator reconstituit, un seif din oțel cu două broaște. Tatăl ei judecătorul, avusese unul la fel în camera lui.

— Câte una fiecare, îl auzi pe Mellors, pe un ton lejer.

Pentru o clipă, Fran se află în capela fostei ei școli, în genunchi în primul rând, privind la un grup de preoți tineri și seducători, cu spatele întors pudic la ea, ocupați cu preparativele misterioase pentru prima ei comuniune. Treptat, revine la scena de față și-l vede pe Andy, sub privirea părintească a lui Mellors, predându-le lui Maltby și lui Stormont câte o cheie lungă, placată cu argint. Un scurt moment de amuzament de tip englezesc, pe care Andy nu-l gustă, când fiecare încearcă broasca celuilalt, până când Maltby scoate un "Asta e!" vesel și ușa seiful se deschide cu zgomot.

Dar Fran nu se mai uită la seif. Privirea ei e ațintită asupra lui Andy, care se zgâiește la lingourile de aur pe care Mellors le scoate, unul câte unul, din sacoșele negre și i le înmânează lui Shepherd ca să le așeze ca pe niște bețișoare de maroco. Chipul desfigurat al lui Andy o fascinează pentru ultima dată, căci îi spune tot ce voise sau nu voise să afle despre el. Știe c-a fost prins și bănuiește cu ce a fost prins, deși nu are habar dacă cei care l-au prins știu c-au făcut-o. Știe că Andy e un mincinos, cu sau fără scuza profesiunii lui. Cunoaște sursa celor cincizeci de mii de dolari cu care a mizat pe roșu. Stă în fața ei, cu ușa deschisă. Înțelege perfect de ce e atât de furios că l-au silit să le dea cheile. După care preferă să nu se mai uite, în parte pentru că ochii i se umeziseră din cauza umilinței și a dezgustului față de ea însăși, și în parte pentru că silueta dizgrațioasă a lui Malby se aplecă deasupra ei cu un rânjel de pirat, întrebând-o dacă ar privi ca pe o ofensă adusă Creației dacă ar invita-o la Pavo Real să mănânce un ou fiert.

— Phoebe a hotărât să mă părăsească, îi explică el cu mândrie. Divorțul va fi pronunțat foarte repede. Nigel își face curaj s-o anunțe. Dacă i-aș spune-o eu, nu m-ar crede.

Lui Fran îi trebui un moment înainte să răspundă, căci prima reacție fusese de a se cutremura și de a spune nu, mulțumesc frumos. Doar când se mai gândi își dădu seama de o serie de lucruri pe care ar fi trebuit să le priceapă mai devreme. Și anume că, luni de zile, fusese mișcată de devotamentul lui Maltby față de ea și recunoscătoare pentru prezența în viața ei a unui bărbat care tânjea după ea fără nici o speranță. Și că adorația timidă a lui Maltby devenise o sursă de sprijin inestimabil, când se lupta cu cunoașterea faptului că-și împărțea viața cu un om amoral, a cărui lipsă de scrupule și de rușine o atrăsese la început, iar acum o respingea, și al cărui interes pentru ea fusese doar oportunist, carnal, lucru care avusese ca efect apariția dorului de devotamentul neîndemânatic al ambasadorului ei.

După ce ajunse în felul acesta la o concluzie, Fran își spuse că de mult timp nu mai fusese atât de recunoscătoare pentru o invitație.

Marta ședea îndoită din spate pe masa de finisare, privind teancul de bancnote pe care i le pusese Pendel în mână: prietenul lui, Mickie, e mort, crede că el l-a omorât, poate că a făcut-o, poliția îl urmărește, și el vrea să stau pe o plajă la Miami și să mănânc la bufetul de la Grand Bay, să-mi cumpăr rochii și să-l aștept. Să fiu fericită și să cred în el, să mă bronzez și să-mi refac fața. Și, dacă reușesc, să-mi găsesc și un prieten, căci el s-ar bucura dacă aș avea un prieten, un băiat frumos, un Harry Pendel cu procură, care să mă iubească în locul lui, în timp ce el îi rămâne credincios Louisei. Așa e el. Ai putea crede că e un spirit complicat, sau foarte simplu. Harry are câte un vis pentru fiecare. Harry ne visează viețile în locul nostru, și se înșală de fiecare dată. Pentru că eu în primul rând nu vreau să plec din Panama. Vreau să rămân aici, să-i mint pe cei de la poliție pentru el și să stau la căpătâiul patului lui, așa cum a stat el la al meu, să aflu ce n-a mai mers în viața lui și să-l vindec. Vreau să-i spun să se ridice și să meargă șchiopătând prin cameră, căci atâta timp cât zaci, nu te poți gândi decât la următoarea bătaie. Dar când te ridici, redevii un *mensh*, cuvântul pe care îl folosește el pentru demnitate. Și în al doilea rând, nu pot pleca din Panama pentru că poliția mi-a luat pașaportul, ca să mă determine să-l spionez.

Șapte mii de dolari.

I-a numărat pe masa de lucru, la lumina lucarnei de deasupra ei. Șapte mii de dolari scoși din buzunarul de la spate, dați ei în silă, ca și cum ar fi fost bani murdari, în momentul în care a auzit de moartea lui Mickie — uite, ia-i, sunt banii lui Osnard. Banii lui Iuda, banii lui Mickie, acum sunt ai tăi. Ai putea să crezi că un om care se expune făcând ce a trebuit să facă Harry ține banii în buzunar, pentru orice eventualitate. Bani pentru pompele funebre. Bani pentru poliție. Bani pentru *chiquillas*. Dar Harry nici nu pusese bine receptorul în furcă, că și scotea teancul din buzunarul de la spate, grăbit să se debaraseze și de ultimul dolar murdar. De unde avea banii? o întrebase poliția.

— Tu nu ești proastă, Marta. Știi să citești, poți studia, poți face bombe, poți tulbura ordinea publică, poți conduce marșuri. Cine-i dă banii? Abraxas? Lucrează cumva pentru Abraxas și Abraxas lucrează pentru englezi? Ce-i dă lui Abraxas în schimb?

— Nu știu. Patronul nu-mi spune nimic. Leșiți din apartamentul meu.

— Te regulează, nu-i așa?

— Nu, nu mă regulează. Vine să mă vadă fiindcă am dureri de cap și vărsături, e patronul meu și era cu mine când am fost bătută. E un om generos și are o căsnicie fericită.

Nu, nu mă regulează. Cel puțin asta era adevărat, deși o costase mai mult să le spună acest adevăr prețios decât oricâte minciuni. Nu, domnule ofițer, nu mă regulează. Nu, domnule ofițer, nu-i cer s-o facă. Stăm culcați pe patul meu, îmi pun mâna la căldura dintre picioarele lui, dar numai pe dinafară, el își pune mâna sub bluza mea, dar un sân e tot ce își permite să atingă, cu toate că știe că mă poate avea toată în orice clipă, pentru că deja îi aparțin, dar îl roade vinovăția, în el există mai multă vinovăție decât păcate. Și îi spun povești despre cine am putea fi dacă am fi tineri și curajoși din nou, înainte ca fața mea să fie făcută zob cu bătele. Și asta se cheamă iubire.

Simți din nou împusături în cap și-i veni să verse. Se ridică, strângând banii cu amândouă mâinile. Nu mai rezista să stea o clipă în atelierul femeilor cuna. O luă pe coridor până la ușa biroului ei și, ca un turist în timpul unei vizite cu ghid, peste un secol, rămase în prag și privi

înăuntru, în timp ce-și spunea:

Iată biroul unde metisa Marta ținea contabilitatea pentru croitorul Pendel. Acolo, pe rafturi, vedeți cărțile de sociologie și de istorie pe care le citea Marta în timpul liber, în efortul ei de a urca pe scara socială și de a îndeplini astfel visele răposatului ei tată, tâmplarul. Ca autodidact, croitorul Pendel ținea ca întreg personalul său, dar mai ales metisa Marta, să se perfecționeze cât mai mult. Asta e bucătăria unde Marta pregătea celebrele ei sandvișuri, toți oamenii de vază din Panama vorbeau cu emoție despre ele, inclusiv Mickie Abraxas, celebrul spion care s-a sinucis, tonul era specialitatea ei, numai că de fapt și-ar fi dorit să le otrăvească pe toate, cu excepția celor destinate lui Mickie și lui Pendel. Iar acolo, în colțul din spatele biroului, în 1989, după ce a închis mai întâi ușa, croitorul Pendel s-a simțit suficient de transportat ca s-o ia pe Marta în brațe și să-i mărturisească iubirea lui veșnică. Croitorul Pendel propusese să meargă împreună într-un motel, dar Marta preferase să-l ducă la ea acasă și pe drumul spre casa ei Marta fusese desfigurată pe viață și Abraxas mituise un doctor, fost coleg de facultate, un laș care-o marcaseră pe viață — doctorul era atât de îngrozit c-o să-și piardă clientela bogată, că nu putea să-și oprească mâinile din tremurat. Același doctor avusese apoi prudența să-l toarne pe Abraxas, act care dusesse la distrugerea lui.

Închizând ușa peste propria ei fantomă, Marta merse mai departe pe coridor, spre camera de croit a lui Pendel. O să las banii în sertarul din stânga sus. Ușa era larg deschisă. În cameră ardea lumina. Marta nu fu surprinsă. Până nu de mult, Harry al ei fusese un om de o disciplină exemplară, dar în ultimele săptămâni trama complicată a prea multelor lui vieți îl depășise. Împinse ușa. Ne aflăm acum în camera de lucru a croitorului Pendel, cunoscută de clienți și salariați ca sanctuarul lui. Nimeni nu avea voie să intre fără să bată la ușă sau în absența lui — cu excepția, după cum se pare, a soției lui, Louisa, care ședea la biroul soțului ei, cu ochelarii pe nas și cu un teanc de carnete vechi ale lui Pendel, cu o mulțime de creioane, un registru de comenzi și un spray de insecticid în fața ei, deschis în partea de jos, în timp ce se juca alene cu bricheta ornamentată pe care el spunea că o primise de la un arab bogat, deși P&B nu avea nici un arab bogat în registrele ei.

Era îmbrăcată într-o rochie de casă subțire, din bumbac roșu și, după câte se părea, nu purta nimic pe dedesubt, pentru că atunci când se aplecă în față, i se văzură sânii în întregime. Aprindea și stingea bricheta zâmbind la Marta, în spatele flăcării.

— Unde e soțul meu? întrebă Louisa.

Clic.

— S-a dus la Guararé, răspunse Marta. Mickie Abraxas s-a sinucis în timpul festivităților.

— Îmi pare rău.

— Și mie. Și soțului dumneavoastră.

— În fine, era de prevăzut. S-au făcut cam cinci ani de când am fost preveniți, remarcă Louisa.

Cuc.

— Era distrus.

— Mickie?

— Nu, soțul dumneavoastră, spuse Marta.

— De ce are soțul meu un carnet special de facturi pentru costumele domnului Osnard?

Clic.

— Nu știu. Mă mir și eu, spuse Marta.

— Ești amanta lui?

— Nu.

— Are o amantă?

Clic.

— Nu.

— Banii pe care îi ții în mână sunt ai lui?

— Da.

— De ce?

Clic.

— El mi i-a dat, spuse Marta.

— Pentru că te-ai culcat cu el?

— Ca să-i țin. Îi avea în buzunar când a aflat vestea.

— De unde sunt banii ăștia?

Clic, și o flacăra lumină ochiul Louisei atât de aproape, încât Marta se miră cum de nu-i luase foc sprânceana, împreună cu rochia subțire de casă.

— Nu știu, răspunse ea. Unii clienți plătesc cu bani gheață. Nu știe întotdeauna ce să facă în cazurile astea. Vă iubește. Își iubește familia mai mult decât orice pe lume. L-a iubit și pe Mickie.

— Mai iubește și pe altcineva?

— Da.

— Pe cine?

— Pe mine.

Louisa examinează o foaie de hârtie.

— Asta e adresa de acasă a domnului Osnard? Torre del Mar? Punte Paitilla?

Clic.

— Da, spuse Marta.

Convorbirea luase sfârșit, dar Marta nu își dădu imediat seama, fiindcă Louisa continuă să aprindă și să stingă bricheta, zâmbindu-i flăcării. Mai trecură câteva clicuri și câteva zâmbete până când Marta își dădu seama că Louisa era beată, așa cum obișnuia să se îmbete fratele Martei când viața i se părea prea grea. Nu o beție veselă, cu cântece, nu o beție care te făcea să te clatini pe picioare, ci o beție care-ți lăsa capul limpede ca cristalul, perfect lucid. Louisa era beată, conștientă de tot ce voise să înece în alcool. Și goală pușcă sub rochia de casă.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI UNU

În aceeași noapte, la ora unu și douăzeci, se auzi soneria de la ușa lui Osnard. În ultima oră, Osnard fusese cât se poate de treaz. La început, turbat încă din cauza înfrângerii, se gândise la tot felul de metode violente prin care să scape de oaspetele pe care-l ura atât de mult: să-l arunce de pe balcon, ca să se prăbușească prin acoperișul de la Club Union, cu douăsprezece etaje mai jos, stricându-le tuturor seara, să-l înece sub duș, să-i pună detergent de vase în whisky — Mă rog, Andrew, dacă insiști, dar nu mai mult de un deget, te rog — zgomot de dinți supti, când scoase aerul din piept. Furia lui nu se limita la Luxmore:

Maltby! Ambasadorul și partenerul meu de golf, fir-ar să fie!

Reprezentantul Reginei, floarea ofilită a serviciului diplomatic britanic, și mă escrochează ca un profesionist, fir-ar să fie!

Stormont! Probitatea întruchipată, unul dintre cei născuți să piardă, ultimul exponent al civilizației, cățelușul fidel al lui Maltby, cu durerile lui de stomac cu tot, care-și încurajează stăpânul încuviințând din cap și mormăind, în timp ce Eminența Sa episcopul Luxmore îi binecuvăntează pe amândoi!

Era oare o conspirație sau o lovitură sub centură? nu înceta să se întrebe Osnard. Oare Maltby făcuse o aluzie când vorbise despre "împărțire echitabilă" și zisese că "nu poți păstra totul pentru tine"? *Maltby*, pedantul rânjit, să fi pus și el botul? Nenorocitul ăla nici n-ar ști cum s-o facă. Nici nu te gândi la una ca asta. Și Osnard, într-o oarecare măsură, chiar nu se mai gândi. Pragmatismul lui înăscut se trezi din nou la viață, părăsi gândurile de răzbunare și se strădui să salveze ce mai rămăsese din marea lui întreprindere. Vasul e găurit, dar nu s-a scufundat, își spuse el. Sunt încă cel care-l plătește pe CORSAR. Maltby are dreptate.

— Ați dori altceva, domnule, sau preferați să rămâneți pe whisky?

— Andrew, te rog. Te implor. *Scottie*, dacă nu te superi.

— O să încerc, promise Osnard și, trecând dincolo de glasvandalul deschis, în salon, îi turnă o nouă porție babană de whisky, pe care o duse pe balcon. Decalajul orar, whisky-ul și lipsa somnului sfârșiseră prin a-l dobor îpe Luxmore, decise el, observând cu răceală silueta pe jumătate prăvălită a șefului, în șezlongul din fața lui. Ca să nu mai vorbim de umiditate — cămașa de flanel udă learcă, șiroaie de sudoare prelingându-i-se în barbă. Și ca să nu mai vorbim de groaza de a fi blocat aici, pe teritoriu inamic, fără nevastă-sa care să aibă grijă de el — ochii speriați, lărgindu-se la fiecare zgomot de pași, la fiecare sirenă de poliție sau strigăt obscen ce ajungea în zigzag până la ei, trimis de canioanele din Punta Paitilla. Cerul era limpede ca apa și întrețesut de stele strălucitoare. O lună de braconier desena o cărare de lumină între navele ancorate la gura Canalului, dar, cum se întâmpla adeseori, nici o adiere nu se făcea simțită dinspre mare.

— M-ați întrebat dacă Biroul Central ar putea face ceva care să le ușureze viața celor de-aici, domnule, îi aminti Osnard lui Luxmore, neîncrezător.

— Zău, Andrew? spuse Luxmore, ridicându-se, cu o tresărire, în șezut. Dă-i drumul, Andrew, dă-i drumul. Cu toate că-mi face plăcere să constat că te-ai aranjat foarte bine aici, adăugă el pe un ton nu chiar plăcut, cu un gest larg al brațului care îmbrățișa priveliștea și apartamentul luxos. Te rog să nu crezi că te critic. Ridic paharul în cinstea ta. Pentru îndrăzneala ta. Pentru flerul tău. Pentru tinerețea ta. Calități pe care le admirăm cu toții. În sănătatea ta!

Sorbi cu zgomot.

— Ai o carieră frumoasă în față, Andrew. Vremurile sunt mai ușoare ca pe timpul meu, aș putea adăuga. Un pat mai moale. Știi cât costă așa ceva acum, acasă? Ai putea să te consideri norocos dacă ți se dă restul la o bancnotă de douăzeci de lire.

— E vorba de casa aceea conspirativă, despre care v-am vorbit, domnule, îi aminti Osnard, ca un moștenitor îngrijorat la căpătâiul tatălui muribund. E timpul să nu mai folosim motelurile și hotelurile cu ora. M-am gândit că unul dintre apartamentele refăcute din orașul vechi ar da un sens mai larg întregii operațiuni.

Numai că Luxmore era pe transmisie, nu pe recepție.

— Cum te-au susținut toți înfumurații ăia în seara asta, Andrew. Dumnezeu, nu vezi prea des atâta respect acordat unui tânăr. Când totul se va termina, cred că te așteaptă o decorație. S-ar putea ca o anumită doamnă de dincolo de fluviu să se simtă obligată să-și arate mulțumirea.

Urmă o pauză, cât se uită la golf cu o privire perplexă, lăsând impresia că îl confunda cu Tamisa.

— Andrew, spuse el brusc, trezindu-se.

— Domnule?

— Tipul ăla, Stormont.

— Ce-i cu el?

— S-a băgat într-o chestie tare neplăcută la Madrid. A avut o legătură cu o femeie, o târfă de lux. A luat-o de nevastă, dacă îmi amintesc bine. Ferește-te de el.

— O să mă feresc.

— Și de ea, Andrew.

— Foarte bine.

— Ai vreo femeie aici? Întrebă el privind în jur glumeț. Pe sub sofa, pe după perdele? O sud-americană fierbinte, ascunsă pe undeva? Nu trebuie să-mi răspunzi. Noroc. Bine faci c-o păstrezi numai pentru tine.

— Drept să vă spun, am fost prea ocupat, domnule, mărturisii Osnard cu un zâmbet plin de regrete.

Refuza însă să renunțe. Avea impresia că reușea să înteapărească unele lucruri în memoria subliminală a lui Luxmore, pentru mai târziu.

— După părerea mea, într-o lume ideală ar trebui să vizăm *două* case conspirative. Una pentru rețeaua, de care, evident, voi răspunde în exclusivitate. Cea mai bună soluție ar fi să trecem drept un holding din Insulele Cayman — și o *altă* casă — cu drept de acces foarte restrâns și mai reprezentativă ca stil — la dispoziția echipei lui Abraxas și, eventual, dacă nu dăunează compartimentării, lucru de care pentru moment mă îndoiesc, studenților. Și ar trebui, probabil, să mă ocup tot eu și de ea — în ce privește detaliile legate de cumpărare și de acoperire, chiar dacă până la urmă doar o vor folosi ambasadorul și Stormont. Sincer să fiu, nu cred că au experiența noastră. E un risc pe care nu ni-l putem permite. Mi-ar plăcea să știu ce părere aveți. Nu neapărat acum. Mai târziu.

Un zgomot întârziat de dinți supti îi spuse lui Osnard că directorul său regional era încă prezent, chiar dacă în mică măsură. Întinse brațul, luă paharul gol din mâna lui Luxmore și-l așeză pe masa de ceramică.

— Ce părere aveți, domnule? Un apartament ca acesta pentru Opoziție — modern, anonim, aproape de comunitatea financiară, nimeni nu se va simți în afara elementului său — și o a doua casă în orașul vechi, care va fi folosită în tandem.

Se gândea de câțva timp să pună un picior pe piața imobiliară înfloritoare din Panama.

— În Unii mari, în orașul vechi găsești ce ai bani să cumperi. Sunt amplasări diferite. Pentru un apartament ca lumea — un duplex refăcut de un arhitect — trebuie să socotești în jur de cincizeci de mii. Dacă vrei ce-i mai bun, poți avea un conac cu douăsprezece camere, cu o grădină mică, intrare de serviciu, vedere la mare — le oferi o jumătate de milion și-ai bătut palma cât ai zice pește. În doi ani ți-ai dublat banii, atâta timp cât nimeni nu se atinge de clădirea vechiului Club Union, pe care Torrijos a transformat-o în club pentru gradați, de ciudă că nici clubul nu-l primise ca membru. O să fac în așa fel încât să aflu în ce stadiu se află proiectul înainte să ne lansăm.

— Andrew?

— Sunt aici.

Își supse dinții. Ochii i se închiseră, apoi se deschiseră brusc.

— Hm, Andrew, spune-mi ceva.

— Dacă pot, Scottie.

Luxmore își întoarse capul, până ajunse să-l privească în față pe subordonatul său.

— Sfânta fecioară englezoaică, aia cu sâni mari și cu vino-ncoace, care ne-a onorat cu prezența reuniunea din seara asta...

— Da, domnule?

— E cumva ce numeam, pe vremea noastră, o fâșneală? Pentru că n-am mai văzut în viața mea o tânără care să acapareze în halul ăsta atenția unui... Andrew! Pentru numele lui Dumnezeu! Cine naiba poate fi

la ora asta?

Osnard nu avea să afle niciodată părerea lui Luxmore despre Fran. Soneria de la ușa din față deveni insistentă, apoi insuportabilă. Ca un rozător speriat, Luxmore și barba lui se retraseră în colțul cel mai adânc al fotoliului.

Instructorii nu se înșelaseră când lăudaseră aptitudinea lui Osnard pentru arta secretelor. Câteva pahare de whisky nu-i adormiseră defel reflexele și perspectiva unei scene cu Fran le ascuțise. Dacă venise să-l sărute și să se împace, greșise adresa și alesese cel mai prost moment posibil. Lucru pe care era gata să i-l spună în termenii cei mai vulgari. Și, pentru început, ar fi făcut bine să nu mai apese pe butonul nenorocitei ăleia de sonerii.

Sfătuindu-l inutil pe Luxmore să rămână unde era, Osnard traversă sufrageria spre hol, închizând ușile în urma lui și-și lipi ochiul de vizorul ușii. Lentila era acoperită de condens. O șterse pe partea lui cu o batistă pe care o scoase din buzunar și descoperi un ochi încețoșat, de sex nedecis, care-l privea în timp ce soneria continua să urle ca o alarmă de incendiu. Apoi ochiul se retrase și o recunoscă pe Louisa Pendel, aproape goală, cu excepția ochelarilor cu rame din baga, într-un picior, în timp ce-și scotea pantoful ca să bată cu el în ușă.

Louisa nu-și mai amintea care fusese picătura ce făcuse să se reverse paharul și nici n-o interesa. Se întorsese de la squash și găsisese casa goală. Copiii erau în vizită la familia Rudd, unde urmau să rămână peste noapte. Pe Ramón îl considera una dintre cele mai mari canalii din Panama și detesta ideea că veneau în contact cu el. Asta nu din cauză că Ramón ura femeile, ci pentru că făcuse o aluzie cum că ar ști mai multe despre Harry decât știa ea, și numai de rău. Și din cauză că, la fel ca Harry, se închidea în el de îndată ce deschidea discuția despre orezărie, deși fusese cumpărată cu banii ei.

Dar nimic din toate astea nu explica reacția ei când se întoarse de la squash, sau de ce se trezise plângând fără motiv, când, în ultimii zece ani, avusese atâtea motive și se abținuse. Așa că presupuse că plânsul se datora unei disperări acumulate, ajutată de un pahar mare de votcă cu gheață, băut înainte de duș, fiindcă avea chef. După duș, își examina corpul înalt de un metru optzeci, gol, în oglinda din dormitor.

Să fiu obiectivă. Să uit o clipă ce înălțime am. Să uit de frumoasa mea soră Emily, cu șuvițele ei aurii, cu un fund de poster din *Playboy*, cu niște țâțe ce te puteau duce la crimă și cu lista ei de cuceriri mai lungă decât cartea de telefon din Panama City. Dacă aș fi bărbat, aș dori sau nu să mă culc cu femeia din oglindă? Bănuia că da, dar pe ce se baza? Harry era singura ei referință.

Își puse altfel întrebarea. Dacă aș fi Harry, aș mai avea chef să mă culc cu mine, după doisprezece ani de căsnicie? Răspunsul era: dacă e să judecăm după atitudinea lui recentă, nu. Prea obosit. Venit la ore prea târziu. Prea conciliant. Prea vinovat de ceva Bine, bine, el se simțea mereu vinovat. Vinovăția era punctul lui forte. Dar în ultima vreme o purta ca pe o pancartă: sunt un nemernic, sunt un paria, sunt vinovat, nu te merit, noapte bună.

Ștergându-și lacrimile cu o mână și strângând paharul în cealaltă, își continuă parada prin dormitor, studiindu-se, luând diferite poze și gândindu-se cum, pentru Emily, toate erau ușor de obținut, indiferent dacă juca tenis, călărea, înota sau spăla vase, nu putea să facă o mișcare dizgrațioasă nici dacă se străduia. Chiar și ca femeie, orgasmul

era gata doar privind-o. Louisa încercă să se legene obscen. Cea mai nereușită târfă pe care o văzuse vreodată. Un dezastru. Prea osoasă. Fără fluiditate în mișcări. Fără unduire din șolduri. Prea bătrână. Întotdeauna fusese așa. Prea înaltă. Scârbită, se duse în bucătărie și, tot goală, își turnă cu hotărâre un nou pahar de votcă, de data asta fără gheață.

Ce o mânase era dorința adevărată de a bea, nu "poate că ar trebui să bea ceva", pentru că fusese nevoită să deschidă o sticlă nouă și să găsească un cuțit cu care să taie sigiliul înainte de a putea să toarne, lucru pe care nu-l faci dacă în chip firesc, aproape din întâmplare, îți torni ceva ca să te remonteze, în timp ce bărbatu-tău e plecat să se reguleze cu amanta.

— Băga-l-aș undeva, spuse ea cu voce tare.

Sticla provenea din noul stoc pentru clientelă al lui Harry. Deductibil, îi spusese el.

— Deductibil din ce? întrebă ea.

— Din impozit.

— Harry, nu vreau ca locuința mea să fie folosită drept bar fără taxe.

Un zâmbet vinovat. Îmi pare rău, Lou. Așa se procedează. N-am vrut să te necălesc. N-o să mai fac. Umil, aproape târându-se.

— Băga-l-aș undeva, repetă ea și se simți mai bine.

La fel și pe Emily, căci fără Emily, căreia trebuia să-i fac concurență, n-aș fi ales niciodată drumul moralității, niciodată n-aș fi pretins că nu sunt de acord cu nimic, nu mi-aș fi păstrat atât de mult virginitatea, mai să ating recordul mondial, numai ca să le arăt tuturor cât de pură și de serioasă eram, spre deosebire de frumoasa și stricata mea soră! Nu m-aș fi îndrăgostit niciodată de toți preoții sub nouăzeci de ani care urcau la amvon în Balboa și ne spuneau să ne căim pentru păcatele noastre și ale lui Emily în special, nu m-aș fi erijat niciodată în pioasa Domnișoara Perfecțiune și în arbitrul greșelilor tuturor, când ceea ce voiam de fapt era să fiu mângâiată, admirată, răsfățată și regulată ca și celelalte fete din zonă.

Și orezăria o bag undeva. Orezăria *mea*, la care Harry nu vrea să mă mai ducă, pentru că și-a instalat-o acolo pe nenorocita aia de *chiquilla* — uite, draga mea, te așezi frumușel la fereastră și aștepti să mă întorc. Te bag undeva. O înghițitură de votcă, încă o înghițitură. Apoi o înghițitură mare și simți cum îți încălzește părțile care contează cu adevărat. Astfel revigorată, se strecură înapoi în dormitor ca să-și reia cu și mai mare dăruire fâțâiala în fața oglinzii. *Așa e erotic? Pe naiba! Dar așa? Uită-te acum!* Dar nu era nimeni care să-i răspundă. Nimeni care să aplaude sau să râdă, să se excite. Nimeni care să bea cu ea, să-i facă de mâncare, s-o sărute pe gât și s-o calmeze. Nici urmă de Harry.

Sânii, totuși, nu arătau rău pentru patruzeci de ani. Mai bine decât ai lui Jo-Ann, când se dezbracă de tot. Nu ca ai lui Emily, dar cine are sânii ca ea? În sănătatea lor. În sănătatea sânilor mei. Hai, sânilor, ridicați-vă, tocmai țin un toast în sănătatea voastră. Se așază brusc pe pat, cu bărbia în palme, privind telefonul care suna pe noptiera lui Harry.

— Du-te dracului! îl sfătui ea.

Și ca să întărescă mesajul, ridică receptorul doi centimetri, strigă: "Du-te dracului!" și-l puse la loc.

Dar când ai copii, întotdeauna răspunzi până la urmă.

— Alo? Da, cine e? strigă ea, când sună din nou.

Era Naomi, ministrul panamez al dezinformării, gata să-i împărtășească o bârfă pe cinste. Bine. Convorbirea asta o aștepta de mult.

— Naomi, ce bine-mi pare că te aud, pentru că voiam să-ți scriu și tocmai mi-ai făcut economie de un timbru. Naomi, vreau să dispari din viața mea. Nu, nu, ascultă-mă, Naomi. Naomi, dacă ți se întâmplă să treci prin parcul Vasco Nuñez de Balboa și-l vezi pe bărbatu-meu pe spate, în timp ce elefantul pitic de la Barnum i-o suge, ți-aș fi recunoscătoare dacă le-ai povesti celor douăzeci de prietene ale tale și mie nu mi-ai spune *niciodată*. Pentru că nu mai vreau să-ți aud nenorocita de voce până nu mi-oi vedea ceafa fără oglindă. Noapte bună, Naomi.

Cu paharul în mână, Louisa îmbracă o rochie de casă roșie, pe care i-o adusese Harry de curând, cu trei nasturi mari și decolteu reglabil, luă o daltă și un ciocan din garaj și traversează curtea spre biroul lui Harry, pe care în ultima vreme îl ținea încuiat. Ce cer superb. N-a mai văzut de săptămâni de zile un cer frumos. Stelele despre care le vorbeam copiilor noștri. Asta e centura lui Orion cu pumnalul în ea, Mark. Și uite-le pe cele șapte surori, Hannah, cele pe care visezi întotdeauna să le ai. Și luna nouă, frumoasă de pică.

De aici îi scrie, își zise ea, apropiindu-se de ușa împărăției lui. Dragei mele *chiquilla*, la orezăria soției mele. Louisa îl observase ore în șir, prin fereastra aburită a băii ei, o umbră aplecată deasupra biroului, cu capul dat într-o parte și limba scoasă, în timp ce scria scrisori de dragoste, deși scrisul nu a fost niciodată punctul forte al lui Harry, căci Arthur Braithwaite, cel mai mare sfânt din toate timpurile, neglijase acest aspect al educației fiului său adoptiv.

După cum se aștepta, ușa era încuiată cu cheia, dar nu puneă cine știe ce probleme. O ușă, dacă dai serios în ea cu un ciocan pe care îl ridici cât poți de sus înainte de a-l lăsa să cadă peste capul lui Emily, lucru pe care Louisa visase să-l facă toată adolescența, nu e decât o grămadă de rahat, cum sunt cele mai multe lucruri pe lumea asta.

După ce sparse ușa, Louisa se repezi la biroul soțului ei și forță sertarul de sus cu ciocanul și cu daltă — trei lovituri zdrene, înainte să-și dea seama că sertarul nu era încuiat. Scotoci prin el. Facturi. Desene ale arhitectului pentru Colțul Sportivului. Nimeni nu nimerește de prima dată. În nici un caz nu eu. Încercă al doilea sertar. Încuiat, dar cedă la primul atac. Conținutul era mult mai promițător. Eseuri neterminate despre Canal. Reviste erudite, tăieturi din presă, rezumate ale acestora scrise cu scrisul înflorat, de croitor, al lui Harry.

Cine naiba e femeia pentru care face toate astea? Harry, cu tine vorbesc. Te rog, ascultă-mă. Cine e femeia pe care ai instalat-o la orezăria *mea*, fără consimțământul *meu*, și căreia trebuie să-i faci impresie cu erudiția ta inexistentă? Pentru cine e zâmbetul ăla bovin, visător, pe care îl ai de la o vreme — eu sunt alesul, sunt binecuvântat, pășesc peste ape. Sau lacrimile — fir-ar să fie, Harry, pentru cine sunt lacrimile alea înfricoșătoare, care se formează în ochii tăi și nu cad niciodată?

Furia și frustrarea punând din nou stăpânire pe ea, sparse un alt sertar și îngheță. Dumnezeule mare! Bani! Bani mulți, adevărați! Un sertar întreg plin ochi cu bani. Hârtii de o sută, de cincizeci, de douăzeci. Aruncate în sertar ca biletele vechi de parcare. O mie. Două, trei mii. A spart o bancă. Pentru cine?

Pentru amanta lui, care o face pe bani? Pentru ea, ca s-o ducă la restaurant, fără să treacă banii cheltuiți în conturile casei? S-o întrețină în stilul cu care e obișnuită, la orezăria *mea*, cumpărată cu moștenirea *mea*? Louisa încercă să-i strige de câteva ori numele, la început ca să-l întrebe politicos, apoi ca să-i ordone, pentru că nu răspundea, și pe urmă

ca să-l blesteme că nu era acolo.

— Lua-te-ar dracu', Harry Pendel! Te bag în mă-ta, te bag în mă-ta, te bag în mă-ta! Oriunde ai fi. Ești un nemernic, un trădător!

Din clipa aceea, totul deveni înjurătură. Limbajul tatălui ei când băuse prea mult, și Louisa simțea o mândrie filială fiindcă, după ce trăsese și ea la măsă, înjura ca ticălosul de taică-său.

Mei, Lou, draga mea, vino aici. Unde e Titanul?" îi spunea așa după marca imensei macarale germane din portul Gamboa. *"Nu merită un domn bătrân puțină atenție din partea fiicei lui? Nu-i dai un pupic unui domn bătrân? Asta numești tu pupic? Lua-te-ar dracu'! Mă auzi? Lua-te-ar dracu'!"*

Însemnări, cele mai multe despre Delgado. Versiuni distorsionate ale unor povestiri pe care Harry i le storsese serile, la cina pe care îi plăcea să i-o pregătească el. Delgado al *meu*. Adoratul *meu* substituit de tată, Ernesto, onestitatea pe două picioare, iar soțul meu face însemnări murdare pe seama lui. De ce? Fiindcă e gelos pe el. Întotdeauna a fost. Crede că-l iubesc pe Ernesto mai mult decât îl iubesc pe el. Crede că vreau să mă reglez cu Ernesto. Titluri: *Femeile lui Delgado* — ce femei? Ernesto nu e genul ăsta! *Delgado și Preșul* — din nou Preșul domnului Osnard. *Opiniile lui Delgado despre japonezi* — lui Ernesto îi e frică de ei. Crede că vor să-i ia Canalul. Are dreptate.

Louisa explodează din nou, de data asta cu voce tare:

— Naiba să te ia, Harry Pendel, n-am spus *niciodată* una ca asta, inventezi! Pentru cine? *De ce?*

O scrisoare neterminată, fără adresant. O ciornă, pe care probabil că intenționa s-o arunce:

Cred că te-ar interesa să afli o mică anecdotă interesantă despre Emie al nostru, pe care Louisa a auzit-o ieri la serviciu și a găsit de cuviință să mi-o raporteze...

A găsit de cuviință? Eu nu *găsesc de cuviință*. I-am spus o bârfă de la birou! De ce naiba o *soție* trebuie să *găsească de cuviință* înainte să-i spună *soțului* ei o bârfă, la ei acasă, despre un om drept și nevinovat, care nu vrea decât să facă tot ce e bine pentru Panama și Canal?

Găsește de cuviință pe dracu'! Dracu' să te ia — pe tine, care ai vrea să afli ce *găsim de cuviință* să ne spunem unul celuilalt în propria noastră casă! Ești o ticăloasă. O putoare care mi-a furat bărbatul și orezaria.

Ești Sabina!

Louisa găsisese, în sfârșit, numele târfei. Cu litere îngrijite de tipar, căci lui Harry îi venea mai ușor să scrie cu litere de tipar. SABINA, scris mic, frumos și încercuit. SABINA, urmat de STUDENTĂ STG, în paranteze. Ești Sabina, studentă stângace, ești în legătură cu alți studenți și lucrezi pe dolari SUA — sau așa crezi, pentru că *lucrează pe dolari SUA* e scris între ghilimele, și primești cinci sute de dolari pe lună, plus o primă când te întreci pe tine însăși. Totul era acolo, prezentat în formă de organigramă, așa cum învățase Harry de la Mark. Ideile nu trebuie să fie lineare, tăticule. Ele pot pluti ca niște baloane prinse cu o sfoară, în ordinea pe care o vrei. Le poți lua separat sau împreună. E grozav. Sfoara balonului Sabina ducea direct la H, semnătura napoleoniană a lui Harry când își dădea aere. În timp ce sfoara balonului Alpha — pe care tocmai îl descoperise — ducea la Beta, apoi la Marco (Preș) și abia după aceea înapoi la H. Sfoara Ursului ducea și ea tot la H, dar balonul Ursului

era desenat cu o linie ondulată, de parcă stătea să explodeze.

Mickie avea și el un balon al lui și era descris ca fiind *comandantul suprem al OT*, iar sfoara lui îl lega pe vecie de balonul lui Rafi. *Mickie al nostru? Mickie al nostru* este comandantul suprem al OT? Și are șase sfori care conduc de la balonul lui la *Arme, Informatori, Mituiri, Comunicări, Bani gheață, RaS*. Rafi *al nostru? Mickie al nostru*, care sună o dată pe săptămână ca să-și anunțe a nu știu câta sinucidere?

Reîncepu să cotrobăie. Voia să găsească scrisorile târfei de Sabina către Harry. Dacă i-a scris scrisori, cu siguranță că Harry le-a păstrat. Harry nu ar arunca o cutie de chibrituri goală sau un gălbenuș de ou de care nu avem nevoie, moștenire a copilăriei lui trăite în sărăcie. Răsturnă totul, în căutarea scrisorilor Sabinei. Sub banii ei? Sub o scândură din dușumea? Într-o carte?

Doamne sfinte, agenda lui Delgado. Ținută de Harry, nu de Delgado. Nu una adevărată, o contrafacere scrisă cu un creion cu vârf tare, copiată probabil din hârtiile mele. Întâlnirile reale ale lui Delgado la orele corecte. Întâlniri inventate, în intervalul de timp în care nu avea nici una:

Întâlnire la miezul nopții cu "căpitani de port" japonezi, la care a participat și Preșul, în secret... traseu secret în mașină cu ambasadorul fr., o valiză cu bani își schimbă proprietarul... Întâlnire cu emisarul cartelului columbian al drogurilor la ora douăzeci și trei. Cazinoul cel nou al lui Ramón... Organizează un dineu privat afară din oraș cu "căpitani de port" japonezi, oficialități panameze și Preșul...

Delgado *al meu* le face pe toate astea? Ernesto Delgado al meu primește bani de la ambasadorul francez? Are relații cu cartelul *columbian al drogurilor*? Harry, ești nebun de legat? Ce acuzații murdare inventezi împotriva șefului meu? Ce minciuni odioase spui? Cui? Cine te plătește pentru mizeria asta?

— Harry! urlă ea, revoltată și disperată.

Dar numele lui răsună ca o șoaptă, acoperit de soneria telefonului.

Șmecheră de data asta, Louisa ridică receptorul, ascultă, nu zise nimic, nici măcar "Du-te dracului din viața mea!"

— Harry?

O voce de femeie înăbușită, epuizată, rugătoare. Ea e. Interurban. Sună de la orezărie. Fond sonor, zgomot de lovituri. Probabil că dărmă moara.

— Harry? Vorbește! strigă vocea femeii.

O târfă spaniolă. Tata spunea întotdeauna că nu trebuie să am încredere în ele. Se smiorcăie. Ea e. Sabina. Are nevoie de Harry. Cine nu are?

— Harry, ajută-mă, am nevoie de tine!

Stai. Nu spune nimic. Nu-i spune că nu ești Harry. Ascultă ce mai are de spus. Cu buzele strâns lipite. Cu receptorul lângă ureche. Vorbește, târâtură! Spune cine ești. Târfa respiră. O respirație gâfâită. Hai, Sabina dragă, vorbește. Spune: Vino să mi-o tragi, Harry. Spune: Harry, te iubesc. Spune: Unde dracu' sunt banii mei, de ce îi ții într-un sertar, sunt eu, Sabina, studenta stângace care te sună de la nenorocita aia de fermă și mă simt singură.

Noi bubuituri. Ca niște explozii, ca rateurile de motocicletă. O pocnitură. O palmă. Pun jos paharul cu votcă. Urlu din răspuțeri, în spaniola americană clasică a tatălui meu.

— *Cine e la telefon? Răspunde-mi!*

Aștept. Nimic. Smiorcăieli, dar nu și cuvinte. Louisa trece pe engleză.

— Lasă-mi bărbatul în pace, mă auzi, Sabina, târfă nenorocită ce ești! *Te bag în mă-ta, Sabina!* Șterge-o din orezăria mea!

Nici un cuvânt.

— Sunt în biroul lui, Sabina. *Chiar în clipa asta* caut nenorocitele tale de scrisori. Ernesto Delgado nu e corupt. Mă auzi? E o minciună. Lucrez pentru el. Ceilalți sunt corupți, nu Ernesto. Vorbește odată!

Alte bufnituri și pocnituri în aparat. Isuse, ce e asta? O nouă invazie? Târfa plânge jalnic și închide. Se vede aruncând receptorul în furcă, ca în toate filmele bune. Se așază. Privește fix telefonul, așteptând să sune din nou. Nu sună. Vasăzică, până la urmă i-am zdrobit capul soră-mii. Sau altcineva a făcut-o. Biata Emily. Lua-te-ar dracu'. Louisa se ridică. Se ține bine pe picioare. Ia o înghițitură de whisky, să se trezească. Minteaa îi e clară ca apa de izvor. Vai de capul tău, Sabina. Bărbatu-meu e nebun. Bănuiesc că nici tu n-o duci prea bine. Asta meriți. Orezăriile pot fi locuri teribil de singuratic.

Rafturi cu cărți. Hrană pentru minte. Exact de ce au nevoie spiritele perplexe. Caută în cărți scrisorile târfei către Harry. Cărți noi în locuri vechi. Cărți vechi în locuri noi. Explică. Harry, pentru numele lui Dumnezeu, explică-mi. *Spune-mi, Harry. Vorbește-mi.* Cine e Sabina? Cine e Marco? De ce îl ponegrești pe Ernesto?

Un timp pentru observare și meditație, cât Louisa Pendel, în rochia ei de casă roșie, cu trei nasturi și nimic pe dedesubt, trece în revistă cărțile soțului ei, bombându-și sânii și fundul. Se simte teribil de goală. Mai mult decât goală. Fierbinte. Și-ar mai dori un copil. Și-ar dori să le aibă pe toate cele șapte surori ale Hannei, cu condiția ca nici una dintre ele să nu fie o Emily. Cărțile tatălui său despre Canal defilează în fața ei, începând cu zilele în care scoțienii încercau să creeze o colonie în Darien și pierduseră jumătate din averea țării lor. Le deschide una câte una, le scutură atât de tare, încât legăturile crapă, le azvârle nepăsătoare peste umăr. Nici urmă de scrisori de dragoste.

Cărți despre căpitanul Morgan și pirații săi, care au jefuit orașul Panama și l-au ars din temelii, de n-au mai rămas decât ruinele unde ne ducem cu copiii în picnic. Dar nici urmă de scrisori de dragoste de la Sabina sau de la altcineva. Nici urmă de scrisori de la Alpha, Beta, Marco sau Ursul. Sau de la vreo studentă stângace cu poponeața bine făcută, care primește bani suspecti din Statele Unite. Cărți despre vremurile când Panama aparținea Columbiei. Dar nu scrisori de dragoste, oricât de tare le-ar izbi de pereți.

Louisa Pendel, viitoarea mamă a celor șapte surori ale Hannei, goală pușcă sub rochia de casă în care el n-o regulase niciodată, cu picioarele strânse sub ea, răsfoiește istoria construcției Canalului și-și dorește să nu fi țipat la biata femeie ale cărei scrisori de dragoste nu le poate găsi și care, probabil, nu era Sabina și nu suna de la orezărie. Povestiri despre bărbați care au existat cu adevărat, cum ar fi George Goethals și William Crawford Gorgas, bărbați respectabili și ordonați, dar și nebuni, bărbați credincioși soțiilor lor, în loc să scrie scrisori despre ce "găseau de cuviință", să-i ponegrească reputația șefului lor sau să ascundă teancuri de bancnote în birouri încuiate, ca să nu mai vorbim despre pachetele de scrisori pe care nu le pot găsi. Cărți pe care tatăl ei i le dădea să le citească, în speranța că, într-o bună zi, își va construi nenorocitul ei de canal propriu.

— Harry? urlă ea din răspuțeri, ca să-l sperie. Harry? Unde ai pus scrisorile târfei ăleia nenorocite? Harry, vreau să știu.

Cărți despre tratatele Canalului. Cărți despre droguri și "încotro se îndreaptă America Latină?" încotro se îndreaptă nenorocitul de bărbatu-meu ar fi mai potrivit. Și bietul Ernesto. Louisa se așază și-i vorbește lui Harry pe un ton calm și rezonabil, calculat să nu-l domine. Țipatul nu

mai servește la nimic, îi vorbește ca o ființă matură unei alte ființe mature, din fotoliul cu armătură din lemn de tec pe care tatăl ei îl ocupa când încerca s-o facă să i se așeze pe genunchi.

— Harry, nu înțeleg ce faci în fiecare seară în biroul tău, indiferent de ora la care vii acasă după ce-ai făcut în oraș. Dacă scrii un roman despre corupție, o autobiografie sau o istorie a croitoriei, cred că ar fi trebuit să-mi spui și mie, căci, la urma urmelor, suntem căsătoriți.

Harry se face mic, cum spune când glumește pe seama falsei umilințe a croitorului.

— Lucrez la conturi, Louisa, înțelegi? În timpul zilei, când soneria nu se mai oprește, nu ești inspirat.

— Conturile fermei?

Iar lovește sub centură. Orezăria a devenit un subiect tabu în casa lor și ea ar trebui să respecte această regulă: Ramón restructurează finanțele, Lou. Angel a început să pună unele semne de întrebare, Lou.

— Prăvălia, murmură Harry spăsit.

— Harry, mă pricep. Am avut note foarte bune la matematică. Te pot ajuta oricând.

Harry clatină deja din cap.

— Lou, aici nu e vorba de matematica pe care o știi tu. E mai degrabă o treabă de creație, o proiecție a cifrelor.

— De-aia ai înnegrit de însemnări *Cărarea dintre mări* a lui McCullough, de nu mai poate nimeni în afară de tine s-o citească?

— Păi, da, ai dreptate, Lou, ce bună observatoare ești, spune el cu o veselie artificială. Mă gândesc să dau la mărit câteva dintre gravurile alea vechi, înțelegi, ca să le pun în Club, dându-i astfel un aer mai apropiat de Canal. Poate găsesc și câteva antichități, pentru atmosferă.

— Harry, întotdeauna mi-ai spus, și sunt de acord că panamezilor, cu câteva nobile excepții, cum ar fi Ernesto Delgado, puțin le pasă de Canal. Nu ei l-au construit, noi am făcut-o. Ei nici măcar nu au furnizat mâna de lucru, care provenea din China, Africa și Madagascar, din Caraibe și din India. Iar Ernesto e un om de treabă.

Dumnezeule, își zise ea. De ce vorbesc așa? De ce sunt o scorpie pioasă și țișătoare? Ușor de răspuns. Fiindcă Emily e o curvă.

Se așază la biroul lui Harry, cu capul în mâini, regretând că-i spărsese sertarele, regretând că țișase la femeia aceea plângăcioasă, regretând că gândise din nou urât despre Emily. Niciodată n-am să mai vorbesc așa cu cineva, hotărârea. N-o să mă mai pedepsesc pedepsindu-i pe ceilalți. Nu sunt răutatea de maică-mea, nici nenorocitul de taică-meu și nu sunt nici o scorpie perfectă și pioasă din Zonă. Și-mi pare teribil de rău că, într-un moment de tensiune, sub influența alcoolului, am fost în stare să insult o păcătoasă ca și mine, chiar dacă e amanta lui Harry, și dacă e, o omor. Scotocind printr-un sertar pe care îl neglijase până atunci, dădu de o altă capodoperă neterminată:

Andy, o să te bucuri să afli că noul nostru aranjament satisface din plin toate părțile, mai ales doamnele. Cum totul depinde de mine, L nu se simte vinovată față de Ernie, ca să nu mai vorbim că, în ce privește familia, e mai sigur ca treaba asta să rămână între noi doi. O să continuu de la magazin.

La fel și eu, își zise Louisa în bucătărie, turnându-și încă un pahar înainte de a porni la drum. Descoperise că alcoolul nu o mai afecta. Ce o afecta era Andy, adică Andrew Osnard care, de când citise fragmentul acela, îi luase brusc locul Sabinei ca obiect al curiozității ei.

Numai că asta nu era un lucru nou.

Domnul Osnard îi stârnise curiozitatea din ziua în care fuseseră în excursie pe Anytime Island și trăsese concluzia că Harry ar vrea ca ea să se culce cu el, ca să-și ușureze conștiința, deși, din câte știa ea despre conștiința lui Harry, un regulat nu părea să rezolve problema.

Probabil că telefonase după un taxi, căci era în fața casei și soneria de la ușa de intrare zbârnâia.

Osnard se întoarse cu spatele la vizor și traversă sufrageria spre balconul pe care Luxmore ședea în aceeași poziție aproape fetală, prea speriat ca să vorbească sau să facă ceva. Ochii lui injectați erau larg deschiși, frica îi contracta buza de sus într-un rânjet, doi dinți gălbejiți din față apăruseră între barbă și mustață, probabil cei pe care și-i suga când dorea să sublinieze o întorsătură reușită a frazei.

— CORSAR DOI îmi face o vizită neprevăzută, îi spuse Osnard calm. E o mică problemă. Ar fi mai bine dacă ai pleca repede.

— Andrew, sunt ofițer superior. Dumnezeule, ce-i cu loviturile astea? O să scoale și morții.

— O să te ascund în dulapul cu haine. Când auzi că închid ușa sufrageriei în urma ei, ia liftul până în holul de la intrare, dă-i portarului un dolar și spune-i să-ți cheme un taxi care să te ducă la El Panama.

— Dumnezeule, Andrew.

— Ce-i?

— N-o să pățești nimic? Ascult-o. E cumva înarmată? Ar trebui să chemăm poliția, Andrew. Încă un cuvânt.

— Ce-i?

— Pot avea încredere în șoferul de taxi? Am auzit tot felul de lucruri despre ei. Cadavre în port. Nu vorbesc spaniola, Andrew.

Ajutându-l să se ridice, Osnard îl conduse în hol, îl vâri în dulap și închise ușa. Scoase lanțul de la ușa de intrare, trase zăvoarele, răsuci cheia și o deschise. Bătăile se opriră, dar soneria continuă să zbârnâie.

— Louisa, spuse el luându-i degetul de pe buton. Ce surpriză plăcută. Unde e Harry? De ce nu intri?

O prinse de încheietura mâinii, o trase în hol și închise ușa fără să pună zăvorul sau s-o încuie. Se aflau aproape unul de celălalt, față în față, Osnard ținându-i mâna înarmată cu pantoful deasupra capului, ca și cum se pregăteau să înceapă un vals de modă veche. Louisa lăsă pantoful să-i cadă din mână. Nu scotea nici un sunet, dar îi simțea respirația, care mirosea ca respirația mamei lui când era silit s-o lase să-l sărute. Rochia ei era foarte subțire. Prin materialul roșu, îi simțea sânii și umflătura triumfului pubian.

— De-a ce naiba te joci cu soțul meu? spuse ea. Ce-i cu toate porcăriile alea pe care ți le-a spus despre Delgado, cum că ar primi mită de la francezi și că ar avea de-a face cu cartelul drogurilor? Cine e Sabina? Cine e Alpha?

Dar, în ciuda virulenței cuvintelor ei, vorbea pe un ton nesigur, cu o voce care nu era nici destul de puternică, nici destul de convingătoare ca să pătrundă prin ușa dulapului cu haine. Și Osnard, cu instinctul lui pentru slăbiciunea altora, simți imediat frica ce o stăpânea: frică de el, frică pentru Harry, frică de ce era interzis și, mai ales, frică pentru că va afla lucruri atât de cumplite, încât nu va mai putea să le uite niciodată. Osnard însă le și auzise. Prin întrebările ei, Louisa răspunsese la toate întrebările lui, care se adunaseră în ultimele săptămâni ca niște semnale nedescifrate, în colțurile secrete ale conștiinței lui:

Nu știe nimic. Harry nici n-a recrutat-o. E o escrocherie.

Louisa se pregătea să repete întrebările, să le dezvolte sau să pună altele, dar Osnard nu putea să riște una ca asta cu Luxmore care putea să audă. Îi puse o mână peste gură, îi coborî brațul ridicat, i-l duse la spate, o întoarse spre el și o sili să meargă până în sufragerie într-un singur pantof, trântind cu piciorul ușa în urma lor. Cam la jumătatea camerei se opri, fără s-o scape din strânsoare. Doi nasturi se deschiaseră și-i descoperiseră sânii. Îi simți inima bătându-i cu furie sub încheietura mâinii lui. Louisa respira rar, adânc. Auzi cum se închide ușa de la intrare în urma lui Luxmore. Așteptă și auzi zgomotul liftului și şuieratul ușilor electrice. Auzi apoi cum coboară liftul. Își luă mâna de pe gura ei și-și dădu seama că avea salivă pe palmă. Îi cuprinse un sân gol în palmă și simți cum sfârcul se întărește. Tot în picioare în spatele ei, îi dădu drumul brațului și-l văzu cum alunecă languros de-a lungul corpului. O auzi murmurând ceva, în timp ce arunca și cel de-al doilea pantof din picior.

— Unde e Harry? Întrebă el, fără să slăbească strânsoarea.

— S-a dus după Abraxas. E mort.

— Cine e mort?

— Abraxas. Cine naiba să fie? Dacă Harry ar fi mort, nu s-ar fi putut duce să-l caute, nu?

— Unde a murit?

— Guararé. Ana zice că și-a tras un glonț în cap.

— Cine e Ana?

— Amanta lui Mickie.

Își așeză mâna dreaptă peste celalalt sân și se trezi cu o șuviță din părul ei șaten în gură când Louisa își frecă tare capul de fața lui și fesele de organele lui genitale. O întoarse pe jumătate spre el, o sărută pe tâmplă și pe pomete și linse transpirația care-i șiroia pe față. Simți cum tremură din ce în ce mai tare, până când buzele și dinții ei se închiseră peste gura lui într-o grimasă. Limba ei o căuta pe a lui, îi zări ochii în lacrimi și o auzi șoptind "Emily".

— Cine e Emily? Întrebă el.

— Sora mea. Ți-am vorbit despre ea pe insulă.

— Cum naiba ai aflat despre toate astea?

— Locuiește la Dayton, Ohio, și s-a regulat cu toți prietenii mei. Știi ce-i aia rușine?

— Mă tem că nu. Mi-au extirpat-o când eram copil.

O mână de-a ei începu să-l tragă de poalele cămășii, cealaltă încercând, stângaci, să intre în pantalonul Pendel & Braithwaite, în timp ce murmură cuvinte pe care numai ea le auzea și oricum pe el nu-l interesau. Întinse mâna spre al treilea nasture, dar ea i-o dădu deoparte nerăbdătoare și-și trase rochia de casă peste cap. Osnard își scoase pantofii și, dintr-o singură mișcare, pantalonii, chiloții și șosetele, leoarcă de transpirație. Își trase cămașa peste cap. Goi, față în față, se cântăriră din priviri ca doi luptători înainte de luptă. Pe urmă Osnard o cuprinse cu amândouă brațele, o ridică, o trecu peste pragul dormitorului și o trânti pe pat, unde ea începu imediat să-l atace cu mișcări largi ale coapselor.

— Așteaptă, pentru numele lui Dumnezeu, îi ordonă el și o împinse deoparte.

O posedă apoi foarte încet și sigur, folosindu-și toate talentele, dar și pe ale ei. Ca s-o facă să tacă. Ca să strângă rândurile. Ca s-o atragă în tabăra lui, înaintea oricărei bătălii care avea să urmeze. Pentru că mi-am făcut un principiu din a nu refuza niciodată o ofertă rezonabilă. Pentru că mi-a plăcut din prima zi. Pentru că să regulezi nevasta unui prieten e în-totdeauna destul de interesant.

Louisa era culcată cu spatele la el, cu capul sub perne și cu genunchii ridicați ca mijloc de apărare, cu cearșaful până la nas. Închisese ochii, mai mult ca să moară decât ca să doarmă. Avea zece ani și era consemnată în dormitorul ei din Gamboa, cu perdelele trase, ca să-și ispășească păcatele după ce tăiasse fâșii-fâșii, cu foarfecele de croitorie, noua bluză a lui Emily, sub pretext că era indecentă. Voia să se scoale și să-i ceară periuța de dinți, să se îmbrace, să-și pieptene părul și să plece, dar a face oricare dintre aceste lucruri însemna să admită realitatea locului și a timpului, trupul gol al lui Osnard în pat, lângă ea și faptul că nu avea cu ce să se îmbrace, în afara unei rochii de casă transparente cu nasturii rupți — unde naiba o lăsase? — și a unei perechi de pantofi fără toc, ca să nu pară atât de înaltă — ce naiba făcuse cu ei? — plus că avea o durere de cap atât de mare, că era gata să-i ceară s-o ducă la spital, unde ar putea să ia noaptea asta de la capăt, fără votcă și fără să spargă biroul lui Harry, dacă asta era ce făcuse, fără Marta, fără prăvălie, fără moartea lui Mickie, fără ca reputația lui Delgado să fie făcută praf de Harry, fără Osnard și toate astea. Se dusese de două ori la baie, o dată ca să verse, dar de fiecare dată se urcase înapoi în pat și încercase să șteargă tot ce se petrecuse, iar acum Osnard vorbea la telefon și nu era chip să nu-i audă oribilul accent englezesc tăragănat, la patruzeci de centimetri depărtare de urechea ei, oricâte perne și-ar fi pus peste cap sau accentul scoțian adormit și surprins de la celălalt capăt al firului, aidoma ultimelor mesaje transmise de un post de radio defect.

— Regret, domnule, dar am vești proaste.

— Proaste? Ce se petrece acolo? spuse scoțianul, trezindu-se de-a binelea.

— În legătură cu vasul nostru grecesc.

— Vas grecesc? Ce vas grecesc? Despre ce vorbești, Andrew?

— Vasul nostru amiral, domnule. Nava amiral a Liniei Tăcute. Pauză lungă.

— Am priceput, Andrew! Grecul, Dumnezeuule! Mi-a căzut fisa. Cum adică proaste? De ce proaste?

— Se pare că s-a scufundat, domnule.

— Scufundat? Unde? Cum?

— S-a dus la fund.

O pauză, ca să se înțeleagă bine.

— S-a scufundat. Undeva în vest împrejurările exacte nu sunt cunoscute. Am trimis acolo un scriitor ca să afle ce s-a întâmplat.

O noua pauză perplexă la celălalt capăt al firului, ecou al perplexității Louisei.

— Scriitor?

— Unul celebru.

— Aha, am înțeles. Fostul scriitor de romane celebre. Exact. Nu mai spune nimic. Cum s-a scufundat, Andrew? Vrei să zici că s-a scufundat de tot?

— Conform primelor rapoarte, nu va mai naviga niciodată.

— Dumnezeuule. *Dumnezeule!* Cine a făcut una ca asta, Andrew? Sunt sigur că femeia aia. O cred în stare de orice. Mai ales după seara de ieri.

— Deocamdată nu avem alte amănunte, domnule.

— Și echipa? — echipajul vreau să zic — Tăcuții... s-au scufundat și ei?

— Așteptăm vești. Ar fi bine să vă întoarceți la Londra conform planului, domnule. O să vă sun acolo.

Închise și smulse perna de pe fața Louisei. Chiar și cu ochii strâns

închiși, nu putea scăpa de imaginea corpului lui durduliu, întins nonșalant lângă ea, și a penisului lui umflat, pe jumătate treaz.

— N-am spus nimic, bine? îi zise el.

Louisa se întoarse hotărâtă cu spatele la el. Nu era bine.

— Soțul tău e un tip curajos. Are ordin să nu-ți spună niciodată despre ce e vorba. Și nici n-o s-o facă. Nici eu.

— Cum adică, curajos?

— Oamenii îi spun tot felul de lucruri. Și el ni le spune nouă. Ce nu i se spune, caută să afle, adeseori cu riscuri mari. De curând a dat peste ceva mare de tot.

— De-aia îmi fotografia hârtiile?

— Aveam nevoie de programul întâlnirilor lui Delgado. Sunt ore care lipsesc din viața lui Delgado.

— Nu sunt ore care lipsesc. Merge la biserică sau se ocupă de nevastă și copii. Unul dintre copii e la spital. Sebastian.

— Asta e ce-ți spune Delgado ție.

— E adevărat. Termină cu prostiile. Harry face chestia asta pentru Anglia?

— Anglia, America, Europa. Lumea liberă și civilizată.

— În cazul ăsta e un tâmpit. Ca și Anglia, ca și lumea liberă civilizată.

Îi trebui timp și o costă ceva efort, dar în cele din urmă reuși. Se ridică într-un cot și se întoarse cu fața spre el, ca să-l privească.

— Nu cred un cuvânt din tot ce-mi spui, zise ea. Ești un împuțit de escroc englez cu traista plină de minciuni, iar Harry și-a ieșit complet din minți.

— Nu mă crede dacă nu vrei. Dar ține-ți gura.

— Toate sunt prostii. Harry inventează tot. Și tu inventezi. Toată lumea a luat-o razna.

Suna telefonul, un alt telefon, unul pe care nu-l observase, deși era lângă ea, legat de un casetofon de buzunar, alături de veioză. Osnard se rostogoli peste ea fără menajamente, ridică receptorul și Louisa apucă să-l audă spunând, "Harry" înainte de a-și acoperi urechile cu mâinile, de a închide ochii și de a afișa un rictus de dezgust. Dar într-un fel una dintre mâini nu-și făcu corect datoria. Și nu se știe cum, dar una dintre urechi auzi vocea soțului ei, în ciuda cacofoniei din capul ei:

— Mickie a fost asasinat, Andy, anunța Harry.

Vocea lui era fermă și calmă, dar cu un debit rapid.

— Treabă de profesionist, după cum arată, dar asta e tot ce pot să-ți spun pentru moment. Mi s-a zis însă că s-ar mai pregăti și altele, așa că toate părțile interesate ar trebui să-și ia măsuri de precauție. Rafi a și plecat la Miami și o să-i previn pe ceilalți, conform procedurii stabilite. Sunt îngrijorat din cauza studenților. Nu știu cum o să-i împiedicam să cheme flotila.

— De unde suni? Întrebă Osnard.

Urmă o clipă când Louisa i-ar fi putut pune și ea una sau două întrebări lui Harry — ceva de genul: "Mă mai iubești?" — sau "Ai să mă ierți?" — sau "Dacă nu-ți spun, ai să observi că nu mai sunt aceeași?" — sau "La ce oră vii diseară acasă, și vrei să fac cumpărături, ca să gătim împreună?" Încă încerca să aleagă una dintre aceste întrebări când telefonul amuți și tot ce rămăsese era Osnard în coate deasupra ei, cu obrazii lui flasca atârându-i deasupra feței și cu gurița lui umedă, deschisă, dar fără să pară a avea intenția să facă dragoste cu ea, căci, pentru prima oară în scurtul timp de când îl cunoștea, părea pierdut.

— Ce naiba a fost asta? o întrebă el, de parcă era, măcar în parte, vina ei.

— Harry, spuse ea ca o proastă.

— Care Harry?

— Al tău, presupun.

Pufăi și se lasă să cadă pe spate, lângă ea, cu mâinile la ceafă, ca și cum ar fi făcut o scurtă siestă pe o plajă de nudiști. Ridică apoi din nou receptorul, nu pe cel al lui Harry, pe celălalt, și, după ce formă numărul, îl ceru pe Sefior Mellors la camera cutare.

— Se pare că a fost o crimă, spuse el fără vreo introducere, și Louisa bănuî că vorbea cu același scoțian cu care vorbise mai devreme. S-ar părea că studenții vor rupe rândurile... Emoțiile sunt foarte mari... Era foarte respectat... O crimă comisă de un profesionist. Detaliile urmează. Ce înțelegeți prin detonator, domnule? Nu pricep. Ce să detoneze? Nu, desigur. Înțeleg. Cât pot de repede, domnule. Imediat.

Apoi, un timp, păru că se gândește la o mulțime de lucruri, căci îl auzi mormăind și, din când în când, emițând un râs sinistru, până când se ridică brusc pe marginea patului. Se sculă și se duse în sufragerie, de unde reveni cu hainele lui făcute ghem. Găsi cămașa pe care o purtase seara trecută și o îmbrăcă.

— Unde te duci? îl întreabă Louisa.

Și, când văzu că nu-i răspunde, continuă:

— Ce faci, Andrew? Nu pot să înțeleg cum de te scoli, te îmbraci și mă lași aici, fără haine, fără să am unde să mă duc și fără să te ocupi de...

Amuți.

— Îmi pare rău, fetițo. E cam brusc, dar trebuie s-o șterg. La fel și tu. E timpul să te duci acasă.

— Unde acasă?

— Tu în Bethania, eu în vesela Anglie. E regula numărul unu a casei. Când unui informator i se face felul pe teren, ofițerul care se ocupă de cazul lui spală putina. Nu mai trece pe la bază, nu-și mai ia banii, dă fuga acasă la mămica lui.

Își lega cravata în oglindă, cu bărbia ridicată și cu moralul refăcut. Timp de o clipă, nu mai mult, Louisa crezu că citește pe chipul lui un fel de stoicism și o acceptare a înfrângerii care, dacă nu le priveai prea de aproape, puteau trece drept noblețe de caracter.

— Spune-i la revedere lui Harry din partea mea, te rog. Mare artist! Succesorul meu o să ia legătura cu el. Sau n-o s-o ia.

Încă în cămașă, deschise un sertar și scoase un costum de jogging pe care i-l aruncă în pat

— Ar fi bine să îmbraci asta pentru drumul cu taxiul. Când ajungi acasă, arde-l și împrăștie cenușa. Câteva săptămâni nu te prea arăta la față. Tipii de acasă se pregătesc de război.

Hatry, magnatul presei, tocmai își lua prânzul când sosi vestea. Ședea la masa lui obișnuită la Connaught, mânca rinichi cu costiță și bea vinul casei, în timp ce își expunea părerile despre noua Rusie: cu cât se vor lupta mai mult nenorociții ăia între ei, cu atât era mai bucuros.

Cel ce-l asculta, printr-o fericită întâmplare, era Geoff Cavendish, iar mesagerul nu era altul decât tânărul Johnson, succesorul lui Osnard în biroul lui Luxmore, care cu douăzeci de minute în urmă pescuise mesajul exploziv al Ambasadei Britanice — trimis de ambasadorul Maltby în persoană — din teancul de hârtii îngrămădite pe biroul lui Luxmore în timpul dramaticei lui deplasări în Panama. Evident că Johnson, ca un ofițer de con-trainformații ambițios ce era, își făcea un punct de onoare din a parcurge corespondența sosită pentru Luxmore ori de câte ori i se ivea prilejul.

Și, minune, Johnson nu avea cu cine să se consulte în legătură cu

acest mesaj în afară de el însuși. Nu numai tot etajul de sus era la masă, dar cu Luxmore în drum spre țară, în toată clădirea nu exista nimeni în afară de el care să aibă autorizație pentru cazul CORSAR. Mânat de ambiție și surescitat, telefona imediat la biroul lui Cavendish, unde i se spuse că acesta lua prânzul cu Hatry. Telefona la biroul lui Hatry și află că Hatry lua masa la Connaught. Riscând totul, rechiziționează singura mașină cu șofer disponibilă. Pentru acest gest necugetat, ca și pentru altele, Johnson trebui să dea socoteală mai târziu.

— Domnule, sunt asistentul lui Scottie Luxmore, îi spuse el lui Cavendish cu răsuflarea tăiată, alegând fața cea mai înțelegătoare dintre cele două care-l priveau de la masă. Am un mesaj important pentru dumneavoastră din Panama, domnule, și mă tem că nu poate să aștepte. Am crezut că e mai bine să nu vi-l citesc la telefon.

— Stai jos, ordonă Hatry. Un scaun, îi ceru el chelnerului.

Așa că Johnson se așează și fu gata să-i înmâneze lui Cavendish întregul text decodat al mesajului lui Maltby, când Hatry i-l smulse din mână și rupse plicul cu atâta violență, încât ceilalți clienți se întoarseră să-l privească, încercând să ghicească despre ce era vorba. Hatry citi mesajul pe diagonală și i-l întinse lui Cavendish. Cavendish îl citi, îl citi probabil și cel puțin unul dintre chelnerii care se agitau să pună un al treilea tacâm pentru Johnson, ca să pară un client oarecare, nu un tânăr alergător transpirat, în sacou sport și pantaloni gri din flanelă — ținută pe care directorul restaurantului n-o aprecia deloc, dar era vineri și Johnson se pregătise pentru un sfârșit de săptămână în Gloucester-shire, la mama lui.

— Asta e ce așteptam, nu? îl întrebă Hatry pe Cavendish, cu gura plină de rinichi pe jumătate mestecat. Putem porni.

— Exact, confirmă Cavendish încântat. Asta e detonatorul.

— Ce-ar fi să-i spunem și lui Van? zise Hatry, ștergându-și farfuria cu o bucată de pâine.

— Mă rog, Van, cred... că cel mai bun lucru în cazul ăsta... e să-l lăsăm pe fratele Van să citească totul în ziare, spuse Cavendish printr-o suită de fraze cântate. Te rog să mă scuzi, îmi pare rău, adăugă spre Johnson, călcându-l pe picior. *Trebuie* să dau un telefon.

Își ceru scuze și de la chelner și, din grabă, luă șervetul de damasc cu el. La puțin timp după aceea, Johnson fu concediat, nimeni nu știu exact de ce. Versiunea oficială era că se plimbase prin toată Londra cu un text decodat, cu toate numele operaționale de cod pe el. Neoficial, se considera că era prea agitat pentru a lucra cu secrete. Probabil însă că greșeala lui cea mai mare fusese că dăduse buzna la Connaught în ținută sport.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI DOI

Ca să ajungă la festivalul focurilor de artificii din Guararé, în provincia panameză Los Santos, care făcea parte dintr-o minuscule peninsulă la vârful de sud-vest al Golfului Panama, Harry Pendel o luă pe drumul ce trecea prin fața casei unchiului Benny, pe Strada Lemn, care mirosea o cărbune ars, prin fața orfelinatului Surorilor Caritabile, a mai multor sinagogi din cartierul de est și a unei succesiuni de stabilimente penitenciare britanice rușinos de suprapopulate, plasate sub înaltul patronaj al Maiestății Sale Regina. Toate aceste edificii și multe altele se înălțau în obscuritatea junglei de fiecare parte a drumului sinuos și plin de gropi din fața lui, pe coame de deal ce se profilau pe cerul înstelat și pe suprafața cenușie ca oțelul a Pacificului, sub lumina clară a lunii noi.

Conducutul dificil pe acest drum era și mai greu din cauza strigătelor

copiilor lui care, din spatele mașinii, îi cereau cântece și imitații, și a recomandărilor bine intenționate ale bieteii lui soții, ce-i răsunau în urechi chiar și pe cele mai pustii tronsoane ale drumului: mergi mai încet, fii atent la cerbul ăla, la maimuța aia, la căprioara aia, la calul ăla mort, la iguana aia verde lungă de un metru sau la familia de șase indieni pe o singură bicicletă, Harry, nu pricep de ce trebuie să conduci cu peste o sută la oră ca să ajungi la întâlnirea cu un om mort, și dacă ți-e teamă că pierzi focurile de artificii, află că festivalul ține cinci nopți și cinci zile, asta e prima noapte și dacă nu ajungem până mâine, copiii vor înțelege foarte bine.

La asta se adăuga monologul sfâșietor, neîntrerupt, al Anei, teribila răbdare a Martei, care nu-i cerea niciodată ceva ce nu i-ar fi putut da și prezența uriașă și morocănoasă a lui Mickie, tolănit pe scaunul de lângă el, al cărui umăr moale îl atinge ori de câte ori lua o curbă sau nimerea într-o groapă și care-l întreba, ca un refren trist, de ce costumele lui nu erau ca ale lui Armani.

Sentimentele lui la adresa lui Mickie erau teribile, copleșitoare. Știa că în întreaga țară și în toată viața lui avusese un singur prieten, pe care tocmai îl ucisese. Nu mai vedea nici o diferență între acel Mickie pe care îl iubise și Mickie pe care îl inventase, doar că Mickie pe care îl iubise era mai bun, iar Mickie pe care îl inventase era un fel de omagiu ratat, un act de vanitate din partea lui Pendel: să facă din cel mai bun prieten al lui un campion, să-i arate lui Osnard ce prieteni importanți avea. Căci Mickie fusese oricum un erou, fără să aibă nevoie de imaginația lui Pendel. Mickie avusese curajul opiniilor la momentul potrivit și se ridicase cu vigoare împotriva tiraniei. Își meritase din plin bătăile și închisoarea, ca și dreptul de a fi beat pe vecie. Și de a cumpăra oricâte costume elegante era nevoie ca să facă să dispară duhoarea și grosolănia hainelor de pușcăriaș. Nu era vina lui Mickie că era slab, iar Pendel îl descriesese ca fiind puternic sau că renunțase la luptă în timp ce fabulațiile lui Pendel îl arătau ca fiind încă activ. Dacă l-aș fi lăsat în pace, își zise el. Dacă nu m-aș fi jucat cu el înainte de a-l distruge pentru că mă simțeam vinovat.

Undeva, la poalele lui Ancón Hill, făcuse plinul pentru tot restul vieții lui și-i dăduse un dolar cerșetorului negru cu păr alb și cu o ureche mâncată de lepră, de vreo sălbăticiune sau de o nevastă dezamăgită. La Chame, din neatenție, forțase un baraj vamal și la Penonomé își dădu seama că doi lincși îl urmăreau, lipiți de luminile din stânga spate — lincșii erau polițiști tineri, foarte zvelți, formați după sistemul american, îmbrăcați în piele neagră, care umblau câte doi pe motocicletă, aveau pistoale-mitralieră și erau cunoscuți ca fiind politicoși cu turiștii și împușcându-i pe rău-făcători, drogați și criminali — dar se pare că, în noaptea asta, și pe spionii britanici asasini. Linxul din față se ocupă cu condusul, linxul din spate cu ucisul, îi explicase Marta și-și aminti acest lucru când cei doi ajunseră în dreptul lui și-și văzu propriul chip reflectat panoramic, printre felinare, în negrul lichid al vizoarelor lor. Pe urmă își aminti că lincșii nu operau decât în Panama City și se întrebă dacă nu cumva cei doi erau într-o mică escapadă sau îl urmăriseră până aici ca să-l împuște cât mai discret. Dar nu primi niciodată răspuns la această întrebare căci atunci când se uită din nou, lincșii dispăruseră în întunericul din care răsăriseră, lăsându-l singur pe drumul desfundat și sinuos, cu câini morți în lumina farurilor și cu jungla atât de deasă în stânga și în dreapta, că nu se vedeau trunchiurile copacilor, doar niște pereți negri și ochii animalelor, al căror schimb de insulte între specii îl putea auzi prin acoperișul deschis al mașinii. La un moment dat văzu o bufniță crucificată pe un stâlp de electricitate, cu pieptul și interiorul aripilor albe ca ale unui martir, cu ochii larg deschiși. Dar Pendel nu află

niciodată dacă bufnița făcea parte dintr-un coșmar ce revenea mereu sau reprezenta o ultimă incarnare.

Probabil că după aceea ațipi câteva clipe și luă un viraj greșit, căci atunci când redeschise ochii se afla în vacanța la Parita, cu doi ani în urmă, la un picnic cu Louisa și copiii, pe o peluză înconjurată de case cu un etaj, cu verande suprapuse și cu blocuri de piatră de pe care să încaleci și să descaleci fără să te murdărești pe pantofii cei frumoși. La Parita, o vrăjitoare bătrână cu glugă neagră îi spusese Hannei că oamenii din oraș puneau șerpi boa tineri sub țiglele acoperișurilor ca să prindă șoareci, fapt pentru care Hannah refuzase să intre în vreo casă din oraș, nici măcar să mănânce o înghețată sau să facă pipi. Era atât de speriată, că în loc să participe la slujbă, cum avuseseră de gând, trebuiseră să stea în afara bisericii și-i făcuseră semne cu mâna unui bătrân din clopotnița albă, care cu o mână trăgea clopotul cel mare și cu cealaltă le răspundea la semne, lucru care, deciseră cu toții, era mai amuzant decât să participe la slujbă. Și când termină de tras clopotul, imită pentru ei, uluitor de bine, un urangutan, mai întâi balansându-se agățat de o bară transversală din fier și pe urmă căutându-se de purici la subsuori, în cap și între picioare și mâncând puricii pe măsură ce-i găsea.

Trecând prin Chitre, Pendel își aminti de crescătoria de creveți care-și depuneau ouăle în trunchiurile de manglieri și cum Hannah întrebese dacă mai întâi rămân însărcinați. Și după creveți își aminti de o amabilă suedeză, specialistă în horticultura, care le vorbise despre orhideea numită mica prostituată a nopții, pentru că ziua nu avea nici un miros, dar noaptea nici o persoană decentă n-ar fi lăsat-o să-i intre în casă.

— Harry, nu e nevoie să le explici copiilor. Și așa au de a face cu destule lucruri de genul ăsta.

Dar interdicția Louisei nu servi la nimic, căci toată săptămâna Mark o strigă pe Hannah *putita de noche*, până când Pendel îi ordonă să termine.

După Chitre veni zona de luptă: mai întâi cerul înroșit din ce în ce mai aproape, iar apoi bubuitul artileriei și lumina trasoarelor când trecu printr-un baraj de poliție după altul, pe drumul spre Guararé.

Pendel mergea și mai mulți oameni în alb pășeau lângă el, conducându-l la spânzurătoare. Era plăcut surprins că se simțea împăcat cu moartea. Dacă ar trebui să-și mai trăiască o dată viața, hotărât, va insista ca rolul principal să-i fie încredințat unui alt actor. Mergea la spânzurătoare și alături de el pășeau îngeri, îngerii Martei, îi recunoscui imediat, adevărata inimă a țării, cei ce trăiau de cealaltă parte a podului, care nu dădeau sau nu primeau mită, făceau dragoste cu cei pe care îi iubeau, femeile rămâneau însărcinate și nu făceau avorturi și, dacă se gândea mai bine, și Louisa i-ar admira dacă ar putea trece dincolo de zidurile care o încercuiau — dar cine poate? Ne naștem cu toții într-o închisoare, condamnați pe viață din clipa în care deschidem ochii, motiv pentru care era atât de trist ori de câte ori se uita la copiii lui. Copiii ăștia însă erau diferiți, erau îngeri, iar el era teribil de bucuros că îi întâlnise în ultimele ore ale vieții lui. Nu se îndoise niciodată că Panama avea mai mulți îngeri pe metru pătrat, mai multe crinolone albe și bonete înflorate, umeri superbi, mirosuri de bucătărie, muzică, dansuri, râsete, mai mulți bețivi, polițiști veroși și focuri de artificii letale decât orice alt paradis de douăzeci de ori mai mare, iar toate astea se adunaseră aici ca să-l întovărășească. Era nespus de recunoscător să descopere orchestre cântând și formațiuni de dansuri folclorice luându-se la întrecere cu negri supli cu ochi romantici în blazere și cu pantofi albi, ale căror mâini subțiri

modelau drăgăstos aerul din jurul coapselor ondulânde ale partenerelor lor. Îi plăcea să constate că ușile duble ale bisericii erau larg deschise, permițându-i Sfintei Fecioare să vadă cât mai bine, indiferent dacă voia sau nu, petrecerea de afară. Era evident că îngerii țineau morțiș ca ea să nu piardă contactul cu viața de zi cu zi, în toată naturalețea ei.

Mergea încet, cum mergeau condamnații, pe mijlocul străzii și zâmbind. Zâmbea pentru că toți ceilalți zâmbeau și pentru că un *gringo* prost crescut, care refuză să zâmbească în mijlocul unei mulțimi de petrecăreți *mestizo* indo-spanioli incredibil de frumoși, reprezintă o specie în pericol. Marta avea dreptate, oamenii aceștia erau cei mai frumoși, cei mai virtuoși și cei mai nepătați oameni de pe suprafața pământului, după cum remarcase deja Pendel. Să mori printre ei era un privilegiu. Va cere să fie înmormântat de cealaltă parte a podului.

De două ori întrebă pe unde s-o ia. De fiecare dată fu trimis în altă direcție. Prima oară, un grup de îngeri îi arată cu seriozitate mijlocul pieței, unde deveni ținta mișcătoare a salvelor rachetelor cu capete multiple trase din toate părțile de la înălțimea capului, prin ferestre și uși. Deși râse, zâmbi și se apără cum putu mai bine, ca să arate că aprecia gluma, era de fapt o minune că ajunsese de cealaltă parte a pieții cu amândoi ochii, urechile și coalele intacte și fără nici o arsură, pentru că rachetele nu erau deloc o glumă și nici de răs nu erau. Erau proiectile incandescente cu o viteză inițială mare, scuipând foc și trase din apropiere, la ordinele unei amazoane roșcate, cu pistrui și cu picioarele în X, îmbrăcată într-un sort zdrențuit, care se autode-clarase comandantul trăgătorilor unei unități bine înarmate și care trăgea rachetele mortale ca pe o coadă în urma ei, când sărea și gesticula obscen. Fuma — ce anume, nu se știe — și printre pufăituri urla ordine trupelor ei din jurul pieței: "Tăiați-i daravla, culcați-l la podea" — mai trăgea o dată din țigară și urma un nou ordin. Dar Pendel era un om de treabă și toți ceilalți erau îngeri.

A doua oară când întrebă pe unde s-o ia îi arătară un șir de case care mărgineau o parte a pieței, cu verande de *rabiblanco*s prea bine îmbrăcați, care petreceau în timp ce BMW-urile lor lucitoare stăteau parcate alături. Trecând pe lângă fiecare dintre aceste verande, Pendel își zicea: Te știu, ești fiul sau fiica lui cutărică, Dumnezeuule, cum zboară timpul. Dar, după ce se gândi mai bine, prezența lor nu-l jena, nici nu-i păsa dacă și ei îl recunoscuseră, pentru că locuința în care se sinucisese Mickie era la numai câteva case mai la stânga, motiv să-și concentreze toate gândurile exclusiv asupra unui fost tovarăș de pușcărie, un obsedat sexual pe nume Spider, care se spânzurase în celulă în timp ce Pendel dormea la câțiva pași de el. Spider fusese singurul cadavru de care se apropiase Pendel. Așa se face că, într-o oarecare măsură, era din vina lui Spider dacă Pendel, distras, se trezi în mijlocul unui cordon de poliție improvizat, constând într-o mașină de poliție, un cerc de gură-cască și vreo douăzeci de polițiști, care cu siguranță nu încăpuseră cu toții în mașină, dar care, așa cum era obiceiul polițiștilor în Panama, se adunaseră ca pescărușii în jurul unei bărci de pescuit în momentul în care simțiseră miros de profit sau agitație.

Centrul atracției era un țăran bătrân și buimac, așezat pe marginea trotuarului cu pălăria de paie între genunchi și cu fața cufundată în palme, care se lamenta urlând ca o gorilă. Adunați în jurul lui erau cam vreo duzină de spectatori și de sfătuitoari, printre care mai mulți bețivi, siliți să se sprijine între ei ca să rămână în picioare, și o femeie bătrână, fără îndoială soția omului, care-și aproba cu vehemență bărbatul, de câte ori acesta o lăsa să spună și ea o vorbă. Cum polițiștii nu intenționau să deschidă drum prin grup și încă și mai puțin prin rândurile lor, Pendel nu avu de ales și trebui să caște și el gura, deși nu participa

activ la dezbateri. Bătrânul fusese destul de grav ars, lucru care se vedea de cum își îndepărta mâinile de față ca să aducă un argument sau să respingă un altul. O bucată mare de piele lipsea de pe obrazul lui stâng și rana se întindea în jos până la deschizătura cămășii fără guler. Și fiindcă era ars, poliția propunea să-l ducă la spitalul din localitate, ca să i se facă o injecție, lucru care, toată lumea era de acord, reprezenta cel mai bun remediu.

Dar bătrânul nu voia injecție și nici remediu. Mai degrabă suporta durerea decât să i se facă o injecție, mai degrabă făcea septicemie sau orice altceva decât să meargă cu poliția la spital. Motivul era că, fiind un bețiv notoriu, acesta era probabil ultimul festival din viața lui, or toată lumea știa că, dacă ți se face o injecție, n-aveai voie să bei până la încheierea festivalului. Luase deci hotărârea, martor îi erau nevasta și Creatorul, să le spună polițiștilor să-și facă ei injecția în fund, căci prefera să bea până n-o mai ști de el și, oricum, n-o să mai știe de durere. Așa că le-ar fi recunoscător dacă toți, inclusiv poliția, ar șterge-o naibii din calea lui și dacă voiau cu adevărat să-i facă un bine, cel mai nimerit ar fi dacă i-ar aduce ceva de băut, lui și neveste-sii, o sticlă de *seco* ar fi deosebit de bine primită.

Pendel ascultă cu mare atenție, simțind în toate prezența unui mesaj, chiar dacă înțelesul acestuia nu îi era limpede. Treptat, poliția se îndepărta, la fel și mulțimea. Femeia bătrână se așeză pe jos lângă bărbatul ei și își petrecu brațul pe după gâtul lui, iar Pendel urcă treptele singurei case de pe stradă cu luminile stinse, spunându-și: Sunt deja mort, sunt la fel de mort ca și tine, Mickie, așa că să nu-ți închipui că moartea ta o să mă sperie.

Bătu, dar nimeni nu veni să-i deschidă. Bătaia lui făcu în așa fel ca, pe stradă, capetele să se întoarcă spre el, căci cine bate la ușa cuiva în timpul festivalului? Așa că se opri din bătut și se retrase în umbra pridvorului. Ușa era închisă, dar nu și încuiată. Apăsă pe clanță, pași înăuntru și primul lui gând fu că se întorsese la orfelinat și că se apropia Crăciunul și era unul dintre cei trei magi din piesa despre nașterea Domnului, cu o lanternă și un băț în mână, cu vechea pălărie cafenie pe care cineva o dăruise săracilor — numai că actorii din casa în care intra acum nu erau așezați la locurile lor și cineva îl răpise pe Pruncul Sfânt.

O cameră goală, pardosită cu dale, ținea loc de staul. Focurile de artificii din piață proiectau un halo din puncte luminoase care dansau. O femeie cu un șal păzea un leagăn și se ruga cu mâinile împreunate la bărbie, iar femeia era Ana și simțise fără doar și poate nevoia de a-și acoperi capul în prezența morții. Dar leagănul nu era leagăn. Era Mickie, "întins invers", așa cum îi spusese Ana, Mickie cu fața turtită de podeaua bucătăriei și cu fundul în sus, cu o hartă reprezentând statul Panama într-o parte a capului, acolo unde ar fi trebuit să fie o ureche și un obraz, și cu arma cu care o făcuse alături de el, ațintită acuzator spre intrus, spunând lumii ceea ce ea știa deja: că Harry Pendel, croitor, negustor de vise, născocitor de personaje și de locuri în care să evadezi, își ucisese propria creație.

Pe măsură ce ochii i se obișnuiau cu lumina mișcătoare a focurilor de artificii, a trasoarelor și a lampadarelor din piață, Pendel începu să distingă mizeria pe care o lăsase Mickie în urma lui când își zburase o parte a capului: urmele de pe pardoseală, de pe pereți și de pe alte locuri unde nu te-ai fi așteptat, ca de pildă o comodă grosolan decorată cu pirați veseli și gagi-cile lor. Și asta îl determină să-i adreseze Anei

primele cuvinte, mai degrabă practice decât consolatoare.

— N-ar trebui să acoperim cu ceva ferestrele? întrebă el.

Dar ea nu răspunse, nu se mișcă, nu-și întoarse capul, de unde Pendel deduse că era, în felul ei, la fel de moartă ca și el. Mickie o omorâse și pe ea, victimă inocentă. Încercase să-l facă pe Mickie fericit, îl ștersese, împărțise patul cu el, și iată că el o împușcase: asta e pentru toată osteneala ta. Așa că, pentru o clipă, Pendel fu furios pe Mickie, acuzându-l de un act de mare cruzime, nu numai împotriva propriului trup, ci și împotriva soției, amantei, copiilor lui, precum și asupra prietenului său Harry.

Pe urmă își aminti de propria-i răspundere și de faptul că-l descrisese pe Mickie ca pe un mare opozant și spion; și încercă să-și imagineze ce simțise Mickie când poliția venise să-i spună că va merge din nou la pușcărie. Adevărul propriei vini mătură orice gând convenabil despre lipsurile lui Mickie ca sinucigaș.

O atinse pe Ana pe umăr și, dacă văzu că tot nu mișcă, un sentiment rezidual de om de teatru se trezi în el: femeia asta avea nevoie să i se ridice moralul. Așa că o apucă pe sub brațe, o ridică în picioare și o ținu lipită de el. Era la fel de țeapănă și de rece cum își imagina că trebuia să fie Mickie. Era limpede că stătuse atât de mult timp în aceeași poziție veghindu-l, că imobilitatea și placiditatea lui trecuseră, cumva, în oasele ei. Dacă ar fi fost să judece după cele două ori când o întâlnise, era de felul ei zburdalnică, veselă și zvăpăiată, și probabil că niciodată nu privise atât de mult la ceva atât de imobil. La început țipase, uriașe, se văitase — presupuse Pendel, amintindu-și de convorbirea telefonică — și după ce se descărcase, intrase într-un fel de stare de prostrație. Pe măsură ce se calma, încremenea, de-aia era acum atât de țeapănă și de-aia îi clănțăneau dinții de nu putea să răspundă la întrebarea lui despre ferestre.

Căută să-i dea ceva de băut, dar nu găsi decât trei sticle de whisky goale și o sticlă de *seco* pe jumătate băută, dar decise că *seco* nu era ce-i trebuia ei. Așa că o conduse la un fotoliu de răchită și o așeză în el, găsi chibriturile, aprinse gazul și puse o cratiță cu apă la fiert, iar când se întoarse să se uite la ea constată că ochii ei îl găsiseră din nou pe Mickie, așa că se duse în dormitor, luă pătura de pe pat și o întinse peste capul lui Mickie, simțind pentru prima oară mirosul cald ca de rugină al sângelui acoperind mirosul de cordită, de bucătărie și de fum ce năvălea dinspre verandă, în timp ce artificiile continuau să explodeze și să șuiere în piață, iar fetele urlau când băieții aruncau câte o petardă la picioarele lor. Totul era acolo, ar fi fost de-ajuns ca Pendel și Ana să-și întoarcă privirea de la Mickie și să se uite la spectacol prin ferestrele mari.

— Scoate-l de aici, bolborosi ea din fotoliu.

După care adăugă, mult, mult mai tare:

— Tata o să mă omoare. Scoate-l de aici. E spion britanic. Așa spun. La fel și tu.

— Potolește-te, îi spuse Pendel, surprins că-i vorbea în felul ăsta.

Și brusc Harry Pendel se transformă. Nu era un alt om ci, în fine, el însuși, un om conștient de propria lui forță. Într-un sublim moment de revelație avu, dincolo de melancolie, de moarte și de pasivitate, revelația validării vieții lui ca artist, un act de armonie și de sfidare, de răzbunare și de împăcare, un salt maiestuos pe un târâm unde toate limitele frustrante ale realității fuseseră măturate de adevărul măreț al visului creatorului.

Ceva din resuscitarea lui Pendel trebuie să i se fi comunicat și Anei, căci după câteva sorbituri de cafea lăasă ceașca jos și veni să-l ajute. Mai

întâi umplură un lighean cu apă și turnară dezinfectant în ea, apoi căutară o mătură, o cârpă de spălat pe jos, rulouri de prosop de hârtie, cârpe de bucătărie, detergent și o perie de frecat podeaua, după care aprinseră o lumânare și o așezară cât mai jos, astfel ca flacăra ei să nu se vadă din piață, unde o nouă serie de artificii, trase de data asta în aer și nu în acei *gringos* care treceau pe acolo, anunțau alegerea unei regine a frumuseții — și iat-o înaintând pe carul ei triumfal, cu mantia albă, cu coroana din flori albe pe păr, cu umerii albi și cu ochii strălucind de mândrie, o fată de o frumusețe atât de fascinantă și de strălucitoare, încât mai întâi Ana și pe urmă Pendel se opriră din treabă ca s-o vadă trecând cu suita ei de prințese și de paji dansând și cu destule flori ca să-l îngroape pe Mickie de o sută de ori.

Se întoarseră apoi la treabă, frecară și spălară până când apa din lighean deveni neagră în penumbră și trebuiră s-o schimbe, pe urmă o schimbară iar, dar Ana muncea cu bunăvoința pe care Mickie spunea că o avea mereu — e o fată bună, zicea el, e la fel de nesătulă în pat ca și la restaurant, și în curând frecatul și spălatul avură un efect purificator asupra ei și începu să trăncănească vesel, ca și cum Mickie ar fi ieșit pentru o clipă ca să aducă o nouă sticlă sau să bea iute un whisky cu un vecin, pe una dintre verandele iluminate de lângă ei, unde chiar în momentul acela grupuri de petrecăreți aplaudau și exclamau voioși la trecerea reginei frumuseții — și n-ar fi zăcut cu fața în jos în mijlocul camerei, cu pătura peste cap, cu fundul în sus și cu mâna întinsă încă spre revolverul pe care Pendel, neobservat de Ana, îl strecurase într-un sertar, ca să-l folosească mai târziu.

— Uite, uită-te repede, e ministrul! strigă Ana.

Un grup de notabilități în *panabrisas* albe sosiseră în centrul pieței, înconjurați de alți bărbați cu ochelari negri. Așa o să fac, își zise Pendel. O să mă prefac că sunt și eu o oficialitate.

— Ne trebuie bandaje. Caută o trusă de prim ajutor, spuse el.

Nu exista nici una, așa că tăiară un cearșaf.

— O să trebuiască să cumpăr și un așternut nou, spuse Ana.

Haina P&B magenta a smochingului lui Mickie atârna pe un scaun. Pendel scotoci prin buzunare, scoase portofelul lui Mickie și-i întinse Anei un teanc de bancnote, de ajuns pentru un nou rând de așternuturi și pentru puțină distracție.

— Ce mai face Marta? întrebă Ana, strecurând banii în corsaj.

— Foarte bine, spuse Pendel vesel.

— Și soția ta?

— Mulțumesc, bine și ea.

Ca să-i bandajeze capul lui Mickie, trebuiră să-l așeze pe scaunul de răchită pe care șezuse Ana. Mai întâi acoperiră scaunul cu prosoape, apoi Pendel întoarse cadavrul cu fața în sus și Ana abia avu timp să ajungă la closet ca să verse, cu ușa deschisă și cu o mână ridicată în aer, în spate, cu degetele răsfirate într-un gest pudic. În timp ce ea vărsa, Pendel se aplecă deasupra lui Mickie și-și aduse din nou aminte de Spider, căruia îi făcuse respirație gură la gură, deși știa că oricât s-ar fi străduit, tot degeaba era, în ciuda faptului că gardienii vinovați îi strigau să mai încerce o dată și încă o dată.

Dar Spider nu fusese niciodată un prieten de talia lui Mickie, nu fusese primul lui client, nici un prizonier din trecutul tatălui său, nici prizonier politic al lui Noriega și nici nu-l bătuseră în închisoare pentru convingerile lui. Spider nu fusese plimbat prin toată închisoarea ca prospătură pentru psihopații invitați să se servească pe săturate. Spider o luase razna pentru că era obișnuit să reguleze două fete pe zi și trei

duminica, iar perspectiva a cinci ani fără să i-o tragă unei singure fete i se păruse aidoma unei morți lente. Și se spânzurase, făcuse pe el și limba îi ieșise din gură, fapt care făcea respirația gură la gură și mai ridicolă, în timp ce Mickie dispăruse de pe fața pământului, lăsând o parte din el intactă, dacă făceai abstracție de gaura neagră, și o alta de care nu puteai cu nici un chip să faci abstracție.

Dar, ca fost deținut și victimă a trădării lui Pendel, Mickie dădu dovadă de o încăpățănare demnă de dimensiunile lui. Când Pendel îl prinse de subsuori, Mickie deveni și mai greu și fu nevoie de eforturi uriașe ca să-l urnească din loc și pe urmă ca să-l împiedice să se prăbușească din nou, când era pe jumătate ridicat. Și fu nevoie de o mulțime de bandaje și de tampoane, pentru ca cele două părți ale feței lui să pară, cât de cât, egale. Dar Pendel reuși, iar când Ana se întoarse o puse la treabă, cerându-i să strângă nasul lui Mickie, ca să poată trece bandajul deasupra și dedesubtul lui și să-i permită să respire, lucru la fel de inutil ca încercarea de a-l face pe Spider să respire, dar în cazul lui

Mickie exista măcar un motiv. Punând bandajele oblic, Pendel reuși să lase un ochi descoperit, pentru ca Mickie să poată vedea, pentru că, atunci când apăsase pe trăgaci, Mickie ținuse un ochi larg deschis, cu o expresie de reală surpriză în el. Așa că Pendel îl bandajă în jurul lui și pe urmă o chemă pe Ana să-l ajute să-l tragă pe Mickie în fotoliu până la ușa de la intrare.

— Oamenii de la mine din oraș au o mare problemă, îi mărturisi Ana, simțind nevoia să-i facă confidențe. Preotul lor e homosexual și nu pot să-l sufere, preotul din orașul vecin le regulează pe toate fetele și ele îl adoră. Așa e în orașele mici, ai o mulțime de probleme.

Se opri să-și tragă sufletul înainte să continue.

— Am o mătușă bătrână care e foarte severă. I-a scris episcopului ca să se plângă că preoții care se țin de regulat nu sunt preoți buni.

Râse, un râs fermecător.

— Episcopul i-a spus: "Încearcă să spui una ca asta turmei mele și o să vezi ce-o să-ți facă".

Pendel râse la rândul lui.

— Pare un bun episcop, spuse el.

— Tu ai putea fi preot? îl întrebă ea, împingând fotoliul. Fratele meu e foarte credincios. „Ana”, mi-a spus, „cred c-o să mă fac preot.” „Ești nebun”, i-am răspuns. N-a fost niciodată cu o fată, asta e problema lui. Poate că e homo.

— Încuie ușa în urma mea și n-o deschide până nu mă întorc, spuse Pendel. Ai înțeles?

— Da. Încui ușa.

— O să ciocănesc de trei ori ușor, pe urmă o data tare, ai priceput?

— Crezi c-o să-mi aduc aminte?

— Sunt sigur.

Și cum fata părea că-și revenise, avu ideea de a-și completa tratamentul, întorcând-o cu fața spre cameră și făcând-o să admire ce realizaseră: pereții, mobila și pardoseala erau curate și, în locul unui amant mort, iată încă una dintre victimele focurilor de artificii din Guararé, șezând stoică lângă ușă, cu un bandaj improvizat și cu ochiul sănătos deschis, în timp ce aștepta ca bunul lui prieten să aducă mașina.

Pendel conduse mașina la pas printre îngeri; îngerii o loveau cu palma cum lovești crupa unui cal, strigau "Dă-i drumul, *gringo!*" și aruncau petarde sub ea, doi băieți săriseră pe bara din spate și alții încercaseră să suie o regină a frumuseții pe capotă, dar nu reușiseră, căci fetei îi era frică să nu-și murdărească fusta albă și Pendel nu o

încurajase, fiindcă nu era momentul cel mai potrivit să ia autostopiști. Altfel, călătoria se desfășură fără evenimente, dându-i prilejul să-și perfecționeze planul pentru că, așa cum îi repetase Osnard la ședințele de instruire, timpul pe care-l petreci pregătindu-te nu e niciodată un timp pierdut, cel mai important fiind să privești o operațiune clandestină din punctul de vedere al tuturor celor ce vor participa la ea și să te întrebi: ce va face *el*? Ce va face *ea*? Unde se vor duce cu toții după ce se va sfârși? Și așa mai departe.

Ciocăni scurt de trei ori și o dată lung, fără rezultat. Repetă operațiunea și auzi un "imediat!" vesel și, când Ana deschise ușa-doar pe jumătate, din cauza lui Mickie care se afla în spatele ei — văzu, la lumina din piață, că-și pieptănase părul pe spate, își pusese o bluză curată care-i lăsa umerii descoperiți ca și ceilalți îngeri și că ușile verandei erau deschise ca să intre mirosul de cordită și să iasă mirosul de sânge și de dezinfectante.

— În camera ta e un birou, îi spuse el.

— Și ce dacă?

— Vezi dacă găsești o foaie de hârtie de scris. Și un creion sau un stilou. Fă o pancartă pe care să scrie *ambulancia* ca s-o pun pe geamul din față al mașinii.

— Vrei să treci drept ambulanță? Ce idee genială.

Dispăru în dormitor, ca o fată la o petrecere, în timp ce el luă revolverul lui Mickie din sertar și îl puse în buzunarul de la pantaloni. Nu se pricepea la arme și asta nu era prea mare, dar era foarte eficientă pentru dimensiunile ei, așa cum arăta gaura din capul lui Mickie. Apoi, gândindu-se mai bine, alege din sertarul din bucătărie un cuțit cu lama zimțată și-l înveli într-un prosop de hârtie, înainte de a-l ascunde. Ana se întoarse triumfătoare: găsisse un caiet de desen pentru copii și câteva creioane și singura problemă era că, în entuziasmul ei, sărise l-ul de la sfârșitul cuvântului, așa că pe pancartă scria AMBULANCA. Altfel însă era foarte bună, așa că o luă și cobor îtreptele spre mașina parcată, puse pancarta pe geamul din față și aprinse luminile de avarie, ca să-i potolească pe conducătorii adunați pe stradă în spatele lui, strigând la el să elibereze drumul.

În momentul acela, simțul umorului îi veni în ajutor lui Pen-del. Când dădu să urce scările înapoi, se întoarse spre cei ce protestau și, zâmbindu-le larg, își împreună mâinile ca să le ceară indulgență, după care ridică un deget ca să solicite să i se acorde un minut, împinse ușa și aprinse lumina în hol, astfel ca Mickie, cu capul lui bandajat și cu un singur ochi să poată fi văzut. Văzându-l, cea mai mare parte a strigătelor și a claxoanelor încetă.

— Când îl ridic, pune-i haina pe umeri, îi spuse el Anei. Nu încă. Așteaptă.

Apoi Pendel se aplecă într-o poziție de halterofil și-și aduse aminte că era și puternic, nu doar trădător și asasin, că avea putere în coapse, în fese, în stomac și în umeri, că destule fuseseră ocaziile din trecut în care trebuise să-l care pe Mickie acasă și că de data asta era la fel, doar că Mickie nu transpira și nu amenința că o să verse, nici nu cerea să-l ducă înapoi la pușcărie, adică la nevastă-sa.

Cu aceste gânduri în minte, Pendel îl apucă zdravăn peste spate și-l ridică în picioare, dar acestea nu-l țineau și, mai grav, nici nu stăteau în echilibru, căci căldura umedă a nopții făcuse ca trupul să nu înțepenească. Așa că Pendel trebui să stea țeapăn cât pentru doi când își ajută prietenul să treacă pragul și, cu o mână pe balustrada de fier și adunându-și toate forțele cu care îl dăruise Dumnezeu, cobori prima dintre cele patru trepte până la mașină. Capul lui Mickie se odihnea acum pe umărul lui și, printre fâșiile de cearșaf, simți mirosul de sânge. Ana petrecuse haina

peste spinarea lui Mickie și Pendel nu era prea sigur de ce îi ceruse s-o facă, numai că era o haină foarte frumoasă și nu suporta ideea că Ana i-o va da primului cerșetor întâlnit în cale, voia ca haina să joace un rol în glorificarea lui Mickie, căci într-acolo ne ducem, Mickie — a treia treaptă — pornim pe cărările gloriei și vei fi cel mai frumos dintre toți, cel mai bine îmbrăcat erou pe care l-au văzut fetele vreodată.

— Ia-o înainte, deschide portiera mașinii, îi spuse el Anei, iar Mickie, într-unul dintre accesele lui obișnuite și imprevizibile de independență, hotărî să preia comanda operațiunilor, în cazul acesta lăsându-se să cadă de pe ultima treaptă spre mașină.

Pendel nu avea însă de ce să-și facă griji. Doi tineri așteptau deja cu brațele deschise, Ana îi și mobilizase, ea fiind una dintre fetele care mobilizau băieții din clipa în care puneau piciorul pe stradă.

— Fiți atenți, le ordonă ea cu severitate. S-ar putea să fi leșinat.

— Are ochii deschiși, spuse unul dintre băieți, comițând eroarea clasică de a presupune că, o dată ce vezi un ochi, și celălalt e la locul lui.

— Lăsați-i capul pe spate, ordonă Pendel.

Dar îl aplecă chiar el, sub privirea buimăcită a celorlalți. Coborî tetiera scaunului de lângă șofer și așeză capul lui Mickie sprijinit de ea, trase centura de siguranță peste burta lui enormă și o fixă, închise portiera, le mulțumi băieților, făcu cu mâna un semn de recunoștință spre conducătorii auto care așteptau în spatele mașinii lui și se instală repede la volan.

— Întoarce-te la festival, îi spuse el Anei.

Dar nu mai avea nici o autoritate asupra ei. Redevenită ea însăși, Ana plângea cu disperare și repeta că Mickie nu făcuse niciodată în viață ceva care să merite persecuția poliției.

Conduse încet, căci așa avea chef să conducă. De altfel Mickie, cum ar fi spus unchiul Benny, merita tot respectul. Capul lui bandajat se rostogolea la curbe și tresărea la gropi și numai centura de siguranță îl împiedica să cadă peste conducător, cum se întâmplase probabil pe drumul încoace, numai că Pendel nu și-l imagina cu nici un ochi deschis.

Urmărea panourile indicatoare care arătau direcția spre spital, cu luminile de avarie aprinse și stând drept ca un băț, cum îi văzuse pe șoferii de ambulanțe când goneau pe Strada Lemn. Nici măcar nu se aplecau la viraje.

Cine ești *de fapt*? îl întreba Osnard, testând cât de bună era acoperirea lui Pendel. Sunt un doctor *gringo*, detașat la spitalul local, asta sunt, răspunse el. Am în mașina un pacient foarte bolnav, așa că nu mă mai țineti de vorbă.

La punctele de control, polițiștii îi făceau loc să treacă. Un ofițer chiar opri circulația în sens invers, în semn de respect pentru rănit. Gestul se dovedî însă inutil, căci Pendel nu luă virajul spre spital și conduse drept înainte, spre nord, pe drumul pe care venise, înapoi spre Chitre, unde creveții își depun ouăle în trunchiurile de manglier spre Sarigua, unde orhideele sunt niște micuțe prostituate. Circulația fusese intensă când intrase în Guarare, își aminti el, dar la ieșire nu era deloc așa. Mergeau singuri, sub luna nouă și sub cerul senin, doar Mickie și el. Când o luă la dreapta spre Sarigua, o negresă care alerga desculță, înnebunită, îl imploră s-o ia în mașină și îi fu rușine că n-o putea lua. Dar spionii în misiuni periculoase nu iau autostopiști, cum își spusese deja la Guarare, așa că merse mai departe, observând cum drumul se înălbea pe măsură ce urca.

Știa locul ideal. Mickie, ca și Pendel, iubise marea. De fapt, trecându-și viața în revistă, Pendel își dădu seama, cu surprindere, că marea

avusese o influență pacificatoare asupra nenumăraților zei ai războiului din viața lui, motiv pentru care Panama fusese atât de benefică pentru el în existența de dinainte de Osnard. "Harry băiatule, poți să alegi Hong Kong-ul, Londra sau Hamburgul, puțin îmi pasă", îl asigurase Benny, arătându-i istmul pe un atlas de buzunar Philip's, într-una din zilele de vizită la închisoare. "Dar unde poți să ieși autobuzul și să vezi Marele Zid al Chinei de o parte și Turnul Eiffel de cealaltă?" Numai că Pendel, de la fereastra celulei lui, nu vedea nici zidul, nici turnul. Vedea mări cu culori de un albastru diferit de fiecare parte și scăparea în ambele direcții.

O vacă cu capul în jos stătea în mijlocul drumului. Pendel frână. Mickie alunecă prosteste în față și-și prinse gâtul în centura de siguranță. Pendel îl eliberă și-l lăsă să alunece la podea. Mickie, cu tine vorbesc. Ți-am spus că-mi pare rău, nu-i așa? Vaca se îndepărtă fără chef. Indica-toare verzi îl dirijau spre o rezervație naturală. Pendel își aminti de vechiul campament tribal, cu dune înalte, cu stâncile acelea albe despre care Hannah spusese că erau scoici aruncate pe mal, și de plaja care era acolo. Drumul deveni o simplă pista, la fel de dreapta ca o cale romană, mărginită de fiecare parte de un zid din garduri vii înalte. Pe alocuri, gardurile vii își împreunau mâinile deasupra lui și se rugau. Pe alocuri se depărtau, lăsând să se vadă cerul nemișcat, așa cum îl găseai numai deasupra unei mări calme. Luna nouă încerca din greu să pară mai mare decât era. Un vâl alb și cast se agățase de vârfurile ei. Erau atât de multe stele, încât păreau pulbere.

Pista se opri, dar el continuă să conducă. Era minunat ce putea face o mașină cu tracțiune pe patru roți. Cactuși uriași se înălțau de fiecare par-te, ca niște soldați camuflați. Oprește! Coboară! Mâinile pe acoperișul mașinii! Actele! Merse mai departe, trecând de o pancartă care-i spunea să se oprească. Se gândi la striurile pneurilor. Vor identifica mașina. Cum? Examinând pneurile tuturor mașinilor cu tracțiune pe patru roți din Panama? Se gândi și la urmele de pași. Pantofii. O să-mi identifice pantofii. Cum? Își aduse aminte de lincși. Își aduse aminte de Marta. Au spus că ești spion. Au spus că și Mickie e spion. Și eu am spus. Își aduse aminte de Urs. Își aduse aminte de ochii Louisei, prea speriată ca să pună ultima întrebare ce rămăsese nepusă: Harry, ai înnebunit? Oamenii sănătoși la cap sunt mai nebuni decât ne imaginăm, își zise el. Iar nebunii sunt mult mai întregi la minte decât le-ar plăcea unora să creadă.

Opri încet mașina, privind cu atenție solul. Îl voia tare ca piatra. Gă-sise ce căuta. Alb, poros, ca un coral lipsit de viață pe care nici o urmă nu se imprimase de milioane de ani. Coborî lăsând farurile aprinse, se duse în spatele mașinii, unde-și ținea funia cu care era remorcat pe vreme ploioasă. Căută în zadar cuțitul de bucătărie și tocmai începuse să intre în panică, dar își aduse aminte că-l pusese în buzunarul hainei lui Mickie. Tăie mai mult de un metru de funie, se duse la portiera lui Mickie, o deschise, îl trase afară și-l lăsă cu blândețe la pământ, cu fața în jos, dar nu cu fundul în aer, pentru că drumul îl cam deteriorase și se odihnea mai mult pe o parte și mai puțin pe burta lui cea mare.

Apucă apoi brațele lui Mickie, i le îndoi la spate și începu să-i lege încheieturile mâinilor: un nod dublu, dar de profesionist. În tot acest timp, ca să nu-și piardă mințile, nu se gândi decât la detalii practice. Haina. Ce-ar fi făcut un profesionist cu haina? O luă din mașină și o puse pe spatele lui Mickie, ca o capă, așa cum ar fi putut s-o poarte, de altfel. Scoase apoi revolverul din buzunar și, la lumina farurilor, cercetă dacă era pusă siguranța, descoperind bineînțeles, că tot timpul fusese gata de tras, pentru că, evident, așa îl lăsase Mickie. După ce-și zburase creierii, nu prea ar mai fi putut să-l asigure.

Duse apoi mașina puțin mai în spate, fără să știe prea bine de ce,

numai că nu voia o lumină atât de puternică când va face ce avea de făcut, dorea ca Mickie să se bucure de puțină intimitate în acea ocazie, să se simtă ca într-un sanctuar natural, chiar dacă era atât de primitiv, ca să nu zicem rudimentar, aici, în centrul unui campament indian vechi de unsprezece mii de ani, presărat cu vârfuri de săgeți și fragmente de silex, despre care Louisa le spusese copiilor că le puteau culege, dar pe urmă trebuiau să le pună la loc, căci n-ar mai rămâne nimic dacă toți cei care veneau ar lua câte ceva, aici, într-un deșert creat de om printre manglieri, atât de sărat, încât până și pământul era mort.

După ce deplasă mașina, se întoarse la cadavru, îngenunche lângă el și desfăcu cu blândețe bandajele, până când fața lui Mickie arătă cam așa cum arătase pe podeaua din bucătărie, doar cu puțin mai bătrână, ceva mai curată și, cel puțin în imaginația lui Pendel, mai eroică.

Mickie băiatule, de îndată ce Panama va fi liberă de tot ce nu-ți plăcea, fața asta a ta o să atârne acolo unde îi e locul, în galeria martirilor din Palatul Prezidențial, îi spuse el lui Mickie în sinea lui. În plus, Mickie, îmi pare foarte rău că m-ai întâlnit, căci nimeni n-ar trebui să mă întâlnească.

Ar fi vrut să spună ceva cu voce tare, dar toate vocile răsunau în interiorul lui. Așa că aruncă o ultimă privire în jur și, nevăzând pe nimeni care ar fi putut să obiecteze, trase două focuri cu atâta draagoste, ca și cum ar fi împușcat un animal bolnav, un foc sub omoplatul stâng, altul sub cel drept. Intoxicație cu plumb, Andy, își zise el, amintindu-și de cina cu Osnard la Club Union. *Trei focuri, semnătura profesioniștilor. Unul în cap, două în corp, și ce-a mai rămas din el pe prima pagină a tuturor ziarelor.*

La primul foc își zise: ăsta e pentru tine, Mickie.

La al doilea, își zise: ăsta e pentru mine.

Mickie îl trăsesese deja pe cel de-al treilea, așa că Pendel ramase nemișcat câteva minute, cu revolverul în mână, ascultând marea și tăcerea opoziției lui Mickie.

Luă apoi haina lui Mickie, o duse la mașină și conduse vreo douăzeci de metri înainte de a o arunca pe geam, cum ar face orice ucigaș de profesie când observă furios că, după ce și-a legat și ucis victima, după ce a aruncat-o într-un loc pustiu, a uitat nenorocita de haină în mașină, haina pe care o purta când l-a împușcat, așa c-o aruncă pe geam.

Întorcându-se la Chitré, merse pe străzile pustii în căutarea unei cabine telefonice care să nu fie ocupată de bețivi sau îndrăgostiți. Voia ca prietenul lui, Andy, să fie primul care afla.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI TREI

Enigmatica reducere a personalului Ambasadei Britanice în Panama în zilele de dinaintea operațiunii Trecerea Sigură declanșa o mică furtună în presa britanică și internațională și constitui motivul unei dezbateri generale despre rolul jucat din culise de Marea Britanie în invazia americană. Opinia Americii Latine era unanimă. LACHEUL AMERICII! clama jurnalul de opinie panamez *La Prensa*, deasupra unei fotografii vechi de un an a ambadorului Maltby, strângând plouat mâna Comandantului Șef al Forțelor Americane din Emisfera Sudică, la o recepție de mult uitată. În Anglia, la început părerile fura împărțite conform liniilor previzibile. Dacă presa lui Hatry descria exodul

diplomatic ca pe o "operațiune de sprijin orchestrată de o mână de maestru, în cea mai pură tradiție a spionajului" și "un subtext secret care nu va trebui niciodată dezvăluit", concurența urla LAȘII! și acuza guvernul de colaborare cu cele mai de jos elemente ale dreptei americane, de exploatare a "slăbiciunilor prezidențiale" în plin an electoral, de aliniere la isteria anti-japoneză și de sprijinire a ambițiilor coloniale ale Americii pe seama legăturilor Marii Britanii cu Europa, toate acestea pentru a susține un prim-ministru jalnic și discreditat, în preajma alegerilor generale, făcând apel la cele mai discutabile trăsături ale caracterului național.

În timp ce presa lui Hatry publica pe prima pagină fotografii color ale primului-ministru croindu-și drum spre glorie la Washington — **BLÂNDUL LEU BRITANIC ÎȘI ARATĂ COLȚII** — concurența provoca "fantasmele imperialismului prin procură" ale Marii Britanii sub titluri cu litere mari — **FAPTELE ȘI MINCIUNILE ȘI ÎN TIMP CE RESTUL EUROPEI ROȘEȘTE** — și compara "acuzățiile mincinoase împotriva guvernelor panameze și japoneze" cu invențiile grosolane publicate cândva de presa lui Hearst ca să justifice poziția agresivă a Statelor Unite în ce a devenit apoi războiul hispano-american.

Dar care fusese rolul Marii Britanii? Cum se făcuse — ca să cităm un editorial din *Times* intitulat **LIPSĂ DE COMPLICITATE** — de se lăsaseră englezii vârați în troaca americană? Și de data asta toate privirile se întoarseră spre Ambasada Britanică din Panama și spre legăturile ei sau, cum se pretindea, spre lipsa oricăror legături cu un fost student la Oxford, victimă a lui Noriega și celebru vlăstar al clasei politice panameze, Mickie Abraxas, al cărui cadavru "mutilat" fusese găsit aruncat pe un teren viran din afara orașului Parita, după ce fusese "torturat și asasinat conform unui ritual", probabil de către o unitate specială atașată echipei prezidențiale. Presa lui Harry făcuse cunoscută toată povestea. Presa lui Hatry o înfrumusețase. Televiziunea lui Hatry o umflase și mai tare. Curând, toate ziarele britanice, indiferent de culoare, publicau un articol despre Abraxas, de la **OMUL NOSTRU DIN PANAMA** la **EROUL SECRET A DAT SAU NU MÂNA CU REGINA?** și **BEȚIVANUL DOLOFAN A FOST AGENTUL 007 AL MARII BRITANII**. Un raport mai sobru și ca atare trecut cu vederea dintr-un jurnal independent de mic tiraj spunea că văduva lui Abraxas fusese scoasă discret din Panama la numai câteva ore după descoperirea cadavrului soțului ei și că s-ar odihni acum într-un loc sigur la Miami, sub protecția lui Rafael Domingo, panamez de vază și prieten apropiat al decedatului.

O negare promptă, prezentată de trei medici legiști panamezi, care pretindeau că Abraxas fusese un alcoolic înrăit și că-și trăsese un glonț în cap într-un moment de depresie, după ce băuse un litru de whisky, fusese primită cu tot disprețul cuvenit. Un tabloid Hatry rezuma reacția publică: **PE CINE CREDEȚI CĂ DUCEȚI DE NAS, SENORES?** O declarație oficială a însărcinatului cu afaceri britanic, domnul Simon Pitt, în sensul că "domnul Abraxas nu avea nici o legătură oficială sau neoficială cu această ambasadă sau cu vreo altă reprezentanță britanică în Panama" păru cât se poate de ridicolă când se descoperi că Abraxas fusese președintele Societății Culturale Anglo-Panameze, post din care trebuise să demisioneze "din motive de sănătate". Un expert pe problemele de spionaj le explică neinițiatilor ce anume stătea la baza acestui lucru. Fiind "reperat" de către ofițerii locali de contrainformații ca potențial agent britanic, Abraxas ar fi primit ordin să rupă orice legătură directă cu ambasada. Modul corect de a o face ar fi fost înscenarea unei "dispute" cu ambasada, pentru a-l "înstrăina" pe Abraxas de ofițerii care se ocupau de el. Domnul Pitt nu recunoscuse existența vreunei astfel de dispute și s-ar putea ca Abraxas să fi plătit scump această lipsă de imaginație din

partea serviciilor de contrainformații. Surse bine informate declarau că securitatea panameză se interesa de câțva timp de activitățile lui. Un înalt responsabil din opoziție, care avusese temeritatea de a-l parafraza pe Oscar Wilde spunând că un om care moare pentru o cauză nu legitimează cauza respectivă, fusese făcut praf, cum se cuvine, de jurnale. Un ziar al lui Hatry promitea cititorilor săi revelații șocante despre viața sexuală sordidă a acestui parlamentar.

Și pe urmă, într-o bună zi, reflectoarele se întoarseră ca la comandă spre TRIPLETA PANAMEZĂ, cum avea să fie numită de acum înainte, și anume spre cei trei diplomați britanici care, ca să cităm un comentator, "o șterseseră din ambasadă cu bunuri, soții, arme și bagaje chiar în ajunul teribilului raid aerian american". Faptul că erau patru și că unul dintre ei era femeie nu reprezenta un motiv suficient ca să strice un titlu reușit. Explicația dată plecării lor de către nefericita purtătoare de cuvânt a Foreign Office-ului stârnise o ilaritate generală:

Domnul Andrew Osnard nu face parte din Serviciul de Relații Externe. El a fost angajat temporar, datorită maltei sale calificări în legătură cu Canalul Panama, în care era expert.

Presa se arată încântată de înalta sa calificare: Eton, plus cursele de ogari și de carting din Oman.

Î: De ce a plecat Osnard în mare grabă din Panama?

R: S-a considerat că misiunea lui expirase.

Î: Asta fiindcă expirase și Mickie Abraxas?

R: Nu comentez.

Î: Osnard e spion?

R: Nu comentez.

Î: Unde se află Osnard acum?

R: Nu avem cunoștință despre unde se află domnul Osnard.

Biata femeie. A doua zi, presa se strădui s-o lămurească, prezentând o fotografie a lui Osnard care nu comenta pe piste de schi din Davos, în tovărășia unei frumuseți din înalta societate, de două ori mai bătrână ca el.

Ambasadorul Maltby a fost rechemat la Londra pentru consultări, cu puțin înainte de lansarea operațiunii Trecerea Sigură. Data chemării sale este o coincidență.

Î: Ce înseamnă "cu puțin înainte"?

R: (aceeași nefericită purtătoare de cuvânt) Cu puțin înainte.

Î: Înainte să dispară sau după aceea?

R: E o întrebare ridicolă.

Î: Ce relații avea Maltby cu Abraxas?

R: Nu știm să fi existat asemenea relații.

Î: Nu credeți că Panama era un post destul de modest pentru un bărbat de calibrul intelectual al lui Maltby?

R: Noi avem un mare respect pentru Republica Panama. Domnul Maltby a fost considerat persoana potrivită pentru acest post.

Î: Unde se află acum?

R: Ambasadorul Maltby e în concediu nelimitat pe motive personale.

Î: Puteți preciza natura acestor motive?

R: Tocmai asta am făcut. Personale.

Î: Ce fel de motive personale?

R: După câte știm, domnul Maltby a primit o moștenire și s-ar putea să se gândească la o nouă carieră. E un savant.

Î: E asta un alt fel de a spune c-a fost dat afară?

R: Cu siguranță, nu.

Î: Că i s-a cumpărat tăcerea?

R: Vă mulțumesc că ați venit la această conferință de presă.

Descoperită la ea acasă, la Wimbledon, unde își petrecea timpul la

bowling, doamna Maltby fu destul de înțeleaptă ca să refuze să facă vreun comentariu asupra locului unde se afla soțul ei:

— Nu, nu. Plecați cu toții. N-o să scoateți nimic de la mine. Vă cunosc pe voi, jurnaliștii, de mult. Sunteți niște lipitori, inventați pe rupte. V-am văzut în Bermude când a venit regina. Nu, n-am nici o veste de la el. Nici nu mă aștept El are viața lui, eu o am pe a mea. O, presupun c-o să-mi telefoneze într-o bună zi, dacă și-o aduce aminte numărul și dacă are monedele potrivite. Asta e tot ce am de spus. *Spion?* Nu fiți caraghioși. Credeți că nu mi-aș fi dat seama? *Abraxas?* N-am auzit niciodată de el. Seamănă cu numele unui club de sănătate. Da, îmi aduc aminte. Era mitocanul care a vărsat pe mine la petrecerea în onoarea aniversării reginei. O persoană înfiorătoare. Ce vrei să spui prin legătură romantică, deșteptule? Nu le-ai văzut fotografiile? Ea are douăzeci și patru de ani, el are patruzeci și șapte și arată mai mult.

O SĂ-I SCOT OCHII FETEI JUDECĂTORULUI, SPUNE SOȚIA PĂRĂSITĂ A DIPLOMATULUI. Un reporter întreprinzător pretindea că descoperise perechea la Bali. Un altul, celebru pentru sursele lui secrete, îi situa într-o locuință luxoasă pe un deal din Montana, locuință pe care CIA o punea la dispoziția "agenților" săi care îi meritau recunoștința.

Domnișoara Francesca Dean și-a dat demisia de la Relații Externe în timp ce era la post în Panama. Era un excelent diplomat și îi regretăm decizia, pe care a luat-o din motive pur personale.

Î: Aceleași motive ca și Maltby? (aceeași purtătoare de cuvânt, însângerată, dar nedoborâtă)

R: Să trecem peste.

Î: Asta vrea să însemne fără comentarii?

R: Înseamnă întrebarea următoare. Sau fără comentarii. Care e diferența? Am putea să renunțăm la acest subiect și să ne întoarcem la lucruri mai serioase?

(O jurnalistă latino-americană, prin interpret):

Î: Francesca Dean era amanta lui Mickie Abraxas?

R: Ce vreți să spuneți?

I: Mulți spun în Panama că ea e cauza destrămării căsătoriei lui Abraxas.

R: Nu concep să comentez ce spun unii în Panama.

Î: Mulți spun în Panama și că Stormont, Maltby, Dean și Osnard constituiau un comando de teroriști britanici foarte bine antrenați, căruia CIA îi dăduse sarcina de a infiltra guvernul panamez democrat și de a-l distruge din interior!

R: Jurnalista aceasta este acreditată? A mai văzut-o cineva până acum? Fiți atât de amabilă și arătați-i gardianului legitimația dumneavoastră de presă.

Cazul lui Nigel Stormont nu făcu prea multe valuri. Titlul DON JUANUL ÎȘI IA CÂMPII, urmat de o reluare a mult mediatizatei sale legături amoroase cu soția unui coleg, de pe vremea când lucra la Ambasada Britanică de la Madrid, nu supraviețui primelor ediții. Internarea lui Paddy într-o clinică elvețiană de oncologie și îndemânarea cu care Stormont manipula presa puseră capăt oricăror alte speculații. Cu trecerea timpului, Stormont fu arbitrar eliminat ca un actor secundar în ceea ce era privit acum ca un complot britanic de mare anvergură care, cu cuvintele editorialistului celui mai bine plătit al lui Hatry, "salvase miza americanilor și dovedise că Marea Britanie sub o conducere conservatoare poate deveni un partener de bunăvoie și bine primit în marea și nobila Alianță Atlantică, indiferent dacă așa-numiții ei parteneri europeni preferă ca ea să stea pe tușă".

Participarea unei minuscule forțe simbolice britanice la invazie, total neobservată în afara Marii Britanii, fu un motiv de mare bucurie națională. Bisericile arborară drapelele cu St. George și școlarilor care nu chiuleau de la școală li se dădu o zi liber. În ce-l privește pe Pendel, chiar și simpla menționare a numelui său fu obiectul unui ordin general de tăcere absolută, respectat de toate ziarele și televiziunile patriotice din țară. Asta era soarta agenților secreți de pretutindeni.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI PATRU

Era noapte și distrugeau din nou orașul Panama, dând foc turnurilor și maghernițelor lui, terorizând femeile, copiii și animalele cu lovituri de tun, omorând bărbații pe străzi și terminând totul până în zori. Pendel stătea pe balcon, unde stătuse și data trecută, privind fără să gândească, auzind fără să simtă nimic, făcându-se mic fără să-și plece spinarea, mărturisindu-și greșelile fără să-și miște buzele, așa cum se caise și unchiul Benny de ale lui în fața halbei goale, cuvânt cu cuvânt:

Puterea noastră nu cunoaște limite și cu toate astea nu suntem în stare să găsim hrană pentru un copil care moare de foame sau adăpost pentru un refugiat... Cunoașterea noastră e fără măsură și construim armele care ne vor distruge... Trăim la marginea propriei noastre ființe, îngoziți de întunerii-cul din noi... Am făcut rău, am corupt și am distrus, am comis greșeli și am trădat.

Louisa striga dinăuntru, dar pe Pendel nu-l deranja. El asculta strigătele ascuțite și protestele liliecilor ce se roteau în întunericul de deasupra lui. Îi plăceau liliecii, dar Louisa nu-i putea suferi și îl speria întotdeauna să constate că oamenii urau fără motiv anumite lucruri, căci nu puteai ști niciodată unde va duce ura asta. Liliacul e urât, de aceea îl urâsc. Ești urât, de aceea o să te ucid. Frumusețea, hotărî el, era o tiranie și poate că tocmai de aceea, chiar dacă prin meseria lui înfrumuseța, considerase întotdeauna desfigurarea Martei ca pe o forță a binelui.

— *Vino înăuntru, îi strigă Louisa. Intră imediat, Harry, pentru numele lui Dumnezeu. Te crezi cumva invulnerabil?*

Ei bine, i-ar fi plăcut să intre, pentru că, în sinea lui, era un bun familist, dar numele lui Dumnezeu nu-l interesa în seara asta și nici nu se considera invulnerabil. Ba chiar dimpotrivă. Se considera un rănit fără leac. Cât despre Dumnezeu, era la fel de rău ca oricare altul, o dată ce nu reușea să termine ce începuse. Așa că, în loc să intre în casă, Pendel preferă să rămână pe balcon, departe de privirile acuzatoare ale copiilor lui care știau prea multe și de limba ascuțită a nevastei, de amintirea de neșters a sinuciderii lui Mickie, ca să se uite cum pisicile vecinilor străbăteau în rânduri strânse peluza, de la stânga la dreapta. Trei erau tigrate, una roșcată și, la lumina trasoarelor care se consumau fără să coboare, le puteai vedea în adevăratele lor culori, deși noaptea toate pisicile erau negre.

Alte lucruri îl interesau intens pe Pendel în mijlocul carnagiului și al vacarmului. De exemplu, cum cânta doamna Costello, de la numărul doisprezece, la pianul unchiului Benny, așa cum ar fi făcut și el dacă ar fi știut să cânte și dacă ar fi moștenit pianul. Să fii în stare să te agăți cu degetele de o piesă muzicală când ești mort de frică, iată un mijloc cu adevărat minunat de a te ține în frâu. Concentrarea acestei femei era uluitoare. Chiar de departe, o puteai vedea cum închide ochii și-și mișcă buzele ca un rabin rostind notele pe care le cânta pe claviatură, la fel cum obișnuia să facă unchiul Benny când mătușa Ruth își ducea mâinile la spate și își bomba pieptul ca să cânte.

Pe urmă mai era Mercedesul albastru metalizat, adorat de familia Mendoza de la numărul șapte, care cobora panta pentru că Pete Mendoza fusese atât de fericit că ajunsese acasă înainte de atac, încât lăsase mașina în punctul mort și fără să tragă frâna de mână, iar aceasta își dăduse, treptat, seama. Sunt liberă, își spusese ea. Au lăsat ușa celei deschisă. Nu-mi rămâne decât să pornesc. Așa că o pornise din loc, la început nesigură, ca Mickie, și, poate tot ca Mickie, sperând în șansa unei coliziuni care să-i schimbe viața, dar, în disperarea ei, se ambalase și numai Dumnezeu știa unde se va opri și cu ce viteză, ce alte pagube risca să producă înainte să se oprească sau dacă nu cumva vreun maniac al supraingineriei germane nu-i programase într-unui din circuite secvența cu căruciorul de copil dintr-un film rusesc al cărui titlu Pendel îl uitase.

Toate aceste detalii nesemnificative aveau o mare importanță pentru Pendel. Ca și doamna Costello, își putea fixa atenția asupra lor, în timp ce bombardamentul de pe Ancón Hill și manevrele succesive ale elicopterelor de luptă îi erau prea familiare, făceau parte din realitatea de zi cu zi, dacă realitatea de zi cu zi arăta astfel: un biet ucenic croitor aprinde focuri ca să-i facă plăcere prietenului său și șefilor, după care privește cum lumea dispare în fum. Și tot ceea ce ai crezut nu a fost decât un nimic.

Nu, onorată instanță, nu eu am declanșat acest război.

Da, onorată instanță, aveți dreptate, s-ar putea să fi scris imnul. Dar permiteți-mi să vă atrag atenția, cu tot respectul cuvenit, că nu e obligatoriu ca acela care a scris imnul să fi declanșat războiul.

— Harry, nu înțeleg de ce rămâi afară când familia te imploră să intri în casă. Nu, Harry, nu peste un minut. *Acum*. Vrem să intri în casă și să ne aperi, te rog.

Ah, Lou, ah sfinte Isuse, mi-aș dori atât de mult, mi-aș dori din toată inima să mă duc lângă ei. Numai că trebuie să șterg minciuna, chiar dacă — jur — nu știu care este adevărul. Trebuie să rămân și să plec în același timp, dar în clipa asta nu mai pot să stau.

Nu fusese nici o alertă, dar Panama era în stare de alertă tot timpul. Poartă-te frumos, altfel... Amintește-ți că nu ești o țară, ci un canal. De altfel, nevoia de a preveni era exagerată. Un Mercedes-cărucior albastru fără un copil în el, care o ia la vale, previne pe cineva înainte de a trece pe câteva străzi în serpentină și a intra într-un grup de fugari? Bineînțeles că nu. Un stadion de fotbal previne pe cineva înainte de a se prăbuși, omorând sute de oameni? Un asasin își previne victima că va veni poliția s-o întrebe dacă e spion britanic și dacă i-ar plăcea să petreacă o săptămână sau două cu niște tipi al naibii în pușcăria cel mai bine garnisită din Panama? Cât despre un avertisment explicit referitor la intențiile cuiva — "O să vă bombardăm" sau "O să vă trădăm" — de ce să alarmăm pe toată lumea? Un avertisment nu le-ar fi de ajutor săracilor, căci oricum nu au ce face, poate doar ce făcuse Mickie. Și nici cei bogați nu au nevoie de avertisment, pentru că principiul bine stabilit pentru invadarea țării era că bogații nu erau expuși nici unui risc, cum zicea întotdeauna Mickie, indiferent dacă era beat sau treaz.

Așa că nu fusese nici un avertisment, iar elicopterele de luptă veniseră dinspre mare, ca de obicei, dar de data asta fără să întâmpine vreo rezistență, pentru că nu exista armată, astfel că El Chorillo alesese calea înțeleaptă și se predase înainte ca avioanele să ajungă acolo, semn că orașul se supunea și că Mickie, adoptând aceeași conduită anticipată, nu se înșelase nici el, chiar dacă rezultatul produsese o oarecare mizerie. Un bloc asemănător cu al Martei se prăbuși în genunchi de bunăvoie, amintindu-i de Mickie culcat pe burtă. O școală primară din prefabricate își dădu foc. Un azil de bătrâni își făcu în propriul perete o gaură de

mărimea capului lui Mickie. După care își azvârli cam jumătate din locatari în stradă, ca să se ocupe de incendii, așa cum făcuseră și locuitorii din Guararé, adică nedându-le nici o atenție. Și o mulțime începuse cu bun-simț să fugă înainte de a avea de ce fugi — un fel de exercițiu de evacuare — și să urle înainte de a fi lovită. Și toate astea, observa Pendel pe deasupra strigătelor Louisei, avuseseră loc înainte ca primul semn de perturbare a aerului să ajungă la balconul lui din Bethania sau ca primele zguduiri să scuture debaraua pentru măhuri de sub scară, unde îi dusesese Louisa pe copii.

— Tati!

De data asta era Mark.

— Tati, vino în casă. Te rog! Te rog!

— Tati, tati, tati.

Acum era Hannah.

— Te iubesc!

Nu, Hannah. Nu, Mark. Despre iubire altă dată, vă rog, și nici nu pot intra în casă. Când un om dă foc lumii, își omoară cel mai bun prieten pe deasupra, și-și trimite amanta care nu-i e amantă la Miami, ca s-o cruțe de alte atenții din partea poliției, deși își dăduse seama văzând-o cum își întorcea privirea că nu se va duce, face tot ce poate ca să renunțe la ideea că ar putea proteja pe cineva.

— Harry, au calculat totul. Totul e pus la punct milimetru cu milimetru. E înaltă tehnologie. Noile lor arme pot alege o fereastră anume de la o distanță de kilometri. Nu mai bombardează civili. Fii bun și intră în casă.

Dar Pendel nu putea intra în casă, deși și-ar fi dorit s-o facă, pentru că din nou picioarele nu-l ascultau. Își dădu seama că de fiecare dată când dădea foc lumii sau își ucidea un prieten, picioarele încetau să-l mai servească. Și o lumină ca de jar se ridica deasupra cartierului El Chorillo, din vârful ei înălțându-se un fum negru — deși, ca pisicile, fumul nu era negru peste tot, ci roșu la bază din cauza flăcărilor și argintiu deasupra, de la rachetele de pe cer. Acest ochi de foc ce se forma pe boltă îl privea fix pe Pendel, care nu-și putea urni privirea sau picioarele în altă direcție. Tot ce putea face era să privească hipnotizat și să se gândească la Mickie.

— Harry, te rog, aș vrea să știu unde te duci.

Și eu aș vrea. Întrebarea Louisei îl surprinse, până când își dădu seama că totuși mergea, nu spre ea sau spre copii, ci îndepărtându-se de ea, îndepărtându-se de rușinea din fața lor, că se afla pe un drum pavat ce cobora la vale, urmând cu pași mari calea pe care o urmase Mercedesul- cărucior al lui Pete când pornise de capul lui, cu toate că o parte din el ar fi dorit să se întoarcă, s-o ia la goană în susul dealului și să-și îmbrățișeze copiii și soția.

— Harry, te iubesc. Chiar dacă ai făcut ceva rău, eu am făcut altele și mai rele. Harry, puțin îmi pasă ce ești sau cine ești sau ce ai făcut și cui anume. Rămâi, Harry.

Mergea cu pași mari, cu călcâiele lovind dureros panta abruptă, făcându-l să tresară. Faptul că mergea la vale și că pierdea din altitudine făcea întoarcerea mai grea, din ce în ce mai grea. Coborârea era seducătoare. Și drumul era doar al lui, pentru că, în general, în timpul unei invazii, cei ce nu sunt pe străzi ca să jefuiască stau în casă și încearcă să le telefoneze prietenilor, ceea ce și făceau oamenii pe care-i vedea prin ferestrele luminate, când trecea cu pași mari pe lângă ele. Uneori chiar reușeau, pentru că prietenii lor, ca și ei, locuiau în zone în care serviciile publice erau asigurate și pe timp de război. Marta însă nu putea telefona nimănui. Marta trăia printre oameni care, chiar dacă numai cu sufletul, locuiau de cealaltă parte a podului, iar pentru ei războiul era un obstacol

serios, dacă nu chiar tragic, în desfășurarea vieții lor de zi cu zi.

Mergea mai departe, dorind să se întoarcă, dar fără s-o facă. Complet zăpăcit, căuta un mijloc de a-și transforma epuizarea în somn și poate că tocmai la asta era bună moartea. I-ar fi plăcut să facă ceva care să dureze, cum ar fi să simtă din nou fața Martei ascunsă la gâtul lui, să-i simtă unul dintre sâni în palmă, dar problema era că nu se considera apt pentru tovărășia cuiva, preferind să rămână singur, pentru bunul motiv că provoca mai puține nenorociri când era izolat, așa cum îi spusese judecătorul, care avusese dreptate, și cum îi spusese și Mickie, care avusese și mai multa dreptate.

Costumele nu-l mai interesau absolut deloc, nici ale lui, nici ale altora. Linia, croiala, felul în care cădeau, silueta — nu-l mai preocupau. Oamenii trebuiau să poarte ce le plăcea și cei mai buni nici n-aveau de ales, după cum observase. Mulți dintre ei se descurcau de minune cu o pereche de blugi și o cămașă albă, sau cu o rochie înflorată, pe care le spălau și le purtau cu schimbul toată viața. Mulți dintre ei habar n-aveau ce însemna o haină care cădea bine. Ca oamenii ăștia care fugeau pe lângă el, de exemplu, cu picioarele sângerânde și cu gurile larg deschise, dându-l din drum, strigând "Foc!" și urlând cum urlau copiii lor. Urlând "Mickie!" și "Pendel, ticălosule". O căută pe Marta printre ei, dar n-o văzu. Probabil că hotărâse că era prea mârșav pentru ea, prea dezgustător. Căută din priviri Mercedesul albastru metalizat al lui Mendoza, în caz că se hotărâse să schimbe tabăra și să treacă de partea mulțimii îngrozite, dar nu văzu nici urmă de Mercedes. Văzu un hidrant de incendiu amputat la mijloc. Deversa sânge negru pe stradă. Îl văzu pe Mickie de câteva ori, fără ca acesta să-i adreseze un cât de mic semn de recunoaștere.

Merse în continuare și-și dădu seama că ajunsese departe în valea care ducea, probabil, în oraș. Dar, când mergi singur pe mijlocul drumului pe care treci în fiecare zi cu mașina e greu să recunoști reperele cunoscute, mai ales atunci când sunt luminate de rachete și când ești busculat de oameni speriați, care fug. Dar destinația nu reprezenta o problemă. Problema era Mickie, era Marta. Era centrul mingii de foc al cărei ochi nu-l slăbea nici o clipă în timp ce umbla, ordonându-i să meargă mai departe, vorbindu-i cu vocile tuturor noilor vecini panamezi de treabă pe care nu era prea târziu ca să-i cunoască. Și cu siguranță că, în locul spre care se îndrepta, nimeni nu-i va mai cere să înfrumusețeze aparențele și nici nu-i va mai lua visele drept cumplita realitate.

MULȚUMIRI

Nimeni dintre cei care m-au ajutat să scriu această carte nu e vinovat de lipsurile ei.

În Panama, trebuie mai întâi să mulțumesc eminentului romancier american Richard Koster care, cu o mare generozitate a spiritului, a făcut totul ca să mi se deschidă uși și mi-a dat nenumărate sfaturi înțelepte. Alberto Calvo n-a fost niciodată zgârcit cu timpul și sprijinul lui. Roberto Reichard mi-a fost de mare folos și a dovedit o ospitalitate fără pereche. Și odată terminată cartea, a făcut dovada unui ochi de adevărat redactor. Guillermo Sanchez, cu inima sa de leu, flagelul lui Noriega și până în zilele noastre apărătorul vigilant, în *La Prensa*, al unei Panama cinstite, mi-a făcut onoarea de a citi manuscrisul terminat și de a-mi da aprobarea, cum a făcut și Richard Wainio de la Comisia Canalului Panama, care a fost în stare să râdă la pasajele care i-ar fi făcut pe unii

mai slabi de înger să pălească.

Andrew și Diana Hyde, în ciuda gemenilor, au sacrificat ore întregi din timpul lor prețios, nu au încercat niciodată să-mi afle motivările și m-au salvat de la câteva gafe jenante. Doctorul Liborio García-Correa și familia lui m-au adoptat și m-au condus spre locuri și oameni la care, fără ei, nu aş fi ajuns. Îi voi fi întotdeauna recunoscător doctorului García-Correa pentru cercetările neobosite pe care le-a făcut pentru mine și pentru minunatele călătorii pe care le-am făcut împreună, și anume la Barro Colorado. Sarah Simpson, director și proprietar al restaurantului Pavo Real, mi-a pregătit excelente feluri de mâncare. Hélène Breebaart, care face rochii frumoase pentru panameze superbe, mi-a dat cu amabilitate sfaturi despre cum aş putea să-mi amenajez magazinul de croitorie bărbătească. Iar personalul de

la Institutul Smithsonian de Cercetări Tropicale m-a făcut să trăiesc două zile de neuitat.

Portretul pe care l-am făcut personalului Ambasadei Britanice este o pură fantezie. Diplomații britanici și soțiile lor pe care i-am întâlnit în Panama erau cu toții competenți, eficienți și cinstiți. Sunt ultimii oameni de pe lume care să țeasă comploturi sau să fure lingouri de aur și, mulțumesc lui Dumnezeu, nu au nimic în comun cu personajele imaginare descrise în această carte.

La Londra, le mulțumesc lui Rex Cowan și lui Gordon Smith pentru sfaturile lor legate de ascendența pe jumătate evreiască a lui Pendel și lui Doug Hayward de pe Mount Street W, care mi-a furnizat prima imagine cețoasă a lui Harry Pendel, croitorul.

Dacă treceți vreodată pe la el ca să vă ia măsurile pentru un costum, Doug vă va primi, probabil așezat într-un fotoliu lângă ușa de la intrare. Mai există acolo și o canapea comodă pe care să te așezi și o măsuță de cafea, acoperită de cărți și reviste. Dar, din păcate, nici un portret al lui Arthur Braithwaite nu atârna pe perete și nici nu-i prea place trăncăneala în camera de probă, unde domnește o atmosferă de eficacitate și seriozitate. Dar dacă, într-o seară liniștită de vară, în prăvălia lui, închizi ochii, ai putea să auzi ecoul îndepărtat al vocii lui Harry Pendel ridicând osanale hainelor din alpaca și nasturilor din tagua.

În ce privește muzica lui Harry Pendel îi sunt dator unui alt mare croitor, Dennis Wilkinson de la L.G. Wilkinson de pe St. George Street. Când croiește, lui Dennis nu-i place nimic mai mult decât să încuie cu cheia ușa spre lumea exterioară și să-și pună discurile clasice favorite. Alex Rudelhof m-a făcut să pătrund în tainele luării măsurilor.

În sfârșit, cartea asta n-ar fi văzut niciodată lumina zilei fără Graham Greene. După ce am citit *Omul nostru din Havana* de Greene, gândul unui mitoman al informațiilor nu mi-a dat pace nici o clipă.

John le Carré
